

ସହୀଦ ସାମ ଶଶୀଚନ୍ଦ୍ର

ଅଖିଳ ମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ

[illegible]

ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ

ଅଖିଳ ମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ

ମିଉଜ୍ ବୁକ୍ସ

: ନଦୀର ନାମ ଗଣତନ୍ତ୍ର—ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ : ଲେଖକ—ଅଖିଳ ମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ : ପ୍ରକାଶକ—ମିଉଜ୍ ବୁକ୍ସ, ୧୩-ଗୌତମ ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୧୪, ଭାରତ : ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ—ଅଗଷ୍ଟ, ୧୯୮୪ ମୁଦ୍ରକ—ଶୋଭନ୍, ୧୦୬ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର : ପ୍ରଚ୍ଛଦ—ଅସୀମ ବସୁ :

ମୂଲ୍ୟ : ଚବିଶି ଟଙ୍କା ମାତ୍ର

MUSE BOOKS, a publishing house, has been approved by the D. I. C., Bhubaneswar and financed by the New Bank of India, Bhubaneswar under the self-employment scheme-1984.

Cost : Rupees Twenty-four only

: **NADIRA NAMA GANATANTRA**—Compilation of short stories : Author—Akhil Mohan Patnaik : Publisher—Muse Books, 13-Goutam Nagar, Bhubaneswar-751 014, India : First Publication—August, 1984 Printer—Shovan, 106—Acharya Vihar, Bhubaneswar : Cover Design—Asim Basu :

ସଂଶୋଧନୀ

ଭୁଲ୍ ଶବ୍ଦ	ପୃଷ୍ଠା	ପାଦ	ଧାଡ଼ି	ସ୍ଥାନ	ଠିକ୍ ଶବ୍ଦ
କର୍ତ୍ତ୍ୟ	୩	୨	୫	ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ	କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ
ପ୍ରକାଶ	୧୧	୩	୧୨	ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ	ପ୍ରକାଶ୍ୟ
ବାଝଟି	୧୩	୨	୪	ପଞ୍ଚମ ଶବ୍ଦ	ବାଉଟି
କାସିବ୍ୱଆଙ୍କା	୪୪	୨	୧୨	ଚତୁର୍ଥ ଶବ୍ଦ	କାସାବ୍ୱଆଙ୍କା
ଝେକିଧର	୫୮	୩	୪	ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ	ଝେକିଧର
ଜଘାଂସା	୬୨	୨	୮	ତୃତୀୟ ଶବ୍ଦ	ଜଙ୍ଘାସା
ମାହୁଲ	୭୨	୩	୭	ଚତୁର୍ଥ ଶବ୍ଦ	ମାହୁଲ
ଭକ୍ତ	୭୩	୧	୫	ଚତୁର୍ଥ ଶବ୍ଦ	ଉକ୍ତ
ଜରବଚ୍ଛିନ୍ନ	୭୯	୧	୧	ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ	ଜରବଚ୍ଛିନ୍ନ
ଅଳଣର	୭୧	୨	୮	ସପ୍ତମ ଶବ୍ଦ	ଅଳଡାର
ଷାଠିଏ ।	୭୧	୪	୨	ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ ଠାରୁ	ଷାଠିଏ ଓ ଆଠ ।
ଖୋପ	୭୨	୩	୪	ଚତୁର୍ଥ ଶବ୍ଦ	ଥୋପ
ପଗ୍ଧଲ	୭୩	୩	୭	ନବମ ଶବ୍ଦ	ପଗ୍ଧଲ
ଖୋପ	୭୫	୩	୨	ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ	ଥୋପ
ଖୋପ	୭୭	୪	୭	ଷଷ୍ଠ ଶବ୍ଦ	ଥୋପ
ପୁଣ୍ଡି	୭୭	୨	୭	ଚତୁର୍ଥ ଶବ୍ଦ	ପୂଜଃ
ଘଡଗଲା	୧୭୩	୩	୨	ଚତୁର୍ଥ ଶବ୍ଦ	ପଡ଼ଗଲା

ରଜାଝିଅର ବାରହାତ ଲମ୍ବର ବାଳ ପରି ତାଙ୍କର ଅଠର ହାତ ସୂତାର ଗୋଟାଏ ଲେଖାଏଁ ଗୁଳି । ଏମିତି କେତେ ସୂତା ଗୁଳି ରହିଛି । ସେ ସୂତା ଗୁଳି ତକ ସରୁ ସରୁ ସେ ବଂଚଥିବେ କି ନାହିଁ—ତଥାପି ଗୁଡ଼େଇ ସାଇତି ରଖିଛନ୍ତି । ଏକା ଥରକେ କାମ ହୁଟନ୍ତେ । ସେଇ ସୂତା ପରି ପୁଣି ଅସରି ତାଙ୍କର ଗପ—ସୁଖ—ଦୁଃଖ—ଅଙ୍ଗେ ନଭେଇବା କଥା ।

ତାଙ୍କ ସୁଖ କଥା ଶୁଣିଲେ ଆଜି କାଲିକା ପିଲାଙ୍କୁ ହସ ମାଡେ—ଏଇଥିରେ ପୁଣି ସେକାଳର ଲୋକଙ୍କର ସୁଖ ଥିଲା—ଦୁଃଖ କଥା ଶୁଣିଲେ ଆହୁରି ହସନ୍ତି—ହସି ହସି ଗଡ଼ିଯାନ୍ତି—ସେମାନେ ଯେମିତି ଦୁଃଖର ଭଗ୍ନାଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାଣୁନାହାନ୍ତି ।

ଅଂଗେ ନଭେଇବା କଥା କହିଲେ ଖାଲି ଆଁ କରି ଅନେଇ ରହନ୍ତି—ଇତିହାସ ପରି ଲାଗେ—ଆଉ ଲାଗେ ସେମାନେ ଯେମିତି କଥା ଶୁଣୁଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ପ୍ରାଗ୍‌ଐତିହାସିକ କଥା କହିଲା କୁହୁକ ପଥର ଠାରୁ । ଅଙ୍ଗେ ନଭେଇବା କଥା ବୋଇଲେ ଦଫାଦାର ଗୃଜଣି—ଗୃଜଣିର ଡ଼ର । ସେଥିରେ ପୁଣି ମଣିଷ କରି ଠିଆ କରେଇଛନ୍ତି ଦ' ଦଣ୍ଡା ଭେଣ୍ଡା ପୁଅ । ଖଟିଛନ୍ତି—ଖଟେଇଛନ୍ତି—ସତେ ଲୋକଟାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା—କେତେ ଝଡ ବତାସରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଚି ।

ଖାଲି ଗପ ଆଉ ଗପ—ଅସରନ୍ତି ଗପ—ପାକୁଆ ପାଟି ଭିତରେ ଖଣ୍ଡେ ଦରପୋଡା ବିଡ଼ି—ନାକତଳେ ମୋଟା ମୋଟା ଝାଉଁସିଆ ଝାଉଁସିଆ ପାକଲା ମୁଛ । କଥା କଥାକେ—"ବୁଝିଲେ ନାଇଁ କି"—ମିଚ୍ଛୁ ମିଚ୍ଛୁକି ହସ—ପ୍ରାଣ ଭରି ହସ । ଲୋକଟାର ଜୀବନ ଅଛି—ଏମିତି ହସି ହସି—ପାଣି ଆଉ ପବନକୁ ହସି ହସି ଆଖି ବୁଜି ଦବ ।

ହସ ବୋଇଲେ ହସ—ଆରେ ବାପ୍‌ରେ—ନମ୍ବର ପଢ଼ୁଥିଲେ ହସ—କଂଗ୍ରେସ୍ କଥା ପଢ଼ୁଥିଲେ ହସ—ଆଜିକାଲି କେମିତି ବୃଲଟି ପଢ଼ୁଥିଲେ ହସ—ଖାଲି ହସ ପାଇଁ ହସ—ହସିବାର ମଧ୍ୟ ପ୍ରଚୁର ଅବସର ଅଛି—ଆଉ ରସ୍‌ଦ୍ ମଧ୍ୟ ଅଛି ।

ଜିଭରେ ଠେଲି ଠେଲି ଦାନ୍ତପୋଡ଼ା ବିଡ଼ିଟାକୁ ଟିକିଏ ଆଗେଇ ଆଣିଲେ ଉଆସିଲି ନିଆଁ ଉପରକୁ—ଆଚ୍ଛା କରି ଶୋଷିଦିଏ—ପାଟି ଆଉ ନାକବାଟେ ଭକ୍ ଭକ୍ ଧୂଆଁ ଆଉ ତା'ରି ଭିତରେ ନାକଟେକ ଆଖିବୁଜା—"ବୁଝିଲ ନାହିଁ କି........"

ବୁଢ଼ା ଖଟ ପାଖକୁ ଲାଗି ଗୋଟାଏ ରେଡ଼ିଓ ସେଟ୍—ପ୍ରାୟ ସବୁବେଳେ ବନ୍ଦ ଇ ଥାଏ । ନିଜ କଥା କହିବାକୁ ତ ବେଳ ନାହିଁ ଆଉ ପରକଥା ଶୁଣୁଛି କିଏ ? ଆଉ ରେଡ଼ିଓରେ ବା' କ'ଣ ଅଛି—ଖାଲି ଯୋଜନା—ଜାଆଁଳା ଭାଇ ପରି ଯୁଦ୍ଧ ଆଉ ଶାନ୍ତି—ଶାନ୍ତି ଆଉ ଯୁଦ୍ଧ—ନକଲ୍ କଲ ସୁର୍‌ର ଗୀତ—ପୁଣି ପାଣି ପାଗ—ପୁଣି ଗାଁ ଗହଳ ପାଇଁ ପୋଥି ବାଇଗଣର ବିଷଦ୍ ବିବରଣୀ—

ବୁଢ଼ା ରାଗିଯିବ—କହୋ—ସେ' କ'ଣ ବକ୍ତୃତା କରିବେ, ଚାଷୀ ତ ଆକାଶକୁ ଅନେଇଲେ ପାଗ କହିବ—ଶୁଣ ହେଁ—ଟିକିଏ ଖୁଁ ଖୁଁ କାଶ—ପୁଣି ସ୍ୱରରେ ସେଇ ଦୃଢ଼ତା—ସେ' ପୁଣି ଚାଷୀ ପୁଅକୁ ବତଉଛନ୍ତି ଧାନ କେମିତି ବୁଣିବ, କୋଠି କେମିତି ତିଆରି କରିବ—ନଡ଼ା କେମିତି ଗଦା ମାରିବ—ଖାଲି ଫମ୍ପା ଆବାଜ୍ ।

ବୁଢ଼ା ଖଟ ଉପରେ ଗୋଡ଼ ଛକି ଆସନ ଜମେଇ ବସିଛି—ଘର ପାଖ ଯାକ ଦ' ତିନିଟା ଟୋକା—ହାଓ୍ୟାଇନ୍ ପିନ୍ଧା ଟୋକା । ବୁଢ଼ା ପାଖରେ ବସିଲେ ରସ ଉପଭୋଗ କରିହୁଏ । ଗପରେ ଗପରେ କଟିଯାଏ ଦିନ । ମାନ ସମ୍ଭ୍ରମ ନାହିଁ—ବୁଢ଼ାର ଅବସ୍ଥାରେ ଆଉ ତାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଖେଇ ହୁଏ ନାହିଁ—ଥଟ୍ଟା—ନକଲ—ଇଂଗିତ—ଆଉ ବୁଢ଼ାକୁ ଯଦି ଟିହାଇ ଦେଇ ପାରିବ ଦେଖୁଥା ମଜା ।

ନାହିଁ ତ କଉଦିନ ଏକାଏକା, ବୋହୂ ହାତ ତିଆରି କପେ ଗରମ ଚା'—ତା'ପରେ ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ—ବୟସ ହେଲା ତିନି କୋଡ଼ି ଛ' । ଆଖି ଜାଲୁଜାଲୁଆ ଧରି ଆସିଲାଣି—ଚାହିଁ ରହିଲେ କେମିତି ଝାପ୍‌ସା ଝାପ୍‌ସା ଦିଶେ ସବୁ—ଖାଲି ଧୂଆଁ, ଆଉ ଧୂଆଁ—ନିଜର ଅତୀତ ପରି

ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଆଉ କୁହେଳିମୟ । ଭବିଷ୍ୟତ୍ ଭାବିବାକୁ କହୁନାହିଁ—ଗୋଟାଏ ଧୋବ ଧଳା—ବରଫ ପରି ଧଳା କବର ବାହାରେ ପୋତା ହୋଇ ପଡ଼ିଲଣି—ଆଉ ବାକି ପାଦେ—କିଏ ଜାଣେ ବର୍ଷେ କି ମାସେ କି କାଲି—କିଏ ଜାଣେ ? ଚଳନ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ଗ୍ଭଲିବ—ନଈସୁଅ ପରି । ନିଜର ମନ୍ଥର ଦେହ ବା ନିଜର ପସନ୍ଦ ଅଭ୍ୟାସକୁ ଆଉ ମାଜିବାକୁ ବେଳ ନାହିଁ—ଗ୍ଭଲିଚି ତ ଗ୍ଭଲୁ—ଦେଖାଯାଉ । ଜୀବନରେ ସ୍ପନ୍ଦନ ନାହିଁ—ସବୁ ଦୈନନ୍ଦିନ ଘଟଣା ପରି ଏକା ଟାଣ ଏକା ସୁର୍ । ଖାଲି ମଝିରେ ମଝିରେ—ଗାଈ କଅଁଳିଆ କଦଳୀ ପଟଟାକୁ ଝିଙ୍କି ଦେଲା ନାହିଁ ତ, ବାଇଗଣ ତଳରେ ପୋକ ଲାଗିଗଲେ ପାଉଁଶ ଢାଳ—ନାଇଁ ତ ନାତି ଟୋକାଟା ପିଣ୍ଡା ଉପରୁ ତଳକୁ କେଉଁଠି ଗଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ଚହଲେଇବା ଦରକାର —ଆର ବକ୍‌ତକ ଖାଇବା ପାଇଁ ନିଜର ସାମାନ୍ୟ ଚଳତ୍‌ଶକ୍ତିର ପ୍ରୟୋଜନ, ବାସ୍ ଏତକ ।

ବ' ଦିଟା ଭେଣ୍ଡା ପୁଅ—ଗୋଟା ଗୋଟା ଜବରଦସ୍ତ ମଣିଷ—ମଣିଷ ପରି ମଣିଷ—ମୁଣ୍ଡ ଖଟଉଛନ୍ତି, ଘର ଗ୍ଭଲିଚି । ସେଇ ପୁରୁଣା ଘର—ସେଇ ଜାଲି ବିଆ କବାଟ—ସେଇ ଭଙ୍ଗା ଟିଫିନ୍ କେରିଅର୍— ଖାଲି ପୁରୁଷକୁ ପୁରୁଷ ମଣିଷ ବଦଳି ଯାଇଛନ୍ତି—ବଦଳି ଯାଇଛି ସେମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ପିଲାଦିନେ କାନମୋଡ଼ା—ଚଟକଣା ଖାଇ ଯେଉଁମାନେ ଧନ୍ଦି ଧନ୍ଦି ବର୍ଷାରେ ତାଳିମାଙ୍କୁଡ ଖେଳୁଥିଲେ ସେମାନେ ଆଜି କହୁଲେଣି—ବାବା, ଆପଣ ବସନ୍ତୁ—ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି କାହିଁକି କହିଲେ ।

ଚୁପ୍—ବୁଢ଼ା ରାଗିଯିବ । ସେଇ ପୁରୁଣା ମଣିଷର ହୁଙ୍କାର, ମତେ ପୁଣି ଏମାନେ ଶାସନ କରିବେ । ପୁଅମାନେ କରିଛନ୍ତି ଦେଲେ—ବାବା ରାଗି ଗଲେଣି—ନାତି ଗୁଡ଼ାକ ଖେଳ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ କାନ ଡେରିଦେଇ ରହିଲେଣି । ହୁଁ—ମୁଁ ଆଜିଯାଏ ବଂଚିଚି । ମୁଁ ମଲାପରେ ଯାହା କରିବ—କରିବ । ଏଇନା ନୁହଁ ।

ସମସ୍ତ ବଢ଼ିଗଲା—ପାଣି ଫାଟିଗଲା ବୁଢ଼ାର ରାଗ । ଆରେ ସତେ ତ ! ପୁଅ ଗୁଡ଼ାକ ବଡ଼ ବଡ଼ ହେଇ ଗଲେଣି— ବଦଳି ଗଲଣି ସମସ୍ତ । ମନ ଭୁଲେଇବାକୁ ନାତି ସାଙ୍ଗରେ ଗେଲ—ମୋ ସୁନାଟାରେ—ମୋ ଧନଟାରେ—ଆଜି ଏକ୍ ଗ୍ଭପୁଡ଼ା ଲଗେଇଥାନ୍ତି ତୋ ବାପାକୁ କହି ନାତି ଗାଲରେ ଥରେ କିନା ଗୋଟାଏ ଚାପଡ଼ା—ତା' ପରେ ନାତିର ନୂଆଁ ଉଠା ଦି'ଟା ଧୋବ ଧୋବ ଦାନ୍ତ ଦେଖେଇ ଆଖି ମିଟିମିଟି କରି ଟିକିଏ ହସ— ଏମାନେ ସବୁ ତାଙ୍କର ଗଛର କଡି ।

ପୁଣି ସେଇ ଗତାନୁଗତିକ କଥା—ହାର୍‌ମୋନିୟମ୍‌ର ସା' ଉପରେ ଲମ୍ବା ଟାଣ ପରି—ତାଙ୍କର ଅସରନ୍ତି ସୂତା ଗୁଳି ପରି ।

ହୁଁ କ'ଣ କହୁଥିଲି—ତାଙ୍କର ସୂତା ଗୁଳି । ହାତରେ ବିଡ଼ି ମୋଡ଼ି ଖାଇବା ତାଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସ---ଆଜି କି ଚାଳିଶି ବର୍ଷ ତଳର ଅଭ୍ୟାସ—ଫିମ୍ପି ମଇଳ ତାଲିଆ ଦହଟରେ କେରକେର କେନ୍ଦୁପତ୍ର—ତା' ଉପରେ ଖଣ୍ଡେ ନାଲିଚଟିଆ ସନ୍ତସନ୍ତିଆ କନା---କଲିକତା ଜରଦା ଆଉ ପୁଅର ଖଣ୍ଡେ କଲଙ୍କି ଲଗା ନଶକଟା କଟୁରି । ଆଉ ଅସରନ୍ତି ସୂତାଗୁଳି ।

ବିଡ଼ି ମୋଡ଼ିବାର ପୁଣି ବୁନିୟାଦ ଅଛି—କଳା ଅଛି ଆଉ ଅର୍ଥନୀତି ଅଛି । ଏଇକଥା କହିଲା ବେଳେ ତାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଆନ୍ତରିକତା—କେତେଥର ତାକୁଇ ଆଉଟେଇ ଆଉଟେଇ କହିଲେଣି—କିନ୍ତୁ ସବୁ ପୁରୁଣା—ଶୁଣିବା ଲୋକ ଆଉ ପଦକ ମନେ ମନେ ଗୁଣି ହେଉଥିବ—କଥାର ସେଇ ପୁରୁଣା ଢଙ୍ଗ—କଥା କହିସାରି ସେଇ ଆଦମ ସନ୍ତୋଷ ।

ଆଗେ ଥିଲା ଗୃଖଣ୍ଡେ ଲମ୍ବର ପିଙ୍କା । ସବୁବେଳେ ଟାଣି ହୁଏନାହିଁ—ଟିକିଏ ଟାଣିଲେ ପୁଣି ତା'କୁ ନଭେଇ ରଖ କୋ' ଗଛ କୋରଡ଼ରେ ନାହିଁ ତ ଚୁଣ୍ଡା ପକେଟ୍ କାନ୍ଧରେ । ଆଉ ବିଡ଼ି—ଅତି ଅଳ୍ପ, ଦୁଇ ତିନି ଫୁଙ୍କା ଖାଇଦେଇ ଆନନ୍ଦରେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇହୁଏ । ପୁଣି କିଛି ବେଳ ଗଲେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ବିଡ଼ି ।

ସିନେମାର ଦରଖର୍ଣ୍ଣିଆ ଗୀତ ବୋଲି-ବୋଲି ଚକ୍‌କର୍ ଦଉଡ଼ ବସ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡ କୁଲି—ଗଙ୍ଗାକେ ପାର୍ ମୋର—ଗଙ୍ଗାକେ ପାର୍ । ନଜର ପଡ଼ିବ ବୁଢ଼ା ଉପରେ—ବାବୁ ଖଣ୍ଡେ ବିଡ଼ି !

ପୁଣି ସେଇ ହସ—ସନ୍ତୋଷର ହସ—ବୁଢ଼ା ଖଣ୍ଡେ ହାତମୋଡ଼ା ବିଡ଼ି ବଢ଼େଇ ଦେଉ ଦେଉ କହିବ—ନେଇଥାରେ ଖାଇଥା—ମନେ କରୁଥିବୁ ।

ବିଡ଼ି ମୋଡ଼ିବାରେ ବୁଢ଼ାର ହାତ ଚାଲିବ ଯନ୍ତ୍ର ପରି ଆଉ କଥା ମଧ୍ୟ ଚାଲିବ ଅନର୍ଗଳ । ବିଡ଼ି ମୋଡ଼ିବାରେ ଆଉ ସାବଧାନତାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ସେ'ଟା ଖାଇବା, ବସିବା, ଶୋଇବା ପରି ଅତି ସାଧାରଣ—ମାମୁଲି ।

ହଁ ସେ ପୁଣି ପଇସାକରେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ତାଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ । ପଇସାକର ବଡ଼ି ଜରଦା—ଗଛରୁ କେବଳ କେନ୍ଦୁପତ୍ର, ବାସ୍ ସେତିକି । ବଡ଼ିତକ ନେଇ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଇ ଆସିଲେ ହମିଦ୍ ଖାଁ ଦୋକାନରେ ବଳେ ପଛି, ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସେତକ ଖତମ୍ । ସମସ୍ତେ ବଡ଼ିକୁ ଆଦର । ଶସ୍ତା ଆଉ ଦ'ପୁଲା ଖାଇଦେଇ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇହୁଏ । ପିକା ବଦଳରେ ବଡ଼ିର ଚାହିଦା ବଢ଼ି ଚାଲିଲା । ମହାଜନ ଚାହୁଁଛି ଆହୁରି ବଡ଼ି, ଷ୍ଟେସନ୍ ବୁଲବକା ଚାହୁଁଛି ଆହୁରି ବଡ଼ି—ବଡ଼ି—ବଡ଼ି—ବଡ଼ି । ବୁଢ଼ା'ର ହାତ ଚଳୁନ ଏକୁଟିଆ, ତା' ତଳେ ବସି ଆଉ ଦ'ଜଣ ବଡ଼ି ବଳୁଛନ୍ତି ।

ଏଇ ବଡ଼ି ବ୍ୟବସାୟର ଜନ୍ମ, ବାସ୍ ସେତିକି । ତା'ପରେ ବୁଢ଼ାର ଆଜିର ମନୋହରି ଦୋକାନ ସେଇ ପୁଞ୍ଜିରୁ । ବୁଢ଼ା କିନ୍ତୁ ଏବେ ବି ତା' ନିଜ ବଡ଼ିତକ ହାତରେ ମୋଡ଼ିଦିଏ । ଶହେ ଗଜ ଦୂରରେ ଖୋଲିଲା ମହାଜନର ବଡ଼ି କାରଖାନା—ଏଇ କାଲିକା କଥା । ବୁଢ଼ା ହସି ହସି କୁହେ—ଆରେ ମାରୁୱାଡ଼ି ହେଲେ କ'ଣ ହବ—ଶିଖିଛି ମୋଠୁ, ବଡ଼ିରେ ପଇସାକେ ପଇସେ ଲାଭ—ଶହେରେ ଶହେ—ହଜାରକେ ହଜାର । କିନ୍ତୁ ଖୋଲିଲା ନିଜେ ବସିକି ସେ ବଡ଼ି ମୋଡ଼ି ଜାଣେନାହିଁ—କିନ୍ତୁ ତା'ର କାରଖାନାରୁ ପ୍ରତିଦିନ ହଜାର ହଜାର ବଡ଼ି ବାହାରି ପ୍ରସରି ଯାଉଛି ବଜାର୍ ସାରା, ପ୍ରତିଦିନ ବଡ଼ି ମୋଡ଼ି ମୋଡ଼ି କୁଜା ହେଉ ଗଲେଣି ପଚିଶ ଲୋକ । ତାଙ୍କ ବେଳେ ବଡ଼ି ମୋଡ଼ିବା ଥିଲା ଗୋଟାଏ କଳା—ସେଥିପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଦରକାର—ପରିଶ୍ରମ ଦରକାର । କିନ୍ତୁ ଆଜି ସେ ବିଜ୍ଞାନ । ଏକ ମିନିଟ୍‌ରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବଡ଼ି—ପଇସାକେ ପଇସେ ଲାଭ—ଶହେରେ ଶହେ—ହଜାରରେ ହଜାର । କିନ୍ତୁ ଖୋଲିଲା ମହାଜନ ଜଣେ ବଡ଼ି ମୋଡ଼ି ନାହିଁ—ଟଙ୍କା ଖଟେଇଛି—ଲୋକେ କୁଜା ହେଇ ଗଲେଣି—ଆଖି ଝାପ୍‌ସା ହେଇଗଲାଣି—ତଥାପି ପଇସାରେ ପଇସେ—ଶହେକେ ଶହେ—ହଜାରରେ ହଜାର୍ ।

ବୁଢ଼ାର ହାତ ଚାଲିଛି—ହାତ ଉପରେ ଠିଆ ଠିଆ ନେଳି ନେଳି ଶିରା । ତାଙ୍କର ଲୋଭ ନାହିଁ କ୍ଷତି ନାହିଁ—ଅହଙ୍କାର ନାହିଁ ଅଭିମାନ ନାହିଁ । ଦିନକୁ ତିଆରି ତେବିଶି ଖଣ୍ଡ ବଡ଼ି—ଖର୍ଚ୍ଚ ଠିକ୍ ସେତିକି—ଗୋଟାଏ ମୋଟ ବ୍ୟୟ ଦୁଇ ପଇସା—ଆଉ ନାହିଁ ଅଧଲାଏ—ସେଇ ବଡ଼ିକୁ ବଜାରରୁ କିଣୁଥିଲେ ଦୁଇ ଅଣାରେ କିଣୁଥାନ୍ତେ । ପାହୁଣ୍ଡ ପଚକଲ ବୟସ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି—ଦିହରେ ବଳ ଥିଲା ଯାଏଁ ହାତ ଚାଲିବ—ବଡ଼ି ମୋଡ଼ା ସୂତାର ବାଣ୍ଡି ସରି ଯାଇଛି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ—ବୟସ ବି—କଥାସବୁ ପୁରୁଣା ହେଇଗଲାଣି—ସେଇ ପୁରୁଣା କଥାର ଭାଙ୍ଗ—ପୁରୁଣା ହସକଥା—ଇତିହାସ ।

ଯୁଆନ୍ ବେଳେ ତାଙ୍କର ଏକୁଟିଆ ମନୋହରୀ ଦୋକାନ ଥିଲା ଝଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳରେ—ଦୁଆତ, ପେନ୍‌ସିଲ୍, ନିବ୍, କାଳି, କାଚ ଗିଲାସ, ଚଟି ଯାହା ଖୋଜିବ ପାଇବ । ଆଜି କିନ୍ତୁ ସେ ଦୋକାନ ଆଉ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଅଫିସ୍ ହେଲାଣି ସେଠି । ପୁଞ୍ଜା ପୁଞ୍ଜା ଫାଇଲ୍—ଟାଇପ୍ ରାଇଟର୍—ଦଶ ଲୋକଙ୍କର ପିବା ଆସିବା ଗହଳି—ଚା' ସିଗାରେଟ୍—ଗପ ଆଉ ଯୋଜନା--ଯୋଜନା । ଏ ବୟସରେ ବି ବୁଢ଼ା ଦିନେ ଦିନେ ମନମାରିଦିଏ··· ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ଭେଣ୍ଡା ପୁଅ ଦି'ଟା କ'ଣ କରିଦେଲେ ଦୋକାନଟାକୁ ଦିନ କେଇଟାରେ—ପୁଅମାନେ କୁଆଡ଼େ "ବିଜିନେସ୍" କରୁଛନ୍ତି । ବିଜିନେସ୍ ଅର୍ଥ ଠିକ୍ ବ୍ୟବସାୟ ନୁହଁ—ନୁହଁ ଟଙ୍କାକେ ଦି' ପଇସା ଲାଭରେ ବେପାର । ବିଜିନେସ୍ ଅର୍ଥ—ଯୋଜନା—ଖାଲି ଯୋଜନା—ଯୋଜନାର ଲଢ଼େଇ—ଟଙ୍କାକେ ଟଙ୍କାଏ —ହେଲା ତ ଏକା ଦିନକେ ମଣିଷ ନାହିଁତ ଫତୁର୍—ଏଣ୍ଟରପ୍ରାଇଜ୍ ।

ବୁଢ଼ା ଏସବୁ କିଛି ବୁଝେନାହିଁ—ପଚାରେ ନାହିଁ—ନିଘା ରଖେନି—ତାଙ୍କ କର୍ମରେ ବୁଝିବେ—ମୋର ଆଉ କେଇଦିନ ।

ପୁଣି ସେଇ ସୂତା ବିଣ୍ଡା । ସରି ଆସୁଛି ଧୀରେ ଧୀରେ—ଠିକ୍ ତା'ର ପରି ତାଙ୍କର ଗପ—ପୁରୁଣା—ଆଉ ଅସରନ୍ତି ।

କଂଗ୍ରେସ୍ ସେତେବେଳେ ନୂଆ ନୂଆ । କଂଗ୍ରେସ୍‌ର ଜଣେ ପୁରୁଣା କର୍ମୀ ହିସାବରେ ଗର୍ବ ଅଛି ତାଙ୍କର । ତାଙ୍କ ନିଜର କବିତା ଅଛି—ଗଡ଼ ଗଡ଼ କରି ଆବୃତ୍ତି କରିଯାନ୍ତି ବଡ଼ ମୋଟାଲା ପରି ଅତି ସହଜରେ—"ଅକାଳ କୋଇଲି" ଘରେଘରେ ସୂତାକଟା ଚଳେଇବାକୁ ସେ ଗୀତରେ ଉଦ୍‌ବୋଧନ । ତାଙ୍କର ନିଜ ଉଆରି, ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କର ବି ପଦେ ଅଧେ ଅଛି ସେଥିରେ । ତାଙ୍କ ଗପ ଭିତରେ ଅଛି କେମିତି ପୁଲିଶ୍ ଗୁଳିକରି କରି ମଧ୍ୟ କଂଗ୍ରେସ୍ କର୍ମୀ ଆସି ବରାବର ତାଙ୍କ ଘରେ ରହୁଥିଲେ—ଡର ନଥିଲା ଭୟ ନଥିଲା ।

ତାଙ୍କର ଉତ୍ସାହ ଏତିକି ବେଳେ ପ୍ରଚୁର —କଂଗ୍ରେସର ଚାରଣିକିଆ ମେମ୍ବର ସେ ନିଜେ ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି କରେଇଥିଲେ —କେତେ ବୋଇଲେ କେତେ—ସମୁଦାୟ ଟଙ୍କା କଂଗ୍ରେସକୁ ଦେଇଥିଲେ । ଗଣି ଗଣି କରି ଶୋହଳ କି ସତର କୋଡ଼ି । ଆଉ ନାହିଁ, ସେ କଂଗ୍ରେସ୍ ଆଉ ନାହିଁ, ବଦଳିଗଲା । କ୍ଷମତା ପାଇଲେ ସଭିଏଁ ସେମିତି ବଦଳିଯାନ୍ତି । ଏବେ କୁଆଡ଼େ ଜଣେ କଂଗ୍ରେସ୍ କର୍ମୀ ଆସିଥିଲେ—ନିଜେ ଚାରଣିକିଆ ମେମ୍ବରକି

ହେଇନାହାନ୍ତି । ବସି ବସି ସେକାଳର କଂଗ୍ରେସ୍ ଆଉ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଝୁରନ୍ତି ଆଉ ନାକ ଟେକନ୍ତି ଆଜିକାଲିକା ସବୁ ଖଦଡ଼ ପିନ୍ଧା ପେଶାଦାର ରାଜନୀତିକ ମାନଙ୍କୁ ।

ଏଇଆ ତାଙ୍କର ଗପ ତାଙ୍କର ଜୀବନ ।

ଅତୀତ ନାହିଁ ଭବିଷ୍ୟତ ନାହିଁ — ଯାହା ଖାଲି ନିତ୍ୟ ପ୍ରବୃତ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନ, ସେ ପୁଣି ମୁହୂର୍ତ୍ତିକର ବର୍ତ୍ତମାନ । କିଏ ଜାଣେ ଆଜି ନାହିଁ ତ କାଲି ନାହିଁ ତ ଆଉ ଘଣ୍ଟାକୁ କ'ଣ ହଉଛି, ଚକେ ଗଲେ ବାରହାତ ।

ତାଙ୍କ ଗପ କିନ୍ତୁ ଅସରନ୍ତି ତାଙ୍କ ବଡ଼ ମୋଡ଼ା ସୂତାପରି ।

▭

ଗୋଟିଏ କୁକୁରର କଥା

ମିଃ ମାଲ୍‌ହୋତ୍ରା, ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ କନ୍ୟା ମୃଦୁଳା ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀରାମପୁର ବିମାନ ବନ୍ଦରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ଅର୍ଡର୍ଲି ଲଛମନ ସିଂ ଓ ତାଙ୍କର ପୋଷା କୁକୁର 'ଲାଇକା' ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।

'ଲାଇକା'ର ବ୍ରିଡ୍ କଅଣ ତା' ଠିକ୍ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏନା । ତେବେ ତା'ର ଆକୃତି ଓ ଗଠଣ ଦେଖି ଏତିକି ଅନ୍ଦାଜ କରାଯାଏ ଯେ ସେ କୌଣସି ଡ୍ୟାସ୍‌ହାଉଣ୍ଡ କୁକୁର ଓ ଦେଶୀ କୁକୁରର ଏକ ବର୍ଣ୍ଣସଙ୍କର ସଂସ୍କରଣ ।

ମାତ୍ର ଦେଢ଼ ବର୍ଷ ତଳେ 'ଲାଇକା' ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାର ଭିତରକୁ ଏକ ଅତିଥି ଭାବରେ ପ୍ରବେଶ କରି ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାରର ସସାରକୁ ଏକ ଶିଶୁ-ସୁଲଭ ବିସ୍ମୟରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେଉଥିଲା । ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ସେ ପରିବାରର ଜୋତା ରହିଥିବା ର୍‍ୟାକ୍ ଉପରେ ତା'ର ଆସ୍ଥାନ ଜମେଇ ନେଇ ଏକ ପ୍ରକାର ଭଙ୍ଗୀରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ଯେ, ସେ ସେଠାରେ ବେଶ୍ ଆରାମରେ ଅଛି ।

'ଲାଇକା'ର ଆକୃତି ଥିଲା ଈଷତ୍-ଦୀର୍ଘ ଏବଂ ତା'ର ମୁହଁକୁ ଦେଖିଲେ ମନେହବ ଯେପରି ସେ ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିରପରାଧ ଓ ଉଦାର ଜୀବ, ଯାହାର ପୃଥିବୀରେ କାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ନାହିଁ । ତା'ର ସମଗ୍ର ଦେହକୁ ଆବୃତ କରି ରହିଥିଲା କଫି ରଙ୍ଗର ବେଶ୍ ଘଞ୍ଚ ବାଳ ଏବଂ ତା'ର ଦୁଇଟି ନୀଳାଭ ଆଖିରେ ତା'ର ଅନ୍ନଦାତା ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଯଥେଷ୍ଟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ ବେଶ୍ ପରିସ୍ଫୁଟ ହେଉଥିଲା । ମହାକାଶଗାମୀ 'ଲାଇକା'ର ଅନୁକରଣରେ ଯେଉଁଦିନ ତା'ର ପ୍ରଥମ ନାମକରଣ ହେଇ ତାକୁ ଦୁଧ ଖାଇବାକୁ

ସେଇ ନାଆଁ ଧରି ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଗଲା, ସେ'ଦିନ ତା'ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହଜ ଓ ସାଧାରଣ । ସେ ଆସି ଦୁଧ ପିଇଥିଲା ଯଥେଷ୍ଟ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ଓ ଆତ୍ମ-ସମ୍ମାନବୋଧ ନେଇ ଯେପରି ସେ 'ଲାଇକା' ନିଜେ ।

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ ଲାଇକା ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାରର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରିୟ ଅନ୍ତେବାସୀ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଭାଗ୍ୟର ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଯେ ଅକସ୍ମାତ ମାଲହୋତ୍ରାଙ୍କର ପୋଷ୍ଟିଂ ହେଲା ନାଇଜେରିଆକୁ ଅନ୍ୟୁନ ଏକ ବର୍ଷ ପାଇଁ । ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ କଥା ବାଦ୍ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ 'ଲାଇକା'କୁ ସୁଦୂର ନାଇଜେରିଆକୁ ନେଇଯିବା ସମ୍ଭବ ହେବ କି ନାଁ । ତାହା ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାରକୁ ଚିନ୍ତିତ କରି ତୋଳିଥିଲା । ଗୋଟାଏ ବର୍ଷ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ କଟିଯିବ ବୋଲି ଭାବି ମିଃ ମାଲହୋତ୍ରା କାଗଜରେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇଥିଲେ ଯାହାର ସାର ମର୍ମ ହେଉଛି ଯେ ସେ ତାଙ୍କର ପୋଷା କୁକୁରଟିକୁ କୌଣସି ସଦୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ମାତ୍ର ବର୍ଷକ ପାଇଁ ବାହାରକୁ ଯିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି । ଏଇ ବର୍ଷକର ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ସେ ବହନ କରିବେ ଏବଂ ସେ ଫେରି ଆସିବା ପରେ କୁକୁରଟିକୁ ପୁଣି ଥରେ ଫେରାଇ ଦେବା ବା ନଦେବା ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଭର କରେ ।

ଯିବାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଅତି ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ନିକଟରୁ ନିକଟତର ହୋଇ ଆସିଲା । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଜ୍ଞାପନର ଚାହିଦା ମତେ 'ଲାଇକା'ର ଅଭିଭାବକତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆସିଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅଗତ୍ୟା ଯିବା ପୂର୍ବଦିନ 'ଲାଇକା'ର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ଦାୟିତ୍ୱ ତାଙ୍କର ପୁରୁଣା ଓ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅଡ଼ର୍‌ଲି ଲଛମନ ସିଂ ଉପରେ ହିଁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଗଲା । ଲଛମନ ସିଂକୁ ତିନିଶହ ଟଙ୍କା ଦେଇ ମିସେସ୍ ମାଲହୋତ୍ରା କହିଲେ—"ଲଛମନ ! ଲାଇକା ତମକୁ ଖୁବ୍ ଭଲପାଏ । ତେଣୁ ତମରି ପାଖରେ ରହିବା ସବୁଠାରୁ ଭଲ ହେବ । ଟଙ୍କା ଦେଇଗଲି—ଆଉ ଦରକାର ହେଲେ ଲେଖିବ—ଆଉ ଟିକିଏ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖାଶୁଣା କରୁଥିବ—ମୁଁ ତ ଏଇ ଫେରି ଆସିଲି ବୋଲି ଜାଣ ।" ଏ କଥାତକ କହିଲାବେଳେ ମିସେସ୍ ମାଲହୋତ୍ରାଙ୍କର କଣ୍ଠ ବାଷ୍ପାକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ଓ ତା'ର ଜବାବରେ ଲଛମନ ସିଂ କୁର୍ଣ୍ଣିସ୍ କରିବା ଭଙ୍ଗୀରେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ନୁଙ୍କେଇ ଆଣି କହିଥିଲା, "ମେମ୍ ସା'ବ, ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ—ଏତେ ଦିନ ଆପଣଙ୍କର ନିମକ ଖାଇଛି, ଆଉ ଗୋଟାଏ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏତିକି କରି ପାରିବି ନାହିଁ ?"

ମିଃ ମାଲହୋତ୍ରାଙ୍କ ପରିବାରର ଗୃହ ଉପରୁ ଗୋଟାଏ ଅତିକାୟ ପ୍ରସ୍ତର ଯେପରି କିଏ ଅପସାରିତ କରି ନେଇଥିଲା ।

ବିମାନ ବନ୍ଦର ସହିତ 'ଲାଇକା' ଅପରିଚିତ ନୁହେଁ । ବହୁବାର ମିଃ ମାଲହୋତ୍ରା ବା ମିସେସ୍ ମାଲହୋତ୍ରାଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବା ପାଇଁ ସେ ବିମାନ ବନ୍ଦରକୁ ଯାଇଛି ଏବଂ ଲାଉଞ୍ଜରେ ଅପେକ୍ଷାଜନିତ କ୍ଳାନ୍ତି ଅପନୋଦନ କରିବାକୁ କଫି ପାନ କରୁଥିଲାବେଳେ 'ଲାଇକା'କୁ ସେ ଖଣ୍ଡିଏ ପ୍ଲେଟରେ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ ମେନେଜର୍ ଟିକିଏ ଦୁଧ ବା ଖଣ୍ଡେ ବିସ୍କୁଟ୍ ଦିଏ, ସେ କଥା 'ଲାଇକା'ର ବିସ୍ମରଣ ହବାର କଥା ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ଯେ ସେ ବେକରେ ଗୋଟାଏ ଲୁହା ଚେନ୍ ବନ୍ଧା ହୋଇ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେଉଛି ଲଛମନ ଦ୍ୱାରା ଏଇ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପାଇଁ ତା'ର ବିସ୍ମିତ ହେବାର ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଅବ୍ୟବହିତ ପରେ ପରେ ଗୋଟାଏ ଧାତବ ସ୍ୱରର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଯେତେବେଳେ ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଆସି 'ଲାଇକା'କୁ ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଗେଲ କରି ସାଶ୍ରୁଲୋଚନରେ ବିଦାୟ ନେଲେ ସେତେବେଳେ 'ଲାଇକା'ର ସେଇ ଅବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ସତ୍ୟଟି ଅବା ହୃଦୟଙ୍ଗମ ହେଲା । ସେ ଆଜି ବିବର୍ଜିତ । ତେଣୁ ଏରୋଡ୍ରମ୍‌ରୁ ଅନ୍ୟୁନ ଦୁଇମାଇଲ ବାଟ ଲଛମନର ପାଦ ଶୁଙ୍ଘି ଶୁଙ୍ଘି ଫେରିଯିବା ଭିନ୍ନ ତା'ର ଆଜି ଉପାୟାନ୍ତର ନଥିଲା । ପଦବ୍ରଜରେ ଦୁଇ ମାଇଲ ବାଟ ଏକାଦିକ୍ରମେ ଯିବା 'ଲାଇକା' ପକ୍ଷରେ ଏକ ନୂତନ ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରୀତିପଦ ନଥିଲା ।

ଲଛମନ ଘରକୁ ଆସି 'ଲାଇକା'କୁ ଯେତେବେଳେ ତା'ର ଘର ବାରଣ୍ଡାରେ ଖୁଣ୍ଟିରେ ବାନ୍ଧିଲା ସେତେବେଳେ ଲଛମନ ଙ୍କର ଏକାଧାରରେ ଘୋର ବୈଷ୍ଣବ, କୃଷ୍ଣପ୍ରେମୀ ଓ ଏକନିଷ୍ଠ ନିରାମିଷାଶୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଲଳିତାଦେବୀ ଭୂତ ଦେଖିବା ପରି ଚମକି ଉଠି କଥ୍ୟ ଅକଥ୍ୟ ଭାଷାରେ ଗାଳି ବର୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ ଅଭିସମ୍ପାତ ବର୍ଷଣ ଭିତରେ 'ଲାଇକା'ର ଆଗମନ ହେତୁ କି' କି' ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ବା ହୋଇପାରେ ତାହାର ଗୋଟିଏ ସୁବିସ୍ତୃତ ତାଲିକା ମଧ୍ୟ ଥିଲା ଓ ଉପସଂହାର ହେଲା ଯେ, ଏହି କୁକୁର ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ସେ ନିଜେ ଓ ତା' ପରେ ଲଛମନ ଓ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଭାବୀ-ବଂଶଧରମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ନର୍କଗାମୀ ହେବେ ।

କିଛି ସାମାନ୍ୟ କମିଯିବା ପରେ ଲଛମନ ତା'ର ସ୍ୱଭାବ ସୁଲଭ ସ୍ୱରରେ ଅସଲ କଥାଟିକୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟିତ

ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତି ଥରର ଚେଷ୍ଟା ଅପର ପକ୍ଷର ପ୍ରତିଆକ୍ରମଣରେ ବିତର୍ମ୍ବିତ ହେଉଥିଲା କେବଳ । ଅନନ୍ୟୋପାୟ ହୋଇ ଲଛମନ ବିନା ବାକ୍ୟ ବ୍ୟୟରେ ମିସେସ୍ ମାଲହୋତ୍ରା ଦତ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ଟଙ୍କା ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରନ୍ତେ ସମସ୍ତ ଝଡ଼ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ମିସେସ୍ ଲଛମନ ଏଫ୍ ଓରଫ୍ ଲଳିତା ଦେବୀ ଏକ ଗୋପିକା ସୁଲଭ ଭଙ୍ଗୀରେ ଲଛମନଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ଟଙ୍କାଡକ ଅବଲମ୍ବେ ତାଙ୍କର କରଗତ କରିଥିଲେ ।

ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଇ ଟଙ୍କା ହିଁ 'ଲାଇକା'ର ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତ ଭାଗ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କଲା — ଅର୍ଥାତ ଦ୍ରୁତ-ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରାଗଲା ଯେ 'ଲାଇକା' ବାରଣ୍ଡାରେ ବନ୍ଧାହେବ ଓ ତାକୁ ଦିନକୁ ଦୁଇଥର ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯିବ । ଦିବା ଭୋଜନ ପରିବାରର ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଓ ରାତି ଭୋଜନ ଖଣ୍ଡେ ରୁଟି । କ୍ଷୁଧା ଖାଦ୍ୟ ଅଖାଦ୍ୟର ବିଚାର ରଖେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ 'ଲାଇକା' ସକାଳର ଖଣ୍ଡେ ବିସ୍କୁଟ — ଦ୍ୱି ପ୍ରହରର ମାଂସ ଛେଞ୍ଚଡ଼ା-ପକା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ହଳଦୀ ପକା ଭାତ ଓ ରାତିର ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଦୁଧପକା ରୁଟିକୁ ଅବଲମ୍ବେ ଭୁଲିଗଲା ।

ଲଛମନ କାମର ତାଗିଦ୍‌ରେ ସକାଳୁ ଯାଏ, ଫେରେ ରାତିକୁ । ତେଣୁ 'ଲାଇକା'କୁ ଖାଦ୍ୟ ବା ପାଣି ଯଥା ସମୟରେ ଦିଆଯାଇ ପାରେ ନାହିଁ । ଅନଭ୍ୟସ୍ତା କୁଣ୍ଠିତା ଲଳିତା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ 'ଲାଇକା'ର ଖାଦ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତା'ର ମଳମୂତ୍ରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ବିସ୍ମୃତ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ଓ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଜାଗାରେ 'ଲାଇକା' ପ୍ରାକୃତିକ କ୍ରିୟାକର୍ମ କଲେ ତାକୁ ବାରମ୍ବାର ଯଷ୍ଟି ପ୍ରହାର ସହିବାକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ । ତେଣୁ ଆଜିକାଲି ପ୍ରାୟଶଃ ଲଛମନ ଯିବା ପରେ ପରେ 'ଲାଇକା'କୁ ଖୋଲି ଦିଆଯାଏ ଓ 'ଲାଇକା' ଫେରେ ଅନେକ ରାତିରେ । ଯାଃ ଗଲା —କୁକୁରଟାଏ କୋ' ଚୁଲ୍ଲୀରେ ଯାଉ ପଶିବ — ଘରକୁ ଫେରିବ ହିଁ ଫେରିବ । କିଏ ଗୋଟାଏ କୁକୁରଟାକୁ ହରବଖତ ଘରେ ବାନ୍ଧି ରଖି ସ୍ୱାଇଓଲ ଖାଇବାକୁ ଗୋଡ଼ ପାଖକୁ ଯୋଗେଇ ଦେଉଥିବ । ଏଇ ଥିଲା ଲଳିତାଙ୍କର ସ୍ୱଗତୋକ୍ତି ଓ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ପ୍ରକାଶ ଘୋଷଣା ମଧ୍ୟ ।

ଲଛମନ ଘରକୁ ଫେରିଲେ କେବେ କେବେ 'ଲାଇକା' ଆସି ଲଛମନର ନିକଟସ୍ଥ ହୁଏ ଓ ଲଛମନ ମଧ୍ୟ କଦବା କ୍ୱଚିତ 'ଲାଇକା'ର କ୍ଷିପ୍ର ଅପସୃୟମାନ କେଶରାଶି ଉପରେ ଆଦରରେ ଥରେ ଦୁଇଥର ତା'ର ହାତ ବୁଲେଇ ଆଣେ ଓ ବିନମ୍ରରେ ଏକାଧାରରେ କୃତାର୍ଥ ଓ କୃତଜ୍ଞ 'ଲାଇକା' ଲଛମନକୁ ଟିକିଏ ଗୁଡିଦିଏ । ସେତିକ ଯଥେଷ୍ଟ । ଶୀତ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ ନିର୍ବି-ଶେଷରେ ଲଛମନକୁ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଢ଼ୁ-ଢ଼ୁ ପାଣି ଢାଳି ଗାଧୋଇବାକୁ ପଡ଼େ,

ସେପରି ସେ ଗୋ-ହତ୍ୟା କରନ୍ତି । 'ଲାଇକା'କୁ ମଧ୍ୟ ତା'ର କୃତଜ୍ଞତାର ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଚୁର ମାଉ ହୁଏ ।

ଆଜକାଲି 'ଲାଇକା' ଆଉ ପ୍ରତିଦିନ ଘରକୁ ଫେରେ ନାହିଁ । ଆସୁଥିଲେ ଆସୁଥିବ ସାତ/ଆଠ ଦିନରେ ଥରେ । ସେତେବେଳକୁ ହୁଏତ ଖାଇବା ବେଳ ଆଖର ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ତାକୁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ଦବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ ନାହିଁ ଏବଂ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଲଛମନ ପରିବାର ନିଶ୍ଚିତ ଯେ 'ଲାଇକା' ତା'ର ଖାଦ୍ୟ ବାହାରୁ ଯୋଗାଡ଼ କରି ପାରୁଛି—ନହେଲେ ଏତେ ବଡ଼ କୁକୁରଟାଏ ବଞ୍ଚୁଛି କେମିତି ? କିନ୍ତୁ ସ୍ୱା' ଭିତରେ ଯେ 'ଲାଇକା' କ୍ଷୀଣ ହୋଇ ଯାଇଛି ଓ 'ଲାଇକା'ର ବାର'ଣା ରୁମ ଉଧୁଡ଼ି ଗଲାଣି ସେ କଥା ଦେଖି ନ ଦେଖିଲା ପରି ରହନ୍ତି ନିରୁପାୟ ଲଛମନ ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଲଳିତା ।

କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ 'ଲାଇକା'ର ଅନୁଭୂତି ଥିଲା ଅନ୍ୟ ରକମ । ତାକୁ ତା'ର ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ନିଜ ଗୋଡରେ ଠିଆ ହବାକୁଇ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ ଖାଲି ଦିନ ମାନଙ୍କରେ ବାହାରର ବୁଲା କୁକୁର ମାନଙ୍କ ସହିତ ଝଗଡା କରିବା, ପ୍ରତିବେଶୀର ଅଗଣାରେ କିଛି ଖାଦ୍ୟର ସନ୍ଧାନ କରିବା ଓ ଭୋକାଭିତ ହବା ଜାଗାରେ ଧାରଣା ଦେଇ ଠିଆ ହୋଇ ଫୋପଡା ହବା ଖଲିପତ୍ରକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିବା ଥିଲା 'ଲାଇକା'ର ଦୈନନ୍ଦିନ କର୍ମସୂଚୀ । ଶ୍ରୀରାମପୁର ସହରଟା ସମ୍ପର୍କରେ ତା'ର ବେଶ୍ ଗୋଟାଏ ମୋଟା-ମୋଟି ଧାରଣା ମଧ୍ୟ ହୋଇଗଲାଣି । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ଏଠି ଆସି ଠିଆ ହେବେ ଆଳୁଚପ୍, ପିଆଜି ବିକିବାର ଠେଲାଗାଡ଼ି—ବାଲାମାନେ । ହାଟର କଂସେଇ ଦୋକାନ ପାଖରେ ସକାଳ ସାତଟା ଠାରୁ ଆଠ/ନଅଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହମିଦ୍ ମିଆଁ ଗୋଟାଏ ଅତିକାୟ ଗୃପଡ଼୍ ଧରି ମାଂସ ବନେଇଲା ବେଳେ କଦବା କ୍ୱଚିତ୍ ଛିଟିକି ପଡ଼େ ମାଂସର ଟୁକୁରା ଓ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ଯେଉଁଠି ମାଇକ୍ ବାଜେ ନେଳୀ ଆଳୁଅର ରୋଷନି ଜଳେ ସେଠି ତ ନିଶ୍ଚିତ ଭୂରି ଭୋଜନ ।

କିନ୍ତୁ ଦିନେ ଗୋଟାଏ ଗୁରୁତ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଲା । ଦୁର୍ଘଟଣା ବା' କ'ଣ, ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରୁ କରୁ 'ଲାଇକା'ମାନଙ୍କର ଭାଗ୍ୟରେ ଏହା ପ୍ରାୟ ଘଟିଥାଏ । ଛକ ପାଖରେ ମାଂସ ଚପ୍ ବିକିବା ଲୋକ ହାତରୁ ଗୋଟାଏ ଅସତର୍କ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚପ୍‌ଟାଏ ଖସି ପଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ତାହା ଭୂମି ସ୍ପର୍ଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପଡ଼ିଥିଲା 'ଲାଇକା'ର ସଦା ଉଦ୍ୟତ ମୁଖ ଗହ୍ୱରରେ । ତା'ର ବା' ଏଥିରେ ଦୋଷ କ'ଣ ଥିଲା ? କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ଗୃହା କେଟଲିରୁ ବେଶ ପ୍ରଭୂତ ପରିମାଣରେ ବାମ୍ଫଉଠା ଗରମ ପାଣି ତା'ଉପରେ ଢ଼ାଳି ଦିଆ

ଯାଇଥିଲା । ଅପମାନରେ ନୁହେଁ, କେବଳ ଗୋଟାଏ ଆହତ ପୀଡ଼ିତ ଶରୀର ନେଇ 'ଲାଇକା' ସେଦିନ ଫେରିଗଲା ତା'ର ପୁରାତନ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ଲଛମନର ଘରକୁ ଓ ତା'ର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥାନରେ ଚୁପ୍ ହୋଇ କୁଣ୍ଡଳୀ ପକେଇ ଶୋଇ ରହିଥିଲା ।

ତା' ଆରଦିନ ସକାଳୁ ଲଛମନ ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରିଥିଲେ, ତାହା 'ଲାଇକା' ନୁହଁ ବା ଏକଦା ସେ' ଯେ 'ଲାଇକା' ଥିଲା, ତାହା ମଧ୍ୟ ଅନୁମାନ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହଁ । ଲଛମନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଲଳିତାଙ୍କର ଈଷତ ସ୍ଥୂଳକାୟ ହାତର ବାଡ଼ିଟି ବୋଧହୁଏ ଗଲାଯାଇ ପାରିବ ଓ ତା'ର ଲାଞ୍ଜ ଗୋଟାଏ ଥୁଣ୍ଟା ବୁଢ଼ା ଭେଣ୍ଡି ପରି ଓହଳି ରହିଛି ତା'ର ପଶ୍ଚାତ ଦେଶରୁ । ସର୍ବୋପରି 'ଲାଇକା'ର ପିଠି ଉପରୁ ଏସିଆ ମାନଚିତ୍ର ଆକାରର ଚମ ଉଖୁଡ଼ି ଯାଇ ଲାଲ ମାଂସ ପୂରାଏ ଦାଲ୍‌ଦାଲେଇ ଯାଇଛି ।

ଆହା ! ଦୟା ହେଲା ଲଳିତା ଦେବୀଙ୍କର । ସ୍ୱାଁକୁ ପଶୁ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ନେଇଯାଅ—ହେଲେ ଡାକ୍ତର ଫିସ୍ ଦବ କିଏ ? ଖାଲି ଖାଇବା ପାଇଁ କେଇଟା ଟଙ୍କା କ'ଣ ପକେଇ ଦେଲେ ହୁଏ ? ପୁଣି ଦାହି ପା' ତ ଅଛି ? ସହଜେ ତ ଓଲିଆ କୁକୁରଟାଏ !

ଆଗରୁ 'ଲାଇକା' ସମ୍ପର୍କରେ ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାରର ଅନେକ ଚିଠି ଓ ଜିଜ୍ଞାସାର ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି 'ଲାଇକା'ର ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣା ସମ୍ବାଦ ବିସ୍ତାରିତ କରି ଚିଠି ଦିଆଗଲା ସୁଦୂର ନାଇଜେରିଆକୁ ତୁରନ୍ତ କିଛି ଟଙ୍କା ପଠାଇବା ପାଇଁ ।

କିନ୍ତୁ ଟଙ୍କା ମନିଅର୍ଡ଼ର ହୋଇ ଆସିଲା-ବେଳକୁ 'ଲାଇକା' ତାକିଦା ଅପେକ୍ଷାରେ ଲଛମନ ପିଣ୍ଡାରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସି ରହି ନଥିଲା । 'ଲାଇକା' ମାତ୍ର ଦିନକ ପରେ କୌଣସି ମତେ ତା'ର ଗୃହପାଦରେ ଠିଆ ହେଲା ଓ ବାରମ୍ବାର କ୍ଷତ ସ୍ଥାନକୁ ମୁହଁ ବଢ଼େଇ ବିଫଳ ହେବା ପରେ ଥରେ ଦୁଇଥର କୁଁ କୁଁ ହୋଇ ତା'ର ତୀବ୍ର ପ୍ରତିବାଦ ଘୋଷଣା କଲା ସତ, କିନ୍ତୁ ସେ ତା'ର ଦୂରନ୍ତ ଅଭିଯାନରେ ବାହାରିଲା ।

ଏ 'ଲାଇକା' ସେ 'ଲାଇକା' ନୁହଁ, ଏ 'ଲାଇକା' ମାଂସ ଭାତ ଖାଇସାରି ଖରାଦିନ ଦ୍ୱିପ୍ରହରରେ ସାମାନ୍ୟ ତନ୍ଦ୍ରାବିଳାସୀ 'ଲାଇକା' ନୁହଁ । ଏ ଲାଇକା ଲଛମନ ପିଣ୍ଡାରେ କୁଣ୍ଡଳୀକୃତ ହୋଇ ଖାଦ୍ୟ-ଅପେକ୍ଷମାଣ

'ଲାଇକା' ନୁହଁ । ଏ 'ଲାଇକା' ବଗ୍‌ବକାଲାଙ୍କ କ୍ୟାବନ୍ ଆଗରେ ଭାଗ୍ୟକୁ ଆପଦ୍ଧ ଧୂଳିରେ ଗଡ଼ି କରି ପଡ଼ି ରହିଥିବା 'ଲାଇକା' ନୁହଁ । 'ଲାଇକା'ର ଆଖିରେ ଏକ ଅସମ୍ଭବ ତୀକ୍ଷ୍ଣତା ପରିସ୍ଫୁଟ ହୋଇଛି, ଯାହାକୁ ଶ୍ରୀରାମପୁର ସହରର ସମସ୍ତେ ଏପରିକି ନଗରପାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିଂସ୍ରତା ବୋଲି ଭର୍ତ୍ସନା କରିଥାଆନ୍ତି ।

'ଲାଇକା' ଯେତେବେଳେ ପୁନର୍ବାର ଫେରିଆସିଲା ରାସ୍ତାଧାରକୁ, ସେତେବେଳେ ତା'ର ଚର-ସହଚର ବୁଲା କୁକୁର-ମାନେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ସମୀହ କରି ଚଳିଲେ । 'ଲାଇକା' ଅନେକ ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚୟ କରିପାରିଛି ବୋଲି ନୁହେଁ—'ଲାଇକା'ର ବଞ୍ଚି ରହିବାର ଦୁର୍ବାର ଲାଳସା ତା'ର କ୍ଷୁଧିତ ଦେହ ଓ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଆଖି ଦୁଇଟା ଦେଇ ଅଗ୍ନି ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ ପରି ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରୁଛି ବୋଲି ।

ବିଳାସ ବର୍ଦ୍ଧିତ 'ଲାଇକା' ପ୍ରଥମେ ଦୁଃଖିତ ହେଉଥିଲା ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାରର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ହରେଇ । ତା'ପରେ ବୋଧହୁଏ ଏକ ଗଭୀର ନ୍ୟୂନତାବୋଧ ଭିତରେ ସେ ଲଛମନ ପରିବାର ସହିତ ସାଲିସ୍ କରି ନେଇଥିଲା । ତା' ପରେ ସେ ରାସ୍ତାରେ ବୁଲିଲାବେଳେ ତା'ର ମନେ ହେଉଥିଲା ସେ ଶ୍ରୀରାମପୁର ସହରରେ ଏକ ଅବାଞ୍ଛିତ ଜୀବ । ସେଇଥିପାଇଁ ସେ ଦୂରେଇ ଦୂରେଇ ଠିଆ ହେଉଥିଲା । ଅସୀମ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ଭୋଜିଭାତର ଖଳିପତ୍ରର ଫିଙ୍ଗାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହୁଥିଲା ଯେମିତି ହିଡ଼ ମୂଳର ବିଲୁଆମାନେ ସହର ଭିତରକୁ ଆସିଗଲେ ସବୁବେଳେ ଚଙ୍ଗ ଚଙ୍ଗ ହୁଅନ୍ତି ସେହିପରି ଗୋଟାଏ ନ୍ୟୂନତାବୋଧ— କିନ୍ତୁ ଆଜିର 'ଲାଇକା' ଥିଲା ଅନ୍ୟରକମ ।

ଇତି ମଧ୍ୟରେ ତା' ନାଁଆ ଆଉ 'ଲାଇକା' ନୁହେଁ । କେହି ତାକୁ 'ଲାଇକା' ବୋଲି ଡ଼ାକେ ନାହିଁ । ସେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଥିଲା ଟୋଟାଏ କୁକୁର ବା ବୁଲା କୁକୁର, କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ କୁଖ୍ୟାତ ଉର୍ଣ୍ଣନ'ଲାଇକା'ର ନାଁଆ କେଉଁ ଯାଦୁକର ବଳରେ ହୋଇଯାଇଛିସେଇ କୁକୁରଟା ।

ସେଇ କୁକୁରଟା ଇତି ମଧ୍ୟରେ ତା'ର ନରମ ମାଟିଆ ଲୋମର କାର୍ପେଟ ହରେଇ ବସିଛି—ତା' ଦେହରେ ଗୋଟାଏ ଟହଲେ ବୁମ ନାହିଁ । ଦେହଟା ଦେଖିବାକୁ ବାଇଗଣିଆ ମିଶା, କାଳିଆ-ଆଖି ରକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣ—ଏବଂ ପଛପଟେ ଓହଳି ରହିଛି ଏତେ ଟିକେ କାଟିପରି ଲାଞ୍ଜ ।

ଶ୍ରୀରାମପୁରର ବୁଲାକୁକୁର ସଂଘ ଭିତରେ ସେ ମଧ୍ୟ ଚହଳଟ ହୋଇ ଯାଉଛି । ତାକୁ ଦେଖିଲେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଝେକା ମାଡ଼େ ।

ବଡ଼ମାନଙ୍କର ଯଷ୍ଟି ଉତ୍ତୋଳନ ଏବଂ ବିବାଦ୍ଧ ଶ୍ଳୋଗାରେ ତାକୁ ସେ ସ୍ଥାନରୁ ବିତାଡ଼ିତ ନକଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମର ଉପସ୍ଥିତ ଜନତାର ନିସ୍ତାର ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ 'ଲାଇକା' ଶ୍ରୀରାମପୁରର ସଭ୍ୟ, ଭଦ୍ର ଓ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଗ୍ରହଣୀୟ ବୁଲା କୁକୁର ସମାଜରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଛି ସହରର ଉପକଣ୍ଠର ମଶାଣିପଦାର କୁକୁରମାନଙ୍କ ଭିତରେ । ଆଶ୍ରୟ ଠିକ୍ ନୁହେଁ—ଗଣ୍ଡେ ଚୂଉଲ ପାଇଁ, ଟିକିଏ ଗୋରୁ ମାଂସ ପାଇଁ ତାକୁ ଖିଦମତ ଲଢ଼େଇ କରିବାକୁ ପଡୁଛି ସେଠିକାର କୁକୁର ସଂଘ, ଶାଗୁଣା ସମିତି ଓ ବିଲୁଆ ବିରାଦରୀ ସହିତ । ତା' ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ମଶାଣିପଦାର କୁକୁର ସଂଘରେ ଏକ ଘୃଣା ଦଉ ନଥିବା ସଭ୍ୟ ହିସାବରେ ଗୃହୀତ ହୋଇଯାଇଛି ।

କିନ୍ତୁ ଏବେ ବି 'ଲାଇକା' ଶ୍ରୀରାମପୁର ସହର ଭିତରକୁ ଆସେ । ସେଠି ତା'ର ପ୍ରତିଯୋଗୀ କେହି ନାହିଁ । କାରଣ ତା'ର ଉପସ୍ଥିତି ଅନ୍ୟ ବୁଲା କୁକୁରମାନଙ୍କୁ ଏକ ସାବଧାନ ଦୂରତ୍ୱରେ ରହିବାକୁ ସତର୍କ କରି ଦେଇଥାଏ । ତା'ର ସେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ନ୍ୟୂନବୋଧ ନାହିଁ । ସେ ଡରଡରରେ ଚାଲେ ନାହିଁ । ସେ ଚାଲେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଝୁଲି ଝୁଲି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ । ଫୁଃ ! କିଏ ତା'ର କ'ଣ କରିବ ?

'ଲାଇକା'ର ଆଗମନ ଶ୍ରୀରାମପୁର ସହରରେ ଏକ ସତର୍କ ଘଣ୍ଟି ବଜାଏ । ପୁଣି ସେଇ କୁକୁରଟା ଆସିଛି । କାଲି ଯାଉଥିଲି—ମୋ ପୁଅକୁ ଗୋଡ଼େଇ ଆସିଲା । ଶ୍ରୀରାମପୁରର ଗୃହିଣୀମାନେ ପରସ୍ପରର ଶାଢ଼ୀ, ଗହଣା ଓ କିଛି କିଛି ପରଚର୍ଚ୍ଚା ଛାଡ଼ି ଯେ ସେଇ କୁକୁରଟା କଥାରେ ସେମାନଙ୍କର ଅବସର ବିନୋଦନ ସମୟ ଅତିବାହିତ କଲେ, ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରେ ଯେ ସମଗ୍ର ଶ୍ରୀରାମପୁର ସେଇ କୁକୁରଟା ବିଷୟରେ ଅତିମାତ୍ରାରେ ସଚେତନ ।

ସାରା ସହରରେ ସମସ୍ତେ ଧୀରେ ଧୀରେ ସତର୍କ ହେଲେ । ସେଇ କୁକୁରଟା—ସେଇ ଲୁମଛଡ଼ା, ବାଇଗଣିଆ, ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନିଆ ପାଗଳା କୁକୁରଟା । 'ଲାଇକା'ର ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଝୁଲା ଚାଲିର କେବଳ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହୁଏ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିଟି ନାଗରିକ ତାକୁ ଏକ ଉଦ୍ୟତ ଯଷ୍ଟିରେ ସ୍ୱାଗତ କରନ୍ତି । ଏବେ ବି ତା'ର ଦୌଡ଼ିବା ଶକ୍ତିର ଅପଚୟ ଘଟି ନାହିଁ । ସେ ତଥାପି ଦୌଡ଼ିପାରେ ବିଦ୍ୟୁତ ବେଗରେ, ନହେଲେ ବୁଲା ଷଣ୍ଢ, ମଶାଣି ପଦାର କୁକୁର, ଧୂର୍ତ୍ତ ବିଲୁଆ ଓ ଅତିକାୟ ଶାଗୁଣାମାନଙ୍କର ସେ ମୁକାବିଲା କରିବ କେମିତି ?

କଥାଟା ଆଉ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ତରରେ ନାହିଁ ।
ଏହା ଏକ ସାମୂହିକ ଆତଙ୍କ ହୋଇ ନଗରପାଳଙ୍କ ପାଖରେ ଦରଖାସ୍ତ ପଡ଼ି ସାରିଲାଣି ଓ ନଗରପାଳଙ୍କ ଆଜ୍ଞାବହ ବହୁ ହରିଜନମାନେ ଯଷ୍ଟି ଓ ଯଷ୍ଟି ସଂଯୁକ୍ତ ତାର ଫାଶ ଧରି 'ଲାଇକା'କୁ ଧରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟିତ ହେଲେଣି । କିନ୍ତୁ 'ଲାଇକା' ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବେଗରେ ଆତଯାତ କରେ । କେତେବେଳେ ଅପନ୍ତରାକୁ ଗଡ଼ିଯାଏ ତ କେତେବେଳେ କେଉଁ ପାଚିଶି ଉପରେ ହଠାତ୍ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ଶ୍ରୀରାମପୁର ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟିର ଅନୁଧାବନକାରୀ ଦଳ ତା'ର ପଛ ପା'ନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀରାମପୁର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ 'ଲାଇକା' ଏକ ଘାଘାତକ ଓ ସାମୂହିକ ବିପତ୍ତି ହୋଇ ସାରିଲାଣି । ଶ୍ରୀରାମପୁର ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ପାଇଁ 'ଲାଇକା' ଏକ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ । ସେଦିନ ନିଜେ ହେଲ୍‌ଥ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର ବହୁ ମେହେନ୍ତର ପରିବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ଜିପ୍‌ରେ ବସିଲେ । ଆଜି 'ଲାଇକା'ର ରକ୍ଷା ନାହିଁ ! 'ଲାଇକା'ର ଅବଶିଷ୍ଟ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଦୀର୍ଘ ଶରୀର ଗୋଟାଏ ଜ୍ୟା-ମୁକ୍ତ ଧନୁର ବେଗରେ ଦୌଡ଼ୁଛି ଓ ତା' ପଛେ ପଛେ ଦୌଡ଼ୁଛି ଘର୍ଘର ଶବ୍ଦ କରି ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟିର ଜିପ୍ ।

ଠିକ୍ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମିଃ ମାଲହୋତ୍ରା-ଙ୍କର କନ୍ୟା ନାଇଜେରିଆରେ ଆଲ୍‌ବମ୍ ଖୋଲି 'ଲାଇକା'ର ଫଟୋ ଦେଖି 'ଲାଇକା'କୁ ହୁଏତ ସ୍ମରଣ କରୁଥିଲେ । ଠିକ୍ ସେତିକବେଳେ ଲଛମନ ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ରିକ୍‌ସାରୁଢ଼ ହୋଇ ଲୁଗା ଦୋକାନରୁ ଶାଢ଼ୀ କିଣିବାକୁ ବାହାରୁଥିଲେ ଓ 'ଲାଇକା' ତା'ର ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଅସମର୍ଥ ଗୋଡ ଚାରିଟା ଦେଇ ଦୌଡ଼ୁଥିଲା ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ, ଜୀବନକୁ ପଣ କରି ।

ଲୋକମାନେ ରାସ୍ତାର ଦୁଇ ପାଖେ ଭିଡ଼ ଜମେଇ ଦେଲେଣି । ବିଚାରା 'ଲାଇକା'କୁ କେଉଁ ପାଖ ଦେଇ ଖସି ଯିବାର ବାଟ ନାହିଁ । ତା'କୁ ଦୌଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସିଧା । ଆଜି ମଲା ସେଇ କୁକୁରଟା—କିନ୍ତୁ ନା —ସେଇ ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନିଆ ବାଇଗଣିଆ କୁକୁରଟା ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲତା ପରି କେତେବେଳେ ଦିଶୁଛି ଓ ପୁଣି କେତେବେଳେ ଦିଶୁନି । ପଛେ ପଛେ ରେରେକାର ରବ କରି ଜିପ୍ । ଆଗରେ ଲେଭ୍‌ଲ କ୍ରସିଂ ଗେଟ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲାଣି ଓ ଗୋଟାଏ ଭୀମ ଗର୍ଜ୍ଜନ କରି ଗଡ଼ି ଚାଲିଛି ଗୋଟାଏ ମାଲଗାଡ଼ି ।

ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳିବାର କ୍ଷମତା ଆଉ ନଥିଲା 'ଲାଇକା'ର । 'ଲାଇକା' ସିଧା ଲେଭ୍‌ଲ କ୍ରସିଂ ଗେଟ୍ ପାର ହୋଇ ପଶିଗଲା ଗାଡ଼ିର ଚକ ଭିତରକୁ ଓ ତା' ତଳେ ନେପ୍‌ଟେଇ ଗଲା ଯେମିତି କାନ୍ଥରେ ନେପ୍‌ଟେଇ

ରହେ ଝିଟିପିଟି । ଗଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଚକର ଫାଙ୍କରେ ତଥାପି ଦେଖା ଯାଉଥିଲା ଯେ 'ଲାଇକା'ର ପାଟି ଭିତରୁ ଲମ୍ବା ଜିଭଟାଏ ବାହାରି ପଡ଼ିଛି ପଦାକୁ ।

ଜୀପ୍ ରହିଗଲା । ଗର୍ଜ୍ଜନ କରି ମାଲଗାଡ଼ି ତା'ର ଶେଷ ଡବାଟିକୁ ଟାଣି ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଏବଂ ପଟା ପଟା କାଠ ପ୍ଳାଙ୍କ ଉପରେ ତଥାପି ସେମିତି ନେପ୍‌ଟି କରି ପଡ଼ି ରହିଥିଲା 'ଲାଇକା' ।

ଉପସ୍ଥିତ ଜନତା ଭିତରେ ଯୁଗପତ୍ କରୁଣା ଓ ଆଶ୍ୱସ୍ତିର ସଂଗ୍ରହ ହେଲା ଓ କିଛି ସମୟ ପରେ ଜନତା ମଉଳିଗଲେ ଓ ତଥାପି ରେଲ ଲାଇନ୍‌ର ପ୍ଳାଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା 'ଲାଇକା'—ସେମିତି ଲେପ୍‌ଟି ହୋଇ ଝିଟିପିଟି ପରି ।

ବେଶ୍ କିଛି ସମୟ ପରେ 'ଲାଇକା' ଆସ୍ତେ ଉଠି ଗୃହପଟକୁ ଗୁହାଁଲା ଓ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗେଟ୍‌ବାଲାର କ୍ୟାବିନ୍ ତଳକୁ ଯାଇ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ଶ୍ରୀରାମପୁର ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲା ଯେପରି ସେଇ ସହର ଏକ ଆସନ୍ନ ପ୍ଲେଗ୍‌ର ବିଭୀଷିକାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଛି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମପୁରର ଜନତା 'ଲାଇକା'କୁ ନେଇ ଗର୍ବ କରନ୍ତି । କେହି କେହି କୁହନ୍ତି, "ନାଁ, 'ଲାଇକା' ସେହିଦିନ ଟ୍ରେନ ତଳେ ଚାପା ପଡ଼ି ମରିଗଲା"—କିନ୍ତୁ ଆଉ ଦଳେ କୁହନ୍ତି, "ଲାଇକା' ଏବେ ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚିଛି" ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି କେହି ତାକୁ ଶ୍ରୀରାମପୁର ଉପକଣ୍ଠରେ ଦେଖିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ 'ଲାଇକା'ର ସମସ୍ତ ଇତିହାସ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ—ମୋ ଛଡ଼ା ଓ ବୋଧହୁଏ ଲଛମନ ଛଡ଼ା । କିନ୍ତୁ କେହି ଦିନେ ପଗ୍ଚରିବାରି ଶୁଣି ନାହିଁ ଲାଇକାର ଦୋଷ କଅଣ ? ସେ କାହାର ବା କଅଣ କରିଥିଲା ? କାହିଁକି ବା ତା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଗ୍ରନକ ସମଗ୍ର ଶ୍ରୀରାମପୁର ସହର ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କଲା ?

ମୁଁ ଲଛମନ ଘର ପାଖପାଖି ରୁହେ ଓ ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାରଙ୍କ ସହିତ ପରିଚିତ । ସେମାନେ ଯେଉଁଦିନ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ନାଇଜେରିଆ ଗଲେ ସେଦିନ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବା ପାଇଁ ବିମାନଘାଟୀକୁ ଯାଇଥିଲି । 'ଲାଇକା' ପାଖରୁ ଟିକିଏ ଦୂରେଇ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ମୃଦୁଲା । ଖୁବ୍ ଖୁସିବାସୀ ଝିଅ ସିଏ । କଥା କହିଲା ବେଳେ ତା'ର ଈଷତ୍ ନୀଳ ଆଖି

ଖୁସିରେ ଝିଲ୍‌ମିଲ୍‌ ହୋଇ ଉଠେ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଦିନ ସେ ଥିଲା ବିମର୍ଷ ଓ 'ଲାଇକା' ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଲା ବେଳେ ତା'ର ଆଖିର ଦୁଇ ଟୋପା ଅଶ୍ରୁ ଲାଉଞ୍ଜର ମୋଜାଇକ୍‌ ଉପରେ ପଡ଼ି ଅସଂଖ୍ୟ ଯାତ୍ରୀଙ୍କର ଯୋତା ତଳେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ-ଯାଇଥିଲା । ଫେରିବାବେଳେ ବାଟରେ ଲଛମନ ଓ ତା' ପଛେ ପଛେ ଏକ ଅସହାୟ ବାଘ ଶିଶୁ ପରି 'ଲାଇକା'କୁ ମଧ୍ୟ ଫେରିବାର ଦେଖିଥିଲି ।

ଯେଉଁଦିନ ଶ୍ରୀରାମପୁର ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି 'ଲାଇକା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କଲା ସେଦିନ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲି । ରାସ୍ତାର ଦୁଇ କଡ଼ରେ ଉପସ୍ଥିତ ଜନତାର ଭିଡ଼ ଭିତର ଦେଇ 'ଲାଇକା' ଯେତେବେଳେ ଦୌଡ଼ୁଥିଲା ମୋର ମନେ ହେଉଥିଲା ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ଈଷତ୍‌ ବାଇଗଣିଆ ଅନୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ବୃତ୍ତାକାରରେ ପିଚୁ ରାସ୍ତା ଉପର ଦେଇ ଅତି କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଯାଉଛି । ମନେ ହେଉଥିଲା ଯେପରି 'ଲାଇକା'ର କ୍ଷୁଦ୍ର ଶରୀର ଅତି କ୍ଷିପ୍ର ଗତି ଫଳରେ ବିସ୍ଫୋରିତ ହୋଇ ଏକ ଆଲୋକ ରେଖାରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଜନତା ମଉଳିଯିବାର ଅନେକ ପରେ ମୁଁ 'ଲାଇକା'କୁ ଟ୍ରେନ୍‌ ଲାଇନ୍‌ ଉପରୁ ଆସ୍ତେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଧୀରେ ଧୀରେ କ୍ୟାବିନ୍‌ ତଳକୁ ଓହ୍ଲେଇଯିବାର ଦେଖିଛି । ସେଦିନ ମୁଁ ଘରକୁ ଫେରିଥିଲି ଏକ ଗଭୀର ଅସହାୟବୋଧ ନେଇ ।

ତା'ପରେ ମୁଁ ସେଇବାଟ ଦେଇ ଗଲି ବେଳେ ଲଛମନର ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର ଖୁଣ୍ଟିରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ ରହିଥିବା ଲଙ୍ଗଳା ଚେନ୍‌ଟା ଉପରେ ମୋର ଆଖି ପଡ଼େ । କୌତୁହଳ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଲଛମନ ସହିତ 'ଲାଇକା' ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଏଡ଼େଇ ଯାଇଛି । କଅଣ ବା କହିବ ଲଛମନ ? କହିବ ଅନେକ ଦିନ ଧରି 'ଲାଇକା' ଫେରି ନାହିଁ । ମୁଁ ଜଣେ ସାମ୍ବାଦିକ ଓ ଯେ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ନେଇ ଗଳ୍ପ ତିଆରି କରିବା ମୋର ପେଷା । 'ଲାଇକା'ର ରହସ୍ୟମୟ ମୃତ୍ୟୁ ବା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ଘଟଣା ନେଇ ସୁନ୍ଦର ଗଳ୍ପଟିଏ ହୋଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା, କିନ୍ତୁ କାଳେ ସେ ଗଳ୍ପ ମୃଦୁଳା ଦୈବାତ୍‌ ନାଇଜେରିଆରେ ପଢ଼ି ପକେଇବ ସେଇ ଆଶଙ୍କାରେ ମୁଁ ମୋର ଖବରକାଗଜରେ ତା' ଉପରେ ଗଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ଲେଖି ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣେ 'ଲାଇକା' ମରି ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୁଁ ଲଛମନ ସିଂର ଦାଣ୍ଡ ଖୁଣ୍ଟିରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଲୁହା ଶିକୁଳୀକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ମଶାଣିପଦାକୁ ଯାଇଛି 'ଲାଇକା'ର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ । ସେଠି

ଅନେକ କାଳିଆ, କପରା ବୁଲା କୁକୁରଙ୍କ ମେଳରେ ମୁଁ 'ଲାଇକା'କୁ ଠାବ କରେଛୁ । ମଶାଣିପଦାର ସବୁ କୁକୁରମାନଙ୍କ ପରି 'ଲାଇକା' ମଧ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଉପସ୍ଥିତି ପାଇଁ ହୋଇଯାଇଛି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନାସକ୍ତ । ତାକୁ ତା'ର କାଠି ଲାଙ୍ଗୁଡ଼କୁ ଠିଆ କରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟହୀନ ଭାବରେ ଏଆଡ଼େ ସିଆଡ଼େ ବୁଲିବାର ଦେଖିଛି । 'ଲାଇକା'ର ରଙ୍ଗ ଅଛି ସେମିତି ବାଇଗଣିଆ ମିଶା କଳା । କିନ୍ତୁ ତା'ର ଡାହାଣ କାନଟା ମୂଳରୁ କଟି ଯାଇଛି । ବୋଧହୁଏ ଗୃହ ଯୁଦ୍ଧର ପରିଣତି । ତା'ର ପିଠି ଉପରେ ରିଲିଫ୍ ମ୍ୟାପ୍ ପରି ଯାଦୁ ଯାଦୁ ହୋଇ କଅଣ ଗୁଡ଼ାଏ ମାଡ଼ି ଯାଇଛି । କୌତୁହଳୀ ହୋଇ 'ଲାଇକା' ବୋଲି ଡାକ ଦେଇ ତା' ସହିତ ଏକ ନିଷ୍ଠୁର ପରିହାସ କରିଛି । ହଠାତ୍ ତା'ର କାନ ଦୁଇଟା ଠିଆ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ପରେ ପରେ ସେ ଶବ୍ଦ ଆସୁଥିବା ଦିଗକୁ ମୁହଁ ଫେରେଇ ଚାହେଁ, କିନ୍ତୁ କାହିଁ କୋଉ ଦୂରରେ ଥିବା ନାଇଜେରିଆସ୍ଥିତ ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାରର କାହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ନପାଇ ସେ ପୁଣି ଥରେ ଭୂଇଁରେ ନାକ ଲଗାଇ କଅଣ ଶୁଙ୍ଘେ ଓ ତା'ର ନାଁର ଶବ୍ଦଟାକୁ ଏକ ଭ୍ରମ ବା ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ପରି ଭୁଲିଯାଏ ।

ମୋର ଅବସର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବା ରାତ୍ରିର ନିଦ୍ରାହୀନ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଗୁଡ଼ିକରେ କେବେ କେବେ 'ଲାଇକା' କଥା ମନେ ପଡ଼େ । ମୁଁ ମଝିରେ ମଝିରେ ଦିବାସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେ, ମୃଦୁଲା — ସେଇ ହସଖୁସି ନେଳୀ ନେଳୀ ଆଖି-ଝିଅଟି ହୁଏତ 'ଲାଇକା' ପାଇଁ ନାଇଜେରିଆରୁ ଗୋଟିଏ ସାପ ଚମଡ଼ାର ବକ୍‌ଲସ୍ କିଣିଛି । ସେମାନେ ବୋଧହୁଏ ଆଉ ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯିବେ ଶ୍ରୀରାମପୁର ବିମାନଘାଟୀରେ । ବିମାନଘାଟୀରୁ ଘର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାତ୍ର ଦୁଇ କିଲୋ-ମିଟରର ରାସ୍ତା ମୃଦୁଲାକୁ ମନେ ହେଉଥିବ ଯେମିତି ମାଇଲ ମାଇଲ ଲମ୍ବା । ତା'ପରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ଆଗ ଦୌଡ଼ି ଆସିବ ଲଛମନ୍ ଘରକୁ । ଖାଲି ଚେନ୍ ଓ ଅପରାଧୀ ଲଛମନ୍‌କୁ ଦେଖି ତା'ର ମୁହଁରୁ ସବୁଯାକ ରକ୍ତ ଶୁଖିଯିବ ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ବ୍ଲଟିଙ୍ଗ ପେପର୍ ଦେଇ ତା'ର ମୁହଁର ଦୁଧ-ଅଳତା ମିଶା ରଙ୍ଗ ସବୁ କିଏ ହଠାତ୍ ପୋଛି ନେଇଗଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ମୋର ମଧ୍ୟ ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାର ସହିତ ଦେଖା ହବ । ଦେଖା ହବ ମୃଦୁଲା ସହିତ । କିନ୍ତୁ ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଅଣ ମୁଁ ତା ଠିକ୍ କରି ପାରୁ ନାହିଁ । ମୁଁ କଅଣ 'ଲାଇକା' ସମ୍ପର୍କରେ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବିଷୟରେ ଚୁପ୍ ରହିଯିବ ? ନା ମୁଁ ମୃଦୁଲାକୁ କହିବ ଯେ ତା'ର 'ଲାଇକା' ବଞ୍ଚିଛି ଓ ଏକ ନରହତ୍ୟା ମୋକଦ୍ଦମାର ଜଣେ ରାଜସାକ୍ଷୀ ପୁଲିସକୁ ଲୁକ୍‌କାୟିତ ଖୁଣୀର ସନ୍ଧାନସ୍ଥଳୀକୁ ନେଇଯିବା ପରି ମୃଦୁଲାକୁ ନେଇଯିବ ଶ୍ରୀରାମପୁର ଉପକଣ୍ଠର ମଶାଣି ପଦାକୁ ?

ମୋର ସ୍ୱପ୍ନ ଭାଙ୍ଗିଗଲେ ମୁଁ ବାସ୍ତବତାକୁ ଫେରିଆସି ଆତଙ୍କିତ ହୋଇପଡ଼େ ଓ ମନେ ମନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ ଯେ ମାଲହୋତ୍ରା ପରିବାର ଆଉ ଥରେ ଶ୍ରୀରାମପୁରକୁ ଫେରି ନ ଆସନ୍ତୁ ।

କିନ୍ତୁ ଏଇଟା ତ ସ୍ୱପ୍ନ ନୁହେଁ ଯେ ପ୍ରତି ସାତ ଆଠ ଦିନରେ ଡାକବାଲା ଲଛମନ ସିଂ ଘରକୁ ଚିଠି ଦେବା ପାଇଁ ଆସେ । ଅନେକ ଦିନୁ ନଜର ଭିଟାମାଟି ଛାଡ଼ିଥିବା ଶହେ ଟଙ୍କା ଦରମାର ଅଡ଼ର୍ଲି ଲଛମନ ସିଂ ଘରକୁ କିଏ ବା ଏତେ ଚିଠି ଲେଖେ ତା ପୁଣି ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଯୋଗେ ଆସୁଥିବା ଚିଠି । ▭

କନି ଅପା

ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଡ଼ାକୁଥିଲୁ କନିଅପା ବୋଲି ।

ଆମେ ପିଲାମାନେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ସିଧା ସଳଖ ଡାକୁଥିଲୁ କନିଅପା ବୋଲି, କିନ୍ତୁ ବାପା, ମା' ବା ଖୁଡ଼ୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁରୁଜନମାନେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ନାଁ ଧରି ଡାକୁ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରୋକ୍ଷରେ ସେଇ କନିଅପା ସମ୍ବୋଧନ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ତାଙ୍କ ନାଁର ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଥିଲେ ।

ତାଙ୍କର ବୟସ କେତେ ସେ ନିଜେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, ପଚାରିଲେ କୁହନ୍ତି, "ମୋର ପୁଣି ଗୋଟାଏ ବୟସର ହିସାବ କଅଣ ମ ? ଗୁରିକୋଡ଼ି ପାଖାପାଖି ହବ ପରା !" କିନ୍ତୁ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ସେ ବାପା, ମା' ପ୍ରଭୃତିଙ୍କଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବୟସ୍କ ଥିଲେ । ତେଣୁ ଯଦିଓ ସେ ଆମଘରେ ରୋଷେଇବାସ କରିଦେଇ ତାଙ୍କର ଏହି ଉତ୍ତର ଜୀବନଟିକୁ କଟେଇ ଦେବାକୁ ମନସ୍ଥ କରିଥିଲେ, ତଥାପି ବାପା ବା ମା'ଙ୍କ ସହିତ ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ଭ୍ରମର ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ ଓ ସମୀହ କରି ଚଳୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆମେମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ତଥାପି ମାଇନର୍ ସ୍କୁଲ୍ ବା ହାଇସ୍କୁଲ୍‌ର ଛାତ୍ର ଥିଲୁ, ଆମ ପକ୍ଷରେ 'ସମ୍ଭ୍ରମ' ଓ 'ସମୀହ' ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦ ଯେପରି ଦୁର୍ବୋଧ ଥିଲା, ସେହିପରି ଥିଲା ଅନାଚରଣୀୟ ।

ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ପରିବାରର ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ଖାଦ୍ୟ ସଂସ୍ଥାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ଯେ ଅକଥନୀୟ ଅତ୍ୟାଚାର ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼େ, ଏହା ସୁବିଦିତ । ଯିଏ ପଇସା ଦଉ ବା ଯିଏ ବଜାର କରୁ ପଛକେ, ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ବିଶେଷ କରି ତାହା ଯଦି ଆମିଷାଦି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ହୋଇଥାଏ ତାର ସାମାନ୍ୟ ଅସ୍ୱଚ୍ଛଳତା ଜନିତ ସମସ୍ତ କ୍ରୋଧ, ଅଭିମାନ ଓ ଅଭିସମ୍ପାତ ବିଚାରି ପାଚକଟିକୁ ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହେବ; ସେ ସମସ୍ତ ଜଞ୍ଜାଳ

କନାଅପା, ବସୁନ୍ଧରାଠାରୁ ଅଧିକ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସହକାରେ ସହ୍ୟ କରିଆନ୍ତି । ଓଃ ! ସେ କି ଜଞ୍ଜାଳ ! ଖାଦ୍ୟ ଅବକୁଳନ ହେବ ନାହିଁ । ଅଧିକ ବା ସ୍ୱଳ୍ପ ଲବଣଯୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଭିନ୍ନ ପନିପରିବା, ଅଳ୍ପ ମାଛ ବା ଅଳ୍ପ ମାଂସାଦି ବ୍ୟଞ୍ଜନରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହିବ ନାହିଁ ଅଥଚ କିଛି କମ୍ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଯିବ ନାହିଁ । ତାହା ହୋଇଥିବ ଉଚିତ୍ ସୁଷମ ଓ ସର୍ବୋପରି ସ୍ୱାଦୁକର । ତରକାରୀ ରାଗ ନହୋଇଥିଲେ ପାଣିଚିଆ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ପଂକ୍ତି ଭୋଜନରେ ଆମ ମାନଙ୍କର ମନୋଭାବ ଯେପରି ଆଜିର ଯୁଦ୍ଧରେ ଆମ ଶିବିରର ମହାବୀର କର୍ଣ୍ଣ ନିହତ । ଯଦି ରାଗ ହୋଇଗଲା ତାହେଲେ ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ । ଏହି ସମସ୍ତ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସଙ୍କଟ ସତ୍ତ୍ୱେ ଯିଏ ପାକଶାଳାର ଶିଳ୍ପଟିକୁ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଅବ୍ୟାହତ ରଖି ପାରିଥିଲେ, ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି କନାଅପା ।

ଆମମାନଙ୍କୁ କୁହା ଯାଇଥାଏ, କନାଅପା ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଦୂର ସମ୍ପର୍କୀୟ ବନ୍ଧୁ । ଯଦିଓ ଆମକୁ କେହି କୁଷିନାମା କାଟି ବା ବଂଶ ତାଲିକ ଖୋଲି ଏକଥା ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନାହିଁ, ତାହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଆମେମାନେ କେବେହେଲେ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ନଥିଲୁ । ଆମ ମାନଙ୍କର ରୋଷ, ଅଭିମାନ, ଇଙ୍ଗିତ ଓ ବ୍ୟଙ୍ଗୋକ୍ତି ସବୁ କନାଅପାଙ୍କ ପାଖରେ ଜେଜେମା' ବା ଆଈ ହିସାବରେ ଚାଲିଯାଏ ଯଦିଓ ଜେଜେମା' ଓ ଆଈ ମାନଙ୍କର କଦବା କ୍ୱଚିତ୍ ପ୍ରାପ୍ୟ ସମ୍ମାନ ପାଇବାରୁ ସେ ପ୍ରାୟତଃ ବଞ୍ଚିତ ଥିଲେ ।

ଆମେମାନେ ଅର୍ଥାତ୍ ଆମେମାନେ ଚାରି ଭାଇ ଓ ଦୁଇ ଭଉଣୀ । ମୁଁ ହଲପ୍ କରି କହିପାରେ ଆମେମାନେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ ସମୟରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ଆମେମାନେ ସେତୁବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିବାରେ ତାଙ୍କୁ ଅକୁଣ୍ଠ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥା'ନ୍ତୁ । ତେବେ ଭଲ୍ଲୁକ ପ୍ରବର ଜାମ୍ବବାନ ଭାବରେ ବା ମର୍କଟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁଗ୍ରୀବ ହିସାବରେ ତାହା କଳନା କଷ୍ଟକର, କାରଣ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଦୁଇ ଗୋଷ୍ଠୀର ସହଜାତ ପ୍ରବୃତ୍ତି, ପ୍ରକୃତ ସମ୍ୟକ୍ ଭାବରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲା ।

ଘୋର ନିଷେଧାଜ୍ଞା ସତ୍ତ୍ୱେ ପାକଶାଳା ଭିତରକୁ ଆମ୍ଭ ମାନଙ୍କର ଗମନାଗମନ ଅବାରିତ ଥିଲା । କେତେବେଳେ ଆଚାର ଖାଇବା, ଦୁଧ କରେଇରୁ ସରଟାକୁ କାଢିନେଇ ଖାଇଦେବା ବା ଦୋକାନ ନଡ଼ିଆ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଅଜ୍ଞାତରେ ଆତ୍ମସାତ୍ କରିବା ଏକ ଅତି ସାଧାରଣ କଥା ଥିଲା । କିନ୍ତୁ କନାଅପା କଦବା କ୍ୱଚିତ୍ ଘୋର ପକ୍ଷପାତ ଦୋଷରେ ଦୁଷ୍ଟ ଥିଲେ । କେତେବେଳେ କାହାକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଶୀଳା ହୋଇ ଏ ସମସ୍ତ କର୍ମ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଉ ଥିଲେ, ଅଥବା କେବେ କେବେ, ତାହା ପୁଣି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ଦେଖି, ଉତ୍କ୍ଷିପ୍ତ

ହୋଇଉଠି ଏ ଅପକର୍ମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣଗୋଚର କରିବାକୁ କୁଣ୍ଠିତ ହଉନଥିଲେ । କେବେ କେବେ କେହି କେହି ବାଇଗଣଟାଏ ମୁଣ୍ଡୁମୁଣ୍ଡିକିଆ ରଡ଼ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ିଦିଏ ବା ତେଲ କଡେଇରେ କଞ୍ଚା ଲଙ୍କାଟାଏ ପକେଇଦିଏ ଓ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱ ସ୍ୱ ସମୟରେ କ୍ଷୁଦ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ବିସ୍ଫୋରଣମାନ ଘଟାଇଲା ବେଳେ କନିଅପା ଚମକି ପଡ଼ନ୍ତି ସତ, କିନ୍ତୁ ତା' ପରେ ପରେ ଡ଼ାକପକାନ୍ତି, "ଆରେ କିଏ ବାଇଗଣ ପୋଡ଼ିଥିଲା, ହେଇଗଲାଣି ନିଅ ।" ସମୁଦ୍ରତଟ ବିପଦମୁକ୍ତ ଦେଖି ଆମେମାନେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ରୋଷେଇ ଘର ଆଡ଼କୁ ପାଦ ବଢ଼ାଉ ।

କିନ୍ତୁ ଦିନକର ଘଟଣା ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅପ୍ରୀତିକର । କିଏ କେଜାଣି ? ଏଇ କଥାଟାକୁ ବାପା ମୋଟେ ସହ୍ୟ କରିନପାରି ସବୁବେଳେ ପଚାରନ୍ତି କିଏ କେଜାଣି ? ହଁ—କିଏ ଆଉ, ତମେମାନେ ସମସ୍ତେ । ହଠାତ୍ ଏକ ନୂତନ ସଂବାଦ ଆମମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯାଏ, ତାହା ହେଲା—ପାଚିଲା ବେଲକୁ ପୋଡ଼ି ସରବତ୍ କରି ଖାଇଲେ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ ଅଟେ । ପୁଣି ସେଇ କିଏ କେଜାଣି ଗୋଟାଏ ପାଚିଲା ବେଲକୁ ଆଣି କ୍ରମ ଭସ୍ମୀଭୂତ ରଡ଼ ନିଆଁରେ ଘୋଡ଼େଇ ଦେଇଥିଲା ଓ ପ୍ରାୟ ଯାହା ହେଇଥାଏ, ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଅଚିରେ ବିସ୍ମୃତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । କିଏ କେଜାଣି ?

କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଲୌହଶକ୍ତି ବଳକଳାଚ୍ଛାଦିତ ପକ୍ୱ ବିଲ୍ୱ ଉତ୍ତପ୍ତ ହେଇ ଏକ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବିସ୍ଫୋରଣ ଘଟିଲା ଓ ଏକା-ଧାରାରେ ଉତ୍ତପ୍ତ, ଶତଧା ବିଭକ୍ତ ବିଲ୍ୱ ବଳ୍କଳ ଓ ତନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଗ୍ନେୟ ଅଙ୍ଗାର ଖଣ୍ଡମାନ ଅଗ୍ନ୍ୟୁତ୍ପାତ ତୁଲ୍ୟ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବେଗରେ ଉତ୍କ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ପାକଶାଳାର ନାତ୍ୟୁଚ୍ଚ ଛାତରେ ଆଘାତପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ କେତେବେଳେ ଅଗ୍ନିଶଳାକା, କେତେବେଳେ ଅଗ୍ନିଚୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ କ୍ରମାଗତ ବର୍ଷିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ସେତେବେଳେ ପାକଶାଳାର ଏକମାତ୍ର ଅଧିବାସୀ ଥିଲେ କନିଅପା ଓ ସେ 'ମରିଗଲି' 'ମରିଗଲି' 'ପୋଡ଼ିଗଲି' ଇତ୍ୟାଦି ଆତଙ୍କ ସୂଚକ ଶବ୍ଦମାନ କରି ପ୍ରାୟ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଥିଲେ ।

ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ଯେ ଏମନ୍ତ ଆତଙ୍କିତ ଶବ୍ଦରେ ବାପା ଓ ମା' ଉଭୟେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଥିବେ । ମା' ବୋଧହୁଏ କିଛି ମଲମ ଆଣି କନିଅପାଙ୍କର ପୋଡ଼ା ଜାଗାମାନଙ୍କରେ ଲେପନ କରିଥିବେ । କିନ୍ତୁ ବାପା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଚନୀୟ ଭାବରେ ନିରାଶ ହୋଇଥିବେ, କାରଣ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଦଣ୍ଡିତ ହବା ପାଇଁ, ଏହି କ୍ରିୟା କାରକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ହେଲେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାର ଭୋଜନ ଆସର ବେଳକୁ ଘଟଣାର ଗୁରୁତ୍ୱ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଲଘୁ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ରୋଷେଇ ଘର ଭିତରେ ରୁଟି ସେକୁ ସେକୁ, ଅନୁନାସିକ ସ୍ୱରରେ କନଅପା କହୁଥିଲେ, "ଏମାନଙ୍କ ଟିକିଏ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ ଏଗୁଡ଼ାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ, ବେଲଟାକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ ଦେଇ ପୋଡ଼ି ଥିଲେ କାହିଁକି କ'ଣ ହୋଇଥା'ନ୍ତା—ନହେଲେ ମତେ କହିଥିଲେ କ'ଣ ମୁଁ ବେଲଟାକୁ ପୋଡ଼ି ଦେଇ ନଥା'ନ୍ତି ?"

ସେଦିନ ମୁଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁତପ୍ତ ହୋଇଥିଲି।

ଓ ଟିକିଏ ବଡ଼ ହୋଇଯିବା ପରେ, ମୁଁ ଆନ୍ତରିକ ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରିଥିଲି ଯେ କନଅପା ସହିତ ଏ ଖେଳ ଏକାନ୍ତ ଅନ୍ୟାୟ। ନାଁ ଧର୍ମସମ୍ମତ ନା ଶାସ୍ତ୍ରସମ୍ମତ। କନଅପାର ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଆମେ ଛ'ଜଣ, ଅଥଚ ଆରପଟେ କନଅପା ଏକାକିନୀ ଠିଆ ହୋଇଛୁ ଗୋଲ୍‌ପୋଷ୍ଟ ପାଖରେ। ତା'ର ଫର୍‌ୱାର୍ଡ଼ ଲାଇନ୍, ହାଫ୍‌ବ୍ୟାକ୍, ବ୍ୟାକ୍ କେହି ନାହାନ୍ତି। ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଘୋର ଶତ୍ରୁ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତା' ସହିତ ଏପରି ଅସମ ଓ ଅନ୍ୟାୟ ଖେଳ ଖେଳା ଯାଏନା।

ତଥାପି ମୁଁ କନଅପାର ଥିଲି ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଆଦରର।

ତା'ର କାରଣ ମୋ'ର ହସ୍ତାକ୍ଷର ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଥିଲା ଓ ସମସ୍ତେ ଖାଇସାରିବା ପରେ ଏକ ଉଜୁଡ଼ି ଆସୁଥିବା ଅପରାହ୍ନରେ ଯେତେବେଳେ ସେ ଦୁଇଗୋଡ଼କୁ ଲମ୍ବେଇ ଦେଇ ବେଶ୍ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଖାଳ ଖାଇ ବସନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ କାଗଜ କଲମ ଧରି ଅସୀମ ଧୈର୍ଯ୍ୟରେ ସହିତ ବସିରହେ ତାଙ୍କ ଚିଠିର ଶ୍ରୁତଲିଖନ ନବା ପାଇଁ।

କ'ଣ ବା ସେ ଚିଠି ! ସବୁଥର ସେଇ ଏକାକଥାର ପୁନରାବୃତ୍ତି।

'ଲେଖ୍', କନଅପା କୁହନ୍ତି 'ପାରୁ'।

ମୁଁ କହେ "କ'ଣ ପାରୁ, ଖାଲି ପାରୁ ଲେଖିବି ନାଁ ତା' ଆଗରୁ ଆଉ କିଛି !"

କନଅପା କୁହନ୍ତି, "ମୁଁ ଜାଣିନି, ଯେମିତି ଚିଠି ଲେଖନ୍ତି ସେମିତି ଲେଖ୍—ଝିଅ ପାଖକୁ କେମିତି ଚିଠି ଲେଖାଯାଏ—କ'ଣ ତୁ ପାଠ ପଢ଼ିନୁ ?"

ମୁଁ କହେ, "ହଉ ହେଲା, ସ୍ନେହର ପାରୁ, ତା'ପରେ ?"

ତା'ପରେ କନଅପା ପାଟିରେ କିଛୁ ଖାଦ୍ୟ ପାକୁଳି କରୁ କରୁ ଅର୍ଦ୍ଧନିମୀଳିତ ଆଖିରେ ଗୃହିଁ ରହନ୍ତି ଆକାଶକୁ । ଯେମିତି ତାଙ୍କର ସବୁ ଭାଷାର ଝରଣା କେଉଁ ବେଦନାର ମରୁଭୂମିରେ ହଠାତ୍ ଶୁଖିଗଲା ।

ତା'ପରେ କେତେ ବେଳକୁ କୁହନ୍ତି, "ଡଡେ ଗଛ ମୂଳରୁ ପାଇକଣ ଆଣିଥିଲ ବୋଲି, ତୁ ବୋଧହୁଏ ମତେ ଆଉ ପଗୃରୁ ନାହୁଁ—ଗଲା ମାସ ଚିଠି ଦେଇଥିଲି, ତୁ ତା'ର ଜବାବ୍ ଏଯାଏଁ ଦେଲୁନାହିଁ । ମୋର କପାଳ ଫାଟିବାରୁ ମୁଁ ଏଠି ଆସି ପର ଘରେ ପଡ଼ିଚି"........ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି । ପୁଣି ସେଇ ଗୋଟାଏ କଥାର ଅହେତୁକୀ ପୁନରାବୃତ୍ତି । ସେ ଚିଠି ଗୃଲେ ଅସରନ୍ତି । ଫୁଲ୍‌ସ୍କେପ୍ କାଗଜରେ ପୁରା ଗୃରପୃଷ୍ଠା । ଅବାନ୍ତର ପୌନଃ ପୌନିକତାରେ ପୁଷ୍ଟ ଏଇ ଦୀର୍ଘ ଚିଠିର ସାରାଂଶ ହେଲା—

"ତାଙ୍କର ମନ୍ଦ କପାଳ ହେତୁ ସେ ତାଙ୍କ ଝିଅ ପାଖରେ ନରହି ପର ଘରେ ଆସି ରହିଛନ୍ତି । ସେ ସବୁଦିନ ଠାକୁରଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରୁଛନ୍ତି ଶୀଘ୍ର ଫେରିଯିବାକୁ ଓ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ସେ ତା' ପାଇଁ କେତେ-ବେଳେ କାନ ଫୁଲ ବା କେତେବେଳେ ନାକ ମାଛି କରେଇ ରଖୁଛନ୍ତି— ଯେତେହେଲେ ଝିଅ ଜନମ ପର ଶାଶୁ ଘରକୁ !"

ତାଙ୍କର ଖାଇବା ସରିଲା ବେଳକୁ ଚିଠି ଲେଖା ସରେ । ତଳେ ଲେଖାଯାଏ ତୋ'ର ମା'; ତା'ପରେ ବନ୍ଧନୀ ଭିତରେ 'କନଅପା' । ପରେ ପରେ ଚିଠିରେ ଠିକ୍ ମୁଁଙ୍ଖର ଡାକଟିକଟ ଦେଇ ତାକୁ ଡାକ ଘରେ ମୁଁ ନିଜେ ପକେଇ ଦେଇ ଆସିବା ପାଇଁ କନଅପାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଥାଏ । ତାହା ହିଁ କରାଯାଏ ।

ତା'ପରେ ପରେ ଏକ ଅସରନ୍ତି ଅପେକ୍ଷା । ସବୁଦିନ ଡାକପିଅନ ଆସିଲା ବେଳେ କନଅପା ଟିକିଏ ଦୂରରେ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ଠିଆ ହୁଅନ୍ତି, ଆଉ ଆସ୍ତେ କୁହନ୍ତି, "ବୋହୂ" । ମା' କୁହନ୍ତି, "ନାଇଁ କନଅପା ତମର ଚିଠି ନାହିଁ ।" ଏହା ଏକ ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ଘଟଣା ।

ଏହିପରି ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ପଚିଶି ଦିନର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ପରେ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଚିଠି ଲେଖା ।

ଏଥରେ ଚିଠି ଲେଖା ପ୍ରାୟ ଛଅ ପୃଷ୍ଠା ସରିଗଲାଣି । କନଅପାଙ୍କର ପଖାଳ ଖିଆ ମଧ୍ୟ ସରି ଆସିଲାଣି । କେତେବେଳେ

ବଡ଼ି ଚୁଲ୍ଲିରେ ଟିକିଏ ଲଙ୍କା ଭର୍ଜି ଟିପକୁ ନେଇ ପାଟିରେ ମାରୁଛନ୍ତି ତ, ଅବଶିଷ୍ଟ ଶାଗ ପତର ଦ'ଣ୍ଟା ଦୁଇ ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ମକଚ ମକଚ ଗୋଟେଇ ନଉଛନ୍ତି, ପୁଣି କେତେବେଳେ ତୋରଣି ଭିତରେ ହାତ ପୂରେଇ ତଳାତଳିଆ ଭାତ ଦ'ଣ୍ଟା ଦଗଣ୍ଡୁଛନ୍ତି ଓ ସେମିତି ଅନେଇ ରହୁଛନ୍ତି ଆକାଶକୁ ଭାବଲେଶ ଶୂନ୍ୟ ଆଖିରେ ।

ମୁଁ ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ଗୋଟାଏ ଅଖାଡ଼ୁଆ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ଦେଲି ପରା ! "କନଅପା ! ତମ ନା କ'ଣ ?"

ସେ ହଠାତ୍ ମୋ ଆଡ଼କୁ ଏକ ଅବିଶ୍ୱାସର ଆଖିରେ ଗୃଦ୍ଧି ରହିଲେ । ସେ ଆଖି ଯେମିତି କହୁଥିଲି, "କେତେ ଗ୍ରେପରା ହଉଚୁ, ସତେ ଯେମିତି ଜାଣିନାଥୁଁ କନ ବୋଲି ।"

ମୁଁ ପୁଣି ପଚାରିଲି, "ନାଇଁମ, ତମ ଭଲ ନାଁ କଣ ?"

କନଅପା ବେଶ୍ ଡେଙ୍ଗା ଆଉ ଗୋରା ତକ ତକ ଚେହେରା । ସେ ପାକୁଆ ପାଟିରେ ଟିକିଏ ହସି ଦେଲେ, ଆଉ ତୋରଣି କଂସାଟାକୁ ଧରି ଉଠି ଯାଉ ଯାଉ କହିଲେ "କନକଲତା....ପୋଡ଼ି ଯାଉ ସେ ନାଁଆ ।"

କନଅପା ସେମିତି ଉଠି ଯାଉ ଯାଉ ତାଙ୍କର ଦୀର୍ଘ ଓ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ତନୁରେ ଯେମିତି ଅକାଳ ବସନ୍ତର ଏକ ହିଲ୍ଲୋଳ ଖେଳିଗଲା । ମୁଁ କୈଶୋର ପ୍ରାପ୍ତ ଅତିକ୍ରମ କରି ଆସୁଥିଲି ଓ ଯୌବନର ପ୍ରଥମ ଅଗ୍ନି ମୋର ଆଖିରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ହେଉଥିଲା ମାତ୍ର ।

ମୁଁ ସେମିତି ଚୁପ୍ ଚାପ ବସି ରହିଲି । କନଅପାର ଯୌବନରେ, ଗୋଟିଏ ତପ୍ତ କାଞ୍ଚନ ବର୍ଣ୍ଣା, ଆୟତ ନୟନା ଝିଅ ହୁଏତ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିବ, କୁଆଁର ପୁନେଇଁ ଜହ୍ନରେ ଉବୁଟୁବୁ ଗାଧେଇ ଓ ତା'ର କାଳ କୃଷ୍ଣ କବରୀ ମୁକ୍ତ କେଶର ଲହରୀ ବାରମ୍ବାର ନିତମ୍ବର ପ୍ରବାଳ ଦ୍ୱୀପରେ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ଫେରି ଆସୁଥିବ । ଅନେକ ଦୂରରେ ହୁଏତ ଝିଅମାନେ ଗାଉଥିବେ ସମ୍ମିଳିତ ସ୍ୱରରେ, "କୁଆଁର ପୁନେଇଁ ଜହ୍ନଗୋ ଫୁଲ ବଉଳ ବେଣୀ....।" ସେଦିନର ଉଦ୍‌ଭିନ୍ନ ଯୌବନା କନଅପା ଆଖିରେ ଭଅଁର ଥିବ ଚଞ୍ଚଳ, ମୃଣାଳ ଭୁଜରେ ଚମ୍ପକ-ଅଙ୍ଗୁଳି ଥିବ କ୍ରୀଡ଼ାରତ । କେବଳ ପଦ୍ମକୋରକ ଥିବ ସ୍ଥିର ଓ ଅର୍ଦ୍ଧାବୃତ୍ତ ।

ନାଁ, ତଥାପି କନାଅପାର ଚିଠି ଆସେନା ।

ମୁଁ ବି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ, କଏ ଏଇ ଚିର ଉଦାସିନୀ ପାରୁ, ଯିଏ ଏତେ ଚିଠିର ଖଣ୍ଡେ ହେଲେ ଉତ୍ତର ଦଏନା ? ମୁଁ ଅନେକଥର ମାଆଙ୍କୁ ପଚାରିଛି, ମାଆ ଖାଲି କୁହନ୍ତି, କନାଅପାଙ୍କର ପିଲାପିଲି ନାହିଁ, ସିଏ ପାର୍ବତୀ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଝିଅକୁ ଝିଅ କରିଛନ୍ତି । ତାକୁଇ ଚିଠି ଲେଖନ୍ତି ।

ମୁଁ ପଚାରେ, "କିନ୍ତୁ ପାର୍ବତୀ କାହିଁକି ଚିଠି ଦଏ ନାହିଁ ?"

ମାଆ କହନ୍ତି, "ହୁଏତ ପାଠ ଶାଠ ପଢ଼ିନି କି ଆଉ କ'ଣ ହୋଇଥିବ । ଆମର ସେଥିରେ ମୁଣ୍ଡ ପୂରେଇବାର କ'ଣ ଅଛି ?"

ହଁ, ଆଉଥରେ ବି ଗୋଟାଏ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା । କନାଅପା ସବୁବେଳେ ଖାଆନ୍ତି ବାଆଁ ହାତରେ । ମୁଁ ଥରେ ଚିଠି ଲେଖିବାକୁ ବସି ପଚାରି ଦେଇଥିଲି, "କନାଅପା, ତମେ ବାଆଁ ହାତରେ କାହିଁକି ଖାଉଛ ?" କିଛି ନକହି ଅଧାଖିଆ ହୋଇ କନାଅପା ଉଠି ଚାଲିଯାଇ ଥିଲେ । ମାଆଙ୍କ ଠାରୁ ଅନେକ ଗାଳି ଖାଇଥିଲି, ମାଆ କହିଲେ, "ସିଏ ପରା ଡେବରି ଓଷା କରିଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ଝିଅ ପାଇଁ । ତାଙ୍କ ଝିଅ କଥା କହିପାରୁ ନାହିଁ । ଯୋ' ଦିନ ଝିଅର ପାଟି ଫିଟିବ, ଆଉ ଝିଅ ଆସି ପଚାରିବ ମାଆ ତୁ ଡେବରି ହାତରେ କାହିଁକି ଖାଉଚୁ, ସେଦିନ ଯାଇ ସେ ଓଷା ଉଜେଇବେ । ଯେଉଁମାନେ ଓଷା କରିଥା'ନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ କିଏ ପଚାରି ଦେଲେ, ସେମାନେ ଖାଇବା ଛାଡ଼ି ଉଠିଯା'ନ୍ତି ।"

କନାଅପାର ଭାବମୂର୍ତ୍ତି ଧୀରେ ଧୀରେ ମୋ ପାଖରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ଓ ଏଇ ବିଡ଼ମ୍ବିତା ଜନନୀ, ପାର୍ବତୀ ଗତ-ପ୍ରାଣ, ପରଦେଶୀଗତ ହେଲେ ଆମର ଏଇ କନାଅପା ।

ଶେଷ ଆଡ଼କୁ କନାଅପା କାମକୁ ଆଉ ପାରୁ ନଥିଲେ । କନ୍ଥା ଦି'ଖଣ୍ଡ ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ଗୋଟାଏ କଣରେ ପଡ଼ି ରହୁଥା'ନ୍ତି । ଦିନେ କୁଆଡ଼େ ମାଆଙ୍କୁ କହିଲେ, "ବୋହୂ, କେତେଦିନ ଆଉ ବସି ବସି ଖାଇବି, ମୁଁ ଗାଁକୁ ଯାଏ । ମୋ ଆଖିରେ ପାରୁ ଦିଶି ଯାଉଛି । ପାରୁ ପାଖରେ କିଛି ଦିନ ରହିସାରି ପୁଣି ଫେରି ଆସିବି ଯେ !" ସେଇଦିନ ଖଣ୍ଡେ ବ୍ୟାଗ୍ ନେଇ

କନଅପା ଯେ ବାହାରଗଲେ—ଆଉ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । କିଛିଦିନ ପରେ ଖବର ଆସିଥିଲା ତାଙ୍କର କାଳ ହୋଇଗଲା ବୋଲି ।

ଆହୁରି ଅନେକ ଦିନ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଉପଲକ୍ଷରେ ବଡ଼ମ୍ବା ଯାଇଥିଲି । ସାମାନ୍ୟ ଅବସର ପାଇ ଯାଇଥିଲି କନଅପାଙ୍କ ଘରକୁ । ଚିଠି ଲେଖି ଲେଖି ତାଙ୍କର ଠିକଣା ତ ମୋର ମୁଖସ୍ଥ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ବେଶି ବାଟ ନୁହଁ, ଡାକବଙ୍ଗଳା ପାଖାପାଖି ଶିରପା ସାହିରେ ତାଙ୍କର ଘର ।

ସେଠି ମତେ ପ୍ରଥମେ କେହି ଚହ୍ନିଲେ ନାହିଁ । ପରିଚୟ ଦେବାରୁ କିଏ ଜଣେ ଖଣ୍ଡେ ଦରଭଙ୍ଗା ଚଉକିରେ ବସିବାକୁ କହି ଘର ଭିତରକୁ ଗଲେ । ଘର ଭିତରୁ ଆସିଲା ଲେମ୍ବୁ ସରବତ ଓ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ଭଦ୍ରଲୋକ । ସେ ଆସି ନିଜକୁ ଜୟରାମ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଇ କହିଲେ, "କନଅପା ମୋର ବଡ଼ ଭଉଣୀ ।"

ମୁଁ ପଚାରିଲି, "ଆଉ ପାର୍ବତୀ ?"

ଭଦ୍ରଲୋକ କିଛି ଜାଣି ନପାରିଲା ପରି ମତେ କେବଳ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

ମୁଁ କହିଲି, "ପାରୁ, ଯାହା ପାଖକୁ କନଅପା ଆମ ଘରୁ ବରାବର ଚିଠି ଦିଅନ୍ତି ?"

ଭଦ୍ରଲୋକ ଅପ୍ରତିଭ ହୋଇ ଅବଶିଷ୍ଟ ମାତ୍ର ଦୁଇଟି ଦାନ୍ତ ଦେଖେଇ ସାମାନ୍ୟ ହସି ଉଠିଲେ, କହିଲେ, "ପାରୁ ମୋ ଝିଅ । କନଅପାର ପିଲାପିଲି ତ ନଥିଲା, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ତାକୁ କନଅପା ହାତକୁ ଏନ୍ତୁଡ଼ିଶାଳରୁ ନାଳ ନାଡ଼ କରି ଟେକି ଦେଇଥିଲା ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ସିଏ କ'ଣ ବାହା ହେଲାଣି ?"

ଭଦ୍ରଲୋକ ପୁଣି ହସିଲେ, "ସେ ପିଲା କ'ଣ ରହିଲା ? ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରେ ପିଳୁଣା ରୋଗରେ ମରିଗଲା—କନଅପାଟା ବାୟାଣିଟାଏ ଆଜ୍ଞା—ତା' କଥା କ'ଣ ଧରୁଛନ୍ତି ?"

ମୁଁ ଯିବା ପାଇଁ ଉଠି ଠିଆ ହେଲି ।

ଭଦ୍ରଲୋକ ଦୁଆର ମୁହଁ ପାଏ ମତେ ବଳେଇ ଦବାକୁ ଆସିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ମୋର ଆଖି ବାଷ୍ପାଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ଆସିଥିଲା । ମୁଁ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଦେଇ ତରତରରେ ଚାଲି ଆସିଲି ।

ମତେ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା ଜନଅପା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପଛକଣ ଗୋଲ୍‌ପୋଷ୍ଟରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛି ଏକୁଟିଆ—ନିତାନ୍ତ ଏକୁଟିଆ ! ମୋର ଇଚ୍ଛା ହଉଥିଲା ଡାକିବାକୁ—ଜନଅପା !

ନାଁ, ତାକୁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଠିଆ ହବାକୁ ଦଅ, ସିଏ ଅନେକ କ୍ଳାନ୍ତ !

ସେମିତି ଉଡ଼ାଜାହାଜ ସଂପର୍କରେ

ସେଦିନ ମାଡ୍ରାସ୍‌ଠାରୁ ହାଇଦ୍ରାବାଦ କ୍ୟାପିଟଲ୍ ବିମାନ ବିଳମ୍ବିତ ହେବାରୁ ଅଭିଜିତ୍ ଆଦୌ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ନଥିଲା । ଗୋଟାଏ ନାଁ କରା କମ୍ପାନୀର ବିଜିନେସ୍ ଏକଜିକ୍ୟୁଟିଭ୍ ହିସାବରେ ତାକୁ ଘୂରି ବୁଲିବାକୁ ପଡ଼େ ବିମାନ ବନ୍ଦରରୁ ବିମାନବନ୍ଦର ଓ ନିକଟ ଅତୀତରେ ସେ ବୁଝିପାରୁଚି ଯେ, ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମସ୍ତ ସୂଚୀ ପ୍ରାୟ ବିଳମ୍ବିତ ହୋଇଯାଉଛି କୌଣସି ନା କୌଣସି କାରଣରୁ । ଆଉ ତା' ଭିନ୍ନ ଆଜି ସକାଳେ ଚା' ଖାଇବା ବେଳେ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ମିଳା, ଚା'କପ୍‌ରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅସମାନ ଚା' ପତ୍ରର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି ଘୋଷଣା କରିଛି ଯେ, ଆଜି ସମଗ୍ର ଦିନଟା ସେମାନଙ୍କର କଟିବ ଘୋର ଉତ୍ତେଜନା ଓ ଉଦ୍‌ବେଗ ଭିତରେ । ଅବଶ୍ୟ ଦିନର ସମସ୍ତ ଜଞ୍ଜାଳ ପରେ ପରିସମାପ୍ତି ଆନନ୍ଦଦାୟକ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି ।

ଅଭିଜିତ୍‌ର ସାରା ଦିନଟା ଅବଶ୍ୟ ମୋଟାମୋଟି ସେହିପରି କଟିଛି । ସକାଳର ଚା' ଖାଇବାଟା ନଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ଘର ସାମ୍ନା ରାସ୍ତା ଉପରେ ଗୋଟିଏ କାର୍ ଆକ୍‌ସିଡେଣ୍ଟ ପାଇଁ । ଗୋଟାଏ ରକ୍ତାକ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ, ତା'ପରେ ଆମ୍ବୁଲାନ୍‌ସ ପାଇଁ ଟେଲିଫୋନ୍ ଓ ସମସ୍ତ ଝମେଲା ସରିଯିବାର ଉପକ୍ରମ କରୁ କରୁ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ପୁଲିସ୍ ଭ୍ୟାନ୍ । ଅଫିସ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି, ଲୋଡ୍‌ସେଡ଼ିଙ୍ଗ ହେତୁ ଏଆର୍ କଣ୍ଡିସନର୍ ଅଚଳ । ଗୋଟାଏ ହେଲେ ଲଙ୍ଗଡ଼ିଷ୍ଟାନ୍‌ସ କଲ୍ ମିଳୁ ନାହିଁ ଏବଂ ତାର ଚୋରି ହୋଇ ଯାଇଥିବା ହେତୁ ଟେଲିପ୍ରିଣ୍ଟର ଅଚଳ । ଅଫିସ୍‌ରୁ ଫେରିଲା ବେଳକୁ ରାସ୍ତାରେ ଦେଢ଼ଘଣ୍ଟା ଡେରି, କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଟ୍ରାଫିକ୍ ଜାମ ହୋଇଯାଇଛି । ପୁଣି ଘରେ ପହଞ୍ଚି ନ ପହଞ୍ଚୁଣୁ ବାହାରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ସିଧା ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟ, ହାଇଦ୍ରାବାଦରେ

କନ୍‌ଫରେନ୍‌ସ ଆଟେଣ୍ଡ କରିବାକୁ । ଅବଶ୍ୟ ଆଜିର ଟ୍ରିପ୍‌ଟା କ୍ୟାନ୍‌ସେଲ୍‌ କରିଦେବାକୁ ଲୀଳା ଅନେକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲ ଅଭିଜିତ୍‌କୁ । କହିଥିଲା, "ଏତେ ଟେନ୍‌ସନ୍‌ ଭିତର ଦେଇ ଗଲେ ନର୍ଭ ଉପରେ ଅଯଥା ଚାପ ପଡ଼େ, ଯେତେ ସମ୍ଭବ ଆଭଏଡ୍‌ କରାଯିବା ଉଚିତ୍‌ ।" ଅଭିଜିତ୍‌ ଲୀଳାର ଅନୁନାସିକ ବକ୍ତବ୍ୟକୁ କର୍ଣ୍ଣପାତ୍‌ ନକରି ବ୍ରିଫ୍‌କେସ୍‌ରେ ଫାଇଲ୍‌ ଭର୍ତ୍ତି କରୁ କରୁ ନୀରବରେ ସୂଚନା ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ଯେ କମ୍ପାନୀରେ ଚାକିରି କରିବା ଗୋଟାଏ ଦାୟିତ୍ୱ ଦାୟିତ୍ୱ ବ୍ୟାପାର ନୁହେଁ, ଯାହାକୁ ବିନା କାରଣରେ କ୍ୟାନ୍‌ସେଲ୍‌ କରିଦେଇ ହୁଏ ।

ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟର ଲାଉଞ୍ଜରେ ଯେତେବେଳେ ଧାତବସ୍ୱରରେ ଘୋଷଣା କରାଗଲା ଯେ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ ଫୋର୍‌ ଓ୍ୱାନ୍‌ ଫାଇଭ୍‌ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ବିଳମ୍ବରେ ଛାଡ଼ିବ, ସେତେବେଳେ ଲୀଳା ଟିପ୍‌ପଣୀ ଦେବାକୁ ଭୁଲି ନଥିଲା । ଲୀଳା କହିଥିଲା, "ତମେ ସିନା ସବୁବେଳେ ହସରେ ଉଡ଼େଇ ଦେଇ ଆସିଛ, କିନ୍ତୁ ଦେଖ ମୋର ପ୍ରେଡ଼ିକ୍‌ସନ୍‌ ଠିକ୍‌ ହେଉଛି କି ନାହିଁ । ଯେ'ତ ମାତ୍ର ପ୍ରାଥମିକ ଘୋଷଣା, ସ୍ୱା' ପରେ ପରେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ହୋଇପାରେ । ସେଥର ମନେ ନାହିଁ ଦିଲ୍ଲୀରେ କ'ଣ ହେଲା ?" ଅଭିଜିତ୍‌ ଲୀଳାର କଟିରେ ବେଷ୍ଟିତ ବାହୁର ବନ୍ଧନୀ ସାମାନ୍ୟ ଢ଼ିଲା କରି ଆଣି କହିଲା, "ତମେ ସବୁବେଳେ ପେସିମିଷ୍ଟିକ୍‌ । ଆର୍କେଡ୍‌ରେ ଉଇଣ୍ଡୋ ସପିଙ୍ଗ୍‌ କରୁ କରୁ ଦୁ'ଘଣ୍ଟା ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଚାଲିଯିବ । ଜାହାଜ ଛାଡ଼ିବ ସାଢ଼େ ସାତଟାରେ, ଆଉ ପ୍ଲେନ୍‌ରେ ଡ଼ିନର୍‌ ସର୍ଭ ନକଲେ ମଧ୍ୟ ସାଢ଼େ ଆଠଟାରେ ହାଇଦ୍ରାବାଦରେ କୋ' ହୋଟେଲ୍‌ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିବ ଯେ ?" ଲୀଳା କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇ ନଥିଲା । ଯଦିଓ ସେ ନୀରବତା ଆଦୌ ସମ୍ମତି ସୂଚକ ନଥିଲା ।

ଅଭିଜିତ୍‌ର ପାଲମ୍‌ ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେଦିନର ଅବସ୍ଥା ଥିଲା ଅନ୍ୟ ରକମର । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରେ ସମସ୍ତ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଅର୍ଗାଲ ଦେଇ ଯାଞ୍ଚ କରି ପାରି ବସେଇ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ଡ଼ିପାର୍‌ଚର୍‌ ହୋମ୍‌ରେ ଆଉ ସେଇ ଡ଼ିପାର୍‌ଚର୍‌ ହୋମ୍‌ରେ ଅପେକ୍ଷମାଣ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବସି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଦୀର୍ଘ ସାଢ଼େ ଚାରିଘଣ୍ଟା । ସେଠି ନାଁ ଅଛି ଚା', କଫି, ନାଁ ଅଛି ଏଠା ସେଠା ବୁଲି ବୁଲି ଦେଖିବା ପାଇଁ ସପିଙ୍ଗ ଆର୍କେଡ୍‌, ଖାଲି ଏକଟଣା ବିରକ୍ତିକର ଅପେକ୍ଷା ଆଉ ଅପେକ୍ଷା । ଆଉ ଥରେ ସିକ୍ୟୁରିଟିକୁ ଡେଇଁ ଲାଉଞ୍ଜକୁ ଆସିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ମନେହୁଏ ଯେମିତି ତମେ ଗୋଟାଏ ଯନ୍ତ୍ରାରେ ପଡ଼ି ଯାଇଛ । କିନ୍ତୁ ଏଠି ତ ସେ ଅବସ୍ଥା ନାହିଁ । ବୁଲି ବୁଲି ଅନେକ କଥା କରାଯାଇ ପାରେ ।

ପ୍ରକୃତରେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ଅନେକ ଶୀଘ୍ର । ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ଟୁବାକୋ କଅସକ୍‌ରୁ ଗୋଟାଏ ଉବା ଚୁରୁଟ୍ କିଣିଥିଲେ ଓ ସେଇ ଅବସରରେ ଦେଶୀ ବିଦେଶୀ ବିଭିନ୍ନ ଚୁରୁଟ୍ ବାକ୍‌ସକୁ ଆଣି ଏପଟ ସେପଟ କରି ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ତା'ପରେ ଯାଇଥିଲେ ବୁକ୍‌ଷ୍ଟଲ୍‌କୁ । ସେଠି ସେମିତି ଠିଆ ହୋଇ ହୋଇ ଏ ବହିର ସେ ବହିର ପୃଷ୍ଠା ଏପଟ ସେପଟ ଓଲଟାଇ ଓଲଟାଇ କଟି ଯାଇଥିଲା କିଛି ସମୟ । ଇତିମଧ୍ୟରେ ପୃଷ୍ଠଭୂମିର ସଙ୍ଗୀତ ପରି ବାରମ୍ବାର ଶୁଣା ଯାଉଥାଏ ସେହି ଧାତବ ଘୋଷଣା ବିଭିନ୍ନ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ର ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସିକ୍ୟୁରିଟିକୁ ଯିବାକୁ ତାଗିଦ କରି ବା ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ର ସମସ୍ତ ଘୋଷଣା କରି । କିନ୍ତୁ ଫୋର୍ ଓ୍ୱାନ୍ ଫାଇଭ୍ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ର ନାମ ଗନ୍ଧ ସୁଦ୍ଧା ନାହିଁ । ଅଭିଜିତ୍ ଦୁଇଟା ଖଣ୍ଡେ ଶସ୍ତା ଥ୍ରିଲର୍ କିଣିଲା । ଲୀଳା ଦୋକାନୀ କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ପଚାରିଲା, "ଚାଇଲ୍‌ଡ୍ କେୟାର୍ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ବହି ଅଛି ?" ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଲୀଳାର ଆଖିର ତାରା ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ଅଭିଜିତ୍‌ର ଆଖି ସହିତ ମିଶି ଯାଇ ପୁଣି ବହିର ଥାକ ଆଡ଼କୁ ଫେରିଗଲା । ସେମାନେ ମାତ୍ର ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଦିନ ତଳେ ଜାଣି ପାରିଛନ୍ତି ଯେ, ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନକୁ ଆଶା କରୁଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ଅନେକ ବିଳମ୍ବ ଅଛି । ବହି ଦୋକାନୀ ଏଠୁସେଠୁ ବାଛି ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଖଣ୍ଡ ବହି କାଢିଲା । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଟିକିଏ ଦେଖି ଦେଇ ଲୀଳା ସବୁଯାକ ବହି ନବ କହି ଭ୍ୟାନିଟି ବ୍ୟାଗ୍‌ରୁ ଟଙ୍କା କାଢିଲା । ବହିଦୋକାନ ପରେ ସେମାନେ ଯାଇ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଖେଳନା ଦୋକାନ ଆଗରେ । ସେମାନଙ୍କର ଯଦିଓ କିଛି କିଣିବାର ନଥିଲା ତଥାପି ଲୁଦ୍‌ବୁଦିଆ ମାଙ୍କଡ଼, ଭାଲୁ ଆଉ ପବନରେ ଫୁଲି ଉଠୁଥିବା ପେଲିକାନ୍ ଡକ୍ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସେମାନଙ୍କର ବୟସ ଯେମିତି ଖସି ଆସିଥିଲା ଅନେକ ତଳକୁ । ସେମାନେ ହାତ ବଢ଼େଇ ମଝିରେ ମଝିରେ କଣ୍ଢେଇ ଗୁଡ଼ାକୁ ଛୁଉଁଥିଲେ । ଅଭିଜିତ୍ ବଡକରି ଅଣ୍ଡାଟାକୁ ଟିକେ ଆଉଁସି ଦେଲାଣି ତ ଲୀଳା ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କନା ଗଧର ବେକପାଖ ବାଳରେ ଟିକିଏ ହାତ ବୁଲେଇ ଆଣିଲାଣି । ସେଠି ସେମାନଙ୍କର କଟିଥିଲା ବେଶ କିଛି ସମୟ । ତା'ପରେ ମ୍ୟାଗାଜିନ୍ ଷ୍ଟଲ୍‌ରୁ ମଧ୍ୟ ତିନି ଚାରି ଖଣ୍ଡ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ନେଇଥିଲା ଅଭିଜିତ୍ ଓ ସେଇ ପାଖରେ ଥିବା ଓଜନ ହେବା ଯନ୍ତ୍ର ଉପରେ ଗୋଟାଏ ଖିଆଲରେ ଠିଆ ହୋଇପଡି ଅଭିଜିତ୍ ସ୍ଲିଟ୍‌ରେ ଗୋଟାଏ ଦଶପଇସି ଗଳେଇ ଦେଇଥିଲା । ନାନା ପ୍ରକାର ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଧ୍ୱନି କରି ମେସିନ୍ ତା' ଖୋପ ଭିତରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଥିବା କାର୍ଡ ଖଣ୍ଡିକୁ ଧରି କିଛି ସମୟ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଅଭିଜିତ୍ ତାକୁ ଦେଇ ଦେଇଥିଲା ଲୀଳାକୁ ଓ କହିଥିଲା, "ମୁଁ ମୋଟା ହୋଇ ଯାଉଛି ଲୀଳା ।" ଲୀଳା କାର୍ଡ଼ର ପଛପଟେ ଯେଉଁ ଚ୍ଛୋଟ ଚ୍ଛୋଟ ଭବିଷ୍ୟତ୍‌ବାଣୀ ଲେଖା ଯାଇଥାଏ ତାକୁ ପଢିନେଇ ଭ୍ୟାନିଟି ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ରଖୁ ରଖୁ ଖୁବ୍ କାଜୁଆଲି କହିଲା, "ତମେ ଯୋ' ରେଟ୍‌ରେ ବିଅର୍ ଖାଉଚ

ନା.... ।” ସେକଥା ଉପରେ ଅଭିଜିତ୍‌ର ପାଲଟା ଟିପ୍‌ପଣୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଥିଲା, “ବାଜେ କଥା ।”

ଅଭିଜିତ୍ ମଣିବନ୍ଧର ଘଣ୍ଟାକୁ ଗ୍ଭହିଁଲା ସାଡ଼େଟା ପଚଶ ମିନଟ୍ । କିନ୍ତୁ ଏ ଯାଏଁ ବି ସିକ୍ୟୁରିଟି କାଉଣ୍ଟର ଦେଇ ବାହାରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଘୋଷଣା କରାଗଲା ନାହିଁ । ଏଇ କଥା ଭାବୁଥିଲା ଅଭିଜିତ୍ ଯେତେବେଳେ ପୁଣି କାନରେ ପଡ଼ିଲା ସେଇ ଧାଡ଼ିବ ଘୋଷଣା, “ଫ୍ଲାଇଟ୍ ନମ୍ବର ଫୋର୍ ଓ୍ୱାନ୍ ଫାଇଭ୍ ଆହୁରି ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ବିଳମ୍ବରେ ଯିବ ଓ ସେଥିପାଇଁ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଏଆର୍ ଲାଇନ୍‌ସ ଗଭୀର ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ।”

ଏଥର କିନ୍ତୁ ବେଶ୍ ଟିକିଏ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ଅଭିଜିତ୍ ଓ ଏଆର୍ ଲାଇନ୍‌ସ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ୱଗତ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଅଭିଧାନ ବହିର୍ଭୂତ ଶବ୍ଦର ଅଭିସମ୍ପାତ ବର୍ଷଣ କରିଥିଲା । ଲୀଲା କହିଥିଲା, “ଏମାନଙ୍କର ଘୋଷଣାର ତରିକା ମତେ ବେଶ୍ ଜଣା, ବେଶି ବିଳମ୍ବ ହବ କହିଲେ, ଅନେକ ପ୍ୟାସେଞ୍ଜର୍ ଫ୍ଲାଇଟ୍ କ୍ୟାନ୍‌ସେଲ୍ କରି ଘରକୁ ଫେରିଯିବାର ଆଶଙ୍କା ଅଛି । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସବୁବେଳେ ଏମିତି ଅଧଘଣ୍ଟାଏକୁ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ବଢ଼େଇବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି, ଅଥଚ ଫ୍ଲାଇଟ୍ ପୁରାପୁରି କ୍ୟାନ୍‌ସେଲ୍ ହୋଇଗଲା ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଏମାନେ ନାରାଜ । କାରଣ ଅଡ଼େଇଶହ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେଇ ସହରର ଭଲ ହୋଟେଲରେ ରଖି, ଆସନ୍ତା ଫ୍ଲାଇଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏଆର୍‌ଲାଇନ୍‌ସକୁ ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି କରି ସେମାନେ ଗ୍ଭଲୁଥିଲେ ଲାଉଞ୍ଜ ଆଡ଼କୁ । ଲାଉଞ୍ଜରେ ଲୋକଗହଳି ନାହିଁ; କାରଣ ଏଇ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସବୁ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଯେ ଯାହାର ଫ୍ଲାଇଟ୍ ଧରି ଗ୍ଭଲିଯାଇ ସାରିଲେଣି । କମଳା ରଙ୍ଗର ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଚଉକିରେ ଚ୍ଛରି ଧାଡ଼ିରେ ଅପେକ୍ଷମାଣ ଯାତ୍ରୀମାନେ ବସି ରହିଛନ୍ତି । ଦୁଇଟା ଖାଲି ଚଉକିରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ ଅଭିଜିତ୍ ଆଉ ଲୀଲା ।

ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇ ବିଭିନ୍ନ ଜାତିର, ଦେଶର ଲୋକମାନେ ବସି ରହିଛନ୍ତି ଚୁପ୍‌ଗ୍ଭପ୍ । ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁହଁରେ ଏଇ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତୀକ୍ଷାଜନିତ କ୍ଳାନ୍ତି ବେଶ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରି ହଉଛି । ଏଇ ଅବସ୍ଥାରେ ବିଭିନ୍ନ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କ୍ଳାନ୍ତି ଅପନୋଦନ କରିବା ଭିନ୍ନ ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟ ନଥିଲା ।

ସେଠି ଯେଉଁ ଭଦ୍ରମହିଳା ବସିଛନ୍ତି, ସେ ଜଣେ ଇଟାଲୀୟ ମହିଳା ହୋଇଥିବା ସମ୍ଭବ କାରଣ ଇଟାଲୀୟମାନଙ୍କର ଭାରତୀୟ ମାନଙ୍କର ମୁହଁ ସହିତ ଅନେକ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥାଏ । ନାକଟା ପୁରାପୁରି ଏଣ୍ଣାନ୍ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବସିଥିବା ଭଦ୍ରଲୋକ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାରଟାକୁ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ନିଦ୍ରା ଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ଭଦ୍ରମହିଳା ଜଣଙ୍କ ଗୁଜୁରାଟୀ ହେବେ ସବୁ ! ତାଙ୍କ ହାତ ଅନବରତ ବୁଣି ଚାଲିଛି ଏକ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ ଭଙ୍ଗୀରେ । ଗୋଟାଏ ପାଉଁଶିଆ ରଙ୍ଗର ଉଲ୍‌ର ବଲ୍ ଥୁଆ ହୋଇଛି କୋଳ ଉପରେ । ଆଉ ଗୋଟାଏ କଫି ରଙ୍ଗର ବଲ୍ ଖୋସା ହୋଇଛି ବ୍ଲାଉଜ୍‌ର ବାଁ ପଟ ବେକ ଓ ଛାତି ମଝି ଜାଗାରେ ଓ ଆଉ ଗୋଟାଏ କ ରଙ୍ଗର କେଜାଣି ଉଲ୍ ଲମ୍ବି ଆସିଛି ଭ୍ୟାନିଟି ବ୍ୟାଗ୍ ଭିତରୁ । ଆଉ ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକ ଅଧା ଜଳା ଗୋଟାଏ ଚୁରୁଟ୍‌କୁ ଲଗେଇବାର ନିଷ୍ଫଳ ଚେଷ୍ଟାରେ ଗୋଟାକ ପରେ ଗୋଟାଏ ଡ଼ିଆସିଲ କାଠି ଜାଳି ଚାଲିଛନ୍ତି । ସେଇ ଯେ ପତଳା ହୋଇ ଡେଙ୍ଗା ଭଦ୍ରଲୋକ ବସିଛନ୍ତି, ସେ କେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ବାଁ ଗୋଡ଼କୁ ଡାହାଣ ଜଙ୍ଘ ଉପରେ ତ କେତେବେଳେ ଡାହାଣ ଗୋଡ଼କୁ ବାଁ ଜଙ୍ଘ ଉପରେ ରଖୁଛନ୍ତି । ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କର ଯୋତା ପାଲିସ୍ ହୋଇ ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଛି । ଏପରି କି ଉପରେ ଝୁଲୁଥିବା ସିଲିଂ ଫ୍ୟାନ୍‌ଟି ଅକ୍ଷତ ଭାବରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ହେଉଛି ତାଙ୍କ ଜୋତାର ଟୋ'ରେ । ମୋଟ ଉପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯାତ୍ରୀ ନିଜ ନିଜର ଟେନ୍‌ସନ୍‌ରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ କିଛି ନା କିଛି କରି ଚାଲିଛନ୍ତି । ଅଭିଜିତ୍ ଏଇ ଅବସରରେ ତା'ର କୋଟ୍‌ର ଫ୍ଲାପ୍ ମେଲିକରି, ଭିତର ପକେଟ୍‌ରୁ ଗୋଟିଏ ଚକ୍ ଚକ୍ ରୁପାର ଫ୍ଲାସ୍କ ବାହାରକରି ମୁହଁରେ ଲଗାଇଲା । ନିଟ୍ ବ୍ରାଣ୍ଡିର ଉତ୍କଟ ସ୍ୱାଦରେ ଅଭିଜିତ୍‌ର ମୁହଁ ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ ବିକୃତ ହୋଇଉଠିଲା ଯେପରି !

ପୁଣି ଥରେ ଘୋଷଣା କରାଗଲା, ଆହୁରି ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ବିଳମ୍ବରେ ଛାଡ଼ିବ କ୍ୟାରାଭେଲ୍ ଜାହାଜ । ଅଭିଜିତ୍ ନିଜ ଦେହର ଓଜନ ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ରୁ ଅନ୍ୟ ଗୋଡ଼କୁ ପରିବର୍ତ୍ତିନ କଲା ।

ଅଭିଜିତ୍ କହିଲା, "ଲୀଲା, ଏ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌କୁ ଏଇଥର ଶେଷ ସୁଯୋଗ ଦେଲି । ସ୍ୱା'ପରେ ଆଉ ଥରେ ଯଦି ଏକ୍‌ସ୍ଟେଣ୍ଡ୍ କରାଯାଏ ତାହାହେଲେ ଆମେ ଫେରିଯିବା । ଆଫ୍‌ଟର୍ ଅଲ୍ ସାଢ଼େ ଆଠଟା ବେଳେ ଛାଡ଼ିବ ।" ଲୀଳା ଏ କଥାର କିଛି ଜବାବ୍ ନଦେଇ ଲେଡ଼ିଜ୍ ଟଏଲେଟ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉଠିଗଲା । ଲୀଳା ଯେ ଅଭିମାନ କରିଛି ଏକଥା ଅଭିଜିତ୍ ବୁଝି ସାରିଥିଲା ଅନେକ ଆଗରୁ । ଶେଷ ଘୋଷଣା ପରେ ପରେ ବ୍ରୀଫ୍‌କେସ୍

ଉପରେ ହାତ ଦେଇଥିବା ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ହାତମୁଠା ହାଣ୍ଡଲ୍ ଉପରେ ଆହୁରି ଶକ୍ତ ହୋଇଗଲା । ଭଦ୍ରମହିଳା ଉଲ୍ ବୁଣିବା ଛୁଞ୍ଚି ଦେଇ ହାଇ ଛାଡ଼ିଦବା ପରି ଭଙ୍ଗୀରେ ଆଉଜି ଗଲେ ଚଉକି ଉପରେ । ଚୁରୁଟ୍ ଟାଣୁଥିବା ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଦରପୋଡ଼ା ଚୁରୁଟ୍ ଟାକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦବା ପାଇଁ ଆସ୍-ଟ୍ରେ ଖୋଜିବାକୁ ବ୍ୟଗ୍ର ହେଇ ପଡ଼ିଲେ । ସାମୂହିକ ଅସନ୍ତୋଷର ପ୍ରତୀକ ସ୍ୱରୂପ ଗୋଟିଏ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅଥଚ ଧୀର ଗୁଞ୍ଜରଣ ଲାଉଞ୍ଜରେ ପ୍ରସରି ଯାଇ ପୁଣି ନୀରବ ହେଇଗଲା ଏବଂ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ଭିତରେ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଆସନ୍ନା ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ସମୟକୁ ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ନିଜ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନେଲେ ।

ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଘଟଣା ଘଟିଲା, ଯାହା ଲାଉଞ୍ଜରେ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଥିଲା ଘୋର ନିଦାଘରେ ବୃଷ୍ଟିପାତ ପରି । ହଠାତ୍ କେଉଁଠୁ କେଜାଣି ଲାଉଞ୍ଜ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ଗୋଟାଏ ପାଞ୍ଚ ଛ' ବର୍ଷର ଛୋଟ ଶିଶୁ, ସମ୍ଭବତଃ ବିଦେଶୀ । ଶିଶୁଟିର କପୋଳର ରଙ୍ଗ ଥିଲା ବନି ଆସୁଥିବା ଆପେଲ୍‌ର ରଙ୍ଗ ପରି ଏବଂ ସେଇ ଅଧା ସବୁଜ ଓ ଅଧା ରକ୍ତିମ ରଙ୍ଗ ସହିତ ଯେପରି ମିଶିଥିଲା ଟିକିଏ ଅଲିଭ୍ ଅଏଲ୍‌ର ରଙ୍ଗ, ରୌଦ୍ର ତାମ୍ର ଟ୍ରପିକ୍‌ର ନିଶ୍ଚିତ ସଙ୍କେତ ପରି । ତା'ର ଗୋଟିଏ ହାତରେ ସେ ଧରିଥିଲା ଗୋଟାଏ ଅତିକାୟ କଳା ଉଲ୍‌ର ଭାଲୁ ଯାହାର ଦୁଇଟି ଆଖିର ଲାଲ୍ ରୁବି ପଥର ଦୁଇଟି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଲୋକରେ ବେଶ୍ ଚକ୍‌ଚକ୍ କରୁଥିଲା । ଅନ୍ୟ ହାତରେ ସେ ଗୋଟାଏ ଖେଳଣା ପିଙ୍ଗ୍‌ପଙ୍ଗ୍ ବ୍ୟାଟ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକୃତ ପିଙ୍ଗ୍‌ପଙ୍ଗ୍ ବଲ୍‌କୁ ମୋଜାଇକ୍ ଉପରେ ପିଟି ପିଟି ବେଶ୍ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦଭାବରେ ଖେଳୁଥିଲା । ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ ବୟସ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କର ନିକଟ ଉପସ୍ଥିତି ସମ୍ପର୍କରେ ଶିଶୁଟି ଯେପରି ଆଦୌ ସଚେତନ ନ ଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଯାତ୍ରୀର ଆଖି ଥିଲା ଏହି ଶିଶୁ ଉପରେ, କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ଦୀର୍ଘ କ୍ଲାନ୍ତିକର ମନୋଟନି ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ଯେପରି ଏଇ ଦେବ-ପ୍ରେରିତ ଶିଶୁଟିର ଆବିର୍ଭାବ ହେଇଗଲା ଅକସ୍ମାତ୍ । ପିଲାଟିର ଛୋଟ ଛୋଟ ପାଦର ଗତି ଓ କ୍ରୀଡ଼ାଜନିତ ବିଭିନ୍ନ ଭଙ୍ଗୀ ସବୁ ଯାତ୍ରୀ-ମାନଙ୍କର ମୁହଁରେ ବିଭିନ୍ନ ସହାନୁଭୂତି ସୂଚକ ମୁଦ୍ରା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା । ପିଲାଟିର ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦ ସମ୍ପର୍କରେ ଖୁଣ୍ଟିନାଟି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । କେବଳ ଏତିକି କହିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ଯେ, ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ବାଉଁଶର ଟୋପି ପିନ୍ଧି ପ୍ରଚୁର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ଠିଆ ହେଇଥିବା ଏଇ ଶିଶୁ ଦେଖା-ଯାଉଥାଏ ଗୋଟିଏ ଶିଶୁ ନେପୋଲିୟନ୍ ପରି !

କିଛି ସମୟ ପରେ ଦେଖାଗଲା ଏଇ ଶିଶୁ ନେପୋଲିୟନ୍‌ଟି ଏପଟ ସେପଟକୁ ଚାହିଁ କିଛି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରୁଛି ବୋଧହୁଏ । ହଁ, ଠିକ୍ କଥା ତାର ପିଙ୍ଗ୍‌ପଙ୍ଗ୍ ବଲ୍‌ଟି ହଠାତ୍ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇଗଲା । ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଯାତ୍ରୀମାନେ ନିଜ ନିଜର ଗୋଡ଼ ଉଠେଇ ବଲ୍‌ଟିର ସନ୍ଧାନ ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟିତ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ନେପୋଲିୟନ୍‌ର ସେଥିପ୍ରତି ସାମାନ୍ୟ ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନଥିଲା । ଦୁଇପଟେ ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ଉପବିଷ୍ଟ ବୟସ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କର ମଝିରେ ସେ ଚାଲୁଥାଏ ଧୀରେ ଧୀରେ ଅଥଚ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତା'ର ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥଳକୁ । ମନେ ହେଉଥାଏ ଯେପରି ଏଇ ବୟସ୍କ ଲୋକମାନେ ଏଇ ଶିଶୁ ସମ୍ରାଟର କରୋନେସନ୍ ଉତ୍ସବକୁ ଆମନ୍ତ୍ରିତ ଅତିଥି । ଧାଡ଼ି ଶେଷରେ ହେୟାର୍‌ପିନ୍ ମୋଡ଼ ଭଳି ସେ ଚାଲିଲା ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀବଦ୍ଧ ଅତିଥିମାନଙ୍କର ଗାର୍ଡ ଅଫ୍ ଅନର୍ ନେବାକୁ । କିଛି ବାଟ ଯାଇ ସେ ହଠାତ୍ ଅଟକି ଗଲା ଜଣେ ପ୍ରୌଢ଼ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିକଟରେ; ଯିଏ ଚଉକିରେ ଆଉଜି ପଡ଼ି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ନିଦ୍ରା ଯାଇଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କର ମୋଟା ଟୁଇଡ୍‌କୋଟ୍‌ର ବିରାଟ ପକେଟ୍ ଚଉକିର ଫାଙ୍କ ଦେଇ ଓହଳି ପଡ଼ିଥିଲା ତଳକୁ ।

ବିନା ସଙ୍କୋଚରେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପକେଟ୍‌ରେ ହାତ ପୂରେଇ ସେ କାଢ଼ି ଆଣିଲା ପିଙ୍ଗ୍‌ପଙ୍ଗ୍ ବଲ୍‌ଟିକୁ ଜଣେ କୁଶଳୀ ଯାଦୁକର ପରି । ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିବା ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ହାସ୍ୟର ମୃଦୁ ଗୁଞ୍ଜରଣ ଖେଳିଗଲା, କିନ୍ତୁ ନେପୋଲିୟନ୍ ଆସି ପୂର୍ବବତ୍ ନିର୍ଲିପ୍ତ ଭାବରେ ପିଙ୍ଗ୍‌ପଙ୍ଗ୍ ବଲ୍‌ଟିକୁ ପିଟିପିଟି ତାଙ୍କର ଅସମାପ୍ତ ଖେଳ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲେ । ବଲ୍‌ଟି ପାଇସାରି ଫେରିଲା ବେଳେ କିଏ ଜଣେ ପଚାରି ଦେଇଥିଲା ଇଂରେଜୀରେ, "ତୁମର ନାଁ କ'ଣ ୟଙ୍ଗମ୍ୟାନ୍ ?" ଶିଶୁଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଯାଇ, ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ବେଶ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ସହକାରେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ 'କ୍ଲାଇବ୍' ।

ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ସମୟ ସରି ନାହିଁ ଏଯାଏଁ, ତଥାପି ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟହାନିର ପ୍ରଚୁର ସଙ୍କେତ ମିଳିଲାଣି । କେହି କେହି ଏଠି ସେଠି ବୁଲାବୁଲି କରି ବିଳମ୍ବର କାରଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଫେରି ଆସିଲେଣି । ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ବାଦ ଚଉକିରୁ ଚଉକି ସଂକ୍ରମିତ ହେଉଛି । କିଏ କୁହେ, ହାଇଦ୍ରାବାଦ୍‌ରେ ଭୀଷଣ ତୋଫାନ, ଓ୍ୱେଦର୍ ଯିବା ପାଇଁ ପରମିଟ୍ କରୁନାହିଁ । ଆଉ କିଏ କୁହେ, ଆମ ଜାହାଜର ରାଡ଼ାର୍ ଖରାପ

ହୋଇଯାଇଛି । ଯିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେନ୍ ପାଇଁ ଖବର ଦିଆ-ଯାଇଛି, ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି । ବେଶ୍ କିଛି ଯାତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କର ଟିକେଟ୍ କ୍ୟାନ୍‌ସେଲ୍ କରିବାର ମସୁଧା କରି ସାରିଲେଣି । ଏତିକିବେଳେ ଘୋଷଣା କରାଗଲା ଯେ, ପାସେଞ୍ଜର୍‌ମାନେ ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍‌ରେ ସେମାନଙ୍କର ରାତ୍ରିଭୋଜନ ଖାଇ-ନିଅନ୍ତୁ । ଯାତ୍ରୀମାନେ ନିଜ ନିଜର ହ୍ୟାଣ୍ଡବ୍ୟାଗ୍ ଧରି ଅଗ୍ରସର ହେଲେ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍ ଆଡ଼କୁ । ଅଭିଜିତ୍ ଲୀଳାକୁ କହିଲା, "ଆସ ଲୀଳା, ଅନ୍ତତଃ କପେ କଫି ଖାଇ ମତେ କମ୍ପାନୀ ଦିଅ ।" ଠିକ୍ ପରେ ପରେ ଘୋଷଣା କରାଗଲା ଯେ ଫୋର୍ ଓ୍ୟାନ୍ ଫାଇଭ୍ ବିମାନ ଆଉ ମାତ୍ର ଦଶ ମିନିଟ୍ ପରେ ଛାଡ଼ିବ ।

ସେତେବେଳେ ଲାଉଞ୍ଜର ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଚିତ୍ର ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହଁ । ଦଳେ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍‌କୁ ଚାଲିଗଲେଣି । ଆଉ ଦଳେ ଠିକଣା କରିନେଲେଣି ଯେ, ସେମାନଙ୍କର ଡିନର୍ ଖାଇବା ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ବରଂ ସେମାନେ ସିଧା ପ୍ଲେନ୍‌କୁ ଯିବେ । ଇତିମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଚାରି ପାଞ୍ଚଜଣ ଯାତ୍ରୀ ଟିକେଟ୍ କ୍ୟାନ୍‌ସେଲ୍ କରିବା କାଉଣ୍ଟର୍‌ରେ ଭିଡ଼ କରୁଛନ୍ତି । ଟିକେଟ୍ କ୍ୟାନ୍‌ସେଲ୍ କରିବାରେ ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର କିଛି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ଲଗେଜ୍ ଲୋଡ୍ ହୋଇ ସାରିଲାଣି ଜାହାଜରେ ଏବଂ ଏଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ଅଢ଼େଇଶହ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ଲଗେଜ୍ ଭିତରୁ ସେମାନଙ୍କର ଲଗେଜ୍‌କୁ ଛାଣ୍ଟି କରି ବାହାରକୁ ଆଣି ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହଁ । ଝମେଲା ବାଦ୍ ଦେବାକୁ ଯାଇ ସେ ଯାତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଅଗତ୍ୟା ରାଜି ହୋଇଗଲେଣି, 'ଅଲ୍ ରାଇଟ୍ ଉଇ ଆର୍ ଟେକିଙ୍ଗ ଦିସ୍ ଫ୍ଲାଇଟ୍ ।'

କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେଇ ଅବସ୍ଥା । ଏତେ ଅଳ୍ପ ନୋଟିସ୍‌ରେ ଏତେ ସଂଖ୍ୟକ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡିନର୍ ଦେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତୁତି ହୋଇ ପାରିନାହିଁ । ଫଳରେ ବିଭିନ୍ନ ପୋଷାକପତ୍ରର ମିଶା-ମିଶି ଅନେକ ଗୋଡ଼ର ଫେଣ୍ଟାଫେଣ୍ଟି ଭିତରେ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେଟ୍ ଧରି କାଉଣ୍ଟର୍ ଉପରୁ ଯାହା କିଛି ସଂଗ୍ରହ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ସେତିକି ଯଥେଷ୍ଟ ମନେ କରାଯାଉଛି । ଅଭିଜିତ୍ ଭିଡ଼ ଭିତରୁ ନିଜକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ରକ୍ଷା କରି ଗୋଟାଏ ପ୍ଲେଟ୍‌ରେ ଗୋଟିଏ କଟ୍‌ଲେଟ୍ ଧରି ଟେବୁଲ ଉପରକୁ ଆସୁ ଆସୁ, କାହାର ଭ୍ୟାନିଟିବ୍ୟାଗ୍‌ରୁ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଗ୍ଲେଟ ଖସି ତଳେ ପଡ଼ି ଭାଙ୍ଗିଯିବାର ଶବ୍ଦ ହେଲା ଓ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍‌ର କୋଣ ଅନୁକୋଣ ଏକ ଲଘୁ ଅଥଚ ଚପଳ ସୁଗନ୍ଧରେ ଆମୋଦିତ ହୋଇଉଠିଲା । 'ଅନ୍‌ସ୍ପୋକନ୍' ପରଫ୍ୟୁମ୍ ସହିତ ଅଭିଜିତ୍ ଓ ଲୀଳା ବହୁ ପରିଚିତ । ସେମାନେ ଏହା ବିସ୍ମୃତ ହେବାର ନୁହଁ ।

ସେମାନଙ୍କର ମଧୁଚନ୍ଦ୍ରିକା ରାତ୍ରିରେ ଏହା ହିଁ ଥିଲା ନୀଳାର ନବାଗତ ପର୍‌ଫ୍ୟୁମ୍ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ଅଭିଜିତ୍ ଓ ନୀଳା ଏହି ପର୍‌ଫ୍ୟୁମ୍‌ର ବ୍ୟବହାରକୁ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ମିଳନର ଏକ ଅଲଙ୍ଘନୀୟ ନିମନ୍ତ୍ରଣର ସଙ୍କେତ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଟେବୁଲ୍ ଉପରକୁ ଅଭିଜିତ୍ ଆସିଲା ବେଳକୁ ନୀଳାର ଦୁଇଟି ଆଖି ଯେ ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ତାହା ଅଭିଜିତ୍ ବେଶ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରିଥିଲା । ସେ ପ୍ଲେଟ୍‌ଟାକୁ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ରଖିଦେଇ କେବଳ କହିଲା, "ସୋ ଇଟ୍ ହାପ୍‌ନଡ୍ !" ନୀଳା ସ୍ମିତ ହସି, ତା'ର ଆୟତ ଆଖି ଦୁଇଟିକୁ ଆନତ କଲା । ନୀଳାର ଦୁଇ କପୋଳରେ ନବବଧୂସୁଲଭ ସାମାନ୍ୟ ଅରୁଣିମା, ଅଭିଜିତ୍‌ର ଧମନୀରେ ରକ୍ତ ପ୍ରବାହ ଯଥେଷ୍ଟ କ୍ଷିପ୍ର କରି ତୋଳିଥିଲା ।

ଏତିକିବେଳେ, ମାଇକ୍‌ରେ ଘୋଷଣାର ସ୍ୱର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ମନେ ହେଉଥିଲା, "ଆଟେନ୍‌ସନ୍ ପ୍ଲିଜ୍"…. "ଦିସ୍ ଇଜ୍ ଆନ୍ ମର୍ହି ଏନାଉନ୍‌ସ୍‌ମେଣ୍ଟ ।" କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍‌ର କାଉଣ୍ଟର୍ ଓ ଲାଉଞ୍ଜର ସମସ୍ତ ଗୋଳମାଳ ଏକାଥରକେ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲା । ଏପରି କି ପ୍ଲେଟ୍‌ରେ କଣ୍ଟା ଚାମୁଚ ବାଜିବାର ଶବ୍ଦ ନାହିଁ । ଅସଂଖ୍ୟ ଯୋତାର ଚଟାଣରେ ଘର୍ଷି ହେବାର ଏତେଟିକେ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ମନେହେଲା, ଯେପରି ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଭିତରେ ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟ ଉପରେ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା ମୃତ୍ୟୁର ନୀରବତା ।

ତା'ପରେ ଅତି ଆସ୍ତେ, ଅଥଚ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ମାଇକ୍‌ରେ ଭାସି ଆସିଲା ଏକ ସାମାନ୍ୟ କମ୍ପିତ ନାରୀକଣ୍ଠ । ସେ ସ୍ୱର ଯେପରି ଆଭିଜାତ୍ୟର ସମସ୍ତ ସଂଯମ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଉଦ୍‌ବେଗକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବାର ଉଦ୍ୟମ କରୁଛି ।

"ମୁଁ ମିସେସ୍ କପାସିଆ କହୁଛି । ଏଇ ମାତ୍ର ସମ୍ବାଦ ପାଇଲି ମୋ'ର ସ୍ୱାମୀ ମିଃ କପାସିଆ ଗୁରୁତର ମଟର ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରେ । ଏ ଫ୍ଲାଇଟ୍ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିବାରୁ ମୁଁ ଓ ମୋର ଶିଶୁ ପୁତ୍ର ଏହାର ସୁଯୋଗ ନବାକୁ ଚାହୁଁ । ଯଦି କେହି ଯାତ୍ରୀ ତାଙ୍କର ସିଟ୍‌ଟି ମତେ ଦିଅନ୍ତେ ମୁଁ ଆଜୀବନ ଋଣୀ ରହିବ । ଆସନ୍ତା ଫ୍ଲାଇଟ୍ ଆଉ ବାର ଘଣ୍ଟା ପରେ; କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ଅନେକ ଡେରି ହୋଇଯାଇ ପାରେ……"

ଶେଷ ଆଡକୁ ଭଦ୍ରମହିଳାଙ୍କର କଣ୍ଠସ୍ୱର ସାମାନ୍ୟ ରୁଦ୍ଧ ହୋଇ-ଆସିଲା ପରି ମନେ ହେଉଥିଲା ।

ତଥାପି ସମସ୍ତେ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ । ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପର ମୁହଁକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କେବଳ । ଅଭିଜିତ୍ ଚାହିଁଲା ଲୀଳାକୁ । ଲୀଳାର କଳା ସମସ୍ତ ପୂର୍ବର ଦୁଇଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଖି ଯେପରି କରୁଣାସିକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଛି । ଅଭିଜିତ୍ ଟେବୁଲ୍ ତଳେ ତା'ର ଗୋଡ଼ ନେଇ ଲୀଳାର ଗୋଡ଼ ଉପରେ ଆସ୍ତେ ଚାପି ଦେଇ କହିଲା, ମୁଁ ସ୍ଥିର କରି ନେଇଛି ଆଜିର ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ରେ ମୋ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଯାଉଛନ୍ତି ଏଇ ମିସେସ୍ କପାସିଆ ଭଦ୍ରମହିଳା—ଜଣେ ଭଦ୍ରମହିଳାଙ୍କର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଜୀବନ ମରଣ ସମସ୍ୟା, ଗୋଟାଏ ମାମୁଲି ଗତାନୁଗତିକ ବିଜିନେସ୍ କନ୍‌ଫରେନ୍‌ସ୍ ଅପେକ୍ଷା ଅନେକ ବେଶି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।" ଲୀଳା କହିଲା, "ମୁଁ ତୁମଠାରୁ ଠିକ୍ ଏଇ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ଆଶା କରିଥିଲି—ୟୁ ଆର୍ ସୋ ସେନ୍‌ସିବଲ୍ ।"

ପ୍ଲେଟ୍ ଉପରେ କଟ୍‌ଲେଟ୍ ଖଣ୍ଡିକ ତଥାପି ଅଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଅଭିଜିତ୍ ଓ ଲୀଳା ଏକ ସମୟରେ ଉଠି ପଡ଼ିଲେ ଓ ଚାଲିଲେ ଏନ୍‌କ୍ୱାରି କାଉଣ୍ଟର ଆଡ଼କୁ । ଏନ୍‌କ୍ୱାରି କାଉଣ୍ଟର୍ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ମିସେସ୍ କପାସିଆଙ୍କୁ ଲେଡ଼ି ଆନାଉନ୍‌ସରଠାରୁ ପୃଥକ କରି ଚିହ୍ନିବାରେ ଏତେଟିକେ ଅସୁବିଧା ହେଲା ନାହିଁ । କାରଣ ଅଭିଜିତ୍ ଓ ଲୀଳାକୁ ଦେଖି ମିସେସ୍ କପାସିଆଙ୍କର ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ମୁଖମଣ୍ଡଳର ମାଂସପେଶୀ ଆଶୁ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତି ଆଶାରେ ସାମାନ୍ୟ ଶିଥିଳ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ତା'ଛଡ଼ା ମିସେସ୍ କପାସିଆ ଥିଲେ ପୁରାପୁରି ବ୍ରିଟିଶ୍ ମହିଳା ଓ ତାଙ୍କର ତରୁଣ ସୁନ୍ଦର ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ଆବୃତ୍ତ କରି ରଖିଥିଲା ଘଞ୍ଚ ମହୁ ରଙ୍ଗର ବବ୍ ହେଆର୍‌ର ଗୁଚ୍ଛ । ଅଭିଜିତ୍ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଇ ନିଜର ସଂରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନଟି ମିସେସ୍ କପାସିଆଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିଥିଲା । ମିସେସ୍ କପାସିଆ ଅଭିଜିତ୍‌ର ଦୁଇ ହାତ ଧରି ପକାଇ କହିଥିଲେ, "ଆପଣଙ୍କର ଏ ତ୍ୟାଗକୁ ମୁଁ ଚିରଜୀବନ ମନେ ରଖିବି—ଆଉ ମନେ ରଖନ୍ତୁ ଭଗବାନ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନରେ ଏହାର ପ୍ରଚୁର କ୍ଷତିପୂରଣ କରିବେ ।" କଟାକ୍ଷରେ ଲୀଳାକୁ ମଧ୍ୟ ଅଭିନନ୍ଦନ କରିବାକୁ ଭୁଲି ନଥିଲେ । ମିସେସ୍ କପାସିଆ କହିଥିଲେ, "ଆପଣଙ୍କର ଅସାମାନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦେଖି ମୋ'ର ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଈର୍ଷା ହଉଛି ।"

ମିସେସ୍ କପାସିଆଙ୍କର କଥା କହିବାର ଭଙ୍ଗୀ ଥିଲା ଅତିମାତ୍ରାରେ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ, ରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ସଂଯତ । ଆଉ ହାତରେ ସମୟ ନାହିଁ, ମିସେସ୍ କପାସିଆ ତାଙ୍କର ହ୍ୟାଣ୍ଡବ୍ୟାଗ୍ କାନ୍ଧକୁ ଉଠେଇ ଆଉ ଥରେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ । ନିଜର ଟିକଟ୍‌ଟିକୁ ଆସନ୍ତାକାଲିର ଫ୍ଲାଇଟ୍ ପାଇଁ

ଓ. କେ. କରିବାକୁ ଦେଇ ଦେଇ ଅଭିଜିତ୍ ଓ ନୀଲା ମଧ୍ୟ ମିସେସ୍ କପାସିଆଙ୍କର ଅନୁଗମନ କଲେ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଗେଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଲାଉଞ୍ଜ ଥିଲା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜନଶୂନ୍ୟ ଓ କମଳା ରଙ୍ଗର ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଚଉକିର ଧାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ଶୂନ୍ୟଗର୍ଭା କୋଳଗୁଡ଼ିକ ମୁକୁଳା କରି ସ୍ଥିର ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ସେହି ସମଗ୍ର ବିସ୍ତୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଏକମାତ୍ର ଅଧିବାସୀ ଥିଲା କ୍ଲାଇବ୍ ଓ ସେ ତା'ର ଅତିକାୟ କୃଷ୍ଣଭଲ୍ଲୁକକୁ ତଳେ ପକେଇ ଦେଇ ତଥାପି ଏକାଗ୍ରତାର ସହିତ ପିଙ୍ଗ୍-ପଙ୍ଗ୍ ବଲ୍ ଖେଳି ଚାଲିଥିଲା । ମିସେସ୍ କପାସିଆ ଲାଉଞ୍ଜକୁ ଆସି କ୍ଲାଇବ୍‌ର ହାତ ଧରି କହିଲେ, 'କମ୍, କୁଇକ୍ ।' କିନ୍ତୁ କ୍ଲାଇବ୍ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରି ଭାଲ୍ଲୁଟାକୁ ନେଇ ଆସି ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଯୋଗଦେଲା ମିସେସ୍ କପାସିଆଙ୍କ ସହିତ । ନୀଲାର ମୁହଁରୁ ବାହାରିଗଲା, 'ହାଉ ସୁଇଟ୍' । ଶେଷଥର ପାଇଁ କୃତଜ୍ଞତା-ସୂଚକ ହାତ ହଲେଇ ହଲେଇ ମିସେସ୍ କପାସିଆ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଅର୍ଗଳାକୁ ପଶିଲେ । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନିୟନ୍ ଆଲୁଅରେ ମିସେସ୍ କପାସିଆଙ୍କର ହାତର ପାଉଁଲା ଦେଖା-ଯାଉଥିଲା ଯଥେଷ୍ଟ ଶୁଭ୍ର ଓ ସୁରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଲାଉଞ୍ଜର ବାରଣ୍ଡାରେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ତଥାପି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ଅଭିଜିତ୍ ଓ ନୀଲା । ମିସେସ୍ କପାସିଆ ଓ କ୍ଲାଇବ୍‌କୁ ସେମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିଥିବାରୁ ପ୍ରଚୁର ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । କେତେବେଳକେ ଅଭିଜିତ୍ କହିଲା, 'ତମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛ ନୀଲା, କ୍ଲାଇବର୍ ଗାଲରେ ସାମାନ୍ୟ ତାମ୍ରବର୍ଣ୍ଣର ଆଭା କହି ଦଉଥିଲା ଯେ, କ୍ଲାଇବ୍‌ର ରକ୍ତରେ କିଛିଟା ଟ୍ରପିକ୍‌ର ରକ୍ତ ପ୍ରବାହିତ ।'

ନୀଲା ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, 'ଟ୍ରପିକ୍ ଅର୍ ନୋ ଟ୍ରପିକ୍ ହ୍ୱାଟ୍ ଏ ସୁଇଟ୍ ଚାଇଲଡ଼୍ ।' ନୀଲାର ହାତ ଅଭିଜିତ୍‌ର ହାତ ଉପରେ ସାମାନ୍ୟ ଉଷ୍ମସ୍ପର୍ଶ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ।

ସେମାନେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଟେକ୍-ଅଫ୍ ଦେଖିଯିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲେ ।

ଏଇ ପ୍ଲେନ୍ ଇଞ୍ଜିନ୍‌ର କାନଫଟା ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଉଛି ।

ଗୋଟାଏ ସେକେଣ୍ଡ ଭିତରେ ଦେଖାଗଲା ଯେପରି ଗୋଟାଏ ଆଲୁମିନିୟମ୍‌ର କଣ୍ଢେଇ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଗୁଡ଼ିଏ ଆଲୋକ ବିନ୍ଦୁକୁ

ଏକ ସରଳ ରେଖାରେ ରହି ଉଠିଗଲା ଆକାଶକୁ ।

ଅଭିଜିତ୍ ଆଉ ନୀଲା ଫେରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ତାଙ୍କର ଗାଡ଼ି ପାଖକୁ । ଲାଉଞ୍ଜର ପାହାଚ ଠିକ୍ ଓହ୍ଲେଇବା ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଜିତ୍ ନୀଳାକୁ ଗୋଟାଏ ମିନିଟ୍ ପାଇଁ ଏକସ୍‌କ୍ୟୁଜ୍ କରିବାକୁ କହି ଗଲା ଟଏଲେଟ୍‌କୁ । ନୀଳା, ବୋଧହୁଏ ଗୋଟାଏ ମିନିଟ୍‌ରୁ ସାମାନ୍ୟ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହବ ସେଇ ପାହାଚ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଗୋଟାଏ କ'ଣ ଟ୍ୟୁନ୍ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ହମ୍ କରୁଥିଲା । ଅଭିଜିତ୍ ଟଏଲେଟ୍‌ରୁ ଫେରୁଥିଲା ପାଦ ଗଣି ଗଣି । ନୀଳାର ପାଖାପାଖି ହବା ମାତ୍ରକେ ନୀଳା କହିଲା, 'ଶୁଣ, ମୁଁ ତମ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ସରପ୍ରାଇଜ୍ ରଖିଛି ।'

ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟାଏ ବିକଟ ଚିତ୍କାର କରି ସାଇରେନ୍ ବାଜି ଉଠିଲା । ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟର କର୍ମଚାରୀମାନେ ଏପଟ ସେପଟ ଦୌଡ଼ା ଦୌଡ଼ି କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଅଭିଜିତ୍ ଓ ନୀଳା ଦୌଡ଼ିଗଲେ ଲାଉଞ୍ଜର ବାରଣ୍ଡାକୁ ଘଟଣାଟାକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ କାହାକୁ ପଚାରିବାକୁ ପଡ଼ିନାହିଁ । ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ଗୋଟାଏ ପ୍ଲେନ୍‌ର ବାଁ ପାଖ ଇଞ୍ଜିନ୍‌ଟାରେ ନିଆଁ ଲାଗିଯାଇଛି ମଝି ଆକାଶରେ ଓ ସେଇ ପ୍ଲେନ୍‌ଟା ରନ୍‌ୱେରେ ଓହ୍ଲେଇ ପଡ଼ିବାକୁ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଆଉ ମାତ୍ର ଗୋଟାଏ ମିନିଟ୍ ପରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ଲେନ୍‌ଟା ରନ୍‌ୱେ ଛୁଇଁଲା ସେତେବେଳକୁ ସମୁଦାୟ ଜାହାଜଟାକୁ ଲେଲିହାନ୍ ଅଗ୍ନିର ଜିଭ ବାରମ୍ବାର, ବାରମ୍ବାର ଏକ ଗଭୀର ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷରେ ଯେପରି ଚାଟି ନଉଥିଲା ।

କାଳବିଳମ୍ବ ନକରି ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଜାହାଜ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଫାୟାର୍ ବ୍ରିଗେଡ୍, ଆମ୍ବୁଲାନ୍‌ସ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଫୋର୍ସ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଜାହାଜଟାକୁ ଘେରି କରି ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ହାୟ ! ସେହି ଅଭିଶପ୍ତ ଜାହାଜର ଜଣେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯାତ୍ରୀ ବଞ୍ଚିପାରି ନଥିଲେ । ଫାୟାର୍ ବ୍ରିଗେଡ୍ ନିଆଁ ଲିଭେଇ ସାରିବା ପରେ ଆମ୍ବୁଲାନ୍‌ସ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା କେବଳ ଗୋଟାଏ ଲାସ୍ ବୁହା ଗାଡ଼ିରେ ।

ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ ପରି ଅଭିଜିତ୍ ଓ ନୀଳା ଥିଲେ ଏ ଘଟଣାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ । ନିଆଁ ଲିଭି ସାରିବା ପରେ ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟର ବ୍ୟସ୍ତତା ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା ଦଶଗୁଣ । ଏଇ ଅବସରରେ ଜଣେ କିଏ ଏଆର୍ ଲାଇନ୍‌ସର କର୍ମଚାରୀ କ୍ଲାନ୍ତ ଓ ହତାଶାରେ ଆସି ଲାଉଞ୍ଜର ପାହାଚ ଉପରେ

ବସିପଡ଼ି ନିଜ ମୁଣ୍ଡର ଟୋପିଟାକୁ କାଢ଼ିନେଲେ । ଅଭିଜିତ୍ ଓ ମିଲା ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲେ, "ଯଦି କିଛି ମନେ ନକରନ୍ତି ତାହାହେଲେ କହିପାରିବେ ଏ ଫ୍ଲାଇଟ୍ କେଉଁଠୁ ଆସୁଥିଲା ?" ଭଦ୍ରଲୋକ ମୁହଁ ଫେରେଇ ଚାହିଁଲେ ନାହିଁ; କେବଳ କହିଲେ, "ଏ'ଟା ଫ୍ଲାଇଟ୍ ଫୋର୍ ଓ୍ୟାନ୍ ଫାଇଭ୍, ଯାହା ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ପୂର୍ବରୁ ଏଆର୍ ପୋର୍ଟ ଛାଡ଼ିଥିଲା ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଯିବା ପାଇଁ ।"

ଅଭିଜିତ୍ ମୁହଁରୁ ଯେପରି ସବୁ ରକ୍ତ ଏକାଥରକେ ଶୁଖିଗଲା । ସେ ଯେଉଁଠି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ସେଇଠି ପାହାଚ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ପରି ଓ ମିଲା ମଧ୍ୟ । ମିଲା ଅଭିଜିତ୍‌ର ଅଣ୍ଟାକୁ ଗୁଡ଼େଇ ଧରି ତା'ର କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି ବୋଧହୁଏ ଟିକିଏ କାନ୍ଦୁଥିଲା । ଅଭିଜିତ୍ ଶୂନ୍ୟ ଆକାଶକୁ ଅନେଇ ରହିଲା କିଛି ସମୟ, ତା'ପରେ ତା'ର କୋଟ୍ ପକେଟ୍‌ରୁ ଫ୍ଲାସ୍କଟା କାଢ଼ି ସବୁଯାକ ବ୍ରାଣ୍ଡି ନିଃଶେଷ କରି ଦେଇଥିଲା ଏକାଥରକେ । ଅଭିଜିତ୍ ମିଲାର ପିଠି ଉପରେ ଗୋଟାଏ ହାତରଖି ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଲା । ଆକାଶରେ ଅସଂଖ୍ୟ ତାରା ମିଟ୍‌ମିଟ୍ କରୁଥିଲେ । ଅଭିଜିତ୍ ଗୋଟାଏ ସିଗାର୍ କାଢ଼ିନେଇ ସେଥିରେ ଅଗ୍ନି ସଂଯୋଗ କଲା । ଯଦି କେହି ସେଠି ଉଠିଆସିଲା କାଠିର ଆଲୁଅରେ ଦେଖି ପାରିଥାନ୍ତା, ତାହାହେଲେ ସେ ଦେଖିଥାଆନ୍ତା ଅଭିଜିତ୍‌ର ଆଖିପତା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଉଛି ଭିଜା ଭିଜା ।

କିଛି ସମୟ ଏମିତି ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ ବସି ସାରିବା ପରେ ଅଭିଜିତ୍ ଥରେ ମିଲାକୁ ଉଠେଇ ଦେଇ ଯାଇଥିଲା ଏନ୍‌କ୍ୱାରି କାଉଣ୍ଟର୍‌ରେ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଏବଂ ସେମାନେ ଅସମର୍ଥିତ ଗୁଜବକୁ ସମର୍ଥନ କରି କହିଥିଲେ ଯେ, ଜଣେ ହେଲେ କେହି ବଞ୍ଚିନାହାନ୍ତି—ପାଇଲଟ୍, କୋ—ପାଇଲଟ୍, ଷ୍ଟିଓ୍ୟାର୍ଡ୍, ଏଆର୍ ହୋଷ୍ଟେସ୍ ସମେତ ।

ତାଙ୍କ ନିଜ ଗାଡ଼ିର ପଛ ସିଟ୍‌ରେ ବସି କେତେବେଳେ ଅଭିଜିତ୍ ଓ ମିଲା ଘରକୁ ଫେରିଥିଲେ ସେ କଥା ସେମାନଙ୍କର ଖିଆଲ ନାହିଁ । ରାସ୍ତା ପ୍ରାୟ ସାତ କିଲୋମିଟର । ମିଲା ଅଭିଜିତ୍‌କୁ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରିଥିଲା ଏକ ଅନାଗତ ଆତଙ୍କର ଆଶଙ୍କାରେ । କେତେବେଳକେ ମିଲା ଅଭିଜିତ୍‌ର କୋଳ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡରଖି ଶୋଇ ଯାଇଥିଲା ବୋଧହୁଏ । ସେମାନେ ଦୁଇଜଣ ଗୋଟାଏ ହେଲେ ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିନାହାନ୍ତି ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଅଭିଜିତ୍ ମାଳାର ବାହୁ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ହାତ ରଖି ସ୍ଥିର ହୋଇ ବସି ରହିଥିଲା, ଏବଂ ମନେ ମନେ ସମସ୍ତ ଘଟଣାକୁ ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ।

ମିସେସ୍ କପାସିଆ ଓ କ୍ଲାଇବ୍‌କୁ ଏୟାର୍ ଲାଇନ୍‌ସର ଫିଲ୍‌ଡ୍ ବସ୍ ନେଇ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚେଇ ଦେବାପରେ ସେମାନେ ଲାଡ଼ାର୍ ଦେଇ ଉଠିଥିବେ ଜାହାଜ ଭିତରକୁ ଏବଂ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଏଆର୍ ହୋଷ୍ଟେସ୍ ମୁହଁରେ ପାରମ୍ପରିକ ହସ ଟାଣି ନମସ୍କାର କରିଥିବ ଭାରତୀୟ ରୀତରେ । ତା'ପରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଯାଇଥିବ ଟ୍ୟାକ୍‌ସି ପଏଣ୍ଟକୁ ଏବଂ ଏଆର୍ ହୋଷ୍ଟେସ୍ ତା'ର ଚିରାଚରିତ ଢଙ୍ଗରେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବ...."ଆପଣମାନଙ୍କ ସିଟ୍‌ବେଲ୍‌ଟ ବାନ୍ଧି ନିଅନ୍ତୁ ଓ ଦୟାକରି କେହି ସିଗାରେଟ୍ ଖାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ ।" ତା'ପରେ ଜାହାଜ ତା'ର ଗତି ବଢ଼େଇଥିବ ଏବଂ ଗତିର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ବିନ୍ଦୁରେ କୋ-ପାଇଲଟ୍ ଷ୍ଟିକ୍ ରିଲିଜ୍ କଲାପରେ ଜାହାଜ ଭୂଇଁ ଛାଡ଼ି ଉଠି ଯାଇଥିବ । ଅଭିଜିତ୍ ତ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଛି ଜାହାଜ ଟେକ୍-ଅଫ୍ କଲାବେଳେ, ଠିକ୍ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଖେଳନା ଉଠିଗଲା ଉପରକୁ । ତା'ର ଗୋଟାଏ ମିନିଟ୍ ପରେ ଏଆର୍ ହୋଷ୍ଟେସ୍ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବ ଅକ୍‌ସିଜେନ୍ ଟ୍ୟୁବ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ କହିଥିବ ଯେ, ଏହାର ପ୍ରୟୋଜନ ଯଦିଓ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ତଥାପି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ନିୟମର ଖାତିରରେ କେବଳ ଏହି ସତର୍କବାଣୀ କହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି ।

ତା'ପରେ ନାଁ, ଏଆର୍ ହୋଷ୍ଟେସ୍ ଦୁଇ ହାତରେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଟ୍ରେ ଧରି କଫି ବାଣ୍ଟିବାର ସମୟ ପାଇ ନଥିବ (କ୍ଲାଇବ୍ ଦୁଇ ଚାରିଟା ଟଫି ନେଇ ତା'ର ପକେଟ୍‌ରେ ରଖିଥାନ୍ତା ଅବଶିଷ୍ଟ ଯାତ୍ରାର ପାଥେୟ ପାଇଁ) । ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ପାଇଲଟ୍‌ର ବୋର୍ଡ଼ରେ ବାରମ୍ବାର ଫାୟାର୍ ସିଗ୍‌ନାଲ୍ ଜଳି ଉଠିଥିବ ଏବଂ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍‌କୁ ପାଇଲଟ୍ 'ମେ'ଡ଼େ' 'ମେ'ଡେ' ଚିତ୍କାର କରିଥିବ । ଅସହାୟ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ପାଇଲଟ୍‌କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବ ଓହ୍ଲେଇ ଆସିବାକୁ ଏବଂ କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ୍ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିବ ଫେରେଇ ଆଣିବାକୁ ଜାହାଜକୁ ତଳକୁ ।

ପାସେଞ୍ଜର କ୍ୟାବିନ୍ ଭିତରେ ଅତି ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଦେଖା ଦେଇଥିବ ସାମାନ୍ୟ ଧୂଆଁ, ଅଥବା ଟିକିଏ ପୋଡ଼ା ଗନ୍ଧ । ପାସେଞ୍ଜରମାନେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଦୃଷ୍ଟି ବିନିମୟ କରିଥିବେ । କିନ୍ତୁ

ବେଶି ସମସ୍ତ ନୁହେଁ, ସେମାନେ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ଭିତରେ ଉପଲବ୍ଧି କରିଥିବେ ଯେ ସେମାନେ ହୁଏ ତ ସତର ବା ଅଠର ହଜାର ଫୁଟ୍ ଉପରେ ଝୁଲି ରହିଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଯେଉଁଥିରେ ନିଆଁ ଲାଗିଯାଇଛି ।

ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ହଠାତ୍ ଅସହାୟ ହୋଇ ଉଠିଥିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯାତ୍ରୀର ଚକ୍ଷୁ ଗୋଲକ ହୋଇ ଉଠିଥିବ ଦୁଇଟି ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ଆତଙ୍କର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ବିନ୍ଦୁ । ପ୍ରବୃତ୍ତିବଶେ ମିସେସ୍ କପାସିଆ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରିଥିବେ କ୍ଲାଇବ୍‌କୁ । କିନ୍ତୁ ଆଉ ବେଳ କାହିଁ ? ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଭିତରର ତାପ ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ଏକ ଅସହ୍ୟ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିଲଣି । ସବୁ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଉତ୍ତାପରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଭିଡ଼ ବାନ୍ଧୁଛନ୍ତି କକ୍‌ପିଟ୍ କାନ୍ଥରେ । କକ୍‌ପିଟ୍‌ର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ପରିସରରେ ପ୍ରାୟ ଅଢେଇଶହ ଲୋକଙ୍କର ଭିଡ । ଉଡାଜାହାଜ ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତକାୟ ପାଗଳ। ଈଗଲ୍ ଚଢ଼େଇ ପରି ଗାଁ ଗାଁ ହୋଇ ଦିଗ୍‌ବିଦିଗଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଓହ୍ଲାଉଚି ତଳକୁ । କିନ୍ତୁ କ୍ଲାଇବ୍ ? ସେ କେଉଁଠି ? କ୍ଲାଇବ୍ ହୁଏ ତ ଭିଡ କରିଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ଆଣ୍ଠୁ ତଳେ ଲୁଚି ଯାଇଥିବ କୁଆଡ଼େ । ବା' ହୁଏ ତ ସେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିବ ତା'ର ମା'ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ବାସିବଆଙ୍କା ପରି !

...କମଳା ରଙ୍ଗର ନିଆଁ । ସମୁଦ୍ରର ଖାଲୁଆ ଖାଲୁଆ ଢେଉ ପରି ମାଡି ଆସୁଥିବ ଆଗକୁ ଆଗକୁ । ବୟସ୍କ ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବାହୁଦେଇ ତାଙ୍କର ଆଖି ଆଢୁଆଳ କରିବାର ଚେଷ୍ଟାରେ ବିଡମ୍ବିତ ହୋଇ ବହୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଧ୍ୱନି ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବେ । ତା ପରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବ ଚିତ୍କାର । ଆଃ ! କକ୍‌ପିଟ୍‌ର କାନ୍ଥଟା ଭାଙ୍ଗିଯିବ ପରା ! ତା'ପରେ ଅଢେଇଶହ ଲୋକ ଅଜାଡି ହୋଇ ପଡ଼ିବେ ପାଇଲଟ୍ ଓ କୋ-ପାଇଲଟ୍ ଉପରେ । କିଏ ଜାଣେ ମିସେସ୍ କପାସିଆ କେଉଁଠି ? ବାଳ ପୋଡ଼ିଯିବାର ଫୁରୁକୁଟିଆ ଗନ୍ଧ ମିସେସ୍ କପାସିଆଙ୍କର ମହୁ ରଙ୍ଗର କେଶଗୁଚ୍ଛ କି ନାଁ ତା' କିଏ କହିପାରିବ ? ଲୋକ ମାନଙ୍କର ଚିତ୍କାର, ଜାହାଜର ଗାଁ ଗାଁ ଶବ୍ଦ ଭିତରେ ବୋଧହୁଏ ତଥାପି କ୍ଲାଇବ୍ ସାମ୍ନା କରିଥିବ ଅବାରିତ ଅନଳକୁ । ତା'ପରେ ଗୋଟାଏ ସମବେତ ଚିତ୍କାର ଓ ତା' ସହିତ ତାଳରଖି ଜାହାଜଟା କଶୃଙ୍ଖଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଚି ତଳେ କାହିଁ କେଉଁ ଉଚ୍ଚତାରୁ କିଏ ଜାଣେ ? କିନ୍ତୁ କ୍ଲାଇବ୍ ? କ୍ଲାଇବ୍‌ର କଳା ଭାଲୁ ? ତା'ର ପିଙ୍ଗ୍‌ପଙ୍ଗ୍ ବ୍ୟାଟ୍ ଆଉ ବଲ୍ ?

ନିଜେ ତ ଅଭିଜିତ୍ ଦେଖିଛି କିପରି ଗୋଟାଏ ଜଳନ୍ତା ଲଣ୍ଠାଭାଗ ପରି ଓହ୍ଲେଇଥିଲା ଏହି ଅଭିଶପ୍ତ ଜାହାଜ । ତଳକୁ ଆସିଲା

ଘରେ ଅଭିଜିତ୍‌ର ମନେ ହେଉଥିଲା ଯେପରି ବୈଶ୍ୱାନରଙ୍କର କ୍ଷୁଧା ପ୍ରାୟ ନିର୍ବାପିତ ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ତଥାପି ସିଏ ଯେପରି ପ୍ଲେଟର ଅବଶିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟକୁ ଖାଇବାରେ ଲାଗିଥିଲେ ଗୁଟିଚୁଟି, ପରମ ତୃପ୍ତିରେ ଖୁବ୍ ସାବଧାନରେ, ଯେପରି କୌଣସି ଖାଦ୍ୟ ନଷ୍ଟ ନହୁଏ ।

ଗାଡ଼ିର ଶବ୍ଦ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଲା, କାରଣ ଗାଡ଼ି ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଲୁଥିଲା ଅଭିଜିତ୍‌ର ସାମ୍ନା ଲନ୍‌କୁ ବୃତ୍ତାକାରରେ ବେଷ୍ଟିତ କରିଥିବା ମୋରମ୍ ଓ ପେବଲ୍ ବିଛା ରାସ୍ତା ଉପରେ । ଅଭିଜିତ୍‌ର ଦୃଶ୍ୟ-କଳ୍ପ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା । ସେ ମାଳାର ବାହୁରେ ମୃଦୁ ଚାପଦେଇ କହିଲା, 'ମାଳା, ଉଠ ଘରହେଲା ।' ମାଳା ଉଠିଥିଲା ସ୍ୱପ୍ନୋତ୍ଥିତ ପରି । କିନ୍ତୁ ଅଭିଜିତ୍ ଯେ' ତା'ର ବାଁ ପକେଟ୍‌ରୁ ରୁମାଲ୍ କାଢ଼ି ଆଖି ପୋଛୁଥିଲା ଏ କଥା ମାଳାର ଦୃଷ୍ଟି ଏଡ଼େଇ ଯାଇ ନଥିଲା ।

ସେମାନେ ଉଭୟେ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲେଇ ଘରକୁ ଗଲେ । ଅଭିଜିତ୍ ମାଳାକୁ ପ୍ରାୟ ବାହୁବେଷ୍ଟିତ କରି ନେଉଥିଲା ଓ ମନେ ହଉଥିଲା ମାଳାର ଓଜନ ଯେପରି ଅନେକ ବଢ଼ିଯାଇଛି । ପୋର୍ଚ୍ଚ ତଳେ ଅଭିଜିତ୍ ଡ୍ରାଇଭର୍‌କୁ ଇଙ୍ଗିତ ଦେଇ ପାଖକୁ ଡାକିଥିଲା ଓ ବହୁ ଆୟାସ କରି ଗୋଟାଏ ହାତ ମୁକ୍ତ କରି ପକେଟରୁ ଗୋଟାଏ ଶହେ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ କାଢ଼ି ଡ୍ରାଇଭର୍‌କୁ ବକ୍‌ସିସ୍ ଦେଇଥିଲା । ଡ୍ରାଇଭର୍ ଚମତ୍କୃତ ଭଙ୍ଗୀରେ ସଲାମ କରି କହିଥିଲା; 'ସାବ୍, ବକ୍‌ସିସ୍‌କା କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ, ହର ଦଫେ ମିଲତା ହେ, ଲେକିନ୍ ଆଜ୍ ଆପ ବଡ୍ ଗିଆ, ୟେ ମେରେ ଲିଏ ଝୋର୍ ରୁପିୟା କା ବକ୍‌ସିସ୍ ହେଁ ।''
ଅଭିଜିତ୍ ତଥାପି ବାହୁବେଷ୍ଟନ କରି ମାଳାକୁ ମାର୍ବଲର ପାଞ୍ଚଟା ପାହାଚ ଚଢ଼େଇ ନେଇଥିଲା ।

ଘର ଭିତରର ଆଲୁଅ ସବୁ ଏଠି ସେଠି କୋରିଡର୍‌ରେ ଥିଲା ସ୍ତିମିତ । ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ପରି ଭଙ୍ଗୀରେ ଅଭିଜିତ୍ ଘରର ସବୁଗୁଡ଼ାକ ସୁଇଚ୍ ଜଳେଇ ଜଳେଇ ଚାଲିଲା, ଯେମିତି ଏଇ ସ୍ତିମିତ ଆଲୋକ ତା'ର ସହ୍ୟ ହେଉନାହିଁ ମୋଟେ । ସେମାନେ ବେଡ୍‌ରୁମକୁ ପଶିଲେ । ଗଲାବେଳେ ସେମାନେ ବେଡ୍‌ରୁମ୍‌କୁ ଯେମିତି ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ ଠିକ୍ ସେମିତି ଥିଲା । ବେଡ୍ ଟେବୁଲ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲା ବ୍ରାଣ୍ଡିର ବୋତଲ ଓ ଆସ୍‌ଟ୍ରେରେ ଥିଲା ଅଧାଜଳା ଚୁରୁଟ୍ । ହୁଏତ ଖାଇବା କଥା ଚିନ୍ତା କରି ମାଳା ଫ୍ରିଜ୍ ଖୋଲିଥିଲା । ଫ୍ରିଜ୍‌ରେ ସବୁକିଛି ମହଜୁଦ୍ ଥିଲା—ଫଳ, ଜାମ୍, ବଟର୍ ଏବଂ ସେରାମେଲ୍ କଷ୍ଟାର୍ଡ଼

(ଯାହା ଅଭିଜିତ୍‌ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରିୟ ଓ ଯାହାକୁ ଲକ୍ଷ କରି ଅଭିଜିତ୍‌କୁ ଗୋଟାଏ ସର୍‌ପ୍ରାଇଜ୍ ଦବ ବୋଲି କହିଥିଲି ମିଳା) କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଫ୍ରିଜ୍‌ଟାକୁ ପୁଣି ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲି ଯେ ।

ଅଭିଜିତ୍ ଗୋଟାଏ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ଟିକିଏ ବ୍ରାଣ୍ଡି ଢାଳି ଡାକଲେ, 'ଟିକିଏ ବରଫ ଦିଅ ମିଳା ।' ମିଳା ବରଫର ଟ୍ରେ କାଢିଲି ଫ୍ରିଜ୍‌ରୁ ଓ ଯେତେବେଳେ କିଛି କ୍ୟୁବ୍ ଆଣି ଅଭିଜିତ୍ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲି. ଅଭିଜିତ୍ କହିଲି, 'ଆଜି ଡ୍ରିଙ୍କ ପାଇଁ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ମୋ'ଙ୍କ ଡେଡ୍‌ବଡ଼ିକୁ ପ୍ରିଜର୍ଭ କରିବାକୁ ହୁଏତ ବରଫ ଦରକାର ହେଇ ଥାଆନ୍ତା ।' ମିଳା କହିଲି, 'ଆଜି ଆଉ ଏ ରସିକତା କର ନାହିଁ ଅଭିଜିତ୍—ମୁଁ ସତରେ କ୍ଳାନ୍ତ ।'

ଅଭିଜିତ୍ ସାମାନ୍ୟ ବ୍ରାଣ୍ଡି ସିପ୍ କରୁ କରୁ ଯେତେବେଳେ ସିଲିଂଫ୍ୟାନ୍‌କୁ ଗୁହିଁ ରହିଥିଲି ଏକ ଭାବଲେଶ ଶୂନ୍ୟ ଆଖିରେ ସେତେବେଳେ ଆସି ମିଳା ପାଖ ଖଟରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ସେମାନେ ଉଭୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିସ୍ମୃତ ହେଇ ଯାଇଥିଲେ ଯେ ମାତ୍ର କିଛି ସମୟ ତଳେ ଗୋଟାଏ 'ଅନ୍‌ସ୍ପୋକନ୍' ପର୍‌ଫ୍ୟୁମ୍ ଶିଶି ଭାଙ୍ଗି ଯାଇ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ନାୟୁରେ ରକ୍ତ ପ୍ରବାହ କ୍ଷିପ୍ର କରି ତୋଳିଥିଲି । ମିଳା ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଶୋଇଛି । କିଛି ସମୟ ପରେ ଅଭିଜିତ୍ ବ୍ରାଣ୍ଡିର ଗ୍ଲାସ୍‌ଟାକୁ ନିଃଶେଷ କରିଦେଇ ବେଡ୍‌ରୁମ୍‌ର ଆଲୁଅ ଲିଭେଇ ଦେଇ ଶୋଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲି ।

ଅଭିଜିତ୍ ଓ ମିଳା କେତେବେଳେ ଶୋଇ ଯାଇଥିଲେ ସେମାନେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ହଠାତ୍ ରାତିରେ ଅଭିଜିତ୍‌ର ନିଦ୍ରା ବ୍ୟାହତ ହେଇଥିଲି । ବେଡ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ୍‌ଟାକୁ ଜଳେଇ ଦେଇ ଅଭିଜିତ୍ ଦେଖିଲି ଯେ, ମିଳା ତାର ଅନେକ ଆଗରୁ ଉଠି ବସି ଝରକା ଦେଇ ଶୂନ୍ୟ ଆକାଶକୁ ଅନେଇ ବସିଛି । ଅଭିଜିତ୍ ମିଳାର ଦୁଇ ହାତକୁ ଚିପିଧରି କହିଲି, "ମୁଁ ଜାଣେ ତମେ ଏତେ ସମୟଧରି କ୍ଲାଇବ୍ କଥା ଭାବୁଛ ।" ମିଳା କହିଲି, "ହଁ, ତମର ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯାଇ ଯେ ମିସେସ୍ କପାସିଆ ଆଉ କ୍ଲାଇବ୍‌କୁ ବଳି ପଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏ କଥାଟାକୁ ମୁଁ ହଜମ କରିପାରୁ ନାହିଁ ।"

ଅଭିଜିତ୍ କହିଲି, "ମିଳା ମୁଁ ବି ଅନେକ ସମୟ ଧରି ସେଇ କଥା ଭାବୁଛି, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତମକୁ ଆଜି ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଗପ କହିବି, କିନ୍ତୁ ତମେ ଆଗ ପ୍ରମିସ୍ କର—ବର୍ତ୍ତମାନ କିଛି କଫି ତିଆରି କରିବ ।"

ଲୀଳା କଫି ତିଆରି କରିବାକୁ ଉଠିଗଲା ଏବଂ ଅବିଳମ୍ବେ ଦୁଇ କପ୍ ବାମ୍ପ ଉଠୁଥିବା କଫି ନେଇ ଆସି ହାଜର ହେଲା ଅଭିଜିତ୍ ପାଖରେ। ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଗରମ ଗରମ କଫିର କପ୍ ଓଠ ପାଖକୁ ନେଲେ। ଓଠରେ ଉଷ୍ମ କଫିର ସ୍ପର୍ଶ ସେମାନଙ୍କୁ ଯେପରି ବାସ୍ତବ ଜୀବନକୁ ଫେରାଇ ଆଣିଲା, କେଉଁ ଏକ ଅପହଞ୍ଚ ଜନଶୂନ୍ୟ ଦ୍ୱୀପରୁ। ଅଭିଜିତ୍ ତା'ର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ଗପ ଆରମ୍ଭ କଲା :

ଆରବ ଦେଶରେ ସାମୁରାହ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ସହର ଅଛି। ସେହି ସହରର ପ୍ରାୟ ଦୁଇ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସହରରେ ଜଣେ ବଣିକ ବାସ କରୁଥିଲେ। ଦିନେ ପ୍ରାୟ ଦିନ ଦୁଇଟାବେଳେ ତାଙ୍କର ଭୃତ୍ୟ ବଜାରରୁ ବେଶ୍ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ଫେରିଆସି କହିଲା ଯେ ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଯେଉଁଠି ରହିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ ଓ ତା'ର ଦାଦା ପାଖକୁ ସାମୁରାହ ଚାଲିଯିବାକୁ ଚାହେଁ। ବଣିକଟି ଏହାର କାରଣ ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁବାରୁ ଭୃତ୍ୟଟି କହିଲା ଯେ ସେ ଆଜି ବଜାରର ଗୋଟିଏ କଣରେ ମୃତ୍ୟୁକୁ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିବାର ଦେଖିଲା ଓ ମୃତ୍ୟୁ ତାକୁ ଚାହିଁ ହସିଲା ମଧ୍ୟ। ଏହା କହି ଭୃତ୍ୟଟି ଚାକିରିରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସାମୁରାହ ଚାଲିଗଲା।

ଏହା ପରେ ପରେ କଥାର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ବଣିକ ନିଜେ ବଜାରକୁ ଯାଇଥିଲେ ଓ ଭୃତ୍ୟ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ସତକୁ ସତ ମୃତ୍ୟୁକୁ ବଜାରର ଗୋଟିଏ କଣରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଥିବାର ଦେଖିଲେ। ପ୍ରଚୁର ସାହସ ସଂଚୟ କରି ମୃତ୍ୟୁ ନିକଟକୁ ଯାଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, "ମହାଭାଗ, ବଜାରରେ ବହୁଲୋକ ଚଲାଚଲ କରୁଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଆପଣ ମୋର ଭୃତ୍ୟଟିକୁ ଦେଖି ହସିଲେ କାହିଁକି ? ଫଳରେ ଭୃତ୍ୟଟି ମୋତେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଛି।"

ମୃତ୍ୟୁ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, 'ମହାଶୟ, ସେ ଆପଣଙ୍କର ଭୃତ୍ୟ ତାହା ମୁଁ ଜାଣିନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେହି ଲୋକଟି ସହିତ ମୋ'ର ଆଜି ସାକ୍ଷାତକାର ଅଛି ସାମୁରାହରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଛ'ଟାରେ, ତେଣୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟର ମାତ୍ର ଚାରି ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଏ ସହରରେ କ'ଣ କରୁଛି ବୋଲି ଭାବି ବୋଧହୁଏ ଅନିଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ହୁଏତ ହସି ଦେଇଥିବି।'

ଅଭିଜିତ୍‌ର ଗଳ୍ପ ଶେଷ ହେଲା। ଲୀଳା କେବଳ ଗବାକ୍ଷ ଦେଇ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା। ରାତି କେତେ ହେବ ଜଣାନାହିଁ। ଅଭିଜିତ୍ ମଧ୍ୟ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଲା। ଆକାଶରେ ଝୁଲି ରହିଥିଲା ଏକ ବକୁଲା ଅସ୍ତଗାମୀ ଚନ୍ଦ୍ର, କ୍ଲାଇବ୍‌ର ମୁହଁପରି ତୋଫା ଗୋରା, ପୁଣି ସେଥିରେ ମିଶି ରହିଛି ସାମାନ୍ୟ ତମ୍ବାଟିଆ ରଙ୍ଗ, ଟ୍ରପିକ୍‌ର ଅବଦାନ। ▭

ନୈଃଶବ୍ଦର ଅଭିସାର

ଘରଟାର ଅବସ୍ଥାନ ବେଶ୍ ଗୋଟାଏ ଛକ ଜାଗାରେ, ଯାହାକୁ କୁହାଯାଏ ମିଲିଅନ୍-ଡଲାର୍-ସାଇଟ୍ । ଯେମିତି ବିଲାତ୍‌ର ପିକାଡ଼େଲି ସ୍କୋୟାର୍, ମସ୍କୋର ରେଡ୍ ସ୍କୋୟାର୍ ନ ହେଲେ ପ୍ୟାରିସ୍‌ର ସାଁ ଆଲିଜେ, ତଥାପି ମଧ୍ୟ ଘରଟା ସାଧାରଣତଃ ନଜରକୁ ଆସେ ନାହିଁ । କାରଣ ଘରଟା ମୋଟେ ଆଠଫୁଟରେ ଛଅଫୁଟ, ଆଉ ଉଚ୍ଚତା ତୁଳି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାପିଲେ ଆଠଫୁଟ ହୋଇପାରେ । ଘରର ଗ୍ରୁତ ତୁଳି ପାଖରୁ ଦ'ପଟକୁ ନୁଆଁଣିଆ ହୋଇ ଆସି ମିଶିଛି ଛଅ ଛଅ ଫୁଟର ମାଟି କାନ୍ଥିମା ଉପରେ । ପାଖକୁ ଲାଗି ଟ୍ରାଫିକ୍ ଆଇଲାଣ୍ଡ ଉପରେ ଧଳା ୟୁନିଫର୍ମ ଆଣ୍ଡି ଆଉ ହେଲ୍‌ମେଟ୍ ପିନ୍ଧି ପୁଲିସ୍ ଠିଆ ହୋଇ ରାଜପଥ ଓ ଜନପଥର ଛକ ଉପରେ ଟ୍ରାଫିକ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ । ଅସୁମାରି ଗାଡ଼ି, ରିକ୍‌ସା, ସ୍କୁଟର୍‌ର ଅବାରିତ ସ୍ରୋତ ବହିଯାଏ । ତା' ମଝିରେ ମଝିରେ କେତେବେଳେ କେତେବେଳେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଇମ୍ପାଲା ନ ହେଲେ ଜାଗୁଆର୍ ଗାଡ଼ି ଟ୍ରାଫିକ୍‌ର ବହମାନ ହାରର ମଧ୍ୟମଣି ପରି ଝଟକି ଉଠେ । ସେଠି ଚାରିପଟେ ବଡ଼ ବଡ଼ ହୋର୍ଡିଙ୍ଗରେ ବିଜ୍ଞାପନର ବାହାର୍ । କେଉଁ ମିଲ୍‌ର ଶାଢ଼ୀ, କାହାର ରେଫ୍ରିଜରେଟର୍, କାହାର ପଙ୍ଖା, ନ ହେଲେ କାହାର ସୁବାସିତ ସାବୁନ୍ । ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ବିଜ୍ଞାପିତ ବସ୍ତୁକୁ ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ରଖିଛନ୍ତି ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦରୀ ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀମାନେ । ସେମାନଙ୍କର ଭଙ୍ଗୀ ଲୀଳାୟିତ, ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିରେ କେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନପୁରୀ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଅଙ୍ଗବାସ ଆଲୁଳାୟିତ, । ଟିକିଏ ଜୋର୍‌ରେ ପବନ ବହିଲେ ସେମାନେ ଖସିପଡ଼ି ତରୁଣୀଟିର ନଗ୍ନ ସବୁଜ ଶରୀର ଲତାଟିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଉନ୍ମୁଖ ।

ହଠାତ୍ କାନରେ ପଡ଼େନାହିଁ, କିନ୍ତୁ କେହି ଶୁଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ ଶୁଣିପାରିବ ଯେ ସେଠାରେ ବହୁ ବିଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ ତରଙ୍ଗର ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ଏକ ବିଚିତ୍ର ସିମ୍ଫୋନୀ ସୃଷ୍ଟି କରେ, ଅଥଚ ହଠାତ୍ କାନରେ ପଡ଼େନା । ରାତି ଏଗାରଟା ପରେ ହୁଏ ତ ଏହି ଚିର-ଶବ୍ଦାୟମାନ

ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଶାନ୍ତ ହୁଏ । ସେଠିକାର ସେହି ଅଣଓସାରିଆ ଘରର ଛାତରେ ରହିଥାଏ ବହୁ ବିଚିତ୍ର ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ବର୍ଣ୍ଣର ଏକ ମୋଜାଇକ୍ । କୋଲ୍‌ଟାର୍, ଟିଣ, ଛିଣ୍ଡା ଟାର୍‌ପୋଲିନ୍, ଭଙ୍ଗା ଆଜ୍‌ବେଷ୍ଟସ୍, ଟିଣର ଟୁକୁରା ଆଉ ଠାଏ ଠାଏ ଅଖା ଦେଇ ତାଳପକା ଛାତ । ସେ ଘରର ଇଞ୍ଜିନିୟରଙ୍କ କୌଶଳ କେବଳ ସେଇ ଘରର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଜଣା । ତା'ର କୌଣସି ଫର୍ମୁଲା ନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ପରିତ୍ୟକ୍ତ ବସ୍ତୁ ଗୃହନିର୍ମାଣ ଉପକରଣ ହୋଇପାରେ । ସେ ଘରର ମରାମତି ମଧ୍ୟ ଚାଲିଥାଏ ଅବିରତ । ଖରାଦିନେ ମୁକ୍ତବାୟୁ ପାଇଁ ଛାତ ଖୋଲି ଦିଆଯାଇ ପାରେ ଏବଂ ଶୀତଦିନେ ବା ବର୍ଷାଦିନେ ତାକୁ ଇଚ୍ଛାମତେ ନିରୁଜ କରି ଦିଆଯାଇ ପାରେ ।

ସେଇଠି ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଜନ୍ମ । ଏଇ ପରିବେଶରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ସନ୍ତାନର ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରଖିବା ଯେ ଏକ ଘୋର ବିଡମ୍ବନା, ଏ କଥା ବୋଧହୁଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବାପମାଆଙ୍କ ଗୋଚର ନଥିଲା । ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଜଣେ ବଡଭାଇ ଥିଲା, ଏକଥା ସିଏ କଦବା କ୍ୱଚିତ୍ ତା'ର ବାପମାଆଙ୍କଠାରୁ କୌଣସି ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସେକଥା ଲକ୍ଷ୍ମୀର ହେତୁ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଇ ବଡ଼ଭାଇ ବୋଲି ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଯେ କେଉଁଆଡ଼େ ଗଲା, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବଂଶ ଇତିହାସ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନୀରବ, ତଥାପି ସାମାନ୍ୟ ଆଭାସ ମିଳେ ଯେ ସିଏ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲା ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଟିକିଏ ବଡ଼ ହୋଇଗଲା ପରେ ତା'ର ପ୍ରଚୁର ଖେଳନା ଥିଲା । ପରିତ୍ୟକ୍ତ ହରିରଙ୍ଗୀ ସିଗାରେଟ୍ ପ୍ୟାକେଟ୍, ଖାଲି ହୋଇଯାଇଥିବା ଔଷଧର ଶିଶି, ଯୋତାରେ ପିଟା ଯାଉଥିବା ପେରକ୍ କଣ୍ଟା, ଲୁହାପାଉଁଶ, ବ୍ଲେଡ୍, ପେନ୍‌ସିଲିନ୍ ଇଞ୍ଜେକ୍‌ସନ୍ ଶିଶି, ଏମିତି କେତେ କଅଣ । ସେ ସବୁ ଜିନିଷର ଏକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତାଲିକା ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ପ୍ରତିଦିନ ଖେଳନା ଆମଦାନୀ ହୁଏ, ଆଉ ପ୍ରତିଦିନ ମଧ୍ୟ କିଛି କିଛି କୁଆଡ଼େ ହଜିଯାଏ, ଭାଙ୍ଗିଯାଏ ନ ହେଲେ ମିଶିଯାଏ ମାଟିରେ । କିନ୍ତୁ ତା'ର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଖେଳନା ଥିଲା ଗୋଟାଏ ପଣସ ଗଛ, ଯିଏ ତା'ର ଘରର ମଥାନ ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ବୁଦ୍ଧଦେବଙ୍କ ପରି ଏକ ସ୍ଥିର, ନିଶ୍ଚଳ ଅଭୟ ମୁଦ୍ରାରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ଏଇ ଗଛର ଗଣ୍ଡିକୁ କେତେଥର ଗୋଇଠା ଗୋଇଠା ମାରୁଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ପୁଣି କେବେ ଗୋଟାଏ ଧୂ' ଧୂ' ଖରାବେଳେ ଗଛର ଗଣ୍ଡିକୁ ଆଉଜି ରହି ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଗଛକୁ ଆଉଜି ରହି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଶିଥିଳା ଧରୁଛି । ପୁଣି ନିଜେ ନିଜର ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛୁଛି ।

ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠି ଆଉ ବଳି ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ନାକରୁ ସିଙ୍ଘାଣି କାଢ଼ି ଗଛର ଗଣ୍ଡିରେ ପୋଛୁଛି । ଗଛର କଞ୍ଚା ପତରରେ ଧନା କରୁଛି, ଆଉ ଖେଲ ସିଝୁଛି । କିନ୍ତୁ ଲୁଖିଲପଣରେ ତା'ର ଭାଗ ନାହିଁ । କାରଣ ତା'କୁ ମା'ଆ ନବ ଜାଲ କରିବା ପାଇଁ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବାପା ତା' ପିଲାଦିନରୁ ଇ ବୁଢ଼ା, ସବୁଦିନ ତା' ଗାଲରୁ ବୁରୁସ୍ ପରି ଧଳା ଧଳା ଦାଢ଼ିଗୁଡ଼ାକ ବାହାରି ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କେବେ ତା' ବାପା ପାଖକୁ ଗେଲ ହେବା ପାଇଁ ଯାଏ ନାହିଁ । ଦାଢ଼ିଗୁଡ଼ାକ ପିନ୍ କଣ୍ଟା ପରି ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଫୁଟ୍‌କା ଗାଲରେ ଫୋଡ଼ି ହୋଇଯାଏ । ତା'ଛଡ଼ା ସବୁବେଳେ ପିକା ଟାଣି ଟାଣି ବାପ ଓଠଟା ଖଣ୍ଡେ ଦରପୋଡ଼ା କାଠ ପରି କାଳିଆ ଆଉ ଲୁଖିଲ । ଶୀତ ଦିନେ ତା'ର ଓଠସବୁ ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ଫାଟିଯାଇ ଆଁ କରି କେମିତି ବିକୃତ ଦେଖାଯାଏ । ଖଟ୍ଟିକୁ ପିଠି ଦେଇଖେଇ କୁଜା ହୋଇ ବସି ବସି ଖାଲି ବାଉଁଶ ପାଉଆ କାଟୁଥାଏ ଆଉ କାଟୁଥାଏ । ହାତର ସେତିକ ହଲ୍‌ଚଲ୍ ନ ଥିଲେ ଦୂରରୁ ଯେ କେହି ଭାବନ୍ତା କାଳିଆ ପଥର ଖଣ୍ଡେ କୋ' କାଳୁ ବୋଧହୁଏ ପଡ଼ିରହିଛି । କିନ୍ତୁ ତା' ମା'ଆ ଚଟ୍‌ପଟ୍ । ନାକରେ ଗୋଟାଏ ପିତଳ ଫାଶିଆ କଷଟି ପଥର ଉପରେ ସୁନା ପରି ଚକ୍‌ଚକ୍ କରୁଥାଏ । ଗୋଡ଼ ଲମ୍ବେଇ ଦେଇ ଢ଼'ହାତରେ ବାଉଁଶ ପାଉଆ ଧରି ବୁଣି ଗ୍ଭଲିଥାଏ ବେତା, ବାଉଁଶିଆ, ଭେଟଗେଇ, କେତେ କଅଣ, ଯେମିତି ଗପ କରୁ କରୁ ଅଭିଜାତ ଘରର ଝିଅବୋହୂମାନେ ଉଲ୍ ବୁଣି ଗ୍ଭଲିଥାଆନ୍ତି ଚଟ୍‌ପଟ୍— ଚଟ୍‌ପଟ୍ ।

ଡଆରି ମାଲ୍ ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଅଗଣାରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାଏ । ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଅଗଣା ତ ଗ୍ରେଟ ନୁହଁ, ସେ'ଟା ଖୁବ୍ ବଡ଼, ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ପଡ଼ିଆ । ସାମ୍ନାରେ ରାଜଧାନୀର ଡ୍ରେନ୍ । ପଶ୍ଚିମ ପାଟିଏ ଫୁଟ୍ ପଛରେ ବାବୁମାନଙ୍କର ଟାଇପ୍ ଫୋର୍ କ୍ୱାର୍ଟର୍, ଆଉ ଢ' କରରେ ଗଳିରାସ୍ତା । ଡଆରି ମାଲ୍ ବେପାରୀମାନେ କିଣି ନଅନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କେବେ କେବେ ବାବୁମାନେ ନଜେ ଗ୍ଭଲିଆସନ୍ତି କିଣିବା ପାଇଁ । ଆଲୁଆନ୍ ଘୋଡ଼ ହୋଇ ଚଟିରୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି, ଗୋଡ଼ର ବୁଢ଼ାଆଙ୍ଗୁଠିରେ ବାଉଁଶିଆଟାକୁ ବୁଲେଇ କରେଇ ଏପଟ ସେପଟ କରି ଦେଖୁଥାଆନ୍ତି, ଆଉ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଦାନ୍ତ ଖୁଣ୍ଟୁ ଖୁଣ୍ଟୁ ଦରଦାମ ବି କରୁଥାଆନ୍ତି । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେତେବେଳେ ବଡ଼ ହେଲା, ଏଇ ଗୋଡରେ କୁଲା, ବାଉଁଶିଆକୁ ବାବୁମାନେ ପରୀକ୍ଷା କରିବା କଥାଟା, ସେ ମୋଟେ ସହ୍ୟ କରିପାରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତା'ର ବା ଉପାୟ କଅଣ ? କେମିତି ଗୋଟାଏ କଅଣ

ହେଇ ସେମାନେ ତ ହେଇଯାଇଛନ୍ତି ବାବୁ ! ଆଉ ଥରେ ବାବୁ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ବା କଅଣ କରିହବ ?

ତା'ର ମାଆ ଏଇ ବାବୁଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ବିଶେଷ କିଛି ସମୀହ କରେ ନାହିଁ । ସିଏ ତା'ର ବୁଣୁଥାଏ, ଦିର ଫୁଙ୍ଗୁଲା ଗୁଡ଼ିରୁ ଦୁଇଟି ଶୁଖିଲା ଥନ ତଳକୁ ଓହଳି ପଡ଼ିଥାଏ । କେତେବେଳେ କେମିତି ବୁଣୁ ବୁଣୁ ଝିଙ୍ଗାସିକିରି କଥା କହିଦେଲେ ନାକର ଫାଣିଆଟା ଢ଼ିଲିଯାଏ, ଆଉ ଓହଳି ଆସିଥିବା ଥନ ଦି'ଟି ମଧ୍ୟ ଟିକିଏ ଟହଲିଯାଇ ପୁଣି ସ୍ଥିର ହୋଇଯାଆନ୍ତି ।

ଏଇ ଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଜୀବନ । କିଣିବା ବେପାରୀ, କୀ ଓ ଜଣେ ଦି' ଜଣ ବାବୁ, ଆଉ ବାଉଁଶ ବିକିବା କୁମୁଟି ବେପାରୀ । ତା'ର ଘର ସ୍ଥିରପଟେ ନିତିପ୍ରତି ଯିବାଥିବା ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଜନସ୍ରୋତରୁ ଏଇ କେଇ ଜଣ ମାତ୍ର ତା'ର ସଂସାର । କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ତା'ର ସଂସାରକୁ ଏକ ଅଭିନବ ଆଲୋକରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରି ଆସିଥିଲା ବୁଲା, ଗୋଟିଏ ବୁନ କୁକୁରଛୁଆ । କିଛି ଦୂରରେ ଗୋଟାଏ ବାଡ଼ କଡ଼ରେ ଗାଡ଼ କରି କୋ' ଗୋଟାଏ ବୁଲା କୁତ୍ତା ଛୁଆ ଦେଇଥିଲା । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିନେ ଅକସ୍ମାତ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲା । କାଳିଆ ଧୂସରି, ଛଇଛଇକା, ଗ୍ରେଟିଆ ଗ୍ରେଟିଆ ଘୁମୁରୁ ପରି ଇଏ ତାକୁ ସିଏ ତାକୁ ଥୋମଣିରେ ଡିହ ମାରୁଥାଆନ୍ତି । ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଇଚ୍ଛାଥିଲା ସବୁଗୁଡ଼ାକୁ ନେଇ ଆସିବାକୁ, କିନ୍ତୁ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣି କାହିଁକି ଯେ, ତା'ର ବାପ ମାଆ ଏକା ସ୍ୱାଙ୍ଗରେ ବାଉଁଶ ପାହିଆ ଧରି ତାକୁ ମାରି ଗୋଡ଼େଇଲେ, ସେ କଥା ସେ ଦିନ ବୁଝିପାରି ନଥିଲା । ଏବେ ଅବଶ୍ୟ ବୁଝୁଛି ଯେ, କୁକୁରମାନେ ମଧ୍ୟ ମଣିଷ ପରି ସବୁଦିନ ମାଆ ଦୁଧ ଖାଇ ବଞ୍ଚିପାରନ୍ତି ନାହିଁ; ସେମାନଙ୍କୁ ରଖିଲେ ଖାଇବାକୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ । ସେ ଯାହାହଉ, ବହୁତ ନେହୁରା ହେବା ପରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଛୁଆ ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ମିଳିଥିଲା ।

ଉଭୟେ ଖେଳି ଖେଳି ସେଇ ଫସାରରେ ବଡ଼ ହେଲେ ଏବଂ ଅତିଶୀଘ୍ର ବୁଲା ହେଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ଗତ-ପ୍ରାଣ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହେଲା ବୁଲା-ଗତ-ପ୍ରାଣ । ସେଇ ଖୋଲା ପଡ଼ିଆରେ ସେମାନେ ଦଉଡ଼ା ଦଉଡ଼ି ହେଇ ଖେଳିଲା ବେଳେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗୋଟାଏ ଜିନିଷର ଅଭାବ ବଡ଼ ବେଶି ଅନୁଭବ କରେ । ଏତେ ବଡ ଖୋଲାପଡ଼ିଆ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଲୁଚିବାକୁ ଏତେ ଟିକିଏ ଜାଗା ନାହିଁ । ଆଉ ତାଙ୍କ ଘର ଭିତରେ ବାପ, ମାଆ ଆଉ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶୋଇଗଲେ ଇଞ୍ଚେ ମଧ୍ୟ ଜାଗା ନାହିଁ । ତେଣୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ବୁଲାକୁ ଶୋଇବାକୁ ପଡେ ବାହାରେ । ଶୀତ ଦିନେ

ଶୀତ ସହ୍ଯ ନପାରି ବୁଲଟା କୁଁ କୁଁ ହେଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶୋଇବା ଜାଗାରୁ ଉଠିଯାଇ ତାକୁ ଆଣି କୋଳରେ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଶୁଏ । ବାପା ମାଆଙ୍କ ନିଦ ନ ଭାଙ୍ଗିଥିଲେ ରକ୍ଷା । ନ ହେଲେ ସେମାନେ ବୁଲର ଶଙ୍କି ପାଖରୁ ଧରି ଫୋପାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ପଦାକୁ, ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଉବର କଣ୍ଠେଇ ପଡ଼ିଲି ପରି ନଥି କନା ଶବ୍ଦ ହୁଏ ।

ରାଜଧାନୀର ମୁକ୍ତପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ବଢିବାକୁ ଲାଗିଲେ ବୁଲି ଆଉ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଦୁହେଁ ଅଜ୍ଞାତ କୁଳଶୀଳ, ଅଖ୍ୟାତନାମା ଓ ଅଶ୍ରୁତ-ପୂର୍ବ । ଏମାନଙ୍କର ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ିହବା ଯେମିତି ଆଖିରେ ପଡ଼େ, ପଣସ ଗଛଟା ସେମିତି ଆଖିଦୃଶିଆ ବଢ଼ିହୋଇ ପାରେନାହିଁ । ସିଏ ତା'ର ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଥାଏ, କେତେବେଳେ କେମିତି ଦି'ଟା ପତର ପବନରେ ଅରି ଅରି ତଳକୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସେ, ନ ହେଲେ କେତେବେଳେ କେମିତି କୋ' ସନ୍ଧି ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଦି'ଟା କଅଁଳିଆ ପତର ଗଜୁରି ଉଠେ, ନ ହେଲେ ନେଳିଆ କୋଳି ପରି କୁନି କୁନି ପଣସ କଷି ଧରେ । ବଡ଼ ହବା ପରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିବାକୁ ପଡ଼ିଲି, ଯେମିତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପିନ୍ଧିବାକୁ ପଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ବୁଲିର ଅସୁବିଧା ହେଲି ଅନ୍ୟ ରକମ । ତା'କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଖାଦ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସଂସାର ଯୋଗେଇ ପାରିଲି ନାହିଁ । ତେଣୁ ତା'କୁ ତା'ର ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ବହୁ ସମୟରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଲି । ଏପରି କି କ୍ରମାଗତ ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ଧରି ବୁଲି ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହେ । ଅବଶ୍ୟ ଫେରି ଆସିବା ପରେ ବୁଲି ଲଙ୍ଗୁଡ଼ ହଲେଇ ଆନନ୍ଦର ଆତିଶଯ୍ୟ ଓ କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା'ର ଏଇ ସାମୟିକ ଅନୁପସ୍ଥିତି ପାଇଁ ପ୍ରଚୁର ଦୁଃଖ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଝେଟେଇ, ଡାଳିଆ ବୁଣିବା ଆରମ୍ଭ କଲିଣି ତା'ର ମାଆର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ । ଅଥଚ ଆଉ ସବୁ ପୁରୁଣା, ସେ ଜାଗାଟାର ଅବସ୍ଥିତି, ସେ ଘର, ସେ ପଣସଗଛ ଆଉ ପ୍ରତିଦିନ ତା' ଗୃହପଟେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ପରି ସିଆରି କାଟି ଚାଲୁଥିବା ଅବିରାମ ଜନସ୍ରୋତ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗାଧେଇଲା ବେଳେ, ନ ହେଲେ ଏକୁଟିଆ ଥିଲାବେଳେ ତା'ର ନିଜର ଶରୀରର କ୍ରମ-ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ, ଆଉ ନିଜର ମୁଣ୍ଡରେ ପରିସ୍ଥିତିଟାକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରେ ଓ ବୁଝେ ମଧ୍ୟ । ସେ ନିଜେ କେତେବେଳେ ଧୂଳି ଖେଳୁଥିବା କାନ୍ଦୁରି ସିଙ୍ଘାଣିନାକୀ ଝିଅରୁ ବଡ଼ ହୋଇ ଯୁବତୀ ହୋଇଗଲିଣି, ସେକଥା ସେ ନିଜେ ଖିଆଲ କରିପାରେନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ତା'ମାନେ ପୃଥିବୀ ଉପରେ କେବଳ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଭାର ରଖି ତପସ୍ୟା କରୁଥିବା ପରି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀ

ଉପରେ କେବଳ ଦୁଇଟି ପାଦର ଭାର ରଖି ତା'ର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୌବନର ଭାରରେ ଟୁଳୁ ଟୁଳୁ ହଉଚି । ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଚ୍ଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ପୁରିଲା ପୁରିଲା ଗାଲ, କଟା କଟା ଆଖି, ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ନିତମ୍ବ ଆଉ ସମଗ୍ର ଶରୀରରେ ଛନ୍ଦାୟିତ ଆଳସ୍ୟ ।

ଏଥର ତା' ଗଳିପଟର ଜନସ୍ରୋତ ତାକୁ ଅବହେଳା କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସ୍କୁଟର୍‌ରେ ବା ରିକ୍‌ସାରେ କେହି ଯାଉଥାଉ ପଛକେ, ତାକୁ ଦଣ୍ଡେ ଅନେଇଦବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବି କୌଣସି କୌଣସି ଲୋକଙ୍କୁ ଚାହେଁ, କିନ୍ତୁ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ତା' ଆଖିରେ ପଡ଼େ ତା' ଘର ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ହୋର୍ଡିଙ୍ଗ, କି ଗୋଟାଏ ସାବୁନ୍‌ର ବିଜ୍ଞାପନ । ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣଯୌବନା ତରୁଣୀ ଯେପରି ସାବୁନ୍‌ର ମୃଦୁଗନ୍ଧରେ ଆମୋଦିତ ହୋଇ ପବନରେ ଭାସିବୁଲୁଚି । ପ୍ରସାରିତ ପାଣିରେ ସେହି ତରୁଣୀଟିର ନିତମ୍ବବ୍ୟାପୀ କୁଞ୍ଚିତ କେଶରାଶି ବାରମ୍ବାର ତରଙ୍ଗ ସୃଷ୍ଟି କରି ଉଡ଼ିବୁଲୁଚି ପବନରେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତା'କୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଭାବେ, ଆଃ ! କି ସୁନ୍ଦର ! ଏମିତି ହାଲୁକା ହୋଇ ଉଡ଼ିବୁଲନ୍ତା, ପବନରେ ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କୁଞ୍ଚିତକେଶଦାମର ଢେଉ ପିଟି ପିଟି । ନାଁ ଅଛି କାମର ଜଞ୍ଜାଳ, ନାଁ ଅଛି ସଂସାର ଚଳେଇବାର ଦାୟିତ୍ୱ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବଡ଼ ହୋଇଯିବା ପରେ ଯେପରି ଅକସ୍ମାତ ତାକୁ ବହୁ ବିଚିତ୍ର ଶବ୍ଦ ଓ ବର୍ଣ୍ଣମାନେ ଗ୍ରାସ କରି ବସିଲେ । ଜୀବନର ଏଇ ନୂତନ ସ୍ୱାଦରେ ସିଏ ଯେତିକି ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ଉଠିଲା, ଠିକ୍ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ମ୍ଳାନ, ବିସ୍ୱାଦମୟ ଓ କୁତ୍ସିତ ହୋଇ ଉଠିଲା ତା'ର ନିଜର ପାରିବାରିକ ପରିସ୍ଥିତି । ଘର ଭିତରର ଗୁମ୍‌ସଟି ଗନ୍ଧ, ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଚଟାଣ, ତେପା ଟଉବାସନ, ଏପରିକି ନିତିପ୍ରତି ଦିନର ଖାଦ୍ୟ, ଯାହା ଖାଇ ସେ ବଡ଼ ହୋଇଚି, ସେ ସବୁ ମଧ୍ୟ ତା' ପାଇଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଅସହ୍ୟ ହୋଇଉଠିଲା । ସେ ନିଜକୁ ନିଜେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଶ୍ନକଲା ଯେ ସେ ନିଜେ କାହିଁକି ଏଇ ପରିସ୍ଥିତିରେ ରହିବ, ଅଥଚ ଠିକ୍ ତା'ରି ପରି ଜଣେ ମୁକ୍ତଆକାଶରେ ହାଲୁକା ବାହୁ ପିଟି ଭାସି ବୁଲୁଥିବ ? କିନ୍ତୁ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ଶେଷହୀନ, ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଅବାସ୍ତବ ।

ତା'ରି ଆଖି ଆଗରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ତା ବାପା ମାଆ ଦୁଇଜଣଯାକ ଅନେକ ବୁଢ଼ା ହୋଇଗଲେଣି । ସେମାନେ ସେମିତି ଘୁଷୁରି ଘୁଷୁରି କାମ କରୁଛନ୍ତି । ଏକ ସାମଗ୍ରିକ ଅସ୍ୱଚ୍ଛଳତା ଖୁବ୍ ନିକଟକୁ ଆସି ତା'ରି କୁଣ୍ଡଆ ଆଗରେ ଯେପରି ମୁଖବ୍ୟାଦାନ କରି ବସି ରହିଛି, ଟିକେ ସମୟ ପାଇଲେ ଟେକ୍ କିନା ଗିଳିଦବ । ପାଖ ଚାହା ଦୋକାନୀ; ଆଖୁରସ ବିକାଳି,

ଖବରକାଗଜ ହକର୍‌ମାନଙ୍କର ଅଶ୍ଳୀଳ ଇଙ୍ଗିତ ଓ ହୁଇସିଲ୍ ମଧ୍ୟ ଦେହସୁହା ହେଇଗଲଣି । ବାବୁମାନେ ମଧ୍ୟ ଆଜିକାଲି କୁଲି, ବାଉଁଶିଆ ଦରଦାମ କରିବା ପାଇଁ ଆଗଠାରୁ ବେଶି ଆସୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଆସୁଚି ସେଇ ଭୁଷୁଣ୍ଡା କୁମୁଟିଟା, ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ବାଉଁଶ ବିକେ । ଯିଏ ବି ଆଜିକାଲି ଯିବା ପାଇଁ ତରତର ହଉନାହିଁ । ମାଆ ସାଙ୍ଗରେ ଟିକିଏ ବେଶି କଥା ଫିସ୍ ଫିସ୍ ହେଇ ଗପୁଛି । ସେ ଦିନ ତା' ବାପା ହଠାତ୍ କାଶି କାଶି ବିଛଣା ଧରିଲା ଆଉ ସେଇ କୁମୁଟି ମାଆ ହାତକୁ ପନ୍ଦରଟଙ୍କା ବଢ଼େଇ ଦେଇଗଲା ଔଷଧ ପାଇଁ । ତା' ସାଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ପାଇଁ ଲୋକଟା ବାଆଁରେଇ ବାଆଁରେଇ ହଉଚି । କିନ୍ତୁ ଛିଃ ଏମିତି ଅସୁନ୍ଦର ବେଢ଼ଙ୍ଗିଆ ପୁରୁଷ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଉ କୋ'ଠି ଦେଖି ନାହିଁ । କେମିତି ଗୋଟାଏ ମାଇଚିଆ ମାଇଚିଆ ସ୍ୱର । ଲକ୍ଷ୍ମୀର ତ ସେଇ ହୋର୍ଡିଙ୍ଗ ଉପରେ ଅଙ୍କା ଯାଇଥିବା ଝିଅଟି ପରି ଉଡ଼ିବୁଲିବାର କଥା । ଥୁ-ଛେପ ମେଞ୍ଚାଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପକେଇଦିଏ ସେଇ ଅନୁପସ୍ଥିତ କୁମୁଟିର ମୁହଁକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ।

କିନ୍ତୁ ସଂସାର ଯେ ଆଉ ଚଳେନା । ବାପା ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଧର୍ଘି ପେଲୁଚି । ମାଆ କାମକୁ ପାରୁନାହିଁ, ବୁଣୁ ବୁଣୁ ଅଚ୍‌କା ହେଇ ଗୋଟାଏ ଶୂନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନେଇ ରହିଯାଉଚି ବହୁତ ବେଳ । କଣ୍ଠା ବାଉଁଶର ଗଦା ମଧ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ । ଏସବୁ ଭିତରେ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ବ୍ୟତିକ୍ରମ, ସେ ହଉଚି ବୁଲି । ଏ ଘୋର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଭିତରେ କିଛି ଖାଇବାକୁ ପାଉ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବୁଲି ଏ ସଂସାରକୁ ଭୁଲି ନାହିଁ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀର ମନେହଉଚି ଏଇ କିଛି ଦିନ ହେଲା, ତା' ମାଆ ତାକୁ ଗୋଟାଏ କିଛି କହିବ କହିବ ହଉଚି, କିନ୍ତୁ କହି ପାରୁନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମାଆର ତ କହିବାର କଥା ବହୁତ ଅଳ୍ପ, ବାଉଁଶ ବୁଣା, ପଇସା ନ ହେଲେ ଖାଇବା । ସେ ଦିନ ତା' ମାଆ କାମଗୁଡ଼ା ତା'ପାଖରେ ଅନେକ ସମୟ ବସି ରହିଥିଲା, କଅଣ ସବୁ ମନକୁ ମନ ବଡ଼ ବଡ଼ ହଉଥିଲା । ତା'ପରେ କେତେବେଳେକେ କହିଲା 'ଆଜି ଗୋଟେ ଠା'କୁ ଯିବା' । ଲକ୍ଷ୍ମୀ କଥାଟାର ଅର୍ଥ ପୁରାପୁରି ବୁଝି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଯେ ଏକବାରେ ବୁଝି ନ ଥିଲା, ସେକଥା ନୁହେଁ । ସେ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗଡ଼ିବା ଆଗରୁ ମାଆ ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ତେଲ ଲଗେଇ ବାଳ ବାନ୍ଧି ବସିଲା, କାହିଁ ଏତେ ଆଦର ତ ମାଆ କେବେ କରିନାହିଁ ! ତା'ପରେ ମଧ୍ୟ ଯାହା ଘଟିଲା, ତାହା ଅନ୍ତତଃ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଜୀବନରେ ଏକ ଘୋର ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଓ ବିସ୍ମିତ ଘଟଣା । ଖଣ୍ଡେ ନୂଆ କସ୍ତା ଶାଢ଼ୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଡ଼କୁ ପକେଇ

ଦେଇ ମାଆ କହିଲ, "ପିଛପକା" । ବାପା ତଥାପି ସେଇ କୁଡ଼ିଆ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଏକଟଣା କ୍ଳାନ୍ତିକର ଶବ୍ଦ କରି ଧଇଁ ପେଲୁଥାଏ, ଯେମିତି ମଳୟସେବିତ ଏକ ପୁଷ୍ପିତା ବନ୍ୟବାଥିକା ମୂଳରେ କୌଣସି ଏକ ଆହତ ବନ୍ୟପଶୁର ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ପରି । ମାଆର ଆଖିରେ କପରି ଏକ ବିଷର୍ଣ୍ଣଦୃଷ୍ଟି ଯେପରି ତାକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଅନେକ ପଥ, ଏକ ଅସୁସ୍ଥ ସ୍ୱାମୀ ଓ ଏକ ଯୁବତୀ କନ୍ୟାର ଗୁରୁଭାର ବହନ କରି କରି ।

ଯଥାସମୟରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲ ! କେଉଥର ପାଇଁ ଆଖି ମିଟିମିଟି କରି ରାସ୍ତାର ଲାଇଟ୍‌ପୋଷ୍ଟରେ ବାଲ୍‌ବଲାଇଟ୍‌ମାନେ ଆଖି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କଲେ । ଟ୍ରାଫିକ୍ ଆଲୁଅର ଲାଲ୍‌ସଙ୍କେତ ଓ ନୀଳସଙ୍କେତ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଜଳିବାକୁ ଲଗିଲ । ମାଆ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ କହିଲ, 'ଚାଲ ଯିବା ।' ସେ ପଥ ଯେପରି ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥାନ ଓ ଶେଷସ୍ଥାନ ।

ମାଆ ପିଚୁ ରାସ୍ତା ଛାଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଗଳି ରାସ୍ତା ଧରିଲ । ମାଆ ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଥାଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଗଳି ରାସ୍ତା, ଗଳି ରାସ୍ତାରୁ ଉପଗଳି । ଛିଣ୍ଡା ଅଦରକାଣ୍ଟ କାଗଜର ଗୋଦାମ । ତା'ପରେ ଟିକୁରା ଭଙ୍ଗା କାଚ ବେପାରୀର ପର୍ବତ ପ୍ରମାଣ କାଚର ସ୍ତୂପ, ଗୋଟାଏ ବେପରକାଣ୍ଟ ଡ୍ରେନ, ଯେଉଁଥିରେ ନେଳି ନେଳି ପାଣି ଭିତରୁ ଭୁଟକି ଉଠୁଛି । ବେଶୀ ରନ୍ଧାମଦର ବାସ୍ନାରେ ସମସ୍ତ ପରିବେଶଟା ଥମ୍ ଥମ୍ ହୋଉଚି ଯେପରି । ମାଆ କିନ୍ତୁ ଚାଲିଚି ଯେପରି ଧୂ ବୁଡାରାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କରି, ପରିବେଶ ସହିତ ତା'ର ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ଏତେ ଟିକେ । ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏକ ତ୍ରସ୍ତା ବନ୍ୟହରିଣୀ ପରି । ତା'ର ଚାରିପଟେ ଅନେକ ମନ୍ତବ୍ୟ, ଅନେକ ହସ, ଅନେକ ହ୍ୱିସିଲ ଆଉ ଅନେକ ଅଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀ, ତାକୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ବିଦ୍ଧ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଉପାୟ କଅଣ ? ତାକୁ ଏ ତପ୍ତ ବୈତରଣୀ ପାରହବାକୁ ହେବ ।

ଗୋଟିଏ ଚ୍ଛୋଟ କୋଠାଘରର ସାଙ୍କଳି କବାଟରେ ହାତ ମାରିଲ ମାଆ । କବାଟଟା ବୋଧହୁଏ ଦରଆଉଜା ଥିଲ, ଖୋଲି ଗଲ । ଭିତରେ ଆଲୁଅ ଜଳୁଥିଲ ଏବଂ ସେଇ ଆଲୁଅରେ ଦରଜାର ଫ୍ରେମ୍‌ରେ ଫଟୋ ଝୁଲ ହୋଇଥିବା ପରି ଯେଉଁ ଲୋକଟା ଠିଆ ହୋଇଥିଲ, ସେ'ଟା ସେଇ ବାଉଁଶ ବିକିବା କୁମ୍ଭୁଟି । ବେଶ୍ ନିଶା ହୋଇ ଥିଲ ତାକୁ, ଟିକିଏ ହସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ତା'ର ଓଠଗୁଡ଼ାକ କେମିତି ନେସେଡି ପଡୁଥିଲ । କୁତ୍ସିତ ପେଟଟା ଗୋଟାଏ ହାଣ୍ଡି ପରି ବାହାରି ଆସିଥିଲ ପଦାକୁ ।

ଏଇ ଏକମାତ୍ର ସୁଯୋଗ । ଏ ସୁଯୋଗ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ବୋଧହୁଏ ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ ଅନୁତାପ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ । ମାଆ ପଛପଟୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହଠାତ୍ ଖସିଗଲା ନିକଟସ୍ଥ ଗୋଟାଏ ଅନ୍ଧାରୁଆ ଜାଗାକୁ । ସେଠୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲା ମାଆର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଚାଲିଚି, ଲୋକଟା ଖୋସଣି ଫିଟେଇ ମାଆ ହାତରେ କଅଣ କିଛି ଦେଲା । ଏଇ ବୋଧହୁଏ ବେଳ, ମାଆ ପଛକୁ ଚାହିଁବ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ଡାକିବାପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଚାପାଣି, ଛିଣ୍ଡା କାଗଜର ଗୋଦାମ, ଭଙ୍ଗାକାଚର ସ୍ତୂପ ସବୁ କିଛିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଦଉଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ଏକ ବ୍ୟାଧଭୀତା କୁରଙ୍ଗୀ ପରି । ସେ ଥରେ ମାତ୍ର ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁନାହିଁ । ଉପଗଳି, ଗଳି, ରାଜରାସ୍ତା, ଟ୍ରାଫିକ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡର ଆଲୁଅ ଆଉ ଏଇ ଆଲୋକର ସମ୍ଭାର ଭିତରେ ଝଡ଼େଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ତା'ର ଜୀର୍ଣ୍ଣ କୁଡ଼ିଆ ଖଣ୍ଡିକ । ସେଠି ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଖୁବ୍ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀ । କୁଡ଼ିଆ ପାଖର ପଣସ ଗଛ ଦାହାକୁ ଆଉଜି ବସି ରହି ଏକ ରୁଦ୍ଧ ଅଭିମାନର ସ୍ୱତଃ ବିସ୍ଫୋରଣରେ ହାଁ ହାଁ କରି ଶ୍ରାବଣର ଆକାଶ ପରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଆଉ କିଛି ସମୟ ପରେ ତା'ର ମାଆ ଫେରି ଆସିବ, ହୁଏ ତ ଅନେକ ଗାଳିଗୁଲଜ କରିବ । ଯାହା କରିବ କରୁ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଣସ ଗଛଟାକୁ ଆଉଜି ସ୍ଥାଣୁ ପରି ବସି ରହିଥିଲା । ତା' ଆଖି ସାମ୍ନାରେ ଲାଲ୍ ଟ୍ରାଫିକ୍ ଆଲୁଅ କ୍ରମାଗତ ଛନ୍ଦରେ ଜଳୁଥିଲେ ଆଉ ଲିଭୁଥିଲେ । ଗାଡ଼ିର ଆଲୁଅରେ ସେଇ ଭାରମୁକ୍ତ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ଝିଅଟି ବାରମ୍ବାର ଜଳି ଉଠି ଲିଭି ଯାଉଥିଲା । ହଠାତ୍ ତା'ର ପାଦ ଉପରେ ଏକ ଓଦା ଓଦା ସ୍ପର୍ଶ ପାଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚମକି ପଡ଼ିଲା, ବୁଲୁ କେତେବେଳୁ ଆସି ସେଠି ଠିଆ ହୋଇ ତାର ଉପସ୍ଥିତି ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପାଦକୁ ଚାଟି ଦେଇଥିଲା ଥରେ ଦୁ'ଥର । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୁଲୁକୁ କୋଳ ଉପରକୁ ଉଠେଇ ନେଇ ପୁଣି ଥରେ ହାଁ ହାଁ କରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ▭

ମଧ୍ୟଶ୍ରେଣୀର ହୃଦୟ

କାରଖାନା ଅଞ୍ଚଳକୁ ଯେମିତି ଗଢ଼ି ଉଠିଛି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟିଆ ଟାଉନ୍‌ସିପ୍—ଶ୍ରମିକ ବସ୍ତି । ଝୁପୁଡ଼ି, ଛୁଣ୍ଡା ଅଖା, ଭଙ୍ଗା ଆସ୍‌ବେଷ୍ଟସ୍ ସିଟ୍, ଫୁଟାଟିଣ, ପିଚୁ ଡ୍ରମ୍, ତାଟି ବାଉଁଶ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ଅନେକ ଉପକରଣ । ଖରା ବର୍ଷାର ଆକ୍ରମଣରୁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ, ଆଶ୍ରୟ ନିର୍ମାଣ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିବା ଦିନଠାରୁ ମଣିଷ ଯେତେ ଯେତେ ରକମର ଉପକରଣ ସଂଗ୍ରହ କରି ପାରିଥିବା ସମ୍ଭବ ସେ' ସବୁର ଏକ ଖୋଲା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ।

ସେଇ ବସ୍ତି ନିକଟରେ ଗୋଟାଏ ଛକଠାରୁ ବାଙ୍କି ଯାଇଛି ଗଣ୍ଡାଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଖାନାକୁ କଳା ଶବନ୍ ପରି ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥିବା ରାସ୍ତା । କାରଟା ସେଇ ଛକ ମୋଡ଼ରେ ଅଟକିବା ମାତ୍ରେ ଦଳେ କଳା ପିମ୍ପୁଡ଼ି ପରି ଘେରିଗଲା ଗୋଟାଏ ଜନତା ଓ ତା'ପରେ ପରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରମତ୍ତ ଚିତ୍କାର, 'ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍', 'ଶ୍ରମିକ ୟୁନିୟନ୍ ଜିନ୍ଦାବାଦ' । କଳା ଆମ୍ବାସାଡ଼ର୍ କାର୍ ଭିତରେ ଜୟନ୍ତ ଦାସର ଦାମୀ ବିଦେଶୀ ସିଗାରେଟ୍‌ର ନିଆଁ ତଥାପି ଲିଭି ନଥିଲା ।

କାରର୍ ପଛସିଟ୍‌ରୁ ପଦାକୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଥିବା ଆସ୍‌ଟ୍ରେଟା ଭିତରେ ସିଗାରେଟ୍‌ଟାକୁ ଦଳୁ ଦଳୁ ଜୟନ୍ତ ଭାବୁଥିଲା,.... ସେକ୍‌ସପିୟର୍ ମିଛ ଲେଖି ନଥିଲା ଯେ' ଏଇ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀଟା ଗୋଟାଏ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ । ନ ହେଲେ କି ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଆଜି ଶ୍ରମିକ ନେତା ! ହସିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହଉଥିଲା ଜୟନ୍ତର । କିନ୍ତୁ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହସିବାଟା ବେମାନାନ୍ ହୁଅନ୍ତା ପରା !

କିନ୍ତୁ ଜୟନ୍ତର ଏଇ ଦାର୍ଶନିକ ଭାବବିଳାସର ଖିଅ ହଠାତ୍ ଛିଣ୍ଡେଇ ଦେଇ ଲୁହାର ଭାଇସ୍ ପରି ଗୋଟାଏ

ବଜ୍ରମୁଷ୍ଟି ମତେ କାର୍ ଭିତରୁ ଝିଙ୍କି ନେଇ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଛିଡ଼ା କରେଇ ଦେଇ କହିଲା, "ସାର୍ ପ୍ରସେସନ୍, ପାଇଁ ଡେରି ହେଇଗଲାଣି ଯେ !"

ପ୍ରସେସନ୍ ? ହଠାତ୍ ଦୁଇ ଡଜନଟା କଣ୍ଠର ସମବେତ ଚିତ୍କାର, "ହଁ ସାର୍ ପ୍ରସେସନ୍, ପ୍ରସେସନ୍, ଆଜି ସେମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଦେଖେଇ ଦବୁ, (ମୁଦ୍ରଣର ଅଯୋଗ୍ୟ) ଆଉ ମେନେଜ୍‌ମେଣ୍ଟ୍‌କୁ ଆମର ତାକତ୍ କେତେ । କୋଉ ବୋପା ଆମକୁ ରେକଗ୍ନିସନ୍ ନଦବ ଦେଖିବା ।"

ବାତାବରଣରେ ଗୁଡ଼ଲି, ମହୁଲି, ଆଉ ଶସ୍ତା ରମ୍, ହୁଇସ୍କି ଗନ୍ଧର କକ୍‌ଟେଲ୍ । ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରାୟ ସେଇ ନଶାସ୍ଥା କୀର୍ତ୍ତନ ଅବସ୍ଥା । "ଲାଇଟ୍, ଲାଇଟ୍, ଆବେ ଶଳା ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟଙ୍କ ମୁହଁ ସାମ୍ନାରେ ଲାଇଟ୍ ଟେକିଧର".— । ଲାଇଟ୍ ଟେକି ଧରିବା ମାତ୍ରେ ମୁହଁ ଉପରକୁ ଲମ୍ଫ ଦେଲେ କେଇଟା ଝିଣ୍ଟିକା, ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ବେକ ଉପରେ, ମୁହଁରେ ଦଂଶନ କଲେ ପରି । ଜୟନ୍ତ ଦାସ ! ଜିନ୍ଦାବାଦ୍ ପାଇଁ ବେଳେ ବେଳେ ଏପରି ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଦବାକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ । ଜୟନ୍ତ ଦାସ ! ଜୀବନରେ ସବୁ ଭୂମିକାରେ ତ ଅଭିନୟ କରିଗଲ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଟିକିଏ ଦାର୍ଶନିକ ହବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର ! ବେକ ଉପରେ ହଠାତ୍ କୁଆଡ଼ୁ ଆସି ଗଦା ହୋଇଗଲା ଅସୁମାରି ଗେଣ୍ଡୁ ଫୁଲର ମାଳ । ଆହା ! ତା' ଭିତରେ ବି ରଜନୀଗନ୍ଧାର ବାସ୍ନା ! ସବୁ ଦଂଶନର ମଧ୍ୟ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଛି ।

"ବାସ୍, ଏଥର ସରିଲା ତ ?" ପଚାରିଲି ନିସ୍ପୃହ କଣ୍ଠରେ । "ସରିଲା ! ଯେ'ତ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ମାତ୍ର—ଆମର ଅଫିସ୍ ଯାଏଁ ପ୍ରସେସନ୍ ଯିବ ଯେ ସାର୍ ! ସ୍ଲୋଗାନ୍ ବନ୍ଦ କଲ କାହିଁକି ବେ ?" ପୁଣିଥରେ ଅନେକ ଚୁଙ୍ଗା ଯୋଗେ କୋରସ୍ ଆରମ୍ଭ ହେଲା, "ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍, ଶ୍ରମିକ ୟୁନିୟନ୍ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍" ।

ମୁଁ ପଚାରିଲି, "ତା' ମାନେ ଚାଲି ଚାଲି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ? କେତେ କିଲୋମିଟର୍ ?" ଜବାବ୍ ଆସିଲା, "ସାର୍ ! ମୋଟେ ଦୁଇ ଡଜନ କିଲୋମିଟର୍ ରାସ୍ତା—ଆମର ହଜାର ହଜାର ଶ୍ରମିକ ପ୍ରସେସନ୍ ପାଇଁ ଆସି ଜମା ହେଇ ଗଲେଣି, ଇଏ ପରି ହଉଛି ତାକତ୍‌ର ପରୀକ୍ଷା !"

କିନ୍ତୁ ଏମାନେ ବା' କଅଣ ବୁଝନ୍ତି ! ଦୁଇ କିଲୋମିଟର୍ ଗଲାବେଳକୁ ମୋର ଆଣ୍ଠୁର ଜଏଣ୍ଟଗୁଡ଼ାକ ହୁଗୁଳା ହେଇ

ସାରିଥିବ । ଜୟନ୍ତ ଦାସ ! ଏଇ ଅବସ୍ଥାକୁ ତାତ୍ତ୍ୱିକମାନେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି କହିଛନ୍ତି ଧର୍ମ ସଙ୍କଟ । ନିଜ ଗୋଡ଼କୁ ସମ୍ଭାଳିବ ନା ଜଗିବ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍‌କୁ ? ପେଟ୍ରୋମାକ୍ସ ଆଲୁଅରେ ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଛି ଅସୁମାରି ନିଆଁର ଫୁଲ୍‌କି ପରି ମଣିଷର ଆଖି ସବୁ । ସେଥିରେ ପୁଣି ଗୁଡ଼ିଲ, ମହୁଲି ଆଉ ଶସ୍ତା ହୁଇସ୍କି, ରମ୍‌ର ଉତ୍ତେଜନା ! ମୁହଁ ସବୁ ପଥରରେ ଖୋଳା ମୁହଁ ପରି କଠୋର, ଉତ୍ତେଜିତ, ପୁଣି କେତେ ନିରୀହ ! କେତେଟା ମୁହଁରେ କେତେ ଦିନର ଅକଟା ଦାଢ଼ି ସବୁ ବାହାରି ଆସିଛି ଝିଙ୍କର ଜାଠି ପରି ।

ଇଏ ତ ମାତ୍ର ଉପକ୍ରମଣିକା ! ପ୍ରସେସନ୍ ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଆରମ୍ଭ ହେବ ସଭା । ପଛରୁ ଦୁଇ ତିନି ଜଣ ଶ୍ରମିକ ପ୍ରାୟ ଧକ୍କା ଦେଇ କହିଲେ, "ଚାଲନ୍ତୁ ସାର୍ ! ପ୍ରସେସନ୍ କମ୍‌ସେ କମ୍ ଦୁଇ ତିନି ଘଣ୍ଟା ଲାଗିବ—ତା' ପରେ ପୁଣି ସଭା ତ ଅଛି । ଜୟନ୍ତ ଦାସ ! ତମର କେତେ ଶୁଭାକାଙ୍କ୍ଷୀମାନେ ତମକୁ ପରାମର୍ଶ ନ ଦେଇଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ଲାଇଫ୍ ଇନ୍‌ସ୍ୟୁରାନ୍‌ସ ପଲିସି କରିବା ପାଇଁ ! କିନ୍ତୁ ନିର୍ବୋଧ ତୁମେ ! ବୁଝ ଏଥର । ଗୋଟାଏ ପଲିସି କରି ନେଇଥିଲେ ଅନ୍ତତଃ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୁମେ କେତେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ପାରିଥାଆନ୍ତ ! 'ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍' ଏଇ ପଦକ ମୋ' ମୁହଁରୁ ଏକ ଅସତର୍କ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଥିଲା । ଏଇ ରାସ୍ତାଟାହିଁ ସତ୍ୟ, ବଞ୍ଚିବାର ଦିନ, ମାସ, ବର୍ଷ ପରି । ତାକୁ ଫାଙ୍କି ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ବି ପାରିବନି । ଯଦି ନିତାନ୍ତ ଚାଲି ଚାଲି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାହାହେଲେ ଆରମ୍ଭ ହେଉ ତୁମର ସେଇ ଯାତ୍ରା ।

ପ୍ରସେସନ୍‌ର ପୁରୋଭାଗରେ ମୁଁ, ଆଉ ମୋ' ପଛେ ପଛେ ପିପୀଲିକାର ଧାଡ଼ି । 'ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍' ଧ୍ୱନି ସାମ୍ନା ପଟୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଲମ୍ବା ଧାଡ଼ିର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇ ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଧିମେଇ ଯାଉଛି । ପଛ ଲୋକମାନଙ୍କର କୁଣ୍ଠିତ ଉଚ୍ଚାରଣରେ "ଆଉ କେତେବାଟ ତମର ଅଫିସ୍ ?"—ମୁଁ ପଚାରିଲି । ଜଣେ କିଏ ଖିଙ୍କାରି ଉଠିଲେ, ଯିଏ ମତେ ଫୁଲମାଳ ପିନ୍ଧେଇଥିଲେ ସିଏ ହେବେ ପରା, "ସେ'ତ ସାର୍ ଆରମ୍ଭ ହେଲା—କିନ୍ତୁ ସାର୍ ! ସେମାନଙ୍କ ୟୁନିୟନ୍‌ର ଅଫିସ୍ ରାସ୍ତାରେ ପଡ଼ିବ । ସେଠି ଦୁଇମିନିଟ୍ ହେଉ ନାଁ କାହିଁକି ଆପଣଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଓଜସ୍ୱିନୀ ବକ୍ତୃତା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।....ଆବେ ହେ ସ୍ଲୋଗାନ୍ କାହିଁକି ବନ୍ଦ କଲ ବେ ଶଃ...." ପୁଣି ସେଇ ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍‌ର ନିର୍ଘୋଷ ।

ଚରୈବେତି ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଚରୈବେତି । କିନ୍ତୁ ରାସ୍ତାଟା ବଡ଼ ଆବୁଡ଼ା ଖାବୁଡ଼ା । କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ଟ୍ରକ୍ ଓ ମାଲ୍‌ବାହୀ ଶଗଡ

ସବୁ ଗୁଲି ଗୁଲି ରାସ୍ତାର ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଖାଲ ଆଉ ଖମା । ସେଇପରି ଗୋଟାଏ ଖମା ଭିତରେ ପାଦଟା ପଡ଼ିଯାଇ ମକ୍‌ଚି ହୋଇଗଲା ପରା ! କିନ୍ତୁ ଜୟନ୍ତ ଦାସ, ତୁମର ଗୋଡ଼ର ମାଂସପେଶୀ ସବୁ ଯେତେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦିଅନ୍ତୁ ନାଁ କାହିଁକି ତମକୁ ଗୁଲିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ହାୟ ଭଗବାନ୍ ! ଚଟି ଟା ଇତିମଧ୍ୟରେ କୁଆଡ଼େ ଛୁଣ୍ଡି ଗଲାଣି । ଫିଙ୍ଗି ଦିଅ ଚଟି, ସର୍ବହରାର ନେତା ହେବା ପାଇଁ ଚଟିର ବା' ଆଉ କି ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି ! ଚଟି ଫୋପାଡ଼ି ଦେବା ମାତ୍ରେ ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ସେଇ ଛୁଣ୍ଡା ଚଟିକୁ ହାତରେ ଉଠାଇ ଧରି ପାଗଳ ପରି ନାଚି ନାଚି ବକ୍ତୃତା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ, "ଏଇ ଦେଖ ଚଟି, ଚଟି, ଆମର ନେତା ଶଳା ଠିକାଦାର ଆଉ ମାନେଜ୍‌ମେଣ୍ଟର ଦଲାଲ୍ ନୁହଁନ୍ତି—ତମରି ପାଇଁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ ପାଦରୁ ଚଟି....ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍.... ଶ୍ରମିକ ୟୁନିୟନ୍ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍.... । ଶ୍ରମିକ ୟୁନିୟନ୍ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍ ।" ଆଗେଇ ଗୁଲିଚି ପ୍ରସେସନ୍ ।

ମୁଁ ଭୁଲିଗଲିଣି ପାଦର ଜ୍ୱାଳା । କିନ୍ତୁ ହାୟ, ମୋ'ର ଦୁର୍ବଳ ମାଂସପେଶୀ ! ତୁମେ ଯଦି ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ' ସହିତ ଆଉ ଟିକିଏ ସହଯୋଗ କରିପାରନ୍ତ ! ଅଣ୍ଟାଟା ବନ୍ଧୁ ଛି ବୋଧହୁଏ । ଅଣ୍ଟା ବନ୍ଧୁ । ପାଦର ଭଣ୍ଡା ସବୁ ଶୀଥିଳ ହୋଇ ଖସିପଡ଼ୁ ! ୱିଲ୍ ପାୱାର୍ ! ଭୁଲିଗଲିଣି କେବେ ତୁମେ ପଢ଼ିଥିଲ ନୀତ୍‌ସେ ! ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି, ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ! ଜୟନ୍ତ ଦାସର ଦୁଇ ପାଦରେ ନୂତନ ସ୍ପନ୍ଦନ । ସଂକୀର୍ତ୍ତନରେ ନାଚିବା ଭଙ୍ଗୀରେ ମୁଁ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଦେଲି, "ଭାଇମାନେ ! ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍ ନୁହଁ, କୁହ, ମାଲିକ ଶ୍ରେଣୀ ହୁଅ ହୁସିଆର୍ !" ଉତ୍ତେଜନାରେ କେତେଜଣ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଦଉ ଦଉ ତଳେ ଲେଟି ପଡ଼ିଲେ ପରା । ଏମାନେ ହିତାହିତ ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ । ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ, ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ, ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ, ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଅବଲମ୍ବନ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଆଦିମ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଏଇମାନେ ହିଁ ବହିଃପ୍ରକାଶ । ଅଥଚ କି ସରଳ କି ନିଷ୍ପାପ ଏମାନେ ! କି ଗଭୀର ଏମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟୟ !

ମୋର ଚିନ୍ତାର ସ୍ରୋତ ବ୍ୟାହତ ହେଲା । କିଏ ଗୋଟାଏ କିଳିକିଳା ପାଟି କରି ଉଠିଲା, "ଆବେ ଶଳା, ଲାଇଟ୍ କ'ଣ ଆଣିଥିଲ (ମୁଦ୍ରଣର ଅଯୋଗ୍ୟ) ଆମ ନେତାଙ୍କର ମୁହଁ ତ ଦିଶୁନି ଆଉ....'' । କିନ୍ତୁ କିଏ ବା' କାହିଁକି ବୁଝିବ, ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଦେହ କରର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ଝିଣ୍ଟିକା-ମାନଙ୍କର ଉଗ୍ର ଦଂଶନରେ ମୋର ଗାଲର ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଜାଗା ବେଶ୍ ଫୁଲିଗଲାଣି ଇତିମଧ୍ୟରେ । "ଏଇ ସାର୍ ! ଆଗରେ ସେ ଶଳାମାନଙ୍କର ଅଫିସ୍ ! ଶଳାମାନେ ମାଲିକର ଦଲାଲି କରି ତାଙ୍କ ୟୁନିୟନ୍ ଅଫିସ୍‌ଟାକୁ ଦୋତାଲା କରି ସାରିଲେଣି ସାର୍ !"

"ଆଃ ! ସେମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଅଶ୍ଳୀଳ ଭାବରେ ଗାଳି ଗୁଲଜ କରୁଛ କାହିଁକି ? ତମର ପରି ସେମାନେ ବି ତ ମେହେନତି ଜନତା" ମୁଁ କହିଲି । ହାୟ ମାର୍କସ୍ ! ତୁମେ ପରା କାଳେ କହିଥିଲ ଦୁନିଆର ମେହେନତି ଜନତା ଏକଜୁଟ୍ ହୁଅ । ସାରା ଦୁନିଆ କଥା ଛାଡ଼, ଏଇ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳର ମେହେନତି ଜନତା ଏକାଠି ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେ ! ତତ୍ତ୍ଵ ଆଉ ଜୀବନର ବାସ୍ତବତା ଭିତରେ କେତେ ତଫାତ୍ ! ଦୂରରୁ ଦେଖା ଯାଉଛି ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳର ଆଡ଼ମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟିଭ୍ ବ୍ଲକ୍‌ର ବିରାଟ ଅଟ୍ଟାଳିକା । ନିଅନ୍ ଆଲୋକରେ ଉଦ୍‌ଭାସିତ ହୋଇ ଯେପରି ସେ' ଘୋଷଣା କରୁଛି, ଆମର ସବୁ ସ୍ଲୋଗାନ୍, ସବୁ ଉଚାରଣ, ସବୁ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣ ନେପଥ୍ୟରେ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ରହିଛି ଯେଉଁ ବିରୋଧାଭାଷ, ଯେଉଁ ହିପୋକ୍ରିସି ! କିଏ କହିଲା, "ସାର୍ ! ଚାର୍ଯ୍ଯାର୍ଜ୍ ହେଇ ପଡ଼ିଲେ କି ?" "ନାଁ ନାଁ ଚାର୍ଯ୍ଯାର୍ଜ୍ ଆଉ କଅଣ ।" ମୋ ମୁହଁରେ ସେତେବେଳେ ଏଭରେଷ୍ଟ ବିଜୟୀ ଟେନ୍‌ସିଂ ବା ଏଡ଼ମଣ୍ଡ ହିଲାରୀଙ୍କର ମୁଖା । କିନ୍ତୁ ତା'ର ନେପଥ୍ୟରେ ଥିଲା ଗୋଟାଏ ପ୍ରାୟ କାନ୍ଦିଲା କାନ୍ଦିଲା କରୁଣ ମୁହଁ ।

"ଏଇଠି ସାର୍, ଏଇଠି ଆପଣଙ୍କୁ ଅନ୍ତତଃ ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ଗୋଟାଏ ଫାୟାରିଂ ସ୍ୱିଚ୍ ଦବାକୁ ପଡ଼ିବ ।" ରାସ୍ତା କଡ଼ର ଚା' ଦୋକାନରୁ କିଏ ଜଣେ ଟାଣି ଆଣିଲା ଗୋଟାଏ ଭଙ୍ଗା ଟେବୁଲ । ତା'ଉପରେ କେଉଁ ଦିନର ତେଲ ଚିକଟା ବୋଲି ଲାଗି ଲାଗି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପିଚ୍ଛିଳ । ତା' ଉପରେ ଠିଆ ହବା କଥା କଳ୍ପନା କରି ମନେ ମନେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲି । "ଉଠନ୍ତୁ ସାର୍, ଉଠନ୍ତୁ ଉପରକୁ" କିଏ ଜଣେ କହିଲା । କିନ୍ତୁ ଏଇ ଦେଢ଼ ମିଟର୍ ଉଚା ଟେବୁଲ ଉପରକୁ ଉଠିବା କ'ଣ ମୋ ପକ୍ଷରେ ସହଜ ? ବହୁ ସମୟର ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ବିରକ୍ତି ଓ କ୍ରୋଧକୁ ଦମନ କରି ନପାରି ବିସ୍ଫୋରଣ କରି ଉଠିଲି, "ହ୍ୱାଟ୍ ନନ୍‌ସେନ୍‌ସ ! ତୁମେମାନେ ମୋତେ ବିଚ୍ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଏମିତି ଟେବୁଲ ଉପରେ ଠିଆ କରେଇବ ଜାଣିଥିଲେ ତୁମମାନଙ୍କ ୟୁନିୟନ୍‌ର ପ୍ରେସିଡ଼େଣ୍ଟ ହେବାପାଇଁ ମୁଁ ମୋଟେ ରାଜି ହେଇ ନଥାନ୍ତି ।" ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ହୁଏତ କେହି କେହି ବୁଝିଲେ ଏ ବିସ୍ଫୋରଣର ଯଥାର୍ଥତା, ଆଉ କେହି କେହି ବୁଝିଲେ ନାହିଁ ବା' ବୁଝିବାର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାରେ ନଥିଲେ ।

ମୁଁ ଆଉ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ କେତେଟା ବଳିଷ୍ଠ ମଜୁରି ମତେ ତଳୁ ଟେକି ନେଇ ଠିଆ କରାଇ ଦେଇଥିଲେ ସେଇ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ । ଚାରି ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ଦପ୍ ଦପ୍ ଜଳନ୍ତା ଆଖିର ସମୁଦ୍ର । ମୁଁ

ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ସଂଗ୍ରାମୀ ସଂକଳ୍ପର ପ୍ରତିରୂପ, ସେମାନଙ୍କର ଇସ୍ପାତି ଶପଥର ପ୍ରତିବନ୍ଧୀ । ତା'କୁ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଦୁର୍ବଳ କରି ଦେବାର ଅର୍ଥ ହେବ ଭ୍ରୂଣ ହତ୍ୟା । ତେଣୁ ଭାଷଣ ଦେଲି, ଯଥା ସମ୍ଭବ ଉତେ୍ତଜିତ ଭଙ୍ଗୀରେ । କିନ୍ତୁ ଏମାନେ କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି ମୋର ବ୍ଲଡ୍ ପ୍ରେସର୍‌ର ତାଇଓ୍ବାର୍ଷ୍ଟିଲିକ୍‌ର ହିସାବ ? ଏମାନେ କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି ମୋର ଅଛି ଆଞ୍ଜିଏନା ? ଡାକ୍ତରମାନଙ୍କର ସମ୍ମିଳିତ ପରାମର୍ଶ କେବେ ଉତେ୍ତଜିତ ହୋଇ ଭାଷଣ ନଦେବା ପାଇଁ । – ଫରଗେଟ୍ ଇଟ୍ ଜୟନ୍ତ ଦାସ, ଫର୍ ଗଡ୍‌ସ୍ ସେକ୍ ଫର୍‌ଗେଟ୍ ଇଟ୍ ଫର୍ ଓ୍ବାନ୍‌ସ !

"ଭାଇମାନେ, ସାଥୀମାନେ, କମ୍ରେଡ୍‌ସ !"

ଭାଷଣ ମଝିରେ ମୋ କାନର ଅତି ନିକଟରେ ଗୋଟାଏ ମହୁଲି ଗନ୍ଧ ମିଶା କଣ୍ଠ ସ୍ୱର ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି ଉଠିଲି, "ସାର୍, ସ୍ତ୍ରେ' କ'ଣ ସାହିତ୍ୟ ସଭା ହେଉଛି କି, ସେ ଶଳାମାନଙ୍କୁ ଏମିତି ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ କହିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ମାଡ଼ରେ ଆମର ଦୁଇଜଣ ଶ୍ରମିକ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ପଡ଼ିଛନ୍ତି ହାସ୍‌ପାତାଲରେ....ମାଲିକର ଅଣ୍ଠା-ଚଟା କୁତ୍ତା ସେମାନେ ।" ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳକୁ ସେଇ ବାତାବରଣ ଦ୍ୱାରା ଯଥେଷ୍ଟ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲି । ହିଂସା, ଘୃଣା, ଜିଘାଂସା ଆଉ ଉତେ୍ତଜନାର ସେଇ ସଂକ୍ରମଣରେ ମୋ'ର ଭାଷା ପ୍ରାୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ସେମାନଙ୍କର ଅର୍ଥାତ୍ ଗଣଭାଷାର ସମୀପବର୍ତ୍ତୀ । ଜୟନ୍ତ ଦାସ ! ଭୁଲି ଯାଉଛ କାହିଁକି କ୍ଷୁଧା ଆଉ ସଂଗ୍ରାମ ହଉଛି ଦୁଇଟି ଆଦିମ ପ୍ରକୃତି, ଆଉ ତା'ରି ଉତ୍ସ କନ୍ଦରରୁ ଜନ୍ମ ନେଇଛି ସବୁ କଳା, ସବୁ ସାହିତ୍ୟ ଓ ସବୁ ସୌକୁମାର୍ଯ୍ୟ ।

ପଦ୍ମତୋଳା ବୋଲିଲେ କି ହୁଙ୍କା ଭିତରେ

ଆଉ ଗୋଖର ସାପ ଅସ୍ତ୍ର ଧରି ପାରେ । ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ଶ୍ରମିକ ୟୁନିୟନ୍ ଅଫିସ୍ ଭିତରୁ ଲମ୍ଫ ଦେଇ ଆସିଲା ଏକ ବିକଟାଳ ମୂର୍ତ୍ତି । କଳା ମୁର୍ ମୁର୍ ଦେହ, ମାଂସପେଶୀ ସବୁ ପେଣ୍ଟ୍ରୋମାକ୍‌ସ ଲାଇଟ୍‌ରେ ଆହୁରି ଝଲଲ୍ ଝଲଲ୍ ଦିଶୁଛି । ତା' ଉପରେ ଶିରା ଗୁଡ଼ାକ ସବୁ ଯେପରି ଉତେ୍ତଜନାରେ ସ୍ଫୀତ ହୋଇ ଉଠିଛି । ବେକରେ ଗୋଟାଏ ତମ୍ବା ମାଦୁଲି ଖଣ୍ଡେ କଳା ସୂତା ଦାହରୁ ଝୁଲି ରହିଛି । ଆଖି ଦୁଇଟାରେ ନିଆଁର ଫୁଲ୍‌କି । ହାତରେ ପଟେ ଛୁରୀ କୋତା । କିନ୍ତୁ କ'ଣ ଭାବି ସେ' ଲୋକଟା ହଠାତ୍ ମୋ' ଆଗରେ ଥମ୍‌କି ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ତା'ର ଫିକା ମନ୍ଦାର ଫୁଲ ପରି ରଙ୍ଗ ଆଖିରେ ମୁଁ ଏକ ମେଘମୁକ୍ତ ଆକାଶ ପରି ଶିଶୁର ନିଷ୍ପାପ ଆଖି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରୁ କରୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ଯାଇଥିଲି ।

ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅସ୍ଥିର ଉତ୍ତେଜନା ଆଉ ଚିତ୍କାର, "ମାର ମାର ଶଳାକୁ", କିନ୍ତୁ ସେହି ଲୋକକୁ ସିଧାସଳଖ ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ସେହି ବାକ୍ୟବୀରମାନଙ୍କ ଭିତରେ ହଠାତ୍ କେହି ଭରସୁ ନଥିଲେ ତାହା ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରି ପାରୁଥିଲି । କିଛିଟା ହୁଏତ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲି । ଜୟନ୍ତ ଦାସ ! କ୍ରାଇଷ୍ଟଙ୍କର ସେହି ମହାନ୍ ଉକ୍ତି ସ୍ମରଣ କର ଏବେ—ଆଉ ଅନ୍ୟ ଗତି ନାହିଁ । କିଏ ଯଦି ତୁମକୁ ଗୋଟାଏ ଗାଲରେ ଚଟ୍‌କଣା ମାରେ ତାକୁ ଅନ୍ୟ ଗାଲଟି ସୁଶୀଳ ବାଳକ ପରି ଦେଖାଇ ଦେବା ହିଁ ତୁମର ଏକମାତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

କିନ୍ତୁ ସେ ଲୋକଟା କ'ଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି । ବିରୋଧୀ ୟୁନିୟନ୍‌ର ସମସ୍ତ ଉତ୍ତେଜକ ବାକ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ' ହଠାତ୍ ଛୁଣ୍ଡା ଯୋଡ଼ା ପଟକ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ପୁଣି ଫେରିଗଲା ଅଫିସ୍ ଭିତରକୁ । ଲୋକଟିର ଏତାଦୃଶ ଆଚରଣ ମୋ' ଅପେକ୍ଷା ସମବେତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା ଅନେକ ବେଶୀ । ତା'ର କାରଣ ସେମାନେ ସେହି ଲୋକଟିର ଅତୀତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବହିତ ଥିଲେ । ଏକ ଉତ୍ତେଜିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ଖୋଦ୍ କମିସନ୍‌ର ସାହେବଙ୍କ ଅଫିସ ଭିତରେ ପଶି ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଚଉକି ଉପରୁ ଝିଙ୍କି ଆଣିଥିଲା ବୋଲି—ସମ୍ବାଦ ମୁଁ ପରେ ପାଇଥିଲି ।

ଟେବୁଲ ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ି ମୁଁ କିନ୍ତୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଘୋଷଣା କରି ଦେଇଥିଲି ଯେ ମୁଁ ଆଉ ପାଦରେ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇ ପାରିବି ନାହିଁ, ତୁମର ସଭା ବରଂ ଏଇଠାରେ କର । ସମବେତ କଣ୍ଠରେ ଚିତ୍କାର ଉଠିଲା, "ରିକ୍‌ସା, ରିକ୍‌ସା" । ହଠାତ୍ ଦୁଇଜଣ କୁଆଡ଼ୁ ଆଣି ଠିଆ କଲେ ଗୋଟାଏ 'ସାଇକଲ୍ ରିକ୍‌ସା' । "ଉଠନ୍ତୁ ସାର୍ ରିକ୍‌ସା ଉପରକୁ"—କିଏ କହିଲା । ଆଉ କିଏ କିଏ ଚିତ୍କାର କରୁଥାଆନ୍ତି, 'ଲାଇଟ୍, ଲାଇଟ୍, ଠିଆ ହୁଅନ୍ତୁ ସାର୍ ରିକ୍‌ସା ଉପରେ ।' କିନ୍ତୁ ରିକ୍‌ସାର ବାଡ଼ ନାହିଁ ଯେ ଧରିବି କାହାକୁ ? ଦୁଇଟା ନନ୍ଦା ପଞ୍ଝୁଡ଼ିତା ମଣିଷ ରିକ୍‌ସାଟାକୁ ଯେପରି ଟାଣି ଟାଣି ନଉଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ବେକରେ ବହୁ ଚାରି କେଜି ଓଜନର ଗେଣ୍ଡୁ ଫୁଲ ମାଳର ଓଜନ ବୋହି ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କରି ଠିଆ ହୋଇ ରହିବା କ'ଣ ସମ୍ଭବ ?

ଜୟନ୍ତ ଦାସ ! ଟ୍ରାଇ ଇଟ୍, ଟ୍ରାଇ ଇଟ୍, ନେତୃତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ବାଲାନ୍‌ସିଂ ଫିଟ୍ । ଏଇ ଅମୀମାଂସିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଟିକିଏ ଅଧିକ ପ୍ରେରଣା ପାଇବା ପାଇଁ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଅନୁଗମନ କରୁଛି ସେଇ ପିମ୍ପୁଡ଼ିକାର ଧାଡ଼ି । ଗୋଟାଏ ବ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ପାର୍ଟି ଇତିମଧ୍ୟରେ କୁଆଡ଼ୁ

ଅସ୍ଥି କୁଟି ଗଲଣି । ବ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ପାର୍ଟିର ମ୍ଯୁଟରେ "ମେରା ନାମ୍ ଯକୁ"ର ରାଗିଣୀ, ସ୍ଲୋଗାନ୍ ପରେ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଓ ସେଇ ଉନ୍ମତ୍ତ ନୃତ୍ୟ । ଆମ ୟୁନିୟନ୍ ଅଫିସ୍ ନିକଟ ହୋଇ ଆସିଲା ପରା । "ଏଇ ତ ସାର୍, ଆଗରେ ପାର୍ଟି ଅଫିସ୍"—କିଏ କହିଲା । ସାମ୍ନା ପଡ଼ିଆରେ ସଭାମଣ୍ଡପର ସାଜସଜ୍ଜାରୁ ତାହା ବେଶ୍ ଅନୁମାନ କରି ପାରୁଥିଲି । ସାହାହେଉ ସ୍ବସ୍ତିର ଗୋଟାଏ ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇ କହିଲି, "ଏଇଥର ଡମର ଯାତ୍ରାର ଶେଷ ହେଲା ଜୟନ୍ତ ଦାସ ।"

ସଭା ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାନୀୟ ନାମ୍ ଲତ୍କାର ମାନେ ମାଇକ୍ ଆଗରେ ଠିଆହୋଇ ମାଇକ୍ ଟେଷ୍ଟିଂ କରୁଛନ୍ତି—ଓ୍ୟାନ୍-ଟୁ-ଥ୍ରୀ । ମୁଁ ସେତେବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱଶ୍ୱାସ । ମୁଁ ସଭାପତିର ଆସନରେ ସମାସୀନ ହେଲି । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଅଳ୍ପ ପୂର୍ବେ ସେଇ ମାଦୁଲି ପିନ୍ଧା ଯେଉଁ କଳା ମୂର୍ ମୂର୍ ଲୋକଟା ପଛେ ଛୁରୀ ଯୋଡା ଧରି ଆସିଥିଲା ମତେ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ପାଇଁ, ହଠାତ୍ କୁଆଡ଼ୁ ଭିଡ଼ ଠେଲି ଆସି ମୋ ସାମ୍ନାରେ ରଖିଦେଲା ଗୋଟାଏ ଷ୍ଟେଟ୍ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ସିଗାରେଟ୍ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଆଉ ଡ଼ିଆସିଲି । କେଉଁଠୁ ସ୍ମଗଲ୍ କରି ଆଣିଛି କେଜାଣି ? ମୁଁ ତା'କୁ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ' ମୋ ସାମ୍ନାରେ ମୁହଁ ମାଡ଼ି ଲମ୍ବ ହୋଇ ପଡ଼ିଯିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆମ ୟୁନିୟନ୍‌ର କେତେଜଣ ମସ୍ତାନ୍ ତାକୁ ଶୂନ୍ୟେ ଶୂନ୍ୟେ ଟେକି ଧରି ବାହାରକୁ ନେଇଗଲେ, "ଶଳା ! ଏଠିକି ପୁଣି ଆସିଛୁ ଆମ ସଭା ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ।" ସେଦିନର ସଭାକାର୍ଯ୍ୟ ବେଶ୍ ନିର୍ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆମ ୟୁନିୟନ୍‌ର ଶ୍ରମିକମାନେ ପ୍ରତିପକ୍ଷର ଚକ୍ରାନ୍ତକୁ ପଣ୍ଡ କରି ଦେଇ ପାରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବେଶ୍ ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।

× × × ×

ଏହାର କେତେଦିନ ପରେ ପୁଲିସ୍ ସହିତ ଲାଗିଲା ଆମ ୟୁନିୟନ୍‌ର ଏକ ମୁହାଁମୁହିଁ ସଂଘର୍ଷ । ଲାଠିଚାର୍ଯ୍ୟ ପରେ ଆମର ଶହେ ସରିକି ଶ୍ରମିକ ଗୋଟାଏ ଟ୍ରକ୍‌ରେ ଲଦା ହୋଇ ଗିରଫ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ ଥାନାକୁ । ହାଜତରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥାନର ଏକାନ୍ତ ଅଭାବ । ଥାନା ଭିତରେ ତିଳ ଧାରଣ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । କନ୍‌କନିଆ ଡ଼ିସେମ୍ବର ମାସର ଶୀତ ରାତି । ଶୀତର ପବନ ଚମଡ଼ାକୁ ଭେଦିଯାଉଛି ଛୁଞ୍ଚିପରି । ପୁଲିସ୍‌ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଟ୍ରକ୍-ଠାରୁ ଶହେ ଗଜ ଦୂରରେ ମୁଁ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛି ପୁଲିସ୍ ସହିତ ମୁକାବିଲା ପାଇଁ । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଓ ଅନ୍ୟ ଅଫିସର୍‌ମାନେ ଯେ କେତେବେଳେ ଆସିବେ ତା'ର ସ୍ଥିରତା ନାହିଁ । ମୋର ଚାରିଆଡ଼େ ଘେରି ରହିଛି କେବଳ ଅନ୍ଧକାର ଓ ପୁଲିସ୍‌ର ଆତଙ୍କଗ୍ରସ୍ତ ଶୂନ୍ୟତା । କାରଖାନା ଅଞ୍ଚଳଟା ସାରା ଶହେ ଚଉରାଳିଶ ଧାରା ଜାରି

କରାଯାଇଛି ଓ ତଦୁପରି କର୍ଫ୍ୟୁ । ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଯେ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଗୋଟିଏ ମାର୍ଜାର ଶିଶୁ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ବେଖାପ୍ ମନେ ହେବ ।

ପଛକୁ କାହାର ଗୋଟାଏ ଉତପ୍ତ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସରେ ମୁଁ ଚମକି ଉଠିଲି । ଝାପ୍‌ସା ଆଲୁଅରେ ଯୁହିଁ ଯାହା ଦେଖିଲି ସେଥିରେ ମୋର ମେରୁଦଣ୍ଡ ଦେଇ ଗୋଟାଏ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ର ଶୀତ୍‌କାର ପହଁରିଗଲା । ସେଇ ଲୋକଟା, ସେଇ ମାଦୁଳି ପିନ୍ଧା କଳା ମୂଚ୍ ମୂଚ୍ ଲୋକଟା । ପ୍ରତିପକ୍ଷ ୟୁନିୟନ୍‌ର ସେଇ ଗୁଣ୍ଡା ଶ୍ରମିକ । ମୁହଁରେ ଝିଙ୍କ କାଠି ପରି ଅରମା ଦାଢ଼ି ସବୁ ଥୁଣ୍ଟା ଥୁଣ୍ଟା ହୋଇ ବାହାରକୁ ବାହାରିଛି, ଆଉ ଫୁଲିଲା ଫୁଲିଲା ଗ୍ରୀବାର ମାଂସପେଶୀ ଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଚି ସେଇ ତମ୍ବା ମାଦୁଳି । ସେଦିନର ପ୍ରତିଶୋଧ ନବାକୁ ଆସିଚି ପରା ! ବର୍ତ୍ତମାନର ମୋର ଏହି ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ କ'ଣ ମାରିବ ?

ସାର ! ଆଉ କ'ଣ କହିବ କହିବ ହୋଇ ସେ' ଯେପରି ଛେପ ଢୋକିନେଲା । "ମାରିବ ତ ମାର, ଆଉ ତ କେହି ନାହିଁ ଦେଖୁଚି"—ମୁଁ ସାହସ ସଞ୍ଚୟ କରି କହିଲି । ସେ' ତା'ର କୁର୍ତ୍ତା ପକେଟ୍‌ରୁ ମୋ' ହାତରେ ଗୋଟାଏ ବୋତଲ ଧରେଇ ଦେଇ କହିଲା, "ସା'ର୍ ଏ ଥଣ୍ଡାରେ ଆଉ କେତେ ସମୟ ଏମିତି ଠିଆ ହୋଇ ରହିବେ; ସେଥିପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ଆଣିଚି ଗୋଟାଏ ବ୍ରାଣ୍ଡି ବୋତଲ । ଯଦି କାମରେ ଆସେ ।"

"କିନ୍ତୁ ତମେ ତ ସେମାନଙ୍କ ୟୁନିୟନ୍‌ର" ?—ପଚାରିଲି କୁଣ୍ଠିତ ଓ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ କଣ୍ଠରେ ।

"ହେଲେ କ'ଣ ହେଲା ସାର୍, ମୁଁ ଯେତେହେଲେ ତ ଜଣେ ମଜଦୁର୍ । ସେମାନେ ତ ସମସ୍ତେ ପୁଲିସ୍ ଘେରରେ, ଆପଣଙ୍କ କଥା ବୁଝିବ କିଏ ?"

ବାସ୍ତବିକ୍ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ'ର କ୍ଷୁଧା, ତୃଷ୍ଣା ଓ ସର୍ବୋପରି କ୍ଳାନ୍ତି ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ରାଣ୍ଡିର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ ଥିଲା । ବୋତଲଟାକୁ ସାମାନ୍ୟ ଆଲୁଅକୁ ଟେକିଧରି ସମୀକ୍ଷା କଲି । କୋନିଆକ୍ —ନେପୋଲିୟନ୍ ବ୍ରାଣ୍ଡି । ଅଦ୍ୟାବଧି ପୃଥିବୀର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ରାଣ୍ଡି । କଷ୍ଟମ୍‌ସର ଫାଙ୍କ ଦେଇ କିଏ ତାକୁ ପଦାକୁ ଚାଲାଣ କରିଛି ନିଶ୍ଚୟ, ନ ହେଲେ ଏତେ ମୂଲ୍ୟବାନ ବ୍ରାଣ୍ଡି ଜଣେ କୁଲିବସ୍ତିର ଶ୍ରମିକର ହାତରେ ବେମାନିଆ ଦେଖାଯାଏ ।

"କିନ୍ତୁ ପିଇବ କପରେ ?"—ପଚାରିଲି ।

"ରହନ୍ତୁ ସାର୍ ମୁଁ କେଉଁଠୁ ଗୋଟାଏ କିଛି ଯୋଗାଡ଼ କରେ ।"

କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ କେଉଁଠୁ ଗୋଟାଏ ଡେଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା କପ୍ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା କିଏ ଜାଣେ ।

ସେଇ ଅନ୍ଧକାର ଶୀତ ରାତ୍ରିର ନିର୍ଜନ ଆତଙ୍କଗ୍ରସ୍ତ ପରିବେଶ ଓ ତା'ର ଅଯାଚିତ ଆତିଥ୍ୟ ମୋତେ ତା'ର ବହୁତ ନିକଟକୁ ନେଇ ଯାଇଥିଲା ।

ପଚାରିଲି, 'କିନ୍ତୁ ତୁମେ....ତୁମ ପାଇଁ କିଛି ଗୋଟାଏ ଆଣିଲ ନାହିଁ ।' ସେ ହଠାତ୍ ବସି ପଡ଼ି ମୋର ପାଦ ଧରି ପକାଇ କହିଲା, 'ସାର୍ ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ....ମୁଁ ଅଶିକ୍ଷିତ ବୋଲି କ'ଣ ମୋର ସ୍ଥାନ କାଳ ପାତ୍ର ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ ।

ତା'ପରେ ଲୋକଟା ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ।

ଅଭ୍ୟାସଗତ ତୃଷ୍ଣା

ଯେତେବେଳେ ସକାଳେ ଢ଼ୋଗ୍ରାର ସମସ୍ତ କର୍ମଚଞ୍ଚଳ ଜନତା ସହରର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁକୁ ବା' ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀକୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଇ ଛୁଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଦେଖାଯାଏ, ଧାର ଶ୍ରାବଣର ଝିପି ଝିପି ବର୍ଷା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ପଞ୍ଚାଶୋର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବୃଦ୍ଧ ଓ ଜଣେ ସାତ ଆଠ ବର୍ଷର ବାଳକ ଗୋଟିଏ ଛତା ତଳେ ହାତରେ ଦୁଇଟି ବନ୍‌ଶୀ ଖଡ଼ା ଧରି, ରାସ୍ତା ଉପରେ ପାଣି ଚବର ଚବର କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ଜନତାର ବିପରୀତ ଦିଗରେ ।

ସେମାନଙ୍କର ଏହି ନିବିଡ଼ ବନ୍ଧୁତା ସମ୍ପର୍କରେ ସମଗ୍ର ସହରଟି ବିଦିତ ଥିବାରୁ ଏହାକୁ କେହି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମଣନ୍ତି ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଯା' ମଧ୍ୟ ଜାଣନ୍ତି ସେମାନେ ବେଶୀ ଦୂର ଯିବେ ନାହିଁ । କେବଳ ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ସହରର ଉପକଣ୍ଠରେ ଥିବା ପଦ୍ମ ପୋଖରୀ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ତା'ର ହୁଡ଼ା ଉପରେ କାହିଁ କେ। 'ଜେଜେପା' ଅମଳରୁ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିବା ବୁଢ଼ା ବରଗଛର ଲମ୍ବି ଆସିଥିବା ଶିଅ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ଆସ୍ଥାନ ଜମେଇ ନେବେ ।

ସେମାନଙ୍କର ଗତିବିଧି ବା' କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ କୌଣସି ବ୍ୟସ୍ତତା ବା ଉତ୍କଣ୍ଠାର ଲେଶ ମାତ୍ର ନଥାଏ । କାରଣ ଗଫୁର୍ ଅନେକ ଆଗରୁ ମାଛ ମାରିବାର ଦୁଇଟି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଗୋପନ ସତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି ସାରିଥାଏ, ଗୋଟିଏ ହେଲା ଅଖଣ୍ଡ ନୀରବତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଓ ଅନ୍ୟଟି ହେଲା ସବୁ କାମ ଧୀର ମନ୍ଥର ଭାବରେ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ସେ ପୁଣି କହେ କେ।'ଠି ପଢ଼ିଥିଲା କିଛି କାମ ତରବରରେ କରିବା ଅର୍ଥ ସଇତାନ୍‌ର ଚକର୍‌ରେ ପଡ଼ିବା ।

ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆୟୋଜନର ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ସନ୍ଧି ସମାଳି । ପୋଖରୀ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି

ସାର ସେଇଦନର ପାଣିପାଗ ଯଦ ଅନୁମତ ଦଏ ତାହାହେଲେ ପ୍ରଥମେ ଛତାଟିକୁ ଆନୁଷ୍ଠାନକ ଭାବରେ ବନ୍ଦ କରାଯାଏ ଓ ବନ୍ଧୁ ଟମ୍‌ବାବୁ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍‌ ଛତାଟିକୁ ଗଫୁର୍ ମିଆଁ ହାତରୁ ନେଇ ବରଗଛରୁ ଓହଳ ଆସିଥିବା ଅସଂଖ୍ୟ ଓହଳ ଭିତରୁ ଗୋଟିକରେ ସୁବିଧା ଜାଗା ଦେଖି ତାକୁ ଅଟକବନ୍ଦୀ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଟମ୍‌ବାବୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟଟି କରିବାର ହେତୁ ଏହି ଯେ' ପାଣିପାଗର ଆକସ୍ମିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲେ ଯେତେବେଳେ ଗଫୁର୍ ଡେରେଣ୍ଡା ଉପରେ 'ମନୋନିବେଶ କରି ବସିଥିବ ସେତେବେଳେ ଟମ୍‌ବାବୁ ଯେପରି ତା'ର ହାତ ପାଆନ୍ତାରେ ଥିବା ଛତାଟିକୁ ପୁନର୍ବାର ଉଦ୍ଧାର କରି ଗଫୁର୍‌କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରେ ।

ନୂଆ ନୂଆ ଟମ୍‌ବାବୁଙ୍କୁ ଗଫୁର୍‌ର ସମସ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆଜିକାଲି ଆଉ ତାହାର ପ୍ରୟୋଜନ ପଡ଼େ ନାହିଁ । ପୋଖରୀ କୂଳରେ ପହଞ୍ଚି ଓଦା ଜାଗା ଦେଖି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଟମ୍‌ବାବୁ ଜିଆ ଖୋଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଅନ୍ତି ଓ ମୃତ୍ତିକାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରୁ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ଜିଆମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସଜେଇରେ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଲାଗି ପଡ଼ନ୍ତି । ଅତି ସରୁ ସରୁ ଜିଆମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯିବାକୁ ପଡ଼େ. କାରଣ ଦ୍ୱିବିଧ— ସେମାନେ କଣ୍ଟାରେ ଗୁନ୍ଥାହେଲା ବେଳେ ଅନେକ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଓ ଆୟାସ ସ୍ୱୀକାର କରି ଗୁନ୍ଥାଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ପତଳା ହୋଇ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କର ତ୍ୱକ୍‌ର ଆବରଣ ଭେଦ ମାଛମାନେ ବନ୍‌ଶୀ କଣ୍ଟାଟିର ସମ୍ବାଦ ପାଇଯାଇ ତରକି ଯାଆନ୍ତି । ଆଉ ଥରେ ମାଛମାନେ ତରକି ଗଲେ କି ହୁରୁଡ଼ା ହେଇଗଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଗକୁ ଆଣିବା ମୁସ୍‌କିଲ୍ ହେଇଯାଏ ।

ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଖୁବ୍ ସ୍ଥୂଳକାୟ ଜିଆ-ମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଅନୁଚିତ କାରଣ ସେମାନେ କଣ୍ଟାରୁ ଖସି ଯାଇ ପାରନ୍ତି. ତେଣୁ ମାଛ ଜିଆ ପାଇଁ କଣ୍ଟା ଗିଳିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷୀଣ । ତେଣୁ ତୃତୀୟ ପନ୍ଥା ହେଲା ଅତି ସରୁ ନୁହଁ ବା' ଅତି ମୋଟା ନୁହଁ ଜିଆମାନଙ୍କର ସଂଗ୍ରହ ।

ଏଇ ଟମ୍‌ବାବୁ ଯେତେବେଳେ ଖଣ୍ଡେ ଖାକି ହାଫ୍ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ ଖଣ୍ଡେ ଧଳା ହାଫ୍ ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧି ଜିଆ ଆହରଣରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ ସେତେବେଳେ ଗଫୁର୍ ଗୁଡ଼ା ତା'ର ଲୁଙ୍ଗିଟିକୁ ମଜଭୁତ୍ କରି ଅଣ୍ଟା ଉପରେ ଭିଡ଼ି ନେଇ ପାଣିକୁ ଚରେଇ ଫିଙ୍ଗୁ ଫିଙ୍ଗୁ ମଝିରେ ମଝିରେ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ମନକୁ ମନ କହିଲା ପରି କହୁଥାଏ, "ଆଜି ଖାଲି ଚୁନାଗୁଡ଼ାକ ଭାରି ହରକତ୍ କରିବେ ।" ଏହା ଗତ ତିରିଶ ବର୍ଷ ଧରି ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ଶୀତ, ବର୍ଷା ନିର୍ବିଶେଷରେ

ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟହ ମାଛ ମାରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସିଦ୍ଧ ବଚନ, ଏହା ଅନ୍ୟଥା ହବାର ନୁହଁ । ଟମ୍‌ବାବୁ ଜିଆ ଖୋଳୁ ଖୋଳୁ ଟିକିଏ ରହିଯାଇ ମୁହଁ ଫେରେଇ ପଚାରେ, "କାହେ ଗଫୁର୍ ଚାଛା ?" ଗଫୁର୍ କୁହେ, "ଦେଖନ୍ତୁ ଟମ୍‌ବାବୁ, ଏଇନେ ମେଘ ତ ଏଇନେ ଖରା, ଏ ପାଗରେ ଯେତେ ଚୂନା ପୁଁଟି ମାଛ ସେମାନେ ସବୁ ଭେଲା ଭେଲା ହେଇ ଉପରକୁ ଉଠିବେ ଆଉ ବଡ଼ ମାଛ ସବୁ ଚାଲିଯିବେ ଗହେରା ପାନି କୋ ।" କଥାଟାକୁ ମାନସିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗ୍ରହଣ କରି ସାରି ଟମ୍‌ବାବୁ ପୁଣି ଜିଆ ଖୋଳାରେ ମନ ଦିଏ ।

ଯା' ପରେ ପରେ ଗଫୁର୍ ଆରମ୍ଭ କରେ ପାଣିର ଗଭୀରତା ମାପି ସୂତା ଉପରେ ମୟୂର ପକ୍ଷୀ ଡେରେଣ୍ଡାଟାର ସ୍ଥିତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା । ବହୁ ସମୟ ଧରି ସେ' କଣ୍ଟା ସହିତ ସୂତାକୁ ଛାଡ଼ି ପାଣି ଭିତରକୁ ଲମ୍ବେଇ ଦିଏ ଓ ପୁଣି କାଢ଼ି ଆଣି ଡେରେଣ୍ଡା ଓ ତତ୍‌ସଂଲଗ୍ନ କ୍ଷୁଦ୍ର ସୀସକ ଖଣ୍ଡକୁ କେତେବେଳେ ଆଗକୁ ଆଣେ, ପୁଣି କେତେବେଳେ ପଛକୁ ନିଏ । ଏହିପରି ଆଗକୁ ପଛକୁ ସେ' କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ କରି ଚାଲିଥାଏ ଅନେକ ସମୟ ଧରି । ଏହି ଅନୁପାତ କେବଳ ଗୋଟିଏ ବନ୍‌ଶୀ ଖଡ଼ା ପାଇଁ ନୁହଁ; ଦୁଇଟା ପାଇଁ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପାଣିରେ ସୂତା ଫିଙ୍ଗ ଓ ଯଦି ଡେରେଣ୍ଡା ବୁଡ଼ିଗଲା ତାହାହେଲେ ତା'କୁ ପଛକୁ ଟାଣ, ଯଦି ଭାସିଲା ତାହାହେଲେ ତା'କୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଆଗକୁ ନିଅ, ପାଣିର ଗଭୀରତା ଅନୁଯାୟୀ ଡେରେଣ୍ଡାର ଆନୁପାତିକ ଅବସ୍ଥିତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଭୁଲ୍ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଓଃ ! ଆଉ ଟିକିଏ ଉପରକୁ, ପୁଣି କେତେବେଳେ ଆଉ ଟିକିଏ ତଳକୁ ଯେପରି ଏହାର ଶେଷ ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର ଜୀବନରେ ଟମ୍‌ବାବୁ ଯେତେବେଳେ ବିଦେଶକୁ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ରପ୍ତାନି କରୁଥିବା ଏକ ପ୍ରଚୁର ବିତ୍ତଶାଳୀ କମ୍ପାନୀ 'ଇଷ୍ଟ କୋଷ୍ଟ ଫିସିଙ୍ଗ୍'ର ମ୍ୟାନେଜିଂ ଡାଇରେକ୍ଟର ଓ ସେ' ପ୍ରଦେଶର ଚେମ୍ବର୍ ଅଫ୍ କମର୍ସର ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ଭାବରେ କୌଣସି ସଙ୍ଗୀତ ଆସରକୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଅତିଥି ଭାବରେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ସେଠି ତାବଲ୍ ଚ ସୀତାର୍ ଓ ବେହେଲା ବାଦକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବାଦ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସମତାନରେ ବାନ୍ଧିବାକୁ ଯାଇ ଯେଉଁ ବିଳମ୍ବିତ ପୌନଃପୌନିକତାର ସୂତ୍ରପାତ କରିଥାଆନ୍ତି, ତାହା ତଦାନୀନ୍ତନ ଚିନ୍ମୟ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ମଧ୍ୟରେ ଏଇ ସୁଦୂର ଅତୀତର ଗଫୁର୍ ଚାଛା ପାଇଁ ପାଣି ମାପି ଡେରେଣ୍ଡା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବାର ସ୍ମୃତିଟିକୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଇଥାଏ । ଗଫୁର୍ ଚାଛା କଥା ସ୍ମରଣ କରି ଚିନ୍ମୟ ମହାନ୍ତିଙ୍କର ମୁହଁରେ

ଉଡ଼ି ଆସୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲେଟ ସିଗ୍ଲ ହସଟିଏ ପ୍ରକଟିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏକ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଔଦାସୀନ୍ୟ ଭିତରେ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଯାଏ, ଯେପରି ଆକାଶର କଳା ମେଘ ଗ୍ଲେଟ ଗୋଟିଏ ତାରାକୁ ଟୁପ୍ କରି ଗିଳି ଦେଲା ।

ପ୍ରାଥମିକ ଆୟୋଜନ ସମାପ୍ତ ହେଲେ ଗଫୁର୍ ଗୁଛା ଦୁଇଟା ବନ୍ଶୀ ଖଡ଼ାରେ ଜିଆ ଗୁନ୍ଥିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ । ବେଳେ ବେଳେ ସେ ନିଜେ କରେ ନ ହେଲେ କେତେବେଳେ ଟମ୍‌ବାବୁ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସେ । ଜିଆ ଗୁନ୍ଥି ସାରି ଟମ୍‌ବାବୁ ଗଫୁର୍‌ର ସମ୍ମତି ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରେ କାରଣ ଜିଆ ଗୁନ୍ଥିବାଟା ଗୋଟାଏ ମାମୁଲି କାମ ନୁହଁ । ବେଳେ ବେଳେ ଟମ୍‌ବାବୁର ଜିଆ ଗୁନ୍ଥାଟିକୁ ଗଫୁର୍ ଅକ୍ଷତ ପାସ୍ କରିଦିଏ ନ ହେଲେ କେତେବେଳେ କେତେବେଳେ ତା' ଉପରେ ତା'ର ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ଟିକିଏ ତାରକସୀ କାମ କରି ଦେଖେଇ ଦିଏ । ଏଥର ସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଗୋଟାଏ ବନ୍ଶୀ ଖଡ଼ାକୁ ଗଫୁର୍ ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ ତଳେ ଚିପି ଧରେ ଓ ଅନ୍ୟଟିକୁ ଡାହାଣ ହାତରେ ଧରି ଗଭୀର ଏକାଗ୍ରତାର ସହିତ ଦୁଇଟି ଭାସମାନ ଡେରେଣ୍ଡାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବସିରହେ ।

କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆସି ପ୍ରାୟ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ । ଛୁଟି ଥିଲେ ବି ଟମ୍ ବାବୁର ସମସ୍ୟ ନାହିଁ, କାରଣ ତାକୁ ଘରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିବେ ତା'ର ମା' ଓ ତା'ର ବଂଶ ଆଭିଜାତ୍ୟ । ବାରମ୍ବାର ବାରଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଟମ୍‌ବାବୁ ସେ ଆଭିଜାତ୍ୟର କଠୋର ଅର୍ଗଳି ଅତିକ୍ରମ କରି ଚାଲି ଆସିଛି ଗଫୁର୍ ମିଆଁ ସହିତ ମାଛ ମାରିବାକୁ । ସେ ପରିବାରରେ ମାଛ ମାରିବା ଗୋଟାଏ ଅପରାଧ ଆଉ ତା' ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀଛଡ଼ା ପଠାଣ ସହିତ । ଟମ୍‌ବାବୁ ଦିନେ ଦିନେ ଘରକୁ ଆସି ତା'ର ବାପାଙ୍କୁ କହେ, ମାଛ ମାରିବାର ମଜା କଥା, କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ ଯେ, ଏତେ ନିରପରାଧ ଆନନ୍ଦ ପାଇଁ ତାକୁ କାହିଁକି ବାରମ୍ବାର ବାରଣ କରାଯାଏ ।

ଟମ୍‌ବାବୁ ଧ୍ୟାନ ଗମ୍ଭୀର ମୂର୍ତ୍ତିଟାକୁ କୁହେ, "ଚାଚା ମୁଁ ଆସୁଛି ।" ଗଫୁର୍ ନୀରବରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲେଇ ସମ୍ମତି ଜ୍ଞାପନ କରେ ଓ ତା' ପରେ ଟମ୍‌ବାବୁ ସିଧା ଦଉଡ଼େ ଘର ମୁହାଁ । ଗଛ, ବିଲ, ବସ୍ତୀ ସବୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଯେତେବେଳେ ଟମ୍‌ବାବୁ ଆସି ଘରେ ପହଞ୍ଚେ ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ନୀରବରେ ଇତସ୍ତତଃ ପଦଚାରଣା କରୁଥାଆନ୍ତି ତା'ର ବାପା ଏକ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ଶାସନ ପରି । "କ'ଣ, ଘରେ ଖେଳନା ନାହିଁ ଖେଳିବାକୁ, ଟେପ୍‌ରେକର୍ଡ଼ର ନାହିଁ ଶୁଣିବାକୁ, ଇନ୍‌ଡ଼ୋର୍ ଗେମ୍‌ସ୍ ନାହିଁ......ତାହାହେଲେ କାହିଁକି

ସବୁବେଳେ ମାଛ ମଗ୍ନ ଗୃଲଛୁ, କ'ଣ ମିଳୁଛୁ ସେ' ମାଛ ଧରୁଛୁ ?'' ଟମ୍ ବାବୁ ଯା'ର କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦିଏ ନାହିଁ, କାରଣ ସିଏ ସେଇ ଗୋଟାଏ କଥା ଆଉ କେତେଥର ବା' କହିବ ? ଏବଂ ଠିକ୍ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତିରେ ସେ ନିଜେ ଜାଣେ ଯେ, ଛିଆପିଆ ସବଲେ ଟିକଏ ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ସେ ଦୌଡ଼ିବ ପୁଣି ପଦ୍ମ ପୋଖରୀ କୂଳକୁ, ଗଫୁର୍ ଗୃଛା ପାଖକୁ ।

ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ଟମ୍ ବାବୁ ଆସି ଗଫୁର୍ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚେ ସେତେବେଳକୁ ଖରା ନଇଁ ଆସିଥାଏ । ଆଉ ଗଫୁର୍ ଗୃଛାର ଚୁପ୍ ଗୃପ୍ ଗ୍ରଇଟା ମଧ ଅନେକ ଲମ୍ବା ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଟମ୍ ବାବୁ ଆସି ଆଗ ଖାଲେଇଟାକୁ ଯାଞ୍ଚ୍ କରେ କିନ୍ତୁ ଯାହା କିଛି ଚୁନା ମାଛ ତା' ଦୁଇଶହ କି ତିନିଶହ ଗ୍ରାମ ହେବ । କିନ୍ତୁ ସେଥିପାଇଁ ଗଫୁର୍ ଗୃଛାର ଦୁଃଖ ନାହିଁ ଏତେଟିକେ, ସେ ସେମିତି ବସି ରହିଛୁ । ଗଫୁର୍ର ଏହି ନିର୍ଲିପ୍ତ ନୀରବ ଧ୍ୟାନଗମ୍ଭୀର ମୁଦ୍ରାଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ ଟମ୍ ବାବୁକୁ । ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ସଂଧ୍ୟା ହେଇଆସେ ଓ ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶ ହେଇଯାଏ ଗୋଟାଏ ଅଲଣିର ସମୁଦ୍ର ଓ ସେହି ରକ୍ତିମ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଗଫୁର୍ର ସମଗ୍ର ଚେହେରା ହେଇଯାଏ ଗୋଟାଏ କଳା ସିଲ୍ହଟ୍ ଛବି, ଏପରିକି ତା'ର ଚିବୁକ ତଳକୁ ଓହ୍ଲି ଆସିଥିବା ଶ୍ୱେତ ଶ୍ମଶ୍ରୁ ଗୁଚ୍ଛ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୃଷ୍ଣ ରଙ୍ଗରେ ରଞ୍ଜିତ ହେଇଉଠେ, ଯାହାକି ମାତ୍ର ସାମାନ୍ୟ ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ରେଖାଙ୍କିତ ହେଇଥିଲା ଅସ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟର କୋମଳ ଲୋହିତ କିରଣରେ, ଜାଫ୍ରାନ୍ର ଭ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରି ।

ସବୁ ଚୁପ୍ ଗୃପ୍ । ପାଣି ସବୁ ଯେମିତି ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ଯାଇଛୁ । ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିନ ଅସ୍ତ ଯାଉଛୁ । କିନ୍ତୁ ଏଇ ଅଖଣ୍ଡ ନୀରବତା ଓ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥାକୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକରେ ଫେରିଆସେ ପ୍ରାଣର ଚଞ୍ଚଳତା ଯେତେବେଳେ ଅନତି ଦୂରର ମସ୍ଜିଦ୍ର ଚୂଡ଼ାରୁ ମୁଆଜିନ୍ର ଗୁରୁ ଗମ୍ଭୀର ଧ୍ୱନି ଭୁହାଇ ଭୁହାଇ ଆଜାନ୍ ଡ଼ାକେ—ଯା ଆଲ୍ଲା ହୋ ଅକବର୍ । ସେ' ଧ୍ୱନି ଗଫୁର୍କୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଦିଗ୍ବଳୟକୁ ପ୍ରସରି ଯାଏ । ଗଫୁର୍ ଗୃଛାର ମାଛ ମରାର ପର୍ବ ସେଦିନ ପାଇଁ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ଓ ସେ' କାଳ ବିଳମ୍ବ ନକରି ମୁଣ୍ଡରେ ଖଣ୍ଡେ ରୁମାଲ୍ ପକେଇ ଦେଇ, ଜାନୁପାତ ପୂର୍ବକ ନମାଜ୍ ପଢ଼େ ଯାହାର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରମାଣ ଗଫୁର୍ର ଓଷ୍ଠର ନୀରବ ଅଥଚ ମୃଦୁ ସ୍ଫୁରଣ ।

ସେଦିନ ସେମାନଙ୍କର ବୟସ ଥିଲା ଷାଠିଏ । ଗଫୁର୍ର ଗୋଟିଏ ଦିନ ହଜିଗଲା ଓ ହେଇପାରେ ଟମ୍ ବାବୁ ପାଇଁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଆସିବାର ସଙ୍କେତ ।

ଦିନେ ଦିନେ ସମୟ ଆଉ ସୁଯୋଗ ଯଦି ଥାଏ ତାହାହେଲେ ଟମ୍ ବାବୁ ଗଫୁର୍ ମିଆଁ ପାଦ ଛଳରୁ ବନ୍‌ଶୀ ଖଣ୍ଡାଟା ଟାଣିନେଇ ବସେ । ସେ ଖଣ୍ଡାଟାରେ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ କଣ୍ଟା ତିନ-ଚାରି ସେରିଆ ରୋହି, ଖଙ୍କୁର ବା ବାଲିଆ ଧରିବା ପାଇଁ । ଟମ୍ ବାବୁର ଭେଟେରେଣ୍ଡାରେ ଖାଲି ଅସଂଖ୍ୟ କମ୍ପନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ଓ ଖୋପରେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ' ସଫଳ୍ୟ ବା ଉତ୍ତରୁଣ୍ଟ ବା ଉଦ୍‌ନକୃଷ୍ଣ ମାଛମାନେ କଅଁଳିକୁ ଝୁମ୍ପି ଝୁମ୍ପି ନିଃଶେଷ କରି ପଳାୟନ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଗଫୁର୍ ମିଆଁର ବନ୍‌ଶୀ ଖଣ୍ଡାରେ ବାରମ୍ବାର ଉତ୍ତୋଳିତ ହେଉଥାଆନ୍ତି, କେତେବେଳେ ରଜତ୍-ଶୁଭ୍ର କେରାଣ୍ଡି ମାଛ ଓ କେବେ କେବେ ମୁଗୁନି ପଥର ପରି ଘୋର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ମାଗୁର, ରଡ଼ା ଓ ଚେଙ୍ଗ ପ୍ରଭୃତି ମାଛ ।

ଖିଡ଼ପ୍ଫୁହ ଟମ୍ ବାବୁଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହ ଦେବା ପାଇଁ ଗଫୁର୍ ମିଆଁ କୁହେ, "ସବୁ କିସ୍‌ମତ୍ ବାବୁ ସବୁ କିସ୍‌ମତ୍—କିନ୍ତୁ ୟାଦ୍ ରଖ ଟମ୍ ବାବୁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଗୋଟାଏ ଏମିତି ମାଛ ଧରିବ ଯେ' ସହରସାରା ଲୋକ ମାଛଟାକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆସି ଜମା ହେଇଯିବେ ।" ଟମ୍ ବାବୁର କଳ୍ପନା ପ୍ରବଣ ମାନସ ପଟରେ ସେହି ସୁଦିନର ଦୃଶ୍ୟ ଭାସିଉଠେ—ହଁ, ଜରୁର୍ ଦିନେ ନଁ । ଦିନେ ଧରାହେବ ଗୋଟାଏ ମାଛ ପରି ମାଛ ! ଆଉ ସେଦିନର ଗୌରବରେ ତ ଟମ୍ ବାବୁ ପୂରାପୂରି ଆଠପଣ ଭାଗୀଦାର୍ ।

ସେଦିନ ସେହି ହାତକୁ ନଆସିଥିବା ବଡ଼ ମାଛ କଥା କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଇ ହେଇ ପାଦ ଗଣି ଗଣି ଘରକୁ ଫେରୁଥିଲେ ଗଫୁର୍ ଆଉ ଟମ୍‌ବାବୁ । ଯଦି ହଠାତ୍ ଟମ୍ ବାବୁ ବନ୍‌ଶୀ ଖଡ଼ା ଧରିଥିବା ବେଳେ ସେଇ ମାଛଟା ଖୋପ ଗିଳେ ତାହା ହେଲେ କଣ କରାଯିବ ? ଅସୁବିଧା ବା କ'ଣ ପାଖରେ ତ ଗଫୁର୍ ମିଆଁ ଥିବ, ସେ କଣ ମାଛଟାକୁ ଆୟତ୍ତ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ? ମାଛ ଲଗୁନାହିଁ ଲଗୁନାହିଁ, ସିଏ କିସ୍‌ମତ୍ କି କଥା, କିନ୍ତୁ ମାଛ ଥୋପ ଗିଳି ଗଫୁର୍ ହାତରୁ ଖସି ଯାଇନାହିଁ କେବେ । ଆଜି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଦିନେ ତ ପୁଣି ଗଫୁର୍ ମିଆଁର ହୁଇଲ୍ ବନ୍‌ସୀ ଥିଲା ଆଉ ସେଥିରେ କେତେ ବଡ ବଡ଼ ମାଛ ଲଗିଛନ୍ତି । ଗଫୁର୍ ସୂତା ଗୁଡ଼ଉଛି—ନଉ ଶଳା କେତେ ସୂତା ନଉଚ, ପୁଣି ତାକୁ ଶେଷରେ ଖେଳେଇ ଖେଳେଇ କୂଳକୁ ଆଣି କାବୁ କରିଛି । ଛ'-ସେରିଆ ଖଙ୍କୁର । ଗୋଟାଏ ମାଛକୁ ଖେଳେଇ ଖେଳେଇ କୂଳକୁ ଆଣିବାକୁ ଗଫୁର୍‌କୁ ଲଗିଛି ବରାବର ତିନି ଘଣ୍ଟା ।

କଥା ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଟମ୍ ବାବୁର ଆଖି ବଡ଼ ବଡ ହେଇ ଯାଇଛି । ଅନେକ ପଇସା ଥିବ ଗଫୁର୍ ମିଆଁର । ଜୀବନରେ

କେତେ ନାଁ କେତେ ବେଶ, ଖକୁର ମାଛ ମାରନ୍ତି ଗଫୁର୍ ଗୃଛା । ମାଛର ଝାଲେଇ ଧରି ଲମ୍ବା ଗଫୁର୍ ସହିତ ଫେରୁଥାଏ ଟମ୍ ବାବୁ । କୋ'ଠି କୋ'ଠି ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଆଲୁଅ ଜଳି ଉଠିଲାଣି । ଏମିତି ଫେରିଲା ବେଳେ ଗଫୁର୍ ଅନେକ ଥର କହନ୍ତି, "ଟମ୍ ବାବୁ, ବଢ଼ିଆ ମଞ୍ଜି କଣ୍ଟିଆ ପଥର, ଆଜି ଦୁ'ଟା ଘରକୁ ନେଇଯାଅ—ମାଛ ପେଟରେ ମଞ୍ଜି ଖୁବ୍ ହେଇଛି ଝାଲ ।" ଟମ୍ ବାବୁ କଳ୍ପନା କରିପାରେ ନାହିଁ ଯେ ସେ' ଗଫୁର୍ର ମାଛ ଝାଲେଇରେ ମାଛ ନେଇ ଘରକୁ ଆସି କହିବ ଯେ' ଗଫୁର୍ ଗୃଛା ଆମ ଘରକୁ ମାଛ ପଠେଇଛି । ଟମ୍ ବାବୁ ନିଜେ ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ ତାଙ୍କ ଘରର ଅଭ୍ୟାସ କେଉଁଠି ଯାହାପାଇଁ ଜଣେ ଲୋକର ସାମାନ୍ୟ ଉପହାର ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରେ ନାଁ । ଟମ୍ ବାବୁ ଆତଙ୍କିତ ହେଇ ଉଠି କହେ, "ନାହିଁ, ଆଉ ଗଫୁର୍ ଗୃଛା ରାତିରେ ଆମ ଘରେ ମାଛ ହୁଏ ନାହିଁ ।"

ଗଫୁର୍ର ଘର ପାଖରେ ଟମ୍ ବାବୁ ମାଛ ଝାଲେଇକୁ ବାରଣ୍ଡାରେ ଥୋଇଦିଏ । କେବେ କେବେ ଟିକିଏ ସମୟ ଅବଶିଷ୍ଟ ଥାଏ—ଆଉ ଟିକିଏ ପରେ ଟମ୍ ବାବୁ ଘରକୁ ଫେରିଚାଲି ଚାଲିବ । ଗଫୁର୍ ପାଖ ଦୋକାନରୁ ଟିକିଏ ଗୁ' ଆଣି ମୁହଁରେ ଲଗାଏ । ଟମ୍ ବାବୁ କହେ "ଗୃଛା ତମର ଆଉ କିଏ ସବୁ ଅଛନ୍ତି ?" ଗଫୁର୍ ହସେ ମଳିଚିଆ ହସ, କୁହେ, "ମେରା କୋଇ ନେହିଁ ଟମ୍ ବାବୁ, ସ୍ରିଫ୍ ଆଲ୍ଲା ହାଏ ।" ପୁଣି ସେଇ ଏକା କଥାକୁ ଦୋହରେଇ ପଚାରେ ଟମ୍ ବାବୁ, "ତମର କଣ କେହି-କେହି-କେହି ନାହିଁ ? ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଦିଏ ଗଫୁର୍, 'ନାଁ' କେହି ନାହିଁ । କେହି— କେହି ନାହିଁ ।"

ଗଫୁର୍ ତା'ପରେ ଘର ଭିତରକୁ ଯାଇ ହାରିକେନ୍ ଲଗାଏ । ଏଇ ହାରିକେନ୍ ଲଗେଇବାଟା ଅତି କରୁଣ ଲାଗେ ଟମ୍ ବାବୁକୁ କାରଣ ଲଣ୍ଠନର ମଳିନ ଆଲୁଅ ଗଫୁର୍ର ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ପ୍ରକଟିତ କରେ । କେବଳ ଖଣ୍ଡେ ଦଉଡ଼ିଆ ଖଟ, ଗୋଟାଏ ମାଟିଆ ଆଉ କଳେଇ କରା ଖଣ୍ଡେ ପ୍ଲେଟ୍ ଆଉ ଗିଲାସକୁ ଛାଡି ଦେଲେ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । ସେଇ ବଖରାଏ ଘରର ଗୋଟାଏ କଣକୁ ଗୋଟାଏ ଛୋଟ ଦୋପଖା ଚୁଲି କେବଳ । ଥରେ ପଚାରିଲା ଟମ୍ବାବୁ, "ତମର ଗଫୁର୍ ଗୃଛା ଆଉ କିଛି ଜିନିଷ ନାହିଁ ?" ଗଫୁର୍ ସେଦିନ ବି ସେହିପରି ଉଦାସୀନ ଭଙ୍ଗୀରେ ଜବାବ୍ ଦେଇଥିଲା, "ମେରେ କୁଛ୍ ନେହିଁ, ମେ ଫକିର୍ ହୁଁ ।" ସେଦିନ ଅନେକ ଦୁଃଖ ପାଇ ଘରକୁ ଫେରିଥିଲା ଟମ୍ ବାବୁ, ଗଫୁର୍ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଚୁର ସହାନୁଭୂତି ହେଇଥିଲା ତା'ର ଶିଶୁ ମନରେ । ଆହା ! ବିଚରାର କିଛି

ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ତାକୁ ଝଡ଼ ବର୍ଷା ଶୀତରେ ପ୍ରତିଦିନ ମାଛ ମାରିବାକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଅଥଚ ଟମ୍ ବାବୁର ଘରେ ଏତେ ଆସ୍‌ବାବ୍ ପତ୍ର, ଏତେ ଲୁଗାପଟା ଓ ଏତେ କ୍ରୋକରି କଟ୍‌ଲେରିର ସମ୍ଭାର ।

ସମସ୍ତ ବିତି ଚାଲିଛି ନିଦାଘ ଗ୍ରୀଷ୍ମରେ, ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଶୀତରେ ଓ ମଳୟସ୍ମିତ ବସନ୍ତରେ । ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଏକତ୍ର ମାଛ ମାରିବାର ସମୟ ମଧ୍ୟ ସଂକ୍ଷିପ୍ତରୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତତର ହୋଇ ଆସୁଛି । ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକର ଚାପରେ, ସମାଜର ଅନୁଶାସନର ଦାବୀରେ ଓ ସର୍ବୋପରି ଟମ୍ ବାବୁଙ୍କର ପରିବାରର ନିଷେଧାଜ୍ଞାରେ ଟମ୍ ବାବୁଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ବିଳାସ ଅତି ନିଷ୍ଠୁର ଭାବରେ ବିଡ଼ମ୍ବିତ ହୋଇଛି । ଟମ୍ ବାବୁ ଟମ୍‌ବାବୁ ଓ ଗଫୁର୍ ମିଆଁ ଗଫୁର୍ ମିଆଁ—ଏ ସତ୍ୟ ଗଫୁର୍ ବୁଝିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଟମ୍‌ବାବୁଙ୍କୁ ବୁଝିବାକୁ ସମୟ ଲାଗିଥିଲା । ଆଉ ତା'ଛଡ଼ା ବର୍ତ୍ତମାନ ଟମ୍‌ବାବୁ ଆଉ ଟମ୍‌ବାବୁ ହୋଇ ନାହିଁ, ସେ' ଧୀରେ ଧୀରେ ଚିନ୍ମୟରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯାଇଛି, ତା' ନହେଲେ ତାକୁ ଚିନ୍ମୟ ନାଁରେ ସମସ୍ତେ ଡାକୁଥାନ୍ତେ କାହିଁକି ? ସ୍କୁଲ୍‌ର ଉପସ୍ଥାନ ବହିରେ ତା' ନାଁ ଚିନ୍ମୟ ମହାନ୍ତି ଲେଖା ହୋଇଥାଆନ୍ତା କାହିଁକି ? ସେଦିନ ତା'ର ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଝିଅ ତା'କୁ କହିଥାଆନ୍ତା କାହିଁକି ତମ ନାଁ ଚିନ୍ମୟ ନାଁ—ମତେ ଏଇ ଚିନ୍ମୟ ନାଁ ଟା ଭାରି ଚମତ୍କାର ଲାଗେ । କିନ୍ତୁ ଏ ସମସ୍ତ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ମୟ ମଝିରେ ମଝିରେ ରବିବାର ବା' ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଛୁଟି ଦିନ ଦେଖି ଚାଲିଆସେ ଗଫୁର୍ ମିଆଁ ପାଖକୁ—ଗଫୁର୍ ମିଆଁ ଫକୀର୍ ପାଖକୁ । ଗଫୁର୍ ମିଆଁ ଫକୀର୍, ବାଃ ! ତା'ର କେହି ନାହିଁ, ତା'ର କିଛି ନାହିଁ—ତା'ର କିଛି ଜରୁରତ୍ ନାହିଁ—ଆଉ ସେଥିପାଇଁ ତା'ର କୌଣସି ଜଞ୍ଜାଳ ନାହିଁ । ଖାଲି ତା' ପାଇଁ ଏକା ଅଛି ଆଲ୍ଲା । ସେଥିପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଆରକ୍ତ ଆକାଶର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଗଫୁର୍‌ର ଛବି ହୋଇଯାଏ ସିଲ୍‌ହୁଟ୍, ଯେତେବେଳେ ମୋଆଜିନ୍ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ର ଚୂଡ଼ାରୁ ଆଜାନ୍ ଡାକେ 'ଯେ ଆଲ୍ଲା ହୋ ଅକବର୍' ସେତେବେଳେ ଫକୀର୍ ଗଫୁର୍ ନମାଜ୍ ପଢ଼େ—ଆଲ୍ଲା ପାଖରେ ଦୁଆ ଜଣାଏ ।

ଆଉ ଏକ ଦିନର ସକାଳ ।

ସେ' ଦିନର ସକାଳ ଥିଲା ଅକ୍ଟୋବର୍‌ର ଏକ ରୌଦ୍ର ଧୌତ ସକାଳ, ଏବଂ କଲେଜ୍‌ର ପୂଜା ଛୁଟିରେ ଘରକୁ ଫେରି ଅକସ୍ମାତ୍ ଚିନ୍ମୟ ମହାନ୍ତି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ ଗଫୁର୍ ଚାଚାର ଭଙ୍ଗା ଚାଳଘରେ । ସବୁଦିନ ପରି ସେ'ଦିନ ମଧ୍ୟ ଗିଲସେ ନାଲି ଚା' ଖାଉ ଖାଉ ମାଛ ମାରି ଯିବା

ପାଇଁ ତା'ର ଗ୍ଲେଟ ଗ୍ଲେଟ ଉପକରଣ ସବୁ ସଜାଡ଼ି ନଉଥିଲା ଗଫୁର୍ । ଚନ୍ଦ୍ରମୁ ଏଉଡ଼ିଆ ଖଟ ଉପରେ ବସିପଡ଼ି ପଚାରିଲା, ଆଉ ଗୃଚା ଖବର କଣ, ସବୁ ଭଲତ ? ଗଫୁର୍ କହିଲା, "ବାବୁ ମୁଁ ଏକ ରକ୍ଷିତ ଲୋକ, ମତେ ଯେମିତି ରଖାଯାଇଛି ମୁଁ ସେମିତି ଅଛି ।" ତା'ପରେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସେମାନେ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ପଦ୍ମପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାକୁ, ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରମୁ ଜଣେ ବାଧ୍ୟ ତାଲିମ ପ୍ରାପ୍ତ ଗ୍ରୁନ ପରି ଗଫୁରକୁ ଅନୁସରଣ କଲେ । ସେ'ଦିନ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଶିବିରରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ପଦ୍ମ ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାରେ ଚନ୍ଦ୍ରମୁକୁ ମୌନବ୍ରତ ନାମକ କଠୋର ତାପସ ଆଚରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ଗଫୁର୍ ଗୃଚାର ବନ୍‌ଶୀରେ ମାଛ ଉଠୁଥିଲେ ପଟାପଟ୍ । ସୂତା ଗୁଟିଏ ଗୁଟିଏ ତେଲେଣ୍ଡା ଉପରକୁ ଉଠିଛି କି ନାହିଁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ଖୁମ୍ପି ବା ଆଉ ଗୋଟାଏ ଝଟକାରେ ମାଛ । ଖାଲି ଚୂନା ମାଛ ନୁହଁ ଉଠୁଛନ୍ତି ପୋହଲା, ପୋବ୍‌ତା ଆଉ ଗୃଖଣ୍ଡେ ଲମ୍ବର ମଞ୍ଜି କର୍ଣ୍ଣିଆ । ଚନ୍ଦ୍ରମୁର ଉତ୍ସାହର ସୀମା ନାହିଁ । ଗୃହୁଁ ଗୃହୁଁ ପ୍ରାୟ ଖାଲେଇ ଅଧା ପୁରି ଗଲାଣି । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ସୂର୍ଯ୍ୟ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଆସୁ ନ ଆସୁଣୁ ଗଫୁର୍ ତା'ର ବନ୍‌ଶୀ ଖଡ଼ା ଗୋଟେଇ ନେଇ ଘରକୁ ଫେରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା । ଚନ୍ଦ୍ରମୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଇ ପଚାରିଲା, "ଗୃଚା ! ଆଜି କଅଣ ଏତେ ସଅଳ ?"

ଗଫୁର୍ କହିଲା, "ବହୁତ୍ ମଚ୍ଛି ହୋ ଗୟା, ଔର୍ କ୍ୟା ହୋଗା ?"

ଚନ୍ଦ୍ରମୁ କହିଲା, "କାହିଁକି, ଆଜି ଟପାଟପ୍ ଖୋପ ଗିଳୁଛନ୍ତି. ବେଶୀ ମାଛ ମାରିଲେ ବଜାରରେ ବିକ୍ରୀ କରିଦବ ।"

ଗଫୁର୍ ସାମାନ୍ୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଇ ଚନ୍ଦ୍ରମୁକୁ ଗୃହିଁଲା ଆଉ କହିଲା, "ବିକ୍ରୀ କରିବ କାହିଁକି ?" ଚନ୍ଦ୍ରମୁ ବି ବେଶ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା, କହିଲା, "ତମେ କ'ଣ କହୁଚ ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନାହିଁ ଗଫୁର୍ ଗୃଚା, କାହିଁକି ଲୋକେ ବିକ୍ରୀ କରନ୍ତି. କାହିଁକି ବଜାରରେ ଏତେ ବିକ୍ରୀବଟା ଲାଗିଛି, ପଇସା ପାଇଁ—ପଇସା ପାଇବ ।"

ଗଫୁର୍ ବେଶ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଚନ୍ଦ୍ରମୁକୁ ଅନେଇଲା ଥରେ ଆଉ ତା' ପରେ ପରେ କିଛିଟା ସ୍ୱଗତଃ ଓ କିଛିଟା ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଭାବରେ କହିଲା, "ଫକୀର୍‌ର ପଇସା କଣ ହବ ବାବୁ ? ଜରୁରତ୍ ନେହିଁ ।"

ଗଫୁର୍ ଗୃଚାର ଗାଲ ଉପରେ ପିନ୍ କଣ୍ଟା ପରି ଧଳା ଧଳା ଚୂଳ ଉଠିଥିଲା ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟର ବିପରୀତ ଦିଗରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ

ତା'ର ମୁହଁ ଉପରେ ଅସଂଖ୍ୟ କୁଞ୍ଚିଳ ରେଖା ଜରାର ସ୍ପଷ୍ଟ ସୂଚନା ଦେଉଥିଲା । ଏଇ ଜରାଗ୍ରସ୍ତ, ଦରିଦ୍ର ଫକୀର୍‌ର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଆସ୍ପର୍ଦ୍ଧାରେ ଚିନ୍ମୟ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଭାବରେ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ସେ ଏକା ନିଃଶ୍ୱାସରେ କହି ଚାଲିଲା, "ପଇସା କଣ ହବ ? ମୋର ଆଉ ଓଳିକି ଖାଇବାକୁ ନାହିଁ, ଦେହରେ ଜନା ନାହିଁ, ପଇସା କଣ ହବ ? ପଇସା ହେଲେ ଆଉ ଜିନିଷ କିଣି ପାରିବ, ଆହୁରି ଭଲ ଖାଇ ପାରିବ, ଖରା ବର୍ଷା ଶୀତରେ ତମକୁ ବନ୍‌ଶୀ ଖଡ଼ା ଧରି ମାଛ ମାରିବା ପାଇଁ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, ତମେ ଆରାମରେ ରହିବ, ସୁଖରେ ରହିବ....।" ଏକା ନିଃଶ୍ୱାସରେ ସବୁତକ କହିସାରି ଚିନ୍ମୟ ନୀରବ ହେଲା ।

ଗଫୁର୍‌କୁ ଚିନ୍ମୟର ଉତ୍ତେଜନା ସାମାନ୍ୟତମ ପରିମାଣରେ ମଧ୍ୟ ସଂକ୍ରମିତ କରି ପାରି ନଥିଲା । ସେ ସେମିତି ମନକୁ ବଡ଼୍‌ବଡ଼୍‌ ହେଲ ପରି କହିଲା, "ମତେ ଆରାମରେ ସୁଖରେ ରହିବାକୁ ଏତେ ତଖ୍‌ଲିଫ୍ କରିବାକୁ ହବ । କାହିଁକି, ମୁଁ ତ ଏଇନେ ବେଶ୍ ଆରାମରେ ସୁଖରେ ଅଛି । ଟମ୍ ବାବୁ, ହମ୍ ଗୋଲମ୍ ହାଏ, ହାମ୍‌କୁ ଯେଇସେ ରଖ୍‌ଖା ଗିଆ ହେ ହମ୍ ଏଇ ସେ ଇ ହେଁ ।"

ସେଦିନ ଚିନ୍ମୟ, ଗଫୁର୍ ଚାଚାର ଏଇ ସରଳ ଅଥଚ ପ୍ରହେଳିକା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବକ୍ତବ୍ୟ ଠିକ୍ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରୁ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ସେ ବୁଝୁଥିଲା ଯେ କଥାଟାକୁ ପୁରାପୁରି ହସି ଉଡ଼େଇ ଦେଇ ହେବ ନାହିଁ ।

ସେ'ଦିନ ପଦ୍ମପୋଖରୀରୁ ଫେରିଲା ବେଳେ କଥାଟାର ମୋଡ଼ ବଦଳେଇବା ପାଇଁ ଚିନ୍ମୟ ପଚାରିଲା, "ଆଉ ଗଫୁର୍ ଚାଚା, ତମର ସେ ବିରାଟ ମାଛଟାକୁ ଧରିବାର ଚେଷ୍ଟା କେତେ ଦୂର ଗଲା ?" ଗଫୁର୍ ଚାଚାର ଉତ୍ସାହ ଯେପରି ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହେଇଗଲା । ହଠାତ୍ କହିଲା, "ଟମ୍ ବାବୁ, ତମେ ତ ଆଉ ଏଠି ରହୁ ନାହଁ, କିନ୍ତୁ ଯୋଠି ଯାଅ ଶୁଣିବ ଗଫୁର୍ ମରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେଇ ଛ' ସେରିଆ ରୋହିଟାକୁ ଖୋପ ଗିଳେଇ କାତ୍ କରିଛି ।" ସୂର୍ଯ୍ୟ ଠିକ୍ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଆଉ ସେତକ ବେଳ ବସ୍ତୀ ଭିତରେ ଗଫୁର୍ ଆଉ ଚିନ୍ମୟ ଯେଝା ଘରକୁ ବାଟ ଭାଙ୍ଗି ଗଲେ । ଗଲାବେଳେ କେବଳ ଚିନ୍ମୟ କହିଲା, "ଚାଚା ଚଲି । ମୁଁ କାଲି ସକାଳୁ ଚାଲିଯିବି ଆଉ ଦେଖା ହବ ନାହିଁ । ତେବେ ଆର ଥରକୁ ତମ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ସିଙ୍ଗାପୁର କେନ୍‌ର ହୁଇଲ୍ ବନ୍‌ଶୀ ଆଣିବି । ତା' ହେଲେ ସେଇ ଛ' ସେରିଆ ରୋହିଟାକୁ ଖେଳେଇ ଖେଳେଇ କନାରକୁ ଆଣିବାକୁ ସୁବିଧା ହବ ।"

ଗଫୁର୍ ଏତକ କଥା ଶୁଣି ପାରିଥିଲା କି ନାହିଁ କହିହେବ ନାହିଁ । ସେ ତା'ର ଘର ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ ଫେରେଇଲା ବେଳେ ତା'ର ଚିରଚରିତ ଭଙ୍ଗୀରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଥିଲା, ଆଲ୍ଲା ତେରି ଭଲ୍ଲା କରେ ।

ଚିନ୍ମୟ ପୁଣି ଥରେ ଫେରିଲା ବେଳେ ସିଙ୍ଗାପୁର ଜେଲ୍‌ର ବନ୍‌ଶୀ ଖଡ଼ା ଆଣିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ଗଫୁର୍ ଖାଁ ଆଲ୍ଲାର ସେଇ ଚିର ଆନନ୍ଦମୟ ଦେଶକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରୁ କେହି କେବେ ଫେରେ ନାହିଁ । ଚିନ୍ମୟ ଯାଇଥିଲା ଗଫୁର୍‌ର ଘରକୁ, କିନ୍ତୁ ତା'ର ସେହି କେହି ନଥିବା, କିଛି ନଥିବା ଘରୁ ଚାଲିଟା ଭୁସୁଡ଼ି ପଡ଼ି ମାଡ଼ି ବସିଥିଲା ଘରଟାକୁ । ସେ'ଇ ଧ୍ୱଂସ ସ୍ତୁପ ପାଖରେ ବସି ବସି ସେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଗଫୁର ଚାଚାର ମୃତ୍ୟୁ ଶୋଭାଯାତ୍ରାକୁ ଆଉ ଥରେ ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ କରୁଥିଲା । ସେ'ଦିନ ମାଛ ମାରି ଫେରି ଗଫୁର୍ ଚାଚା ତା'ର ଦଉଡ଼ି ବୁଣା ଖଟିଆ ଖଣ୍ଡିକ ଉପରେ ବସୁ ନ ବସୁଣୁ ବୋଧହୁଏ ଟଳି ପଡ଼ିଥିବ, ଯେମିତି ଅକସ୍ମାତ୍ ବିନା କଷ୍ଟରେ ପାଚିଲା ଆମ୍ବ ବୃନ୍ତଚ୍ୟୁତ ହୁଏ । ଆଉ ତା'ପରେ ପରେ କିଛି ମୁସଲମାନ୍ ମୁଣ୍ଡରେ ଧଳା ଟୋପି ପିନ୍ଧି ଜାନୁପାତି ନମାଜ୍ ପଢ଼ିଥିବେ ଫକୀର୍‌ର ମୃତ୍ୟୁର ଶେଷକୃତ୍ୟ ପାଇଁ । ତା'ପରେ ଶୁଭ୍ର ବସ୍ତ୍ର ଆଚ୍ଛାଦିତ କଫିନ୍‌କୁ କାନ୍ଧେଇ ଚାଲିଥିବ ଗୋଟିଏ ଅତିକ୍ଷୁଦ୍ର ଶୋଭା-ଯାତ୍ରା କବରଖାନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଅତି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ।

ଗଫୁର୍ ଚାଚାର ମୃତ୍ୟୁ ଥିଲା ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ଚିନ୍ମୟ ଜୀବନର ଅଗ୍ନିମାରମ୍ଭ ମାତ୍ର । ଯା ଭିତରେ ସେହି ସହର ନୁହଁ ଗାଁ ନୁହଁ ତୋଶ୍ରା ନିକଟର ଖରସ୍ରୋତା ବଂଶଧାରା ନଦୀରେ କେତେ ପାଣି ବହି ଗଲାଣି । ଚିନ୍ମୟ ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମରେ ପ୍ରାଣମୂର୍ଚ୍ଛା ଲଢ଼େଇ କରିଛି । ତା' ନହେଲେ ଇଷ୍ଟ୍ କୋଷ୍ଟ୍ ଫିସିଙ୍ଗ୍ କମ୍ପାନୀ ପରି ବୁନିଆଦ କମ୍ପାନୀର ମ୍ୟାନେଜିଂ ଡାଇରେକ୍ଟର୍ ପଦବୀ ଏତେ ସହଜ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହେଁ । ତା'ର ନିଜ ଅଜାଣତରେ ସେ ତା'ର ନିଜ ଚାରିପଟେ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ କର୍ମୀ କଲୋନୀ ତିଆରି କରି ସେ ନିଜେ ବସି ରହିଛି ରାଣୀ ମଧୁମକ୍ଷୀକା ପରି ତା'ର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁରେ । ସକାଳ ଆଠଟାଠାରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ଛ'ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଃଶ୍ୱାସ ନେବାକୁ ସମୟ ନାହିଁ ଚିନ୍ମୟର । ଏଇନା ଷ୍ଟେଟ୍‌ସ୍‌ରୁ ଲଙ୍ଗ୍ ଡିଷ୍ଟାଣ୍ଟ୍ କଲ୍ ତ ଆଉ ମିନିଟିକ ପରେ ଜାପାନ୍ ଇମ୍ପୋର୍ଟର୍‌ସ୍ ପାଖରୁ ଦୁଇ ପୃଷ୍ଠାର ଟେଲେକ୍ସ ମେସେଜ୍ । ଏ ମାସର କ୍ୟାଚ୍-କେତେ ? ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ପ୍ରନ୍ ଚାହିଦା ବଢ଼ିଲା ନାଁ କମିଲା ? ଇଷ୍ଟ୍ ଇଣ୍ଡିଜ୍ ଉପକୂଳରେ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରନ୍ ପ୍ରଜନନ ସ୍କିମ୍ କେତେ-ବାଟ ଗଲା ? ସେଆର୍ ମାର୍କେଟ୍‌ରେ ଆଜିର ଡିଭିଡେଣ୍ଡ୍ କେତେ ? ଅସୁମାରି ପ୍ରଶ୍ନର

ଜବାବ୍ ଠିକ୍ କରି ରଖିବାକୁ ହବ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱଙ୍କୁ । ଯେମିତି ସିଏ ନିଜେ ଗୋଟାଏ କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥୁଆ ହୋଇଥିବା ଛ' ସାତଟା ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର ଟେଲିଫୋନ୍ ପରି ସିଏ ଗୋଟାଏ ମେସିନ୍ ।

ଖାଲି ସେତିକି ନୁହଁ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱଙ୍କୁ ମାସର ଅଧା ସମୟ କଟେଇବାକୁ ପଡ଼େ ଭାରତବର୍ଷ ବାହାରେ । ଏଆର୍ ପୋର୍ଟ ଲାଉଞ୍ଜରୁ ଏଆର୍ ପୋର୍ଟ ଲାଉଞ୍ଜକୁ ଗଡ଼ି ଚାଲିଛି ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱ ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ପରି, ଏଇ ଅବସରରେ ଇଷ୍ଟ୍ କୋଷ୍ଟ୍ ଫିସିଙ୍ଗ୍ କମ୍ପାନୀର ଲାଭର ଗ୍ରାଫ୍ ଶିଖରରୁ ଶିଖରକୁ ଚଢି ଚାଲିଛି । ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱ ତା'ର ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କାଚ ଘେରା ଘରେ ବସି ରହିଛି ରାଣୀ ମଧୁମକ୍ଷୀକା ପରି । ତା'ର ମେହୋଗାନୀ କାଠର ଭାରି ଫ୍ରେମ୍ ଦେଇ କାଚର କବାଟ କେହି ଖୋଲି ପଶି ଆସିଲେ ତା' ସହିତ ପଶିଆସେ ଗୁଡ଼ାଏ ଶବ୍ଦ । ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ଟାଇପ୍ ରାଇଟରର ଶବ୍ଦ । ଟେଲିପ୍ରିଣ୍ଟର୍‌ର ଶବ୍ଦ । ଟେଲେକ୍‌ସର ଶବ୍ଦ ଓ ବାହାରେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଗତିରେ ପ୍ରବାହିତ ଟ୍ରାଫିକ୍‌ର ଶବ୍ଦ । ତାହା ପୁଣି ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ । କବାଟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲେ ସବୁ ଶବ୍ଦର ଅବସାନ । ସେ ଯେପରି ପୃଥିବୀର ଚଳମାନ ନିତ୍ୟ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଘଟଣାଠାରୁ ନିଜକୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ରଖି ତା' ପାଇଁ ତିଆରି କରିଛି ଏଇ କାଚର ଦ୍ୱୀପ, ଯାହା ଭିତରକୁ ଆଲୋକ, ବାୟୁ ଓ କୋଳାହଳର ପ୍ରବେଶ ନିଷିଦ୍ଧ । କେବଳ ଏଆର୍ କଣ୍ଡିସନର୍‌ର, ମଧ୍ୟରାତ୍ରିର ଝିଙ୍କାରି ପରି ଏକଟଣା ଝିଁ ଝିଁ ଶବ୍ଦ । ପାଓ୍ୱାର୍ ଫେଲ୍‌ଓର୍ ହେତୁ ସେ ଶବ୍ଦଟା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲେ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱର ମନେହୁଏ ଯେପରି କେଉଁଠି କିଛି ଗୋଟାଏ ଗୁରୁତର ଅଘଟଣ ଘଟିଗଲା, ଯେପରି ପୃଥିବୀ ତା'ର ନିଜର କକ୍ଷରେ ଘୂରିବା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଆତଙ୍କିତ ହୋଇଉଠେ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱ । କିଏ ଜାଣେ ଏଇ ସବୁ ଅଘଟଣ ହେତୁ କାଲି ତା'ର କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ଘୋଷଣା କରିପାରେ ଇଷ୍ଟ୍ କୋଷ୍ଟ୍ ଫିସିଙ୍ଗ୍ କମ୍ପାନୀର ଲାଭର ଗ୍ରାଫ୍ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ତଳକୁ ତଳକୁ ଆସୁଚି । ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱ ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଯାଇଛି । ଅଫିସ୍‌ରୁ ଗାଡ଼ି, ଗାଡ଼ିରୁ ଏଆର୍ ପୋର୍ଟ ପୁଣି ଏଆର୍ ପୋର୍ଟରୁ ଗାଡ଼ି ଓ ଗାଡ଼ିରୁ କନ୍‌ଫରେନ୍‌ସ ହଲ୍ ଓ ସେଠି ବିଜନେସ୍ ଲଞ୍ଚ । ଦୁଇଟା ସାଣ୍ଡୁଇଚ୍, କପେ କଫି । ପୁଣି ଗାଡ଼ି, ଗାଡ଼ିରୁ ଏଆର୍ ପୋର୍ଟ ଓ ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟରୁ ଘର । ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ହୁଏତ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱ ଶୁଣୁଛି ତାର ସ୍ତ୍ରୀ କହୁଛି, "ଧରନ୍ତୁ ଧରନ୍ତୁ, ବୋଧହୁଏ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସିଲେ । ତଳୁ ଗାଡ଼ି ଶବ୍ଦ ଶୁଣୁଛି ।" ତା'ପରେ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱ ସିଧା ଟେଲିଫୋନ୍ ପାଖକୁ— "ୟେସ୍ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱ ସ୍ପିକିଙ୍ଗ୍....।"

ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱର ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କୋଠରୀ ଭିତରେ ହଜିଯାଏ ବସନ୍ତ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ବର୍ଷା ଆଉ ଶୀତ । କେବେ ଅକସ୍ମାତ୍ ଯଦି

ଚନ୍ଦ୍ରମୁକୁ କେଉଁ ସିନେମା ହଲ୍ ଭିତରେ ଆବିଷ୍କାର କରିଯାଏ ତାହାହେଲେ ସେଠି ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ ତା'ର ସତର ବର୍ଷର ଝିଅ (କ'ଣ ପଢୁଛି କେଜାଣି) ସିନେମାର ଅଭିନେତା ଓ ଅଭିନେତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ଚହ୍ନେଇ ଦଉଚି ଚନ୍ଦ୍ରମୁକୁ ।

ସେଦିନ ଅନ୍ୟ ସବୁଦିନ ପରି ଚନ୍ଦ୍ରମୁ ବସି ରହିଥିଲା ତା'ର ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କାଚର କୋଠରି ଭିତରେ । ଗୋଟାଏ ଉଡ଼ନ୍ତା ନ୍ୟୁଜପେପର୍ ଦେଇ ସେ ଦେଖି ପାରୁଥିଲା ବାହାରେ ପୌଷର ଖରା । ସାମାନ୍ୟ ଉଦାସୀନ ହେଇ ଉଠିଥିଲା ଚନ୍ଦ୍ରମୁ । ଆଜି କେତେ ତାରିଖ ? ତା'ର ମଣିବନ୍ଧରେ ଅଟୋମ୍ୟାଟିକ୍ ଘଣ୍ଟାଟା ମଧ୍ୟ ଆଜି ଭୁଲି ଆସିଛି ସେ । କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରକୁ ଅନେଇଲା ଓ ଆଜିକି ପ୍ରାୟ ଦଶମାସ ଧରି ଭୁଲି ଯାଇଥିବା କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର୍ ଉପରେ ଆଜି ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଆଖି ପଡ଼ିଲା ଚନ୍ଦ୍ରମୁର । ଆର୍ଟ ପେପର୍‌ରେ ଛପା ଯାଇଥିବା ଦାମୀ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର୍ ଉପରେ ଜୁମା ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ର ଓ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ର ଗମ୍ବୁଜ ଉପରେ ଅଳସରେ ପର ଝାଡ଼ି ବସିଥିବା ପାରାବତ ଯୁଗଳମାନଙ୍କର ଛବି । ଆଃ ' ପୌଷର ଏଇ ଉଷ୍ଣ ରୌଦ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଳସ ଅକାରଣ ବକମ୍ ବକମ୍ ଗୁଞ୍ଜରଣ ଯେପରି ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲା ଚନ୍ଦ୍ରମୁ ।

ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ବାଜି ଉଠିଲା । ଲଙ୍ଗ ଡିଷ୍ଟାନ୍‌ସ କଲ୍ ଫ୍ରମ୍ ହଂକଙ୍ଗ । ଚନ୍ଦ୍ରମୁ କହିଲା, 'ହାଲୋ'— କିନ୍ତୁ କେବଳ ସେତିକି, ତା' ପରେ ସବୁ ଚୁପ୍‌ଚାପ । ଚନ୍ଦ୍ରମୁ କେବଳ ଚାହିଁ ରହିଛି ଜୁମା ମସ୍‌ଜିଦ୍ ଉପରେ ପର ଢ଼ିଲା କରି ବସି ରହିଥିବା ଅସଂଖ୍ୟ ପାରାବତ ଦମ୍ପତ୍ତିଙ୍କୁ ।

ହଠାତ୍ ଯେପରି ଚନ୍ଦ୍ରମୁର ବାକ୍‌ଶକ୍ତି ରୁଦ୍ଧ ହେଇଗଲା, ସେ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ଗ୍ରହଣ କରିପାରୁ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ହଠାତ୍ ଯେପରି ଏଆର୍ କଣ୍ଡିସନ୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟଟା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ପରି । କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୁ ଜାଣେ ତା' ଭିତରେ ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହେଇ ଯାଉଥିବା ଟମ୍‌ବାବୁଟି ହଠାତ୍ ବାହାରି ପଡ଼ି କୌଣସି ଟ୍ରେନ୍ ବା ପ୍ଲେନ୍‌ର ସାହାଯ୍ୟ ନ ନେଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଇ ସାରିଥିଲା ରଫୁର୍ ଗୁଚ୍ଛାର ଭଙ୍ଗା ଗୁଳଘର ପାଖରେ । ସେଠୁ ଟମ୍ ବାବୁ ରାସ୍ତା ଉପରେ ପାଣି ଚବର ଚବର କରି ମୁହାଁଇଥିଲା ପଦ୍ମ ପୋଖରୀ ଆଡ଼େ ।

ଆଃ ! ପଦ୍ମପୋଖରୀର ପାଣି କି ଶୀତଳ ! ପାଣି ଉପରେ ପୌଷର ଖରା ଯେମିତି ସମୁଦାୟ ପୋଖରୀଟାକୁ ଗୋଟାଏ

ବିପୁଳାୟତନ ଦର୍ପଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତିନ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ପଦ୍ମ ପତ୍ରର ଉପରେ ଏ କଣ ସବୁ ଟଳ ଟଳ ହେଉଛି ? ତରଳ ମର୍କତ ନା ସ୍ଫଟିକ ? ତା'ର ଉପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କିରଣ ପଡ଼ି ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ହୋଇ ଫେରି ଆସୁଛି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତର ହୋଇ । ସେଇ ବରଗଛର ଗୋଟାଏ ଶିଅ ଉପରେ ହାତରେ ଗୋଟାଏ ଓହଳ ଧରି ଗମ୍ଭୀର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ଠିଆ ହେଲେ ଟମ୍‌ବାବୁ । ସେ ଯେପରି ଖର୍ବ ନେପୋଲିୟନ୍‌ଙ୍କର ଖର୍ବତର ସଂସ୍କରଣ ଓ ତା'ପରେ ସେ ହଠାତ୍ ମାଛମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି କହିଲେ, "ହେ ମାଛମାନେ ! ତମେମାନେ ନିର୍ଭୟରେ କ୍ରୀଡ଼ା କରିପାର, ଗଫୁର୍ ଗୃଛା ଯାଇଛି ଆଲ୍ଲାଙ୍କ ପାଖକୁ, ଯେଉଁଠାରୁ ସେ' ଆଉ ଫେରିବ ନାହିଁ ! ହେ ବଡ଼ ମାଛମାନେ ! ତମେମାନେ ମୁକ୍ତ, ତମକୁ ପ୍ରଲୁବ୍ଧ କରିବାକୁ ଗଫୁର୍ ଗୃଛାର ବଡ଼ କଣ୍ଟା ଆଉ ପାଣି ଭିତରେ ଝୁଲି ରହିବ ନାହିଁ ।"

ତା'ପରେ ମନକୁ ମନ ବେଶ୍ ବଡ଼ ପାଟିରେ ହସି ଉଠିଲେ ଟମ୍‌ବାବୁ ଓ ଅନେକ ଦିନ ଧରି ଏମିତି ଖୋଲା ହସ ସେ ହସି ପାରିନାହିଁ ଯାହାର ଶବ୍ଦ ତରଙ୍ଗ ଦୂରରୁ ଦୂରକୁ ଭାସି ଭାସି ଯାଇ ଚକ୍ରବାଳରେ ଲୀନ ହୋଇଯାଏ । ତା'ପରେ ଟମ୍‌ବାବୁ ହାତ ହଲେଇ ନାଚିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ପୋଖରୀର କୂଳେ କୂଳେ । ଆଃ କି ଖୁସି, କି ଆନନ୍ଦ ଏମିତି ଖାକି ହାଫ୍ ପ୍ୟାଣ୍ଟ୍ ଆଉ ଧଳା ହାଫ୍ ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧି ନାଚିବାରେ ଗଫୁର୍ ଗୃଛାର କେହି ନଥିବା, କିଛି ନଥିବା ଓ କିଛି ପ୍ରୟୋଜନ ନଥିବାର ଦେଶରେ ! ଟମ୍‌ବାବୁର ମନେ ହେଉଛି ଯେପରି ସେ' ଅମରାବତୀର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଶୀତଳ ମନ୍ଦାକିନୀ ଧାରାରେ ଅବଗାହନ କରୁଛି ଯେଉଁଠି ସମସ୍ତ କାମନା, ପାଇବାର ଆଶା ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସମାପ୍ତି ହୁଏ ।

ଆହୁରି ଅନେକ ସମୟ ଧରି ଟମ୍‌ବାବୁ ସେହି ଦିବାଲୋକରେ ଅବଗାହନ କରିଥାଆନ୍ତା ଯଦି ସୂର୍ଯ୍ୟ ସବୁଦିନ ପରି ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶରେ ଅସ୍ତ ଯିବାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ କରି ନଥାନ୍ତେ । ଅନେକ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସେ । ଲଳିତ, କୋମଳ ମଧୁର ଏକ ଅଗ୍ନିର କନ୍ଦୁକ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଝୁଲି ରହିଛି, ଆଉ ସେଇ କନ୍ଦୁକରୁ ବିଚ୍ଛୁରିତ ଆଲୋକରେ ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶ ରକ୍ତ—ରଞ୍ଜିତ ।

ଟମ୍‌ବାବୁର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ସେ' ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ବୋଧନ କରି କହିବ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ତୁମେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୁଅ, ଗଫୁର୍ ଗୃଛା ଏବେ ମଧ୍ୟ ନମାଜ୍ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ନା, ସୂର୍ଯ୍ୟ ମାଛ ନୁହଁ, ତା'ର ଅନ୍ତିମ କିରଣରେ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ର ଗମ୍ବୁଜ ସବୁ ଜଳି ଉଠନ୍ତି । ତେଣୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଉ । କିନ୍ତୁ କେହି ନଜରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଆକାଶରେ ବିଲମ୍ବିତ

କରି ଫୁଲେଇ ରଖିବା ପାଇଁ ଟମ୍‌ବାବୁର ଶକ୍ତିର ଅଭାବ । ଟମ୍‌ବାବୁ ଆଜି ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ୍ । ସେ ଆଜି କେହି ନଥିବା, କିଛି ନଥିବା ଓ କିଛି ଜରୁରତ୍ ନଥିବା ଫକୀର୍ ଗୃଛାର ଦେଶର ପରିବ୍ରାଜକ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଆସନ୍ନ । ସେଦିନ ପରି ଆଜି ମଧ୍ୟ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ର ଉପରୁ ମୁଆଜ୍ଜିନ୍ ଆଜାନ୍‌ର ଡାକ ଦେଲା, ଆଲ୍ଲା ହୋ ଅକ୍‌ବର୍, ଆଲ୍ଲା ହୋ ଅକ୍‌ବର୍ । ଟମ୍‌ବାବୁ ଗଫୁର୍ ଗୃଛା ପରି ଜାନୁପାତି କିଛି ସମୟ ନୀରବରେ ବସି ରହିଲା । ଆଲ୍ଲାଙ୍କୁ କଣ କହି ସେ' ଦୁଆ ଦବ ଜାଣେ ନାହିଁ । ଖାଲି ମନେ ମନେ କହିଲା, "ଆଲ୍ଲା ! ତମକୁ ଗଫୁର୍ ଗୃଛା ଦୁଆ ଦେଉଥିଲା ଦିନ ଭିତରେ ପାଞ୍ଚଥର ସେଥିପାଇଁ ମୋ'ର ଧାରଣା ତମେ ଗଫୁର୍ ଗୃଛାଠାରୁ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ । ଭାରି ଭଲ ଲୋକ ଥିଲା ଗଫୁର୍ ଗୃଛା । ସେ କହୁଥିଲା ତମେ କୁଆଡ଼େ ତା'ର ରକ୍ଷକ । ସେ ଗୋଟାଏ ବଡ ମାଛ ମାରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲା କିନ୍ତୁ ତା' ପୂର୍ବରୁ ତମେ କୁଆଡ଼େ ତାକୁ ଡକେଇ ପଠେଇଲ ସେଠି ତାକୁ ତିମି ମାଛ ପରି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ମାଛ ଧରେଇ ଦବ । ତା'ର କେହି ନଥିଲେ, କିଛି ନଥିଲା, କିଛି ମଧ୍ୟ ଜରୁରତ୍ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଲ୍ଲା ! ସେଠି ତାକୁ ଅନେକ ଲୋକ ଦିଅ, ମଣି, ମୁକ୍ତା, ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟରେ ତା'ର ଶୂନ୍ୟ ଝୁଲି ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦିଅ ।"

ସେ'ଦିନ ଟମ୍ ବାବୁ ସେଇ କେହି ନଥିବା, କିଛି ନଥିବା, କିଛି ପ୍ରୟୋଜନ ନଥିବା ଦେଶରୁ ଫେରିଥିଲା ଅନେକ ବିଳମ୍ବରେ ଘୋର ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ । କିନ୍ତୁ ବେଶୀଦିନ ନୁହଁ । ସେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଏଇ ଦେଶକୁ ଫେରି ଆସିବ ସବୁଦିନ ରହିବା ପାଇଁ ।

ନର୍ସିଂ ହୋମ୍‌ରେ ଡାକ୍ତରମାନଙ୍କର ଅକ୍ଳାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ଫଳରେ ଚିନ୍ମୟ ମହାନ୍ତିଙ୍କର ସଂଜ୍ଞା ଫେରିଥିଲା ଅନେକ ଡେରିରେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ । ପୃଥିବୀର ଅସଂଖ୍ୟ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ର ମୁଆଜିନମାନେ ଆଜାନ୍ ଡାକି ପାରିଲା ପରେ । □

ନିଷ୍ପଗନ୍ଧା

ସନ୍ଧ୍ୟା ହବ ପ୍ରାୟ ।

ହଠାତ୍ ବସ୍‌ଟା ଗୋଟାଏ ବିକଟ ଶବ୍ଦ କରି ପ୍ରାୟ ଘୁଞ୍ଚୁର ଘୁଞ୍ଚୁର ରାସ୍ତା ଉପରେ ରହିଗଲା । ତା' ପରେ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ହୋଇଥାଏ, ବସ୍‌ର ସଦା ଜାଗ୍ରତ ଡ୍ରାଇଭର୍, କ୍ଲିନର୍ ଓ କଣ୍ଡକ୍ଟର୍‌ମାନେ ବସ୍ ଉପରୁ ଖପ୍ ଖାପ୍ ତଳକୁ ଡେଇଁପଡ଼ି ସହସା ଘୋଷଣା କଲେ ଯେ, ସେ ବସ୍ ଆଉ ପାଦେ ମଧ ଆଗକୁ ଯିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଧରଣର ସାହାଯ୍ୟ ନ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, କାରଣ ବସ୍‌ର ଆକ୍‌ସିଲ୍ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଛି । ବସ୍ ତା ଆରଦିନ ସକାଳ ବାରଟା ସୁଦ୍ଧା ଛାଡ଼ିଲେ ଛାଡ଼ିପାରେ ।

ପାସେଞ୍ଜରମାନେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଓ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଠିଆହୋଇ ପରସ୍ପର ଭିତରେ ନିଜ ନିଜର ହତାଶାଜନିତ ବାକ୍ୟାଳାପ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ହେଲା ବସ୍ ଉପରେ ଓ ବସ୍ ମାଲିକଙ୍କ ଉପରେ ଘୋର ଅଭିସମ୍ପାତ ବର୍ଷଣ । ଡ୍ରାଇଭର, କ୍ଲିନର ପ୍ରଭୃତି ରାସ୍ତାର ଅନେକ ଦୂରକୁ ଦୁଇ ଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ଚାହିଁରହିଲେ କୌଣସି ବସ୍ ଆସୁଥିବାର କ୍ଷୀଣତମ ସୂଚନା ଆବିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ।

ମୁଁ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ସହିତ ଅତିଶୀଘ୍ର ସାଲିସ୍ କରିନେଇ ଖବର ନେଇ ବୁଝିଲି ଯେ ବସ୍‌ଟି ଯେଉଁଠାରେ ଖରାପ ହୋଇଛି ସେଇଟା ମାତ୍ର ସୋନପୁରର ଉପକଣ୍ଠ । ପାଖରେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ଡ଼ାଲି ଗୁଡ଼ୁଲ ଦୋକାନ, ପାନ ଦୋକାନ ଓ ଗୁହ୍ଳା ଦୋକାନ ଦେଖି ଅତ୍ୟନ୍ତ

ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲି । ଘୋର ଅପରାହ୍ନର ରାସ୍ତାରେ ମଧ୍ୟ ବସ୍ ଖରାପ ହବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ସେ'ତ ଜଣାମାମୁଁ !

ପାନ ଦୋକାନ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ସିଗାରେଟ୍ ଲଗଉ ଲଗଉ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ସ୍ଥାନୀୟ କୌତୁହଳୀ ପିଲାଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ବୁଝିଲି ଯେ ଡ଼ାହାଣ ପଟକୁ ମାତ୍ର ଦୁଇଶହ ଗଜ ଖଣ୍ଡେ ଚାଲିଗଲେ ମହାନଦୀ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ । ସୋନପୁର ଓ ମହାନଦୀ ଏଇ ଦୁଇଟାର ଏକାନ୍ତ ଯୋଗାଯୋଗ ଯେମିତି ମତେ ଅକସ୍ମାତ ମୋର ଶୈଶବକୁ ମର୍ମାନ୍ତରିତ କରିଦେଲା । ଓଡ଼ିଶାର ଭୂଗୋଳ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ଯାଇ ଏହି ଦୁଇଟିର ଘନିଷ୍ଠ ଯୋଗାଯୋଗ ମୁଁ ବହୁବାର ପଢ଼ିଛି ଓ ଲେଖିଛି ମଧ୍ୟ । ରାସ୍ତା ଗ୍ରାଣ୍ଡ ତଳକୁ ଗଡ଼ି ମହାନଦୀ ଅଭିମୁଖେ ଯାଉ ଯାଉ ଭାବୁଥିଲି, ସୋନପୁରରେ କ'ଣ ମିଳେ ?....କ'ଣ ଗୋଟାଏ ମିଳେ; କିନ୍ତୁ ଅନାବନା ସ୍ମୃତିର ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରୁ ମୁଁ କଥାଟାକୁ ଠିକ୍ ମନେକରି ପାରୁ ନ ଥିଲି, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ମହାନଦୀ କୂଳରେ ନ ପହଞ୍ଚିଛି ।

କ୍ଷୁଦ୍ର ଧୀବର ପଲ୍ଲୀର ଘର ଗୁଡ଼ିକର ନଡ଼ା ଛପର କରା ଘର ସବୁ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲାମାତ୍ରକେ ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ସୋନପୁର ମାଛପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ପ୍ରତିଟି ଘର ଆଗରେ ଜାଲ ଝୁଲୁଛି । କେଉଁଠି ମାଛର ଖାଲେଇ ରଖାହୋଇଛି ତ କେଉଁଠି ଡ଼େଙ୍ଗା ହୋଇ ଠିଆ କରେଇ ଦିଆଯାଇଛି ଡ଼ଙ୍ଗାର ଆହୁଲା ଆଉ କାତସବୁ ।

ଧୀବରପଲ୍ଲୀକୁ ପଶୁ ପଶୁ ହଠାତ୍ ଆଖି ଆଗରେ ବିଶାଳ ମହାନଦୀର ଚେନାଏ ଅଂଶ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲି, କାରଣ ପଲ୍ଲୀଟିର ପ୍ରଶସ୍ତି ବୋଲି ବିଶେଷ କିଛି ନାହିଁ, ଅଛି କେବଳ ଦୈର୍ଘ୍ୟ । ବସ୍ତିଟି ନଦୀର କୂଳେ କୂଳେ ଲମ୍ବି ଯାଇଛି ଅନେକ ଦୂରକୁ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିଏ ବେଶ୍ ସଫା ସୁତୁରା ଗୋଟିଏ ମାଟିପିଣ୍ଡା ଉପରେ ବସି ତାର ଏକ ମାଂସଳ ଜଙ୍ଘ ଉପରେ ଦୁଇହାତ ରଖି ସଞ୍ଜବତୀ ବଳୁଥିଲା । ତାର ଦୁଇ ହାତରେ ବିଶାଏ ବିଶାଏ ଓଜନର ପିତଳ ଖଡ଼ୁ ସବୁ ମଜାଘଷା ହୋଇ ସୁନାପରି ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥିଲା ଶେଷ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ଦିନର ଆଲୁଅରେ । ମତେ ଦେଖି ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆପଣାର ଲୋକପରି ପଚାରିଲା,'କଅଣ ମାଛ ନବ ବାବୁ ?' ମୋର ମାଛ ନବାର ସାମାନ୍ୟତମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋ ପାଟିରୁ ଅଭ୍ୟାସବଶତଃ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା 'ହଁ' । ହୁଏତ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟିର ଏଇ ଅମାୟିକ ଯାଚଣାକୁ ଉପେକ୍ଷା କରିପାରି ନ ଥିଲି; କିମ୍ବା ମୁଁ ମହାନଦୀର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି ।

ଜୀବନରେ ବାରମ୍ବାର ବହୁ ପରିବେଶରେ ମୁଁ ମହାନଦୀ ଦେଖିଛି; କିନ୍ତୁ ସୋନପୁର୍ ପାଖର ଅପୂର୍ବ ମହାନଦୀ ମୁଁ କେବେ ଦେଖିଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ । ଏଠାରେ ମହାନଦୀ କେଶରୀ ମଧ୍ୟମା ନୁହେଁ, ଗୁରୁ ନିତମ୍ବିନୀ । ଗୋଟାଏ ପଟେ କ୍ଷୁଦ୍ର ସୋନପୁର ଧୀବର ପଲ୍ଲୀର ଶାନ୍ତ ପରିବେଶ ଅନ୍ୟପଟେ ଧୂସର ପର୍ବତ ମାଳାର ଉତ୍ତୁଙ୍ଗ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ଓ ମଝିରେ ଏକ ବିରାଟ ଜଳରାଶିର ରହସ୍ୟମୟ ପରିବ୍ୟାପ୍ତି । ସାମାନ୍ୟ ପବନରେ ମହାନଦୀର ଦେହେ ଦେହେ ପୁଲକର ଅପୂର୍ବ ରୋମାଞ୍ଚ । ଥରକୁ ଥର ମହାନଦୀ ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଛି ଛୋଟ ଛୋଟ ଅସଂଖ୍ୟ ଊର୍ମିରେ ଓ ତାର ମୃଦୁ ହିଲ୍ଲୋଳରେ କୂଳରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ-ଥିବା ଅସଂଖ୍ୟ ଛୋଟ ବଡ଼ ଡଙ୍ଗାସବୁ ପରସ୍ପର ଦେହରେ ବାଜି ବାଜି ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ସଂଗୀତ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି । ମନେ ହେଉଛି ଯେପରି ଜଙ୍ଗଲର ଏକ ଶାନ୍ତ ନିଥର ପରିବେଶ ଭିତରେ ଶୁଣାଯାଉଛି ଅନେକ ମଇଁଷି ଚିପାର ଶବ୍ଦ ।

—'ବାବୁ !'

ମୁଁ ଏକ ଅତିନ୍ଦ୍ରିୟ ଦେଶରୁ ଯେପରି ବାସ୍ତବତାକୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସିଲି ହଠାତ୍ ।

—'ମାଛ ନବ ପରା ?'

କିନ୍ତୁ ଇଏ କିଏ ? ମୋ ସାମ୍ନାରେ ଦୁଇହାତକୁ ଅଣ୍ଟାରେ ଦେଇ ସ୍ମିତ ହସି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛି ଝିଅଟିଏ । ମନେ ହେଉଛି ଯୌବନର ଗୁରୁ ଭାରରେ ଟୁଳୁ ଟୁଳୁ ହେଉଥିବା ଏଇ ମଦାଳସା ବୋଧହୁଏ ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତା'ର ଭାରସାମ୍ୟ ହରେଇ ବସିବ । ସେ କିଅଣ ସେଇ ପୁରାଣ ବର୍ଣ୍ଣିତ ମତ୍ସ୍ୟଗନ୍ଧା ସତ୍ୟବତୀ ! ଅପୂର୍ବ ! ତା'ର ଗହମରଙ୍ଗର କପୋଳ ଦିନାନ୍ତର ଆଲୋକରେ ଆଉଟା ତମ୍ବା ପରି ଜଳି ଉଠୁଛି ଯେପରି । ଠିକ୍ ତା' ପଛକୁ ମହାନଦୀର ଜଳରାଶି ଉପରେ ନାତିପ୍ରଶସ୍ତ ଆଲୋକର ସେତୁ ଲମ୍ବି ଯାଇଛି ଏ କୂଳରୁ କୋ' ଯାଏଁ ଆଖି ପାଏନା ।

ମୁଁ କେତେ ବେଳେ କେ କହିଲି, "ହଁ" ।

ଝିଅଟି ହସି ଉଠିଲା ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହୋଇ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ୀ ଝରଣା ପରି, "କିନ୍ତୁ ନଈ ଆର ପଟକୁ ଯିବାକୁ ହବ ସେଠି ମୋ' ଡଙ୍ଗାତଳେ ମାଛର ଗାଳସି ବାନ୍ଧି କିଆଇ ରଖିଛି ।"

ସେଇ ମଧ୍ୟ ବୟସ୍କା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ କହିଲା, "ଯାଅ ବାବୁ, ସେଠି ମାଛ ଦେଖିବ, ଯୋ' ମାଛ ଲୋଡ଼ା ନେଇ ଆସିବ, ସବୁ ଖାଅନ୍ତା ଅଛନ୍ତି ।"

ମତେ ତଥାପି ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ଦେଖି ଝିଅଟି ତଥାପି ଅଣ୍ଟା ଉପରେ ହାତ ରଖି ମୁରୁକେଇ ମୁରୁକେଇ ହସୁଥାଏ, ଯେମିତି ସେ ଅନୁମାନ କରିପାରିଛି ଯେ ଏଇ ସହରି ଲୋକଟିର ନଈ ଆରପଟକୁ ଯିବାର ସାହସ କୁଲଉ ନାହିଁ ।

ଏକ ମନୋରମ ସଂଧ୍ୟାରେ ମହାନଦୀ ରେ ନୌକା ବିହାର ତା' ପୁଣି ଏଇ ଉଦ୍‌ଭିନ୍ନ ଯୌବନାର ସାନ୍ନିଧ୍ୟରେ, ଏହା ଏକ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ସୁଯୋଗ । ମୁଁ କହିଲି, "କିନ୍ତୁ ଡ଼ଙ୍ଗା କିଏ ନବ ?"

ଝିଅଟି ତତ୍‌କ୍ଷଣେ କହିଲା, "କାହିଁକି, ମୁଁ ?"

ମଧ୍ୟ ବୟସ୍କା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ସାମାନ୍ୟ ଉଚ୍ଚସ୍ୱରରେ ହସିଲାପରି କହିଲା, "ଶାରି ଡଙ୍ଗା ନେଲେ, ତା' ସହିତ ଡ଼ଙ୍ଗା ବାହିବାକୁ ଏ ମୁଲକରେ ମରଦ ମଧ୍ୟ ପାରିବେ ନାହିଁ ।"

ତା' ପରେ ଆମେ ଓହ୍ଲେଇ ଗଲୁ ଅନେକ ବଡ ବଡ଼ ପଥର ଉପରେ ପାଦ ଦେଇ ନଈକୂଳରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଡ଼ଙ୍ଗା ପାଖକୁ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ ମୁଁ ପହଞ୍ଚିବାର ଅନେକ ଆଗରୁ ଶାରି ସେଠି ପହଞ୍ଚି ଡ଼ଙ୍ଗା ଫିଟେଇ ଆହୁଲା ଧରି ବସି ସାରିଥାଏ ଡ଼ଙ୍ଗା ଉପରେ । ମୋର ଅନ-ଭ୍ୟସ୍ତ ପାଦ ପାଇଁ କୂଳର ଶେଷ ପଥରଉପରୁ ଡ଼ଙ୍ଗାକୁ ଉଠିବା ବେଶ୍ କଷ୍ଟକର । ମନେ ହୁଏ ଡଙ୍ଗାରେ ଗୋଟାଏ ପାଦ ଦଉ ଦଉ ସେ'ଟା ଆହୁରି ଘୁଞ୍ଚିଯିବ ପାଣି ଭିତରକୁ ଓ ଅନ୍ୟ ପାଦଟାକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଡଙ୍ଗା ଉପରକୁ ଆଣିହେବ ନାହିଁ ପରି ! ମୁଁ ଟିକିଏ ଦ୍ୱିଧାଗ୍ରସ୍ତ ହେଲି । ତା'ପରେ ଦେଖିଲି ଶାରି କେତେବେଳେ ଡ଼ଙ୍ଗା ଏପଟକୁ ଚାଲି ଆସି ହାତ ବଢ଼େଇ ଦେଇଛି ମୋ' ଯିବା ପାଇଁ, ମୁଁ ହାତ ଧରିବା ମାତ୍ରେ ସେ ମତେ ଗୋଟାଏ ଝାଙ୍କରେ ଟାଣି ନେଲା ଡଙ୍ଗା ଉପରକୁ । ଡ଼ଙ୍ଗା ଟହଲିଗଲା ଟିକିଏ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଭାରସାମ୍ୟ ହରେଇ ବସୁ ବସୁ ଶାରିକୁ ଧରିନେଇ ବଞ୍ଚିଗଲି । ପୁଣିଥରେ ଶାରି ହସି ଉଠିଲା ସେଇ ହସ, ଯାହା ପାହାଡ଼ୀ ଝରଣା ପରି ବହିଯାଏ, ଖାଲି ବହିଯାଏ ଅର୍ଥହୀନ ଭାବରେ । ସେ ବୋଧହୁଏ ହସୁଥିଲା ମୋର ଅହେତୁକ ଆଶଙ୍କା ପାଇଁ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ବୁଡ଼ିଗଲା ।

କିନ୍ତୁ ମହାନଦୀର ପାଣି କଳା ଘୁମର ହୋଇଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଇଁ ଆସିଲା ଅକସ୍ମାତ୍ ଗୋଟାଏ ରୂପା ଥାଳୀପରି । ଆଜି କ'ଣ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ? ଯାହା ଡଥି ହଉନା କାହିଁକି, ନଈ ପାଣିରେ ବିମ୍ବିତ ଚନ୍ଦ୍ରର ଅସଂଖ୍ୟ ଭଗ୍ନାଂଶ, ଯେପରି ସମୁଦାୟ ନଈଟାକୁ କରିଦେଇଛି ଗୋଟାଏ ବିଶାଳ ରୂପାକାଢ଼ିଆ ମାଛ ।

ଡଙ୍ଗା ଚାଲିଛି । ଆମେ ବସି ରହିଛୁ ନୀରବରେ । ସେ ପରିବେଶରେ ବୋଧହୁଏ ଯେ କୌଣସି ଆଳାପ ମନେ ହୋଇଥାନ୍ତା ନିରର୍ଥକ, ଅଶୋଭନ । ମୁଁ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ବସିରହିଥିଲି କେବଳ ।

ଶାନ୍ତି ମଧ୍ୟ ବସିରହିଥିଲା ମୋର ବିପରୀତ ମଞ୍ଚରେ । ପ୍ରଥମେ ଶାନ୍ତି କଥା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା, 'ବାବୁ, କ'ଣ ଭାବୁଚ ?'

'ମୁଁ କହିଲି, ନାଁ କିଛି ନୁହଁ—ଦେଖୁଚି ଏଇ ମହାନଦୀର ପାଣିରେ ବିମ୍ବିତ ଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ।'

ଏଥରକ ଶାନ୍ତି ସିଧା ଚାଲି ଆସି ମୋ ପାଖରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲା, 'ତମ ଦେଶରେ ନଈ ନାହିଁ ?'

—'ଅଛି, ତେବେ ଏତେବଡ଼, ଏତେ ସୁନ୍ଦର ନାହିଁ ।'

ନଈର ପାଣିରେ ହାତ ବୁଡ଼େଇ ଶାନ୍ତି ମୁଠା ମୁଠା ରୂପାର ପାଣି ଫୋପାଡୁଥିଲା ଶୂନ୍ୟକୁ । ଅଦ୍ଭୁତ ଲାଗୁଥିଲା ଏଇ ଝିଅଟିକୁ ତା'ର ସାନ ସାନ କଥାରେ ଖୁସି ହୋଇଯାଇ ହସି ଉଠିବା ପାହାଡ଼ୀ ଝରଣାର କୁଳୁ କୁଳୁ ପରି ।

ମୁଁ କହିଲି, 'ବାଃ ! ମୋର ଅନେକ ଦିନ ମନେ ରହିବ ତୋ ସହିତ ମହାନଦୀରେ ଏଇ ଚନ୍ଦ୍ର ବିହାର ।'

ଶାନ୍ତି କହିଲା, 'ବାବୁ ! ତମେ ତ ଆସିଥିଲ ମାଛ ନେବ ଆଉ ଯିବ । କେବେ ମନେପଡ଼ିଲେ ମାଛ ମନେ ପଡ଼ିବ, ଶାନ୍ତି କାହିଁକି ମନେ ପଡ଼ିବ ?'

ମୁଁ କହିଲି, 'ମାଛଟା କ'ଣ ଏମିତି ଗୋଟାଏ ମନେ ରହିବାର କଥା, ମଣିଷ ସିନା ମନେ ରହନ୍ତି ।'

ପୁଣି ଥରେ ପାହାଡ଼ୀ ଝରଣା ପରି ସେଇ ହସ, 'ମୋ ପରି ଗୋଟାଏ ମାଛବାଲାର ଝିଅ, ସିଏ ପୁଣି ମନେରହିବ ସହରୀ ବାବୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।'

କିଛି ସମୟ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ବିତି ଯାଇଥିଲା ତା ପରେ ।

ଏଥର ମୁଁ ପଚାରିଲି, 'ତୁ ବାହା ହେଉଚୁ ଶାରୀ ?'

ଡଙ୍ଗାର ମଙ୍ଗଟାକୁ ଧରି ତା'ର ଗତି ବଦଳେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଶାରୀ କହିଲା, 'ମୋ ପରି କାଳି ଝିଅକୁ କିଏ ବାହା ହେବ ?' ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଡଙ୍ଗା ପରି ଦୁଇ ତିନି ଥର ଚକର ଖାଇଗଲା । ମୁଁ ପ୍ରାୟ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲି । ମତେ ଦୁଇହାତରେ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରି ଅଟକେଇ ନେଲା ଶାରୀ । ପ୍ରଥମ ଧକ୍‌କାଟା କଟିଯିବା ପରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ ଶାରୀର ଅନାହୂତ ବେଷ୍ଟନୀ ଭିତରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବିଶେଷ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇନାହିଁ । ସେଇ କେଇ ମିନିଟ୍ ମାତ୍ର ମୋର ମନେ ହେଉଥିଲା ଗୋଟାଏ ଯୁଗପରି ।

ଦେଖିଲି ଡଙ୍ଗା ଗୋଟାଏ ବୁଲାବାଟକୁ ମୁହାଁଉଚି । ପଚାରିଲି, 'ସିଧା ନଯାଇ ଆମେ ଏତେବାଟ ବୁଲିବା କାହିଁକି ?'

ଶାରୀ ଆହୁଲା ଛାଡ଼ିଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସି ଖୁବ୍ ବିସ୍ତାରିତ କରି ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲା ଯେ ସିଧାଗଲେ ଗୋଟାଏ ଗଣ୍ଡ ପଡ଼ିବ, ଯାହା ଉପରେ ସେମାନେ ଡଙ୍ଗା ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ମୁଁ ପୁଣି ପଚାରିଲି, 'କାହିଁକି ?'

ସେ କହିଲା, 'ସେଠି କହନ୍ତି ଗଣ୍ଡରେ ମତ୍ସ୍ୟ-କନ୍ୟାମାନେ ଖେଳିବାକୁ ଉପରକୁ ଉଠନ୍ତି । ଆଉ ସେଇଠି ଖେଳନ୍ତି ଅନେକ ସମୟ ଧରି ସକାଳ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।'

ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ କହିଲି, 'ରବିସ୍ ।' ତା ପରେ କହିଲି, 'ଚାଲ୍‌ନା ସେଇବାଟେ, ଖୁବ୍ ମଜା ହବ ଯଦି ମତ୍ସ୍ୟକନ୍ୟା-ମାନେ ସତକୁ ସତ ଖେଳୁଥିବେ ।'

ଶାରୀ କହିଲା, 'ନାଁ, ସେ ବାଟେ କେହି ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ....ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ...' କଣ କହିବାକୁ ଯାଇ ଶାରୀ ଅଟକି ଗଲା । ମୁଁ ପ୍ରାୟ ଜିଦ୍ କରି କହିଲି, 'ଯେତେ ସବୁ କୁସଂସ୍କାର, ତୁ ଚାଲ ମୁଁ ଅଛି ।' ତା ପରେ ପରିହାସ କରି କହିଲି, 'ଏତେ ଭାଗ୍ୟ କାହାର ହୁଏ, ଆସିଥିଲି ମାଛପାଇଁ ଅଥଚ

ନେଇକରି ଫେରିଲା ଗୋଟାଏ ଜାଅନ୍ତା ମତ୍ସ୍ୟକନ୍ୟା ' ଅଗତ୍ୟା ଶାରୀ ଡଙ୍ଗାର ମୋଡ଼ ଫେରେଇଲା ସେଇ ଗଣ୍ଡ ଉପରକୁ, ଯେଉଁଠାରେ ନଈର ପାଣି ହାବୁକା ମାରି ମାରି ଖେଳୁଚ ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ ସାଙ୍ଗରେ । ଶାରୀ ଆହୁଲା ମାରି ଚାଲିଛି ।

ମୁଁ ବସିଛି ଶାରୀର ବିପରୀତ ମଙ୍ଗରେ । ମୋ ଆଗରେ ଶାରୀର ଦେହର ସିଲ୍‌ହୁଟ୍ ଓ ତା ପଛପଟେ ଆକାଶକୁ ବେଶ୍ କଛୁବାଟ ଉଠି ଆସିଥିବା ଜହ୍ନ । ହଠାତ୍ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲି, କେତେବାଟ ଆସିଲୁଣି କଳନା କରିବାକୁ ।

ସେଇଠି, ଠିକ୍ ସେଇଠି ଯେମିତ ପାଣି ଦୁଇଭାଗ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଇ ଖଣ୍ଡିତ ଜଳଭାଗର ଦୁଇ ପଟରେ ଧାଡ଼ି-ବାନ୍ଧି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ମତ୍ସ୍ୟକନ୍ୟାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ମାଛକାତିର ସାଞ୍ଜୁ ପିନ୍ଧି । ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖିପାରୁଛି ସେମାନଙ୍କର ମତ୍ସ୍ୟାକୃତି ମେଖଳା ଏକ ଛନ୍ଦାୟିତ ଗତିରେ ମିଶିଯାଇଛି ପାଣି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଉର୍ଦ୍ଧାଂଶ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭରଣହୀନ । ସେମାନଙ୍କର ବକ୍ଷୋଜ ସବୁ ଉଦ୍ଭାସିତ ହୋଇ ଉଠିଚ ଚନ୍ଦ୍ର-କିରଣରେ ଭାସମାନ ବହୁ ଯୁଗ୍ମ ରଜତ କମଳ ସଦୃଶ ।

ସେମାନେ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ହସିଉଠିଲେ । ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ଓ ତା ପରେ ସେମାନେ ବେଢ଼ିଗଲେ ଶାରୀର ଚାରିପଟେ ଯେମିତ ସେମାନେ ବହୁ ଦିନରୁ ହଜେଇ ଦେଇଥିବା ବାନ୍ଧବୀକୁ ପାଛୋଟି ନେବା ପାଇଁ ଆସୁଛନ୍ତି । ମୋର ସମସ୍ତ ଶରୀର ଅସାଡ଼ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ମୋର ଆଖି ଆଗରେ ସେମାନେ ଶାରୀକୁ ଡଙ୍ଗାରୁ ଅନାୟାସରେ ଟେକିନେଇ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ପାଣିଭିତରେ; କିନ୍ତୁ ଶାରୀ ପାଣିରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯିବା ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଠିକ୍ ଦେଖିଛି ଶାରୀ ବି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ପରି—ଅଣ୍ଟାଠାରୁ ତଳକୁ ମାଛକାତିର ସାଞ୍ଜୁ ଆଉ ସେଇ ଆଭରଣହୀନ ଯୁଗ୍ମରଜତ କମଳ ।

ମୋ ସାମ୍ନାରେ ଖାଲି ରୂପାର ଜରିକାମ କରା ପାଣି ଝିଲମିଲ ହଉଛି । ଖାଲି ଝିଲମିଲ ।

କେହି କିଛି କଥା କହୁନାହିଁ—ଡଙ୍ଗା ତା'ର ଆପଣା ଛୁଏଁ ଛୁଏଁ ଭାସି ଭାସି ଚାଲିଛି ।

ମୁଁ କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୂଢ଼ ହୋଇ ବସିଛି । ଜାଣେନା ଗାଁକୁ କେତେବେଳେ ଫେରିବି ଓ ଫେରିଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ କଅଣ

କୈଫିୟତ ଦେବ । ସେମାନେ କଅଣ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ ମୋ କଥା ? ସେମାନେ କଣ ମତେ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହିବେ, ତମର କିଛି ଭୁଲ୍ ନାହିଁ, ସବୁ ବର୍ଷ ଆମ ପଲ୍ଲୀରୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ନଈକୁ ଦବାକୁ ପଡ଼େ—ନହେଲେ ନଈରେ ମାଛ ମରିବେ ନାହିଁ—ଆମର ବାପ ଅଜା ଚଉଦ ପୁରୁଷର ବେଉଷା ବୁଡ଼ିଯିବ !

ମୁଁ ସେଇ ଡଙ୍ଗା ଉପରେ ନିରୁପାୟ ହୋଇ ବସି ରହିଛି ଓ ମୋ ସାମ୍ନାରେ ଖାଲି ଝିଲମିଲ ଝିଲମିଲ ରୁପାର ପାଣି ।

□

ଅନୁଶ୍ରୀ

ମଣିଷବାବୁଙ୍କର ସୁଦୂର ଆଫ୍ରିକାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ନିଜର ସ୍ୱଜନ ଓ ବନ୍ଧୁ-ମାନଙ୍କଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯିବାର ଦୁଃଖ ଭିତରେ ଯେ ସାମାନ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ମିଶି ନଥିଲା, ଏପରି ନୁହେଁ । ଶୈଶବ କାଳରେ ପଢ଼ା ହୋଇଥିବା 'ଅନ୍ଧକାର ମହାଦେଶ' ପ୍ରତି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକର ମନରେ କିଛିଟା ଭୟ ଓ କିଛି ରୋମାଞ୍ଚ ମିଶ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ । ମଣିଷବାବୁଙ୍କ କମ୍ପାନୀର ହେଡ଼କ୍ୱାର୍ଟର ଲଣ୍ଡନ୍‌ରେ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର କମ୍ପାନୀର ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ଶାଖା ଅଫିସ ଭାରତବର୍ଷ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ଆଣ୍ଡାମାନ୍ ଓ ଆଫ୍ରିକାରେ ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଆଫ୍ରିକା ବଦଳିହବା କଥା ଯେତେବେଳେ ନାସ୍ତି କରିଦବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ସେତେବେଳେ ତାକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିନବା ହିଁ ଉଚିତ୍ କାର୍ଯ୍ୟ । ତେଣୁ ମଣିଷବାବୁ ତାଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ଆସ୍‌ବାବ୍‌ପତ୍ର ଧରି ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ରେ ପାଲମ୍ ଏଆର୍‌ପୋର୍ଟରୁ ରମାନା ହୋଇଥିଲେ ।

'ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ' । ଭାରି ରୋମାଣ୍ଟିକ ନାଆଁ । ନାଆଁଟାକୁ ଶୁଣିଲେ ହଠାତ୍ ଠଉର୍ କରିହୁଏନା ଁ ଏ'ଟା ଠିକ୍ କୋ' ଜାଗାରେ ବୋଲି । ଯଦିଓ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନେକ ରୋମାଞ୍ଚକର ଗଳ୍ପ ମୁଖେ ମୁଖେ ଓ ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ଜରିଆରେ ବହୁଳ ପ୍ରଚାରିତ । ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଇଂରେଜ, ଫରାସୀ ଓ ଜର୍ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏହି 'ଅନ୍ଧକାର ମହାଦେଶ'କୁ ଜୟ କରିବା ପାଇଁ ତୀବ୍ର ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଲାଗି ରହିଥିଲା । ସେଇ ସମୟରେ ଜନୈକ ଡଚ୍ ଦମ୍ପତି ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ ପଲ୍ଲୀ ଗାଆଁଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଅଭିଭୂତ ହୋଇପଡ଼ନ୍ତି । ଯଦିଓ ସେମାନେ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ ଆଦିମ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ଭାଷା ବୁଝିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲେ, ତଥାପି ସେମାନଙ୍କୁ ଉପଲବ୍‌ଧି କରିବାକୁ ବିଶେଷ କଷ୍ଟ ହୋଇ ନଥିଲା ଯେ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁର ଅଧିବାସୀ-

ମାନଙ୍କର ମାଟିଝାଟି ଘର ସବୁ ଗ୍ରୁଉଣି କରାଯାଇଥିଲା ବିଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦେଇ । ଆମ ଦେଶରେ ଯତ୍ରତତ୍ର ମିଳୁଥିବା ଗେଙ୍ଗୁଟି ପଥର ପରି ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁର ମାଟି ଆଡେଇ ଦେଲେ ମିଳୁଥିଲା ସୁନା, ଆଉ ସୁନା । ଯଥାର୍ଥରେ ସେହି ଡଚ୍ ଦମ୍ପତ୍ତି ଉପଲବ୍ଧି କରିଥିଲେ ଯେ ସମଗ୍ର ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁଟା ଗୋଟାଏ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ, କେଉଁଠି ପୀତାଭ ଓ କେଉଁଠି ହରିତାଭ । ବାହାର ପୃଥିବୀରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗାଯୋଗ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯିବା ଫଳରେ ବାହାର ପୃଥିବୀରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କର ଲେଶମାତ୍ର ଧାରଣା ନଥିଲା । ବାକ୍ସ ଭର୍ତ୍ତିକରି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଣିବା ପରେ ଅନେକ ଡଚ୍ ଲୋକେ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁକୁ ଯାଇ ଗ୍ରୁଉଣି ପକାଇଥିଲେ ।

ନୀଳ-ନୀର ନାଇଜର୍ ନଦୀ କୂଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ ସହରର ରାସ୍ତା ଘାଟରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ମୀଣିଅବାବୁ ଏହି କଥା ହିଁ ସ୍ମରଣ କରୁଥିଲେ ଓ ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ନିକଟ ଅତୀତର ଏକ ପଲ୍ଲୀ ଗାଆଁ ଓ ତା'ର ଅନାବିଳ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପ୍ରଭାବରେ କି ଅଭୂତପୂର୍ବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ ହୋଇଛି ।

ପହଞ୍ଚିବାର ଅଳ୍ପ କେଇଦିନ ଭିତରେ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ ସହର ଓ ତାର ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳ ସବୁ ବୁଲି ଦେଖିନବା ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ମୀଣିଅବାବୁଙ୍କର, ଯାହା ସ୍ୱାଭାବିକ୍ । ମୀଣିଅବାବୁଙ୍କୁ ଆବିଷ୍କାର କରିବାକୁ ବିଳମ୍ବ ହୋଇ ନଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟକାଟର ସହର ହୋଇ ଗଢି ଉଠିଛି ତଥାପି ତା'ର ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଅବସ୍ଥା ଯଥେଷ୍ଟ ବନ୍ୟ ଅଛି । ନାଇଜର୍ ନଦୀର ଜଳପ୍ରପାତ, ଘଞ୍ଚତମାଳ, ନାରିକେଳ ବୃକ୍ଷରାଜି, ସାନ୍ଦ୍ର ଜଙ୍ଗଲ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବନ୍ୟ ଓ ଆଦିମ ରଖିଛି ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ମୀଣିଅବାବୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ହ୍ରଦ ଆବିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି । ହ୍ରଦ ଉପରେ ନୀଳ-ଜଳର ଅଖଣ୍ଡ ବିସ୍ତୃତି ଓ ତା'ର ଚୁରପଟର ଘଞ୍ଚ ଅଥଚ ନିସ୍ତବ୍ଧ ଜଙ୍ଗଲ ମନରେ ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ପ୍ରଶାନ୍ତି ଆଣିଦିଏ । ହ୍ରଦ କୂଳରେ ଗ୍ରେଟ ବଡ଼ ହୁଲି ଡଙ୍ଗାସବୁ ଖୁଣ୍ଟରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ ହ୍ରଦର ଅନୁଚ୍ଚ ତରଙ୍ଗରେ ସାମାନ୍ୟ ଇତସ୍ତତଃ ହଉଥା'ନ୍ତି । ମନେହେବ ଏଇ ଅଖଣ୍ଡ ନୀରବତା ଭିତରେ ସେମାନେ ଯେପରି ପରସ୍ପର ସହିତ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ଖୁସି ଗପ କରୁଛନ୍ତି ।

ସେ ଡଙ୍ଗା ସବୁ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁର ଆଦିମ ଅଧିବାସୀଙ୍କର ଏବଂ ସହରରେ ଥିବା ସାହେବ ବଡ଼ ଲୋକମାନଙ୍କର ନୌକା-

ବିହାର ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ମଣିଅବାବୁ ଅବସର ବିନୋଦନ ପାଇଁ କିଛି ଥର ସେ ନୌକାର ସୁଯୋଗ ନେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ମଣିଅବାବୁଙ୍କ ହାତରେ ଅଳ୍ପ କିଛି ଛୁଟିଥିଲା ଓ ମଣିଅବାବୁ ଏଇ ସୁଦୀର୍ଘ ହ୍ରଦକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ହ୍ରଦର ଅପରପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଯିବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମଣିଅବାବୁ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଅପରପାର୍ଶ୍ୱକୁ ନବାପାଇଁ ନୌକାଚାଳକମାନେ ତାଙ୍କୁ ନାସ୍ତି କରି ଦେଇଥିଲେ । ନୌକା ଚଳାଉଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ନାସ୍ତି କରି ଦେବାର କଥାଟା ମଣିଅବାବୁ ଯଦିଓ ବୁଝୁଥିଲେ ତାଙ୍କର ଦୋ'ଭାଷୀ ଜରିଆରେ, ତଥାପି ନାଉରିଆମାନଙ୍କର ଆଖିରେ ଯେଉଁ ଆତଙ୍କ ଫୁଟି ଉଠିଥିଲା, ତାହା ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରିଥିଲେ । ସେମାନେ ସବୁ ସେଇ ଜାଗାର ଅଧିବାସୀ ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମିକ ଭାବରେ । ତାହାହେଲେ ଏତେ ଆତଙ୍କ କାହିଁକି ? କଅଣ ବା ଅଛି ହ୍ରଦର ଆରପଟେ ? କୌଣସିମତେ ମଣିଅବାବୁ ତାଙ୍କର କୌତୂହଳ ଦମନ କରିପାରି ନଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପିଅନ ଜରିଆରେ ସେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଶ୍ନ କରି କଥାଟାକୁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ନୌକା ଚାଳକମାନେ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି କଥା ଉତ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଆଦୌ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନିରସ୍ତ ହୋଇ-ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମଣିଅବାବୁ କଥାଟାର ଅସଲ ମର୍ମ ଜାଣିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ତଦନ୍ତ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିଥିଲେ ।

କଥାଟା ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ମଣିଅବାବୁଙ୍କର ଜଣେ ଡଚ୍ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ରେ । ଗୃହସ୍ୱାମୀ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପର୍କିତ ତଥ୍ୟ ହଲାଣ୍ଡରେ ହିଁ ଶୁଣିଥିଲେ ।

ଘଟଣାଟା ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ତଳର କଥା । ହ୍ରଦ ଆରପଟେ ପ୍ରାୟ ଦଶ ଏକର ହବ ଜାଗା ନେଇ ମିସ୍ ବାଥ୍ ନାମକ ଜଣେ ମହିଳା ସେଠି ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଘର ଥିଲା ଆମଷ୍ଟରଡ୍ୟାମ୍‌ରେ । କିନ୍ତୁ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁ ହ୍ରଦ ତୀରର ପ୍ରାକୃତିକ ଶୋଭାପାଇଁ ସେ ସେଇଠାରେ ହିଁ ବସବାସ କରି ରହିବାକୁ ମନସ୍ଥିର କରିନେଇ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଅର୍ଥର କୌଣସି ଅଭାବ ନଥିଲା । ଖଣ୍ଡେ ଗ୍ରେଟ ବଙ୍ଗ୍ଲୋଟାଇପ୍ ଘର । ତା'ଭିତରେ ସିଏ ଓ ଆଉ ଦୁଇଜଣ ବାବୁର୍ଚ୍ଚି, ଖାନ୍‌ସାମା ଓ ଦୁଇଟି ଡ୍ୟାସ୍ ହାଉଣ୍ଡ୍ କୁକୁର । ସେ ପ୍ରାୟ ଏକା ଏକା ରହିବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବେଶ୍ ସମୃଦ୍ଧ ଲାଇବ୍ରେରି ମଧ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ବହି ଭିତରେ ଅନେକ ବହିଥିଲା ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ଓ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ । ବିରଳ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଫଟ ଉଠେଇ ଓ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ତଥ୍ୟ ଆହରଣ କରି ବିଦେଶୀ ପତ୍ରପତ୍ରିକାକୁ ପଠେଇବାରେ

ତାଙ୍କର ଝୁବ୍ ସଉକ୍ ଥିଲା ଏବଂ ଏଇ ହବି ଜରିଆରେ ସେ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରୁଥିଲେ । କେତେବେଳେ କେମିତି ମନ ହେଲେ ତାଙ୍କର କନ୍‌ଭର୍ଟିବ୍‌ଲ୍ ଭୋକ୍‌ସ୍ ଓ୍ୱାଗନ୍ ଖଣ୍ଡିକ ଧରି ସେ ସହରକୁ ଆସି କିଛି ସମୟ ବୁଲାବୁଲି କରି ଫେରି ଯାଆନ୍ତି । କେବେ କେମିତି ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଅତିଥିମାନେ ଆସିଲେ ସେଇ ନିରୋଳା ଘରଟି ଉତ୍ସବ-ମୁଖର ହୋଇ ଉଠେ । ରେକର୍ଡ ପ୍ଲେୟାର୍‌ରେ କିଛି ଭଲ ଭଲ ଗୀତ ବାଜେ, ମଦ ଗ୍ଲାସ୍‌ର ଟୁଙ୍ଗ୍ ଟାଙ୍ଗ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଭେ ଏବଂ ପୁଣି ଅତିଥିମାନେ ଚାଲିଗଲେ ସମଗ୍ର ଘରଟିକୁ ନୀରବତା ଗୋଟାଏ ମଶାଣି ପରି ଛାନ୍ଦି ବସେ ।

ଦିନେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ଗାଡ଼ି ଛୁଟେଇ ଘରକୁ ଫେରୁଥିଲେ । ହଠାତ୍ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ ବ୍ରେକ୍ ଦେଲେ, ଗାଡ଼ିର ଟାୟାର୍ ସବୁ କଁ କଁ ଶବ୍ଦ କରି ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ବାଥ୍ ଦେଖିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ରାସ୍ତା ଅବରୋଧ କରି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ବହୁରୂପୀ ଠିଆ ହୋଇଛି । ଆମେ ସବୁ ଦେଖିଥିବା ପବଂଣ୍ଡା ଏଣ୍ଡୁଅ ବା ବହୁରୂପୀ ପରି ସେ ବହୁରୂପୀ ନୁହେଁ । ସେଟା ଅନେକ ବଡ଼ । ପ୍ରାୟ ଗୋଟାଏ ପର୍ସିଆନ୍ ବିଲେଇ ପରି । ସେମାନେ ତର୍ ତର୍‌ରେ ଚାଲିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଚାରିଗୋଡ଼ ଉପରେ ଭର ଦେଇ ଅତି ଥରି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ପାଦ ଗଣି ଗଣି ଚାଲନ୍ତି । ଏବଂ ଶତ୍ରୁର ଆଶଙ୍କା ହେଲେ ଏକ ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ କରନ୍ତି ।

ମିସ୍ ବାଥ୍ ବହୁରୂପୀ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ ନୁହଁନ୍ତି । ସେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ବହୁରୂପୀର ଆଖି ଏପରି ତିଆରି ଯେ ସିଏ ଏକା-ଥରକେ ତିନିଶହ ଅଶୀ ଡିଗ୍ରୀ ଦେଖିପାରେ । ଗୋଟାଏ ଆଖି ଆଗକୁ ଦେଖିଲାବେଳେ ଆର ଆଖିଟାକୁ ପଛପଟକୁ ବୁଲେଇ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ସମଗ୍ର ପରିସ୍ଥିତିର ସମୀକ୍ଷା କରିପାରେ । ବହୁରୂପୀ ବେଙ୍ଗ ପରି ତା'ର ଜିଭକୁ ପ୍ରାୟ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଇଞ୍ଚ ଆଗକୁ ଫୋପାଡ଼ି କଣ୍ଟା କଣ୍ଟା ଅଠାଳିଆ ଜିଭରେ ପୋକଜୋକ ଧରି ଖାଏ । ଯଦିଓ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ବହୁରୂପୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଷାକ୍ତ ବୋଲି, ବିଜ୍ଞାନ କୁହେ ବହୁରୂପୀଠାରେ ବିଷର ଲେଶ ମାତ୍ର ନାହିଁ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିରୀହ, ଏବଂ ସେଇଥି ପାଇଁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରିବାକୁ ପ୍ରକୃତି ତାକୁ ଏକ ଅପୂର୍ବ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦେଇଛି । ସେ ଯେଉଁ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ରହିବ, ଆପେ ଆପେ ତା'ର ସାରା ଦେହରେ ସେଇ ରଙ୍ଗ ସଞ୍ଚରିଯିବ ।

କିନ୍ତୁ ଏତେ ବଡ଼ ବିଶାଳକାୟ ବହୁରୂପୀ ଦେଖି ନଥିଲେ ମିସ୍ ବାଥ୍ । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟ କାଠି ସାହାଯ୍ୟରେ

ବହୁରୂପୀଟିକୁ ଧରି ଗାଡ଼ିର ଲଗେଜ୍ ବୁଟ୍‌ରେ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ଓ ଗାଡ଼ି ଚଲାଇ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ । ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ସେଇ ବହୁରୂପୀଟିକୁ ପୋଷା ଭାବରେ ତାଙ୍କ ଘରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଓ ଅତି ନିକଟରୁ ତା'ର ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଘରକୁ ଆସି ଲଗେଜ୍ ବୁଟ୍ ଖୋଲିଲା ବେଳକୁ ସେ ବହୁରୂପୀଟି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ କୁଆଡ଼େ ତ ବାଟ ନାହିଁ, ଗଲା ବା କୁଆଡ଼େ ? ସେ ଦିନ ମିସ୍ ବାଥ୍ ଆଚମ୍ବିତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତା'ର ଦିନକ ପରେ ତା'ର ହେତୁ ବୁଝି ପାରିଥିଲେ ମିସ୍ ବାଥ୍, ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ସାରା ଗାଡ଼ିଟିରୁ ଏକ ଉତ୍କଟ ପୂତିଗନ୍ଧ ନିର୍ଗତ ହଉଥିଲା । ମିସ୍ ବାଥ୍ ବୁଝି ପାରିଥିଲେ ଯେ ଅନନ୍ୟୋପାୟ ହୋଇ ବହୁରୂପୀଟି ଲଗେଜ୍ ବୁଟ୍‌ରୁ ଗାଡ଼ିର ଡ୍ରେନ୍ ଚ୍ୟାନେଲ୍‌କୁ ଯେଉଁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଛିଦ୍ରଟି ଅଛି, ତା'ରି ଭିତର ଦେଇ ବାହାରି ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି । କିନ୍ତୁ ସିଏ କଅଣ ଜାଣେ ଯେ ଚ୍ୟାନେଲ୍‌ର କ୍ଷୁଦ୍ର ରନ୍ଧ୍ର ଗୋଟାଏ ଅନ୍ଧଗଳି ବୋଲି ? ସେଠି ପହଞ୍ଚି ସେଇ ଅଣଓସାରିଆ ଜାଗା ଭିତରେ ଲେଉଟି ଫେରି ଆସିବା ଆଉ ତା' ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ, ଏବଂ କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ିଛି । ନିରୀହ ବହୁରୂପୀଟିର ଏଇ ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ମୃତ୍ୟୁ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କ ମନରେ ବହୁ କରୁଣାର ଉଦ୍ରେକ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ଅନେକ ବିଳମ୍ବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ଘଟଣାଟାକୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ଧରି ମିସ୍ ବାଥ୍ ବିସ୍ମରଣ ହୋଇ ପାରୁ ନଥିଲେ । ବେଳେବେଳେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ଯେପରି ବହୁରୂପୀଟି ଦିଶି ଯାଉଥିଲା । ତା' ପରଦିନ ଡ୍ରିନର୍ ଟେବୁଲ ଉପରେ ବହୁରୂପୀଟିର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଛାଇ ଦେଖି ମିସ୍ ବାଥ୍ ବେଯାଃହତା ପରି ଚମକି ପଡ଼ିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ତାଙ୍କର ଭ୍ରମ ବୁଝିପାରିଥିଲେ । ପୋକପାଇଁ ବଲ୍‌ବ ପାଖରେ ଦିଆ ହୋଇଥିବା ଡାଳର ଥିଲା ସେ ଛାଇଟା । ବହୁରୂପୀ ମୃତ୍ୟୁର ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ସେଇ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଘଟଣାଟି ଘଟିଥିଲା ।

ସେଦିନ ସକାଳୁ ଗାଡ଼ି ପାଖକୁ ଯାଇ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ଆଖି ଦୁଇଟି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ବିସ୍ଫାରିତ ହୋଇଗଲା । ସେ ଯାହା ଦେଖୁଛନ୍ତି, ତା ଠିକ୍ କି ନୁହେଁ, ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଖାନ୍‌ସାମା ଓ ବବୁର୍ଚ୍ଚିଙ୍କର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱରରେ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ଯେ ଗାଡ଼ିର ଡ୍ରାଇଭିଂ ସିଟ୍‌ର ଦୁଆର ଉପରେ ଯେଉଁ ଚିହ୍ନଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଆସୁଛି, ତାହା ଗୋଟାଏ ବହୁରୂପୀର ଚିହ୍ନ । କିନ୍ତୁ ଏହା' କଅଣ ସମ୍ଭବ ?

ଏଇ କଥା ପ୍ରାୟ ଗୋଟାଏ ସପ୍ତାହ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ମନକୁ ଆଚ୍ଛନ୍ନ କରି ରଖିଲା । ତାହାହେଲେ ବିଜ୍ଞାନ କଅଣ ପରାସ୍ତ ହୋଇଗଲା ? ମିସ୍ ବାଥ୍ ଦିନର ଆଲୋକ ପରି ଯାହା ତାଙ୍କର ଗାଡ଼ି ଉପରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରୁଛନ୍ତି, ତାହା କଅଣ ଗୋଟାଏ ଆଧିଭୌତିକ ଘଟଣା ? ଏ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱର ଯେପରି ସମାଧାନ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କିଛିଦିନ ପରେ କଥାଟା ସାମାନ୍ୟ ପୁରୁଣା ହୋଇଯିବାରୁ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କ ମନରୁ ସଂଶୟର ଉଗ୍ରତା ବହୁ ପରିମାଣରେ ଲାଘବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସେଇ ଗାଡ଼ିଟିକୁ ଧରି ମିସ୍ ବାଥ୍ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ପରିଚିତ ମହଲରେ ଆଧିଭୌତିକ ଶକ୍ତିର ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ପ୍ରମାଣ ରୂପେ ଗାଡ଼ି ଉପରର ବହୁରୂପୀ ଚିହ୍ନଟିକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଦେଉଥିଲେ ।

ଆଉ ଦିନେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ତାଙ୍କ ବଙ୍ଗଳା ଫାଟକ ଭିତରେ ପଶୁ ପଶୁ ତିନି ଚାରିଟି ବହୁରୂପୀଙ୍କୁ ଏକାଠି ଦେଖିଲେ । କିନ୍ତୁ ମିସ୍ ବାଥ୍ ପୂର୍ବ ଭ୍ରମର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ଗୋଟିଏ ନାଇଲନ୍ ନେଟ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ବହୁରୂପୀଗୁଡ଼ିକୁ ଧରି ନେଇ ତାଙ୍କ ବସିବା ଘରେ ଗୋଟିଏ ତାର ଜାଲି ଘେରା ବାକ୍ସ ଭିତରେ ରଖିଲେ । ବହୁରୂପୀମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଚ୍ଛନ୍ଦ୍ୟ ବା ଖାଦ୍ୟପେୟର କୌଣସି କାର୍ପଣ୍ୟ ସେ କରି ନାହାନ୍ତି ।

ଏବେ କିଛିଦିନ ଧରି ମିସ୍ ବାଥ୍ ତାଙ୍କର ହତା ଭିତରେ ବୁଲାଚଲା କରୁ କରୁ ପ୍ରାୟ ବହୁରୂପୀ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ପ୍ରକାଣ୍ଡ ହତାର ନେଳି ଘାସ, ଆଉ ଗଛପତ୍ର ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାରିନେବା ସବୁବେଳେ ସହଜ-ସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କେତେବେଳେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ରାସ୍ତାର ନାଲି ମୋରମ୍ ଉପରକୁ ବା ପାହାଚ ଉପରକୁ ଉଠି ଆସିଲେ ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ପରି ନିରୀହ ସରୀସୃପ ହତା ଭିତରେ ଚାଲବୁଲ କଲେ କ୍ଷତି ବା କଅଣ ? ଘର ଭିତରେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ତାଙ୍କର ପୋଷ୍ୟ ବହୁରୂପୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସୁଦୃଶ୍ୟ ଓ ଦୀର୍ଘ ପଞ୍ଜୁରୀ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ପଞ୍ଜୁରୀଟିର ପଛପଟ ଅନେକ କାଚର ଫଳକ ଦେଇ ତିଆରି ଏବଂ ସେଇ କାଚ ଫଳକର ପଛପଟେ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ବଲ୍‌ବ୍ ଲଗାଯାଇଛି — ନାଲି, ନେଳି, ହଳଦିଆ, ସବୁଜ ଏମିତି କେତେ କଅଣ । ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ପଟରୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ପଟକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଆନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ କେତେବେଳେ ନେଳି, ନହେଲେ କେତେ-ବେଳେ ସବୁଜ ରଙ୍ଗ ଧାରଣ କରନ୍ତି । ଶୋଇ ଶୋଇ ସେମାନଙ୍କର ଏଇ କ୍ରମାଗତ ରଙ୍ଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାରେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ଯେ ଯଥେଷ୍ଟ ଆନନ୍ଦ ପାଆନ୍ତି, ଏକଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର ।

ଦିନକର ଘଟଣା । ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ସ୍ୱଣଟା ମଲ ବହୁରୂପୀଙ୍କୁ ଲଞ୍ଜ ପାଖରୁ ଧରି ବବୁର୍ଚ୍ଚି ଘରୁ ବାହାରକୁ ନେଲାବେଳେ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ବବୁର୍ଚ୍ଚି କେବଳ କହିଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ବୋଧେଇ ଘର ନଳା ଦେଇ ଭିତରକୁ ପଶିବାକୁ ଗଲାବେଳେ ଜାଲି ପାଖରେ ଅଟକି ଯାଇ ମରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଏଇ କଥା ପଦକରେ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ନାକ ପାଖକୁ ସେଇ ପ୍ରଥମ ଦିନର ପୂତିଗନ୍ଧ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ହୋଇଆସିଲା ଯେପରି । ସେ ଏକ ଉତ୍କଟ ଗନ୍ଧ । ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ଲଞ୍ଚ୍ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ତାଙ୍କ ଟେବୁଲ ଉପରୁ ସେହିପରି ଅକ୍ଷତ ଫେରି ଯାଇଥିଲା ।

ଏବେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କର ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ, ବାଲ୍‌କନି ଉପରେ, ଏପରିକି ଗ୍ଲାସ ଉପରେ ବହୁରୂପୀ-ମାନେ ବେଶ୍ ନିର୍ଭୟରେ ବୁଲାବୁଲି ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ବେଶ୍ ଟିକିଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି ମିସ୍ ବାଥ୍ । ପ୍ରତିଦିନ ସେମାନଙ୍କୁ ଘରର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ଝାଡ଼ି ତଳକୁ ପକେଇବା ଏକ ନିତ୍ୟ ନୈମିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲାଣି । କିନ୍ତୁ ଉପାୟ ବା କଅଣ ? ସେମାନଙ୍କୁ କାଚ ପିଞ୍ଜରାରେ ବନ୍ଦ କରି ସେମାନଙ୍କର ରଙ୍ଗର କ୍ରମ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉପଭୋଗ କରାଯାଏ ସତ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଘରର ଅନ୍ଦିସନ୍ଦି ସବୁଆଡ଼େ ବୁଲାବୁଲି କରୁଥିବେ, ଏକଥା ତ ସହ୍ୟ କରାଯାଏ ନାଁ !

ଯେତେ ଫୋପାଡ଼ିଲେ ବି ଦିନକୁ ଦିନ ସେମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଆଶାତୀତ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଘରର ଅନ୍ଧକନ୍ଦି ଖୋଜି କାଢ଼ି ଫୋପାଡ଼ିବା ଗୋଟାଏ ଲୋକପାଇଁ ପ୍ରାୟ ପୁରା ଦିନର କାମ । ସେଥିପାଇଁ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କୁ ଆଉ ଜଣେ ଭୃତ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କୁ ବେଶ୍ କଷ୍ଟସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଛି, କାରଣ ଟିମ୍-ବକ୍-ଟୁଂର କେହି ଆଦିମ ଅଧିବାସୀ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହଁନ୍ତି । କାରଣ ବହୁରୂପୀ ସେମାନଙ୍କର ଅନେକ ଉପଦେବତା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ !

ସେ ନବାଗତ ଭୃତ୍ୟ ବା କରିବ କଅଣ ? ଘରର ନଳା, ଖଟ ତଳ, ଆଲମାରି ସନ୍ଧି, ବାରଣ୍ଡା, ଗ୍ଲାସ, କେତେ କଅଣ ଦେଖିବ ? ସେମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରବଳ ଆକାର ଧାରଣ କରିଛି । ମିସ୍ ବାଥ୍ ବେଶ୍ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଆସୁଛନ୍ତି ବା କାହିଁକି ? ପ୍ରତିଟି ଦିନର କଥା ସେ ତାଙ୍କର ଡ଼ାଏରୀରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରୁଛନ୍ତି । ଗୋଟାଏ

ପୃଷ୍ଠାରେ ଲେଖାଅଛି—"ମୁଁ ଶୁଣିଛି ବନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଏକ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳରୁ ଅନ୍ୟ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୁଅନ୍ତି, ହୁଏତ ତାଙ୍କର ପୂର୍ବତନ ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳରେ ଖାଦ୍ୟ ଅଭାବ; ସେମାନେ ଯାଉଛନ୍ତି ଖାଦ୍ୟର ସନ୍ଧାନରେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଶୁଣାଅଛି, ସେମାନଙ୍କର ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ କୌଣସି ସଂକ୍ରାମକ ରୋଗରେ ସଂକ୍ରମିତ ହେଲେ, ସେମାନେ ତାଙ୍କର ସହଜାତ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହବାର ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏକ ଆରଣ୍ୟକ ସରୀସୃପ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହବା ବୋଧହୁଏ ପୃଥିବୀର ଲିପିବଦ୍ଧ ଇତିହାସରେ ବିରଳ ।"

ଏବେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ପ୍ରାୟ ଦିନର ସମସ୍ତ ସମୟ ସହରରେ ଏଠି ସେଠି ବୁଲି କଟାଉଛନ୍ତି, କାରଣ ତାଙ୍କର ଗ୍ଲେଟ ଘରଟିକୁ ବହୁରୂପୀର କଞ୍ଜାଳରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପ୍ରାୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗିଯାଉଛି । ମିସ୍ ବାଥ୍ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଘରକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି ପ୍ରାୟ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ । କାଲିକି କଅଣ ହବ ? ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସେଇ ଆତଙ୍କ ନେଇ ମିସ୍ ବାଥ୍ ଘରକୁ ଫେରିଥିଲେ ଏବଂ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଦେଖି ଯେ ତାଙ୍କର ଶୋଇବା ଘରଟି ଅନ୍ତତଃ ବହୁରୂପୀମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ମୁକ୍ତ ରହିଛି । ଓଃ ! ସେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ସେଦିନ ରାତିରେ ଆଖ ପାଖରେ ଟିମ୍-ବକ-ଟୁ'ର ଆଦିବାସୀମାନେ ଖୁବ୍ ମଦ ପିଇ, ବାଜା ବଜେଇ ନାଚୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବଙ୍ଗଳା ପାଖ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ବାହାରିଥିଲା ସେଇ ରାତିରେ । ଝରକାର କର୍ଟେନ୍ ଆଡେଇ ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ବାହାରକୁ ଚାହିଁଥିଲେ । ଶୋଭାଯାତ୍ରାର ଆଗରେ ମୁଣ୍ଡରେ ପକ୍ଷୀ ଲଗେଇ, ଗୋଟାଏ ବିମାନ କାନ୍ଧେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ଚାରିଜଣ କଳାମଚ୍‌ମଚ୍ ନିଗ୍ରୋ । କିନ୍ତୁ ସେ ବିମାନ ଉପରେ ସେଇଟା କଅଣ ? ଭୟରେ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କ ମୁହଁରୁ ସମସ୍ତ ରକ୍ତ ଶୁଖିଗଲା । ବିମାନ ଉପରେ କେଜାଣି କୋ'ଥିରେ ତିଆରି ଗୋଟାଏ ଅତିକାୟ ବହୁରୂପୀ ପ୍ରାୟ ଏଗାର ବାର ଫୁଟ ଲମ୍ବ ଓ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚ ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ଅନେକ ବେଳଯାଏ ନିଦ ହୋଇ ନଥିଲା ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କୁ । ଘରର ଆଲୁଅ ଜାଳିରଖି ଅତି ସତର୍କତାର ସହିତ କାନ୍ଥବାଡ ଓ ଘରର ଚଟାଣ ଉପରେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ି ଉପରେ ସେଇ ବହୁରୂପୀଟିର ଚିତ୍ର ବାରମ୍ବାର ଭାସି ଉଠୁଥିଲା । ରାତିର ଶେଷ ପ୍ରହରରେ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ଆଖି ବୋଧହୁଏ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା ଅଳ୍ପ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ।

ତା' ଆରଦିନ ସକାଳୁ ଖୁବ୍ ଭୋର୍‌ରୁ ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର । ସେତେବେଳେ ତଥାପି ରାତି ଥିଲା । ମିସ୍ ବାଥ୍ ଚିରାଚରିତ ଅଭ୍ୟାସରେ ତାଙ୍କର ବାଥ୍‌ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ । ଏ ଦିନଟିର କଥା ତାଙ୍କର ଡାଏରୀରେ ଲେଖା ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଘରୁ ସେଇଦିନ ପଳେଇ ଆସିଥିବା ବରୁର୍ଚ୍ଚି, ଖାନ୍‌ସାମା ଓ ଭୃତ୍ୟର ମୁହଁର ଶୁଣା କଥା ।

ବାଥ୍‌ରୁମ୍ ଭିତରୁ ଏକ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଚିତ୍କାର ଶୁଣାଗଲା, ଏବଂ ବରୁର୍ଚ୍ଚି ବାଥ୍‌ରୁମ୍ କବାଟକୁ ଧକ୍‌କା ମାରି ଖୋଲିଲା ବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା ଉଲଗ୍ନ ମିସ୍‌ବାଥ୍ ପ୍ରାୟ ଏକ ବହୁରୂପୀର ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ କବଳିତ । କମୋଡ୍ ଭିତରୁ ବହୁରୂପୀମାନେ ତାଙ୍କର ବଡ ବଡ ଆଖି କାଢ଼ି ସେମିତ ଝୁଲି ଝୁଲି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉଠୁଛନ୍ତି ଉପରକୁ । ତା'ପରେ ମିସ୍ ବାଥ୍ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବେଗରେ ବାରଣ୍ଡାକୁ ବାହାରି ଆସିଲେ । ସେଠି ବି ସେହି ବହୁରୂପୀର ସମୁଦ୍ର । ମିସ୍ ବାଥ୍ ଦେଖିଲେ ଦୁଇଟା ବିଭିନ୍ନ ଜାଗାରେ ବହୁରୂପୀମାନଙ୍କର ଦୁଇଟି ଗ୍ରେଟ ଆବର୍ତ୍ତି ଗ୍ରୁଟିପିଟି ହଉଚ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଦୁଇଟି ଡ୍ୟାସ୍‌ହାଉଣ୍ଡ୍ କୁକୁରର କରୁଣ କ୍ରନ୍ଦନ ଶୁଣାଯାଉଚ୍ଛ । ମିସ୍ ବାଥ୍ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ବିଳମ୍ବ ନକରି ତଥାପି ଉଲଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ଦୌଡଗଲେ । ସେଠି ବି ସେହି ବହୁରୂପୀର ସମୁଦ୍ର । ମିସ୍ ବାଥ୍ ସଂଜ୍ଞାହୀନା ଅବସ୍ଥାରେ ସେଇଠି ଟଳି ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଭିତରେ ବହୁରୂପୀମାନଙ୍କର ନୀଳ ତରଙ୍ଗ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ସମସ୍ତ ଶରୀରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆବୃତ କରିନେଲେ ।

ଏହାପରେ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଉ କେହି କିଛି ଶୁଣି ନାହାନ୍ତି । ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଦଳ ଏ ଘଟଣାର କିଛି ଦିନ ପରେ ହ୍ରଦର ଉପକଣ୍ଠ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ କୋଟି କୋଟି ବହୁରୂପୀ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ସମସ୍ତ ହତାକୁ ଆବୋରି ରହି ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ ବସି ରହିଛନ୍ତି । ତା' ଭିତରକୁ ପଦକ୍ଷେପ କରିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଡଚ୍ ବନ୍ଧୁଙ୍କର କଥା ଶେଷ ହେଲା ବେଳକୁ ଅନେକ ରାତି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । କଣୀଥ୍ ବାବୁ ଘରକୁ ଫେରି ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ରହି ଅନେକ ରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାବୁଥିଲେ । ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ଉଲଗ୍ନ ଶରୀରରେ କିଛି ଦିନ ପରେ ଅନେକ ମ୍ୟାଗଟ୍ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବେ । ଏବଂ

ସେ ମ୍ୟାଗଟ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଏକ ହିଂସ୍ର ଆନନ୍ଦରେ ଗୃହି ନେଇଥିବେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବହୁରୂପୀର ଦଳ ଏବଂ ଯଦି ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଯାଏ, ହୁଏତ ଆଜି ମିଳିବ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ଏକ ଅକ୍ଷତ କଙ୍କାଳ, ଯାହାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ହୁଏତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାନେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ପାରିବେ ଯେ ମିସ୍ ବାଥ୍‌ଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ବେଳକୁ ତାଙ୍କର ବୟସ ବୋଧହୁଏ ଅଣତିରିଶିଠାରୁ ତିରିଶି ଭିତରେ । □

ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଟୁର୍ ପରେ ମୁଁ ଘରକୁ ଫେରୁଥାଏ । ଅନ୍ୟୂନ ଦେଢ଼ ଶହ ମାଇଲ ରାସ୍ତା ଅତିକ୍ରମ କରି ଆସିବାକୁ ହେବ । ମୋ ଡ୍ରାଇଭର ଆଉ ମୁଁ । ଆଉ କେହି ନାହିଁ । ବେଳେ ବେଳେ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ, ଏ ଦୀର୍ଘ କ୍ଳାନ୍ତିକର ସମୟଟିକ କଟେଇ ନବା ପାଇଁ ରାସ୍ତା ଉପରୁ କାହାକୁ କେତେ-ବେଳେ ସାଙ୍ଗରେ ଉଠେଇ ଆଣିବା ପାଇଁ । କିଛି ତ ଗପି ହେବ । ଏ ସାଲ ଧାନ କମିତି ହେଇଚି ବା ଯୋ' ସାଲ ପ୍ରଚୁର ଆମ୍ବ ଆସିଥାଏ ସେ ସାଲ ଧାନ ଫସଲ ଭଲ ହୁଏ ନାହିଁ କାହିଁକି । କିନ୍ତୁ ପଦସ୍ଥ ଅଫିସର ହେବାରୁ ଅନେକ ଅସୁବିଧା ଅଛି । ରାସ୍ତା କଡରୁ ଲୋକ ଉଠେଇ ଆଣିଲେ, ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କଥାଟା ପ୍ରଘଟ ହେବ । କିଏ କିଏ କହିବେ, ଏ ଅଫିସର୍‌ଟା ଲୋକଙ୍କୁ ଟ୍ୟାକ୍‌ସି ପରି ବୋହି ପଇସା ରୋଜଗାର କରୁଛି । ଏପରି ଏକ ଗୁଜବ ଉଠିବାରେ କିଛି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କାରଣ ନାହିଁ । ପଦସ୍ଥ ଅଫିସରମାନେ ପ୍ରାୟଶଃ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷା କରି ଚାଲିଚଳି କରନ୍ତି; ଏପରିକି କଦବା କ୍ୱଚିତ୍ ରାସ୍ତା କଡରେ ଛିନ ଛିନିଆ ନେଉଟିଆ ଶାଗ କିମ୍ବା ସଦ୍ୟ ତୋଳା ହୋଇଥିବା ଫୁଲକୋବି ବା ବିଲାତି ବାଇଗଣ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ କିଣିବା ମନା । ଜଣେ ଅଫିସରଙ୍କର ଏତାଦୃଶ ଚାଲିଚଳନ ସେମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷତା ପ୍ରମାଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ ପ୍ରଶାସନିକ ନିରପେକ୍ଷତା ଓ ନିର୍ଲିପ୍ତତାର ପରିଚୟ ମଧ୍ୟ ଦେଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ମୋ ପରି ଯେଉଁ ଅଫିସର୍‌ମାନେ ଜୀବନକୁ ପ୍ରଶାସନର ଏକ ଅଂଶ ବୋଲି ମନେ ନ କରି, ପ୍ରଶାସନକୁ ଜୀବନର ଏକ ଅତିବ କ୍ଷୁଦ୍ରାଂଶ ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ଭାଗ୍ୟରେ ଏହି ପ୍ରକାରର ଜନରବ ସର୍ବଦା ଲକ୍ଷିତ ଥାଏ । ଜନତାର ଯେଉଁ କ୍ଷୁଦ୍ରାଂଶ ଏ ପ୍ରକାରର ଜନରବରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କର ମନ୍ତବ୍ୟ ହୁଏ, "ହେଃ, ସେ ପଇସା ଫଇସା ନବା କଥା ମିଛ, ଅସଲ କଥାଟା ହେଲା,

ଲୋକଙ୍କ ହିଁ କେ ଆଉପାଗଲା ।” ତେଣୁ ଏ ପ୍ରକାରର ଜନମତ ବା ରବ (ଦୁଇଟା ଯାକ ପ୍ରାୟ ଏକା କଥା) ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଡ୍ରାଇଭରର ତେଲ ଚକଟା ବେକକୁ ଗୃହ୍ଣି ଗୃହ୍ଣି ସମସ୍ତ ବତେଇ ଦବା ଶ୍ରେୟସ୍କର । ବାଟରେ ଅବସର ବିନୋଦନ ପାଇଁ ଅନେକ କିଛି ମଧ୍ୟ ଅଛି । ପୋଖରୀ ଭର୍ତ୍ତି ବଳିଆ ଦଳର ବାଇଗଣି ଫୁଲ ସବୁ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦ ଦିଏ । କେତେବେଳେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ବାଙ୍କି ଯାଇଥିବା ଗୋଟାଏ ନାଁ ନ ଜଣା ଗଛ ବା କେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଗଛକୁ ନିର୍ମୂଳୀ ଲତା ଅତି ନିଷ୍ଠୁର ଭାବରେ ଚପି ଚପି ଅନ୍ତଃସାର ଶୂନ୍ୟ କରି ସାରିଲାଣି । କେତେବେଳେ ପୁଣି ଦଳେ ଶାଗୁଣା ତାଙ୍କର ବଡ଼ ବଡ଼ ଡେଣା ମେଲେଇ ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ ଚକ୍‌କର୍ ଦଉଛନ୍ତି ।

ଏଇ ସବୁ ଭାବୁ ଭାବୁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ଅତି ସହଜ ଗତିରେ ଗଛ, ବିଲ, ଗାଁ ଗଣ୍ଡା ପଛକୁ ପକେଇ ଦେଇ ଆଗକୁ ମାଡ଼ି ଚାଲିଥାଏ । ହଠାତ୍ ଗାଡ଼ିର ଗତି ମନ୍ଥର ହୋଇଗଲା । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ଆଉ ଆଗକୁ ଯାଉ ନାହିଁ । ଗାଡ଼ିକୁ ରାସ୍ତାର ବାଁଆ ପଟକୁ ନେଇ ଡ୍ରାଇଭର ରଖିଲା ଏବଂ ବନେଟ୍ ଖୋଲି ଅନେକ ସମୟ ଏଠି ସେଠି ହାତ ମାରି ପୁଣି ଷ୍ଟାର୍ଟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । କିନ୍ତୁ ଷ୍ଟାର୍ଟ କରିବା ସମ୍ଭବପର ହେଲା ନାହିଁ । ଡ୍ରାଇଭର ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ହୋଇ ରୋଗର ଉପସର୍ଗ ସମ୍ପର୍କରେ ଯାହା କହିଲା, ତା'ହେଲା ଯେ କାର୍‌ବରେଟର୍‌କୁ ପେଟ୍ରୋଲ ଆସୁ ନାହିଁ । ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ମରାମତି କରାଯାଇ ପାରି ଥାଆନ୍ତା, ସେପରି ଏକ ଅଧା ମଫସଲ ଓ ଅଧା ସହର ଆମେ ଅତିକ୍ରମ କରି ଆସିଛୁ ପ୍ରାୟ ତିରିଶି ମାଇଲ ଧରି ଏବଂ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲବୁଲ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଯାହା ସମ୍ବାଦ ନେଲୁ ଏପରି ଏକ ଜାଗା ହିଁ ଏତ ମିଳିପାରେ ପଚିଶି ମାଇଲ ଆଗକୁ । ଆମେ ନିରୁପାୟ । କିନ୍ତୁ ହତୋତ୍ସାହ ହୋଇ ବସି ପଡ଼ିଲେ ତ ଚଳିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଡ୍ରାଇଭରକୁ କହିଲି, କାର୍‌ବରେଟର୍‌ଟାକୁ ଖୋଲି ନେଇ କୌଣସି ଏକ କାର୍ ବା ଟ୍ରକ୍ ଯୋଗେ ତିଆରି କରିବାକୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ । ଡ୍ରାଇଭର କାର୍‌ବରେଟର୍‌ଟିକୁ ଖୋଲି ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଯେ କୌଣସି ଗାଡ଼ି ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ଟ୍ରକ୍ ମିଳିଲା ଓ ଡ୍ରାଇଭର ଟ୍ରକ୍ ଯୋଗେ ରମାନା ହେଲା, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ରହିଗଲି ଏକ ଘୋର ଅନିଶ୍ଚିତତା ଭିତରେ । ମନ ଭିତରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଚିନ୍ତା । ଡ୍ରାଇଭର ପହଞ୍ଚିବ କେତେବେଳେ, ସେଠି ତିଆରି କରାଯାଇ ପାରିବକି ନାହିଁ, ଏବଂ ପ୍ରାୟ କେତେବେଳକୁ ସେ ଫେରିପାରେ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି । କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କଲା ପରେ ଯେତେବେଳେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ ହେଲା ଯେ ଏ ସମସ୍ତ ଅନିଶ୍ଚିତ ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ମୋର ଅଖ୍ତିଆର ଭିତରେ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ମନକୁ ମନ

ହସି ପକାଇଲି ଏବଂ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ନେଲି ଯେ ଆଉ ଏସବୁ କଥା ମନକୁ ଆଣିବି ନାହିଁ ।

ଖରା ଦିନ । ଆଉ କିଛି ଦିନ ଗଲେ ଆମ୍ବ ପାଚିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବ । ବେଳ ପ୍ରାୟ ଚାରିଟା ହବ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଢ଼ଳି ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତାପ କିଛି ମାତ୍ର କମି ନଥାଏ । ମୁଁ ଗାଡ଼ିରୁ ବାହାରି ଅନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପଦଚାରଣା କରୁଥାଏ, ଏବଂ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଯେମିତି ଏକୁଟିଆ ଗାଡ଼ିଟା ଉପରେ ମୁଠା ମୁଠା ନିଆଁ ବର୍ଷି ଯାଉଥାଏ । ଦୂରରେ ବୋଧହୁଏ କେଇଟା ଗାଈ ଉପରକୁ ମୁହଁ ଟେକି ପାକୁଳି କରୁ ଥାଆନ୍ତି । ଚକ୍ରବାଳରୁ ଚକ୍ରବାଳ ମେଲି ଯାଇଥିବା ହଳଦିଆ ଖରାର ବିସ୍ତୃତି ଭିତରେ କେଉଁଠି କେମିତି ଝଙ୍କାଳିଆ ଆମ୍ବ ଗଛର ଛାଇ ମନେ ହେଉଥାଏ ଓଏସିସ୍ ପରି । ହଠାତ୍ ପଛପଟୁ କିଏ ଜଣେ ଅତି ନରମ କଣ୍ଠରେ କହିଲା, "ମହାଶୟ, ଖରାଟାରେ ବୁଲୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ? ଗଛତଳ ଛାଇକୁ ଆସନ୍ତୁ ।" ଚମକି ପଡ଼ିଲି ପରି ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି, ଜଣେ ବିଧବା ନାରୀ ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ଆମ୍ବ ତୋଳା ନଗି ଧରି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ବୟସ ତିରିଶି ଠାରୁ ପଇଁତିରିଶି ଭିତରେ । ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦରୀ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ, ଯଦିଓ ଆଖିରେ, ମୁହଁ ଉପରେ କ୍ଲାନ୍ତିର, ବିଷର୍ଣ୍ଣତାର ଏକ କଳା ଛାଇ ମାଡ଼ି ଯାଇଛି । ମୁଁ ନମ୍ର ସ୍ୱରରେ 'ଧନ୍ୟବାଦ' କହି ଗଛ ଛାଇକୁ ଗଲି । ଗଛତଳେ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି କଞ୍ଚା ଆମ୍ବ ଥୁଆ ହୋଇଛି ଏବଂ ଝଙ୍କା ଆମ୍ବ ଗଛଟାର ଛାଇ ମନେ ହେଲା ଯେପରି କିଏ ମୋ ଦେହରେ ଚନ୍ଦନ ଲେପନ କରୁଛି । ଗଛକୁ ଆଉଜି ଠିଆ ହୋଇ ରହି ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଲଗେଇଲି । ଅଳ୍ପ କିଛି ସମୟ ଭିତରେ, ଛଅ ସାତ ଜଣ ଫୁଙ୍ଗୁଳା ପିଲା କୌତୂହଳୀ ହୋଇ ଆସି ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲେ । ସେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଠିଆ ହବାର ଭଙ୍ଗୀ ମଧ୍ୟ ଥିଲା ବହୁ ବିଚିତ୍ର । ଜଣେ ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ର ଗୋଇଠି ଗଛ ଗଣ୍ଡିରେ ଠେକି ଦେଇ ଗଛକୁ ଆଉଜି ରହିଛି ଆଉ ମତେ କଣେଇ କଣେଇ କରି ଚାହୁଁଛି, ଯେପରି ମୁଁ ସଦ୍ୟ ଚିଡ଼ିଆଖାନାରୁ ଅଣାଯାଇ ଏଠି ଥୁଆ ହୋଇଛି । ଆଉଜଣେ ଖଣ୍ଡେ ଗାମୁଛା କାନ୍ଧରେ ପକେଇ, ଫାଳେ କଞ୍ଚା ଆମ୍ବ ଚୋବେଇ ଚୋବେଇ ଟାକରା ଫୁଟଉଛି ଆଉ ସବୁଯାକ ଦାନ୍ତ ବାହାର କରି ତାର ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଜଣେଇ ଦଉଛି, "ଭାଇ କଅଣ କହିବି; ଏ ଆମ୍ବ ଯୋ' ସୁଆଦ ନା—।" ପିଲାଟିର ଖୁସି ମତେ ଧିରେ ଧିରେ ସଂକ୍ରମିତ ହେଲା । ମୁଁ ଯେମିତି ପିଲାଟିକୁ ଚାହିଁଛି, ପିଲାଟି କିଛି ଭୟ ଆଉ କିଛି ସଙ୍କୋଚରେ ଏତେ ଟିକେ ହୋଇଗଲା । ଆଉ ଗୋଟାଏ ପିଲା ବଇଁଶୀ ଖଣ୍ଡେ ଧରି ମଝିରେ ମଝିରେ ପେଁ ପେଁ କରି ଦଉଥାଏ । ସେ ଜାଗାର ଅଖଣ୍ଡ ନୀରବତା ଭିତରେ

ସେଇ ବେତାଳିଆ ବଂଶୀସ୍ୱନ ଯେପରି ଜୀବନ ସଞ୍ଚାର କରୁଥାଏ । ଆଉ ଦି'ଟା ପିଲା ଆମ୍ବ ଗଛକୁ ଢେଲା ଫୋପାଡ଼ି ଚାଲି ଥାଆନ୍ତି କ୍ରମାଗତ । ଶାସନର ସ୍ୱରରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି କହିଲେ, "ଏ ଟୋକା, ଢେଲା ମାରୁଚୁ ଦେଖୁନୁ ସେଠି ବାବୁଙ୍କ ଗାଡ଼ି ଥୁଆ ହୋଇଚି; ଗାଡ଼ି ଉପରେ ଢେଲା ପଡ଼ିଲେ କଅଣ ହବ ?" ପିଲାମାନେ ଶଙ୍କି ଗଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ପୁଣି କହିଲେ, "ଗାଡ଼ିଟା ଖାଲି ଖାଲି ଖରାରେ ସିଝୁଚି, ଗଛ ମୂଳକୁ ନେଇ ଆଣନ୍ତେ ନି ?" ମୁଁ କହିଲି, "ଗାଡ଼ି ଷ୍ଟାର୍ଟ ହଉ ନାହିଁ, ଠେଲିବା ପାଇଁ ଲୋକ ଦରକାର ।" ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଜଣକ ସାମାନ୍ୟ ହସିଲେ, "ଏଇ କଥା, ଆମ ଗାଁଆରେ କଅଣ ଲୋକର ଅଭାବ ଅଛି ? ଏ ଶଙ୍କରା, ଯିବୁଟି ଆଉ ଦଶ ବାରଟା ଟୋକାଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣିବୁ ।" ଶଙ୍କର ଯେତେବେଳେ ଫେରିଲା, ତା' ପଛରେ ଆଉ କୋଡ଼ିଏ କି ପଚିଶ ପିଲା । ଅସମ୍ଭବ କୋଳାହଳ । ଗାଡ଼ି ଠେଲା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଏବଂ ଗାଡ଼ି ଆସି ରହିଲା ଆମ୍ବ ଗଛର ଛାଇ ତଳେ । ପିଲାମାନେ ଗାଁଆରୁ ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଡ଼ାକିବାକୁ ଗଲାବେଳେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ସହିତ ମୋର ସାମାନ୍ୟ ବିଶ୍ରାମାଳାପ ହୋଇଥିଲା । ସେଥିରୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସଂବାଦ ପାଇଥିଲି ଯେ ସେମାନେ ଯଦିଓ ବଙ୍ଗାଳୀ, ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମେ ଓଡ଼ିଶାରେ ରହି ଆସିଛନ୍ତି ଏବଂ ତା' ନାଁ ହେଉଚି ରାଣୀ ସେନ୍ । ସେ ଯାହାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲା, ତାଙ୍କୁ ଚାରି ବର୍ଷ ତଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ନଦୀର ବନ୍ୟା ଭସେଇ ନେଇଗଲା । ସେ ଆଉ ଫେରିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ତା' ପରେ ପରେ ରାଣୀ ସେନ୍ ତା'ର ପୂର୍ବ ପୁରୁଷର ଭିଟାମାଟି ଛାଡ଼ି ଏଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗାଁଆରେ ଘର ତିଆରି କରି ରହିଚି । ଦିନ ସରି ଯାଉଚି । ଘର ଘର ବୁଲି ଧାନ ଆଣି ଚାଉଳ କରେ । ଆଉ ବାରିରେ ଶାଗ, ମୂଗ, କଖାରୁ ଡ଼ଙ୍କଟାଏ ହେଲେ, ଦାଉଦ୍ ମିଆଁ ଘର କୁକୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ାକ ଅଗ ଠୁଙ୍କି ଦେଉଛନ୍ତି ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି । ହିଁ ଏ ସମ୍ବାଦ ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ଭୁଲି ନଥିଲା ଯେ ସେ ଏଇ ଆମ୍ବ ଗଛଟିକୁ ମିଶେଇ ତିନୋଟି ଆମ୍ବ ଗଛ କିଣିଛି । ପୁଣି ସେଇ ଅନୁନାସିକ ସ୍ୱରରେ ଅଭିଯୋଗ; "ଗାଁଆ ପିଲେ କିଛି ବେଳୁ ଲଗାତର୍ ଢେଲା ଫୋପାଡ଼ି ଚାଲିଛନ୍ତି ।"

ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶକୁ ଲାଲ୍ କରି ସାରିଲେଣି । ରାସ୍ତା ଆର ପଟର ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ପଦ୍ମ ପୋଖରୀର ପଦ୍ମଫୁଲ ସବୁ ସେମାନଙ୍କର ପାଖୁଡ଼ା ଗୋଟେଇ ନେଇ ସାରିଲେଣି । ଦୁଇଟି କ୍ଳାନ୍ତ ବଳାକା ଆକାଶ ବିଦାରି ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି; ସେମାନଙ୍କର ଭୟ କାଳେ ସେମାନେ ତାଙ୍କର ନୀଡ଼ ହଜେଇ ବସିବେ । ଦୂର ଚକ୍ରବାଳରୁ ରେଣୁ ରେଣୁ ଅନ୍ଧାର ସଂକ୍ରମିତ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଚି । ମନେ ହଉଚି, ଯେପରି ଦଣ୍ଡେକ ପାଇଁ ସମୟ ଅଟକି ସ୍ଥିର ହୋଇ ଯାଇଛି । ଗାଁଆ ପିଲାମାନେ ଗାଁଆକୁ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେଣି । ଏଇ ପରିବେଶରେ

ମୁଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିସ୍ମୃତ ହୋଇ ଯାଇଛି ଯେ ମୁଁ ଜଣେ ଆଶ୍ରୟହୀନ ଲୋକ । କିଏ ଯେମିତି ମୋର ସ୍ୱପ୍ନ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ କହିଲା, "ବାବୁ, ରାତିରେ କୁଆଡେ ଯିବେ ? ଆସନ୍ତୁ ଆମ ଗାଁଆରେ ରହିଯିବେ ।" ପଛକୁ ବୁଲିଲି । ଚକ୍ରବାଳର ମଳିନ ପଡ଼ି ଆସୁଥିବା ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଏକ ଅନ୍ଧକାରର ଛାୟା ମୂର୍ତ୍ତି ପରି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଚି ରାଣୀ ସେନ୍ । ଏକ କରୁଣ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ପ୍ରପୀଡ଼ିତ ରହସ୍ୟମୟୀ ରାଣୀ ସେନ୍ । ପୁଣି ସେଇ ଛୁପା ସ୍ୱରର କଥା; "ବାବୁ, କଅଣ ଭାବୁଛନ୍ତି, ଯାହି ତାଇ କରି ଗୋଟାଏ ରାତି କଟେଇ ନେବେ । ଆଉତ ପାଖ ଆଖରେ କିଛି ଆଶ୍ରା ନାହିଁ ।" ମୁଁ କହିଲି, "ଗାଁଆରେ କାହା ଘରେ ରହିବି, କାହାକୁ ତ ଚିହ୍ନେ ନାହିଁ ।" ରାଣୀ ସେନ୍ କହିଲା, "କାହିଁକି, ମୋର କଅଣ ଘର ନାହିଁ ନା କଅଣ? କିଛି ନହେଲେ ଖଟ ଖଣ୍ଡେ, ସଉପ ମଶିଣା ଖଣ୍ଡେ, ଭଙ୍କିଆ ଖଣ୍ଡେ ତ ଦେଇ ପାରିବି ।"

ମୋର ମଧ୍ୟ ଗତ୍ୟନ୍ତର ନଥିଲା । ଏକ ବାଧ୍ୟ ଶିଶୁପରି ମୁଁ ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ଅନୁସରଣ କଲି । ରାସ୍ତାରୁ ଗଡ଼ିଲେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଚଲା ରାସ୍ତା ବଙ୍କେଇ ବଙ୍କେଇ, ବାଉଁଶ ବଣ ଭିତର ଦେଇ କୁଆଡ଼େ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଇଚି । ତାରି ଉପରେ ରାଣୀ ସେନ୍ ଚାଲିଚି ଆଉ ତା' ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଚି ମୁଁ । କାହାରି ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ଗୁରୁ ନିତମ୍ବ କେତେବେଳେ ଉଠୁଥିଲା ଉପରକୁ ଓ କେତେବେଳେ ପଡ଼ୁଥିଲା ତଳକୁ । ପରିବେଶର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମାୟା ଅଛି, ଯାହା ବେଳେ ବେଳେ ଅଚିହ୍ନା ଅଜଣା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅତି ଆପଣାର କରିନିଏ । ଅନ୍ଧକାର ଗାଢ଼ ହୋଇ ଆସୁଚି । ରାସ୍ତା ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ କେବଳ ଅନୁସରଣ କରି ଚାଲିଚି ରାଣୀ ସେନ୍‌କୁ । ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଦେଖାଗଲାଣି । ତା'ରି ଆରପଟେ ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ପଲ୍ଲୀ ଗାଆଁ । ଆଜି ସେ ଗାଁଆର ନାଁଆ ମନେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ରାତିର ଘଟଣା ଏ ଯାଏ ମନରୁ ପାଶୋରି ଯାଇ ନାହିଁ ।

ଖୁବ୍ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡେ ଗାଁଆ । ଚାଳଶି ପରିବାର ଭିତରେ ଘର । ସଂଧ୍ୟା ନଇଁ ଆସିବା ପରେ ଗାଁଆ ଭିତରର କାର୍ଯ୍ୟତତ୍ପରତା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ମନ୍ଥର ହୋଇ ଆସିଥାଏ । କେହି କେହି ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ବସି ଅହେତୁକ ଭାବରେ ଗପସପ କରୁଥାଆନ୍ତି । ଗାଁଆ ଆରମ୍ଭରୁହିଁ ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ଘର । ତେଣୁ ରାଣୀ ସେନ୍ ସହିତ ତା' ଘରେ ଆତିଥ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଗାଁଆରେ ବିଶେଷ କିଛି କୌତୂହଳ ସୃଷ୍ଟି କରି ନଥିଲା ।

ଛୋଟ ଗୋଟିଏ ଘର । ଖଣ୍ଡେ ଖଟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଘର ଭିତରେ କିଛି ଆସବାବ୍‌ପତ୍ର ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ହାରିକେନ୍

ଲଣ୍ଠନ ଘରକୁ ଆଲୋକିତ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ବେଶି ଅନ୍ଧକାର ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଲଣ୍ଠନଟାକୁ ହାତରେ ଧରି ରାଣୀ ଏପଟ ସେପଟ ହେଲାବେଳେ ତା'ର ଲମ୍ବା ଛାଇ ରହସ୍ୟର ଗ୍ରନ୍ଥି ଭଳି ଆଙ୍କୁଡ଼ି ପଡ଼ି ଅଗଣାରେ କେତେବେଳେ ପ୍ରସାରିତ ବା କେତେବେଳେ ସଙ୍କୁଚିତ ହେଉଛି । ରାଣୀ ସେନ୍ ବୋଧହୁଏ ମୋ ପାଇଁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବାକୁ ବ୍ୟସ୍ତ । ରାଣୀ ସେନ୍‌କୁ ଡାକି କହିଲି ଯେ ଏଇ ସାମାନ୍ୟ ଆଶ୍ରୟ ଟିକକ ପାଇଁ ମୁଁ ତା' ପାଖରେ କୃତଜ୍ଞ; ରାତିରେ ମୁଁ ପ୍ରାୟ କିଛି ଖାଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋର ଖାଇବା ପାଇଁ ଅଯଥା ବ୍ୟସ୍ତ ନହେଲେ ଚଳିବ । କିନ୍ତୁ ରାଣୀ ସେନ୍ ନଛୋଡ଼ବନ୍ଧା; କହିଲା, "ଆଉ କିଛି ଖାଆନ୍ତୁ ନ ଖାଆନ୍ତୁ ଅନ୍ତତଃ କ୍ଷୀର ଆଉ ଦେଶୀ କଦଳୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁଇ ପଡ଼ିବ ।" ତାହାହିଁ ହେଲା । ଭୋଜନ ପର୍ବ ଅତି ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ସରିଲା । ଅନେକ ଭାଗ୍ୟର କଥା ଯେ ମୋ' ପାଖରେ ପ୍ରଚୁର ସିଗାରେଟ ଥିଲା, ତେଣୁ ରାତିଟା ପାଇଁ ମୋର ଆଉ କିଛି ଚିନ୍ତା ନଥିଲା । କେବଳ ଅଭ୍ୟାସବଶତଃ ବିଛଣାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଖଣ୍ଡେ ଖବର କାଗଜ ବା ବହି ଖୋଜିଥିଲି । ରାଣୀ ସେନ୍ ସମ୍ବାଦ ଦେଇଥିଲା ଯେ କେତେଖଣ୍ଡ ପୂଜା ପୋଥି ଛଡ଼ା ସେପରି ଦ୍ରବ୍ୟ ତାଙ୍କ ଗାଁଆରେ ମିଳିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତା'ର ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କର ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଟ୍ରଙ୍କ୍ ଫ୍ୟାକ୍ଟ୍ରି ଥିଲା ଏବଂ ସେ ସବୁ ଟ୍ରଙ୍କ୍ ଚାଲାଣ ହଉଥିଲା କଲିକତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଆଜି ବି ବାଲୁଗାଁ ଚିଲିକା କୂଳରେ ସେଇ ଫ୍ୟାକ୍ଟ୍ରିର ଭଗ୍ନାବଶେଷ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ । ସେ ପାଠ ପଢ଼ି ପାରିଥାଆନ୍ତା ପ୍ରଚୁର, କିନ୍ତୁ ପାରିବାରିକ ଅବସ୍ଥା ଅନୁକୂଳ ନଥିଲା । ମଝିରେ ମୁମୂର୍ଷୁ ଲଣ୍ଠନଟିଏ ଢକ ଢକ ହୋଇ ଜଳୁଚି ଆଉ ମୁଁ ଅଗତ୍ୟା ପ୍ରଚୁର ସହାନୁଭୂତିର ସହ ଶୁଣି ଯାଉଚି ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ଅଭିଯୋଗ; କେତେବେଳେ ବାପାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ, କେତେବେଳେ ସ୍ୱାମୀ, ଗାଁଆ ଲୋକ ଆଉ କେତେବେଳେ ଭାଗ୍ୟ ଆଉ ଭଗବାନ । ମୋର ଅହେତୁକୀ ସହାନୁଭୂତିରେ ରାଣୀ ଯେତେ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ନଥିଲା, ସେତେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ଶୋଇବାକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଉଠିଲି । ରାଣୀ ସେନ୍ କହିଲା, "ହଁ, ଗୋଟାଏ କଥା କହିବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଚି, ଆପଣଙ୍କ ଆଡେ କଅଣ କହନ୍ତି କେଜାଣି, ଆମ ଆଡ଼େ କହନ୍ତି ହାଡ଼ିବାଇ । ମୁଁ ସିନା ବିଧବା ହେଲି, କିନ୍ତୁ ମୋର ସଉତୁଣୀ ମଲାବେଳେ ଅଦିଅ ଡେଙ୍ଗୁରି ବାଜିଥିଲା । ସେ ମରିଥିଲେ ଅନେକ କମ୍ ବୟସରେ । ଅନେକ କିଛି ଆଶା ରହି ଯାଇଥିଲା ତାଙ୍କର । ସିଏ ସେଇଦିନ ଠାରୁ ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ଯାଇପାରି ନାହାନ୍ତି ।"

ହାଡ଼ବାଈ କଥାଟା ଶୁଣି ମୋର ମେରୁଦଣ୍ଡ ଦେଇ ଗୋଟାଏ ଶୀତଳ ଶୀତ୍କାର ପହଁରିଗଲା । ପିଲାଦିନୁ ହାଡ଼ବାଈ ବିଷୟରେ ଅନେକ ଶୁଣିଚି । ବଡ଼ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଶୁଣିଚି । ହାଡ଼ବାଈ ଆସି ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବା ବାଢ଼ି ଦେଇ ଯାଏ । ଗୃହସ୍ଥ ଘରେ ନଥିବା ବେଳେ ଯଦି କେହି ଅତିଥି ଆସି ପହଞ୍ଚେ, ତାହାହେଲେ ହାଡ଼ବାଈ ଚଟ୍‌କିନି ପାନ ଭାଙ୍ଗି, କବାଟ କଣରେ ଠିଆ ହୋଇ ବଢ଼େଇ ଦିଏ ଅତିଥିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ—କେବେ ଯଦି ହାଡ଼ବାଈର ମନ ହେଲା, ତାହାହେଲେ ଲଗାଏତ୍ ପାଞ୍ଚମିନଟ୍ ସମୟ ଶ୍ରାବଣର ବାରିଧାରା ପରି ଘର ଭିତରେ ଟଙ୍କା ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଏ । କେତେ ଲୋକ କିଛି ନକରି ହଠାତ୍ ବଡ଼ଲୋକ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଏଇ ହାଡ଼ବାଈ କୃପାରୁ ।

ମୁଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ହଠାତ୍ ରାଣୀ ସେନ୍ କହିଲି, "ବାବୁ ଭୟର କିଛି କାରଣ ନାହିଁ, ସେ କାହାର କିଛି କ୍ଷତି କରନ୍ତି ନାହିଁ । କେତେବେଳେ ଆସି ବାସନଗୁଡ଼ାକ ମନ ଇଚ୍ଛା ମାଜି ଦିଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଦେଖିବ ବାସନମଜା କୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ବେଲ୍. କଂସା, ଥାଳି ସବୁ ଶୂନ୍ୟେ ଶୂନ୍ୟେ ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଉଛନ୍ତି ଆଉ ଶୂନ୍ୟେ ଶୂନ୍ୟେ ବୁଲି ବୁଲି ଘସି ମାଜି ହୋଇ ସାଫ୍ ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି । କେବେ ମନ ହେଇଚି ତ ଆସି ବୁହେ ଘସି ଦେବେ । ଇଏ ବଞ୍ଚିଥିଲାବେଳେ ଭାବନ୍ତି ମୁଁ ଘସି ଦଉଚି ବୋଲି ।" ସତ କହିବାକୁ ଗଲେ ମୋ ଆଖିରେ ବିସ୍ମୟ ଅପେକ୍ଷା ଆଶଙ୍କା ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା ବେଶି ଏବଂ ତାହା ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ଦୃଷ୍ଟି ଏଡ଼େଇ ଯାଇନଥିଲା । ମୁଁ କିଛି ସମୟ ତଳେ ଥିଲି ଜଣେ ମଧ୍ୟ ବୟସ୍କ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି, ତା'ପରେ ଗ୍ରାହ୍ୟା କରିର ସାମାନ୍ୟ ପରିଚୟ, ତା'ପରେ ଜଣେ ଅପରିଚିତା ତରୁଣୀ ବିଧବାଙ୍କର ଅତିଥି ଏବଂ ଅଧୁନା ମୁଁ ଜଣେ ଅନନ୍ୟୋପାୟ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ବିଭକ୍ତ, ଆଶଙ୍କିତ ବ୍ୟକ୍ତି । ରାଣୀ ଆଗରେ ମୋ'ର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ସାମାନ୍ୟ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏଇ ଖବ ହବାର ପ୍ରଣାଳୀ ରାଣୀ ସେନ୍‌କୁ ଯେ ସାମାନ୍ୟ ଆମୋଦିତ କରି ନଥିଲା, ତା' ନୁହେଁ । ପୁଣି ରାଣୀ ସେନ୍ କହିଲା, "ତେବେ ସିଏ ଆସିବା ଆଗରୁ ଜଣେଇ ଦିଅନ୍ତି, ଚାଲୁଥିଲେ, କିଛି କାମ କରୁଥିଲେ ହାତରେ ରୁଣୁଝୁଣୁ ଚୁଡ଼ି ବାଜୁଥିବ— ହାତରେ ଯେମିତି ଲୋକଟା ବହେ ଚୁଡ଼ି ପିନ୍ଧିଚି ।"

ମଝିରେ ସେଇ ଲଣ୍ଠନ । ସାମ୍ନା ସାମ୍ନି ବସିଚୁ ଆମେ ଦୁହେଁ । ମୁଁ ରାଣୀ ସେନ୍ ପଛକୁ ଲମ୍ବି ଯାଇଥିବା ଛାଇଟାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖି ପାରୁଚି । ରାଣୀ ସେନ୍ ଠିକ୍ ସେହିପରି ମୋ ଛାଇକୁ କାନ୍ଥ ଉପରେ ସିଲ୍‌ହଟ୍ ଛବି ପରି ଦେଖିପାରୁଥିବ ନିଶ୍ଚୟ । ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ନିଷ୍କର୍ମ ଛାଇକୁ ଦେଖି

ମୋର ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମନେ ହେଲା ଯେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ମତେ ଛକି ବସିଚି, ବଣ ଭିତରେ ଯେପରି ଶ୍ୱାପଦ ତା'ର ଶୀକାରକୁ ଛକି ବସିଥାଏ । ରାଣୀ ସେନ୍ ମୃଦୁ ମୃଦୁ ହସୁଚି, ତା'ର ଡାହାଣ ମୁଠା ଉପରେ ତା'ର ଚିବୁକର ଭାର ରଖି । କିନ୍ତୁ ରାଣୀ ସେନ୍ ହସୁଚି ବା କାହିଁକି ? ବାହାରେ ଝିଶୁନ୍ ଝିଁ ଝିଁ, ମଇଳା ହ୍ୱାରିକେନ୍ ଲଣ୍ଠନର ନିଷ୍ପ୍ରଭ ଆଲୋକ, ଅବିଚଳିତ ସ୍ତ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି ଆଉ ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ସ୍ମିତ ହାସ୍ୟ, ସବୁ ମତେ ଘେରି ରହିଥିଲା ଏକ ରହସ୍ୟର ଜାଲପରି । ଫେରିଯାଇ ଗାଡ଼ିରେ ଶୋଇବା କଥା ଯେ ମନକୁ ଆସି ନାହିଁ, ତା' ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସିଏ ପୁଣି ଅନେକ ଝମେଲ—ରାଣୀ ସେନ୍ ମନା କରିବ, ଲଣ୍ଠନ ଦରକାର୍, ପୁଣି ସେଇ ବାଉଁଶ ବଣ ଦେଇ ଅଙ୍କା-ବଙ୍କା ଚଲା ରାସ୍ତା—ହୁଏତ ଗାଁଆ ଲୋକ ଭିତରୁ କିଏ କେମିତି ଉଠି ପାରନ୍ତି । ନାଁଃ, ଏଇଠି ଶୋଇବି ।

ଦୁ' ବଖରି ଘର । ଗୋଟିକରେ ମୁଁ ଶୋଇବି, ଅନ୍ୟଟିରେ ରାଣୀ ସେନ୍ । ଆଉ ଘର ବାରଣ୍ଡାରେ ମଝାମଝି ରହିବ କମେଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଲଣ୍ଠନ ! ଘଣ୍ଟା ଦେଖିଲି ପ୍ରାୟ ଏଗାରଟା ବାଜିବ, ଆଉ କେଇ ଘଣ୍ଟା ବା ରାତି । ଖଣ୍ଡେ ପତଳା ଚାଦର ଦେହ ଉପରକୁ ଟାଣିନେଇ ଆଖି ପତାକୁ ଜୋର କରି ବନ୍ଦ କରିଦେଲି । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସେହି ସ୍କୁଲ୍ ଦିନ ଗୁଡ଼ାକ ପରେ ଅନେକ ଦିନ ଡାକି ନାହିଁ—ଏବେ ଭାବିବାକୁ ସାହସ ହୁଏ ନାହିଁ, ଅନେକ ଡେରି ହେଇଗଲାଣି ।

ଝିଶୁନ୍ ରାତିରେ ଅନେକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶବ୍ଦ ଭାସି ଆସେ । ମୁଁ କାନ ଡେରି ରହେ । କଅଣ ହେଲା ? କାନ୍ଥରୁ ଝିଟିପିଟିଟାଏ ଖସିଲା ନାଁ ଗୋଟାଏ ଧେଡ଼ଆ, ରୁମ ଛଡ଼ା, ଭେକଲ ବିଲେଇ କିଛି ଗୋଟାଏ ହୁଏତ ମାଡ଼ି ବସିଲା । କେତେବେଳେ ହୁଏତ ନଡ଼ା ଭିତରେ ଦେଇ ସର୍ ସର୍ ହେଇ ଗୋଟିଏ ଚୁଟିଆ ମୂଷା ଚାଲିଗଲା । ଅଳ୍ପକିଛି ସମୟ ଭିତରେ ଏଇ ସବୁ ଶବ୍ଦ ସହିତ ମୁଁ ସାଲିସ୍ କରିନେଲି । ମନେମନେ ଭାବୁଥିଲି, ଏଇ କାନ୍ଥ ଆରପଟେ ରାଣୀ ସେନ୍ କଅଣ କରୁଥିବ, ସେ ହୁଏତ ଆଖି ମେଲା କରି, ଚିତ୍ ହେଇ ଶୋଇ ଶୋଇ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ନଈର ସେଇ କୁଇକୂଳ ଝିଅ ବନ୍ୟା କଥା ଚିନ୍ତା କରୁଥିବ ।

ମତେ ନିଶ୍ଚୟ ନିଦ ହେଇଯାଇଥିଲା । କାରଣ ତା' ନ ହେଲେ ସେଦିନ ରାତିରେ ମୁଁ ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ପଦ୍ମ ପୋଖରୀକୁ ଲମ୍ପ ଦେଇ ପାରିଥାଆନ୍ତି କିପରି ? ମୋର ସ୍ପଷ୍ଟ ମନେ ଅଛି, ମୁଁ ସେଦିନ ରାତିରେ ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ପଦ୍ମପୋଖରୀରେ ଅବଗାହନ କରିଥିଲି କ୍ଳାନ୍ତ ହବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ସେ ରାତିରେ ବ୍ରହ୍ମ ପଦ୍ମ କୋରକ ମୁଁ ମୋର ଦାନ୍ତ ଆଉ ନଖ ଦେଇ ଛିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କରିଛି । ପୋଖରୀ ଭିତରେ ତା'ର ଉଦ୍‌ଭିନ୍ନ ଯୌବନ ମୁକୁଳିତ କରି ରାଣୀ ସେନ୍ ଠିଆ ହୋଇ ହସୁଚି ଆଉ ହସୁଚି । ମୋର ରକ୍ତ କଣିକା ସବୁ ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ କ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଚି ।

ଏହା ଯଦି ସ୍ୱପ୍ନ ହୁଏ, ତାହାହେଲେ ଜୀବନରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ୱପ୍ନ ଏତେ ସତ୍ୟ ବୋଲି ମତେ ପ୍ରତୀୟମାନ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହା ଯଦି ସତ୍ୟ ହୁଏ, ତାହା ହେଲେ ଜୀବନରେ ଅନ୍ୟ କେବେ ଏକ ଅତି—ବାସ୍ତବ ଅନୁଭୂତି ଏତେ ସ୍ୱପ୍ନ ବିଜଡ଼ିତ ମନେ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧ ସୁଷୁପ୍ତି ଓ ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧ ଜାଗରଣର ଅବସ୍ଥା, ଯେଉଁଠାରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଆଉ ବାସ୍ତବତା ଫେଣ୍ଟି ହୋଇ, ଏକ ସୁଷୁପ୍ତ ଆଗ୍ନେୟଗିରିରୁ ଉତ୍‌କ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଲାଭାସ୍ରୋତ ପରି ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଛି ।

ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ବେଳକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତା'ର ଝରକା ଆଙ୍ଗୁଠି ବଢ଼େଇ ମତେ ଉଷ୍ମ ଆଲିଙ୍ଗନ କରୁଥିଲା । ଯେଉଁ ରାଣୀ ସେନ୍ ମୋ' ପାଇଁ ଚା' ନେଇ ଆସି ମୋ ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲା, ସିଏ ଅନ୍ୟ ଏକ ରାଣୀ ସେନ୍ । ଖଣ୍ଡେ ଧୋବ ଲୁଗା ବେଶ୍ ଯତ୍ନ କରି ପିନ୍ଧିଚି । କୁଞ୍ଚିତ କେଶର ଲହରୀ ବାରମ୍ବାର ଆସି ତା'ର ନିତମ୍ବର ପଥରରେ ପିଟି ହୋଇ ପ୍ରତିହତ ହଉଚି । କାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତା'ର ଅଭିଯୋଗ ନାହିଁ । ସେ ଯେପରି ଅକସ୍ମାତ୍ ଆଉ ଥରେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏକ ନୂତନ ସାହସ ଆହରଣ କରିଛି । ରାଣୀ ହାତରୁ ଚା' କପ୍‌ଟା ନେଇ କହିଲି, "ଧନ୍ୟବାଦ" । ରାଣୀ ହଠାତ୍ ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ କରି ହସି ଉଠିଲା, ପଚାରିଲା, "ବାବୁ, କାଲି ରାତିରେ ହାଡ଼ବାଇ ଆସି ନଥିଲା ତ ? ମୁଁ ଆଗରୁ କହିଚି, ସେ କାହାର କିଛି କ୍ଷତି କରେ ନାହିଁ ।" ମୁଁ କାଲି ରାତିର ଅର୍ଦ୍ଧ ଜାଗରଣ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧ ସୁଷୁପ୍ତିର କମଳ ବନର ଅନୁଭୂତି ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ରାଣୀ ସେନ୍‌ର ପ୍ରଶ୍ନ ମତେ ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ଗୋଲକ ଧନ୍ଦା ଭିତରକୁ ଠେଲି ଦେଲା । କିଛି ଜବାବ୍ ଦେଲି ନାହିଁ ।

ଚା'ଟା ଖାଇସାରି ଗାଡ଼ି ପାଖକୁ ଯିବାପାଇଁ ବାହାରିଲି । ରାଣୀ ସେନ୍ ଦୁଆର ମୁହଁ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ମୁହଁର ଭାବଟା ଥିଲା, ଯେପରି ତା'ର ଦୃଷ୍ଟିତ ଯାଉଚି ଅନେକ ଦୂରକୁ, ଫେରିବ କାହିଁ କେବେ । ଖାଲି କହିଲା, "ବାବୁ, ଏ ଗାଁଆ ଆଉ ମତେ ମନେ ରଖିବ ତ ?" ମୁଁ ଅପ୍ରତିଭ ଭାବଟାକୁ ଘୋଡ଼େଇ ନବା ପାଇଁ ଡ଼ାହାଣ ହାତର ପାପୁଲିଟା ଦୁଇ ଥର ହଲେଇ ଦେଇ କହିଲି, "ଆଚ୍ଛା ଆସୁଛି" ।

ଭଗବାନଙ୍କୁ ଅଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ ଡ୍ରାଇଭର ସକାଳୁ ଆସି ଗାଡ଼ି ଠିକ୍ କରି ବସି ରହିଥିଲା । କେଜାଣି କାହିଁକି ଗାଡ଼ିରେ ହଠାତ୍ ବସି ପଡ଼ି ଡ୍ରାଇଭରକୁ କହିଲି, "ଶୀଘ୍ର ଚାଲିଅ ।"

ଗାଡ଼ି ଚାଲିଛି । ବାରମ୍ବାର ମନକୁ ଗତ ରାତିର ଅନୁଭୂତି ଫେରି ଆସୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ପରି ବାରମ୍ବାର ଦୂରକୁ ଠେଲୁଛି । ଆଗରେ ଗୋଟାଏ ଚା' ଦୋକାନ ଦେଖି ଡ୍ରାଇଭରକୁ ଗାଡ଼ି ରଖିବାକୁ କହିଲି ଏବଂ ଚା' ଦୋକାନୀ କପରି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଚା' ପାଣି ଢାଳୁଛି, ଚିନି ଦେଉଛି, ସେଥିପ୍ରତି ଅତିମାତ୍ରାରେ ମନୋନିବେଶ କଲି ।

କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍, ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ର ଝଲକ ପରି ମୋ ମନ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ କଥା ଅନୁରଣନ କରି ଉଠିଲା, "କାହିଁ ! ମୁଁ କାଲି ରାତିରେ ତ ଅନେକ ଚିତ୍ରର ଭୂଷଣ କଥା ମନେ କରି ପାରୁ ନାହିଁ । ତାହା ହେଲେ କଅଣ...." ▭

୪୭

ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିଦିନ ପରି ସେଦିନ ପ୍ୟାରିସ୍‌ର ସକାଳ ଥିଲା ମେଘାଚ୍ଛନ୍ନ ।

ସେଥିପାଇଁ ସମଗ୍ର ପ୍ୟାରିସ୍ ସହର ଦେଖା ଯାଉଥିଲା ପାଣ୍ଡୁର ବର୍ଣ୍ଣହୀନ ଗୋଟାଏ ନେଫ୍ରାଇଟିସ୍ ରୋଗୀର ମୁହଁପରି । ଟିକିଏ ଶାନ୍ତ ସକାଳ ପବନର ସ୍ପର୍ଶ ପାଇବା ପାଇଁ ମ୍ୟାଦାମ୍ ଭାଁଦେକ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ତାଙ୍କର ପ୍ରକୋଷ୍ଠର ଭାରି ଭାରି ଡ୍ରେପର୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦୁଇ ଦିଗକୁ ଟାଣି ନେଇ କାଚର ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ଫ୍ରେଞ୍ଚ୍ ଉଇଣ୍ଡୋ ସବୁ ଖୋଲି ଦେଇଥିଲେ । ଆବ୍‌ହାଓ୍ୱା ସାମାନ୍ୟ ଉଷ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ ବୋଧହୁଏ ସକାଳୁ ସକାଳୁ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ୍ ହିଟିଙ୍ଗ୍ ସିଷ୍ଟମ୍‌ଟାକୁ ବିଶ୍ରାମ ଦିଆଯାଇଛି । ମୁହଁରେ ଟିକିଏ ତାଜା ଥଣ୍ଡା ପବନ ବାଜି, ନିଦ୍ରା ଜନିତ କ୍ଳାନ୍ତିର ସାମାନ୍ୟ ଉପଶମ ହେଲାପରି ଲାଗୁଛି ।

କିନ୍ତୁ ତଥାପି ଶୋଇ ରହିଛନ୍ତି ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ । ଶୋଇ ରହିଥାଆନ୍ତି ସିଏ । ଶ୍ୱାସ ଜନିତ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ସିଏ ତ ଶୋଇ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି, ଶୋଇବାକୁ ଅନେକ ରାତି ହୋଇଯାଏ । ଏଇ କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତି ପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ସେ ମୁକ୍ତ ପାଇ ପାରୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ଶାରୀରିକ ଅସୁସ୍ଥି ଓ ମାନସିକ କ୍ଷତର ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ । ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନର କୋ'ଠି କିଛି ଗୋଟାଏ ଭୁଲ୍ ରହିଗଲା ପରି, ନ ହେଲେ ସେମାନେ ଆଜି ଆସି କାହିଁକି ରହିଥାଆନ୍ତେ ପ୍ୟାରିସ୍ ଉପକଣ୍ଠର ଏଇ ନିର୍ବାସିତ 'ଓଲ୍ଡ୍‌ହୋମ୍'ରେ !

ଆସନ୍ତା ଡିସେମ୍ବରରେ ସେମାନଙ୍କର ବିବାହର ପଇଁତିରିଶ୍ ବର୍ଷ ପୂରିଯିବ । କିନ୍ତୁ ସେ ସମୟର ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ତ ଥିଲେ ଭିନ୍ନ ଲୋକ । ଡେଙ୍ଗା ପତଳା ଚେହେରା, ଚାଲିଲାବେଳେ ମନେ ହେଉଥିଲା ଲୋକଟି ଯେମିତି ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଚାଲୁଛି । ସବୁ ଦିନ ଟେନିସ୍ ଖେଳ । ଆଉ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥା ହେଲା, ତାଙ୍କର ଆଦର କରିବାର ଭଙ୍ଗୀ ଥିଲା ଯଥେଷ୍ଟ

ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଓ ଉତ୍ତପ୍ତ । ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିବା ପରି ଲୋକ ! ଆଉ ସେ ଦିନର ପଚିଶ୍ ବର୍ଷର ଝିଅ ଗାଁ ଦେଇ୍ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରେମ କରି ଓ ଶେଷରେ ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ ବରଣ କରି କଣ ବା ଭୁଲ୍ କରିଥିଲା ? ଟିକିଏ ଭଲ ପୋଷାକ ପରି ପିନ୍ଧି, ଡିନର୍ ପୂର୍ବରୁ ଟିକିଏ ଓ୍ୱାଇନ୍ ପିଇ ପାରିବାର ସ୍ୱଚ୍ଛଳତା ନିଶ୍ଚୟ ଥିଲା ଜଣେ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ର ସ୍ତିନଅର୍ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ୍‌ର, ଯାହାର ସ୍ତ୍ରୀ ପୁଣି ସିଟି ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ର ନର୍ସ ।

ବାହାଘରର ଦୁଇ ବର୍ଷ ପରେ ହିଁ ସେମାନେ ଋଏଲ୍ ଇଷ୍ଟେଟ୍‌ର ଡିଲର୍ ସହିତ ବୁଲି ବୁଲି ଅନେକ ଘର ଦେଖି ଦେଖି ତାଙ୍କର ଘର କିଣିଥିଲେ ଅଭିଜାତ ପଡ଼ା ସଁ ଡୁ ନୁଇରେ । ଆଃ, ପୁଣିଥରେ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଯେପରି ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଗୋଟାଏ କଳା ରିବନ୍ କିଏ ଖୋଲି ଦେଇ କର୍ କର୍ ଶବ୍ଦ କରି । ନାଁ, ସେ ସବୁ ଭାବି ଲାଭ ନାହିଁ । ତା' ଛଡ଼ା ଏଠିକାର ନିର୍ବାସିତ ଜୀବନରେ ତ ନିଜର ରୁମ୍ ଭିତରେ ବସି ଚା' ଖାଇ ହୁଏନା । ଗୁରୁତର ଭାବରେ ଅସୁସ୍ଥ ନ ହେଲେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ତଳ ମହଲାର କମନ୍ ଡାଇନିଂ ରୁମ୍‌କୁ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ । ସେଥିପାଇଁ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କୁ ଉଠେଇ ଦବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଆଜିକାଲି ସକାଳର ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହବାକୁ ତାଙ୍କୁ ବେଶ୍ ସମୟ ଲାଗୁଛି । ଉଠେଇ ଦବା ପାଇଁ ଖଟ ପାଖକୁ ଯାଉ ଯାଉ, ଅଭ୍ୟାସ ବଶତଃ ନିଜର ହାତର ମଣିବନ୍ଧଟିକୁ ବୁଲେଇ ନେଲେ ହାତ ଘଣ୍ଟା ଦେଖିବାକୁ । ଅନେକ ଦିନ ଧରି ହାତରେ ଘଣ୍ଟା ନଥିଲା ତାଙ୍କର । କିନ୍ତୁ ସେ ଯାହାହେଉ ଆଉ ଦଶମିନିଟ୍ ଅପେକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିବ ନିଶ୍ଚୟ ।

ନିଜେ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଟଏଲେଟ୍‌ରେ ପଶି ଭିତରୁ କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ନେଲେ । ସାଓ୍ୱାର୍ ତଳେ ଠିଆ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ସେ ବେଶ ଉତ୍‌କଣ୍ଠିତ ଥିଲେ, ତା ନ ହେଲେ ଭିତରୁ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ଖୁଁ ଖୁଁ କାଶ ସେ ଶୁଣି ପାରି ନଥାନ୍ତେ । ତଉଲିଆରେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଶୀଘ୍ର ପୋଛି ପୋଛି ହେଇପଡ଼ି ସେ ଟଏଲେଟ୍‌ରୁ ବାହାରି ଆସିଲେ । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମାରିଦେଲେ ଷ୍ଟ୍ରୋଟ ହିଟର୍‌ର ସୁଇଚ୍ । ଟିକିଏ ଗରମ ପାଣିରେ ସେଭ୍ କରିବା ତାଙ୍କର ଅନେକ ଦିନର ଅଭ୍ୟାସ । ଜୀବନରେ ଅନେକ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ, ଏପରିକି କମ୍‌ଫର୍ଟ୍ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହଜି ଯାଇଛି, ତଥାପି ଯେତେଟା ସମ୍ଭବ ତାକୁ ଅବହେଳିତ କରିବା ଠିକ୍ ହବ ନାହିଁ । ପରେ ପରେ ପଚାରିଲେ ସେ, "ବେରେଟ୍, ତମର ଭଲ ନିଦ ହେଇଥିଲା ଆଶା କରେ" । ନିଦୁଆ, ଭାରି କଫ ମିଶା କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ବେରେଟ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ, "ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର, କିନ୍ତୁ ଏତେ ସକାଳୁ ତମର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଗଲା କାହିଁକି ?" ସେମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ଉଠିବା ପରେ ଏଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ

ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରନ୍ତି ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଫ୍ଲାଟ୍‌ଟି ଉପରେ, ଗୋଟିଏ ଫ୍ଲୋଟ ବାଟ ଗିନାରେ ପାଣି ଫୁଟିବାର ସିଁ ସିଁ ଶୁଣାଯାଏ ଓ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଫ୍ଲାଟ୍‌ର ସୁଇଚ୍ ଅଫ୍ କରିଦେଇ ବସି ରହନ୍ତି ଡ୍ରେସିଂ ଟେବୁଲ ସାମ୍ନାରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ପ୍ରସାଧନ ପାଇଁ ଓ ମୋସିଓ ତାଙ୍କର ସ୍ଲିପିଂସୁଟ୍‌ରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରି ପାଦ ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ଯାଆନ୍ତି ଟଏଲେଟ୍ ଭିତରକୁ ।

ଏବେ ମଧ୍ୟ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମୟ ବସି ରହିବାକୁ ପଡେ ଡ୍ରେସିଂ ଟେବୁଲ୍ ସାମ୍ନାରେ । "ଆଉ ବୋଧହୁଏ କେଇଟା ବାଳ ପାଚିଗଲାଣି", ବସି ବସି ଭାବୁଥାଆନ୍ତି ସେ' ଆଇବ୍ରୋ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ରେ ତାଙ୍କର ଭ୍ରୂଲତା ଆଙ୍କୁ ଆଙ୍କୁ । ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ କିନ୍ତୁ ତା' ଚୋଲ୍ ତାକୁ ଏତେ ସହଜରେ ସ୍ୱୀକାର କରି ନିଆଯାଇ ପାରେ ନାଁ । ପ୍ରସାଧନର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଯେତେବେଳେ ସେ କିଛି ଗୋଟାଏ ପର୍‌ଫ୍ୟୁମ୍ ଧରି ନିଜର ଦେହ ଉପରେ ସ୍ପ୍ରେ କରୁଥାଆନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଟଏଲେଟ୍‌ର କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଆସନ୍ତି ମୋସିଓ ଓ ସେ ତାଙ୍କର ପରିଧାନ ପିନ୍ଧିବା ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ।

ଠିକ୍ ଏହିକବେଳେ ତଳୁ ଡ଼ାଇନିଂ ହଲ୍‌ର ଗଙ୍ଗ୍ ଢ଼ଂ ଢ଼ଂ ଶବ୍ଦ କରି ବାଜିଉଠେ । ଅନ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ଏଇ ଗଙ୍ଗ୍‌ର ଶବ୍ଦ ହୁଏତ ପ୍ରୀତିକର ମନେ ହେଉଥାଆନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ଏଇ ପରିବେଶରେ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ଦେହ ଘୃଣାରେ ଶୀତେଇ ଉଠେ । ମନେହୁଏ ଯେମିତି କିଏ କଏଦୀମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଡାକୁଛି । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ଡ଼ାଇନିଂ ହଲ୍‌ରେ ଥିଲା ଗୋଟାଏ କଂସାର ଗ୍ଲେଟ ସୁନ୍ଦର ଘଣ୍ଟା ଯାହାକୁ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଭାରତ ପରିଭ୍ରମଣ ସମୟରେ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲେ । ଯେଉଁଦିନ କିଛି ଗୋଟାଏ ଡ଼ିସ୍ ତିଆରି କରିବାକୁ ବିଳମ୍ବ ହବାର ଥାଏ ସେଦିନ ଜାଣିଶୁଣି କୌତୁକ କରି ବେରେଟ୍ ଢ଼ଂ ଢ଼ଂ କରି ବଜାଏ ତାକୁ ବିରକ୍ତ କରିବାକୁ । ସେ ଯେତେବେଳେ ଗରମ କଣ୍ଟେନର୍‌ଟାକୁ ଆଣି ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ରଖନ୍ତି ସେତେବେଳେ ବେରେଟ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହନ୍ତି, "ତମେମାନେ ସବୁ ଉତ୍ତର ଫ୍ରାନ୍‌ସର ଲୋକ ଓ ଜର୍ମାନ୍‌ମାନଙ୍କ ପରି ସିଝାଆଳୁ ଖାଇବାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ । ଖୋଦ୍ ପ୍ୟାରିସ୍‌ର ଏଇ ଡ଼ିସ୍ ରାନ୍ଧିବାକୁ କେତେ ସମୟ ଲାଗେ ତା ତମେମାନେ ଜାଣିବ କେମିତି ? ସେତେବେଳକୁ ବେରେଟ୍ ତାଙ୍କର କଟି ବେଷ୍ଟନ କରି ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଉପରକୁ ଆଉଜେଇ ନେଇ ଚୁମ୍ବନ କରୁଥାଆନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କର ଛିନ୍ନଫୁଟ ଉଚ୍ଚତାର ପୁଅ ରବର୍ଟ ସେମାନଙ୍କୁ ଜୁଳୁ ଜୁଳୁ କରି ଗୁହିଁ ରହିଥାଏ କେବଳ, ବେକ ପଛକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଇ ।

ତଳକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଅଗତ୍ୟା । ସେମାନେ ରୁମ୍‌ର ତାଲା ବନ୍ଦ କରି ତଳକୁ ଯିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ତିଆରି କରନ୍ତି । ବେରେଟ୍ ତାଙ୍କ ହାତରେ ଧରିଥାଆନ୍ତି ସେଲୋଫେନ୍ କାଗଜରେ ମୋଡ଼ା ଗୋଟାଏ ସିଗାର୍ ।

ସିଡ଼ିରେ ଓହ୍ଲେଇ ଯାଉ ଯାଉ ଲ୍ୟାଣ୍ଡିଂ ପାଖକୁ ଆସି ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ଅଟକି ଯାଆନ୍ତି ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ । ସେଇଠାରୁ ପୁରାପୁରି ଡାଇନିଂ ହଲ୍‌ଟା ଦେଖାଯାଏ । ଆଖି ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଦେଖାଯିବ ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ଶହ ଲୋକ ବସି ରହି ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାତଃ ଭୋଜନ କରୁଛନ୍ତି ଓ ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଯେପରି ଧଳା ବାଳରେ ଗୁନ୍ଥଣି କରାଯାଇଛି । ମୃତ୍ୟୁ ଯେପରି ଏଠି ତା'ର ସ୍ଥାୟୀ ଶିବିର ପକେଇ ରଖିଛି । ଏଇ ଓଲ୍ଡ୍ ହୋମ୍‌ର ଅସହାୟ ଅନ୍ତେ୍ୟବାସୀମାନେ ଜୀବନରୁ ନିର୍ବାସିତ କିନ୍ତୁ ମୃତ୍ୟୁ ସେମାନଙ୍କୁ ତଥାପି ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ । ସେମାନେ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଝୁଲି ରହିଛନ୍ତି ଯୀଶଙ୍କ ପରି, ମୃତ୍ୟୁ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଗୃହୀତ ହେବାର କରୁଣ ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ।

ସିଡ଼ିରେ ଓହ୍ଲେଇ ସାରି ହଲ୍ ଭିତରକୁ ପଶିଲାବେଳେ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କର ଚାଲିବାର ବେଗ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ହୁଏ । ଏହା ଆକସ୍ମିକ ନୁହଁ, ଇଚ୍ଛାକୃତ । ଦ୍ରୁତ ପଦକ୍ଷେପ ବୋଧହୁଏ ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକ ଜୀବନୀଶକ୍ତିର ପ୍ରମାଣ ଦିଏ । ଡାଇନିଂ ହଲ୍‌ରେ ସମବେତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିନିଅନ୍ତି ତା'ପରେ ଏକ ସାଧାରଣ ଭଙ୍ଗୀରେ ସେମାନଙ୍କର ବେକ ପାଖରେ ନ୍ୟାପ୍‌କିନ୍ ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟ କରି ନିଅନ୍ତି ନ ହେଲେ, ଟି'ର କେଟ୍‌ଲରେ ଚାମୁଚ୍ ଭର୍ତ୍ତିକରି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଲିକର୍‌କୁ ସଂଚାଳିତ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି । ପୋର୍ସିଲେନ୍‌ର କାନ୍ଥରେ ଷ୍ଟିଲ୍‌ର ଚାମୁଚ୍ ବାଜି ଟୁଂ ଟାଂ ହୋଇ ଯେଉଁ ମୃଦୁ ଗୁଞ୍ଜନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ତାହା ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କର ସ୍ତିମିତ କ୍ଷୁଧାକୁ ସାମାନ୍ୟ କ୍ଷିପ୍ର କରି ତୋଳେ ବୋଧହୁଏ । ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ଟେବୁଲ୍ ଦେଖି ବସି ଯାଇ ସେମାନଙ୍କର ନ୍ୟାପ୍‌କିନ୍ ବେକ ପାଖରେ ଲଗେଇ ନିଅନ୍ତି ।

ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଆସି ଥୁଆ ହୁଏ ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ବ୍ରାଉନ୍ ବ୍ରେଡ୍ ଓ ଟି'ର ସରଞ୍ଜାମ । ଲୋକଟା ବେଶ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଧଳା ସୁଟ୍ ପିନ୍ଧିଥାଏ ଓ ତା' ଉପରେ ବାନ୍ଧିଥାଏ ଗୋଟାଏ କଳା ବୋ' । ଟ୍ରେ ରଖିଦେଇ ଗଲାବେଳେ ସେ ସେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ଝୁଙ୍କେଇ ବୋ' କରି ଯାଏ ତା ନୁହଁ କିନ୍ତୁ ତଥାପି ଲୋକମାନେ ଗତାନୁଗତିକ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ

ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ ଫେରାଇ କୁହନ୍ତି ମର୍ସି, କିନ୍ତୁ ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ ଙ୍କ ଢଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ଫୁର୍ତ୍ତି ହସ ଟାଣି କହନ୍ତି, "ମର୍ସି ବୁକୁ", ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରଚୁର ଧନ୍ୟବାଦ। ଧଳା ପୋର୍ସିଲେନ୍ ର ଟୀ' କେଟ୍ ଲ୍। ଦୁଧ ଜଗ୍ ଆଉ ଚିନିର ଦାନି ସବୁ ଦେଖା-ଯାଆନ୍ତି ଯେମିତି ମଣିଷ ହାଡ଼ରେ ତିଆରି। ସବୁ ଦିନ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ସେଇ ଏକା ଦୃଶ୍ୟ। ଅବଶ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ—ଫ୍ରାନ୍ସରେ ସଚରାଚର ଏୟା ହିଁ ବ୍ରେକ୍‌ଫାଷ୍ଟ। କାହାକୁ କେମିତି କେବେ କେବେ ହୁଏତ ମିଳିଯାଏ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଟି ପିଇବାର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ବିଳାସ।

ରବର୍ଟ ଙ୍କନ୍ତୁ ଏଇ ଧରଣର ବ୍ରେକ୍‌ଫାଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରିପାରୁ ନଥିଲା। ଜର୍ମାନୀ ଆଉ ସ୍କାଣ୍ଡିନେଭିଆନ୍ କଣ୍ଟ୍ରିରେ ବହୁଦିନ ରହିଯାଇ ତା'ର ଖାଇବାର ପଦ୍ଧତିଟା ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ପୁରାପୁରି କଣ୍ଟିନେଣ୍ଟାଲ୍। ସେଲ୍‌ଫ ହେଲ୍ପ୍ ଷ୍ଟୋର୍‌ରୁ ସେଥିପାଇଁ ନିୟମିତ ଭାବରେ ବେରେଟ୍ କିଣି ଆଣୁଥିଲେ ବଟର୍, ଜାମ୍ ଆଉ ଜେଲି।

ଟୀ'ର ଲିକର୍‌ଟା କେତେବେଳୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯିବଣି, ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ ଭାଁଦେଜ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ। ତରତର ହୋଇ ଟି କୋଜିଟାକୁ ବାଁ ହାତରେ ଉଠେଇ ଧରି କେଟ୍‌ଲର ଢାଙ୍କୁଣି ଖୋଲିଲେ। ଟୀ'ର ଗନ୍ଧରେ ପରପକ୍ୱ ପ୍ରଥମ ବାମ୍ପଟା ଆସି ବାଜିଲା ତାଙ୍କର ନାକରେ। ତା'ପରେ ଟୀମୁଚ୍ ଟାକୁ ଲିକର୍‌ରେ ବୁଡ଼େଇ ଧରି ଧୀରେ ଧୀରେ ବୃତ୍ତାକାରରେ ବୁଲେଇବାକୁ ଲାଗିଲେ ସେ। ହାତରେ ଅଫୁରନ୍ତ ସମୟ। ଖୁବ୍ ଧୀରେ ଧୀରେ ଟୀ' ଝିଆସିବା ଉଚିତ୍। ନ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଫେରି-ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଗୋଟାଏ ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଟ୍ରେନ୍ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ପରି ଅଣ୍ଡା ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ପ୍ରକୋଷ୍ଠକୁ।

ଏଇ, ଏଆଡ଼କୁ ଆସିବା ଆରମ୍ଭ କଲାଣି ତା'ର ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ପାହୁଣ୍ଡ ମାପି ଇମାନୁଏଲ୍। ହାତରେ ବୋଧହୁଏ ଟୁବାକୋ ଧରି ମଲ୍ଲିଚ ଆଉ ତା'ର ଶାଗୁଣା ଚଞ୍ଚୁ ପରି ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସିଥିବା ନାକ ଦୁଇପଟେ ଦୁଇଟା କୋଟରଗତ ଆଖିରେ କେତେବେଳେ ଗୃହସ୍ଥ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ଟେବୁଲ୍ ଆଡ଼େ ତ ପୁଣି କେତେବେଳେ ହାତରେ ମୋଡ଼ୁଥିବା ଟବାକୋ ବେଲ୍ ଆଡ଼େ। ସେ ତା'ର ଚିରାଚରିତ ଅଭ୍ୟାସ। କୌଣସି ନା କୌଣସି ଟେବୁଲ୍‌ରେ ବସି ଯିବ ଆସି ଆଉ ଗପି ଚାଲିବ 'ଓଲ୍ଡ ହୋମ୍' କଲୋନୀର ଯେତେ ସବୁ ମୁଖରୋଚକ ସ୍କ୍ୟାଣ୍ଡାଲ୍ ଓ ଏଇ ଆଳରେ କପେ ଏକ୍‌ଷ୍ଟ୍ରା ଟୀ' ମଧ୍ୟ ପିଇ ଚାଲିଯିବ।

"ବୋଁଜୁର୍ ମୋସିଓ ବୋଁଜୁର୍ ମ୍ୟାଦାମ୍" କହିଲା ଇମାନୁଏଲ୍ ଓ ଗୋଟାଏ ଚଉକୀ ଉପରେ ବସିଗଲା।

"ବୋଁଜୁର୍", ଦୁହେଁ ପ୍ରତି ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ କହି ଉଠିଲେ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ । ତା'ପରେ ଇମାନୁଏଲ୍ ଏପଟ ସେପଟ ଚାହିଁ ନେଇ ମ୍ୟାଡାମ୍‌ଙ୍କ କାନ ପାଖରେ ମୁହଁ ଲଗେଇ କଣ ଗୋଟାଏ ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି କହିଲା । ସାମାନ୍ୟ ଟିକିଏ ହସିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ଭାଁଦେଜ୍ ଓ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲେ, "ଚାଲ, ଘରକୁ ଗଲେ କହିବ ।"

ବ୍ରେକ୍‌ଫାଷ୍ଟ୍ ପର୍ବ ସମାପ୍ତ କରି ଅନେକ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କର ରୁମ୍‌କୁ ଫେରିଗଲେଣି । କାଁ ଭାଁ କେଇଜଣ ବସି ରହି କାଚର ଝର୍କା ଦେଇ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟହୀନ ଭାବରେ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ରହିଛନ୍ତି । କାହା କୋଳରେ ଖଣ୍ଡେ ମ୍ୟାଗାଜିନ୍, ଆଉ କିଏ ବସି ବସି ସିଗାରେଟ୍‌ରୁ ଧୂଆଁ ଛାଡୁଛି—ଆଉ ଟିକିଏ ଦୂରରେ 'ବବ୍' ବସିରହି ଗୋଟାଏ ଟୁଥ୍ ପିକ୍ ଧରି ତା'ର ଅବଶିଷ୍ଟ ଥିବା କେଇଟି ମାତ୍ର ଦାନ୍ତକୁ ହିଂସ୍ର ଭାବରେ କ୍ରମାଗତ ଆକ୍ରମଣ କରି ଚାଲିଛି । ହଠାତ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଗୋଟାଏ ଅଭ୍ୟାସଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା, "ରବର୍ଟ କେମିତି ଅଛି ?" ବାସ୍ ହେତିକି । ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, "ହୁଁ ଗୋଟିଏ ରକମ ।" କହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନେ ଉଠିଗଲେ ସେମାନଙ୍କ ରୁମ୍‌କୁ ଯିବା ପାଇଁ । ଯାଉ ଯାଉ ମନକୁ ମନ ସ୍ୱଗତ୍ କହୁଥିଲେ ଭାଁଦେଜ୍, "ଧୂର୍ତ୍ତ ଶୃଗାଳ, ଲୋକଙ୍କୁ ଶାନ୍ତିରେ ବସେଇ ଦେବ ନାହିଁ ।"

ଉପର ମହଲାକୁ ଉଠିବା ପରେ ଦେଖାଗଲା ବାରଣ୍ଡାରେ ଖଣ୍ଡେ ଛୋଟ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଚେସ୍‌ବୋର୍ଡ ରଖି ନିଜ ନିଜର ଚଉକିରେ ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ବସି ରହିଛନ୍ତି ଗର୍ଦ୍ଦ ଆଉ ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ । ଗର୍ଦ୍ଦ ମୃତଦାର ଓ ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ ତଥାପି କୁମାରୀ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ ଦୁହିଁଙ୍କର ବୟସ ଷାଠିଏ ବର୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ।

ଭାଁଦେଜ୍ ନିଜର କହୁଣୀରେ ବେରେଟ୍‌କୁ ସାମାନ୍ୟ ଇଙ୍ଗିତ ଦେଇ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ କହିଲେ, "ଏଇମାନଙ୍କ କଥା କହୁଥିଲା ଇମାନୁଏଲ୍, ଗତ କାଲି ରାତିରେ କୁଆଡ଼େ ଚେସ୍ ଖେଳିବା ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ରାତି ଦଶଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍‌ର ରୁମ୍‌ରେ ରହିଯାଇଥିଲେ ମୋସିଓ ଗର୍ଦ୍ଦ ।" ସେମାନଙ୍କ ପାଖ ହେଇ ଆସିବାରୁ ରସିକତା କରି କହିଲେ ବେରେଟ୍, "ଟିକିଏ ହୁସିଆର୍ ହେଇ ଖେଳୁଥିବ ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍, ଏଇ ଗର୍ଦ୍ଦ ଲୋକଟା ବିଶେଷ ଭଲ ଲୋକ ନୁହଁ, ଟିକିଏ ସୁବିଧା ପାଇଲେ ଖାପ୍‌ଚାରେ ପକେଇଦେବ, ବିଶେଷ କରି ଯଦି ତା'ର ପ୍ରତିପକ୍ଷ ମହିଳା ହୁଅନ୍ତି ।"

ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ ଚେସ୍ ବୋର୍ଡ଼ ଉପରୁ ମୁହଁ ଉଠେଇ କହିଲା, "ମର୍ସି, ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଡୋ, ଆପଣଙ୍କର ଏ ସତର୍କ ବାଣୀ ପାଇଁ ମର୍ସି ବୁକ୍‌କୁ ।" ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍‌ର ସଲଜ୍ଜ ମୁହଁକୁ ଦେଖି ମନେହେଲା ଯେପରି ଏକ ଗତାୟୁ ଗୋଲାପର ପାଖୁଡ଼ାକୁ କିଛି ତାଜା ରକ୍ତ ଫେରି ଆସିଲା ।

ଭାଁଦେଜ୍ ଆଉ ବେରେଣ୍ଟ୍ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ଭିତରକୁ ପଶିଲେ । ପ୍ୟାରସ୍‌ର ସ୍କୁଗ୍ କଟେଇ ଟିକିଏ ଖରା ଆସିଛି ପରା । ଆଃ ! ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଏଇ କୃପଣ ଦାନରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ୟାରସ୍ ବାସୀର ମନ ଖୁସିରେ ନାଚ ଉଠେ । ନିଜ ଘରର ବେ' ୱିଇଣ୍ଡୋ ପାଖରେ ବସି ରହି ମୋସିଓ ବେରେଣ୍ଟ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଡୋ ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାର୍‌ରେ ଅଗ୍ନି ସଂଯୋଗ କଲେ । ଏଇ କୁଣ୍ଠିତ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକର ସୁବିଧା ନେଇ ଆକାଶକୁ ଉଠିଛନ୍ତି ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଗ୍ଲାଇଡର୍ । ଗୋଟିଏ ଆକାଶ ପରି ନୀଳ, ଅନ୍ୟଟି ରକ୍ତ ଗୋଲାପ ପରି ଲାଲ୍ । ସେମାନେ ଯେପରି ଦୁଇଟି ପ୍ରଜାପତି, ଭାସି ବୁଲୁଛନ୍ତି ଆକାଶରେ ଦୁଇ କଣ୍ଟକ ଡେଣାର ଲଘୁ ବିସ୍ତାରରେ ।

ସେତେବେଳକୁ ଭାଁଦେଜ୍ ଖଟ ଉପରେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ତକିଆ ରଖି ତା' ଉପରେ ଟିକିଏ ଆଉଜି ପଡ଼ିଥିଲେ । ଏଇ ଭାଁଦେଜ୍ ଯୌବନକୁ ବହୁ ପଛରେ ପକେଇ ଆସିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାର ଆକର୍ଷଣୀ ଶକ୍ତି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହରାଇ ବସି ନ ଥିଲେ । ମୋସିଓ ବେରେଣ୍ଟ୍ ଥରେ ଗୃହୁଁଥିଲେ, ଆକାଶରେ ଭାସମାନ ଗ୍ଲାଇଡର୍‌କୁ ଓ ଥରେ ଗୃହୁଁଥିଲେ ବିଗତ ଯୌବନା ମ୍ୟାଡାମ୍ ଭାଁଦେଜ୍‌ଙ୍କୁ । ଭାବୁଥିଲେ, ଜୀବନର ଚଲା ପଥର ଉତ୍ଥାନ ପତନ ଭିତରେ ଏଇ ମହୀୟସୀ ମହିଳା ତାଙ୍କୁ ଦେଇ ଆସିଛନ୍ତି ଉତ୍ସାହ, ପ୍ରେରଣା ଓ ସହାନୁଭୂତି, ଜୀବନର ଅନ୍ତିମ ପ୍ରାନ୍ତରେ ସେ ଦାୟମାୟ ଭାବରେ ଋଣୀ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଏଇ ମହିଳାଙ୍କ ପାଖରେ । ଇଚ୍ଛା ହଉଥିଲା ଏଇ ଆଜୀବନ ଋଣର ସ୍ୱୀକୃତିର ନିଦର୍ଶନ ସ୍ୱରୂପ ସେ ଯାଇ ତାଙ୍କର ଗଣ୍ଡ ଚୁମ୍ବନ କରନ୍ତେ ।

ଏଇ ସମୟରେ ଘରର କବାଟରେ କିଏ ନକ୍ କଲା ।

ମୋସିଓ ବେରେଣ୍ଟ୍ କହିଲେ, ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ ।

ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ଓଲଡ୍ ହୋମ୍‌ର ଡାକ୍ତର ଆଉ ସିଷ୍ଟର୍ ।

ହଠାତ୍‌ରେ ବେରେଣ୍ଟ୍‌ଙ୍କର ଭ୍ରୂ କୁଞ୍ଚିତ ହୋଇଗଲା । ଏଇ ସୁନ୍ଦର ରୌଦ୍ର ଉଷ୍ମ ସକାଳଟା ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଗଲା । ଏଇନା

ତାଙ୍କୁ ଶୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଆଉ ଅନୁସନ୍ଧାନର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆରମ୍ଭ ହବ ତାଙ୍କର ଡାହାଣ ବାହୁରେ ରବରର ପଟିବନ୍ଧା । ତା'ପରେ କେତେ କ'ଣ, ଏପଟ ସେପଟ, ଏଠି ଚପ, ସେଠି ବାଡ଼ାଅ ଓ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରିକ୍ ଦେଇ ବାଁ ହାତ ଅନାମିକା ଆଙ୍ଗୁଠି ଉପରୁ ଦୁଇଟୋପା ରକ୍ତ । ତା'ପରେ ଡାକ୍ତର ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ବସି ରହି ରୁମ୍‌ରେ ଟଙ୍ଗା ହୋଇଥିବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଚ୍ୟାର୍ଟଟାକୁ ଆଣି ତା' ଉପରେ କଣ ସବୁ ଲେଖିବେ ଓ ସେହି ଚ୍ୟାର୍ଟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସଂଧ୍ୟାବେଳକୁ ପୁଣି ଆସି ସିଷ୍ଟର ହାଜର ହୋଇଯିବ ହାତରେ ଗୁଡ଼ାଏ ବଟିକା ଓ ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥିବା ଗୋଟାଏ ନିଡ଼ଲ୍ ଧରି ।

ଏଇ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପର୍ବ ସରିବା ପରେ ପରେ ଡାକ୍ତର ବିଦାୟ ନେଲା ବେଳକୁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଦାକୁ ଚାଲିଯିବ ଭାଁଦେଜ୍ ଓ ଟିକିଏ ସମୟ ପରେ ଫେରି ଆସି କବାଟ ଭିତରୁ ବନ୍ଦ କରି ଆଣି ବେରେଟଙ୍କ କାନ୍ଧରେ ହାତ ରଖି କହିବ, "ବାଃ, ଚମତ୍କାର, ଡାକ୍ତର କହିଲେ ତମର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଦ୍ରୁତ ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇ ଚାଲିଛି—ଖୁବ୍ ଭଲ ଖବର—ଆମକୁ ଏଠୁ ଫେରିଯିବା ପାଇଁ ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କିଏ ଜାଣେ କେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରବର୍ଟର ସେଇ ଚିଠି ଆସି ପହଞ୍ଚିଯିବ !"

ବ୍ରେକ୍‌ଫାଷ୍ଟ ପରେ ପରେ ଲଞ୍ଚ୍ ନେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟଟା ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ପାଇଁ ଏକାନ୍ତ କ୍ଲାନ୍ତିକର ହୋଇଉଠେ । ଯେଉଁମାନେ ବ୍ରିଜ୍, ପୋକର୍ ବା ଚେସ୍ ଖେଳରେ ସମୟ କଟାଇ ଦେଇପାରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ କଥା ଅଲଗା, କିନ୍ତୁ ଏମାନଙ୍କର ସେ ସବୁ ଆୟତ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସମୟ ବା ଥିଲା କୁଆଡ଼େ ? ଏମାନେ ତ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଯାଉଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର କଷ୍ଟଲବ୍ଧ ଅର୍ଥରେ ରବର୍ଟକୁ ମଣିଷ କରିବା ପାଇଁ—ଇଂଜିନିୟର କରିବା ପାଇଁ ଓ ତା ପରେ ସେମାନଙ୍କର ଅବସର ଜୀବନ ହବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଆନନ୍ଦର ଏକ ଅଳସ ଅପରାହ୍ଣ ।

ସେଥିପାଇଁ ଏଇ ଅବସରକ୍ତ ସମୟର ଗୁରୁ-ଭାରରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ବେରେଟ୍ ଅନେଇ ରହନ୍ତି ତାଙ୍କର ବେ' ଉଇଣ୍ଡୋ ଦେଇ ପଦାକୁ ଓ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ କେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଜର୍ଣ୍ଣାଲ୍, କେତେବେଳେ ଦୈନିକ ଖବର କାଗଜ ଓ କେତେବେଳେ ଖଣ୍ଡେ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍ ଉପନ୍ୟାସ ଧରି ବିଛଣାରେ ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇ ଗଡ଼ୁଥାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ମୋଟିଓ ବେରେଟ୍ ଦେଖନ୍ତି ନାହିଁ କିଛି ବା ମ୍ୟାଡାମ୍

ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ପଢ଼ନ୍ତି ନାହିଁ କିଛି । ଏଇ ଅଳସ ରୋମନ୍ଥନ ସମୟ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କର ଆଖି ଆଗରେ ଭାସିଉଠେ ଗୋଟିଏ ଶିଶୁ, ଯାହାର ଦୁଇ ଆଖି ତାରାପରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ, ଦୁଇ କପୋଳ ଆପେଲ୍ ପରି ରକ୍ତିମ ଓ କେଶଗୁଚ୍ଛ ସୁନାର ତାର ପରି ପୀତାଭ—ବ୍ଲଣ୍ଡ୍ ।

ସମୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନର ଗଙ୍ଗ୍ ବାଜେ ଓ ବୁଢ଼େଇଁ ବୁଢ଼ାଙ୍କର (ଦେଜୁନେ) ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନକୁ ଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତି । ଭାଁଦେଜ୍ ତାଙ୍କର ସକାଳର ମେକ୍-ଅପ୍‌କୁ ଟିକିଏ ରୁଜ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରି ନିଅନ୍ତି ଓ ବେରେଟ୍ ତାଙ୍କର ଟାଇର ନଟ୍‌ଟାକୁ ଆଉ ଥରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ନିଅନ୍ତି । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନର ସମୟ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ବିସ୍ତୃତ । ତେଣୁ ତାହା ଓଲ୍ଡ଼୍ ହୋମ୍‌ର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ କ୍ଳାନ୍ତିକର ସମୟକୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ଅନ୍ୟ ଏକ ମାଧ୍ୟମ ହିସାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ କେହି କେହି ବହି ମ୍ୟାଗାଜିନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଧରି, ବା କେହି କେହି ମିନି ଚେସ୍‌ବୋର୍ଡ଼ ଧରି ଡାଇନିଂ ହଲ୍‌କୁ ଯାଇଥାଆନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ସେହି ଏକା ଖାଦ୍ୟର ବିରକ୍ତିକର ପୌନଃପୌନିକତା । ପ୍ରଥମେ ଆସିବ ସାଲଡ୍—କିଛି କଞ୍ଚା ଲେଟୁସ୍ ପତ୍ର, ନହେଲେ ଖୁବ୍ ଛୋଟ ଛୋଟ ମୂଳା । ତା' ଉପରେ ଛିଞ୍ଚା ହୋଇଥିବ ଟିକିଏ ଅଲିଭ୍ ଅଏଲ୍ ନହେଲେ କଷ୍ଟାର୍ଡ଼ ନହେଲେ ସାଲଡ଼୍ ସସ୍ ଅଥବା ଓ୍ୟର୍‌ସେଷ୍ଟର ସସ୍; ସବୁ ବ୍ୟତିରେକେ ନିର୍ଭେଜାଲ୍ ଭିନେଗାର୍ । ପ୍ରତିଟି ପତ୍ର ବା' ମୂଳା ସହିତ ଟିକିଏ ବଟର୍ ସଂଯୋଗ କରି ଖାଇବାକୁ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ, କାରଣ ହାତରେ ପ୍ରଚୁର ସମୟ ରହିଛି । ସମସ୍ତେ ବେଶ୍ ବ୍ୟାକୁଳ ଚିତ୍ତରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହି-ଥାଆନ୍ତି ମେନ୍ ଡ଼ିସ୍‌ଟାକୁ, କାରଣ ଖାଦ୍ୟ ତ ହେଲା ମେନ୍ ଡ଼ିସ୍ ଓ ତାହା ମଧ୍ୟ ଏକମାତ୍ର ଡ଼ିସ୍ । ଲମ୍ବା ପାଉଁରୁଟିରୁ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଚକ୍‌ତି କାଟି ତା ସହିତ ଖାଇବାକୁ ହେବ ସେହି ଡ଼ିସ୍‌ଟିକୁ ।

କିନ୍ତୁ ଏହି ଡ଼ିସ୍‌ଟି ପାଇଁ ଯେ ଏକାଗ୍ର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଏକଥା ଓଲଡ଼୍ ହୋମ୍‌ମାନଙ୍କର ଅନ୍ତେବାସୀମାନଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଆଉ କାହାରି ଜାଣିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ଜଣେ ଜଣେ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି ଏହି ଡ଼ିସ୍‌ଟି ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କର ମତାମତ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟମାନେ ବିଡ଼ମ୍ବିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ କୁଣ୍ଠିତ । କାରଣ ଏଠିକାର

ଅନ୍ତେବାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତୀବ୍ର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ । ଦଳେ ହେଲେ ପ୍ରୋଲେଟାରିଅାଁତ୍ । ଯେଉଁମାନେ କହନ୍ତି, "ଏଥିରେ ଲୁଚି ଛପା କିଛି ନାହିଁ । ଆମେ ଆସିଛୁ ସମାଜର ମଜ୍‌ଦୁର୍ ଶ୍ରେଣୀରୁ, ତେଣୁ ଆମେମାନେ ଜାଣୁ ଯେ' ଆମର ଶେଷ ଜୀବନ କଟିବ ସୋସାଲ୍ ସିକ୍ୟୁରିଟି ସ୍କିମ୍‌ର ଦୌଲତରେ ଗଢ଼ା ଏଇ ଓଲ୍‌ଡ୍ ହୋମ୍ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଭିତରେ । ତେଣୁ ଆମ ପାଇଁ ସାଲାଡ୍‌ଟା ନ ହେଲା ଅବା 'ଇମ୍ପି' ଯାହା ଆସ୍ପାରାଗସ୍, ଫ୍ରେଞ୍ଚବିନ୍, ପିଜ୍, କାକୁଡିର ମିଶାମିଶି ଓ ତା' ଉପରେ ମାୟୋନିଜ୍‌ର ଡ୍ରେସିଂ । ଆମ ପାଇଁ ବେଦ ଅଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ ଏବଂ ମେନ୍ ଡ଼ିସ୍ ନହେଲା ଅବା କୋରିଜଁ ଯେଉଁଥିରେ କୁକୁଡ଼ାର ପେଟ ଭିତରେ ଛତୁ, ଆଲ୍‌ମଣ୍ଡ ସସ୍ ଦେଇ ରୋଷ୍ଟ୍ କରାଯାଇ ଟମାଟୋ ସସ୍ ସହିତ ପରିବେଷଣ କରାଯାଏ ।"

କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନେ ନୀରବରେ ଏଇ ଲୋକମାନଙ୍କର ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଔଦ୍ଧତ୍ୟ ସହ୍ୟ କରନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ନାକ ଯେ ଟେକନ୍ତି ନାହିଁ, ଓଠ କଣରୁ ଯେ ସାମାନ୍ୟ ହସନ୍ତି ନାହିଁ ଏକଥା କହି ହବ ନାହିଁ । ଏତିକ ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ନୀରବ ପ୍ରତିବାଦ, କିନ୍ତୁ ମଝିରେ ମଝିରେ ସେମାନେ ତାଙ୍କର ସଗୋତ୍ରମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇ-ଯାଆନ୍ତି ଲଞ୍ଚ୍ ବା ବ୍ରିଜ୍ ଟେବୁଲ୍‌ରେ । ସେମାନେ ସେଠି କୁହନ୍ତି, "ଅହୋ ଭାଗ୍ୟ ! କି ବିଚିତ୍ର ଓ କି ନିଷ୍ଠୁର ! ନ ହେଲେ କି ଆମେ ବୁର୍ଜ୍ଜୁଆମାନେ ଆସି ଏଇ ଇତର ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ରବରର ରୁଟି ଓ ଲେଟୁସ୍ ପତରର ସ୍ୟାଲଡ୍ ଖାଉ ଥାଆନ୍ତୁ ?"

ତା' ପରେ ପ୍ରସଙ୍ଗଟା ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ପ୍ରସାରିତ ହୁଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ତା'ର ନିଜର ଅତୀତର ଗୋଟାଏ ଖୁଣ୍ଟି ନାଣ୍ଟି ବିବରଣୀ ଉପସ୍ଥାପିତ କରେ ଓ ପ୍ରମାଣ କରେ ଯେ କେବଳ ସେ' ବୁର୍ଜ୍ଜୁଆ ନୁହେଁ, ତା'ର ପିତା ପ୍ରପିତାମହ ମଧ୍ୟ ବୁର୍ଜ୍ଜୁଆ । ସେଠି ବିଶ୍ୱାସ ଅବିଶ୍ୱାସର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ, କାରଣ ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ସମସ୍ତଙ୍କର ସାଧ୍ୟର ଅତୀତ । କିନ୍ତୁ ଆଡ୍‌ଡ଼ା ସେତିକରେ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ, ସେମାନେ କେତେବେଳେ ଅକସ୍ମାତ୍ କଥାର ସ୍ରୋତରେ ଭାସି ଗପ କରୁଥାଆନ୍ତି ଫ୍ରେଞ୍ଚ୍ କୁଇଜିନ୍ ଉପରେ, ଯାହା ଏକ ଜଳ ଆବର୍ତ୍ତ, ଯେଉଁଥିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା କୌଣସି ମର ମନୁଷ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଓ ତା'ପରେ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ଖାଦ୍ୟ, ଚର୍ବ୍ୟ, ଚୋଷ୍ୟ ଓ ଲେହ୍ୟର ଯଦି ଗୋଟାଏ ତାଲିକା କରାଯାଏ, ଓ ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କର ପର୍‌ମୁଟେସନ୍ କମ୍ବିନେସନ୍ କଲେ ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ବାହାରିବ ତାହା ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଏକ ଦେଇ ଆରମ୍ଭ

କଲେ ତା'ର ପର ପର ଶୂନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଚନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବି ଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ଏମାନଙ୍କର ଅଳସ ଗଳ୍ପ ଜମିଉଠେ ଏହି ବସ୍ତିର କ୍ୟାନ୍‌ଭସ୍‌ର ପରିସର ଉପରେ । ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କାରଣ ସେମାନେ ବୁର୍ଜୁଆ ଓ ତାଙ୍କ ଘରେ ବା ଅଭିଜାତ ହୋଟେଲ୍‌ମାନଙ୍କରେ ସେମାନେ ଅନେକ ସୁକୁମାର ଖାଦ୍ୟ ସହିତ ପରିଚିତ, ଯାହାକୁ ନେଇ ଫରାସୀ ଜାତି ଗର୍ବ କରେ ।

ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଥିଲେ ଏଇ ଅଭିଜାତ ବୁର୍ଜୁଆ ଶ୍ରେଣୀଗତ କିନ୍ତୁ ଅଦୃଷ୍ଟର ଏକ ନିଷ୍ଠୁର ପରିହାସରେ ସେ' ଦିନେ ହଠାତ୍ ଖସି ଆସିଲେ ଏଇ ପ୍ରୋଲେଟାରିଅାଁତ୍ ବା' ସର୍ବହରା ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ।

ଲଞ୍ଚ୍ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ବସିଥାଆନ୍ତି ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ ଓ ବବ୍ । ସେମାନଙ୍କର ଲେଟୁସ୍ ପତ୍ରର ସାଲଡ୍ ଖିଆ ସରିଛି ଓ ସେମାନେ ସେହି ବହୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ମେନ୍‌ଡିସ୍‌କୁ ଅପେକ୍ଷା କରଥିବା ଅବସରରେ ସ୍ୱା'ତୁ ସିଆଡ଼୍ର ଗପ କରୁଛନ୍ତି । ହଠାତ୍ ବବ୍ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା "ରବର୍ଟଠାରୁ ଚିଠି ପାଇଥିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ?" ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ, କିନ୍ତୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସଂଯମ ରକ୍ଷା କରି କହିଲେ, "ହଁ, ପଅରଦିନ ଚିଠି ପାଇଥିଲି ।" ବବ୍ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ କହିଲା, "ପଅରଦିନ ତ ଥିଲା ଗୁରୁବାର, ପୋଷ୍ଟାଲ ହଲିଡ଼େ, ଆପଣ ଚିଠି କେମିତି ପାଇଲେ ?" ପୁଣି ଥରେ ଭିତରେ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ଓ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଜବାବ୍ ଦେଲେ, "ହୋଇଥିବ ତା' ପୂର୍ବଦିନ, ଆଜିକାଲି ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଦିନ ମନେ ରହୁନାହିଁ— ତା'ଛଡ଼ା ଏଠି ଦିନ ବାର ତାରିଖର କଣ ପ୍ରୟୋଜନ, ଏଠି ତ ସବୁ ଦିନ ଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଅଖଣ୍ଡ ରବିବାର ।"

ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଆଶା କରୁଥିଲେ ଏଇଥର ରବର୍ଟ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସବୁ ଆଲୋଚନାର ଶେଷ ହୋଇଯିବ ବୋଲି । କିନ୍ତୁ କେବଳ ସୌଜନ୍ୟର ଖାତିର୍‌ରେ କଥାଟାର ଖିଅ ଧରିନେଲି ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍, କହିଲା, "ରବର୍ଟ ? ରବର୍ଟ କିଏ ? ଆଶାକରେ ଆପଣଙ୍କର କେହି ପରିବାରର ଲୋକ ନିଶ୍ଚୟ ? ମୁଁ ଯଦି ଇନ୍‌କ୍ୟୁଜିଟିଭ୍ ହେଉନଥାଏ........"

"ହଁ, ମୋ ପୁଅ" ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ।

ବାସ୍ ସେତିକି !

ତା'ପରେ କିଛି ସମୟ ଧରି ଚାଲିଲା ଟେଷ୍ଟ୍ କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳ ମ୍ୟାଚ୍ ଜେଡ୍ ଓ ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ ଭିତରେ । ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ ବୋଲ୍ କରି ଚାଲିଥାଏ ଗୋଟାକ ପରେ ଗୋଟାଏ ବଲ୍, ଆଉ ବ୍ୟାଟିଂ କରି ଚାଲିଥାନ୍ତି ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ପେସ୍ ବୋଲିଂ । "ଆରେ, ଆପଣ ଭାଗ୍ୟବାନ, କିଏ ତ ହେଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖୁଛି । କିଏ ତ ହେଲେ ଆପଣଙ୍କ କଥା ଏ ନର୍କପୁରୀର ବାହାରେ ଭାବୁଛି ।"

ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ, "ହେଁ ହେଁ, ତା' ସତ, ମର୍ସି ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ ।"

"ଏତେଦିନ ଏଠି ରହିଲି, ମୁଁ ରବର୍ଟଙ୍କୁ କେବେହେଲେ ଦେଖିନାହିଁ ।"

ଖୁବ୍ ସତର୍କ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ, "ସିଏ ଆସିପାରି ନାହିଁ ଅନେକ ଦିନ ଧରି । ସିଏ ଇଞ୍ଜିନିୟର୍ ତ । କାମରୁ ବିଶ୍ରାମ ପାଇବା ତା' ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନାହିଁ । ହୁଏତ ଆସିପାରେ । ମୁଁ ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ପରିଚୟ କରେଇ ଦେବି ।"

ପୁଣି ପାଲଟା ପ୍ରଶ୍ନ, "କୋ'ଠି ରହୁଛି ସିଏ ?"

ଏକାଥରକେ ଗୋଟାଏ ବାଉଣ୍ଡ୍ରି ମାରିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ, "ଫ୍ରାନ୍କଫୁର୍ଟରେ ।"

ଏଥରକ ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ ଗୁଡ଼ିଲା ଲେଗ୍‌ବ୍ରିନ୍, "କିନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କ ପୁଅ ଫ୍ରାନ୍କଫୁର୍ଟରେ, କେତେ ବା ବାଟ.......!"

ଏଇଥର ନିଶ୍ଚିତ ବୋଲ୍ଡ୍ ଆଉଟ୍ ହୋଇ ଯାଇ ଥାଆନ୍ତେ ମ୍ୟାଡାମ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଚୁର ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ଠିକ ଏଇ ସମୟରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା ମେନ୍ ଡ୍ରିସ୍ ଓ ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍‌ର କଥା ଅଟକି ରହିଲା ସେତିକିରେ ଓ ସେଇ ସୁଯୋଗ ନେଇ ମ୍ୟାଡାମ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସେଇ କଥାଟା ବିଷୟରେ ପୁରାପୁରି ଭୁଲିଯାଇ ନିଜର ବେକ ପାଖରେ ନ୍ୟାପ୍‌କିନ୍ ଆଡ୍‌ଜଷ୍ଟ କରୁ କରୁ କହିଲେ, "ଚିକେନ ଦେଖି ମୁଁ ଆଦୌ ବିସ୍ମିତ ନୁହଁ ।"

ଠିକ୍ ସ୍ୱା ପରେ ପରେ କଥାଟାର ମୋଡ ଘୁରିଗଲା, "ରବର୍ଟ ଅର୍ ନୋ' ରବର୍ଟ, ସପ୍ତାହକୁ ଛ'ଦିନ ମ୍ୟାକୋ ଘୁର୍-ଲେ-ଭିଆଇ ଏସ୍‌ରେ ଚିକିନ୍ ଦିଆଯିବ କାହିଁକି ? ଏମାନେ କିଛି ମାଗଣା ଖାଇବାକୁ

ଦଉ ନାହାନ୍ତି । ଆମେମାନେ ସମର୍ଥ ଥିଲାବେଳେ, ଆମର ଦରମାରୁ କାଟି ଏମାନଙ୍କୁ ମୁଠା ମୁଠା ଟଙ୍କା ଦେଉଚୁ । ଦେଉଚୁ କ'ଣ ଏଇଥିପାଇଁ ସପ୍ତାହକୁ ଛ' ଦିନ କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ଗିଳିବୁ ବୋଲି ?" ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ପ୍ରଗଲ୍‌ଭ ଥିଲା ବବ୍ ଓ ତାହା ସମର୍ଥିତ ହେଉଥିଲା ଜ୍ୟାକ୍ଲିନ୍ ଓ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ।

ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ବସି ରହିଥିଲେ ଜଣେ ବଳିପ୍ତ ମହାପୁରୁଷ ପରି । ତାଙ୍କର ପାଟି ଭିତରୁ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଥିବା ଲମ୍ବା ଚୁରୁଟ୍‌ଟା ତଥାପି ଜଳି ଉଠୁଥିଲା ଗୋଟାଏ ଗ୍ରେଟ କୋଇଲା ଚୁଲ୍ଲାର ରଙ୍ଗ ନିଆଁ ପରି । ସେ ଏକାଥରକେ ମାରିଲେ ଗୋଟାଏ ଓଭର୍ ବାଉଣ୍ଡାରୀ, "ଡାର୍ଲିଂ, ବିରକ୍ତ ହେଇ ଲାଭନାହିଁ । ଖୁବ୍ ଜୋର୍ ଆମେ ଏଠି ରହିବା ଆଉ ଦୁଇ, ତିନି ମାସ । ରବର୍ଟର ଇଣ୍ଟିରିଅର୍ ଡେକୋରେସନ୍ ସରିଗଲେ ତ ଆମେ ଫେରି-ଯାଉଛେ—ତା' ଛଡ଼ା ଆମର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ତ ହ୍ୱାଇଟ୍ ମିଟ୍‌ର ପ୍ରୟୋଜନ । ଫେରିଯାଇ ତମେ ରବର୍ଟର ସ୍ତ୍ରୀ ହାତର ରନ୍ଧା କୁଇଜିନ୍ ଖାଇ ଖାଇ ତମର ବ୍ଲଡ୍‌ପ୍ରେସର୍ ବଢ଼େଇବାର ପ୍ରଚୁର ସୁଯୋଗ ପାଇବ । ସମ୍ ଗାର୍ଲ, ମନେ ନାହିଁ ସେ ଥରେ ତିଆରି କରିଥିଲା କ୍ରିଷ୍ଟମାସ୍ ପାଇଁ ପଏଁକା, ଉଃ, ମତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଥିଲା । ମୁଁ ଏମିତି କାଜୁଆଲ ପଗ୍ଚରି ଦେଇଥିଲି ପଏଁକାର ରେସିପି । ଆଉ ଯାଏ କୁଆଡ଼େ । ସେ ଆରମ୍ଭ କଲା ରନ୍ଧନ ଶୈଳୀରେ ପୁରାପୁରି ଗୋଟାଏ କଣ୍ଟେନ୍‌ସଡ୍ କୋର୍ସ ।"

ପ୍ରଥମେ ଭିଲ୍‌ର ଷ୍ଟକ୍ ନିଅ ଏବଂ ଷ୍ଟକ୍‌ର ଲିକ୍ୱର୍‌ଟାକୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କମେଇ ନିଅ—ତା ସହିତ ମିଶାଅ କ୍ରେଫିସ୍ ଓ ଭିଲର୍ କ୍ରିମ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ଝମେଲା—ଶେଷରେ ତା' ସହିତ ଦିଅ ଗ୍ରେଟେଡ୍ ଚିଜ୍ ଓ କ୍ରେ ଫିସ୍‌ର ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ପୁଣି ଅନେକ ଗୋଳମାଳିଆ କଥା—ଶେଷ କଥା ହେଲା ଡିସ୍‌ଟାକୁ ବକସ୍ କୋମ୍ବ୍ ଦେଇ ସଜେଇ ପରିବେଷଣ କର ।

ଚିକେନ୍‌ଟାକୁ ଠିକ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲାବେଳେ ପାଖ ଟେବୁଲ ଉପରେ ନଜର ପଡ଼ିଗଲା ଭାଁଦେଜ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର । ସେ' ଟେବୁଲରେ ବସି ରହିଛନ୍ତି ମୋସିଓ, ମ୍ୟାଡାମ୍ ସେଁସା । ସେମାନଙ୍କର ମେନ୍ ଡିସ୍ ଏଯାଏଁ ଆସିନାହିଁ ଓ ସେମାନେ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ଓ୍ୱାଇନ୍ ଭର୍ତ୍ତିକରି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଗିଲାସରେ ଚୁମୁକ ଦଉଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଦୁଅ ବୋହୂ ସେମାନଙ୍କୁ ସପ୍ତାହକରେ ଥରେ ଦେଖିବାକୁ ଆସନ୍ତି ଓ ଆସିଲାବେଳେ ସାଙ୍ଗରେ

ଆଣିଆଆନ୍ତି କେବେ ଓ୍ୱାଇନ୍‌ର ବୋତଲ ନ ହେଲେ ଚଜ୍‌ର ପ୍ୟାକେଟ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଓ୍ୱାଇନ ବା ନ ଖାଇବେ କାହିଁକି ?

ଆଃ ! ଓ୍ୱାଇନ୍ ଗ୍ଲାସରେ ଟୁଳୁ ଟୁଳୁ ରକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣର ଓ୍ୱାଇନ୍ ! ସେ' କାହିଁ କେତେଦିନ ହେଲା ସେ ଓ୍ୱାଇନ ଖାଇ ନାହାନ୍ତି ! ସେଇ କଥା ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ସେ ଖଣ୍ଡେ ପାଉଁରୁଟି ସହିତ ରବର ପରି ଖଣ୍ଡେ କୁକୁଡ଼ା ମାଂସକୁ ବାରମ୍ବାର ତାଙ୍କର ଦୁଇ ମାଢ଼ି ଦେଇ ଚୋବେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଚକେନ୍‌ର ଡ଼ିସ୍ ଦେଖି ହଠାତ୍ ଯେପରି ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣେ'ଙ୍କର କ୍ଷୁଧାଟା ସ୍ତିମିତ ହେଇଗଲା । ସେ ବାଁ ହାତର ଫର୍କ ମୁନରେ ଖଣ୍ଡେ ଚକେନ୍ ପିସ୍ ଗୁନ୍ଥିଦେଇ ଆଖି ପାଖକୁ ଆଣି ସେଇ ଟୁକୁରା ଖଣ୍ଡକୁ ବୁଲେଇ ବୁଲେଇ ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଛନ୍ତି, ଯେମିତି କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ସେ ଏ ଯାବତ୍ ଦେଖି ନ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ କୁଛ୍ କୁଛ୍ ହୁଏନା— ଯାହା ରଖିଦିଅ ସେ ଖାଇନିଏ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଇ । ତା' ଛଡା ଜାକ୍ୟୁଲିନ ମଧ୍ୟ ଖାଏ ଅତି ଚମତ୍କାର । ତା' ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠି ଓ କଣ୍ଟା ଚାମଚ୍ ଛୁରୀ ଚାଲିଥାଏ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଛନ୍ଦରେ ଯେମିତି ସେ ଜୁଣ କଣ୍ଟା ଧରି ତା'ର ପ୍ରେମିକ ପାଇଁ ପୁଲ୍‌ଓଭର୍ ବୁଣୁଛି. ମୁହଁରେ ଲାଗି ରହିଥାଏ ସେଇ ସ୍ମିତ ହସ । କେତେବେଳେ ଯଦି ଦୈବାତ୍ ଗମ୍ଭୀର ଥାଏ ତାହାହେଲେ ମନେହୁଏ ସେ କୁନି କୁନି ମୋଜା ବୁଣି ଚାଲିଛି ତା'ର ଆଗନ୍ତୁକ ଶିଶୁ ସନ୍ତାନ ପାଇଁ । ତା'ର ମୋଜା ବୁଣା ସେଉଁକିବେଳେ ସରେ ଯେତେବେଳେ ତା'ର ପ୍ଲେଟ୍‌ରେ ଆଉ କିଛି ଅବଶିଷ୍ଟ ନ ଥାଏ, ଏପରି କି ଟୁକୁରାଏ ମାଂସ ନୁହଁ କି ଖଣ୍ଡେ ବ୍ରେଡ୍‌ର ଭଗ୍ନାଂଶ ନୁହଁ ବା ଖଣ୍ଡେ ଛୁଣ୍ଡା ଲେଟ୍ୟୁସ୍ ପତ୍ରର ମଧ୍ୟ ନୁହଁ । ଏକାଥରକେ ନିଟ୍ । ତା' ପରେ ବେକ ପାଖରୁ ତା'ର ନ୍ୟାପ୍‌କିନ୍‌ଟାକୁ ହଟାଇ ନେଇ ମୁହଁଟିକୁ ପୋଛି ଦେଇ ସାରିବା ପରେ ମନେ ହୁଏ ଯେପରି ଏ ଭଦ୍ର ମହିଳା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କର ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କରି ନାହାନ୍ତି ।

ମେନ୍‌ଡିସ୍ ଖାଇସାରିବା ପରେ ପରେ ଫରାସୀ ଖାଦ୍ୟ ଟେବୁଲରେ ଏକ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ବିରତିର ପର୍ବ ଆସେ । ମେନ୍‌ଡ଼ିସ୍ ପରେପରେ ଉମର କ୍ଷୁଧାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଶମ ହେଇଯାଇଥିବା ଉଚିତ୍ । ଏଇ ବିରତି ସମୟଟା ହେଲା ବ୍ଲାକ୍ କଫି ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଓ ସେଇ ଅବସରରେ ଗୋଟାଏ ଧାରୁଆ ଛୁରୀ ଧରି କାଠର ପ୍ଲେଟ୍ ଉପରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଅନେକ କିସମ୍‌ର ଚିଜ୍‌ରୁ କିଛି କିଛି କାଟି ନେଇ ପାଟିରେ ପକେଇବା । ସାହିତ୍ୟ, କଳା, ଭାସ୍କର୍ଯ୍ୟକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ଫରାସୀ ଜାତି ତା'ର ଚିଜ୍ ଓ ଓ୍ୱାଇନ୍‌କୁ ନେଇ

ଗର୍ବ କରେ । ସେମାନଙ୍କର ଜଓ୍ୟାନ୍‌ମାନେ ମାର୍ଚ୍ଚ କରି ଗଲାବେଳେ ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ଲମ୍ବାର ଅଙ୍ଗୁର କ୍ଷେତ ଦେଖିଲେ ସେମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁକ ଅବନତ କରନ୍ତି ଅଙ୍ଗୁର କ୍ଷେତକୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଏବଂ ସେମାନେ କୁହନ୍ତି ଆମେ ବର୍ଷର ୩୬୫ ଦିନରେ ପ୍ରତିଦିନ ନୂଆ ନୂଆ ଚିଜ୍ ଖାଇବା ପାଇଁ ଆମ ଦେଶରେ ସେତିକି ପ୍ରକାରର ଚିଜ୍ ମହଜୁଦ୍ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏଇ ଓଲ୍‌ଡ୍ ହୋମ୍‌ରେ ଯେଉଁ ଚିଜ୍ ପରିବେଷଣ କରାଯାଏ ତା' ଚିଜ୍ ତ ନୁହେଁ, ଶକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିବା ବଟର୍ ମାତ୍ର ।

"କିନ୍ତୁ ବ୍ଲାକ୍ କଫିଟା କଫି", କୁହନ୍ତି ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଓ ଚୁରୁଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରାନ୍ତି । ଜାକ୍ୟୁଲିନ୍ ଖଣ୍ଡେ ଛ' ଇଞ୍ଚ ଲମ୍ବର ସିଗାରେଟ୍ ତା'ର ଡାହାଣ ହାତର ବଳି ଓ ମଝିଆଙ୍ଗୁଠି ମଝିରେ ଧରି ଆସ୍‌ଟ୍ରେରେ ଗୁଳା ଝାଡେ । ନ ହେଲା ପଛେ ପସନ୍ଦ ଅନୁଯାୟୀ ଚିଜ୍, କଫି ତ ଆସୁଚି !

ଏଇ ସମୟଟା ହେଲା ଗୋଟାଏ ରିଲାକ୍‌ସ୍ କରିବାର ସମୟ । ଖାଇବା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଓ ପରିବେଷଣ କରିବା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ କଫି ଆସିବା ଟିକିଏ ଡେରି ହୋଇଗଲେ କେହି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ, କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଗପ ଜମି ଯାଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଓ୍ୱେଟର୍-ମାନେ ଧୀରେ ସୁସ୍ଥେ କଫି ଲିକର୍‌ର ଟ୍ରେ ଧରି ଏପଟ ସେପଟ ହଉଥାଆନ୍ତି । କୌଣସି କୌଣସି ଟେବୁଲ୍‌ରେ ବିଳମ୍ବିତ କଫି ସର୍ଭିସ୍ କଲାବେଳେ କେବଳ କୁହନ୍ତି, "ପାର୍ଦୋଁ ମୋସିଓ ।" କିନ୍ତୁ ସେତିକି ସୌଜନ୍ୟର ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଜନ ନ ଥାଏ । କାରଣ ବାହାରେ ବିଚ୍ଛୁରିତ ରୌଦ୍ର, ପାଇନ୍ ଓ ଉଇଲୋ ଗଛର ସବୁଜ ସମାରୋହ ଓ ତା' ଉପରେ ଉଠିଛି ଗ୍ଲାଇଡର୍, ତାରୁଣ୍ୟର ନିଷ୍ପିତ ପ୍ରତୀକ । କିନ୍ତୁ କେବଳ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର କଫି ପିଇଦେଇ ଫେରିଯାଆନ୍ତି, ବ୍ରିଜ୍, ପୋକର୍ ବା ଟେଲିଭିଜନ୍‌ର ନିଶାରେ ଆସକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ । କେହି କେହି ଫେରିଯାଆନ୍ତି, କାରଣ ତାଙ୍କର ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍ ବହିର ନାୟକ ଏକ ଘୋର ସଂକଟମୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଥିବାସମୟରେ ସେମାନେ ଲଞ୍ଚ୍ ଟେବୁଲ୍‌କୁ ଆସିଥିଲେ । କିଏ କେଉଁଥିପାଇଁ ଉଠିଯାଉଛି ସେ କଥା ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଜାଣିପାରନ୍ତି । ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ରସିକତା କରି, ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ତାଙ୍କର ଚୁରୁଟ୍‌ର ଜଳନ୍ତା ମୁହଁଟା ବରଗି ଧରି କୁହନ୍ତି, "ଏମାନଙ୍କର ଅତି ଶୀଘ୍ର ଯିବା ପ୍ରୟୋଜନ, ତା' ନ ହେଲେ ସଂକଟାପନ୍ନ ହୋଇପଡ଼ିଥିବା ସେମାନଙ୍କର କାଗଜ—ନାୟକମାନଙ୍କୁ ଏମାନେ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ କେମିତି ?" ସମସ୍ତେ ହୋ' ହୋ' ହୋଇ ହସିଉଠନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ତା' ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ହାଡ଼େ ହାଡ଼େ ବୁଝନ୍ତି ଯେ' ଏଇ ଅଜବ୍ ଜାଗାରେ ଆଜୀବନ ବଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ଗଲେ କିଛି ଗୋଟାଏ ନିଶାର ପ୍ରୟୋଜନ । କେବଳ ମଦ୍ୟ ସେଥିପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହଁ । ହୁଏତ ଚେସ୍ ନ ହେଲେ ତାସ୍; ନ ହେଲେ ଏକ ଅନନ୍ତ ଅଭିଶାପ ପରି ଝୁଲି ରହେ ସମୟ ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ବେଶ୍ ଢଳିଗଲାଣି । ହଲ୍‌ର ଚଉକି ଗୁଡ଼ିକ ଠିଆ ହେଲେ ମ୍ୟାଦାମ୍ ଓ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଓ ସେମାନଙ୍କର କ୍ଲାନ୍ତ ପାଦକୁ ଟାଣି ଟାଣି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉଠିଲେ ଉପର ମହଲ୍‌କୁ । କେଉଁ ଗୋଟାଏ ରୁମ୍‌ରୁ ମାଉଥ୍ ଅର୍ଗାନ୍ ବାଜିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଉଛି । ଗୋଟାଏ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ସବୁ ଘରର ଦରଜାମାନ ବନ୍ଦ, ସେ ଯେପରି କେଉଁ ରାଜାର ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଏକ ହାରେମ୍ ! ନିଜର ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ଭିତରକୁ ପଶି ଯାଇ ସେମାନେ ମଧ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ଭିତର ପଟୁ । ପୋଷାକ ବଦଳେଇ ନେଇ ଦୁହେଁ ଗଡ଼ି ପଡ଼ିଲେ ଖଟ ଉପରେ ଟିକିଏ ଆଫ୍‌ଟର୍‌ନୁନ୍ ସିଏସ୍ତା ଉପଭୋଗ କରିବାର ଆଶାରେ । ମ୍ୟାଦାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦାଗ ଦିଆହୋଇଥିବା ବହିର ପୃଷ୍ଠା ଖୋଲି ସେଥିରେ ମନୋନିବେଶ କଲେ ଓ ମୋସିଓ ତାଙ୍କ ବେଡ଼୍ ହେଡ଼୍ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଥିବା ଗୋଟାଏ ଆଓ୍ୱାର୍ ଗ୍ଲାସ୍ ଧରି ଏପଟ ସେପଟ କରି ଦେଖିଲେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଅବିରତ ଝରି ଚାଲିଛି ସରୁ ସରୁ ବାଲି । ଖୋଲି ବହିକୁ ମୁହଁ ମାଡ଼ି ପକେଇ ଦେଲେ ସାଁ ଦେଜ୍, ତକିଆ ଉପରେ ନିଜର ଡାହାଣ ହାତଟାକୁ ଲମ୍ବେଇ ଦେଇ ହାତର ମାଂସପେଶୀ ଉପରେ ନିଜର ଗାଲ ରଖି ଶୋଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଓ ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ର ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠି ଦେଇ ବାଁ ଗୋଡ଼ର ତଳପାକୁ କୁଣ୍ଡେଇ ନେଲେ ଥରେ ଦୁଇଥର । ତା'ପରେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ସବୁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ । ଏକାଥରକେ ଶବାସନ କଲା ପରି ସ୍ଥିର ହୋଇ ଶୋଇ ରହିଛନ୍ତି ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ । ଆଖି ଖୋଲ୍-ବନ୍ଦ କରି ପାରୁଥିବା ପିଲାଙ୍କ କଣ୍ଢେଇ ପରି ଆଓ୍ୱାର୍ ଗ୍ଲାସ୍‌ର ବାଲି ପଡ଼ିବାକୁ ଅନୁସରଣ କରି କେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଆଖିର ଡୋଳା ଉଠୁଥାଏ ଉପରକୁ କେତେବେଳେ ତଳକୁ ।

ଦୁହିଁଙ୍କ ଆଖିରେ ପ୍ରାୟ ଏକା ସମୟରେ ତନ୍ଦ୍ରା ଲାଗି ଆସିଥିଲା ଓ ସେହି ନିର୍ଜନ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପହରା ଦେଉଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର ବୟସ ଓ ବାହାରର ଉଷ୍ଣ ଅପରାହ୍ଣ । ମଝିରେ ମଝିରେ

ସେମାନଙ୍କର ଅବଚେତନ ଭିତରୁ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସି ଯାହା ଉର୍ଙ୍କି ମାରୁଥିବ ତା' ହେଲା ପଁଣ୍ଡୁ ନୁଇରେ ତାଙ୍କର ଦ୍ୱିତଳ ପ୍ରାସାଦ, ଯାହା ଅଜ୍ଞାତ ଓ ରବର୍ଟ ସିଏ ଅନାଗତ ।

ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କର ପଁଣ୍ଡୁ ନୁଇର ଶ୍ୱେଲ୍ ଇଷ୍ଟେଟ୍ ଥିଲା ଏକ ଚମତ୍କାର ପରିବେଶ ଭିତରେ । ପ୍ରାକୃତିକ ଅବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କର ଜାଗାଟା ଥିଲା ତଳର ରାସ୍ତାଠାରୁ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ । ତେଣୁ ଘର ଉପରେ ଠିଆ ହେଇ ଗୃହପଟର ଝମଝମ୍ ଲନ୍‌କୁ ଦେଖିଲେ ମନେହୁଏ ଯେମିତି ସେମାନେ ଠିଆ ହେଇଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ସବୁଜ ଗ୍ଲୋବ୍ ଉପରେ । ଗୃହପଟରେ ଇଉକାଲିପଟସ୍ ଆଉ ଦେଓଦାର୍‌ର ଡେଙ୍ଗା ଡେଙ୍ଗା ଗଛ ଠିଆହେଇ ରହିଛନ୍ତି ସତର୍କ ପ୍ରହରୀ ପରି ।

ଘରେ ଗ୍ୟାରେଜ୍ ଆଉ ସେଲର୍‌କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ଚାରିଟା ବେଡ଼୍ ରୁମ୍, ଗୋଟାଏ ଲିଭିଂ ରୁମ୍ ଓ ପ୍ରଶସ୍ତ ଡାଇନିଂ ହଲ୍ । ବଡ଼ ବଡ଼ ଫ୍ରେଞ୍ଚ୍ ଉଇଣ୍ଡୋକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଘରର କାନ୍ଥସାରା ସୁରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ୍ୱାଲ୍ ପେପର୍ । ଆସବାବ୍ ପତ୍ର ମଧ୍ୟ ସବୁ ବେଶ୍ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ । ଦୋତାଲାର ବ୍ୟାଲ୍‌କନି ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ ଯେମିତି ସମୁଦାୟ ପ୍ୟାରିସ୍ ସହର ଉପରେ ଗୋଟାଏ ବିହଙ୍ଗମ ଦୃଷ୍ଟି ନେଇଯାଇ ହୁଏ ।

ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତି କୌଣସି ଦିନ ସଞ୍ଚୟର ପକ୍ଷପାତୀ ନ ଥିଲେ । ତେଣୁ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ କହୁଥିଲେ, "ଟିକିଏ ଏକ୍‌ସ୍‌ପେନ୍‌ସିଭ୍ ହେଇ ଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ କଣାଯାଉ, ଘରଟା ଯେତେବେଳେ ପସନ୍ଦ ହେଇଛି । ଆମର ରୋଜଗାରରେ ଆମେ ଦୁଇଟା ବର୍ଷର କିସ୍ତି ସମ୍ଭାଳି ଦବା, ତା'ପରେ ତ ରବର୍ଟ ବାହାରି ଆସିଥିବ ଇଞ୍ଜିନିୟର ହେଇ । ଘରର କିସ୍ତି ତୁଟେଇ ଦବା ପାଇଁ ତା' ପାଖରେ ସେତେବେଳକୁ ସମ୍ବଳ ଥିବ ପ୍ରଚୁର !

ହାଉସ୍ ଓ୍ୱାର୍ମିଂ ପାର୍ଟି ଦିନ ସକାଳେ ବେରେଟ୍ ଯାଇଥିଲେ ତାଙ୍କର ବାପାଙ୍କର କବର ପାଖରେ ପୁଷ୍ପସ୍ତବକ ରଖି ଆସିବା ପାଇଁ ଓ ସେଦିନ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ବନ୍ଧୁ, ରବର୍ଟର କିଛି ବନ୍ଧୁ, ଓ ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ ଭବରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ବହୁ ଦୂରଗତ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ମା' ଓ ଶାଶୁ, ସେଇ ସନ୍ଧ୍ୟାର ପାର୍ଟିରେ । ବେଶ୍ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ତଳେ ଖୋଲା ହେଇଥିଲା ଅନେକ ଅନେକ ବୋତଲ ସାମ୍ପେନ୍ ଓ ରେନ ମାଟିନି । ମୌଲିନୀ ରୁଜ୍‌ରୁ ଆସିଥିଲା ଭଲ୍ ମାଛର ପାଉଲେଟ୍ ଓ ବଫ୍‌ର ହୋଟେଲ୍‌ଅର୍ ଓ କ୍ଷୁଧା

ବଙ୍କିନକାଙ୍କ ହିସାବରେ ଆସିଥିଲା ହର୍ସଡ଼ିଭ୍ରେର୍—ଡଚେସ୍ ଆ-ଲା-ରେଁ । ଉପ୍ତରମତ ଖାନା । ମାଛ ସହିତ ବୋର୍ଦୋଁର ହ୍ୱାଇଟ୍ ଓ୍ୱାଇନ୍ ଓ ମାଂସ ସହିତ ବର୍‌ଗାଣ୍ଡିର ରେଡ୍ ଓ୍ୱାଇନ୍ । ଡେ଼ସେର୍ଟ ପାଇଁ ଥିଲା ବିସ୍କିଟ୍-ଆ-ଲା-କୁଇଲର୍ ଓ ପରିବେଷଣ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ତା' ଉପରେ ଟିକିଏ ବ୍ରାଣ୍ଡି ଢ଼ାଳି ଦେଇ ନିଆଁ ଧରେଇ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ।

ସେଦିନ ପାର୍ଟି ସରୁ ସରୁ ଅନେକ ରାତି ହୋଇଯାଇଥିଲା ଓ ଆମନ୍ତ୍ରିତ ଅତିଥିମାନେ ଫେରିଲାବେଳେ ଯେତେବେଳେ କହୁଥିଲେ ଓଭ୍ୱା (ଆଉ ଥରେ ଦେଖା ହେବ) ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ତାହା ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ରବର୍ଟ ଓ ତା'ର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କର ପାର୍ଟି ଚାଲିଥିଲା ଆହୁରି କିଛି ସମୟ ଓ ସେମାନଙ୍କର ପାର୍ଟି ସରିଲାବେଳକୁ ଗଭୀର ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇ ସାରିଥିଲେ ମୋସିଓ ଓ ମ୍ୟାଦାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ।

ଘର ନେଇ ଆନନ୍ଦ କେବଳ ସେତିକରେ ଶେଷ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଏବେ ବି ଘରସାରା ଲଗିପାରିବ ନାହିଁ କାର୍ପେଟ୍ ଡ୍ରେପର୍ ସବୁକିଛି । କିନ୍ତୁ ସାମ୍ପଲ୍ ଧରି ଭାଁଦେକ୍ ଏ ଘରରୁ ସେ ଘର ବୁଲି ଯାଉଚନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲେଟ ଚଢ଼େଇ ପରି ଓ ପୁଣି ଫେରିଆସି ବେରେଟ୍‌କୁ ପଚାରୁଛନ୍ତି, "ଲିଭିଂ ରୁମ୍ ପାଇଁ ଏଇ ଓ୍ୱାଇନ୍ ରଙ୍ଗର କାର୍ପେଟ୍‌ଟା କେମିତି ମାନବ ମନ୍ ଆମି ?"

କିନ୍ତୁ ସେଦିନ କଣ ବେରେଟ୍ ଆଉ ଭାଁଦେକ୍ ଜାଣିଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର ଏଇ ଘର ଘର ଖେଳର ସମୟ କାଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ?

ଦିନେ ହଠାତ୍, ସୁନୀଳ ଆକାଶରୁ ବଜ୍ରପାତ ପରି ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ରବର୍ଟ ଓ ସାଙ୍ଗରେ ଥିବା ଝିଅଟିକୁ ପରିଚୟ କରି ଦେଇ ଥିଲା, 'ମେରି ସ୍ୱେ' ହେଲା ନୋରା ଯା ସହିତ ମୋର ବାହାଘର ହୋଇଯାଇଛି । ନୋରା ! ବେଶ୍ ଆକର୍ଷିକ ଲାଗିଲା ପରି ଝିଅଟିଏ । ଡେ଼ଙ୍ଗା, ଗୋରା, ପତଳା—ଚନ୍ଦନର କଣ୍ଢେଇ ପରି ଦେଖିବାକୁ । ଦୁଇଟା ବଡ଼ ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ଆଖି ଉପରେ ଗୋଟିଏ ସରୁ ସୁନ୍ଦର ଭୃରୁ ଆଙ୍କି ଦିଆଯାଇଛି ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ପରି ।

ଝିଅଟି ସାମାନ୍ୟ ହସି ଖୁଷିରୁ ଅଭିବାଦନ କରି କହିଲା, "ବୋଁଜୁର୍" ମାଦାମ୍ (ଶୁଭ-ପ୍ରଭାତ) । ମ୍ୟାଦାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ କହିଲେ "ବୋଁଜୁର୍" ଓ ଝିଅଟିକୁ ପାଖକୁ ନେଇ ତାର କପାଳ ଚୁମ୍ବନ କଲେ ।

ହଠାତ୍ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାଷ୍ଟୋଙ୍କର ।

ଓଲ୍ଡ୍ ହୋମ୍ ଛାତ ଉପର ଦେଇ ଗୋଟାଏ ବୋଇଙ୍ଗ୍ ଘଡ଼ଘଡ଼ରେ ଆକାଶ ବିଦୀର୍ଣ୍ଣ କରି ଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲା । ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ ସାମାନ୍ୟ କରି ଲେଉଟେଇଲେ ଓ ନିଜର ଡ଼ାହାଣ କାନ୍ଧକୁ ହାତରେ ସଙ୍କେତ କରି ନିଦୁଆ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, "କାନ୍ଧଟା କାହିଁକି ବିନ୍ଧୁଛି, ଯଦି କିଛି ମନେ ନକର ହଟ୍-ଓ୍ୟାଟର୍ ବଟଲ୍‌ଟାକୁ ଟିକିଏ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ ସିଲ୍ ଭୂପ୍ଲେ (ପ୍ଲିଜ୍) ?"

ଭାଁଦେଜ୍ ବିଛଣା ଉପରୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସି ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ପାଣି ଆଣି ହିଟର୍‌ର ସୁଇଚ୍‌ଟାକୁ ମାରିଦେଲେ ।

ବାହାରେ ଗୋଟାଏ ମେଘ-ମେଦୁର ଅପରାହ୍ଣ ।

ଘଣ୍ଟା ପରେ ଘଣ୍ଟା, ଘୁଣ୍ଟି ଥରେ ଓହ୍ଲେଇବାକୁ ହବ ତଳକୁ ଭିକ୍ଷୁକ ପରି ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ଟ୍ରି'ର ଆସର ପାଇଁ । ସେଇ ସକାଳେ ଯାହା ଦୁଇଥର ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଥାଆନ୍ତି ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ । ଅପରାହ୍ଣର ଟ୍ରି' ଓ ଡ଼ିନର୍‌ଟାକୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପରକୁ ନେଇ ଆସିବାକୁ ହୁଏ ଭାଁଦେଜ୍‌ଙ୍କୁ, ଡାକ୍ତର ଆସି ଗାଉଟ୍ ସନ୍ଦେହ କରି ଯାଇଛନ୍ତି ।

ବେରେଟ୍‌ଙ୍କ ପାଖରେ ହଟ୍ ଓ୍ୱାଟର୍ ବ୍ୟାଗ୍‌ଟା ରଖିଦେଇ ଭାଁଦେଜ୍ ତଳକୁ ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ଟ୍ରି'ର ଆସରରେ ଯୋଗଦବାକୁ । ଦିନ ପରେ ଦିନ ସେଇ ସ୍ୱାଦହୀନ ଟ୍ରି' ପାଣିକୁ ଇଚ୍ଛା ଥାଉ ନ ଥାଉ ପିଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଇ ଗତାନୁଗତିକ ଜୀବନର କ୍ଲାନ୍ତ ଅବସାଦ ଯେପରି ଭାଁଦେଜ୍‌ଙ୍କୁ ହଠାତ୍ ଆଚ୍ଛନ୍ନ କରି ବସି ତାଙ୍କର ଦୁଇ ପାଦକୁ ଆହୁରି ମନ୍ଥର କରିଦେଲା ।

ଗୋଟିଏ ଏକୁଟିଆ ଟେବୁଲ୍ ଦେଖି ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ଟ୍ରି'ର ଅପେକ୍ଷାରେ ବସି ରହିଲେ ଭାଁଦେଜ୍ । ଚାରିପଟେ ସେଇ ଏକା ଲୋକମାନେ ବସି ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଚାଲି, ମୁହଁ, କଥା କହିବାର ଭଙ୍ଗୀ, ସବୁଦିନ ସେଇ ଏକାପରି । ସେମାନେ ଯେପରି ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ କ୍ଲାନ୍ତି ! ଦିନେ ଦିନେ ଏମିତି ବି ହୁଏ, ସେମାନେ ହଠାତ୍ ଯେମିତି ଭାଁଦେଜ୍‌ଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତିର ଫୋକସ୍ ବାହାରକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି—ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହେଇଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଗତିବିଧି ଭାଁଦେଜ୍‌ଙ୍କର ମନେହୁଏ ଅଶରୀରୀମାନଙ୍କର ଯିବା ଆସିବା ପରି । ସେ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହେଇ ଉଠନ୍ତି । ଟ୍ରି'ର ଆସରରୁ ଉପରକୁ

ଉଠିଆସି ଯେତେବେଳେ ସେ ନିଜର ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ବନ୍ଦ କରି ନିଅନ୍ତି ଓ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କ ପାଇଁ ଚା' ଢାଳନ୍ତି, ସେତେବେଳେ କୁହନ୍ତି, "କାଲିଠାରୁ ତମେ ମୋ ସହିତ ଚା' ଖାଇବାକୁ ତଳକୁ ଯିବ ମନ୍ ଆମି, ମତେ ସମସ୍ତ ଡାଇନିଂ ହଲ୍‌ଟା କେମିତି ଅଦ୍ଭୁତ୍ ମନେହେଲା—ଯେମିତି ଏ ହଲ୍ ନାହିଁ, ଆମେମାନେ ନାହୁଁ—ଅଥଚ ଗୋଟାଏ କିଛିର ରିହର୍ସାଲ୍ ଚାଲିଛି ଯାହାର ଅର୍ଥ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିଛି ବୁଝି ହେଉ ନାହିଁ।"

ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ କହିଲେ, "ସେ'ଟା ତମର ମନର ଭ୍ରମ ଖାଲି—ମୃତ୍ୟୁର କେବେ ରିହର୍ସାଲ୍ ହେବାର ଶୁଣିଛ ?"

ଆଜି ଶୁକ୍ରବାର। ସେଥିପାଇଁ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ନିଜର ଖଣ୍ଡେ ଭଲ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ହାତରେ ଭ୍ୟାନିଟି ବ୍ୟାଗ୍ ଧରି ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ତରତର ହୋଇ। ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ଅବାନ୍ତର, କାରଣ, ନିଜର ଅନେକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜିନିଷ କିଣି ଆଣିବା ପାଇଁ ମଝିରେ ମଝିରେ ମାର୍ସେ (ମାର୍କେଟ)କୁ ଯିବା ପାଇଁ ପଡ଼େ।

ଷ୍ଟିକୋପ୍ଲାଷ୍ଟ୍ ରୋଲ୍‌ଟା ସରିଗଲାଣି. କିଛି ସେଫ୍‌ଟି ପିନ୍ କିଣି ଆଣି ରଖିବା ଉଚିତ୍। ଡିଆଇଲ୍, ଚିଠି ଲେଖିବା ପାଇଁ ଲଫାପା, ଫାଉଣ୍ଟେନ୍ ପେନ୍ କାଳି, ଏମିତି ଅନେକ ଅନେକ ଜିନିଷର ପ୍ରୟୋଜନ। ଅନ୍ତତଃ ସପ୍ତାହକେ ଥରେ ବଜାରରୁ ଆଣିବାକୁ ପଡ଼େ। ଏସବୁ ସ୍ଥୂଳ ଜିନିଷ ସବୁକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ମୋସିଓ ଅନ୍ୟ ଏକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଇଙ୍ଗିତ ବୁଝନ୍ତି। ତେଣୁ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ଏକାନ୍ତ ଅବାନ୍ତର ହୋଇ ଉଠେ। ମ୍ୟାଡାମ୍ ବାହାରକୁ ଯିବା ପରେ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ତାଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ଗୋଟାଏ ଅଧାପଢ଼ା ବହି ଖୋଲି ଧରନ୍ତି। ବହି ପଢ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କିଛି ବୁଝିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଓ ବାରମ୍ବାର ମୂଳ ଧାଡ଼ିଟିକୁ ପୁଣି ଥରେ ଫେରି ଆସନ୍ତି। ଅତୀତର ସ୍ମୃତି ତାଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନର ବୋଧଶକ୍ତିକୁ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତାରିତ କରୁଥାଏ।

ମୋସିଓ ଅନେକ ଥର ପରି ଏଥର ମଧ୍ୟ ଫେରିଯାଆନ୍ତି ତାଙ୍କର ଅତୀତକୁ।

ରବର୍ଟ ସେଦିନ ଆକସ୍ମିକ ଓ ନାଟକୀୟ ଭାବରେ ନୋରାକୁ ନେଇ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା

କରି ଗ୍ରହଣ କରିନବା ବ୍ୟତୀତ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କର ଅନ୍ୟ କିଛି ଉପାୟ ନ ଥିଲା । ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ ରବର୍ଟ ମଧ୍ୟ ଚାକିରି ପାଇଯାଇଥିଲା ଗୋଟାଏ କାହାର କର୍ମଶାଳାରେ । ବେଶ୍ ମୋଟା ଅଙ୍କର ଦରମା ମଧ୍ୟ ପାଉଥିଲା ସେ । ସପ୍ତାହରେ ହାରାହାରି ଆଠଶହ ଫ୍ରାଁ । ନୋରା ପଢ଼ାଇବାକୁ ଯାଉଥିଲା ଘର ପାଖର ଗୋଟାଏ ନର୍ସରି ସ୍କୁଲକୁ ।

ନବବିବାହିତମାନଙ୍କର ପ୍ରାୟ ଯାହା ହୋଇଥାଏ, ସେମାନେ ଘର ସଜେଇ ନବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । କଲର୍ ଟି. ଭି. ସେଟ୍ ଆସିଲା—କାନ୍ଥରେ ଟଙ୍ଗା ହବା ପାଇଁ ଆସିଲା ଇମ୍ପ୍ରେସନିଷ୍ଟିକ୍ ପେଣ୍ଟିଂ । ଘରର ଝୋଟକାଣି, କର୍ଟେନ୍ସ ବଦଳିଗଲା । ସେମାନେ କିସ୍ତି ଓ୍ୱାରି ପରିଶୋଧ କରିବା ସର୍ତ୍ତରେ କିଣିଲେ ଦ୍ୟୁକୋ ମଟର ଗାଡ଼ି ।

ସବୁ ଠିକ୍ ଥିଲା । ଘର ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତା ଥିଲା ଅବାରିତ । ନୋରା ମଝିରେ ମଝିରେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କୁ କୁଇଜନ୍ (କିଚେନ) ରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆସୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ନୋରା ଯେ ଥିଲା ଜଣେ ଜର୍ମାନ୍ ଯୁବକର ଡାଇଭୋର୍ସି—ଏ କଥା ଭିତରେ ଭିତରେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଆଦୌ ହଜମ୍ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ ।

ତା'ଛଡ଼ା ନୋରା ମଧ୍ୟ ଝିଅ ହିସାବରେ ଥିଲା ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ ଜିଦ୍‌ଖୋର୍ । ଚର୍ଚ୍ଚ ଯାଏନା—ସେ ସେଥିରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ କି ନାହିଁ କିଏ ଜାଣେ ? କିନ୍ତୁ ମଝିରେ ମଝିରେ ପରିବାରର ଖାଦ୍ୟ ରାନ୍ଧିବାର ମେନୁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ମୋଡ଼ ନିଏ ଯାହା ବରଦାସ୍ତ କରିବା ମୋସିଓ ବା ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହୁଏନା । ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମଙ୍ଗ ଧରି ଡଙ୍ଗାର ମୋଡ଼ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରନ୍ତି କିନ୍ତୁ ନୋରା ସେଦିନ ଡ଼ିନର୍ ନ ଖାଇ ଶୋଇ ରହେ, କେବଳ କୁହେ, "ମୁଁ ଅସୁସ୍ଥ !" ରବର୍ଟ ଡ଼ିନର୍ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ କଣ ଟିକିଏ ଖାଇ ନେଇ, ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଉଠିଯାଏ, ଏପରିକି ଚିଜ୍ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ।

ତା' ଆରଦିନ ବ୍ରେକ୍‌ଫାଷ୍ଟ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ପୁଣି ଦେଖାହୁଏ । ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ କଥା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, "ଦେଖ ଏମିତି ସବୁ ପରିବାର ଭିତରେ ବେଳେ ବେଳେ ହୁଏ, ଏସବୁ କଥା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ନ ଦବା ହିଁ ଉଚିତ୍ । କିନ୍ତୁ ଅସଲ କଥା ହେଲା ଘରର ଋଣ ବାବଦକୁ

ହୁଇଟା କିନ୍ତୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଆଯାଇ ପାରିନାହିଁ, ଏ ଘର ତ ତମମାନଙ୍କର । ଆମର ବା ରୋଜଗାର କେତେ ? ସେମାନେ ଘରର କିସ୍ତି ପରିଶୋଧ କଥା ଚିନ୍ତା କରିବା ଉଚିତ୍ ।"

କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଲମ୍ବା ଛୁଟିରେ ଯାଇଛନ୍ତି ମରୋକ୍‌କୋ, ମୋନାକ୍‌କୋ । ସେମାନେ ଆଣି ପିଇଛନ୍ତି ସାମ୍ପେନ୍ । ସେମାନେ କିଣିଛନ୍ତି ପିଆନୋ, କିନ୍ତୁ ଘରର କିସ୍ତି ଦେବା କଥା ଦିନେ ହେଲେ ଚିନ୍ତା କରି ନାହାନ୍ତି ।

ବେଶ୍ ତା' ବି ହେଲା, କିସ୍ତି ନ ଦିଆଗଲେ ଘରଟାକୁ ରିଏଲ୍ ଇଷ୍ଟେଟ୍ ଲୋକ ପାଖରେ ବନ୍ଧକୀ କରି ଦେଇ ହବ, କିନ୍ତୁ ନୋଭି ଦିନ ପରେ ଦିନ ମଦ ଖାଇ ହେଇ ଉଠୁଥିଲା ଆଲ୍‌କହଲିକ୍ । ଟଳି ଟଳି ଆସେ ଡେକୁନେ ଓ ଡିନେ ଟେବୁଲ୍‌କୁ । ଦିନେ ଦିନେ ଏପରି କି ଚାଁପି ଜୁନେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ନୋଭିର ମୁହଁରୁ ଆସେ ଆଲ୍‌କହଲ୍‌ର ଗନ୍ଧ ।

ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ କିଛି କୁହନ୍ତି ନାହିଁ, ଶୋଇବାକୁ ଗଲାବେଳେ କେବଳ ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ହେଇ କୁହନ୍ତି ଏମାନେ ଓହ୍ଲେଇ ଯାଉଛନ୍ତି ନର୍କର ପଥରେ । କିଛିଦିନ ପରେ ଥାଏ ଲଜର୍ସ୍ ଡେ' ପେର୍, ଫାଦର୍ସ ଡେ' । ପରିବାରରେ ଅନେକ ହଇ-ହଲ୍ଲା ହୁଏ ସେଦିନ । ସେଟା ପୁରୁପୁରି ପରିବାରର କର୍ତ୍ତା ବାପାର ଦିନ । ସେଦିନ ପିଲାମାନେ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ପରିବାରର ପେର୍ (ବାପା) ପାଇଁ କିଣାକିଣି କରି ଆଣିବେ ଅନେକ ଉପହାର ଓ ଚର୍ବ୍ୟ-ଚୋଷ୍ୟ ରନ୍ଧା ରନ୍ଧି କରି ଖୁଆଇବେ । ଫରାସୀ ପରିବାରର ଏହା ଏକ ବହୁ ପ୍ରଚଳିତ ଉତ୍ସବ ଦିବସ । କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ପରିବାରର ଘର ଥିଲା ଏକାନ୍ତ ଅବହେଳିତ । ରବର୍ଟ ଆଉ ନୋଭି ଯାଇଥିଲେ ଡିନର୍ ଖାଇବାକୁ ମୈଲାରୁଁକୁ । ଖୁପଣ ଆଘାତ ପାଇଥିଲେ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ । ତା' ପରଦିନର ପେଡି ଜୁନେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ସାମାନ୍ୟ ଶ୍ଳେଷୋକ୍ତି କରି କହିଥିଲେ, "ତମେମାନେ ଗତକାଲିର ଦିନଟାକୁ ଏକାଥରକେ ଭୁଲିଗଲ ? ବୁଢ଼ା ବାପା ଆଉ କେତେଦିନ ବା ବଞ୍ଚିବ ? ତମମାନଙ୍କ ପାଖରୁ କି ଏ ଚାହିଁଥିଲି ଦାମି ଦାମି ଉପହାର, ସାମାନ୍ୟ ପୁଷ୍ପଗୁଚ୍ଛଟାଏ ବି ଯଥେଷ୍ଟ ହେଇ ଥାଆନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ସେତକ ମଧ୍ୟ ତମେମାନେ ମନେ କଲ ଅପବ୍ୟୟ ବୋଲି !" ସେଦିନର ପେଡି ଜୁନେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ନଇଁ ଆସିଥିଲା ଗୋଟାଏ ଅନ୍ଧକାରମୟ ଓଜନ୍‌ଦାର ପଥର, ଯାହା ସେ ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆତ୍ମଗ୍ଲାନିରେ ପିଷ୍ଟ କରି ଦଉଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ତା' ପରଦିନ ହଠାତ୍ ରବର୍ଟ ଓ ନୋରା ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ସେ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି । କାରଣ ସେମାନଙ୍କର କର୍ମସ୍ଥଳୀ ସେଠାରୁ ଟିକିଏ ଦୂର ହୋଇଯାଉଛି । କାରଣ ସେମାନେ ବୋଧହୁଏ ଏ ଘରେ ପ୍ରୀତିଭାଜନ ନୁହଁନ୍ତି । କାରଣ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ସଂସ୍ଥା କରିବା ଉଚିତ୍, ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ସେଦିନ ସକାଳେ ରବର୍ଟ ଓ ନୋରା ଘର ଛାଡ଼ି ଗଲା ପରେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ଓ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ପଡ଼ି ରହିଲେ ଗୋଟାଏ ଘରେ, ଯାହାର କିସ୍ତି ଚାରିମାସ ହେଲା ଦିଆଯାଇ ପାରିନାହିଁ । ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ଚିର-ସହଚର ହୋଇ ରହିଲା ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ଶ୍ୱାସ, ଓ ଆତଙ୍କ ଓ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ରହିଲା ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରହରୀ ହୋଇ ।

ସେଇଦିନଠାରୁ ଫେରିନାହାନ୍ତି ରବର୍ଟ ବା ନୋରା ଦିନକ ପାଇଁ ।

ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ।

ରବର୍ଟ ମ୍ୟାଡାମ୍ ଓ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ।

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କେବେ କେବେ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ପରିବାରକୁ ଅତିଥି ଆସିଲେ ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ଓ ଉତ୍ସାହର ସହିତ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଗିଲାସ ଓ ୱାଇନ୍‌ର ବୋତଲ ରଖୁ ରଖୁ କୁହନ୍ତି, "କଥା କଣ କି, ରବର୍ଟ ପିଲାଟା ଭୀଷଣ ଆମ୍ବିସସ୍ । ତେଣୁ ସେ ଯାଇ ରହିଛି ଜର୍ମାନୀରେ ବେଟର୍ ପ୍ରସ୍‌ପେକ୍‌ଟ୍‌ସ୍ ପାଇଁ । ସପ୍ତାହକ ତଳେ ଚିଠି ଦେଇଥିଲା, ବେଶ୍ ଗୋଟାଏ ମୋଟା ଦରମାର ଚାକିରି ପାଇଯାଇଛି ସେ । ସେ ତ ବରାବର୍ ଖୁବ୍ ବ୍ରିଲିଆଣ୍ଟ୍ ପିଲା ଥିଲା । ତା' ଛଡ଼ା ନୋରା ଖଣ୍ଡେ ହୀରା ! ଆମକୁ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ି ଯିବାକୁ କୁଣ୍ଠ୍ କୁଣ୍ଠ୍ ହଉଥିଲା—ଆମେ ତାକୁ ଯୋର୍ କରି ରବର୍ଟ ସାଙ୍ଗରେ ପଠେଇଚୁ ।"

ଅତିଥିମାନେ ୱାଇନ୍ ଗ୍ଲାସ୍ ହାତରେ ଧରି କୁହନ୍ତି, "ଆପଣମାନେ ଭାଗ୍ୟବାନ୍—ଏପରି ପୁଅ ଓ ଏପରି ବୋହୂ ପାଇଛନ୍ତି ।"

ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତି ଏ ପ୍ରଶଂସାର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ କୁହନ୍ତି, "ମର୍ସି, ମର୍ସି ବୁକ୍‌କୁ ।"

ଅତିଥିମାନେ ମଉଳି ଯାଆନ୍ତି ।

ସନ୍ଧ୍ୟାର ଆସର ମଉଳିଯାଏ ଫ୍ଲାୱାର୍ ଭାଜ୍ ଉପରେ ଗ୍ଲାଡ଼ିଓଲିର ସ୍ତବକ ।

ଜଣେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ବସନ୍ତି କୁଣ୍ଠିତ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତି ।

ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନେ ଗିଲାସରେ ୱାଇନ୍ ଢାଳନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ୱାଇନ୍ ଢାଳିବାର ଶବ୍ଦ ସେମାନଙ୍କ କାନକୁ ଲାଗେ ଯେପରି କୌଣସି ରୋଗୀର ଅନ୍ତିମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କଣ୍ଠନଳୀ-ନିର୍ଗତ ଏକ ଆର୍ତ୍ତ ଅସହାୟ ହିକ୍‌କା ଉଠିବା ପରି ।

ସମୟ କାହାର ଅପେକ୍ଷା ରଖେନା, ତାହା ଗଡ଼ିଚାଲେ ।

ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସକାଳୁ ତାଙ୍କର ଧଳା ଧଳା ଦାଢ଼ି ଖିଅର ହେଲାବେଳେ ତାଙ୍କର ହାତରେ ବେପଥୁ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଆପ୍ରନ୍ ପିନ୍ଧି ରୋଷେଇ ଘରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲାବେଳେ ସାଇଟିକଆର ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ତାଙ୍କର ଗୋଡ଼ ପେଣ୍ଡୁଲିର ନୀଳ ସ୍ନାୟୁସବୁ ଫୁଲି ଉଠେ । ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଫେରନ୍ତି କ୍ଲାନ୍ତ ଶ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ, ଗୋଟାଏ ଶୂନ୍ୟ ଘରକୁ, କାରଣ ଭାଁଦେଲ୍‌ର ସିଫଟ୍ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଯାଇଛି । ସେ ଫେରିବ ରାତି ବାରଟା ବେଳକୁ । ସେତେବେଳକୁ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଶୋଇପଡ଼ିଥାନ୍ତି ଏବଂ କ୍ଲାନ୍ତି ଓ ଅବସାଦରେ ଘୁଂଗୁଡ଼ି ମାରୁଥାଆନ୍ତି । ଗୋଟାଏ ମାର୍ଜାରର ସତର୍କତା ନେଇ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସେ ଘର ଭିତରେ ପଦସଞ୍ଚରଣା କରନ୍ତି ଓ ଫ୍ରିଜ୍ ଖୋଲି ତାଙ୍କର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଡିନର୍ ଖାଇ ଶୋଇପଡନ୍ତି ଖଟ ଉପରେ । ଆଃ ! କିଏ ଟିକିଏ ଅଣ୍ଟାଟାକୁ ମସାଜ୍ କରିଦିଅନ୍ତା କି ?

କ୍ଲାନ୍ତି ଓ ଅବସାଦର ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ପରିଣତି ଭାବରେ ନିଦ ଲାଗିଯାଏ ମ୍ୟାଡାମ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କ ଆଖିରେ; କିନ୍ତୁ ନିଦ ସହିତ ପୁଣି ଆସେ ରବର୍ଟର ମୁହଁ ଓ ନୋରାର ମୁହଁ, ଯିଏ ଗୋଟାଏ ଡାହାଣୀ ପରି ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ମନୋହାରିଣୀ । କିନ୍ତୁ ମୋସିଓଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲାବେଳକୁ ରାତି ତିନିଟା ବାଜିଛି ମାତ୍ର । ସିଏ ବିଛଣାରେ ଅସହାୟ ଭାବରେ ପଡ଼ି ରହି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାଆନ୍ତି ଉଷାର ପ୍ରଥମ କିରଣଟିକୁ ।

ସକାଳେ ବିଛଣା ଉପରେ ବସି ରହି ଚା' କରୁ କରୁ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ କହନ୍ତି, "ଏଇ ବେଶ ମନଆସି, ଏଇ ବେଶ,

କାହାର ଝମେଲା ନାହିଁ, ଆମର ମନଇଚ୍ଛା ଯାହା କିଛି କରିପାରିବା, ଏ ବୟସରେ ଆଉ ଅନ୍ୟ କାହାର ମର୍ଜି ଜଗି କିଛି କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହଁ ।"

ଗରମ୍ ଗରମ୍ ଟି' କପ୍‌ରେ ମୁହଁ ଲଗେଇ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଚୁମୁକ୍ ନେଇ ସାର ମୋର୍ଗିଓ କୁହନ୍ତି, "ଉଇ,ଉଇ (ହୁଁ, ହୁଁ) ।"

ତାପରେ ଦିନେ ଅକସ୍ମାତ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ସେଇ ବହୁ ଆତଙ୍କିତ ଓ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ, ଯେଉଁଦିନ ସେମାନେ ରିଏଲ୍ ଇଷ୍ଟେଟ୍ ଡିଲର୍ ଠାରୁ ପାଇଲେ ସଲିସିଟର୍‌ର ନୋଟିସ୍ । ମୋର୍ଗିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସେଦିନ ଅଫିସ୍‌ରୁ ଫେରିଲେ ଦୁଇଟା ଅବାଧ୍ୟ ପାଦକୁ ଘୋସାରି ଘୋସାରି । କେମିତି ସେ କହିବେ ଓ୍ୱାଁଦେଜ୍‌କୁ ଯେ ବାରଟା କିସ୍ତିର ବିପୁଳ ପରିମାଣ ଅର୍ଥ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଦେଇ ନ ପାରିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଦୁଇମାସ ଭିତରେ ? ସେଦିନ ନୋଟିସ୍‌ଟାକୁ ପଢ଼ି ହଠାତ୍ ପାଣ୍ଡୁର ହୋଇଯାଇ-ଥିଲା ଓ୍ୱାଁଦେଜ୍‌ଙ୍କ ମୁହଁ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ମନକୁ ମନ କାନ୍ଦିଥିଲେ ଅନେକ ସମୟ ଧରି ।

ସେ୍ତା ପରେ ହଠାତ୍ ସ୍ନାୟବିକ ରୋଗରେ ବିଛଣା ଧରିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ଓ୍ୱାଁଦେଜ୍ । ଅଫିସ୍‌ର କାମ ଓ ମ୍ୟାଡମ୍‌ଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା ଭିତରେ ପିଷ୍ଟ ହୋଇଗଲେ ମୋର୍ଗିଓ ଓ୍ୱାଁଦେଜ୍ । ସେ ଦିନକୁ ଦିନ ହୋଇ ଉଠିଲେ ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ ଓ ଅଫିସ୍ କାମରେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ।

ରିଏଲ୍‌ଇଷ୍ଟେଟ୍ ଡିଲର୍ ପାଖରୁ ମହଲତ ପରେ ମହଲତ ମାଗି ସେମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଆଉ କିଛି ଦିନ ତାଙ୍କ ଘରେ ରହିବାର ଅନୁମତି ପାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଓ୍ୱାଁଦେଜ୍ ରୋଗଶଯ୍ୟାରେ ତଥାପି ପଡ଼ି ରହିଥିବା-ବେଳେ କପର୍ଦ୍ଦକ ଶୂନ୍ୟ ମୋର୍ଗିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ନୋଟିସ୍ ପାଇଥିଲେ କର୍ମୀଳସର ରିଟାୟାରମେଣ୍ଟ୍‌ର । ଗୋଟାଏ କଳାଗୁଇ ନଇଁ ଆସିଲା ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ପରିବାର ଉପରେ ଅକସ୍ମାତ । ସତରେ କଣ ଫେରିବ ଋବର୍ଟ ? ସତରେ କଣ ସେ ଫେରି-ଆସି ରିଏଲଇଷ୍ଟେଟ୍ ଏଜେଣ୍ଟକୁ ଗୋଟାଏ ଚେକ୍ ଦେଇ ଦେଇ କହିବ ଯେ ଏଣିକି ଏ ଘରର କିସ୍ତି ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଦିଆଯିବ । ତମର ନୋଟିସ୍ ତମେ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କର ! ନାଁ । ସେ ସବୁ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରରେ ଘଟେ, କିନ୍ତୁ ଜୀବନରେ ଘଟେ ନାହିଁ ।

ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେଇ ଲଜ୍ଜାକର ପରିସ୍ଥିତି ଗ୍ରହଣ କରି ନେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ସୋସିଆଲ୍ ସିକିଓରିଟି ପାଖରେ । ଓଃ ! ସେ କି ଆତ୍ମଗ୍ଲାନି ! ପ୍ରତ୍ୟେକ ରବିବାର ଦିନ ଜଣେ ଲୋକ ଆସି ପହଞ୍ଚିବ ଶହେ କି ଦେଢ଼ଶହ ଫ୍ରାଁ । ଧରି ଓ ସେତକ ତା'ର ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠି ଆଉ ବଣି ଆଙ୍ଗୁଠି ଭିତରେ ଚିପି ଧରି କହିବ, "ମନେ ରଖନ୍ତୁ ମ୍ୟାଦାମ୍ ଓ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ, ଏ ଟଙ୍କା କେବଳ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ, ଏ ଟଙ୍କାରେ ଆପଣ ସିଗାରେଟ୍ ମଧ୍ୟ କିଣିପାରିବେ ନାହିଁ, ହୁଇସ୍କି, ଓ୍ୱାଇନ୍ ତ ଏକାଥରକେ ଅଚଳ । ମୁଁ ଆସିବି ପୁଣି ଆର ରବିବାର ଦିନ ।"

ଏ ସମସ୍ତ କଥା ପରେ ମଧ୍ୟ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କୁ ହାତ ପତେଇ ଟଙ୍କାତକ ନବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ବେରେଟ୍‌ର ସେଦିନର ସେଇ କମ୍ପିତ ଅସହାୟ ହାତ ମନେ ପଡିଯାଇ ବେଳେ ବେଳେ ମ୍ୟାଦାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ବହୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଉତ୍ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ଉଠେ । ଅସମ୍ଭବ ଜାଣି ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ମନ ଭିତରେ ଶୀତ ଦିନର ଡାହାଣିଆ ଖରାପରି ବେଳେ ବେଳେ ଟିକିଏ ଆଶା ଜଳି ଉଠି ପୁଣି ଲିଭିଯାଏ । ରବର୍ଟ ! ହାୟ ରବର୍ଟ !

ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଘର ଖାଲି କରିଦବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଘରର ସମସ୍ତ ଆସବାବ୍‌ପତ୍ର ତାଙ୍କରି ଘର ସାମ୍ନାରେ ନିଲାମ କରିଗଲା । କେବଳ ପରିଧାନ ବସ୍ତ୍ର ନେଇ ସେ ଘରୁ ବାହାରିଗଲେ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତି । ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଖୋଲା ଆକାଶ । ତା'ପରେ ସେମାନେ ଅଗତ୍ୟା ଆସିଥିଲେ ଏଇ ଓଲ୍‌ଡ୍ ହୋମ୍‌ରେ ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ । ସେମାନେ ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ, ସେମାନେ ବୁଝିଥିଲେ ଯେ ଜୀବନରୁ ମୃତ୍ୟୁକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଏହା ତାଙ୍କର ସର୍ବଶେଷ ଅର୍ଗଳୀ ।

ଅସହାୟ ଭାବରେ ଅଥର୍ବ ବେରେଟ୍ ଯେତେବେଳେ ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଅତୀତକୁ ରୋମନ୍ଥନ କରୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ମ୍ୟାଦାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସହରର ଗୋଟିଏ ଶସ୍ତା କ୍ୟାଫେରେ ବସି ଗୋଟିଏ ଡାକ ଲଫାପା ବନ୍ଦ କରି ତା' ଉପରେ କ୍ୟାପିଟାଲ୍ ଅକ୍ଷରରେ ଫେଲ୍‌ଟ୍-ପେନ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଠିକଣା ଲେଖୁଥିଲେ ତାହା ହେଲା—

"ମ୍ୟାଦାମ୍ ବି. ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ
ମ୍ୟାର୍ଜୋ ପୁର୍ ଲେ' ଭିଆଇଏସ୍
ଓଲ୍‌ଡ୍ ହୋମ୍
ଫ୍ରାନ୍‌ସ୍—୩୨୦୦୦୧ ଏଲ୍ ।"

ଚିଠିଟିକୁ ପୋଷ୍ଟ୍ ଅଫିସ୍‌ରେ ପକେଇ-ଦେଇ ଓଲ୍‌ଡ୍ ହୋମ୍‌କୁ ଫେରିଆସୁଥିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଟ୍' ଖାଇବା ସମୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ। ଘର ଭିତରକୁ ଆସି ଗୋଟାଏ ଗ୍ରେଟିଆ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଖୋଳ ଭିତରୁ ସ୍ୟା'ଣ୍ଡୁ ସା'ଣ୍ଡୁ ଟୁକୁଟାକ ଜିନିଷ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଥୋଇଲେ। ମୋସିଓ ବେରେଟ୍‌ଙ୍କର ସେ ଜିନିଷସବୁକୁ ଥରେ ଆଖି ବୁଲେଇ ଦେଖିନେବା ପାଇଁ ସ୍ପୃହା ମଧ୍ୟ ନଥିଲା। କିନ୍ତୁ ସେ ଏତକ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଆସନ୍ତା କାଲି ଯେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଲାଲ୍ ହଣ୍ଡା ମଟର୍ ସାଇକେଲ୍‌ରେ ବିରାଟ ଶବ୍ଦକରି ଆସି ପହଞ୍ଚିବ ପୋଷ୍ଟ୍‌ମ୍ୟାନ୍, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ରବର୍ଟ ପାଖରୁ ଚିଠି ପାଇବେ।

କାଲି ଶନିବାର। ହୋମ୍‌ର ଖାଇବା ପିଇବା ସାଧାରଣତଃ ସେଦିନ ଓ ରବିବାରଦିନ ଟିକିଏ ଅଧିକ ରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ-ଥାଏ। ହୋମ୍‌ର ଅନ୍ତେବାସୀମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ଭଲ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଥା'ନ୍ତି। ସେ ଜାଣନ୍ତି କାଲି ଟ୍'ପଙ୍କ ପରେ ପରେ ଘଁଟେଇ ଦେଇ ଅନେକ ସମୟ ଧରି ସ୍ୟା'ଣ୍ଡୁ ସା'ଣ୍ଡୁ ଗପ ଜମେଇବ ଡାଇନିଂ ହଲ୍‌ରେ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୋଷ୍ଟ୍‌ପିଅନ୍ ଆସି ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିସାମ୍ନାରେ ରବର୍ଟର ଚିଠି ତାଙ୍କୁ ନ ଦେଇ ଯାଇଛି।

ଏଇ ଚିଠି ଦାବା ଖେଳ ସେମାନେ ଖେଳୁଛନ୍ତି ଗତ କେତେମାସ ଧରି। କେତେବେଳେ ଚିଠି ପୋଷ୍ଟ୍ କରନ୍ତି ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ତ କେତେବେଳେ ମୋସିଓ। କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଚିଠିକୁ ଖୋଲିଧରି ସମସ୍ତଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ସେଥିରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଂଶ ଉଦ୍ଧାର କରାଯିବ, ଯାହା ପ୍ରମାଣ କରିବ ଯେ ରବର୍ଟ ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଅଳ୍ପ କିଛିଦିନ ଭିତରେ ଆସି ଏମାନଙ୍କୁ ଏଇ ନର୍କପୁରୀରୁ ଉଦ୍ଧାରକରି ନେଇଯାଉଛନ୍ତି ନିଜ ଘରକୁ।

ଥରେ ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଚିଠି ପଢୁ ପଢୁ କିଏ ଜଣେ ଅସହିଷ୍ଣୁ ଲୋକ କହି ଉଠିଥିଲା, "ହୁଁ! ମୁଁ ଆସିଲାଦିନୁ ଶୁଣୁଚି ରବର୍ଟ ଆସିବ। କିନ୍ତୁ ରବର୍ଟ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷାକରିବା ଯାହା ବେକେଟ୍‌ଙ୍କର ଗୋଦୋ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ସେଇଆ।"

ସାରା ହଲ୍‌ଟା ଫାଟି ଉଠିଥିଲା ହସରେ। ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ମୁହଁ ଲାଲ୍ ପଡିଯାଇଥିଲା ବିରକ୍ତି, ଘୃଣା ଓ ଅପ-ମାନରେ। କାଲି ରବିବାର। ଏଇ ଦିନଟି ଓଲ୍‌ଡ ହୋମ୍‌ର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ

ବହୁ ପ୍ରଶଂସିତ । ଛୁଟିଦିନ ବୋଲି ନୁହେଁ କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ସମଗ୍ର ସମସ୍ତ ଛୁଟି — ଏକ ଅଖଣ୍ଡ ମଧ୍ୟାନ୍ତର । ସେଦିନ ପାଖ ଚର୍ଚ୍ଚରେ ଘଣ୍ଟାବାଜେ ସକାଳୁ ଏବଂ ସେମାନେ ସେହି ଆଲରେ ସେମାନଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ଭଲ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ବିସ୍ମୃତ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କର ତଥାକଥିତ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ପରିଧାନ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଇଥାଏ ଓ ଏପରି ବିକୃତ ହୋଇଯାଇଥାଏ ଯେ ସେମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିଶୁଥାଆନ୍ତି ଜଣେ ଜଣେ ଲୁଗାପିନ୍ଧା ପାଳଭୂତ ପରି । ତଥାପି ତାକୁ ପିନ୍ଧିବାରେ ଥାଏ ସେମାନଙ୍କର ପରମତୃପ୍ତି । ଯୌବନ ନୁହେଁ । ଯୌବନର ସ୍ମୃତି ଟିକକ ଯଦି ଫେରିଆସି ପାରେ !

ସେମାନଙ୍କର ଅତୀତ ଜୀବନରେ ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧ ବା ଚର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧ କି ଘନିଷ୍ଠତା ଥିଲା ସେ କଥା ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଗୋଚର । କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ସକାଳ ଚା'ର ଆସର ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ସେମାନେ ଏକାକୀ ବା ଗୋଷ୍ଠୀବଦ୍ଧ ହୋଇ ରୱାନା ହୁଅନ୍ତି ଚର୍ଚ୍ଚ ଆଡକୁ ।

ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଯା'ନ୍ତି ପ୍ରତି ରବିବାର । ମୋସିଓ ଅନେକ ଦିନ ଯାଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦୁରୂଣା ଶ୍ୱାସଟା ଦିନେ ଦିନେ ତାଙ୍କୁ ଏକାଥରକେ କାବୁ କରି ପକାଏ । କିନ୍ତୁ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କୁ ଯିବାକୁ ପଡିବ ସକାଳର ଚା' ନ ଖାଇ ଏବଂ ସେଠିଯାଇ ଫାଦର୍ ଙ୍କର ଗୁରୁଗମ୍ଭୀର ତର୍ଜମା ଶୁଣିସାରିବାପରେ ତାଙ୍କୁ ବେଞ୍ଚ ପାଖ ପ୍ୟାଡ୍ ଉପରେ ଆଣ୍ଠେଇରହି ପ୍ରାୟ ବେଶ୍ କିଛି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାତା ମେରୀଙ୍କ ଚରଣରେ ମନୋନିବେଶ କରିବାକୁ ପଡିବ ଓ ତା'ପରେ ସେ ମାତା ମେରୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ମହମବତୀ ଜାଳନ୍ତି— ଗୋଟିଏ ବେରେନ୍ ପାଇଁ ଓ ଅନ୍ୟଟି ରବର୍ଟ ପାଇଁ । ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନା, ରବର୍ଟ ଫେରିଆସୁ—ମାତ୍ର ଥରକ ପାଇଁ ରବର୍ଟ ଫେରିଆସୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫୁଲତୋଡ଼ା ମାତ୍ର ଉପହାର ଦେଇ କହନ୍ତୁ, "ବୋଁଜୁର୍ ପେର୍, ବୋଁଜୁର୍ ପେର୍ ତମେମାନେ ଭଲଅଛ ?" କେବଳ ଏତିକି । ଏବଂ ଏଠିକାର ଲୋକମାନେ ଦେଖନ୍ତୁ ଯେ' ମୋର ସତରେ ରବର୍ଟ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଅଛି ଯିଏ ବିଳମ୍ବରେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର କୁଶଳ ଜିଜ୍ଞାସା କରିବାକୁ ଏଇ ମୃତ୍ୟୁପୁରୀକୁ ଆସେ ।

କିନ୍ତୁ ଚର୍ଚ୍ଚକୁ ଯିବା ବାଟରେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସବୁଥରପରି ଆତଙ୍କିତ ହୋଇଉଠନ୍ତି । ଗଲାବେଳେ ବାଟରେ ବସିଥାଏ ସେଇ ମୋସିଓ ବେଲେ ଖଣ୍ଡେ ଭଙ୍ଗା ଚେୟାର୍ ତଳେ ଆଉ ତା'ଆଗରେ ଥୁଆ ହୋଇ ରହିଥାଏ ଛୋଟ ବଡ ଅନେକ କଫିନ୍ ର ବାକ୍ସ । କେତେବେଳେ

ହାତୁଡ଼ି ଧରି ଠକ୍ ଠକ୍ କରୁଥାଏ ତି କେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ରନ୍ଦା ଧରି ରସ୍ ରସ୍ କରି କାଠ ଉପରୁ ଚୁଲ୍‌କା ଉଠେଇ ଚାଲିଥାଏ । ଉଃ ! ସେ ଶବ୍ଦରେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଷ୍ଟୋଙ୍କର ଧମନୀରେ ରକ୍ତ ସ୍ରୋତ କ୍ଷିପ୍ର ହୋଇ ଉଠେ । ତାଙ୍କର ମନେହୁଏ ଯେପରି ଆସନ୍ନ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରତି ପଦପାତରେ ସେ ଶବ୍ଦ ଝଂକୃତ ହୋଇ ଉଠୁଛି ।

ତା'ଛଡ଼ା ଏଇ ବେଟଲେ ଲୋକଟା ବି ଦେଖିବାକୁ କେମିତି । ଗାଲ ସାରା ବୋଝେଇ ଝୋଟ ପରି ଦାଢ଼ି । ବେଳେ ବେଳେ କେଜାଣି କାହିଁକି ଟୋ' ଟୋ'କରି ହସିଉଠେ । ସେ ଲୋକଟାକୁ ସେ ସହ୍ୟ କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତା'ର ଭଲ ଜମେ ବବ୍ ସାଙ୍ଗରେ ।

ବବ୍ ଚର୍ଚ୍ଚ ଯାଏନି, କାରଣ ସେ ଇହୁଦୀ ଓ କ୍ୟାଥଲିକ୍ ଗୀର୍ଜା ଭିତରକୁ ତା'ର ଯିବା ମନା । ସେ ପ୍ରତି ରବିବାର ଦିନ ବରଂ ଖଣ୍ଡେ ଦଦରା ଟୁଲ୍ ଟାଣିଆଣି ମୋସିଓ ବେଟଲେଙ୍କର କଫିନ୍ ଓ୍ୱାର୍କସପ୍‌ରେ ବସି ବସି ଗପ ଜମାଏ । ବବ୍ କୁହେ, "ତମର ଏ ସବୁ କଫିନ୍ ଗୁଡ଼ାକ ବଡ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ମୋ' ପରି ଲମ୍ବା ଲୋକ ତା'ଭିତରେ ପଶିବାକୁ ଅନେକ ଅସୁବିଧା ହବ ।" ବେଟଲେ କୁହେ, "ନାଁ ମୁଁ ଅନେକ ଲମ୍ବା ଲୋକ ଦେଖିଛି, ଠିକଏ ହେଲେ ଅସୁବିଧା ହୁଏ ନାହିଁ, ମୃତ୍ୟୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଉଚ୍ଚତାକୁ ନେଇ ଆସେ, ସମାନ କରିଦିଏ, ବଡ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଲମ୍ବା, ଧନୀ, ଗରିବ, ରାଜା ପ୍ରଜା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ।" ତା'ପରେ ପୁଣିଥରେ ସେଇ ପ୍ରାଣଖୋଲା ଟୋ' ଟୋ' ହସ, ଏପରି କି ଗୀର୍ଜା ଭିତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଣାଯାଏ । ବବ୍ ତଥାପି ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଗୋଟାଏ କଫିନ୍‌କୁ ଆଖିରେ ପଲକ ନ ପକେଇ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ । କେତେବେଳେକେ କୁହେ, "କିନ୍ତୁ ବେଟଲେ, ମୋ'ର କଫିନ୍‌କୁ ଏତେ ଶକ୍ତ କାଠରେ ତିଆରି କରିବ ନାହିଁ । ମାଟି ତଳଟା ଅନେକ ଅନ୍ଧାର ଆଉ ଖୁବ୍ ସନ୍ତସନ୍ତିଆ, କିଏ ସେଠି ପଡ଼ିରହିବାକୁ ଚାହିଁବ ବେଶି ସମୟ ? କାଠ ଟା ହାଲୁକା ହେଲେ ଶୀଘ୍ର ମାଟି ଖାଇଯାଏ ଆଉ ତା' ପରେ ପରେ ମୋ'ର ସାରା ଦେହରେ ଚରି ଯିବେ କୋଟି କୋଟି ମ୍ୟାଗଟ୍—ମୋ'ର ଏଇ ଗୋଟାଏ ଦେହ ପୁଣିଥରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯିବ କୋଟି କୋଟି ଜୀବନରେ । ଆଚ୍ଛା ବେଟଲେ, ଏକଥା କଣ ସତ ମ୍ୟାଗଟ୍‌ମାନେ ପ୍ରଥମେ ମଣିଷର ଆଖିକୁ ଖାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଅନ୍ତି ?"

ବେଟଲେ ଖୁବ୍ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଥିଲି ବବ୍ ମୁହଁକୁ । କହିଲା, "ତମେ ଏସବୁ କାହିଁକି କହୁଛ ବବ୍ । ଗତ

ସପ୍ତାହରେ ପିଟର୍ ମରବା ପୂର୍ବରୁ ମୋ ପାଖକୁ ପ୍ରାୟ ଆସୁଥିଲା ଓ କହୁଥିଲା ଯେ, ସେ ଠିକ୍ ଜାଣି ପାରୁଛି ତା' ପଛେ ପଛେ ସବୁବେଳେ କିଏ ଜଣେ ବୁଲୁଚି। ଏପରି କି ସିଏ ସିନ୍ନର ବାନଷ୍ଟର ଦେଇ ଓହ୍ଲେଇବାକୁ ଭୟ କରୁଥିଲା। ଶେଷରେ ପୁଣ ସିଏ ଦୋତାଲା ଉପରୁ ତଳକୁ ଡେଇଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲା। ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ସିଏ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରି ନାହିଁ। ତାକୁ ସେଇ ଲୋକ ତଳକୁ ଠେଲି ଦେଲା ପରା!

ଇତମଧ୍ୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚର ସର୍ଭିସ୍ ସମାପ୍ତ ହେଇଛି ଓ ଓଲ୍‌ଡ୍ ହୋମ୍‌ର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଫେରୁଛନ୍ତି ମ୍ୟାକୋ' ପୁର୍‌ଲେ ଭିଆଇଏସ୍ (ଓଲ୍‌ଡ ହୋମ୍)କୁ।

ସେମାନେ ଫେରଆସି ଅନ୍ୟ ଦିନ ପରି ଘର ଭିତରକୁ ଯିବେ ନାହିଁ। ବସି ରହିବେ ଲନ୍‌ରେ ଏଠି ସେଠି, ଯେମିତି ସେମାନେ ଲନ୍‌ର ନେଳୀ ଘାସ ନ ହେଲେ ଝରି ଉପଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ଅସଲ ମତଲବ୍ ହେଲା ସେମାନେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବମାନଙ୍କୁ, କାଳେ କିଏ ସେମାନଙ୍କୁ ମନେ ପକେଇ ଭିଜିଟ୍ କରିବାକୁ ଆସିବ ପରା! କାହାର କାହାର ପୁଅ-ବୋହୂ ନହେଲେ ଝିଅ-ଜ୍ୱାଇଁ ଇମାନେ ହାତରେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଉପହାର ଧରି ଆସନ୍ତି। କିଛି ସମୟ ଗପସପ କରି ସାରିବା ପରେ ହାତର ମଣିବନ୍ଧରେ ଥିବା ଘଣ୍ଟାକୁ ଚାହାନ୍ତି। ଓଲ୍‌ଡ ହୋମ୍‌ର ଅଧିବାସୀ କୁହେ, ଅନେକ ବେଳ ହେଇଗଲାଣି। ତମେମାନେ ସବୁ ଅନେକ ବଡ଼ ଲୋକ, କାହିଁକି ବା ସମୟ ନଷ୍ଟ କରି ଆସ। ମୁଁ ତ ବେଶ୍ ଅଛି। ତା'ପରେ ପରେ ସେମାନେ କୁହନ୍ତି ଓଭୁଆ (ସି ୟୁ ଏଗେନ୍)।

କିନ୍ତୁ ଆସନ୍ତା ରବିବାର ପୁଣି ସେହିମାନଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିରହେ ଏଇ ଲୋକଟି। ସେମାନେ ନ ଆସିଲେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଅଭିମାନରେ ଲୋକଟି ଘର ଭିତରକୁ ଫେରେ ଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହେ ଯେ ସେ ତା'ର ପୁଅ-ବୋହୂଙ୍କୁ ଏ ରବିବାର ଆସିବାକୁ ମନା କରି ଦେଇଥିଲା।

ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଶ୍ତୋ ମନେ ମନେ ଭାବନ୍ତି, ମୋ'ର ତ ପୁଅ ନାହିଁ। ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଡାହାଣୀ ଗିଳିଦେଲା ଗୋଟାପଣେ। କିନ୍ତୁ ତମମାନଙ୍କର ପୁଅ କୋଉଁ ଥାଉ ଥାଉ ତମେମାନେ କାହିଁକି ଆସି ପଡ଼ିଛ ଏଠି ସୋସାଲ୍ ସିକ୍ୟୁରିଟି ସ୍କିମ୍‌ର ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି?

ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଘର ଭିତରକୁ ଆସିବାରୁ ମୋସିଓ ବେରେଟଙ୍କର ଚିନ୍ତା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା । ମ୍ୟାଡାମ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ହେଲା ପରି କହୁଥାଆନ୍ତି, "ଆଜି ବି ଦେଖିଲି ବବ୍ ବସି ବସି ବେଲେ ସାଙ୍ଗରେ ଗପ ଜମେଇ ଥିଲା । କ'ଣ ବା ଥାଏ ଗୋଟାଏ କଫିନ୍ ତିଆରି କରିବା ଲୋକ ସାଙ୍ଗରେ ଏତେ ଗପିବା ପାଇଁ ?" ମୋସିଓ କେବଳ ଥରେ ଆଖି ଖୋଲି କହିଲେ, "ହଟ୍ ଓ୍ୟାଟର ବଟଲ୍‌ରେ ଟିକିଏ ଗରମ ପାଣି କରିଦବ ସିଲ୍‌ଭିମ୍ଲେ ?"

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସମୟ ବିଳମ୍ବ ଅଛି ।

ଆସିଥିବା ଆଗନ୍ତୁକମାନେ ଫେରିଗଲେଣି ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ସାଇରେନ୍ ବାଜି ଉଠିଲା । ହଟର୍ ଉପରେ ପାଣିର ପାତ୍ର ଗ୍ରୁଡ଼ିଦେଇ କବାଟ ଖୋଲି ଚାଲିଗଲେ ବାହାରକୁ । ମ୍ୟାଡାମ୍ ଚାଲେ କୋରିଡ଼ର୍‌ରେ ଦୌଡ଼ୁଛନ୍ତି ଉନ୍ମାଦିନୀ ପରି ଚିତ୍କାର କରି କରି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଦୌଡ଼ୁଛନ୍ତି କିଛି ଅନ୍ତେବାସୀ ଓ ହୋମ୍‌ର କିଛି କର୍ମଚାରୀ । ସେ କ୍ରମାଗତ ଚିତ୍କାର କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ କଥା—ତାଙ୍କର ଝିଅକୁ କିଏ ଚୋରି କରି ନେଇଯାଇଛି ।

ଠିକ୍ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ଧରି ନ ପକେଇଥିଲେ ସେ ଯେ କ'ଣ କରିଥାଆନ୍ତେ ସେ କଥା କେହି ଅନୁମାନ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ଧରି ପୁଣି ଥରେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆଣି, ଘରକୁ ତନ୍ନ ତନ୍ନ କରି ଖାନତଲାସ କଲା ପରେ ଡ୍ରେସିଂ ଓ ପଛପଟ୍ଟୁ ତାଙ୍କ ଝିଅ ମିଳିଲା । ଗୃହିଣୀ ଉଚ୍ଚତାର ଗୋଟାଏ କନା କଣ୍ଢେଇ, ମୁଣ୍ଡ ଦୁଇପାଖକୁ ଝୁଲି ପଡ଼ିଚି ବଳଟେ ବଳଟେ ଝୋଟରେ ବୁଣା ବେଣୀ । ସେଥିରେ ଯତ୍ନ କରି ବନ୍ଧାଯାଇଛି ନାଲି ରିବନ୍ । ମିସେସ୍ ଚାଲେ ଶାନ୍ତ ହେଲେ ଓ ଏକାଥରକେ ଚୁପ୍ ହେଇଗଲେ ପୂର୍ବ ପରି । ଡାକ୍ତର ଆସି ତାଙ୍କର ବାହୁରେ ଫୁଟେଇ ଦେଲେ କି ଗୋଟାଏ ଆନାଲ୍‌ଜିକ୍ ଇଞ୍ଜେକ୍‌ସନ୍ ।

ଏଇ ମିସେସ୍ ଚାଲେ ପ୍ରାୟ ସବୁ ସମୟରେ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଥାଆନ୍ତି । କାହା ସହିତ କିଛି କଥାବାର୍ତ୍ତା କେବେହେଲେ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେ ଏକା ଏକା ବସି ରହିଥାଆନ୍ତି ତାଙ୍କ ରୁମ୍ ଭିତରେ ଆଉ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ସବୁବେଳେ ଶୋଇ ରହିଥାଆନ୍ତି ଏଇ ଝିଅ ଆଉ ଗୋଟିଏ ହିପ୍‌ପୀ ପରି ବାଳ ରଖି ପୁଅ । କେତେବେଳେ ସେ ବସି ରହନ୍ତି ମଝି ସୋଫାରେ ଓ

କର ଦୁଇ ସୋଫାରେ ବସନ୍ତି ପୁଅ ଆଉ ଝିଅ । ମନକୁ ମନ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କଥା କୁହନ୍ତି । ପୁଣି ବେଳେ ବେଳେ ଶାସନ କରନ୍ତି । ପୁଣି କେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ କୋଳ କର ହସି ହସି ଗଡ଼ି ଯାଆନ୍ତି ।

ଅନେକ ସମୟରେ ସେ ଖାଇବା ଟେବୁଲକୁ ଆସିବାକୁ ଭୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଦେଜୁନେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ପଠେଇ ଦିଆଯାଏ । ପ୍ଲେଟ୍ ଆଣିବାକୁ ଗଲାବେଳେ ଦେଖାଯାଏ ତାଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ଥାଏ ଅଭୁକ୍ତ । ପଚାରିଲେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଆସେ, "ପିଲାଙ୍କର ଦେହ ଖରାପ, ସେମାନେ ଖାଇଲେ ନାହିଁ ।"

ତାଙ୍କର ଅତୀତ ବିଷୟରେ କେହି କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । କେବଳ ଶୁଣାଯାଏ ସେ କୁଆଡେ କିଛିଦିନ ଆଫ୍ରିକାରେ ରହିଯାଇଥିଲେ ଓ ସେଠୁ ଫେରି ସେ ଆସି ରହୁଥିଲେ ଭର୍ସାଇରେ ତାଙ୍କର ଏକ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ପୈତୃକ ସାଟୋରେ । ସେଠି ସେ ଅନ୍ୟ କେତେଜଣଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ସିଁଆସ୍ ସର୍କଲ ଗଢ଼ିଥିଲେ । ଅନେକ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସେସନ୍ସ ବସୁଥିଲା ଓ ନିଜେ ମିସେସ୍ ଗ୍ରେ ଥିଲେ ଜଣେ ଅସାଧାରଣ, ଦକ୍ଷ ଓ ସ୍ପର୍ଶକାତର ମିଡ଼ିୟମ । ତାଙ୍କର ଗଭୀର ଏକାଗ୍ରତା ଫଳରେ ପରଲୋକଗତ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କର ମାନସପଟରେ ଧରାଦେଉଥିଲେ ଓ ସେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ସହଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରି ପାରୁଥିଲେ । କେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଆସି ଏଇ ହୋମ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ସମସ୍ତେ ନୀରବ ।

ହିଟର୍ ଉପରେ ପାଣି କେତେବେଳୁ ଟକ୍‌ମକ୍ ହୋଇ ଫୁଟିଲାଣି । ସୁଇଚ୍‌ଟାକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ମିସେସ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣେ । ହଟ୍ ଓ୍ୱାଟର୍ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି କରୁ କରୁ ସେ ଭାବୁଥିଲେ କିପରି ଦିନକୁ ଦିନ ଅବସନ୍ନ ହୋଇ ପଡୁଛନ୍ତି ମୋର୍‌ସି ଓ ବେରେଟ୍ । ଆଖିଗୁଡ଼ାକ ରକ୍ତହୀନ ହୋଇଯାଇ ଦେଖାଯାଉଛି କଷ୍ଟାର୍ଡ଼ ପରି ସାଧା ସାଧା । ତା' ଦେହରେ ମିଶି ରହିଛି ସାମାନ୍ୟ ପତଳା ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗ ଯେମିତି ।

ହଟ୍ ଓ୍ୱାଟର୍ ବ୍ୟାଗ୍ ଠିପି ବନ୍ଦ କରି ସାରି ଗାଁଦେଜ୍ ବ୍ୟାଗ୍‌ଟାକୁ ନେଇ ଥୋଇଲେ ବେରେଟ୍‌ଙ୍କର ଅଣ୍ଟା ଉପରେ ।

ବେରେଟ୍ ସାମାନ୍ୟ କର ହୋଇଟେଇ ବ୍ୟାଗ୍‌ଟାକୁ ଟିକିଏ ହାତରେ ଟାଣିନେଲେ ଓ ତା'ପରେ ପଚାରିଲେ, "ଆଜି

କେତେ ତାରଖ ହେଲା ସେଥିଆସି ।" ମ୍ୟାଦାମ୍ ଗୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ସେ ଠିକ୍ ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲେ । ଯଦି ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁ " ନାହାନ୍ତି "ଲୁକୁର୍-ଦେ-ପେର୍" ଦିନଟିକୁ ତାହାହେଲେ ଏଠି ତାରିଖ ପଚାରିବାର ଆଉ କ'ଣ ମାନେ ଥାଇପାରେ ? କଥାଟାକୁ ଏଡ଼େଇ ଯିବାକୁ କେବଳ ଶୁଁ ଦେଇ କହିଲେ, "ମୁଁ ତାଏରୀ ଦେଖି କହୁଛି ।"

"ଲୁକୁର୍-ଦେ-ପେର୍" ଦିନଟି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଫରାସୀ ପିତା ପକ୍ଷରେ ଏକ ବହୁ ଆକାଙ୍କ୍ଷିତ ଦିବସ । ଏ ଦିନଟିକୁ ସେମାନେ ପିତୃଦିବସ ହିସାବରେ ଅତି ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନରେ ପାଳନ କରନ୍ତି । ବାପା ନୂଆ ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧନ୍ତି ଏବଂ ମା' ଓ ପିଲାମାନେ ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ଆଣନ୍ତି ପ୍ରଚୁର ଉପହାର । କିଏ ଆଣେ ଓ୍ୟାଇନ୍‌ର ବୋତଲ ତ କିଏ ଆଣେ ସିଗାର୍ ବକ୍ସ, ଆଉ କିଏ ବାଛି ବାଛି ଆଣେ ନେକ୍‌ଟାଇ । ଯାଇ ପଡ଼ଶୀ ପରିଚିତ ଲୋକମାନେ କିଛି ନ ହେଲେ ଆଣନ୍ତି ଫୁଲର ତୋଡ଼ା ଓ ପରିବାରର ପ୍ରଥମ ଲୋକଟି ସହିତ କିଛି ଓ୍ୟାଇନ୍ ଟୋଷ୍ଟ୍ କରି ଚାଲିଯାଆନ୍ତି । ଘରେ ସେଦିନ ପ୍ରଚୁର ଖାଦ୍ୟ ତିଆରି କରାଯାଏ ଏବଂ ତିଆରି କରାଯାଏ ସବୁଠାରୁ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଡିସ୍ । ବାପାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଅନୁଯାୟୀ ସେଦିନର ଅବସର ବିନୋଦନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ କରାଯାଏ । ବାପାମାନେ ସେଦିନ କିଛି ନକରି କେବଳ ଅଳସରେ ଓ୍ୟାଇନ୍ ପିଅନ୍ତି ଓ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ଦିନଟିକୁ ବିତେଇ ଦିଅନ୍ତି । ଏ ସମସ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପିତାଟି ପୁତ୍ରକନ୍ୟାମାନଙ୍କର ସୁଖମୟ ଜୀବନ ପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରେ କେବଳ । ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ମାସ ଆସିଗଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଫରାସୀ ପିତା ଏଇ ଦିନଟିକୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରି ରହିଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ କାହିଁ ପୁତ୍ର, କାହିଁ ପୁତ୍ରବଧୂ, ଯେଉଁମାନେ ମୋସିଓ ବେରେଟ୍‌ଙ୍କ ପାଇଁ କିଣି ଆଣିବେ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଉପହାର । କାହିଁ ସେ ସୁଯୋଗ, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ରନ୍ଧା ହୋଇ ପାରିବ ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଡିସ୍ ସବୁ ?

ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ମ୍ୟାଦାମ୍ ଗୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ମୁହଁ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା ।

ଆସନ୍ତା ସପ୍ତାହରେ ପ୍ରଥମ ସୋମବାର ପଡୁଛି "ଲୁକୁର୍-ଦେ-ପେର୍ ।"

ସେହିଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମ୍ୟାଦାମ୍ ଗୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ପୁଣି ଥରେ ବଜାରକୁ ଗଲେ କିଛି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜିନିଷ କିଣିବାକୁ ।

ତା'ର ଦୁଇଦିନ ପରେ—

ଟ୍'ର ଆସର କମନ୍ ଡାଇନିଂ ରୁମ୍‌ରେ ପ୍ରାୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ଉପରେ ।

ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଗୋଟାଏ ଅଡକାୟ ମଟର ସାଇକଲ୍ ନେଇ ଆସିଲା ଫାକ୍‌ଟର୍ (ପୋଷ୍ଟମ୍ୟାନ୍) । ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ସମସ୍ତେ ଟିକଏ ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ । କିଏ ମ୍ୟାଗାଜିନ୍‌ରୁ, କିଏ ଚେସ୍ ବୋର୍ଡ଼ରୁ ମୁହଁ ଉଠେଇ ଚାହିଁ ରହିଲେ ଫାକ୍‌ଟର୍‌ର ପ୍ରବେଶ ପଥକୁ । ବାହାରର ପୃଥିବୀ ସହିତ ସଂପର୍କ ରଖିବା ପାଇଁ ଏହି ଫାକ୍‌ଟର୍‌ଟି ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଗବାକ୍ଷ ।

କିନ୍ତୁ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଅତି ନିର୍ବିକାର ଭାବରେ ବସି ରହି ତଥାପି ଟ୍' ଖାଉଥିଲେ ଓ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଝଣ୍ଟେ ସିଗାର୍ ଲଗେଇ ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଖୋଲି ଧରିଥିଲେ ସେଦିନର ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଲିପ୍ତ ଭାବରେ । ସେ କୌଣସି ସମ୍ବାଦ ଆଶା କରୁ ନ ଥିଲେ ।

ହଠାତ୍ ଫାକ୍‌ଟର୍ ପଶି ଆସି ଘୋଷଣା କଲା, "ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ।"

ସମସ୍ତେ ଟିକଏ ଉତ୍କର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ।

"ଆପଣଙ୍କର ପାଞ୍ଚହଜାର ଫ୍ରାଁର ମନିଅର୍ଡର ଆସିଛି ।"

ଡାଇନିଂ ହଲ୍‌ରେ ବସିଥିବା ସବୁ ଲୋକଙ୍କର ଆଖିର ଡୋଳା ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା ଯେପରି । ମୁହଁକୁ ଉଠୁଥିବା ଟ୍' କପ୍ ରହିଗଲା ଅର୍ଦ୍ଧପଥରେ, ଚୁରୁଟ୍ ସେମିତି ହାତରେ ଲାଗି ରହିଲା, ମୋଟ ଉପରେ ସେଠିକାର ସମସ୍ତ ଚରିତ୍ର ଫ୍ରିଜ୍ କରିଗଲେ, ଯେମିତି ହଠାତ୍ ଚରିତ୍ରମାନେ ଫ୍ରିଜ୍ କରିଯାଆନ୍ତି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ପର୍ଦ୍ଦାରେ । ପାଞ୍ଚହଜାର ଫ୍ରାଁ ! ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ ମଧ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ।

ହଲ୍‌ର ଦଶ ବାର ଜଣ ଲୋକ ଆସି ଘେରିଗଲେ ସେମାନଙ୍କ ଟେବୁଲ୍ ପାଖରେ । ରବର୍ଟ ପଠେଇଛି ଏ ଟଙ୍କା ଆସନ୍ତା ସପ୍ତାହରେ ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର 'ଲୁଜୁର୍-ଦେ-ଫେର୍' ଦିନର ଉତ୍ସବ ପାଇଁ । ତା' ସହିତ ମଧ୍ୟ ଏକ ନାତିଦୀର୍ଘ ଚିଠି । ବେଶ୍ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ସେ ଚିଠି ଖୋଲିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସେଇ ଜମି ରହିଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ । ବେରେଟ୍‌ଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣେଇବାର ପାଳି ସରିଗଲା ପରେ, ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଚିଠି ପଢ଼ିଲେ । ଲେଖା ଅଛି—

ମନ୍ ମେର୍,

ଅନେକ ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କାମର ଚାପରେ ଯାଇ ପାରିଲି ନାହିଁ । ଘର ତିଆରି କାମ ସାରିବାକୁ ମତେ ଏଇଠି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ତା' ନ ହେଲେ ଆଜିକାଲି କାମ ଆଗେଇ ପାରୁନାହିଁ । ଆଶା କରେ ତମେ ଓ ବାପା ଭଲ ଥିବ । ଆଉ ମାତ୍ର ମୋ' ପାଇଁ ମାସେ ଦୁଇମାସ ସେଠି ଅପେକ୍ଷା କରିଯାଅ ।

'ଲୁନୁର୍-ଡେ-ପେର୍' ପାଇଁ ପାଞ୍ଚହଜାର ଫ୍ରାଁ ପଠାଇଲି । ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ନୂଆ ସୁଟ୍ କରେଇଦବୁ ଓ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଡାକି ହୋଟେଲ୍‌ରେ ପାର୍ଟି ଦବୁ ସେଦିନ । ସେ ଟ୍ୟୁବ୍-ରୋଜ୍ ଫୁଲ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଟ୍ୟୁବ୍ ରୋଜ୍‌ର ଗୁଚ୍ଛେ କିଣିଦବୁ—ମଝିରେ ମଝିରେ କିଛି ଲଭେଣ୍ଡର୍ ଫୁଲ ଦେଇପାରୁ । ଏ ପଇସାରୁ ଗୋଟିଏ ପଇସା ସଞ୍ଚୟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବୁ ନାହିଁ—ସବୁଯାକ ଯେପରି ସେଇଦିନ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ ଓ ବାପା ଯେପରି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି । ନୋରା ତମ ପାଇଁ ଓ ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ତା'ର ଶୁଭେଚ୍ଛା ପଠଉଛି, ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି × × ।

ତୁମର ସ୍ନେହର
ରବର୍ଟ

ଟଙ୍କା ଓ ଏ ଚିଠି ଦେଖି କାହାର ମନରେ ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କର ରବର୍ଟ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଅଛି ଏବଂ ସେ ଆସି ଏମାନଙ୍କୁ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ତା'ର ନିଜ-ଘରକୁ ନେଇଯିବ । ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଖୁଞ୍ଚା ଦେବାକୁ ଛାଡ଼ୁ ନଥିଲେ, ମଝିରେ ମଝିରେ ଅହେତୁକୀ ମନ୍ତବ୍ୟ କରି ଅପମାନିତ କରୁଥିଲେ ସେଇମାନେ ହିଁ ପ୍ରଥମେ ଗମ୍ଭୀର ହେଇ ଅପସରି ଗଲେ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ଗ୍ଲ' ଟେବୁଲ୍ ପାଖରୁ ।

କିନ୍ତୁ ମିସେସ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ମୁହଁରେ ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷର ଏକ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ଦୀପ୍ତି । ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କର ଗ୍ଲ'ର ଆସର ସେଦିନ ମଉକିଥିଲା ଅନେକ ଡେରିରେ କାରଣ ସେମାନେ ସେଦିନ ସମସ୍ତଙ୍କ ସନ୍ତରଣ କରୁଥିଲେ ଅପାତତଃ ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷର ନାତିଶ୍ରୋ ବାରି ପ୍ରବାହର ଏକ ସୁଇମିଂ ପୁଲ୍‌ରେ ।

ସେମାନେ କିଛି ସମୟ ପରେ ନିଜର ପ୍ରକୋଷ୍ଠକୁ ଫେରି ଆସିଲେ ।

ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ କହିଲେ, "ଗଁ ଦେକ୍, ଋବର୍ଟଙ୍କୁ ଭୁଲ୍ ବୁଝନାହିଁ । ନୋଗ ସିନା ଆମର ମନମୁତାବକ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଋବର୍ଟ ଆମକୁ ମନେ ରଖିଛୁ । ମୁଁ ଜାଣେନା ଋବର୍ଟର ଘର ଢଆର କେବେ ଶେଷ ହେବ । ମୁଁ ହୁଏତ ସେ ଘରେ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ତମେ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ସୁଯୋଗ ପାଇବ ।" ମ୍ୟାଦାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନ ଥିଲା ଏ କଥାର ଜବାବ୍ ଦବା ପାଇଁ । ସେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲେ, 'ଲୁକ୍ଜୁର୍-ଦେ-ପେର୍' ଦନଟିର ସେଲିବ୍ରେସନ୍ ପାଇଁ ।

ଅନେକ କଥା କରିବାର ଅଛୁ । ମୋସିଓଙ୍କ ପାଇଁ ନୂଆ ସୁଟ୍ ବଗିଦ୍ ଦଆଯିବ, ଆଗନ୍ତୁକ ଅତିଥିମାନଙ୍କର ତାଲିକା କରାଯିବ ଓ ସେହି ଅନୁସାରେ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ସିଟ୍ ରିଜର୍ଭ କରାଯିବ—ପୁଣି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଫ୍ଲୋରିଷ୍ଟ୍ ପାଖକୁ, ଟ୍ୟୁବ୍ ରୋଜ୍ ସହିତ ଲେଭେଣ୍ଡର୍ ଫୁଲ ଦେଇ ବୁକେ ତିଆରି କରିବାକୁ, ଆଉ ତ ହାତରେ ମାତ୍ର ଚୁରିଶଟା ଦନ ।

ମିସେସ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ସବୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ କରିବା ପାଇଁ ବେଶ୍ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଛନ୍ତି ଏଇ କିଛି ଦନ । ବେରେଟ୍ ସହିତ ବାରମ୍ବାର ଆଲୋଚନା କରି ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଅତିଥି ମାନଙ୍କର ନାଁ ଠିକଣା କରାଯାଇଛି । ସେଥିରୁ କିଛି ନାଁ ବାଦ୍ ଦିଆ ଯାଇଛି । ପୁଣି ସେଥିରେ ଯୋଗ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି କାହା କାହା ନାଁ । ଭାବି ଭାବି ସେଦନର ମେନୁ ଠିକଣା କରାଯାଇଛି ।

କାଲି ସକାଳ ପାହିଲେ 'ଲୁକ୍ଜୁର୍-ଦେ-ପେର୍' ।

ପ୍ରଥମେ ଉଠିଲେ ମିସେସ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ।

ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ ଉଠିଲା ବେଳକୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରକୋଷ୍ଠଟି ଏକ ଅଭିନବ ରୂପ ଧାରଣ କରିଥିଲା । ଘରର ଡ୍ରେପର୍‌ସବୁ ବଦଳି ଯାଇ ନୂଆ ଡିଜାଇନ୍‌ର ଡ୍ରେପର୍ ଲାଗିଛି । ରେଡ଼ିଓରୁ ଶୁଣାଯାଉଛି ମ୍ୟୁଜିକ୍ ଅତି ଆସ୍ତେ । ବେଡ୍ ହେଡ୍ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଥୁଆ ଯାଇଛି ଗୋଟାଏ ନୂଆ କ୍ୟୁବାନ୍ ସିଗାର୍ ବକ୍‌ସ ଓ ଫୁଲଦାନୀରେ ରଜନୀଗନ୍ଧାର ସ୍ତବକ ଯାହା ଏକାଧାରରେ ଶାନ୍ତି ଓ ଦୀର୍ଘ ଜୀବନର ପ୍ରତୀକ ।

ମ୍ୟାଦାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ, ମୋସିଓ ବେରେଟ୍‌ଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ଦୀର୍ଘ ସମୟଧରି ଚୁମ୍ବନ କରି ସାରି କହିଲେ, "ବୋଁଜୁର୍

ମନ୍ ଆମି, ମୁଁ ତୁମର ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ କାମନା କରୁଛୁ ।" ମୋର୍ସିଓ କହିଲେ, "ମର୍ସି ବୁକ୍‌କୁ" ।

'ଲୁଜୁର୍-ଦେ-ପେର୍' ଦିନ ମଧ୍ୟ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବପରି ଚାଲିଲା । ପାରମ୍ପରିକ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଓ ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ଚା'ପାନ ସମାପ୍ତ ହିଉହିଉ ଦିନ ଢଳି ଚାଲିଲା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନର ମଧ୍ୟାନ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଏଇ ସମୟ୍ଯଟିକ ଜନ୍ମ ମୋର୍ସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ତାଙ୍କର ନୂଆ ସୁଟ୍ ଓ ଚର୍ଣ୍ଣିଲ ନେକ୍‌ଟାଇ ପିନ୍ଧି ଫ୍ଲାଓ୍ୱାର ଭାଜ୍ ପାଖରେ ଇଜି ଚେୟାର୍‌ରେ ବସି ରହିଲେ ଜଣେ ଅବସର ନେଇଥିବା ଗଡ୍‌ଫାଦର୍ ପରି, ଯାହାର ବହୁ ପୁତ୍ର, ପ୍ରପୌତ୍ର ଓ ପୁତ୍ରବଧୂମାନେ ସାଂସାରିକ ଜଞ୍ଜାଳରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ସେମାନେ ବୋଧହୁଏ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଣେ ଜଣେ ହୋଇ ଆସିବେ ସେମାନଙ୍କର ସସଂଭ୍ରମ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇବାକୁ— ନୀରବରେ କହିବାକୁ, "ମହାଶୟ, ଆମର ଜନ୍ମ ଓ ପ୍ରତିପାଳନ ପାଇଁ ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଋଣୀ, ଆମେ ଆପଣଙ୍କର ବଶ୍ୟତା ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ । ଆପଣ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ । ପରିଣତ ବୟସରେ ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଓ ପ୍ରତିପାଳନ ଆମମାନଙ୍କର ପବିତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।"

ଗଭୀର ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟନେଇ ବସି ରହିଥିଲେ ମୋର୍ସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ, ଯେମିତି ସେ' ଏସବୁ ଶୁଣି ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ କେବଳ କହିବେ "ଆମେନ୍" ଓ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ରହିବା ଉଚିତ୍ ତାଙ୍କର ପତି-ଗରବିଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ, ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଏହି ଉଷ୍ମ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ପୁଣିଥରେ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଗଲା ।

ସଂଧ୍ୟା ପ୍ରାୟ ଆଗତ ।

ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତି ନିଜକୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସୁସଜ୍ଜିତକରି ବାହାରିଲେ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଇଗଲ୍‌ସ୍ ନେଷ୍ଟ୍ ହୋଟେଲ୍‌କୁ ଯେଉଁଠାରେ ଏକାଧାରରେ ଫ୍ରେଞ୍ଚ ଓ ଇଟାଲିଆନ୍ ଡ଼ିସ୍ ଖାଇବାକୁ ମିଳିଥାଏ ଓ ସଂଲଗ୍ନ ଲ୍' ଆପରଟିଫ ବାର୍ ମଧ୍ୟ ଚମତ୍କାର । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ବନ୍ଦକରି ବାହାରିଗଲା ବେଳକୁ 'ଜଏ' ପରଫ୍ୟୁମର ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ଆବର୍ତ୍ତ କୋରିଡ଼ରର ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଆମୋଦିତ କରିଦେଇଗଲା ।

ହୋଟେଲ୍ ଇଗଲ୍‌ସ୍‌ନେଷ୍ଟ ନଅନ୍ ଆଲୁଅର ନିମନ୍ତ୍ରଣନେଇ ଠିଆହୋଇଛି । ଆମୋଦ କାଙ୍ଗାଳ ଜନତାର ଭିଡ଼ରେ ଦୁଇପଟର ପେଭ୍‌ମେଣ୍ଟ ଫାଟି ପଡୁଛି ଯେମିତି । ରେସ୍ତୋରାଁରେ ପ୍ରଚୁର ଭିଡ ଜମିଛି କିନ୍ତୁ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ପାଇଁ ରିଜର୍ଭ ହୋଇଥିବା ହଲ୍‌ର ଅଂଶଟି ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଜନ-ବିରଳ, ବ୍ୟାଣ୍ଡରେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ମ୍ୟୁଜିକ୍ ଶୁଣାଯାଉଛି— ଖୁବ୍ ଫାମିଲିଆର୍ ଅଥଚ ମନେ ପଡୁନାହିଁ—ହୁଁ "ମାଇଁ ଡ୍ରିମ୍ କମ୍‌ଟ୍ରୁ ଅଣ୍ଡର ଦି ବ୍ରିଜେସ୍ ଅଫ୍ ସାଇନ୍ ।" ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ହଠାତ୍ ଷ୍ଟାଁଦେଜ୍‌ର ଓ ତା'ର ଚକ୍ଷୁତାରକା ଦୁଇଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । କିନ୍ତୁ କେଜାଣି କାହିଁକି ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥିଲେ, ହୁଁଃ—ଡ୍ରିମ୍ କମ୍‌ଟ୍ରୁ—ହୁଃ ।

ଅତିଥିମାନେ ଜଣ ଜଣ କରି ଆସିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲେଣି । ସମସ୍ତେ ଫର୍ମାଲ୍ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି । କାହା ହାତରେ ଫୁଲର ତୋଡ଼ା, କାହା ହାତରେ ସିଗାର୍ ବକ୍‌ସ ତ କାହା ହାତରେ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଫିଲିଗ୍ରୀ । ୱେଟର୍‌ମାନେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ଆଦେଶ ଅପେକ୍ଷାରେ । ବରଫରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ବାଲ୍‌ଟିରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛନ୍ତି ସାମ୍ପେନ୍ ବୋତଲ ସବୁ । ସାମ୍ପେନ୍ ନହେଲେ କି 'ଲୁଜୁର୍-ଦେ-ଟେର୍' ସେଲିବ୍ରେସନ୍ କରାଯାଏ ? ଅତିଥିମାନେ ପାନ ପାତ୍ର ହାତକୁ ନେଲେଣି । କିଏ ସାମ୍ପେନ୍, କିଏ ୱାଇନ୍ ନହେଲେ ଅବା କିଏ ସ୍କଚ୍ । ବ୍ୟାଣ୍ଡର ବିଟ୍ କ୍ଷିପ୍ର ହୋଇ ଉଠିଲାଣି । ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ସମସ୍ତେ, ନିଜ ନିଜର ପାର୍ଟନର୍ ନେଇ ନାଚ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଆଃ ! କେତେ ଯୁଗପରେ ଏଇ ପରିବେଶ ଭିତରେ ନାଚୁଛନ୍ତି ମୋସିଓ ଆଉ ମାଦାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ।

ଶିଥିଳ—ବକ୍ଷ ଷ୍ଟାଁଦେଜ୍‌ର କଟି ବେଷ୍ଟନ କରି ନାଚୁଛନ୍ତି ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ । ହୁଁ, ଦିନେ ଏଇ ବେରେଟ୍ ନାଚୁଥିଲା ଟ୍ରଟ୍, ଜାଜ୍, ସବୁକିଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ତା' ସହିତ ନାଚିବା ପାଇଁ ସହରର ଝିଅମାନେ କ୍ୟୁ କରି ଠିଆ ହଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ଶ୍ୱାସପୀଡ଼ିତ, ଶିଥିଳ ବେରେଟ୍, ନାଚୁଛି ବଲ୍ । କିନ୍ତୁ ନାଁ, ତଥାପି ତ ତା'ର ହାତର ଉଷ୍ମ ଆଲିଙ୍ଗନ ଶିଥିଳ ହୋଇ ନାହିଁ —ତଥାପି ତ ବେରେଟ୍‌ର ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠି ଇଙ୍ଗିତ ଦବାକୁ ଅକ୍ଷମ ହୋଇନାହିଁ । ନାଚୁ ନାଚୁ ବର୍ଷୀୟସୀ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ମୁହଁ ଉପରକୁ ଝଲକାଏ ରକ୍ତ ଉଠି ଆସିଲା—ସେ ଯେମିତି ଲଜ୍ଜାରେ ଏତେଟିକେ ହୋଇଗଲେ । ସ୍ତିମିତ ଆଲୋକର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଷ୍ଟାଁଦେଜ୍ କହିଲା, "ୟୁ ମିସ୍‌ଚିଭିଅସ୍ ବିସ୍ଟ୍ ।" କଥାଟାର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ଯେପରି ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ବେରେଟଙ୍କ ଉପରେ ।

ନାଚ ମରବା ବେଳକୁ ବେଶ୍ କଚ୍ଛ ବିଳମ୍ବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ତା' ପରେ ହାତରେ ପାନ ପାତ୍ର ତଥାପି ଧରି ଅତିଥିମାନେ ଗ୍ଭଲିଲେ ଖାଇବା ଟେବୁଲ୍ ଉପରକୁ ।

ଖାଦ୍ୟର କରାଯାଇଥିଲା ବିପୁଳ ଆୟୋଜନ ।

ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରା ସୁପ୍, ଲବ୍‌ଷ୍ଟର୍‌ରେ ତିଆରି ପମ୍ପାଡ଼ୋର୍, ଇଲ୍ ମାଛର ଲମ୍ପ୍ରାଇ ଓ ଇଟାଲିଆନ୍ ମାଇମୋସା ସାଲଡ୍, ଷ୍ଟ୍ରବେରୀର ପଣ୍ଡିଗୀନ୍ ସାଲଡ୍, କିନ୍ତୁ ଏ ସମସ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଭିତରେ ଯାହା ଥିଲା ସବୁଠାରୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ତାହାହେଲା ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ମଟନ୍ କବାବ୍ ।

ଖୁବ୍ ହଇହଲ୍ଲା ଭିତରେ ଖାଇବାର ପର୍ବ ସମାପ୍ତ ହେଲା ।

ଅତିଥିମାନେ ପ୍ରଚୁର ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ କର ମର୍ଦ୍ଦନ କରି ବିଦାୟ ନେଲେ ଓ ବେଶ୍ କିଛି ସମୟ ଧରି ଓଭୁଆ, ଓଭୁଆ, (ସି ୟୁ ଲେଟର୍) ଶବ୍ଦରେ ରେସ୍ତୁରାଁର ପ୍ରବେଶ ଦ୍ୱାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେଲା ।

ଅତିଥିମାନେ ଯିବା ପରେ ଯେଉଁ ଦୁଇଜଣ ରହିଗଲେ ତଥାପି ସେମାନେ ହେଲେ ମୋସିଓ ଓ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ।

ରାତି ବେଶ୍ ହୋଇଗଲାଣି । ଏକ ନିର୍ଜ୍ଜନ ବୁଲ୍‌ଭାର ଫୁଟ୍‌ପାଥ୍‌ରେ ପାଦ ଗଣି ଗଣି ଫେରୁଛନ୍ତି ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଦମ୍ପତି । କାହାର ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଅନୁଭବ କ୍ୟୁବାନ୍ ସିଗାର୍‌ର ମିଠା ଗନ୍ଧ ।

ହୋମ୍‌ରେ ସବୁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ । ଏଠି ମଧ୍ୟ 'ଲୁନୁର୍-ଦେ-ପେର୍' ସେଲିବ୍ରେଟେଡ୍ କରାଯାଇଥିବ । କିନ୍ତୁ ତା ଗୋଟାଏ ବାହାନା ମାତ୍ର । ହୁଏତ ଆଉ ଗୋଟାଏ ମେନ୍ ଡିସ୍ ଦିଆଯାଇଥିବ । ଗୋଟାଏ ଡେସେର୍ଟ୍ ଅଧିକା କରାଯାଇଥିବ । ଉତ୍ସବର ସମାପ୍ତି ଘୋଷଣା କରି ତଥାପି କେତେଟା ନାଲି, ନୀଳ ବଲ୍‌ବ୍ ଜଳୁଥିଲା ଓ ଜଣେ କ୍ଲାନ୍ତ ବବୁର୍ଚ୍ଚି ଡାଇନିଂ ହଲ୍‌ରୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ପ୍ଲେଟ୍ ଓ ଛୁରୀକଣ୍ଟା ଉଠେଇ ନେଇ ଯାଉଥିଲା ।

ମୋସିଓ ଓ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ତାଙ୍କର ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଦୁଆର ଭିତରୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । ତା'ପରେ ହଠାତ୍

ବେରେଟ୍ ଖାଁଦେକ୍‌ର ପିଠି ଉପରେ ହାତ ରଖି କହିଲେ, "ମନ୍ଦ୍ ଆମି, ଆଜି ଦିନର ସଫଳ ସେଲିବ୍ରେସନ୍ ପାଇଁ ସମସ୍ତ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ତୁମର ହିଁ ପ୍ରାପ୍ୟ ।" ହଠାତ୍ ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ତାଙ୍କର ଦୁଇ ହାତରେ ମୁହଁ ଘୋଡେଇ ନେଇ କହିଁ କହିଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ । ମୋସିଓ ବେରେଟ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଖାଁଦେକ୍‌ର ବାଁ ହାତର ଅନାମିକା ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କର ପରିଣୟର ସଂକେତ ସ୍ୱରୂପ ସ୍ମାରକ ଅଙ୍ଗୁରୀୟ ଥିଲା ତାହା ଆଉ ନାହିଁ । ତା ଜାଗାରେ ଅଛି କେବଳ ଗୋଟାଏ ବୃତ୍ତାକାର ଚିହ୍ନ—ଧଳା—ଯେମିତି ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣର ଅଭାବରେ ଘାସ ସବୁ ଧଳା ହୋଇଯାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଖାଁଦେକ୍ ଭାବୁଥିଲା, ଏଇ ଖୁବ୍ ଭଲ ସ୍ୱାଗର ମୂଡଟାକୁ କାହିଁକି ନେଇଥାଆନ୍ତା ସେଇ କଫିନ୍ ଡିଆର କଲବାଲା ମୋସିଓ ବେଲେ ।

ବେରେଟ୍ ଖାଁଦେକ୍‌କୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶସ୍ତ ବକ୍ଷ ଉପରେ ଆଉଜାଇ ଆଣି ଧରି ରଖିଲେ କିଛି କ୍ଷଣ, ଖାଁଦେକ୍‌ଙ୍କର ବିସ୍ଫୋରିତ ଭାବପ୍ରବଣତାର ଅବସାନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଖାଁଦେକ୍ ଛାତି ଉପରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରି ଦୁଇ ହାତରେ ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ସାମ୍ନା କାନ୍ଥରେ ରବର୍ଟର ଗୋଟାଏ ଅଏଲ୍ ପେଣ୍ଟିଂ ଝୁଲୁଥିଲା ।

ପୁଣିଥରେ ଖାଁଦେକ୍‌ଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ମୋସିଓ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋ ଘରର ଆଲୁଅ ହଠାତ୍ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ତଥାପି ସେମାନେ ଜାଣନ୍ତି ଓ ବୋଧହୁଏ ରବର୍ଟ ଜାଣେ ସେମାନଙ୍କର ଏହି କୃତ୍ରିମ, ଶୀତଳ ଅସଫଳ ରତିକ୍ରିୟା, ମ୍ୟାଡାମ୍ ସୋପାର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କର ଗର୍ଭରେ ଉଦୟ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଜେମ୍ସ୍ କି ୱାଲ୍ଟର୍ ।

ଫେବ୍ରିସ୍ ରବର୍ଟ ରହିଗଲା ଏକ ଓ ଅନନ୍ୟ ।

ସର୍ବୋପରି ଏଇ ଓଲ୍ଡ୍ ହୋମ୍‌ର ସମସ୍ତ ଅଧିବାସୀ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଆଜି 'ଲୁଜର୍-ଦେ-ପେର୍' ଦିବସ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସବୁଦିନ ପରି ଆଜି ମଧ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁ ସେମାନଙ୍କର ଛାତି ଉପରେ ଅବତରଣ କରିବ, କଳା କନାର ଦୁଇ ବିସ୍ତୃତ ପକ୍ଷ ନେଇ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ନିଃଶବ୍ଦରେ ଗୋଟାଏ ଡ୍ରାକୁଲା ପରି, ଯାହାର ଦୁଇଟି ଗ୍ଲେଟ ଗ୍ଲେଟ ଆଖି ଅନ୍ଧାରରେ ଝଟକି ଉଠେ ଦୁଇଟି ରୁବି ପଥର ପରି ଲାଲ୍ ଓ କରୁଣା ବିବର୍ଜିତ ।

ପ୍ରକାଶ ଠିଆ ହୋଇ ରହି ତା'ର ଗୃହ-ପଟର ପରିବେଶକୁ ଆଉ ଥରେ ଦେଖି ନେଉଥିଲା । ସବୁଦିନ ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ପ୍ରକାଶ ତା'ର ପରିବେଶକୁ ଏମିତି ଭାବଲେଶଶୂନ୍ୟ ଆଖିରେ ଚାହିଁରହେ—ଯେମିତି ସିଏ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଦେଖୁଛି ଏସବୁ ।

ଆସ୍‌ବେଷ୍ଟସ୍‌ର ବଖୁରିଆ ଘରଠାରୁ ଟିକିଏ ବାଟ ଗୁଡ଼ିଏ, କାହିଁ କେତେକାଳ ଧରି ଟ୍ରକ୍ ଟାୟାର୍ ସବୁ ଉପରକୁ ଉପର ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଦେଖାଯାଉଛି କୁଣ୍ଡଳି ମୋଡ଼ି ଶୋଇ ରହିଥିବା ଗୋଟାଏ ଅତିକାୟ ଅଜଗର ସାପର ଆବ୍‌ଷ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ପରି । ମରୁଭୂମିରେ ଟେନାଏ ଘାସ ପରି ତା' ଉପରକୁ ନଇଁ ଆସିଛି ଗୋଟାଏ କିଶୋର କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଗଛର କେଇ କେରା ସବୁଜ ଝିଲମିଲ ପତର ।

ବାସ୍ ସେତିକି—ବାକିଟା ଧୂ ଧୂ ବାଲି । ଖୁବ୍ ଦୂରରେ ଯୁଇ ପଟରେ ଗୋଟାଏ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ବ୍ୟାରାକ୍ ପରି ଦିଶୁଚି ଗୋଟାଏ ଢାବାର ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଗୃହର କିୟଦଂଶ ଓ ତା' ଆରପଟେ ଦେଖା ନଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନୁମାନ କରି ହୁଏ ଗୋଟାଏ ସ୍ୱଳ୍ପ ବ୍ୟବହୃତ ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପ, ଯାହାର ହତା ଭିତରେ କଦବା କ୍ୱଚିତ୍ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଟ୍ରକ୍ ଠିଆ ହୋଇ ହୋଇ ଘୁମେଇ ପଡ଼ୁଥାଆନ୍ତି ଓ ତା'ର ସାମ୍ନା ସିଟ୍‌ର ଖୋଲା ଦରଜା ଦେଇ ଦେଖି ହୁଏ ଟ୍ରକ୍ ହେଲପର୍‌ର ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଗୋଡ଼ର ବଳାଗଣ୍ଠି ଓ ତା'ର ଉପରକୁ ଗୋଟାଏ ତେଲ ଚକଟାଧରା ଲୁଙ୍ଗିର କିୟଦଂଶ ।

ସେଇ ବଖୁରିକିଆ ଆସ୍‌ବେଷ୍ଟସ୍ ଘର ଭିତରେ ଟିଣ ପାତିଆ ଛପା ହୋଇଥିବା ଗୋଟାଏ ଖଟ ଉପରେ ବସି ରହି ପ୍ରକାଶ

ଏକରକମ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇଯାଏ । ତା'ର ଦମ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଆସେ ଯେମିତି । ଗୋଟାଏ କଣରେ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା କଳଙ୍କି ଲାଗି ଯାଇଥିବା ଟ୍ରକ୍‌ର ଡ୍ରମ୍ । କି ଗାଡିର କେଜାଣି ଗୋଟାଏ ଖୋଲା ଇଞ୍ଜିନ୍ ଯାହା ଉପରେ ତେଲ ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଚି— କେତେଟା ଟାୟାର୍ ଲଭର୍ ଓ ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇ ତିନିଟା ମଇଳା କୋତରା କାନ୍‌ଭିସ୍ ତାବଲ ଯାହା ଭିତରେ ଯାବତୀୟ ତାର, ନଟ୍ ବୋଲଟ୍, ପୋଡ଼ା ବଲବ୍ ଓ ଗ୍ରୀଜ୍ ଡ଼ବାର ଝମେଳା ।

ବେଳେ ବେଳେ ପୋଡା ମୋବିଲ ଆଉ ବ୍ରେକ୍ ଅଏଲ୍‌ର କେମିତି ଗୋଟାଏ ଫୁରୁକୁଟିଆ ଗନ୍ଧ ପବନରେ ଖେଳିଯାଏ ଓ ପ୍ରକାଶ ସେହି ସମୟତକ ଯଥାସମ୍ଭବ ତାର ନିଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦ କରି ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ ।

ତା'ର ଜନ୍ମ ଜାତକରେ ବୋଧହୁଏ ଏୟା ହିଁ ଲେଖା ଥିଲା । ନହେଲେ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି କାମ୍ପସ୍‌ରୁ ବାହାର ଆସି ତାକୁ କାହିଁକି କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତା ଜଣେ ମାର୍‌ଓ୍ୟାଡିର ଗୋଦାମ ରକ୍ଷକ ହୋଇ ଯାହାର ଗୋଦାମରେ ଆମ୍ବାସଡ଼ର୍ ବା ଫିଆଟ୍ କାର୍ ରହେନାହିଁ । ବିଭିନ୍ନ ମିଲ୍‌ରୁ ବାହାରି ଆସୁଥିବା ହର୍‌ରଙ୍ଗୀ ସୁଦୃଶ୍ୟ ସୁଟ୍ ପିସ୍, ସାର୍ଟ ପିସ୍ ବା ଶାଢ଼ୀ ରହେନାହିଁ—ରହେ ମହାନଗରୀମାନଙ୍କର ଆବର୍ଜନା ଭିତରୁ ସଂଗୃହୀତ ହେଉଥିବା କଳଙ୍କି ଲଗା ଲୁହାର ଆଜେବାଜେ ଜିନିଷ, ଭଙ୍ଗା କାଚର ଟୁକୁରା, ଭଙ୍ଗା ତେଢ଼ା ଆଲ୍‌ମୁନିୟମ୍ ବାସନର ଭଗ୍ନାଂଶ ଓ ଟିଣ ପାତିଆ ।

ସେ' ସବୁକୁ କିଣିବାକୁ ହୁଏ ତରାଜୁରେ ମାପି ମାପି ବାରବୁଲା, ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନଙ୍କଠାରୁ ନ ହେଲେ ଅଗଣିତ ଷ୍ଟ୍ରୀଟ୍ ଅର୍‌ଚନ୍‌ମାନଙ୍କଠାରୁ, ଏଇ କିଣା ବିକା ଭିତରେ ଯେ କେତେବେଳେ କେମିତି ମୁନିସିପାଲିଟି ମ୍ୟାନ୍‌ହୋଲ୍ କଭର୍ ବା' ପି. ଏଚ୍ ଡ଼ି.ର ପିତଳ ପାଣି କଳ ଆସି ନଯାଏ ତା' ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ସବୁର ରଖିବା ଜାଗା ଅଲଗା । ସେ ଖବର ନିଜେ ସେଠ୍ ରୋଷନ୍‌ଲାଲ ବୁଝନ୍ତି ।

ବିକ୍ରୀ କଲାବେଳେ ସେ ସବୁ ମାଲ୍‌କୁ ବଡ ତରାଜୁରେ ମାପି ଟ୍ରକ୍‌ରେ ବୋଝେଇ କରିଦବାକୁ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ କିଣିଲା ବେଳକୁ ଆଉ ବିକଲା ବେଳକୁ ସେଇ ତରାଜୁର କଣ୍ଟାକୁ ଗୃହିଁ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ଯେମିତି ଶିକାରୀ ଗୃହିଁ ରହେ ବନ୍ଧୁକ ବ୍ୟାରେଲ୍ ଆଗରେ ଥିବା ମାଛିକୁ । ସବୁ

ଉପରକୁ ଯେଉଁକ ନବ ସେଉଁକ ଦବ । ଲୁହାକଣ୍ଟା, କାଚ ଟୁକୁରରେ ଯାହା ସ୍ନେହ, ପ୍ରେମ ଇତ୍ୟାଦିରେ ସେସ୍ତା ପରି ! ନହେଲେ ଅପର୍ଣ୍ଣା କାହିଁକି....। ଗୋଟାଏ ଅଗ୍ନିଶଲାକା ଯେମିତି ପ୍ରକାଶର ହୃତ୍ପିଣ୍ଡ ଦେଇ ପଶି ଗଲିଗଲା ଗୋଟାଏ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଝଲ୍‌କାର ବେଗରେ ।

ତାହା ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ । କିନ୍ତୁ ସେଠ୍ ରୋଷନ୍ ଲାଲ କହନ୍ତି ଟଙ୍କା କମେଇବାକୁ ହେଲେ ଏସବୁ ବାଜେ ଭାବପ୍ରବଣତାକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଖରିଦ୍ କରିବ କମ୍ ଦାମ୍‌ରେ ଆଉ ଅପନା ମୁନାଫା ରଖି ବଜାରକୁ ଛାଡ଼ିବ ବେଶି ଦାମ୍‌ରେ । ମାଲ୍ ମାଲ୍ । ତାହା କଳଙ୍କିଲଗା ଲୁହା ହଉ, ଗୋରୁ ଚମଡା ହଉ ନହେଲେ କେଉଁ ସୁନ୍ଦରୀ ରମଣୀର ଦେହର ଚମଡ଼ା ହଉ । ଏଇ କେତେ ପଦ କଥାରେ ରୋଷନ୍‌ଲାଲ୍ ଜଟିଳ ଅର୍ଥନୀତି ତତ୍ତ୍ୱର ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଶେଷ କରନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ସେଠୁ ପ୍ରକାଶକୁ ମଧ୍ୟ ଦିନେ ଆସ୍ଥାନ ଉଠେଇବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେ ରକ୍ଷା ପାଇ ଯାଇଥିଲା ଯେମିତି, ନହେଲେ ଆଉ କିଛିଦିନ ପରେ କଳଙ୍କିଲଗା ଲୁହାକଣ୍ଟା ଆଉ ଭଙ୍ଗା କାଚର ଟୁକୁରା ସବୁ ତା'ର ସମଗ୍ର ଆତ୍ମାକୁ ଗ୍ରାସ କରି ବସି ଥାଆନ୍ତେ । ଦିନେ ଦିନେ ମଝିଁ ରାତିରେ ଟ୍ରକର ଡାଲା ଖୋଲିବ ଧଡଧାଡ ହେଇ । ମାଲ୍ ଗୁଳଣ ହବ, ସେଇଟାଇ ତ ମାଲ୍ ଗୁଳଣ ହବାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ । ସକାଳ ହେଲା ବେଳକୁ ଟ୍ରକ ପାରହେଇ ଯାଇ ସାରିଥିବ ଜାମ୍‌ସୋଲା ଚେକ୍ ଗେଟ୍ ପୋଷ୍ଟ ।

ସେଠ୍ ରୋଷନ୍ ଲାଲ ଦିନେ କହିଥିଲେ, ପ୍ରକାଶର ଚେହେରା କୁଆଡେ ଖୁବ ସୁନ୍ଦର । ପୁଲିସ୍ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଲେ ଚମତ୍କାର ଜବାନ୍ ପୁଲିସ୍ ସବ୍‌ଇନସ୍‌ପେକ୍ଟର୍ ପରି ଦେଖାଯିବ । କାହାର ଜାଣିବାର ଜୋ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରକାଶ ପୁଲିସ୍ ସବ୍‌ଇନସ୍‌ପେକ୍ଟର୍ ନୁହେଁ ।

ତାହାହେଲେ କଣ ପ୍ରକାଶକୁ ନକଲି ପୁଲିସ୍ ସାଜି ଟ୍ରକରେ ଯିବାକୁ ହବ ଜାମ୍‌ସୋଲା ଘାଟ ଚେକ୍ ଗେଟ୍ ପାରି କରିଦବା ପାଇଁ ? ସେଠ୍ କୁହନ୍ତି ତା' ନହେଲେ ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ ପଇସା ଦେଇ କିଏ କାହିଁକି ବା' ପ୍ରକାଶକୁ ନୌକରୀ ଦବ କାଳେ କିଲୋ ଲୁହା କଣ୍ଟା ଆଉ ଭଙ୍ଗା କାଁଚ ତଉଲିବା ପାଇଁ ବସି ବସି ? ଏ କାମ ତ ଗୋଟାଏ ମୂଲିଆ ଆସାନ୍‌ରେ କରି ପାରିବ ।

ହକ୍ କଥା । ଆଇ. ଏସ. ସି. ପାଶ୍ କରି ସାରି ମେଡ଼ିକାଲ୍ କଲେଜ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତି ହେବା ପାଇଁ ଘୁସ୍ ଦେବାକୁ ପ୍ରକାଶ ବାପାଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କା ମାଗିଥିଲା । ବାପା କହିଥିଲେ, ମୁଁ ଟଙ୍କା ଗଛ ଲଗେଇ ନାହିଁ—ଟଙ୍କା ଗଛ ଉପରେ ଫଳେ ନାହିଁ । ଏକାଥରକେ ଓ୍ୟାଜିବ୍ କଥା, ଟଙ୍କା ଗଛ ଉପରେ ଫଳେ ନାହିଁ । କୌଣସି ମତେ କଳେବଳେ କୌଶଳେ, ଯମ ସହିତ ଅହର୍ନିଶି ଲଢ଼ୁଥିବା ଷାଠିଏ କୋଟି ଲୋକଙ୍କୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ଟଙ୍କାଟାକୁ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ପ୍ରକାଶ ବହୁବାର ମନେମନେ ଦୋହରେଇ ନେଇଛି ଏଇ କଥାଗୁଡ଼ାକ, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ତ କିଛି ହେଲେ ସମାଧାନ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ନିଜର ଅଜାଣତରେ ତା'ର ହାତ ଚାଲିଗଲା ନିଜର ସାର୍ଟ ପକେଟ୍‌କୁ ଏମ୍ପ୍ଲୋଏମେଣ୍ଟ୍ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ୍‌ର ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ କାର୍ଡ ଖଣ୍ଡିକର ଅବସ୍ଥିତି ଯାଞ୍ଚ କରିନେବା ପାଇଁ । ଅଛି—କାର୍ଡଟା ଅଛି । କାର୍ଡଟା କୌଣସି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତର ସୂଚନା ଦିଏ ନାହିଁ ବରଂ ନିଜକୁ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱମାନ ଓ ଅସହାୟ ପରିସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ତୀବ୍ର ଭାବରେ ସଚେତନ କରିଦିଏ ।

କିନ୍ତୁ କେତେଦିନ ଆଉ ଏମିତି ଘୂରି ବୁଲିବ ପ୍ରକାଶ । ଏଇ ତା'ର ବହୁ ପରିଚିତ ସହରରେ ହୁଏତ କଫି ବା ଚା' ଖାଇ ଖାଇ ଗପିବା ପାଇଁ, ନହେଲେ ଆଡ୍‌ଡା ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରଚୁର ଯାଗା ଅଛି । ଚେସ୍ କ୍ଲବ୍‌ରେ ଚେସ୍ ଖେଳି ମଧ୍ୟ ଅନେକ ବେକାର ସମୟ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଦିଆଯାଇ ପାରେ, ନହେଲେ ଦେଶବନ୍ଧୁ ଲାଇବ୍ରେରୀରେ···ଧୂତ୍—ସେଗୁଡ଼ାକ ଆଉ ପଢ଼ି ଲାଭ ନାହିଁ । ପିଲାଦିନେ ପ୍ରକାଶକୁ କୁହା ଯାଇଥିଲା ମହାପୁରୁଷ ମାନଙ୍କର ଜୀବନୀ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ, କିନ୍ତୁ ଆଜି ଯଦି ସେମାନେ କୌଣସି ଯାଦୁ ବଳରେ ଆଉ ଥରେ ଜୀବନ ପାଇ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଆସନ୍ତେ ତାହାହେଲେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସହସ୍ର ସହସ୍ର ପୃଷ୍ଠା ଧରି ବକ୍ତବ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନିଅନ୍ତେ ।

ସହରର ସେଇ ସବୁ ପରିଚିତ ସ୍ଥାନ ଯାହା ଦିନେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଥିଲା ଅବାରିତ ତାହା କ୍ରମେ କ୍ରମେ ତା' ପାଇଁ ନିଷିଦ୍ଧ ହେଇ ଗଲାଣି । ସେଠିକି ସବୁ ଗଲେ ତ ଅନ୍ୟୂନ ଛଅଟା ହାଫ୍ କପ୍ ଚା', ବଣ୍ଡଲେ ବିଡ଼ି, ନହେଲେ ଗୋଟାଏ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଚାର୍‌ମିନାର୍‌ର ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି । ବନ୍ଧୁମାନେ ମଧ୍ୟ କାଳକ୍ରମେ ବିରଳ ହୋଇ ଆସିଲେଣି । କଦବା କ୍ୱଚିତ୍ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଦେଖା ହେଇଗଲେ ଖାଲି ପଚାରନ୍ତି, କେମିତି ଅଛୁ ପ୍ରକାଶ, ଏକା ଥରକେ

ଆଉଟ୍ ଅଫ୍ ସାର୍କୁଲେସନ୍ ହୋଇଗଲୁ ଯେ ! ହାଃ ହାଃ କରି କହୁଥିଲା—ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ମନି ଡ୍ରାଇଭ୍ସ୍ ଆଉଟ୍ ଗୁଡ୍ ମନି ।

କିନ୍ତୁ ଏ ସବୁକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ମଝି ସିରାଜ୍ ଖାଁ ଏଇ ସହର ଭିତରେ ବୁଲୁଚି ଗୋଟାଏ ମଣିଷ ଖିଆ ବାଘ ପରି ଛକ ଛକି । ସେଦିନ ହଠାତ୍ ହମିଦ୍‌ର ଗ୍ୟାରେଜ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା ଆଉ ପ୍ରକାଶକୁ କହୁଥିଲା, "ପର୍‌କାଶ୍ ବାବୁ, ସିରାଜ୍ ଇମାନ୍‌ଦାର୍ କ ସାଥ୍ ଇମାନ୍‌ଦାରି କର୍‌ତା ହେ । କୋଇ ବେଇମାନ୍ ସିରାଜ୍‌କେ ମୁଠିଁ ସେ ଆଜ୍‌ତକ୍ ନିକଲ୍ ନେହିଁ ପାୟା ।" ପ୍ରକାଶ କେବଳ ଅବସ୍ଥାଟାକୁ ସମ୍ଭାଳି ନବା ପାଇଁ କହୁଥିଲା, "ଖାଁ ସାହେବ୍, ନୌକ୍‌ରି ଅଭିତକ ମିଲା ନେହିଁ, ମିଲ୍‌ନେସେ ଆପକା ରୁପିୟା ପାଇ ପାଇ ଚୁକାଦେଙ୍ଗେ ।"

ସିରାଜ୍ ତା'ର ରୁପା ଗୋବଲଗା ଲଠିଟାକୁ ଥରେ ଦୁଇଥର ମାଟି ଉପରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେଇ ଥରେ କେବଳ ଚାହିଁଥିଲା ପ୍ରକାଶକୁ ଓ କହିଥିଲା, "ଠିକ୍ ହାୟ" । କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ପ୍ରକାଶ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲା ହମିଦ୍ । ତା' ହାତରେ ଥିଲା ଗୋଟାଏ ଗାଡ଼ିର ହାଣ୍ଡେଲ୍ ଆଉ ତା'ର ଦେହ ସାରା ଝାଳରେ ଭିଜି ଯାଇ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା ଯେମିତି କେହି ପହିଲ୍‌ମାନ ସର୍କସର ରିଙ୍ଗ୍ ଭିତରକୁ ଆସିବା ଆଗରୁ ଖୁବ୍ ତେଲ ଦେଇ ଦେହକୁ ମର୍ଦ୍ଦନ କରେଇ ନେଇଛି । କିନ୍ତୁ ସବୁଠି ତ ହମିଦ୍ ନଥିବ । ପ୍ରକାଶ ଏଇ ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କୁ ହାଡ଼େ ହାଡ଼େ ବୁଝେ ।

ପ୍ରକାଶ ସେଦିନ ଲୁହା ପାଢିଆ ଖଟ ଉପରେ ଚିକିଏ ଆଉଜି ପଡ଼ିଥିଲା । ଗୋଟାଏ ତେଲ ଚକଟା ତକିଆ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ଦେଇ ଓ ଖଣ୍ଡେ ବଡ଼ରେ ନଆଁ ଲଗେଇ ଅହେତୁକୀ ଭାବରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା କାଠର କଡ଼ିକୁ ଯାହା ଉପରେ ଗ୍ରୁଉଣୀ ହୋଇଛି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଆସ୍‌ବେସ୍‌ଟସ୍ ସିଟ୍ । ସାପକାତି ପରି ଗ୍ରୁପିଗ୍ରୁପିକା ।

ପ୍ରକାଶ ଏଇ ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କୁ ହାଡ଼େ ହାଡ଼େ ବୁଝେ ।

ଖାଁ ସାହେବ, ହୁଁ ଖାଁ ସାହେବ । ସେମାନେ ସିରାଜ୍ ହୁଅନ୍ତୁ, ହାଫିଜ୍ ହୁଅନ୍ତୁ ନହେଲେ ମୁଜିବର୍ ହୁଅନ୍ତୁ, ସମସ୍ତେ ଖାଁ ସାହେବ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଦେହରେ ଛ'ସାତ ମିଟର୍ କପଡ଼ାର ପାଇଜାମା, ଆଣ୍ଠୁ ତଳକୁ ଅନେକ ଝୁଲି ଆସିଥିବା କମିଜ୍, ଅଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବି ଆସି ଦେହରେ ଚପି

ହୋଇ ବସିଥିବା ଓ୍ୱେଷ୍ଟ କୋଟ ପର ଫତେଇ ଓ ସେ ଫତେଇର ଅସଂଖ୍ୟ ପକେଟ୍ ଭିତରୁ କୌଣସି ଏକ ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ଥାନରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଓ୍ୱେଷ୍ଟ୍‌ଏଣ୍ଡ ଘଡ଼ି ଯାହାର ସାଧା ଡାଏଲ୍ ଉପରେ ବା'ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଙ୍କ ଲେଖା ରହିଥାଏ ରୋମାନ୍ ହରଫ୍‌ରେ । ତାଙ୍କର ଏଇ ଘଡ଼ିଟା ନିତାନ୍ତ ଦରକାର । ପ୍ରତିଟି ସେକେଣ୍ଡ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ହୋଇ ଚାଲି ଚାଲି ମିନିଟ୍, ଘଣ୍ଟା ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି । ସପ୍ତାହମାନେ ମିଶିଯାଇ ମାସ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ଓ ତା'ପରେ ଆସିଯାଏ ଖାଁ ସାହେବ୍ ମାନଙ୍କର ସୁଧ ଆଦାୟ କରିବାର ଦିନ ।

ସେଦିନ ଖାଁ ସାହେବ୍‌ମାନେ ଚାଲନ୍ତି ପହିଜ କାଟି, ତେଲଦିଆ ନିଶ ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଇଥାଏ ତିଖ ହୋଇ ଯେମିତି ନାକ ଦୁଇପଟେ ଦୁଇଟି ଚନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଧନୀ । ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଗିଲ କରା ପଗଡ଼ିର ବନାତ ଉଠିଥାଏ ଯେମିତି କାଠ୍ ବାହିନୀର ସୁବେଦାର୍ । ଖାଁ ସାହେବ୍‌ର ଚାଲିରେ ମିର୍ଜାପୁର ପରି ଗ୍ରେଟ ସହରର ବଜାର୍ ତଫାତ୍ ହୋଇଯାଏ ।

ପ୍ରକାଶ ସେତେବେଳେ କଅଁଳା ବାଳୁଙ୍ଗା ପରି ଏତେ ଟିକେ ପିଲା । କେତେ ବା ତା'ର ବୟସ ହବ । ଦଶ କି ଏଗାର । ସେ ସେତେବେଳେ କେବଳ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଚାହିଁ ରହୁଥିଲା ଏଇ ଖାଁ ସାହେବ୍‌ମାନଙ୍କୁ ।

ଏମାନଙ୍କ ଘର କୋଉଠି ? ଏମାନେ କାହିଁକି ଏମିତି ଗୋଟା ବସା ଚଟାଏ ଉଷର ଲାଠି ନେଇ ଦିନ ସାରା ବଜାର, କଚେରୀ ଆଉ ଅଫିସ୍ ପିଣ୍ଡାରେ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ପାହୁଣ୍ଡ ପକେଇ ଚାଲନ୍ତି ? ସେମାନଙ୍କ ଚାଲିରେ ସିମିଣ୍ଟ୍ ପିଣ୍ଡା ମଚ୍ ମଚ୍ ଡାକେ ।

କିନ୍ତୁ ପୁଣି କୁଆଡେ ହଠାତ୍ ଉଭାନ୍ ହୋଇଗଲା ଏ ଖାଁ ସାହେବ । ଆଉ ସେଇ ଆପେଲ୍ ପରି ନାଲି ପଡ଼ି ଆସୁଥିବା ପଞ୍ଝୁହିତା ମର୍ଦ୍ଦର ମୁହଁ ପାଖରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା ଆଉ ଜଣେ ଲୋକ ଯିଏ ଦୀର୍ଘତନୁ, ଶୀର୍ଣ୍ଣ, ପଞ୍ଜରସାର । ମୁହଁଯାକ ବେଲ ଗଛର କଣ୍ଟା ପରି ମୁନିଆଁ ମୁନିଆଁ ଦର ପାଚିଲା ରୂଢ଼ । ସବୁବେଳେ ମୁହଁରେ ଗୋଟାଏ ଅସହାୟ ଆଉ ସବୁକିଛି ହରେଇ ଦେଇଥିବା ଭାବ ।

ନିବାରଣ ଦା' ।

ନିବାରଣ ହାଲ୍‌ଦାର୍ । ମିର୍ଜାପୁର୍ ଏସ୍. ଡି. ଓ. ଅଫିସ୍‌ର ପୁରାତନ ନାଜିର୍ ।

ସେହି ନାଁରେ ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଆଉ ଡାକନ୍ତି ମଧ୍ୟ । ଆଃ ! ଯାଉ ନ'ଟା ବଜାଟା ହେଲେ କି ଅସହାୟ ଭାବରେ ନିବାରଣ ଦା' ମିର୍ଜାପୁର ସ୍ୟାନେର ଘାଟ୍ ବୁଲେ । ଗଣକାର ହାତ ଘଡ଼ି ଦୁଇଟା ହାତ ଝୁଲି ପଡ଼ିଥାଏ ତଳକୁ ଓ ଦୁଇଟା କ୍ଳାନ୍ତ ପାଦ ପଡ଼ୁଥାଏ ଏଠି ସେଠି । କେତେବେଳେ କେତେବେଳେ ନିବାରଣ ଦା' ଗୋଟାଏ ବରଗଛ ଗଣ୍ଡିରେ, ଗୋଟାଏ ଲାମ୍ପ୍ ପୋଷ୍ଟରେ ନହେଲେ ପାନ ଦୋକାନର ଟିଣ କ୍ୟାବିନ୍ ଉପରେ ଭରା ଦେଇ ଠିଆ ହେଇ ରହିଥାଏ ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ । ଯେପରି ତା'ର ବର୍ତ୍ତମାନ, ଅତୀତ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ସବୁ କିଛି ସମାହିତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଏକ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ । ନିବାରଣ ଦା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଅସଂଖ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ର ସ୍ଥିର ହୋଇ ଦେଖୁଥାଆନ୍ତି ନିବାରଣ ଦା'ର ଏଇ ପ୍ରସ୍ତରୀଭୂତ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କୁ ।

କିନ୍ତୁ ସକାଳେ ନିବାରଣ ଦା' ଥିଲା ଅନ୍ୟ ଏକ ମଣିଷ । ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ଉଠି ସ୍ନାନାଦି ଶେଷ କରି ଗାୟତ୍ରୀ ଜପୁଥିଲା, ମଙ୍ଗଳାଷ୍ଟକ ଶ୍ଳୋକ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ବୋଲି ବୋଲି ଦେବାର୍ପଣ ପାଇଁ ପୂଜା ଫୁଲ ଧରି ଯାଉଥିଲା ଶିବ ମନ୍ଦିରକୁ । ଅଫିସ ବାହାରିଲା ବେଳକୁ ବେକ ପାଖର ଶେଷ ବୋତାମଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତର୍ପଣରେ ବନ୍ଦ କରି ରଖୁଥିଲା ।

ସେ' ସମୟର ଏଣ୍ଟ୍ରାନ୍ସ ପାସ୍ । ଇଂରାଜୀରେ ଏକାଥରକେ ଦୋରସ୍ତ । ଡାହାଣକୁ ଢଳେଇ ଢଳେଇ ହସ୍ତାକ୍ଷର ଆଉ ବନାନ୍ କି ବ୍ୟାକରଣଗତ ଭୁଲ୍ ବାଛିବାକୁ ନାହିଁ । ନାଜର୍ ! ଏସ୍.ଡି.ଓ. ଅଫିସର ଖାଜାଞ୍ଚି । ସବୁଯାକ ଟଙ୍କା ପଇସା ହୁଏ ସେଇଠି । ତା'ର ହୁକୁମରେ ଟ୍ରେଜେରୀର ମୋଟା ମୋଟା ଲୁହା ରେଲିଂର ଗାରଦ ଖୋଲିଯାଏ ଝଣ ଝଣ ହୋଇ । ଟ୍ରେଜେରୀକୁ ଜଗିଥିବା ବନ୍ଧୁକଧାରୀ ଗାର୍ଡ଼ ବୁଟ୍‌ରେ ବୁଟ୍ ଠକ୍ ଠାକ୍ ବାଡେଇ କଡ଼ା ସଲାମ୍ ଠୁକେ । ଟ୍ରେଜେରୀ ଅଫିସର୍ ନାଁକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚଉକୀରେ ବସି ରହି ଅଳସରେ ସିଗାରେଟ୍ ଖାଉ ଥାଆନ୍ତି ।

ଗୋରା ସାହେବ ଡାକେ, ନାଜର୍ କୋ ବୋଲାଓ । ନିବାରଣ ଦା' ହରେକ୍ ରକମ୍‌ର କାଗଜ ଆଉ ରେଜିଷ୍ଟର୍ ଧରି ଯାଆନ୍ତି ଗୋରା ସାହେବ କୋଠିକୁ । ପର୍ଦ୍ଦା ଠେଲି ସାହେବର ଖାସ୍ କାମରାକୁ ପଶିବା ଆଗରୁ ଖଣ୍ଡେ ବିଡ଼ିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ସେ ଦୁଇ ପୁଲା ଟାଣି ନେଇ ମୁଖ ନିସୃତ ଧୂଆଁକୁ ହାତ ଦେଇ ପବନ ସହିତ ମିଶେଇ ଦିଅନ୍ତି । ନିଜ ପୋଷାକକୁ ଥରେ

ଦୁଇଥର ଖୁଣ୍ଟି ନିଅନ୍ତି । ଜାମିଜ୍‌ଟାକୁ ଥରେ ଦୁଇ ଥର ସାଉଁଳେଇ ନିଅନ୍ତି ଆଉ ବେକ ପାଖର ବୋତାମ ଉପରେ ଥରେ ଦୁଇଥର ହାତ ବୁଲେଇ ନିଅନ୍ତି । ହାଁ ! ସବୁ ଠିକ୍ ଅଛି ।

ପର୍ଦ୍ଦା ଆଡ଼େଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଲା ବେଳକୁ ଗୋରା ସାଇବ ଚଉକି ଉପରେ ବସି ଗୋଡ଼ ଦିଟାକୁ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଲମ୍ବେଇ ଦେଇ କ'ଣ ଗୋଟାଏ କାଗଜ ଦେଖୁ ଥାଆନ୍ତି । ନିବାରଣ ଦା' ଠିଆ ହୋଇ ରହନ୍ତି ବଶମ୍ବଦ ପରି । ନିବାରଣ ଦା' କାଗଜ ଖସ ଖସ କରନ୍ତି, ପକେଟରୁ କଲମ କାଢନ୍ତି, ନ ହେଲେ ଜୋର ହେଲେ ଖଙ୍କି କାଶ ଦିଅନ୍ତି । ସାହେବ୍ ବୁଝନ୍ତି ନାଜର୍ ଆସିଛି ।

ତା'ପରେ ନାଜର୍ କାଗଜ ପରେ କାଗଜ, ରେଜିଷ୍ଟାର୍‌ର ପତ୍ରା ପରେ ପତ୍ରା ଓଲଟେଇ ଚାଲନ୍ତି ଆଉ ଡାହାଣ ହାତର କାଣି ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ଦସ୍ତଖତ କରିବା ଜାଗା ଦେଖେଇ ଦିଅନ୍ତି ଆଉ ସାହେବ ମାରି ଚାଲନ୍ତି ଦସ୍ତଖତ ପରେ ଦସ୍ତଖତ ।

ଶେଷରେ ପଚାରନ୍ତି, ସବ୍ ଠିକ୍ ହାୟ ?

ନିବାରଣ ଦା' କୁହନ୍ତି, ହଜୁର୍ !

ସେ ଦିନର, ସପ୍ତାହର ବା' ମାସକର ଟ୍ରେଜେରି ହିସାବ ସବ୍ ଠିକ୍ ହାୟ !

କିନ୍ତୁ ନିବାରଣ ଦା' ସବୁ ହିସାବ କ'ଣ ପ୍ରକୃତରେ ଠିକ୍ ଥାଏ ? ଯଦି ଠିକ୍ ଥାଏ ତାହା ହେଲେ ପ୍ରତି ମାସର ପହିଲାରେ ସେଇ ଖାଁ ସାହେବ ତମ ଅଫିସ ଚୌକି ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ତା'ର ନିଶ ମୋଡେ କାହିଁକି ? ଆଉ ତମେ ଟେବୁଲ୍ ଡ୍ରୟାର୍ ଖୋଲି ତାକୁ ପ୍ରତି ଥର ନୋଟ୍ ବଢେଇ ଦିଅ କାହିଁକି ?

ପ୍ରକାଶ ତା'ର ମାତ୍ର ଦଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଥିଲା ଏ ଘଟଣାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ।

ପ୍ରକାଶ ସହିତ ନିବାରଣ ଦା'ର ପରିଚୟ ଥିଲା ଏକାନ୍ତ ଆକସ୍ମିକ । ସେଦିନ ପ୍ରକାଶ ସଂଧ୍ୟା ପରେ ଫେରୁଥିଲା କଟେଗଳି ହତା ଭିତର ଦେଇ । କିଏ ଜଣେ ବିରାଟ ଚିତ୍କାର କରି ପାଟି କରି ଉଠିଥିଲା, ହଲ୍ଟ୍ ହୁକୁମଦାର୍ । ଚମକି ପଡ଼ିଥିଲା ପ୍ରକାଶ କିନ୍ତୁ କଣ କହିବାକୁ ବା' କଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସେ ବିଷୟରେ ପ୍ରକାଶର ସାମାନ୍ୟତମ ଧାରଣା ନଥିଲା ।

ତା'ପରେ ଯାହା ଘଟିଲା ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା । ମାଛ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଦୈତ୍ୟ ପରି ଦୌଡ଼ି ଆସିଥିଲା ଟ୍ରେଜେଷ୍ଟର ସେଣ୍ଟି, ଗୋଟାଏ ବେୟୁନେଟ୍ ଉଦ୍ୟତ ବନ୍ଧୁକ ଧରି । ପ୍ରକାଶର ରକ୍ତ ବରଫ ପରି ଶୀତଳ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ପ୍ରକାଶକୁ ଯେଉଁ ହାତ ଗୁଡେଇ ଧରି ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ବିପଦରୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ଦେଇଥିଲା ତା' ଥିଲା ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କର । ନିବାରଣ ଦା' ଏକ ସ୍ଖଳିତ ଜିହ୍ୱାର ଅସ୍ଫୁଟ ଶବ୍ଦରେ କୌଣସି ମତେ କହୁଥିଲେ, 'ଖବରଦାର ଜବର୍, ମୁଁ ନିବାରଣ' । ଉଦ୍ୟତ ବେୟୁନେଟ୍ ଅବନତ ହେଲା ଓ ଜବର ଝିଟମତ ଦରବାଶୀ କାଇଦାର ସଲାମ୍ ଠୁକିଲା ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ କେବଳ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଥିଲା । କିଏ ଏହି ପରଦୁଃଖ କାତର ପ୍ରୌଢ଼ ଯିଏ ତାକୁ ଏହି ବିପନ୍ନ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆଶ୍ରୟ ଦେଲେ ? ତଥାପି ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କର ଉଷ୍ମ ପାପୁଲି ପ୍ରକାଶର କାନ୍ଧ ଉପରେ ଅଶ୍ରିତ ଥାଏ । ଯେମିତି ତା'ର କାନ୍ଧ ଉପରେ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କର ସମୁଦାୟ ଶରୀରର ଭାର ଆଶ୍ରିତ ।

ନିବାରଣ ଦା' ପଚାରିଲେ, ପଢ଼ୁଛ ?

: ଆଜ୍ଞା ହଁ ।

: କୋ' କ୍ଲାସ୍ ହେଲା ?

: କ୍ଲାସ ସେଭେନ୍ ।

ନିବାରଣ ଦା' କାହିଁକି କେଜାଣି ଅହେତୁକ ଭାବରେ ହସି ଉଠିଲେ ।

: କହିଲ ବାଳକ, ମୁଁ ପୁଞ୍ଜାଏ ମାଛ ଧରିଲି । ଇଂରାଜୀ କଣ ହେବ ?

: ଆଇ କଟ୍ ଏ ସୋଲ୍ ଅଫ୍ ଫିସ୍ ।

: ବାଃ, ବାଃ—କବାଟ ଦରଆଉଜା ଥିଲା ।

: ଦ ଡ଼ୋର୍ ଓ୍ୟାଜ୍ କେପ୍ଟ ଆଜାର୍ ।

ତା'ପରେ ଯାହା ହେଲା ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା । ଅକସ୍ମାତ୍ ନିବାରଣ ଦା' ପ୍ରକାଶକୁ ଅବଲୀଳା କ୍ରମେ ଟେକି ନେଇ ତାକୁ କାନ୍ଧ ଉପରେ ବସେଇ ନେଲେ ଓ ବୁଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ କହି କହି, ଦ ଷ୍ଟାର୍ ଅଫ୍ ମିର୍ଜାପୁର—ଦ ଷ୍ଟାର୍ ଅଫ୍ ମିର୍ଜାପୁର । ସେଇ ଏକା କଥାର ପୌନଃପୌନିକ ଉଚ୍ଚାରଣ ।

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମିର୍ଜାପୁର ବଜାରର ଲୋକମାନେ ଏକ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଦେଖିଲେ । ମାତାଲ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କ କାନ୍ଧ ଉପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିପନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ବସି ରହିଛି ଗୋଟିଏ କିଶୋର ଓ ସେହି ଏକା କଥାର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରି କରି ନିବାରଣ ଦା' କୈଶ ସ୍ମରଣରେ କୁଆଡେ ବାହାରିଛନ୍ତି କେଜାଣି । ଏହି ଏକକ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ସେଦିନ ଥିଲା ଏକାଧାରରେ କରୁଣ ଓ ହାସ୍ୟୋଦ୍ଦୀପକ ।

କିନ୍ତୁ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କୁ ବା' ବାରଣ କରିବ କିଏ ? ନିବାରଣ ଦା' କେବେହେଲେ ତହବିଲ୍ ତୋଷରପାତ୍ କରି ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଖାଁ ସାହେବଙ୍କୁ ଦବାକୁ ଯାହା ତହବିଲ୍‌ରୁ କାଢି ନେଇଛି ତା' ପୁଣି ତା'ର ପର ମାସର ଦରମାରୁ ଭରଣା କରି ଦେଇଛି । ସାରା ବଜାରରେ ନିବାରଣ ଦା'ର ଭାଳ ବାଙ୍କା । କେବେ କାହାକୁ ମନା କରି ନାହିଁ । ପୁଣି ଥରେ ଋତୁବର୍ତ୍ତି ମୁହଁରେ ବଜାର ଥିଲା ଧରି ଆସି ଠିଆ ହୋଇ କହିଛି, ଆରେ ଈଶ୍ୱର ତୋ'ର ସବୁ ଟଙ୍କା ଆର ମାସରେ ଶୁଝି ଦେବି । କିନ୍ତୁ ସେଥର ସେଉଁ ଦିନ ଗନ୍ଧର୍ବ ମହାନ୍ତିର ଜୋର୍ଣ୍ଣ ବେଦ ଉପରୁ ଉଠି ଯାଇଥିଲା ଝିଅକୁ ସୁନା ଖଣ୍ଡୁ ଦିଆଯାଇ ପାରିନାହିଁ ବୋଲି ସେଦିନ ମିର୍ଜାପୁରର ଲୋକ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଠାବ କରିଥିଲେ ଦେଶୀ ମଦ ଭାଟିରେ ଆଉ ସେଇ ଗଡ଼ ଗଡ଼ ହେଜେରି ଖୋଲି ନିବାରଣ ଦା' ସରକାରୀ ତହବିଲ୍‌ରୁ ଗଣି ଦେଇଥିଲା ଠନ୍ ଠନ୍ ସ୍ମରଣିହ ପଞ୍ଚମ ଜର୍ଜ ମାର୍କା ଟଙ୍କା । ପରେ ପରେ ଗନ୍ଧର୍ବ ମରିଗଲା ଓ ସରକାରୀ ତହବିଲ୍‌ର ସେଇ ଟଙ୍କା ଆଉ ପରିଶୋଧ କରି ପାରି ନଥିଲା ନିବାରଣ ଦା' ।

କଥା ଜଣାପଡ଼ିଲା ପରେ ସାହେବ ଆଗରେ ବ୍ରେକ୍‌ଡାଉନ୍ ମାନି ଯାଇଥିଲା ନିବାରଣ ଦା', ହଜୁର ଆମ ଜାତିର ଝିଅଟାଏ ବାହା ହୋଇ ପାରୁ ନଥିଲା । ମୁଁ ତହବିଲ୍‌ରୁ ଟଙ୍କା କାଢି ଦେଇ ଦେଇଛି, କସୁର୍ ମାଫ୍ କରାଯାଉ । ସାହେବ କହିଥିଲେ ଠିକ୍ ଅଛି । ଏ ଟଙ୍କା ତମ ପ୍ରଭିଡେଣ୍ଟ ଫଣ୍ଡରୁ କଟାଯିବ । କିନ୍ତୁ ସାହେବ ଜାଣେ ନିବାରଣ ଦା'ର ପ୍ରଭିଡେଣ୍ଟ ଫଣ୍ଡ ଘରଟିରେ ଟଙ୍କାର ପରିମାଣ ସବୁବେଳେ ଶୂନ ।

ସେଇ ପ୍ରଥମ ପରିଚୟରୁ ନିବାରଣ ଦା' ଆଉ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକୃତରେ ବନ୍ଧୁ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ସମୟ ପାଇଲେ ପ୍ରକାଶ ଦଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲା ନିବାରଣ ଦା' ପାଖକୁ ଆଉ ସେଠି ପେଟେ ଜଳଖିଆ ଖାଇ ପ୍ରକାଶ ଶୁଣୁଥିଲା ରଘୁବଂଶ ବା ମେଘଦୂତର ଶ୍ଳୋକାବୃତ୍ତି ନହେଲେ ମାର୍ଚ୍ଚାଣ୍ଟ ଅଫ୍

ଭେନସ୍‌ରେ ଫୋର୍ସିଆର ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ଗ୍ରନ୍ଥ । ନହେଲେ ସହଜରେ ଗଣିତ କରି ପାରିବାର ମ୍ଳାବନ୍ତ ସୂତ୍ର ।

ଆଜକାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ନିବାରଣ ଦା' ମାତାଲ ହୋଇଗଲେ ପ୍ରକାଶକୁ ଭୟ ଲାଗେ ନାହିଁ । ନିବାରଣ ଦା' ଆକଣ୍ଠ ପିଇସାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକାଶ ଅପେକ୍ଷା କରେ ତା' ପରେ ତାଙ୍କୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ନେଇ ପ୍ରାୟ ତାଙ୍କ ଘରେ ଛୁଡ଼ି ଦେଇ ଆସେ ।

କିନ୍ତୁ ସେ'ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଅକସ୍ମାତ୍ ନିବାରଣ ଦା' ଉଭାନ୍ ହୋଇଗଲେ କୁଆଡ଼େ ? ପ୍ରକାଶ ମିର୍ଜାପୁରର ସମ୍ଭବ ଅସମ୍ଭବ ସବୁ ଜାଗାରେ ଖୋଜ ନେଇଛି । କିନ୍ତୁ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ନିବାରଣ ଦା' ? ଯେଉଁଠି ଗୋଟାଏ କାହିଁ କେଉଁ କାଳର ବରଗଛ ଆସନ ଜମେଇ ବସିଛି ପ୍ରାୟ ଅଧ ଏକର ଯାଗାରେ ତାରି ପାଖ ଦେଇ ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଆସୁ ଆସୁ କିଏ ଜଣେ ତାକୁ ଯେମିତ ଡାକିଲା ପ୍ରକାଶ, ଏଇ ପ୍ରକାଶ !

ପ୍ରଥମେ ଚମକ ପଡ଼ିଥିଲା ପ୍ରକାଶ, କିନ୍ତୁ ନିବାରଣ ଦା'ର କଣ୍ଠସ୍ୱର କ'ଣ ଭୁଲ କରି ପାରେ ପ୍ରକାଶ । ବରଗଛ ମୂଳର ଘନ ଅନ୍ଧାର ଭିତରକୁ ଖୁବ୍ ନିରେଖେଇ ଚାହିଁଥିଲା ପ୍ରକାଶ । ସତକୁ ସତ ନିବାରଣ ଦା' ସେଠି ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛି । ପ୍ରକାଶ ନିବାରଣ ଦା' ପାଖକୁ ଯାଇ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ସେଇ ଘନ ଅନ୍ଧାରରେ ମିଶିଗଲା । ଆଜି କ'ଣ ଅନେକ ବେଶି ପିଇ ଦେଇଛି ନିବାରଣ ଦା' ? ନହେଲେ ଏଠି ଏମିତି ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛି କାହିଁକି ?

ନିବାରଣ ଦା' କଣ୍ଠ ଥିଲା ଶଙ୍କା ବିଜଡ଼ିତ । ମୁଁ ତିନ ମାସ ହେଲା ଖାଁ ସାହେବ ମାନଙ୍କର ସୁଧ ଦେଇ ପାରିନାହିଁ ପ୍ରକାଶ । ଦିନରେ ସାହେବ ଡ଼ରରେ ସେମାନେ ଅଫିସକୁ ଯାଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି ଅଥଚ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ମତେ ସହରର ଗଳି କନ୍ଦି ଖୋଜି ବୁଲୁଛନ୍ତି ।

ସେଦିନ ଅନେକ କମ ପିଇଥିଲା ନିବାରଣ ଦା' । ସେମାନେ ଭାଟି ପାଖରେ ଜଗି ରହିଛନ୍ତି ଆଉ ତା' ଛଡ଼ା ବେଶି ପିଇଦେଲେ ସେମାନଙ୍କର ମୁକାବିଲା କରିବ କେମିତି ଏଇ ଲୁଚକାଳି ଖେଳରେ । ଆଜି ପ୍ରଥମ କରି ଦେଖିଲା ପ୍ରକାଶ ଏଇ କପର୍ଦ୍ଦକଶୂନ୍ୟ ନିବାରଣ ଦା' ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କୁ ଲୁଚି ଲୁଚି ଆତ୍ମଗୋପନ କରୁଛି ।

ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଦୁଇଜଣ ଖାଁ ସାହେବ ସେମାନଙ୍କର ପାଖ ଦେଇ ରାସ୍ତା ଉପରେ ମଚ୍ ମଚ୍ ପାହୁଲ ପକେଇ ଏପଟ ସେ'ପଟ ଅଟେନଇ ଚାଲିଗଲେ । ନିବାରଣ ଦା'ର ହାତର ମୁଠା ପ୍ରକାଶର ବାହୁ ଉପରେ ଶକ୍ତ ହୋଇ ଆସିଥିଲା ଆସନ୍ନ ବିପଦର ଆଶଙ୍କାରେ ।

ଖାଁ ସାହେବମାନେ ଚାଲିଗଲେ । ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ ତାଙ୍କର ସାଧା ପଗଡ଼ିର କୁଞ୍ଚ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ ଅନେକ ଦୂରକୁ । ବେଶ୍ କିଛି ଦୂର ଯିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ବାହାରିଲା ପ୍ରକାଶ । ସେମାନେ ମାଛ ମାର୍କେଟର ମୋଡ଼ ବୁଲିଗଲେ, ଏଥର ନିବାରଣ ଦା'ର ଘରକୁ ଯିବାର ରାସ୍ତା ପରିଷ୍କାର ।

ଏକାଥରକେ ଧଇଁ ସଇଁ ହୋଇ ଦୌଡ଼ି ଆସିଥିଲା ପ୍ରକାଶ ନିବାରଣ ଦା'ର ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀକୁ । ଆଉ କହିଥିଲା, ନିବାରଣ ଦା' ମୁଁ ନିଜେ ଦେଖିଛି ସେମାନେ ମାଛ ମାର୍କେଟ ମୋଡ଼ ବୁଲି ଗଲେଣି, ଆଉ ଥରେ ଏ ପଟକୁ ଆସିବାର ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ—ଆସ ଏଇଥର ମୁଁ ତମକୁ ନେଇ ଘରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସେ । ପ୍ରାୟ ନିବାରଣ ଦା' ହାତ ଧରି ବାହାରକୁ ଟାଣି ଆଣି ତରତରରେ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ପ୍ରକାଶ ।

ସେମାନେ ନିବାରଣ ଦା'ର ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇ କବାଟ ବାଡ଼େଇ ଥିଲେ ଓ ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ହୋଇ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିବା ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କବାଟ ଖୋଲିଥିଲେ । କବାଟକୁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ଆଃ ! କି ଶାନ୍ତି । ଆଜିର ରାତିଟା ଯେମିତି ବଞ୍ଚିଗଲା ମଣିଷ । ସେହିପରି ଅନୁଭବ ମନେ ହୋଇଥିଲା ପ୍ରକାଶର ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

ରାତି ବେଶ୍ ବିଳମ୍ବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ନିବାରଣ ଦା' ପ୍ରତି ରାତିରେ ଫେରିବା ପରେ, ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ମତେ ଗଣ୍ଡେ ଖୁଆଇ ଦେଇ ବିଛଣାରେ ଶୁଆଇ ପକେଇବା ଥିଲା ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନିତ୍ୟନୈମିତ୍ତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଆଜି ବି ଠିକ୍ ସେଆ ହେଲା । ମଦର ନିଶାରେ ଆହୁରି ଢଳେଇ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବାର ବାଢ଼ି ବସିଲେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ । ଲୋକଟା କୌଣସି ମତେ କିଛି ଖାଇ ନେଲେ ଯାଏ । ଖାଇବାର ବଢ଼ା ସରିବା ପରେ ପ୍ରକାଶ ଘରକୁ ଫେରିବାକୁ ବସିଲା । କବାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳେଇ ଦବାକୁ ଆସୁ ଆସୁ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, ପ୍ରକାଶ ତମ ଯୋଗୁ ମୋ'ର ଏ ସଂସାର ଏ ଯାଏ ବଞ୍ଚିଛି ଯାହା !

ପ୍ରକାଶ ବାହାରକୁ ଯିବା ପାଇଁ କବାଟ ଖୋଲିଲା । କିନ୍ତୁ ସେଇ ଖୋଲା କବାଟକୁ ପୁଣି ପୁଣି ଆବୋରି ବସି ଯିଏ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲା ସିଏ ହେଉଚି ଖାଁ ସାହେବ । ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ଖୋଲା କବାଟ ଆଉ ବନ୍ଦ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ କାରଣ ଗୋଟାଏ କବାଟ ଉପରେ ଖାଁ ର ଲୌହ ଶକ୍ତ ମୁଠିର ଚାପ ପଡ଼ି ଯାଇ ସାରିଥିଲା । ପ୍ରକାଶ ଓ ନିବାରଣ ଦା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ହଠାତ୍ ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲେ ।

କାହାରି ଅନୁମତି ମାଗିବା ଦରକାର ପଡ଼ିନାହିଁ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ଖାଁ ସାହେବ ଓ ତା' ପଛେ ପଛେ ଆଉ ଜଣେ ।

ସେତେବେଳକୁ ନିବାରଣ ଦା' ଆସି ଖାଇ ବସିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଦୁଇଜଣ ଦୈତ୍ୟ ପରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ଏଇ ସୁଧଖୋର ଦାନବ ଦୁଇଜଣ ।

ସବୁଆଡ଼େ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ।

କାହା ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ ।

ଆଉ ମାହାଳ ପିଣ୍ଡାରୁ ନିବାରଣ ଦା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପ୍ରକାଶ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ବଜ୍ରପାତର ଅପେକ୍ଷାରେ ।

ପୁସ୍ତୁ ଭାଷାର କର୍କଶ ଗଳାରେ ଭଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା ହିନ୍ଦୀରେ କହିଲା ଖାଁ ସାହେବ, ସୁଅର୍ କା ବଚା, ହମ୍ ଲୋଗୋଁକୋ ଘୁମାୟା ସାରେ ତିନ୍ ମହିନା ।

ଭାତ ଥାଳି ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ଝୁଙ୍କେଇ ବସିଥାନ୍ତି ନିବାରଣ ଦା' । ତା'ପରେ ଯାହା ଘଟିଲା ତା' ଅବିଶ୍ୱାସ୍ୟ !

ହଠାତ୍ ଖାଁ ସାହେବର ଠେଙ୍ଗାର ଗୋଟାଏ ଶକ୍ତ ପାହାର ବସିଲା ନିବାରଣ ଦା'ର ମୁଣ୍ଡରେ ଓ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ନିବାରଣ ଦା'ର ଧଳାବାଳର କେଉଁ ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ଥାନରୁ ତାଜା ରକ୍ତ ବହି ଆସିଲା ତା'ର କପାଳ ଓ ଚିବୁକ ଦେଇ ତଳକୁ ।

ନିବାରଣ ଦା' ଚିତ୍କାର କରି ନାହିଁ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ । ସେ' କେବଳ ତା'ର ଦୁଇ ହାତର ଆଙ୍ଗୁଳି ଦେଇ ରକ୍ତ ତକ ସଂଗ୍ରହ

କରିନେଲା ଓ ରକ୍ତ ସବୁ ପିଇନେଲା କୌଣସି ତୃଷାର୍ତ୍ତ ପଥିକ ରାସ୍ତା କଡ଼ର ପାଣି ପାତ୍ରରୁ ପାଣି ପିଇଦେବା ପରି ।

କ୍ଷୀଣବଳ, ବିଧ୍ୱସ୍ତ ସ୍ନାୟୁ, ଭଗ୍ନ ମନୋରଥ ନିବାରଣ ଦା' କ'ଣ ତା'ର ନିଜର ଉଷ୍ମ ରୁଧିର ପାନ କରିଯାଉଥିଲା ନିଜର ସାରା ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ନ୍ୟୂନବୋଧ ଓ ଆତ୍ମଗ୍ଲାନିର କ୍ଷତିପୂରଣ କରିବାକୁ ।

ପ୍ରକାଶର ରୁମ ସବୁ ଟାଙ୍କୁରି ଉଠିଥିଲା । କୌଣସି କଥା ନକହି ଦୁଇଜଣଯାକ ଖାଁ ସାହେବ ଆସିଥିବା ଦୁଆର ଦେଇ ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ । ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ପରିକଳ୍ପିତ ଯୋଜନା ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ।

ନିବାରଣ ଦା' ତଥାପି କ୍ଷତର ରୁଧିରକୁ ପରମ ତୃପ୍ତିର ସହିତ ପାନ କରି ଚାଲିଥିଲେ ଓ ପ୍ରକାଶ ଓ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କେତେବେଳେ ଖୋଲା ଦୁଆର ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ଓ କେତେବେଳେ ନିବାରଣ ଦା' ଆଡେ ଚାହିଁ ରହି ହତବାକ୍ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ।

ସେଇ କିଶୋର ବୟସରୁ ଆଜି ଯାଏ ଏଇ ସ୍ୱପ୍ନର ବିଭୀଷିକା ବାରମ୍ବାର ପ୍ରକାଶ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସି ପ୍ରକାଶର ବହୁ ରଜନୀ ନିଦ୍ରାହୀନ କରିଛି । ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଆର୍ତ୍ତ ଚିତ୍କାର କରି ବିଛଣାରୁ ଉଠି ବସେ ପ୍ରକାଶ ଯେମିତି ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଭୂତ ମାଡ଼ି ବସିଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ରଜନୀ ପ୍ରକାଶ ଆଉ ଥରେ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କୁ ସେଇ ବରଗଛର ସାନ୍ଧ୍ୟ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ପରଠାରୁ, ନିବାରଣ ଦା' ଗୋଟାଏ ଆହତ ପଶୁପରି ନିଜର ରୁଧିର ଲେହନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ପୁଙ୍ଖାନୁପୁଙ୍ଖ ଭାବରେ ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ କରେ, ଆଉ ଶେଷରେ ଏକ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ସହ ନୀରବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରେ—ନିବାରଣ ଦା', ତମ ପରି ଲୋକ କେତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ବିରଳ ହୋଇ ଆସୁଛନ୍ତି ଆଜିକାଲି !

ଘଟଣାର ଅନେକ ଦିନ ପରେ, ବୋଧ ହୁଏ ଦୁଇବର୍ଷ ହେବ ପରି ପ୍ରକାଶ ଦେଖିଥିଲା ଖାଁ ସାହେବ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଠିଆ ହବାର ଅଦାଲତର କାଠଗଡ଼ାରେ ଓ ତା'ର ବିପରୀତ ଦିଗରେ ସାକ୍ଷୀର କାଠଗଡ଼ା ଭିତରେ ଠିଆ ହୋଇ ନିବାରଣ ଦା' ସାକ୍ଷ ଦେଇଥିଲେ—'ମୁଁ ନିୟମ କରି କହୁଛି ମୁଁ ଯାହା କହିବି ସତ୍ୟ କହିବି, ମୁଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ କହିବି ଓ ମୋର ସାକ୍ଷର କୌଣସି ଅଂଶ ମିଥ୍ୟା ହବ ନାହିଁ ।'

ଅଦାଲତ୍ ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ । ଖାଁ ସାହେବ ମାନଙ୍କ ହାତରେ ପାରମ୍ପରିକ ଲଠି ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ନାଲ ଆଖି ଫିକା ପଡ଼ିଯାଇଛି, ସେମାନେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ଅଧୋବଦନରେ । ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାର ଜଣେ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମନେ ହେଉଛି ଯେପରି ଏକ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟା ନ୍ୟାୟ ଅଦାଲତର ମଞ୍ଚା ଥରେଇ ଦୋହି ଯାଉଛି ।

: ଆପଣ ଏ ମୁଦାଲମାନଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି ?

: ହଁ ।

: ସେଦିନର ଘଟଣା କଣ ହେଲା କହି ପାରିବେ ?

: ମୁଁ ସେଦିନ ସତରେ ଅତ୍ୟଧିକ ମଦ ପିଇ ଦେଇଥିଲି, ଘରକୁ ଫେରୁ ଫେରୁ ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ି ଗୁଡ଼ାଏ କଣ୍ଟା ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥର ଉପରେ ପଡ଼ି ମୋ'ର ମୁଣ୍ଡ ଫାଟି ଯାଇଥିଲା ବୋଲି ମୁଁ ପରେ ଜାଣିଲି ।

ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଥରେ ଏକ ଗୁଞ୍ଜରଣର ଝଡ଼ ବୋହିଗଲା । ପ୍ରକାଶର ମନେ ହୋଇଥିଲା ସେ' ଚିତ୍କାର କରି କହିବ, ମିଛକଥା, ମିଛକଥା । ନିବାରଣ ଦା' ଯେ' କ'ଣ କଲ ତୁମେ ! ପୁଣି ଥରେ ଅଦାଲତ୍ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲା ।

ପ୍ରଶ୍ନ ହେଲା—କିନ୍ତୁ ମୁଦାଲମାନଙ୍କୁ ତମ ଘରଠାରେ ଲୋକମାନେ ଦେଖିଛନ୍ତି ଏହା କ'ଣ ମିଛ ?

ଉତ୍ତର—ନାଁ, ତାହା ସତ, ମୋର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଲି ସେମାନେ ମତେ ଆହତ ଅବସ୍ଥାରେ ରାସ୍ତାରୁ ନେଇ ଘରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିଥିଲେ ।

ସାକ୍ଷୀର ସାମଗ୍ରିକ ବକ୍ତବ୍ୟ ଉପରେ ଆଲୋ ନେଇ ସରକାରୀ ଓକିଲଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନା କ୍ରମେ ସେଦିନର ବିଚାର ଅନ୍ୟ ଦିନକୁ ମୁଲତବୀ ରହିଲା ।

ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସି ପ୍ରକାଶ ନିବାରଣ ଦା'ର କାମିଜ୍‌ର ଆସ୍ତିନ୍ ଧରି ଜୋର୍‌ରେ ହଲେଇ ଦେଇ ପଚାରିଲା, ତମେ ଯେ' କ'ଣ କଲ ନିବାରଣ ଦା' ?

ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କ ଚାରିପଟେ ଅନେକ ଲୋକ ଘେରି ଯାଇଥିଲେ । ନିବାରଣ ଦା' କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ଥିଲେ ।

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ନିବାରଣ ଦା'ର କୌଣସି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହୋଇ ନଥିଲା । ଆକଣ୍ଠ ମଦ୍ୟପାନ କରି ସେ ବସି ରହିଥିଲେ ଗୋଟାଏ ଫାଙ୍କା ଷ୍ଟେଡ଼ିୟମର ବେଞ୍ଚ୍ ଉପରେ । ଆକାଶରୁ ଅକୃପଣ ଜ୍ୟୋସ୍ନା ଝରି ପଡୁଥିଲା । ପ୍ରକାଶ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ନିବାରଣ ଦା' ମନ ଖୁସିରେ କ'ଣ ଗୋଟିଏ ଗୀତର ସୁର୍ ଧରି ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ହଉଥିଲେ ।

ପ୍ରକାଶର ସେଇ ପ୍ରଶ୍ନର ପୁନରାବୃତ୍ତି, ଆପଣ ନିବାରଣ ଦା' ଅଦାଲତରେ ମିଛ କଥା କହିଲେ କାହିଁକି ?

ନିବାରଣ ଦା' ହସିଲେ, କହିଲେ— ନିବାରଣ ହାଲ୍‌ଦାର୍ କାହାର ଧାରୁଆ ହୋଇ ରହେନାହିଁ । ନାଁ ଶୁଣି ଜୟସ୍ୱାଲ୍‌ର ନାଁ ଝାଁ ସାହେବର, ନାଁ ସରକାରର.... ।

ତା'ପରେ ପୁଣି ନିବାରଣ ଦା' ତଳେଇ ଗଲେ ବିସ୍ମୃତିର ଅତଳ ଗର୍ଭକୁ । ଆଉ ତାଙ୍କୁ ପଚାରି କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । ପ୍ରକାଶ ଜାଣେ ସେ ସେଇଠି ଶୋଇଯିବେ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଚୈତ୍ରର ଶୀତଳ ପବନ ପୁଣି ଥରେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ନ କରିଛି ।

ତା'ପରେ ଗଭୀର ରାତିରେ ନିବାରଣ ଦା' ମନକୁ ମନ ଉଠି ଟଳି ଟଳି ଚାଲିବେ ଘର ଆଡ଼କୁ । ଆଲୋକ ବିହୀନ ରାସ୍ତାରେ ଗଛମାନେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଶାଖାରେ ଝୁଲୁଥିବା ବାଦୁଡ଼ିମାନେ କୁହାକୁହି ହେବେ— ଅନେକ ରାତି ହେଲା, ନିବାରଣ ହାଲ୍‌ଦାର୍ ଘରକୁ ଫେରୁଛି ।

ଆଜି ବି ଥିଲା ସେହିପରି ଏକ ରାତି, ଯେଉଁଦିନ ଏଇ ପ୍ରାଚୀନ ସ୍ୱପ୍ନ ପ୍ରକାଶର ନିଦ୍ରାକୁ ବ୍ୟାହତ କରୁଥିଲା ବାରମ୍ବାର ।

ହଠାତ୍ ବାହାର କବାଟର କଡ଼ା ଝଣ୍-ଝଣ୍ କରି ଉଠିଲା । ପ୍ରକାଶର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସକାଳ ହୋଇ ଆସିଲାଣି, କିନ୍ତୁ ସେଇ ଅଶ୍ଳୀଳ ଝଣ୍ ଝଣ୍ ଶବ୍ଦଟା ବନ୍ଦ ହବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ ।

ପ୍ରକାଶ ବିରକ୍ତିରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, କିଏ ? ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ ଜବାବ ଆସିଲା—ସିରାଜ୍ ଖାଁ, ସିରାଜ୍ ଖାଁ !

ପ୍ରକାଶର ତନ୍ଦ୍ରା ତୁଟିଗଲା ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

ପୁଣିଥରେ ସେଇ କବାଟର କଡ଼ା ବାଡେଇବାର ଶବ୍ଦ । "ପର୍କାଶ୍ ବାବୁ, ସିରାଜ୍ ଖାଁ ସେ ଆଜ୍ ତକ୍ କୋଇ ଛୁପ୍ ନେହିଁ ସକା ।"

ପ୍ରକାଶ ତାର ପରିବେଶକୁ ଭଲ କରି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି ନେଲା ଆଉ ଥରେ । ସେଇ ଆଲମାରିକା ମଟର ପାର୍ଟସ୍ ର ଜଞ୍ଜାଳ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଟାୟାର୍ ଲିଭର୍ ପଡ଼ି ରହିଛି । ଟାୟାର୍ ଲିଭର୍ ରେ ସିରାଜ୍ ର ପଗଡ଼ି ଉପରେ ଗୋଟାଏ ମାଡ ନିବାରଣ ହାଲ୍ଦାର୍ ର ରକ୍ତର ପ୍ରତିଶୋଧ ହୁଏତ ନେଇ ପାରିବ । ତା'ର ଆଖି ଦୁଇଟା ଜଳି ଉଠିଲା ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ନିବାରଣ ଦା' ଯେ କହିଥିଲା ସେ କାହା ପାଖରେ ଋଣଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ରହେ ନାହିଁ ।

ବାରମ୍ବାର, ବାରମ୍ବାର କବାଟ କଡାର ସେହି ଝଣ୍ ଝଣ୍ ଶବ୍ଦ ପ୍ରକାଶକୁ ଅତିଷ୍ଠ କରି ତୋଳୁଥିଲେ । □

[illegible]

ମୁଁ ସେଦିନ ପାଟନା ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟରୁ ଦମ୍‌ଦମ୍‌ ପାଇଁ ଜାହାଜ ଧରିଲି ପ୍ରାୟ ଦିନ ଏଗାରଟା ବେଳେ । ସେଦିନ ଏକ ସାଧାରଣ ଧର୍ମଘଟ ପାଇଁ ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟର ସମସ୍ତ ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ ଥିଲା, ଏପରି କି ସିଗାରେଟ୍‌ ଦୋକାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେହି ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ସେଠାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲି । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର କୁଆଡ଼େ ଗଲାବେଳେ ମୁଁ ସେଇ ଲୋକଟିକୁ ବିମାନ ବନ୍ଦରର ଲାଉଞ୍ଜ୍‌ ଭିତରେ, ନ'ହେଲେ ଗାଡ଼ି ପାର୍କିଂ ଯାଗାରେ ଏକ ସନ୍ଧାନୀ ଦୃଷ୍ଟି ନେଇ ବୁଲୁଥିବାର ଦେଖେ । ଲୋକଟି ଦେଖିବାକୁ କିଞ୍ଚିତ୍ କଳା, ଖଣ୍ଡେ ଧଳାଲୁଗାକୁ ଦୋହରେଇ ଦେଇ ଫାଲ୍‌ଟା କରି ପିନ୍ଧିଥାଏ, ଉପରେ ଖଣ୍ଡେ ଧଳା କାମିଜ । ଫାଲ୍‌ଟା ଓ କାମିଜ ଦୁଇଟି ଯାକ ଝକ୍‌ଝକ୍‌ ସଫା ଓ ସଦା ଇସ୍ତିକରା । ତା'ର ଚକ୍‌କଣ କରି କ୍ଷଉର କରାଯାଇଥିବା ଲୁଣ୍ଠିତ ମସ୍ତକରେ କେବେ କେମିତି ଖୁବ୍‌ ପତଳା କୃଷ୍ଣଜ୍ଞ ପରି ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ଧଳା ବାଳର ଅସ୍ତରଣ ଲୋକଟିର ପ୍ରୌଢ଼ତ୍ୱର ସୂଚନା ଦିଏ । ତା'ର ଲୁଣ୍ଠିତ ମସ୍ତକରୁ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଥିବା ଉନ୍ନତ କପାଳ ଉପରେ ଶ୍ୱେତଚନ୍ଦନର ଗୋଟିଏ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରାମାନନ୍ଦୀ ଚିତା ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ପାଦରେ ହଳେ ଶସ୍ତା ଚଟି, କିନ୍ତୁ ତାହା ବେଶ୍‌ ପରିଷ୍କାର ଓ ଯତ୍ନ ପରିହିତ । ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ପୋର୍ଟଫୋଲିଓ ବ୍ୟାଗ୍‌ ।

ମୁଁ ଲୋକଟିର ନାଁ ଜାଣେ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଜାହାଜକୁ କେବେ କେବେ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଥିବା ବେଳେ ମୁଁ ଯେ ଲୋକଟିର ଗତିବିଧି କୌତୂହଳ ସହିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନାହିଁ ତା'ନୁହେଁ । କେବେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ଶସ୍ତା ସିଗାରେଟ୍‌ ଖୋଲରୁ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରେଇ ତା'କୁ ଏକ ବଦ୍ଧମୁଷ୍ଟି ଅନ୍ତର୍ଗତ କରି ବାବାଜୀମାନଙ୍କର ଗଞ୍ଜା ସେବନ ସୁଲଭ ଠାଣିରେ ପିଏ ଗୋଟାଏ ଦମ୍‌ ମାରେ ଓ ତା'ପରେ ପରେ ତା' ମୁହଁରୁ ନିର୍ଗତ ଧୂମ

କୁଣ୍ଡଳିକୁ ସେ ଏକ ଭାବଲେଶ ଶୂନ୍ୟ ଆଖିରେ ଚାହିଁ ରହେ । ମୁଁ ହଲପ୍ କରି କହିପାରେ ଯେ, ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ଧାର ଥାଉ ଥାଉ ତାଙ୍କର ନିତ୍ୟକର୍ମ ସମାପନ କରି, ଠାକୁରଘରଙ୍କ ଫଟୋ ଆଗରେ ଧୂପ ଜଳେଇ, ପ୍ରାତଃଭୋଜନ ସାରି, ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ଅଗ୍ନି ସଂଯୋଗ କରି ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ଖବରକାଗଜ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲେଇ ନେଉଥିବେ ସେତେବେଳେ ପ୍ରାୟ ସକାଳ ହବ ହବ ଅବସ୍ଥା ।

ସେଦିନ କେଜାଣି କାହିଁକି ସେ ମୋ' ଆଗକୁ ଚାଲିଆସି ନିଜେ ତାଙ୍କର ପରିଚୟ ଦେଲେ, ମିଃ. କିଛି ଗୋଟାଏ—ଏବେ ମଧ୍ୟ ମୋର ସେ ନାଁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ମନେ ପଡୁନାହିଁ । ସେ କୌଣସି ଉପକ୍ରମଣିକା ନ କରି ମୋତେ ଶୁଦ୍ଧ ଇଂରାଜୀରେ କହିଲେ, ଆପଣ ନିଶ୍ଚୟ ଏଇ ଉଡ଼ାଜାହାଜର ଜଣେ ଯାତ୍ରୀ । ମୁଁ ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲି—"ହଁ" । ତା'ପରେ ସେ ପୁଣି କହିଲେ, "ଆପଣଙ୍କର ଉଡ଼ାଜାହାଜର ଟିକେଟ୍ ସହିତ ଏକଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଗୋଟିଏ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଇନ୍‌ସୁରାନ୍‌ସ ପଲିସି ଅଛି ସେ କଥା ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ?" ପୁନର୍ବାର ମୋର ସେହି ଏକପଦୀ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର--"ହଁ, ହେଇପାରେ" । ସେ କହିଲେ ଯେ, "ଏତଦ୍‌ଭିନ୍ନ ଆପଣ ହୁଏ ତ ଆଉ କେତେ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ପଲିସି ଏଇ ବିମାନବନ୍ଦରରେ ବୁଲୁଥିବା ଏଜେଣ୍ଟ୍‌ମାନଙ୍କଠାରୁ କରାଇନେଇ ପାରିଥାନ୍ତେ ?" ମୁଁ କହିଲି, "ହଁ, ତାହା ବି ସମ୍ଭବ" ଓ ପ୍ରଚୁର ବିସ୍ମୟ ଓ କୌତୂହଳ ନେଇ ଲୋକଟି ଏହାପରେ କ'ଣ କହିବ ତାହାକୁ ହିଁ ଅପେକ୍ଷାକରି ରହିଥିଲି । ସେ କହିଲା, "ଜଣେ ଲୋକ ତା'ର ଜୀବନକାଳ ଭିତରେ ଯାହା ଅର୍ଜନ କରି ପାରନ୍ତା ତା'ର ବହୁଗୁଣ ଅର୍ଥ ପାଇଁ ସେ' ହୁଏ ତ ଗୋଟାଏ ବା ଅନେକ ପଲିସି କରି ନେଇ ପାରେ ।" ଏ ଉକ୍ତିର ଉତ୍ତର ନିଷ୍ପ୍ରୟୋଜନ ଭାବି ମୁଁ ନୀରବ ରହିଲି । ସେ ପୁଣି କହିଲେ, "କେହି କେବେ କ'ଣ ମରିବାକୁ ଚାହେଁ ? ଟଙ୍କାଟା ପାଇଲେ ପାଇବେ ଆପଣଙ୍କର ବଂଶଧରମାନେ କିନ୍ତୁ ଆପଣ ?" ଏଇ ଶେଷକଥା ପଦକରେ ତା'ର ଆଖିରୁ ଭ୍ରୂଲତା ଦୁଇଟି ଏକ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ଭଙ୍ଗୀରେ ଉପରକୁ ଉତ୍ତୋଳିତ ହୋଇଥିଲା ।

ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନ ସଂପର୍କୀୟ ଗୂଢ଼ତଥ୍ୟ ବା ରହସ୍ୟ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଷ୍ଟେସନ୍‌ର ଲାଉଞ୍ଜ୍ ଏକ ଅସମୀଚୀନ ସ୍ଥାନ ବୋଲି ନିଶ୍ଚୟ କରି ଲୋକଟିର ପାଖ କଟେଇ ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲାବେଳେ ସେ ଲୋକଟିର ହାତରେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ବସ୍ତୁ ଦେଖି ମୁଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ଠିଆ ହୋଇଗଲି । ମୋ' ସହିତ କଥୋପକଥନ କରୁଥିବା ବେଳେ ସେଇ ଲୋକଟି ତା'ର ହାତରେ ଧରିଥିବା ବ୍ୟାଗ୍‌ଟି ଭିତରୁ ସେଇ ବସ୍ତୁଟିକୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ସାରିଥିଲା । ବିଶେଷ କିଛି ଜିନିଷ ନୁହେଁ । ଗୋଟାଏ

ଗୋଲାକାର ତମ୍ବା ପାତଅ। ମୁଁ କିଛି କହିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସେଇ ଲୋକଟି ଝପ୍‌କରି ମୋର ବାଁ ହାତର ମଣିବନ୍ଧଟିକୁ ଧରନେଇ ତା'ର ଗ୍ରିପଟେ ସେଇ ତମ୍ବା ପାତଅଟିକୁ କହୁଣିଠାର ସନ୍ଧିରେ ପିନ୍ଧେଇ ଦେଇ ସାରିଥିଲା। ଏପରି ଏକ ଆକସ୍ମିକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୋର କ'ଣ କହିବା ବା କରିବା ଉଚିତ୍ ଏହି କଥା ଭାବୁଭାବୁ ସେ ପୁଣି କହିଲା, "ଏହା ମନ୍ତ୍ରପୁତ, ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆକ୍‌ସିଡେଣ୍ଟ୍ ପ୍ରୁଫ୍। ଦାମ୍ ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚଟଙ୍କା।"

ଏଇ କଥାତକ କହିଲା ବେଳେ ସେଇ ଲୋକଟି ମୋ ବାଁ ହାତର ମଣିବନ୍ଧ ଉପରେ ତା'ର ହାତର ମୁଠା ତଥାପି ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିଥାଏ ଓ ମଝିରେ ମଝିରେ ସାମାନ୍ୟ ଗ୍ରିପ ଦେଉଥାଏ ମଧ୍ୟ। କିଛି ଇଚ୍ଛା ଓ କିଛି ଅନିଚ୍ଛା ମଧ୍ୟରେ ଅଳ୍ପ କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦୋଳାୟିତ ହେଲା ପରେ ମୁଁ ମନସ୍ଥକଲି ଯେ ପାଞ୍ଚଟି ଟଙ୍କା ଦେଇ ଏ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ତୁରନ୍ତ ମୁକ୍ତିପାଇବା ବୁଦ୍ଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ। ସେ ଯେପରି ମୋର ମନକଥା ଜାଣିପାରି ମୋର ମଣିବନ୍ଧ ଉପରୁ ତା'ର ହାତର ଗ୍ରିପ ହୁଗୁଳା କରି ଆଣିଲା। ମୁଁ ପକେଟ୍‌ରୁ ଖଣ୍ଡେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ କାଢ଼ି ତାକୁ ଦେଲି। ସେ ନୋଟ୍‌ଟିକୁ ପକେଟ୍‌ରେ ରଖି ଗୋଟିଏ ଦୃଢ ତର୍ଜନୀ ଉତ୍ତୋଳିତ କରି କେବଳ କହିଲେ, "ହ୍ୟାଭ୍ ଫେଥ୍, ଇଟ୍ ଇଜ୍ ହଣ୍ଡ୍ରେଡ୍ ପର୍‌ସେଣ୍ଟ୍ ଆକ୍‌ସିଡେଣ୍ଟ ପ୍ରୁଫ୍।"

ମାଇକ୍‌ର ଧାତବ ଘୋଷଣା ଶୁଣି ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଆଡକୁ ଗଲି। କେବଳ ଦୁଃଖ ଏତିକି ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟରେ ଖଣ୍ଡେ ମଧ୍ଯ ସିଗାରେଟ୍ କିଣି ପାରିଲି ନାହିଁ। ସାଙ୍ଗରେ ଖଣ୍ଡେ ହେଲେ କାଗଜ ବା ମ୍ୟାଗାଜିନ୍ ନାହିଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ଆସନ୍ତା ଦେଢ଼ଘଣ୍ଟା କାଳ କିଛି ନ କରି ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ କୋଣକୁ ମୁହଁକରି ମତେ ଶୂନ୍ୟ ଆକାଶରେ ଝୁଲି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ। କେଜାଣି କାହିଁକି ସେଦିନ ଜାହାଜର ଯାତ୍ରୀ ସଂଖ୍ୟା ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ କମ୍ ଥିଲା, ମାତ୍ର ସାତ ଜଣ କି ଆଠ ଜଣ। ତେଣୁ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ପରସ୍ପରଠାରୁ ଦୂରତା ଆପେକ୍ଷିକ ଭାବରେ ବେଶ୍ ବେଶୀ ଥିଲା। ମୁଁ ବସିଥିଲି କକ୍‌ପିଟ୍‌ଠାରୁ ଦୁଇଟି ସିଟ୍ ଛାଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଉଇଣ୍ଡୋ ସିଟ୍‌ରେ ଓ ମୋର ବାଁ ପାଖ ସିଟ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ବସିଥିଲେ। ଅଗତ୍ୟା ସେଇ ଅଜ୍ଞାତ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ ଜଣେ ବେସରକାରୀ ଗୁଇନ୍ଦା ପରି ଗବେଷଣା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲି। ଏମିତି ମିଛିମିଛିକା ଗୁଇନ୍ଦାଗିରି କରିବାରେ ବେଶ୍ କିଛି ସମୟ କଟିଯାଏ।

ଭଦ୍ର ଲୋକଙ୍କର ମୁହଁ ଓ ଚେହେରା କହେ ଯେ ଉତ୍ତର ଭାରତର ଲୋକ ଓ ତାଙ୍କର ବୟସ ତିରିଶି ଠାରୁ ବତିଶି ଭିତରେ ହେବ।

ମୂଲ୍ୟବାନ ପୋଷାକ ଓ ଓମେଗା ହାତଘଡ଼ି ଦେଖିଲେ ହିଁ ବୁଝାଯାଏ ଯେ ଧନୀ ଓ ଏକ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ ପରିବାରର ଲୋକ । ପରିଚ୍ଛଦ ମୂଲ୍ୟବାନ ହେଲେ ହେଁ ଚରିତ୍ରର ଅଶ୍ଳୀଳ ଆଡ଼ମ୍ବର ନାହିଁ । ଆଟାଚକେସ୍‌ର ନାମ ଫଳକ ଦେଖି ଯେ କେହି ଅନୁମାନ କରିପାରିବ ଯେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ନାଁ ମିଃ. ଆଡ଼ୁକିଆ । ହାତରେ ଆଙ୍ଗୁଠିର ପବଗୁଡ଼ିକ ସୁଗଠିତ ଓ ମ୍ୟାନିକିଓର କରାଯାଇଥିବା ସୁନ୍ଦର ଅମ୍ଳାନ ନଖଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିଲେ ବୁଝାଯାଏ ଯେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ହାତରେ କାମ କରିବାରେ ଅନଭ୍ୟସ୍ତ । କୌଣସି ବିଜିନେସ୍ ଏକ୍‌ଜିକିଉଟିଭ୍ ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତି । ଯୋତାର ତଳପା ଆଦୌ ଘଷିନାହିଁ ବା ଧୂଳିଧୂସର ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଗାଡ଼ିରେ ଯିବାଆସିବା କରିବାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ । ପାଖରେ ପଡ଼ି ରହିଥିବା ଇକନମିକ୍ ଟାଇମ୍‌ସ୍ ସୂଚନା ଦିଏ ଯେ ସିଏ ବ୍ୟବସାୟ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ଥାଇପାରନ୍ତି । କୋଟ୍‌ର ବୋତାମ ଗୁଡ଼ିକରେ ଖୁବ୍ ଛୋଟଛୋଟ ଅକ୍ଷରରେ କ'ଣ ସବୁ ଲେଖାଯାଇଛି, ଖୁବ୍ ପାଖକୁ ନ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ପଢ଼ିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ହେଇପାରେ କୋଟ୍ ଖଣ୍ଡିକ ମଧ୍ୟ ବିଦେଶରୁ ତିଆରି କରାହୋଇ ଆସିଛି । ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଓଠରେ ଓ ଦାନ୍ତରେ ନିକୋଟିନ୍‌ର ସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱାକ୍ଷର........ ।

ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଏୟାର୍ ହୋଷ୍ଟେସ୍ ଘୋଷଣା କଲି ଯେ, ଯାତ୍ରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସିଟ୍ ବେଲ୍‌ଟ୍ ଖୋଲି ଦେଇ ପାରନ୍ତି ଓ ଯେଉଁମାନେ ଚାହିଁବେ ଧୂମପାନ ମଧ୍ୟ କରି ପାରନ୍ତି । ଏଇ ଘୋଷଣା ପରେ ପରେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ ମୋ' ଆଗରେ ଗୋଟାଏ ଦାମୀ ସିଗାରେଟ୍ କେସ୍ ଖୋଲିଧରି କହିଲେ, "ଆକାଶରେ ଆପଣଙ୍କର ଏ ବ୍ରାଣ୍ଡ୍ ଚଳିବ ?" କେଉଁ ପାମର କୁହେ ଖୋଦା ନାହାନ୍ତି ବୋଲି । "ଅତି ଆନନ୍ଦରେ ଚଳିବ'' ମୁଁ କହିଲି ଓ ଯୋଗ କଲି ଯେ, ''ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟର ସମସ୍ତ ଦୋକାନ ବନ୍ଦ ଥିବାରୁ ମୁଁ ସିଗାରେଟ୍ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣି ପାରିନାହିଁ'' । ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆହୁରି ସିଗାରେଟ୍ ପାଇବା ପନ୍ଥାଟିକୁ ସରଳ କରିଦେବା ପାଇଁ ମୁଁ ଶେଷ ପଦଟିକୁ ଜାଣି ଶୁଣି ଯୋଗ କରିଥିଲି । ସିଗାରେଟ୍ କେସ୍‌ରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ସିଗାରେଟ୍ ନେଲାବେଳେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲି ସେଥିରେ ଉତ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା "କାର୍ନେ ବେ ଷ୍ଟ୍ରୀଟ୍, ଲଣ୍ଡନ'' । ମୋର ପୂର୍ବ ଅନୁମାନରେ ସତ୍ୟତା କିଛିଟା ପ୍ରମାଣିତ ହେଇଥିବାରୁ ମୁଁ ମନେ ମନେ ଖୁସି ହେଲି ।

ଭଦ୍ରଲୋକ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ଅଗ୍ନିସଂଯୋଗ କରି ସାରିବା ପରେ ଟିକିଏ ଧୂଆଁ ଛାଡ଼ି କହିଲେ, ''ସତ୍ୟ କହିବାକୁ ଗଲେ ମୁଁ ଏଇ ଯାତ୍ରାକାଳ ଭିତରେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ସାମାନ୍ୟ ଆତ୍ମୀୟତା କରିବା

ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସିଗାରେଟ୍ ଅଫର୍ କରିଥିଲି ।" ମୁଁ କହିଲି, "ଗଡ୍ ଇଜ୍ ଗ୍ରେଟ୍, ନ ହେଲେ କି ଏଇ ଲୁକ୍ କୋଠରୀ ଭିତରେ ସିଗାରେଟ୍ ଓ ବନ୍ଧୁ ଉଭୟେ ମିଳିବା ସମ୍ଭବ ?" ଇତିମଧ୍ୟରେ ମିଃ. ଆଡୁକିଆ ପକେଟ୍‌ରୁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲେଟ ଶିଶି କାଢି ସେଥିରୁ ଦୁଇଟା ବଟିକା ଖାଇନେଇ କହିଲେ, "ଦେଖୁଛନ୍ତି । ଟ୍ରାଙ୍କୁଲାଇଜର୍ ପିଲ୍, ମୁଁ ଭାରି ନରଭସ୍ ଲୋକ, ମୁଁ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଯିବା ଆସିବା ଆଦୌ ପସନ୍ଦ କରେ ନାହିଁ ।"

—ତାହାହେଲେ ଆପଣ ଆସନ୍ତି କାହିଁକି ?

—ସମସ୍ୟା, ସମସ୍ୟା, ଦ ଥିଙ୍ଗ୍....... ।

"ଆପଣଙ୍କର ଅସୁବିଧାଟା ଠିକ୍ କ'ଣ"-ମୁଁ ପଚାରିଲି । ହାତରେ ଅନେକ ସମୟ, ତା'କୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ ହେଲେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗପ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି କମା'ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ମତେ ସାମାନ୍ୟ କେଇ ସେକେଣ୍ଡ୍ ଚାହିଁ ରହି କହିଲେ, "ମୋର ବହୁବେଳେ ମନେହୁଏ ପ୍ଲେନ୍‌ଟା କେତେବେଳେ ଖସିପଡ଼ିପାରେ !"

ମୁଁ କହିଲି, "ନାଁ ନାଁ.... ସେମିତି କାହିଁକି ଭାବୁଛନ୍ତି ?"

ସେ କହିଲେ, "ଏଟା ତ ଗୋଟାଏ କାଲ୍‌କୁଲକ କଥା ନୁହେଁ—ପ୍ଲେନ୍ ଖସି ପଡେ ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ପ୍ରୋବେବିଲିଟି ତ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଅଛି ।"

ସେ କହିଲେ, "ଏଠି ଥିଓରୀ ଅଫ୍ ପ୍ରୋବେବିଲିଟି କାମ କରେ ନାହିଁ—ଏଠି ହେଲା ଥିଓରୀ ଅଫ୍ ହ୍ୟାଜାର୍ଡ଼ସ୍, ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ପ୍ଲେନ୍ ଖସିପଡ଼ିପାରେ ଓ ନପଡ଼ିପାରେ ମଧ୍ୟ । ଫିଫ୍‌ଟି-ଫିଫ୍‌ଟି ।"

ବୋଧହୁଏ ଗୋଟାଏ ପୁରା ମିନଟ୍ ଆମେ ଦୁଇଜଣଯାକ ନୀରବରେ ବସିଥିଲୁ । ଏଇ ମିନଟ୍ ଭିତରେ ସେ, ତାଙ୍କର ଡାହାଣ ହାତର ବୁଢା ଆଙ୍ଗୁଠିର ଟିପ ଅବଶିଷ୍ଟ ଚାରୋଟି ଆଙ୍ଗୁଠିର ଟିପ ସହିତ ବାରମ୍ବାର ସ୍ପର୍ଶ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ—ଅଧା ଜଳିଥିବା ସିଗାରେଟ୍‌ଟିକୁ ମୋଡମାଡ ଆସ୍‌ଟ୍ରେରେ ଦଳିଦେଇ, ଆଉ ଗୋଟାଏ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରାଇ ଡ଼ାହାଣ ହାତର ବୁଢା ଓ ତର୍ଜନୀ ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ ନେକ୍‌ଟାଇର ନଟ୍ ପାଖରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥରେ ସାଉଁଳାଇ ଆଣି ପୁଣି ଟାଇଟାକୁ ହାତରେ ଧରି ତାଙ୍କର ଚଷମାଟିକୁ ନାକ ଉପରେ ଆଡ୍‌ଜଷ୍ଟ କରିନେଲେ ।

ଜାହାଜ ସମାନ ଗତିରେ ଗ୍ଲୁଛି, ମନେ ହେଉଛି ଯେପରି ଜାହାଜଟି ଶୂନ୍ୟ ଆକାଶରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଯାଇଛି ।

ସେ ତାଙ୍କର ହାତ ଘଡ଼ିଟିକୁ ବେଶ୍ କିଛି ସମୟ ସମୀକ୍ଷା କରି କହିଲେ, "ଆଉରି ପଇଁତିରିଶି ମିନିଟ୍ ବାକି—ଇଟ୍ସ୍ ଏ ଲଙ୍ଗ୍ ଟାଇମ୍ ବଟ୍.... ।" ସେ ସ୍ୱଗତୋକ୍ତି କଲାପରି କଥାଟିକୁ କହିଲେ ।

ମୁଁ କଥାର ଖିଅ ଧରିଲି, "ଆମେ ଯେତେ ସମୟ ଉଡ଼ିଲେଣି ତା' ତୁଳନାରେ ପଇଁତିରିଶି ମିନିଟ୍ କଣ ବା ବେଶୀ ସମୟ ?"

ମିଃ. ଆଡ଼୍ଲକିଆ ତାଙ୍କର ଡାହାଣ ହାତଟିକୁ ମୋ' ସିଟ୍ ପଛପଟେ ବୁଲେଇ ଆଣି ମୋ'ର ଡାହାଣ କାନ୍ଧ ଉପରେ ରଖିଲେ, ଯେପରି ସେ ଏହି ଶାରୀରିକ ସଂଲଗ୍ନତା ଫଳରେ କିଛିଟା ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ପାଉଛନ୍ତି । ସେ ହଠାତ୍ କହିଲେ, "ମାତ୍ର ସାତଦିନ ତଳେ ଏଇ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ରେ ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ମରିଯାଇଛନ୍ତି ।" ମୁଁ ମୋର ମୁହଁର ଭାବ ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି କହିଲି, "ଗତ ଦଶବର୍ଷ ଭିତରେ ମୋର ଯେତେ ବନ୍ଧୁ, ଏଇ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ରେ ଯାଇଛନ୍ତି, ତା' ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମରିନାହାନ୍ତି ।"

—ଆପଣ ମୋତେ ଥଟ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ?

—ନାଁ, ମୋଟେ ନୁହେଁ, ମୁଁ କହୁଛି ହାର୍ଡ ଫ୍ୟାକ୍ଟସ୍ ।

—ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ, ମୋ'ର ଡ଼ାୟୋଷ୍ଟଲ୍ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଯାଉଛି ।

ମୁଁ ତାଙ୍କର ଡାହାଣ ଜଙ୍ଘ ଉପରେ ମୋ'ର ବାଁ ପାପୁଲିର ଚାପଦେଇ କହିଲି, "ଡୋଣ୍ଟ ୟୁ ଓ୍ୱରି ?"

ସମୟ ଯେପରି ଆହୁରି ଆହୁରି ମନ୍ଥର ହୋଇ ଆସୁଛି । ଘଣ୍ଟାର ମିନିଟ୍ କଣ୍ଟା ଆଗକୁ ହିଁ ଯିବାକୁ ଗ୍ଲୁହେଁ ନା । ପ୍ଲେନ୍‌ଟା ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର ହୋଇ ଯାଇଛି । ମନେ ହେଉଛି ଆମେ ଯେପରି ଗ୍ଲଲିଗଲୁ ବାୟୁ-ମଣ୍ଡଳର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଯେଉଁଠି ଗତି ନାହିଁ, କେବଳ ଭାରହୀନ ସ୍ଥିତିର ଲଘୁ ସନ୍ତରଣ ।

ଆହୁରି ପଚିଶି ମିନିଟ୍ ବାକି ।

ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଜାହାଜ ଦିଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ତା'ର ବାଁ ପଟର ବିରାଟ ପକ୍ଷକୁ ନିମ୍ନଗତି କଲା । ସମୁଦାୟ ପ୍ଲେନ୍‌ଟା ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ ତା'ର ଭାରସାମ୍ୟ ହରାଇ ବସିଲା । ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି

ନଜର ଅଜାଣତରେ ମୋ'ର କୋଟ୍‌ର ଲ୍ୟାପେଲ୍‌ଟାକୁ ମୁଠାଇଧରି, ଗୋଟାଏ ବାଦୁଡ଼ି ପରି ଝୁଲି ରହିବାର ଅବସ୍ଥା । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଜାହାଜ ତା'ର ପୂର୍ବ ଭାରସାମ୍ୟ ଫେରି ପାଇଲା । ମିଃ. ଆଡ୍ଡୁକଆ ମୋର ଲ୍ୟାପେଲ୍ ଉପରୁ ତାଙ୍କର ମୁଠା ହୁଗୁଳା କରି ନେଇ କହିଲେ, "ଆଇ ଯ୍ୟାମ୍ ରିଏଲି ସରି ।"

ମୁଁ କେବଳ ସାମାନ୍ୟ ସ୍ମିତହାସ୍ୟ କରି ନୀରବରେ ଘୋଷଣା କଲି ଯେ—ଏପରି ହୋଇଥାଏ, ମୁଁ କିଛି ମନେ କରିନାହିଁ ।

ଏଇ ସମୟରେ ଜାହାଜଟା ଗୋଟାଏ ଏୟାର୍ ପକେଟ୍ ଭିତରେ ପଡ଼ିଗଲା ନା' କ'ଣ—ହଠାତ୍ ଜାହାଜଟା ଅଗ୍ନିକ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର କୋଡ଼ିଏ ଫୁଟ୍ ତଳକୁ ଖସିପଡ଼ି ବେଶ୍ ଆନ୍ଦୋଳିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଭଦ୍ରଲୋକ ଏ ଧକ୍‌କାଟା ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ହଜମ କରିନେଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି କହିଲେ, "ମୁଁ ତ ଆଗରୁ କହିଛି ମୁଁ ଟିକେ ନର୍‌ଭସ୍ ଲୋକ, ଆଉ ତା'ଛଡ଼ା,..........ମାଇଁ ଷ୍ଟେକ୍‌ସ୍ ଆର୍ ର୍ୟାଦର୍ ହାଇ.......... ।"

ମୁଁ ପଚାରିଲି, "ବଟ୍ ହ୍ୱାଇ ?"

ସେ କହିଲେ, "ଆମର ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଲୁଗାକଳ ଅଛି ବମ୍ବେ ଆଉ ଅହମ୍ମଦାବାଦ୍‌ରେ, ଯାହାର ଆୟ କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା, ପ୍ରାୟ ଶହେକୋଟି ଟଙ୍କାର ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଟେକ୍‌ସଟାଇଲ୍‌ସ ଆମେ ଇଂପୋର୍ଟ କରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ।"

ମୁଁ ପଚାରିଲି, "ସୋ ହ୍ୱାଟ୍ ?"

ସେ ପ୍ରଥମେ କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ନୀରବ ରହିଲେ, ତା'ପରେ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ କାଢ଼ି ସେଥିରେ ନିଆଁ ଧରେଇ ଧୂଆଁ ଗୁଡ଼ୁଗୁଡ଼ୁ ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲେ, "ମୁଁ ସେଇ ବିଜିନେସ୍ ହାଉସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଏକମାତ୍ର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ।"

କଥାଟା ଶୁଣି ମୁଁ ଯେ ଅତି ସ୍ୱଳ୍ପ ଭୋଲ୍‌ଟେଜ୍‌ର ଗୋଟିଏ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ଧକ୍‌କା ପାଇଲି ନାହିଁ, ଏପରି ନୁହେଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି ଯଦି ମୋର ସାଧ୍ୟ ଥାଆନ୍ତା ତା'ହେଲେ ଏହି ନର୍‌ଭସ୍ ମଲ୍‌ଟିମିଲିୟନେୟାର୍ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଟିକି କିଡ୍‌ନ୍ୟାପ୍ କରିବା ପାଇଁ ହୁଏ ତ

ପ୍ଲେନ୍‌ଟିକୁ ହାଇଜ୍ୟାକ୍ କରି ପାରିଥା'ନ୍ତି । ଯୁଗପତ୍ କରୁଣାର ଉଦ୍ରେକ ହେଲା ଯେ ଭଦ୍ରଲୋକ ତାଙ୍କର ଅନ୍ତିମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଲୁଗାକନା କାନ୍ଥିକ, ଗୋଟାଏ ବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଯାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ମୁଁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଏଇକଥା ଭାବୁଥିଲି ବେଳେ ଭଦ୍ରଲୋକ ନିଶ୍ଚୟ ଆମୋଦିତ ହୋଉଥିବେ, ମତେ ମାଇଲ୍‌ଡ ସକ୍ ଦେଇପାରିଛନ୍ତି ବୋଲି ।

ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଇଂରାଜୀରେ ଏୟାର୍-ହୋଷ୍ଟେସ୍ ମାଇକ୍ ଯୋଗେ ଘୋଷଣା କଲେ ଯେ କଲିକତାରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଘଡଘଡ଼ି ସହ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବୃଷ୍ଟିପାତ ହେଉଛି । କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ୍ ବସୁ ଆଶା-କରୁଛନ୍ତି ଯେ, ସେ ଏହାସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ବିଘ୍ନରେ ଦମ୍ ଦମ୍ ବିମାନଘାଟିରେ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ୍ କରିପାରିବେ । ଏୟାର୍-ହୋଷ୍ଟେସ୍‌ଟିର ଧାତବ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣା ଯାଉଥାଏ ଏକ ଭୌତିକ ଦୈବୀବାଣୀ ପରି ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ସବୁ କିଛି ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲା ଓ ଆମର ବିମାନଟି କୋଇଲା ପରି କଳାକଳା ମେଘ ଭିତରେ ଟୁବ୍ କରି ବୁଡିଗଲା । ପରେ ପରେ ବାରମ୍ବାର ଲାଲ୍ ଆଲୁଅରେ ଲେଖି ହୋଇଗଲା ଓ ଘୋଷଣା କରାଗଲା ଯେ, ଯାତ୍ରୀମାନେ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ସିଟ୍ ବେଲ୍‌ଟ୍ ବାନ୍ଧି ନିଅନ୍ତୁ, ତା' ପରେ ପରେ ଏକ ଅନ୍ତିମ୍‌ହୀନ ଅବତରଣ ଆଉ ଅବତରଣ । ମନେ ହେଲା ଯେପରି ଆଉ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଜାହାଜଟି ତଳେ ବାଜି ଚୂନା ହୋଇଯିବ ।

ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ନିଜ ଉପରେ ସମସ୍ତ ଆୟତ୍ତ ହରାଇ ବସିଲେ । ସେ ଜଣେ ହିଷ୍ଟିରିୟା ରୋଗୀ ପରି ଦୁଇହାତରେ ମତେ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, "ଆପଣ ମତେ କଥା ଦିଅନ୍ତୁ ଏଇ ପ୍ଲେନ୍‌ର କୌଣସି ଆକ୍‌ସିଡେଣ୍ଟ୍ ହବ ନାହିଁ..........ମତେ କଥା ଦିଅନ୍ତୁ··· ।"

ଆକ୍‌ସିଡେଣ୍ଟ୍ କଥାଟି ଶୁଣି ମୋର ଆଖି ଛାଏଁଛାଏଁ ମୋର ବାଁ ହାତର ମଣିବନ୍ଧ ଉପରେ ଥିବା ତମ୍ବାପାତିଆଟା ଉପରକୁ ଗଲିଗଲା । ମୁଁ ସେହି ହତଭମ୍ବ ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ତମ୍ବାପାତିଆଟାକୁ ଖୋଲିନେଇ ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କର ମଣିବନ୍ଧରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲି, କହିଲି—"ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ, ଏହା ଆକ୍‌ସିଡେଣ୍ଟ୍ ପ୍ରୁଫ୍ ।"

ଭଦ୍ରଲୋକ ମୋତେ ତାଙ୍କର ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଆଲିଙ୍ଗନରୁ ମୁକ୍ତ କରି ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ହୋଇ ବସି ରହିଲେ । ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ଯେପରି

ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନତା ଉଭେଇ ଗଲା । ଜାହାଜ ଯାହା ତଳକୁ ଖସୁଥିଲା ହଠାତ୍ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଯାଇ ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କଳାମେଘ କାଟି ଜାହାଜ ପୁଣି ଉପରକୁ ଝପଟି ଉଠିଲା ଏକ ଅଫୁରନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟ-କିରଣର ଉଷ୍ମ ଆଲିଙ୍ଗନ ଭିତରକୁ । ଜାହାଜଟି ଆହୁରି କୋଡ଼ିଏ ମିନିଟ୍ କାଳ ଚକ୍‌କର୍ ଦେଉଥିଲା ଆଉଥରେ ଅବତରଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ । ଯାହାର ଅବଶିଷ୍ଟ ସମସ୍ତ ସେ ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣୁଥିଲେ, ଗୋଟିଏ କିଛି ସିନେମା ମ୍ୟାଗାଜିନ୍ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲେଇ ଆଣୁଥିଲେ ଓ ମଝିରେ ମଝିରେ ତାଙ୍କ କୋଟ୍‌ର ଆସ୍ତିନ ଟେକି ତମ୍ବାପାତିଆକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ମନେ ହେଉଥିଲା ଯେପରି ଏକ ଯନ୍ତ୍ରଣାବିଦ୍ଧ ଶିଶୁର ବିଡମ୍ବନାଳ ଗହ୍ୱାଧରି କାନ୍ଦଣା ହଠାତ୍ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲା ।

ଶେଷରେ ଯେତେବେଳେ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ଟାଓ୍ୱାର୍ ନିରାପତ୍ତା ଘୋଷଣା କରି ଲ୍ୟାଣ୍ଡିଂ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଲେ; ବିମାନଟି ଏକ ଦ୍ୱିଧାଗ୍ରସ୍ତ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଢଙ୍ଗରେ ପରି ଓହ୍ଲେଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ବିମାନ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଉଚ୍ଚତା ସମ୍ବରଣ କରୁଥିବାବେଳେ ମନେ ହେଉଥିଲା ମହାନଗରୀ କଲିକତା ଯେପରି ଉପରକୁ ଉପରକୁ ଉଠି ଆସୁଛି । ମିଃ. ଆଢ଼ୁକିଆଙ୍କର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ଦେଖାଯାଉଥିଲା ଶାନ୍ତ ଓ ସିଗ୍‌ଧ ଏବଂ ସେ ମୋ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ସ୍ମିତହାସ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।

ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟରୁ କେଇ ଆମ୍ଭେମାନେ ପଦାକୁ ଆସିଥିଲୁ । ଲାଉଞ୍ଜ୍ ପାଖରେ ୟୁନିଫର୍ମ ପିନ୍ଧା ଓ ଲମ୍ବଅଣ୍ଟା ଡ୍ରାଇଭର୍ ଆସି ତାଙ୍କୁ ସଲାମ କଲା । ମିଃ. ଆଢ଼ୁକିଆ ମୋତେ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ନେଇ ମୋର ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଛାଡ଼ି ଦେବେ ବୋଲି ମତେ କହିଲେ । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ କାର୍ ପାର୍କିଂରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଇମ୍ପାଲା ଗାଡ଼ିର ମଖମଲୀ କୁସନ୍ ଭିତରେ ଅନେକ ତଳକୁ ତଳେଇଗଲି, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ମନେମନେ ଭାବୁଥିଲି ଯେ, ଭଦ୍ରଲୋକ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଯାହା ଯାହା ସବୁ କହିଥିଲେ ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ବର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟ ମିଥ୍ୟା ନୁହେଁ ।

ଗାଡ଼ିରେ କିଛିବାଟ ଯିବା ପରେ ମିଃ. ଆଢ଼ୁକିଆ ସାମାନ୍ୟ ଇତସ୍ତତଃ ହୋଇ କହିଲେ, "ଆପଣ ଯଦି କିଛି ମନେ ନ କରନ୍ତି ତାହାହେଲେ ମୁଁ ଏ ତମ୍ବାର ବଳାଟିକୁ ପାଖରେ ରଖି ନେବାକୁ ଭାବୁଛି । ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ମତେ ଯାହା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ମୁଁ ତାକୁ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।" ମୁଁ କହିଲି, "ପ୍ରକୃତରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ, ଯିଏ ମୋତେ ଦେଇଥିଲା ସେ କହିଥିଲା ଯେ, ଏହା ଏକ ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧ" । ସେ

ପୁଣି କହିଲେ, "କିନ୍ତୁ ଏହାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଯାଦୁ ଅଛି । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଟ୍ରାଙ୍କୁଲାଇଜର୍ ମତେ ଏତେ ବେଶୀ ଶାନ୍ତ କରିଦେବା ପରି ମନେହୋଇ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ମତେ କେତେ ଦେବାକୁ ହେବ କୁହନ୍ତୁ ?"

ମୁଁ କହିଲି, "ଫର୍‌ଗେଟ୍ ଇଟ୍ । ଆପଣ ଏହାକୁ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ ରଖିପାରନ୍ତି ।"

ମୋର ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ମୁଁ ଓହ୍ଲାଇ ଯିବା ପରେ ମତେ ଅଜସ୍ର ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୋ'ହାତରେ କେଇ ଖଣ୍ଡ ଶହେ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ଗୁଞ୍ଜିଦେବାପାଇଁ ମିଃ. ଆଡୁକିଆ ଯଥେଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟସାଧନା କରିଥିଲେ । କେବଳ ହାତରୁ କାର୍ଡଟିକୁ ନେଇ ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତ ପାଇବା ମୋ ପକ୍ଷରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଶ୍ରମସାଧ୍ୟ ଥିଲା ।

ସେଇ ଘଟଣା ପରଠାରୁ ମୁଁ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଯିବା ବେଳେ ମୋର ସହଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଅତି ମନଯୋଗ ଦେଇ ନିରୀକ୍ଷଣ କରେ । ମୁଁ ତା'ପରେ ହଜାର ହଜାର ବିଦାୟସୂଚକ ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ଦେଖିଥିବି, ଅନେକ ବିଦାୟସୂଚକ ଚୁମ୍ବନ ଦେବା ଦେଖିଥିବି ଓ ସେଇ ସମ ପରିମାଣରେ ଆଲିଙ୍ଗନ ଅଥବା ଅଶ୍ରୁମୋଚନ । କେହି କେହି ଖୁବ୍ ହସୁଥାନ୍ତି, ହସି ହସି ସେମାନଙ୍କର ମେଦୁଳ ଶରୀରର ଚର୍ବିସବୁ ତରଙ୍ଗାୟିତ ହୋଇଉଠେ । ସତେ ଯେମିତି ଆଜି ପୃଥିବୀ ସରିଯିବ ଆଉ ସେଇ ତାଙ୍କର ଶେଷହସ । ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଅଙ୍ଗଲଗ୍ନ ତନ୍ୱୀ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୃହିଣୀ କଣ୍ଢେଇ ମାନଙ୍କର କଟିବେଷ୍ଟନ କରିଥାନ୍ତି; ଦେଖିଲେ ମନେହେବ ସେମାନଙ୍କର ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠି ସବୁ ଝିଅଟିର ଅନାବୃତ୍ତ କଟିଦେଶରେ ଗାତକରି ବସିଯାଇଛନ୍ତି, ହାୟ ! ଆଉଥରେ କ'ଣ ତମକୁ ଜଡ଼େଇ ଧରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇବି ? ଆଉ କିଏ ତା'ର ଅଣ୍ଟା ଉପରେ ଭି. ଆଇ. ପି. ବ୍ରିଫ୍‌କେସ୍‌ଟାକୁ ଧରି ଖାଲି ବନ୍ଦ କରୁଛନ୍ତି ଆଉ ଖୋଲୁଛନ୍ତି । ହୁଏତ ଖୋଜୁଥିବା ଲାଇଟର୍‌ଟି ତାଙ୍କରି ହାତମୁଠା ଭିତରେ ଅଛି । ଆଉ କିଏ ନିଜର ବର୍ତ୍ତୁଳ ବକ୍ଷ ପକେଟରୁ ଗ୍ରେଟ ହ୍ୟାନ୍‌କିଟିକୁ କାଢ଼ିନେଇ ନାକ ଆଉ ଓଠ ଉପରେ ଥରେ ଦୁଇଥର ଘସିଦେଇ ପୁଣିଥରେ ଫେରେଇ ନେଇଛି ତାର ମୂଳ ସ୍ଥାନକୁ । ଆଉ କାହାର ପାଟିରେ ଅଗ୍ନିସଂଯୋଗ ନ ହୋଇଥିବା ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ସିଗାରେଟ୍, ବଣସି ଖଡ଼ାର ଡେରେଣ୍ଡା ପରି ଉଠୁଛି ପଡୁଛି, ଉଠୁଛି ପଡୁଛି । ବେଳେ ବେଳେ ଲାଉଞ୍ଜ୍‌ଟା ଏକ ଅସହ୍ୟ ନୀରବତାରେ ସ୍ୱଗ୍ରହାନ୍ତ ହୋଇ ଉଠେ । ଯେ'ଝା ସିଟ୍‌ରେ ଗୋଡ଼ରେ ଗୋଡ ଛନ୍ଦି ନିଶ୍ଚଳ ଭାବରେ ବସି ରହିଛନ୍ତି ଅପେକ୍ଷମାଣ ଯାତ୍ରୀମାନେ । ଗୋଟାଏ ପିନ୍ ପଡ଼ି ଗଲେ ବି ଶୁଣାଯିବ । ସେମାନଙ୍କର ଏଇ

ସୁସଜ୍ଜିତ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଗୋଡ ଗୁଡ଼ିକର ଧାଡ଼ିକୁ କିଏ କିଣ ଲୁହା ଜଞ୍ଜିର ଦେଇ ଚଟାଣ ସହିତ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି ! ତା' ହେଲେ ସେମାନେ ଏତେ ନିଶ୍ଚଳ କାହିଁକି ! ସେମାନେ ଏତେ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ କାହିଁକି ? ସେମାନେ ବସିଛନ୍ତି ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟ ଲାଉଞ୍ଜରେ ନା' ଆକାଶରେ ଉଡୁଥିବା ଏକ ବ୍ୟୋମଯାନର ସିଟ୍‌ରେ ?

ସାମ୍ନାରେ ଥୁଆ ଯାଇଥିବା ରେଡକ୍ରସ୍ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଚର ସୁଦୃଶ୍ୟ ଦାନପାତ୍ରଟି ଟଙ୍କିକିଆ ଓ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଗଲା । ଏହା କିଣ ଅନାବିଳ ଦାନ ନା' ଏହା ଭବିଷ୍ୟତର ଅନିଶ୍ଚିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତି ପୂରଣ ?

କିନ୍ତୁ ମିଃ· ସୁବ୍ରମନିୟମ୍ ତମେ ମୋର ଅନେକ ଆଗରୁ ଏହାସବୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଅକସ୍ମାତ୍, ପୁଣି ଥରେ ମିଃ. ସୁବ୍ରମନିୟମ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ପାଟନା ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟରେ ହିଁ ଦେଖା ହୁଏ । ସେ ମୋତେ ପରିଚିତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ କୁଶଳ ଜିଜ୍ଞାସା କଲେ । ମୁଁ ପ୍ରାଥମିକ ସମ୍ଭାଷଣ ପରେ କହିଲି; ମିଃ. ସୁବ୍ରମନିୟମ୍ ଆପଣ କିଣ ଏପରି ଏକ ବିରାଟ ତାମ୍ରଫଳକ ତିଆରି କରିପାରିବେ, ଯିଏ ତା'ର ଆଲିଙ୍ଗନ ଭିତରେ ଏଇ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ବଳୟକୁ ଗ୍ରାସ କରିବ, ଏବଂ ଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବେଗମୁକ୍ତ କରି ପାରିବ ?

ମିଃ ସୁବ୍ରମନିୟମ୍ ମୋ କଥାରୁ କିଛି ବୁଝି ନ ପାରି ମତେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଫାଙ୍କା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ।

ମାଇକ୍‌ର ସେଇ ଧାତବ ଜରୁରୀ ସ୍ୱରରେ ତୁହାକୁ ତୁହା ନିମନ୍ତ୍ରଣ । ଲାଉଞ୍ଜ୍‌ର ସୁସଜ୍ଜିତ ଗୋଡମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନଙ୍କର ଲୌହଶୃଙ୍ଖଳ ମୁକ୍ତକରି ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲେ, ପୃଥିବୀର ନିଶ୍ଚିତ ସ୍ଥିର ଆଶ୍ରୟ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ସେମାନେ ଏକ ଅନିଶ୍ଚିତତା ଭିତରକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେ । ▭

ମୋ' ପାଇଁ ତାହା ଥିଲା ଦ୍ରାତ୍ୟହିକ ଗମନାଗମନର ପଥ ।

ଏହା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାନଟି ଯେ ମୋ'ର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ ନ କରିଚି, ତା' ନୁହେଁ; କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସ୍ଥାନଟି ମୋର କୌତୁହଳ ଜାଗ୍ରତ କଲା, ସେତେବେଳକୁ ଅନ୍ୟୂନ ବର୍ଷର ପାଞ୍ଚମାସ ବିଳମ୍ବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଦୈବାତ୍ ଅଫିସ୍‌ରୁ ଫେରିଲାବେଳେ ଠିକ୍ ସେଇ ଜାଗାରେ ହିଁ ଗାଡ଼ିରୁ ପେଟ୍ରୋଲ ସରିଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଡ୍ରାଇଭର୍ ଯାଇ ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପରୁ ପେଟ୍ରୋଲ ଆଣି ଫେରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଜାଗାରେ ମୋର ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ ଲଗାଇ ଏପଟ ସେପଟ ଟହଲ ମାରିବା ବ୍ୟତୀତ ଗତ୍ୟନ୍ତର ନ ଥିଲା ।

ଜାଗାଟା ହେଲା ପ୍ରାୟ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏ.ଜି. ଅଫିସ୍‌ର ସାମ୍ନାସାମ୍ନି । ଆଗରେ ରାସ୍ତା, ରାସ୍ତାର ଠିକ୍ ଆରପଟେ ଏ.ଜି. ଅଫିସ୍, ପଛପଟେ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ବସ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡ, ସେଠି ବସ୍, ମିନିବସ୍ ଆଉ ଟ୍ୟାକ୍ସିମାନଙ୍କର ଦିନରାତି ଭିଡ଼ ଆଉ ଯିବା ଆସିବା, ହକର୍‌ମାନଙ୍କର ପାଟିତୁଣ୍ଡ ଓ ଲଟେରୀ ଟିକଟ ବାଲାର ସେହି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଘୋଷଣାର ପୌନଃପୌନିକତା । ରାଜପଥ ଦେଇ ପାହୁଣ୍ଡେ ଆଗେଇଗଲେ କ୍ଲବ୍, ଯେଉଁଠିକି ନିତିପ୍ରତି ହାକିମହୁକୁମା ଓ ସହରର ପ୍ରତିପତ୍ତିଶାଳୀ ଲୋକମାନଙ୍କର ଗମନାଗମନ । ରାଜପଥକୁ ଏକ ସମକୋଣରେ ଛେଦକରି ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ପଶ୍ଚିମକୁ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଚି ତାହାର ଦୁଇ କଡ଼ରେ ଏକାଧିକ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ସରକାରୀ ବାସଗୃହକୁ ଘୋଷଣା କରି ଫାଟକର ଦୁଇ ସ୍ତମ୍ଭ ଉପରେ ସମସ୍ତରାତି ଗ୍ୟାସ୍ ଲାଇଟମାନ ଦେଦୀପ୍ୟମାନ ।

ଏଇ ଜାଗାଟା ଉପରେ ପ୍ରାୟ ବାର-ଫୁଟରେ ଚଉଦ ଫୁଟ ଜାଗା ଟାରପୁଲିନରେ ଘେରାଉ କରାଯାଇ ତା'ଉପରେ

ଘୂଲଛପର ହବାପର ବାଉଁଶ ରୁଅ ସବୁ ଖମ୍ବାଯାଇ ଆଡ଼ ବାଗରେ ବନ୍ଧା ପଗ୍ଯାଇ ପୁଣି ସେହି ଟାରପୁଲିନର ତୁଳିଆ ଗ୍ରୁଡ ଗ୍ରୁଆଁଣି କଗ୍ଯାଇଛି । ଏହି ବିକଳ୍ପ ପନ୍ଥାରେ ତିଆର କଗ୍ଯାଇଥିବା ଘର ଭିତରେ ଆଣ୍ଠୁଏ ବହଲର ପାଲ ପକା-ହେଇ ତା'କୁ ସମତୁଲ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ବଡ ମୋଟା ଦରି ପକାଯାଇଛି । ସେହି ଦରି ଉପରେ ଚ୍ଚରିଜଣ ଲୋକ ବସି ତାସ୍‌ର ଆଡ୍ଡା ଜମେଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଘେରରହି ଦୁଇ ତିନିଜଣ ଦର୍ଶକ ମଧ୍ୟ ନିବିଷ୍ଟ ଚିତ୍ତରେ ତାସ୍ ଖେଳକୁ ଉପଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ରାସ୍ତା ଉପରର ବହମାନ ଜନସ୍ରୋତ, ଟ୍ରାଫିକ୍ ବା ହକର୍ ବସ୍‌କୁ ବାଡ଼େଇ ବାଡ଼େଇ ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳ ଘୋଷଣା କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ଅଶ୍ଳୀଳ ଚିତ୍କାର କୌଣସିଟି ହେଲେ ସେହି କ୍ରୀଡ଼ାନିବିଷ୍ଟ କ୍ଷୁଦ୍ର ମଣ୍ଡଳୀଟିକୁ ଥରକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟମନସ୍କ କରିଦେବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହେଉନାହାନ୍ତି ।

ଏମାନେ କଏ ଓ କେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ଏମାନେ ଏପରି ଏକ ବିକଳ୍ପ ଗୃହ ଏଠାରେ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହେଲେ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ମତେ ବିଶେଷ ଅସ୍ଥିର ନ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ କୌତୁହଳୀ କରୁଥିଲା । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ମୁଁ ମୋର ବାମ ଆଙ୍ଗୁଠି ଓ ମଝି ଆଙ୍ଗୁଠିର ପ୍ରଥମ ପବ ଦୁଇଟି ନିକଟରେ ଅଗ୍ନିର ଉଷ୍ଣ ଚୁମ୍ବନ ଅନୁଭବ କଲି । ସିଗାରେଟ୍‌ଟା ଅକାରଣରେ ଜଳି ଜଳି ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳି ଆସିଲାଣି । ବିରକ୍ତରେ ସିଗାରେଟ୍ ମୁଣ୍ଡିଟାକୁ ତଳକୁ ଗୁଡ଼ି ଦେଇ ପୁଣି ଥରେ ସେହି ତାସ୍‌ର ଆଡ୍ଡା ଉପରେ ମନୋନିବେଶ କଲି । ସେଠି ମଧ୍ୟ ନାଲି ସାଲୁ କନାରେ ଦୁଇ ତିନୋଟି ଫେଷ୍ଟୁନ୍ ଲଗା ଯାଇଛି । ଗୋଟିକରେ ଲେଖା ଯାଇଚ "ବନ୍ଦେ ମାତରମ୍" ଓ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିକରେ "ଇନ୍‌କିଲାବ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍", ତୃତୀୟଟି ଏହି ଦୁଇଟିଠାରୁ ସାମାନ୍ୟ ଦୀର୍ଘ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଠିକ୍ ପଢ଼ିପାରୁ ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ମାତ୍ର ଘୋଷଣା ପଢ଼ିସାରିବା ପରେ ମୁଁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ସ୍ୱାଭାବିକ୍ ଯେ ଏମାନେ ଯେ କେହି ହୁଅନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦେଶପ୍ରେମୀ ଓ ଏମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ବିପ୍ଳବ ଅଭିମୁଖୀ ।

ଏହି ବୈପ୍ଳବିକ ଗ୍ରୁଉଣୀର ମାତ୍ର ଦୁଇ ତିନି ଫୁଟ୍ ଦୂରରେ ସରକାରୀ ପାଇପ୍‌ରୁ ଅବିରତ ଛୁଟୁଥିବା ଜଳସ୍ରୋତରେ ଜଣେ କଏ ଲୋକ ତୃଷ୍ଣା ନିବାରଣ କରୁଥିଲା ବୋଧ ହୁଏ । ମୁଁ ତାକୁ ପାଖକୁ ଆସିବା ପାଇଁ ନୀରବରେ ଇଙ୍ଗିତ ଦେଲି । ସେ ମୋ ନିକଟକୁ ଆସିବା ପରେ ମୁଁ ତାକୁ ପଚାରିଲି, "ଜାଣନ୍ତି କି—ଏଠି କ'ଣ ଚାଲିଛି ?" ସିଏ ମୋତେ ଗଭୀର ବିସ୍ମୟରେ ଚାହିଁ ରହିଲା ଯେପରି ମୁଁ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଏକ ଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀ । ତା' ପରେ କହିଲା, "ଇଏ ଏ. ଜି. ଅଫିସ୍ ପିଅନ ଧନୁ ନାଇକକୁ ପରି ସରକାର ଡିସ୍‌ମିସ୍

କରଦେଇଛନ୍ତି—ସିଏ ପରା ଏଠି ଧାରଣା ଦେଲାଣି ପାଞ୍ଚ କି ଛଅ ମାସ ହେବ, ଆପଣ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି ?" ମୁଁ ଏପରି ଏକ ଘଟଣା ବିଷୟରେ ଅଜ୍ଞ ରହିଥିବା ହେତୁ ମୁହଁରେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଦୁଃଖର ଛାପ ଆଣି ନାସ୍ତିସୂଚକ ଭାବରେ ଦୁଇଥର ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଦେଲି ଏପଟକୁ ସେପଟ । ସେ ଲୋକଟା ଆହୁରି ହୁଏତ କିଛି କହିଥା'ନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ମୋ ତରଫରୁ ବିଶେଷ କିଛି ଉତ୍ସାହ ନ ପାଇ ସେ ଜାଗା ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

ତଥାପି ପେଟ୍ରୋଲ୍ ଆସିପାରି ନାହିଁ । ଛାଉଣୀ ଭିତରର ଲୋକମାନେ ଏତେ ନିବିଷ୍ଟ ଚିତ୍ତରେ କ୍ରୀଡ଼ାମଗ୍ନ ଯେ ସେମାନେ ମୋର ଅଟକି ଯାଇଥିବା କାର୍ ବା ମୋର ଅତି ନିକଟ ଉପସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ପଶ୍ଚିମପଟର ଟାଇଁ ଟାଇଁ ଖରା ଛାଉଣୀ ଅଭ୍ୟନ୍ତରଟାକୁ ତାତୁଣିଆ କରିଦେଲା ପରା ! ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ଉଠି ଆସି ଖଣ୍ଡେ ଗାମୁଛା ଓହଳେଇ ଦେଇ ଏକ ବିକଳ୍ପ ସନ୍ ସେଡ୍ ତିଆରି କରିଦେଇ ସାରିବା ପରେ ନିର୍ବିକାର ଭାବରେ ପୁଣି ଖେଳପାଖକୁ ଫେରିଯାଇ ଖେଳରେ ମନଯୋଗ ଦେଲେ । ମୁଁ ମନେ ମନେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ବା ପିକେଟିଂର ଏହି ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସଂସ୍କରଣ 'ଧାରଣା' ଟିର କଥା ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ଅନନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ବାଃ ! ଚମତ୍କାର ମଧ୍ୟମ ପନ୍ଥା ! ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ଜୀବନଯାତ୍ରା ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ରଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତିବାଦର ଘୋଷଣା ମଧ୍ୟ ଅମ୍ଳାନ ରଖାଯାଇଛି । ପେଟ୍ରୋଲ ଆସିଗଲା । ଗାଡ଼ିରେ ବସି ଘରକୁ ଫେରୁ ଫେରୁ ହଠାତ୍ ହୋ' ହୋ' କରି ହସି ପକେଇଲି । ଏତେ ଜୋର୍‌ରେ ହସିଲି ଯେ ଏକ ଜନଗହଳି ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଡ୍ରାଇଭର୍‌ଟି ଥରେ ଦୁଇଥର ପଛକୁ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ମୋର ଏତାଦୃଶ ଆଚରଣ ଉପରେ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିବାକୁ ଭୁଲି ନଥିଲା ।

ମୋ' ମନରେ ବାରମ୍ବାର ସେଇ ଧନୁ ନାୟକର ଧାରଣା ଦବା କଥାଟା ଗୁଡ଼େଇଗୁଡ଼େଇ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁଦିନ ଧନୁ ନାୟକକୁ ଡିସ୍‌ମିସ୍ କରାଯାଇ ଥିବ, ସେଦିନ ହୁଏତ ଧନୁ ନାୟକ ତା'ର ନିକଟ କତିପୟ ସ୍ତାବକ ପରିବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ, ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଧ୍ୟାନ ଗମ୍ଭୀର ମୁଦ୍ରାରେ ଆସି ସେଇଠାରେ ପଦ୍ମାସନରେ ବସିଥିବ, ତା'ର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପ୍ରତିବାଦ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ । ସେଦିନ ନିଶ୍ଚୟ ତା'ର ବେକରେ ଝୁଲି ରହିଥିବ ଏକ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଗେଣ୍ଡୁ ଫୁଲର ହାର । ଏବଂ ତା'ପରେ ପରେ ସମୟ, ସୁବିଧା ଓ ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଯୋଗାଡ଼ କରାଯିବ ବାଉଁଶ, ଟାର୍‌ପୁଲିନ୍, ଡାଳ, ବାଲ୍‌ଟି ପ୍ରଭୃତି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ଉପକରଣମାନ । ହୁଏତ ଗୋଟାଏ ସପ୍ତାହ ଧରି ଚାଲିଥିବ ରିଲେ ଅନଶନ । ରାମ ନାଏକ ସକାଳୁ ଜଳଖିଆ ଖାଇସାରି ଅନଶନ କରିଥିବ ଦିନ

ଗୋଟାଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ଦିନ ଗୋଟାଏ ବେଳେ ଦାମ ନାଏକ ଖାଇପିଇସାରି ଶ୍ୟାମ ନାଏକ ହାତରୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବ ସେହି ଶଲେ ଅନଶନର ବୈପ୍ଳବିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଯାହାର ଛୁଟି ହବ ସନ୍ଧ୍ୟା ଛଅଟାରେ, ସେ ଦାୟିତ୍ୱ ଶ୍ୟାମ ନାୟକକୁ ଦେଇ ସାରିବା ପରେ । ଯେମିତି ହାତକୁ ହାତ ଗଲେ ଅଲିମ୍ପିକ୍ କ୍ରୀଡ଼ାର ଅନଳ ସଂକେତ ।

ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ସେହି କୋଳାହଳ ମୁଖରିତ ସ୍ଥାନଟିର ସମସ୍ତ କୋଳାହଳକୁ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ନୀରବ କରି ଦେଇ ଉଠିଥିବ ସ୍ଲୋଗାନ୍‌ର ଉଚ୍ଚକିତ ଧ୍ୱନି । ତା' ପରେ ପରେ ତା' ମଧ୍ୟ ମିଳେଇ ଯାଇଥିବ । ଦର୍ଶକମାନେ କିଛି ଦିନ ଧନୁ ନାୟକ ସହିତ ଅହର୍ନିଶ ରହିବା ପରେ ବିଦାୟ ନେଇଥିବେ ସେମାନଙ୍କର ସାଂସାରିକ ଜଞ୍ଜାଳର ମୁକାବିଲ୍ କରିବା ପାଇଁ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସି ଧନୁ ନାୟକ ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ଦେଖି ଯାଉଥିବେ କେବଳ । ଧନୁ ନାୟକ ମଧ୍ୟ କେତେ ଦିନ ସେଠି ଆଉ ବସି ରହିବ ? ତାକୁ ତ ଦୁଇବେଳା ନିତ୍ୟକର୍ମ ପାଇଁ ତା'ର ଅଟଳ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଦୃଢଙ୍କାର ସ୍ଥାନ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ହିଁ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ ସେ ମଧ୍ୟ କ୍ୟାପିଟାଲ୍‌ର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ଆସିବା କରିବାରେ ଛଅ ଜଣ ଅଛୁ ବା ପନ୍ଦର ଦିନ ମାସକରେ ଗାଆଁ ଆଡ଼କୁ ଥରେ ବୁଲି ଆସିଲେ କିଏ ବା ବେଦ ଅଶୁଦ୍ଧ ହେଇଯିବ ! ଆଜିର ତାସ୍ ଖେଳୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଦେଖଣାହାରୀଙ୍କ ଭିତରେ ନିଜେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଦେବ ଧନୁ ନାଏକ ଅଛନ୍ତି କି ନାହାନ୍ତି, ସେ କଥା ବି କିଏ କହିପାରିବ ? ଠିକ୍ ଏଇକଥା ମନକୁ ଆସିଲାବେଳେ ସ୍ଥାନ, କାଳ, ପାତ୍ର ବିସ୍ମରଣ ହୋଇ ଗାଡ଼ିଭିତରେ ଅକସ୍ମାତ୍ ହସି ପକାଇଥିଲି ।

କିନ୍ତୁ ସେ ସ୍ଥାନକୁ ମୁଁ ଆଉ ଦିନକପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବିସ୍ମରଣ ହୋଇନାହିଁ । ଅଫିସ୍ ଗଲାବେଳେ ଓ ଫେରିଲା ବେଳେ ସେଇଠିକି ବାଟ ଗାଡ଼ି ଇଚ୍ଛାକରି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ନିଏ ଓ ସେଇ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଶିବିରର ଅନ୍ତେ୍ୟବାସୀମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଭୁଲି ନ ଥାଏ । କେବେ କେବେ ଦେଖେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଆସର ଚଟାପଟ୍ ଗୋଟେଇନେଇ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ସୈନିକ ପରି ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି ଛାଉଣି ଆଗରେ ଠିଆହେଇ ଗଡ଼ିବାକାଳି ବାଲୁଆମାନଙ୍କର 'ହୁକେ ହୋ' ପରି ଉନ୍ନତିର ମିନିଟ୍ ପାଇଁ ମୁଷ୍ଟି ଉତ୍ତୋଳନ କରି 'ଇନ୍ କିଲାବ୍ ଜିନ୍ଦାବାଦ' ପଢ଼ିଲା ଫେରନ୍ତି । ପରିସ୍ଥିତିଟାକୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଭାବରେ ହଠାତ୍ ଅବଧାରଣ କରିପାରିବା ପୂର୍ବରୁ ଦେଖେ ଯେ ଗୋଟିଏ ମଟରଗାଡ଼ି ଫ୍ଲାଗ୍‌ଷ୍ଟାଫର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲାଞ୍ଛନ ବହନ କରି ସେଇ ରାସ୍ତା ଦେଇ ପହଁରିଯାଉଛି ଓ ସେଥିରେ ସମାସୀନ ବ୍ୟକ୍ତିଟି କେହି ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ହେବେପରା ! ଆଉ କାରଣ ବୁଝିବା ପାଇଁ ବେଶୀଦୂର ଯିବାକୁ

ପଡେ ନାହିଁ । ଶନିବାର, ରବିବାର ଦେଖି ବେଳେ ବେଳେ ସେଠି ଗାଡ଼ିଟାକୁ ରଖିଦେଇ ଝଠା ଚା' ଦୋକାନରୁ କପେ କପେ ଚା' ଖାଇବା ମୋର ଏକ ପ୍ରକାରର ଅବସର ବିନୋଦନରେ ପରିଣତ ହେଲାଣି ।

ଘୁଉଣି ଭିତରୁ ବେଳେ ବେଳେ ଟ୍ରାନଜିଷ୍ଟରର ଜନିତ ବିବିଧଭାରତୀ ବା ରେଡ଼ିଓ ସିଲୋନ୍‌ର ମୃଦୁ ସଙ୍ଗୀତ ଭାସିଆସେ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଦେଖାଯାଏ, ତା' ଭିତରେ ଜଣେ ମଧ୍ୟବୟସ୍କା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଆତଯାତ କରୁଛି । ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ପୁରୁଷଙ୍କ ଭିତରେ ଏବଂ ବିଶେଷ କରି ରଣକ୍ଷେତ୍ରର ସୈନ୍ୟ ଶିବିର ଭିତରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣା କିଏ ଏହି ରଣରଙ୍ଗିଣୀ ନାରୀ ? ଏହା ମୋ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ କୌତୁହଳୋଦ୍ଦୀପକ ଥିଲା ।

ସାମାନ୍ୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥିଲି । କେବଳ କୌତୁହଳର ମୀମାଂସା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନ ଥିଲା । ସହରର ଆଇନ, ଶୃଙ୍ଖଳାର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଥିବା ଜଣେ ପୁଲିସ କର୍ମଚାରୀ ପାଇଁ ଏପରି ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଜାଣିପାରିଲି ଯେ ଭଦ୍ର ମହିଳାଟି ସ୍ୱୟଂ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ନାୟକ ଓରଫ୍ ଧନୁ ନାୟକଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟପକ୍ଷ ସ୍ତ୍ରୀ । ଏ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଜାଣିଲି ଯେ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଶିବିରଟିର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଇ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରନ୍ଧନଶାଳା ତିଆରି କରାଯାଇ ପାରିଛି ଏବଂ ସେଠି ଧନୁ ନାୟକଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ରନ୍ଧନକର୍ମ କରିଥାଆନ୍ତି । ଏଟା ଗୋଟାଏ ମାରାଥନ୍ ରେସ୍ । ଦୀର୍ଘ ଦୌଡ଼ରେ ଯିଏ ଜିତିଲା, ସିଏ ହେବ ବିଜୟୀ । ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ନାୟକ ନ ହେଲେ ଖୋଦ୍ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର । ଏଇ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଧନୁ ନାୟକଙ୍କର ଏପରି ଏକ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ।

ସମୟ ଗଡ଼ିଚାଲିଛି । ପାଖ ସରକାରୀ କଳରୁ ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ଝରି ଚାଲିଥିବା ପାଣିପରି । କେତେବେଳେ କେତେବେଳେ ଅତର୍କିତ ସ୍ଲୋଗାନ୍‌ର ହୁଙ୍କାର ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇ ପବନରେ ଏକ ଆବର୍ତ୍ତ ସୃଷ୍ଟି କରି ପୁଣି ମିଳେଇ ଯାଉଚି । ପୁଣି କେତେବେଳେ ତାସ୍ ମାଉର ପାଟିରେ ଶିବିରଟି ଉତ୍ସବ ମୁଖରିତ ହୋଇ ନାଲିଛକା ଓ କଳାଛକାମାନେ ଟ୍ରାଫିକ୍ ଆଲୁଅର ଲାଲ ନୀଳ ସଙ୍କେତ ପରି କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଉଦ୍‌ଭାସିତ ହୋଇ ପୁଣି ମିଳେଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ପୁଣି କେତେବେଳେ ଶିବିର ଅନ୍ଧାର । ଟ୍ରାନ୍‌ଜିଷ୍ଟରରୁ ଭାସିଆସୁଚି ଗୋଟାଏ ଏକେଟଣା ଖେଆଲ୍‌ର ଆଳାପ ଓ ଶିବିରର ସଂପ୍ରସାରିତ ରନ୍ଧନଶାଳାର ଚୁଲୀ ଦେଇ ଏକ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଧୂମ୍ର କୁଣ୍ଡଳୀ କ୍ୟାପିଟାଲର ଆକାଶରେ ମିଳେଇ ଯାଉଚି । ଇତି-ମଧ୍ୟରେ ଅଉ ତିନି ଚାରିବର୍ଷ ଅତିବାହିତ ହେଇଗଲାଣି ଏବଂ ସେଇ ଶିବିର ଭିତରେ

ଗୋଟିଏ ଦଉଡ଼ି ଛୋଟ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଶରୀରକୁ ଗୁଡ଼ି ଆଖି ମିଟ୍ ମିଟ୍ କରି ଅସହାୟ ଭାବରେ ବସି ରହିଥିବାର ଦେଖାଯା'ଏ । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ମୁଁ କୌଣସି ଦିନ ଏହି ସଂଗ୍ରାମୀ ଧନୁ ନାୟକ ବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ସେଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇନାହିଁ, ବା ଦେଖିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଧନୁ ନାୟକ ବୋଲି ଚିହ୍ନଟ କରିପାରି ନାହିଁ । ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ଯେ ପାରି ନଥା'ନ୍ତି, ଏପରି ନୁହଁ ।

ଏଇ କିଛି ବର୍ଷ ଭିତରେ ସେଇ ଟାର୍-ପୁଲିନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେଠାରେ ଭଲ ଓ ଭଙ୍ଗା ଇଟା ମିଶା ମିଶି ମାଟି ପେଡ଼ ଦିଆ କାନ୍ଥ ଠିଆ ହୋଇ ସାରିଲାଣି ଓ ଉପର ଭାଗରେ ମଧ୍ୟ ଟାର୍ପୁଲିନ୍ ପରିବର୍ତ୍ତେ ନଡ଼ା ଛପର ହୋଇ ବେଶ୍ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ କାଠର ସ୍କୁଲଘର ସେଠି ଠିଆ କରାଗଲାଣି । ପଛପଟକୁ ସ୍କୁଲଆ ପରି ଗଡ଼ାଣିଆ ହୋଇଥିବା ରୋଷେଇ ଘର ଗୁଡ଼ିକୁ ରାସ୍ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ପିଚ୍ ଡ୍ରମ୍ ଦେଇ ବେଶ୍ ନିବୁଜ୍ କରି ଛପର କରି ଦିଆ-ଗଲାଣି ।

ମୁଁ ସେଇ ଯେ ଥରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲି, ସେଥିପାଇଁ ମଝିରେ ମଝିରେ ଇଚ୍ଛା ନ କଲେ ମଧ୍ୟ ଧନୁ ନାୟକ ସଂପର୍କରେ ମତେ ସାମୟିକ ତଥ୍ୟ ସରବରାହ କରାଯାଇଥାଏ । ମୋର ସେଥିରେ କିଛି କରିବାର ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ସେ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ବେଶ୍ ଉପଭୋଗ କରେ ଏବଂ ସେଇଥି ପାଇଁ ହୁଏତ ମତେ ଖୁସି କରିବାକୁ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଗୁପ୍ତଚର ସେ ସଂପର୍କିତ ତଥ୍ୟ ସବୁ ମଝେ ମଝେ ପରିବେଷଣ କରିଥାଆନ୍ତି । ଏଇ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ନାୟକ ଓରଫ୍ ଧନୁ ନାୟକ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କୌଣସି ହରିଜନ ବସ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ କୌଣସି ଏକ ହରିଜନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସ୍ୱଜାତି ପ୍ରୀତି ବଞ୍ଚାପିତ କରାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ଅଣାଯାଇ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦପ୍ତର୍‌ରେ ପ୍ରଥମ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇ ଥିଲା । ତା'ପରେ ପରେ ସିଏ ବନ୍ଧୁ ସ୍ରୋତରେ ଭାସି ତାଙ୍କର ନିଜର କରିତ୍କର୍ମା କୌଶଳ ହେତୁ ସେ ଶେଷରେ ଏ. ଜି. ଅଫିସ୍‌ର ପିଅନ୍ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହେଲେ । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ସରକାରୀ କ୍ୱାର୍ଟର୍ ମଧ୍ୟ ମିଳିଥିଲା, ଯାହାକୁ ଭଡ଼ା ଲଗେଇ ସେ ଅଦ୍ୟାବଧି ମାସିକ ଦେଢ଼ଶହ ଟଙ୍କା ଉପାର୍ଜ୍ଜନ କରିଥାଆନ୍ତି । ଶେଷରେ ବାରମ୍ବାର୍ ଗାଁଆକୁ ଯିବାଦ୍ୱାରା ଦୀର୍ଘ ଦିନ ବିନାଛୁଟିରେ ସେ' କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିଲେ ଏବଂ ଏତଦ୍‌ଭିନ୍ନ ସେ ବହୁବାର ଅଫିସ୍‌ର ବହୁ ଜିନିଷର ଅପ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ପୁଲିସ୍ ଅନ୍ୟୂନ ଚାରିଗୋଟି ଟାଇପ୍ ରାଇଟର୍ କେସ୍‌ରେ ତାଙ୍କୁ କୋର୍ଟକୁ ଚାଲାଣ କଲେ; କିନ୍ତୁ କୋର୍ଟରେ ସେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ସାହାସ ଦିନକୁ ଦିନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା, ଅବଶେଷରେ

ଏ. ଜି. ଅଫିସ୍‌ର ହାକିମ ହୁକୁମା ଓ କର୍ମଚାରିମାନେ ଏହାଙ୍କର ଉତ୍ପୀଡ଼ନରେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇପଡ଼ି, ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ତିଆରି କରି ଏନ୍‌କ୍ୱାରି କରି ତାଙ୍କୁ ଗୃହବାସରୁ ବରଖାସ୍ତ କରି ମୁକ୍ତି ପାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ସିଏ ବି ଏହି ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ଏକ ନାଗରିକ । ବନ୍ଦେ ମାତରମ୍ ଓ ଇନ୍‌କିଲାବ୍ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍, ଏ ଦେଶର ଆହୁରି ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ ପରି ତାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଉପଜୀବ୍ୟ । ତେଣୁ ସେ ତାଙ୍କର ବରଖାସ୍ତର ପ୍ରତିବାଦ କରି ଏ. ଜି. ଅଫିସ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଚରମୋତ୍କର୍ଷ ସମର୍ଥିତ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଅବଗାହନ କରି ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲେ । ଧାରଣା ଦବା ଏ ଦେଶର ଏକ ଗଣତନ୍ତ୍ର ସ୍ୱୀକୃତ ପନ୍ଥା । ସେଥିରୁ ବା' ତାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବ କିଏ ?

ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ନାୟକ ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ହୋଇ ବସି ରହିଛନ୍ତି ସେ କଥା ମନେ କରିବା ଭୁଲ୍ ହେବ । ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର କେତେକ ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଘରେ ଚକ୍‌କର୍ ଦେଇ ସାରି ପୁଣି କେତେ ଜଣ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଘରକୁ ମଧ୍ୟ ଯିବା ଆସିବା ଆରମ୍ଭ କରି-ଦେଉଛନ୍ତି । ଆଜିକାଲି ଯୁଗରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକର କିଛି ନା କିଛି ଗୃହିଦା ଥାଏ, ଯାହା ଠିକ୍ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ପୂରଣ ହୋଇ ପାରେ ନାହିଁ; ସେଥିପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷର ବିଶେଷ ବିଶେଷ ଗୃହିଦାର ସନ୍ଧାନି ଖୋଜି ବାହାର କରିଯିବା ଉଚିତ । ଯଥା : ବିଧାନସଭା ସଦସ୍ୟ ବେନାମୀରେ ହାଲ୍ ଖୋଲିଥିବା ଫରେନ୍ ଲିକର୍ ଦୋକାନକୁ ରାତିରେ ଜଗିବା ପାଇଁ ଜଣେ ମଜଭୁତିଆ ଦରୱାନ୍ ଦରକାର ବା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀ ଅନନ୍ତବ୍ରତ ଉଦ୍‌ଯାପନ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ଖାଣ୍ଟି ଦେଶୀ ଗାଈର ଘିଅ ଦରକାର ଅଥବା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପି. ଏ. ଙ୍କର ବହୁଦିନ ଧରି ବାତରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିବା କନ୍ୟା ପାଇଁ କିଛି କୋଚିଲାଖାଇ ତେଲର ପ୍ରୟୋଜନ । ଏସବୁ ବଜାରରେ ହଠାତ୍ ମିଳିବା ଜିନିଷ ନୁହେଁ, ତା' ଛଡ଼ା ସେମାନେ ଆଉ କୁଆଡେ ଖୋଜିବାକୁ ଯିବେ କାହିଁକି, ଯେତେବେଳେ ଏସବୁ ଖିଦ୍‌ମତ୍ କରିବା ପାଇଁ ନିଜେ ଧନୁ ନାୟକ ବନ୍ଦା ହାଜର୍ ଅଛି ?

ଏହି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ତଦାରଖ କରୁ କରୁ, ବୋଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ ଧନୁ ନାୟକ ସମାଜର ଏଇ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ କେବଳ ପ୍ରିୟପାତ୍ର ହୋଇଉଠିଛି ନୁହେଁ, ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଉଠିଛି ମଧ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଧନୁ ନାୟକ କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟାଶା ନ ରଖି ଏପରି ସେବା ନିରବଧି କରିଯାଉଛି କାହିଁକି ? ଓହୋ ! ତା'ର ସେଇ ଡ଼ିସ୍‌ମିସାଲ୍ ଅର୍ଡ଼ର୍‌ଟା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାତିଲ୍ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ । ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ କଥା ! ଗୋଟାଏ ପିଅନ୍ ଚାକିରି,

ତାକୁ ଚାରି ଚାରିଟା ମକଦ୍ଦମାରେ ପକାଇଲା; ସେ ଓକିଲ ମୋହରର ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ସେଥିରୁ ଖଲାସ ହେଲା, ତା'ପରେ କଅଣ ନାଁ ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ ! ଧନୁ ନାୟକକୁ ନ୍ୟାୟ ଦବାକୁ ହବ । ନ୍ୟାୟ ତ ପୁଣି ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଙ୍ଗ ।

ଦୋହରା ପୋହରା ହେଇ ତଳୁ ଉପର ଯାଏଁ ଧନୁ ନାୟକର ଫାଇଲ୍ ତୁରଙ୍ଗ ବେଗରେ ଯିବା ଆସିବା କରୁଛି । ଜଷ୍ଟିସ୍-ଜଷ୍ଟିସ୍-ଜଷ୍ଟିସ୍ । ତାହା ପୁଣି ଅତିଶୀଘ୍ର ଦବାକୁ ପଡ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ଫାଇଲ୍ ଏପଟ ସେପଟ କରି ଦେଖାଗଲା ଯେ ଏହି ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗରେ ଆଇ. ଏ. ଏସ୍. ଅଫିସର୍‌ମାନେ ମୁଖ୍ୟ ହେଇଥିଲେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଷ୍ଟିସ୍ ଦେଇହବ ନାହିଁ, ତେଣୁ ତୁରନ୍ତ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ବିଚାରାଳୟର ଘଣ୍ଟି ବଜେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେ ଘଣ୍ଟି ଟେଲିଫୋନ୍ ପରି, ସାଇକେଲ୍ ବେଲ୍ ପରି ବା କଲିଙ୍ଗ୍ ବେଲ୍ ପରି ଟାଁ ଟାଁ ତୁର୍‌ତୁରିଆ ଘଣ୍ଟି ନୁହେଁ । ତାହା ବାଜିବ ଏକ ଗୁରୁଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ, ଯେମିତି ବାଜୁଥିଲା ଜାହାଙ୍ଗୀର୍‌ଙ୍କର ସିଂହ ଦ୍ୱାରରେ, ଏକ ଅଭୟ ବାଣୀ ପ୍ରଚାର କରି କହୁଥିଲା—ପ୍ରଜାମାନେ, ତମେ, ମୁଁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆଇନ୍ ଆଗରେ ସମାନ ।

ଧନୁ ନାୟକ ହାଇକୋର୍ଟର ରିଟ୍ ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ କଲେ ଓ ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ତୁରନ୍ତ ନୋଟିସ୍ ଜାରି ହେଲା ଯେ ଯଦି ସରକାର ପନ୍ଦରଦିନ ଭିତରେ ଧନୁ ନାୟକର ବରଖାସ୍ତର ବୈଧାନିକତା ସମ୍ପର୍କରେ ମହାମାନ୍ୟ ହାଇକୋର୍ଟଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ କରି ପାରନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ମଜକୁର ଧନୁ ନାୟକଙ୍କର ଦରଖାସ୍ତ ମଞ୍ଜୁର୍ କରାଯିବ । ଖାଲି ନ୍ୟାୟ ବିଚାର ମାଗିଲେ ହୁଏ ନାଁ, ତା'ପଛରେ ଅଛି ବହୁ ଗଳି ଆଉ ଉପଗଳି ଯାହାର ଉପଦେବତାମାନଙ୍କୁ ପଞ୍ଚମକାର ପୂଜାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପଡ଼େ, ଯାହାକୁ ଗୋଟାଏ ଶବ୍ଦରେ କୁହାଯାଏ ତଦ୍‌ବିର୍ କରିବା । କିନ୍ତୁ ଧନୁ ନାୟକ ସେଥିପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତା' ପାଇଁ ସେ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବାକୁ ବହୁ ଲୋକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । 'ଗିଭ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ଟେକ୍' ତ ଏକ ପୁରାତନ ପ୍ରମାଣ ସିଦ୍ଧ ସୂତ୍ର ।

ଏବେ ଧନୁ ନାୟକ ଟିକିଏ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେଲା । ଏଇ ତଦ୍‌ବିର୍ କାମ ହାତକୁ ନେଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ଆହୁରି ଖିଦ୍‌ମତ୍ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଜଞ୍ଜାଳମୁକ୍ତ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ତେଣୁ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଏଇ ଶିବିରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଦୁଇଶିଶୁଙ୍କୁ ଗାଁଆକୁ ରମାନା କରିଦେଲେ । ଗାଁଆରେ ମଧ୍ୟ ଯାହା କିଛି ଜମିବାଡ଼ି ଅଛି, ତା' ଉପରେ ନଜର୍ ରଖିବା ଦରକାର ।

ଏଇ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଅବସ୍ଥାରେ ଧନୁର୍ଦ୍ଧରଙ୍କର ଅସ୍ଥାୟୀ ଶିବିରରେ ଗୋଟିଏ ମଳିନ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ବଲ୍‌ବ ଜଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ବୋଧହୁଏ କୌଣସି ପାନ ଦୋକାନରୁ ଚୋରା ଲାଇନ୍‌ର କନେକ୍‌ସନ୍ ନେଇ । ସାମ୍ନା ଦରଜା ଆଗରେ ଝଣ୍ଡିଏ ପର୍ଦ୍ଦା ଝୁଲିରହି ଘରଟିର ଚେହେରାକୁ ଆଉଟିକିଏ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ କରିଦେଇଛି । ମଧ୍ୟରାତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଲୋକମାନଙ୍କର ଯିବା ଆସିବା ଲାଗିଥାଏ । ମୋ ପାଖରେ ଛାଏଁ ଛୁଏଁ ଆସି ସମ୍ବାଦ ପହଞ୍ଚିଲା, ଧନୁ ନାୟକ ଲୋକ ରଖି ସେଇ ଘର ଭିତରେ ଦେଶୀ ମଦ ବିକ୍ରୀ କରୁଛି । ଏପରିକି ଗୁରୁବାର, ମାସର ଦୁଇତାରିଖ ଓ ଗାନ୍ଧୀ ଜୟନ୍ତୀ ଫାନ୍ଦୀ ଜୟନ୍ତୀ ବଗେରା ଡ୍ରାଇ ଡେ' ଗୁଡ଼ାକ ମଧ୍ୟ କିଛି ବାଦ୍ ଯାଉନାହିଁ । ଏଇ ସମ୍ବାଦ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଆହୁରି ଥରେ ଅସତର୍କ ଅବସ୍ଥାରେ ଜୋର୍‌ରେ ହସିଉଠିଲି । ସତେ ଯେପରି ଲାଇସେନ୍‌ସ କରିଥିବା ବେପାରୀମାନେ ଏଇ ଡ୍ରାଇ ଡେ'ଗୁଡ଼ାକୁ ମାନି ଚଳୁଛନ୍ତି ! ଏ ସମ୍ବାଦ ପାଇବା ପରେ ଜଣେ ପୁଲିସ୍ କର୍ମଚାରୀ ହିସାବରେ ମୋର ହୁଏତ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ମୋ ପାଇଁ ସେତେବେଳକୁ ଧନୁ ନାୟକ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ସେ ଯେପରି ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏ ଦେଶରେ ବିକାଶୋନ୍ମୁଖୀ ଗଣତନ୍ତ୍ର-ଶତଦଳର ଏକ ପ୍ରତୀକ ।

କଚେରୀରେ ମାମଲା ଚାଲୁଛି ଏବଂ କଚେରୀର ପାଚିରୀ ଡେଇଁ ଯେଉଁ ଧାରାବିବରଣୀ ବାହାରକୁ ଭାସି ଆସୁଛି, ସେଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଇଙ୍ଗିତ ମିଳୁଛି ଯେ ସରକାରୀ ଓକିଲ କ୍ରମାଗତ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି । ଧନୁ ନାୟକଙ୍କର ଓକିଲ ବାରମ୍ବାର ମିସିଲ୍ ଉପରେ ହାତ ବାଡ଼େଇ ଚିତ୍କାର କରୁଛନ୍ତି ଯେ ଏ ଡ୍ରସ୍‌ମିସାଲ୍ ଆକ୍ରୋଶମୂଳକ, ବିଦ୍ୱେଷମୂଳକ, ଅଭିସନ୍ଧିମୂଳକ, ନାଚୁରାଲ୍ ଜଷ୍ଟିସ୍ ସ୍ୱାଇ-ସ୍ୱାଇ-ସ୍ୱାଇ । ସରକାରୀ ଓକିଲଙ୍କର ସଯତ୍ନ ରକ୍ଷିତ ଗାଉନ୍ ବାରମ୍ବାର ସ୍ଖଳିତ ହୋଇ ଭୂଲୁଣ୍ଠିତ ହେଉଛି । ଦେଖଣାହାରୀ-ମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚ ହାସ୍ୟରୋଳ ଭିତରେ ଜଷ୍ଟିସ୍ ହାତୁଡ଼ି ପିଟି ବାରମ୍ବାର କହୁଛନ୍ତି ଅର୍ଡ଼ର୍-ଅର୍ଡ଼ର୍-ଅର୍ଡ଼ର୍ ।

ଅସ୍ଥାୟୀ ଶିବିରରେ ଧନୁ ନାୟକ ତା'ର ଛିନ୍ନମନ୍ତ୍ର କରିବାର ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଆହୁରି ବେଗଶୀଳ କରିଛି । ଜଣେ କିଏ ସ୍ୱାଇ ସେଦିନ ଆସି କାନ କୁଣ୍ଡେଇ କୁଣ୍ଡେଇ ଖବର ଦେଇଗଲା ଯେ ଧନୁ ନାୟକର ଧାରଣା ଶିବିରରେ ଫୁଲବାଣୀର ଦୁଇଜଣ ଜବାନ୍ ଆଦିବାସୀ ଝିଅ ଆସି ବସବାସ କରୁଛନ୍ତି କିଛିଦିନ ଧରି । ଲୋକମାନଙ୍କର ଯିବା ଆସିବା ଚାଲିଛି । କିନ୍ତୁ ସେ'ଟା ପ୍ରାୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ଏବଂ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ସେମାନେ ଶୀତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ଦେହରେ ଚାଦର ଆଉ ମୁହଁରେ ମଫ୍‌ଲର୍ ଗୁଡ଼େଇ

ହେଉଛନ୍ତି । ମୁଁ ସନ୍ଧ୍ୟାପରେ ସେଠି ଜଣେ ସ୍ୱାଇ ମୁତୟନ କରିଥିଲି, ଧନୁ ନାୟକର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିବା ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଧନୁ ନାୟକର ପୃଷ୍ଠପୋଷକମାନଙ୍କର ଏକ ସଠିକ୍ ତାଲିକା ପାଇଁ । ସେ ତାଲିକା ଦେଖି ମୁଁ ବିସ୍ମିତ ହେଇ ନାହିଁ, ମୁଁ ଯାହା ଜାଣିଥିଲି ତାହା ଦ୍ୱିତୀୟଥର ପାଇଁ ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା । ଦିନେ ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ, ବେଶ ଟିକିଏ ରାତି ପଡ଼ିଗଲେ ଧନୁ ନାୟକ ସେଇ ଆଦିବାସୀ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ନେଇ କେଉଁ କେଉଁ କୋଠରି ଫାଟକ ଭିତରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଇଯାଏ, ସେମାନଙ୍କର ନାଆଁ ବା ଠିକଣା ମଧ୍ୟ ମୋର ଅଗୋଚର ରହେ ନାହିଁ ।

ସ୍ଥା' ଭିତରେ ବିଚାରାଳୟର ରାୟ ବାହାରି ଯାଇଛି । ଧନୁ ନାୟକକୁ ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବା ଅସିଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରା-ଯାଇଛି ଓ ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଧନୁ ନାୟକ ପିଛିଲା ସାତବର୍ଷର ଦରମା ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା'ର ପୂର୍ବତନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପୁନର୍ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବ । ଏହି ସୂତ୍ରରେ ଧନୁ ନାୟକ ହାତକୁ ପ୍ରାୟ ତିରିଶି ହଜାର ଟଙ୍କା ବକେୟା ଆସିଗଲା । ଧନୁ ନାୟକ ଚାକିରିରେ ମାତ୍ର ଦିନକ ପାଇଁ ଯୋଗ ଦେଇ ଇସ୍ତଫା ଦେଲା, କାରଣ ଇତିମଧ୍ୟରେ ତା'ର ସଂପ୍ରସାରିତ ବ୍ୟବସାୟକୁ ଦେଖାଶୁଣା କରିବା ପାଇଁ ଲୋକ କାହାନ୍ତି ? ଧନୁ ନାୟକ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ ମାସିକ ସତୁରି ଟଙ୍କା ହାରରେ ପେନ୍‌ସନ୍ ମଧ୍ୟ ପାଇଲା । ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପୁନଃପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା । ଫେଷ୍ଟୁନ୍ ସବୁ କାଢ଼ି ଦିଆଗଲା ।

କିନ୍ତୁ ଏ ଘଟଣାର ବହୁଦିନ ପରେ ମଧ୍ୟ ଧନୁ ନାଏକର ଅସ୍ଥାୟୀ ଶିବିର ଉଠିଲା ନାହିଁ । ଉଠେଇବ କିଏ ? ଧନୁ ନାଏକ ତଥାପି ଝିଦ୍‌ମତ୍ କରିଚାଲିଛି । ତା' ଛଡ଼ା ଧନୁ ନାୟକ ଖୋଦ୍ ହରିଜନ ଓ ତା'ର ଆଶ୍ରିତା ଦୁଇଜଣ ଖୋଦ୍ ଆଦିବାସୀ । ସେ ଶିବିରକୁ ଯେପରି ରକ୍ଷାକବଚ ଦେଇ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଏକ କାଳସର୍ପ ରୂପ ପରିଗ୍ରହ କରି ନିଜେ ଜଗି ବସିଛି । ବହୁଦିନ ଧରି ଦୁର୍ବଳ ଉପରେ ସମାଜର ସବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଅତ୍ୟାଚାର କରି ଆସିଛି । ଆଜି ତା'ର ବଦ୍‌ଲା ନବାର ଦିନ ଆସିଛି । ଏଇ ହରିଜନ-କମ୍-ଆଦିବାସୀ ଟୁଇନ୍ କମ୍‌ପ୍ଲେକ୍ସ୍ ସହରରେ ଏକ ଜଣାଶୁଣା ଦେଶୀ ମଦ ବିକ୍ରୀ ଓ ଇମ୍‌ମରାଲ୍ ଟ୍ରାଫିକ୍ ଇନ୍ ଉଇମେନ୍ କେନ୍ଦ୍ର ରୂପେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ପାଇ ସାରିଲାଣି । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ତ ଦିନେ ସକାଳୁ ବୁଲ୍‌ଡୋଜର୍ ଆଣି ଭୂଇଁ ମାଟିରେ ମିଶେଇ ଦିଆଯାଇ ହୁଏନା, ଯାହାହେବ ତାହା ଇନ୍-ଡ଼ଉ ପ୍ରସେସ୍ ଅଫ୍ ଲ । ପ୍ରସେସ୍ ଅଫ୍ ଲ ଆରମ୍ଭ ହେଇ ଯାଇଛି । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ, ଏକ୍‌ଜିକ୍ୟୁଟିଭ୍ ଅଫିସର୍, ଲ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ଅଫିସର୍, ଇଷ୍ଟେଟ୍

ଅଫିସର୍ ଓ ଏକ୍ସ୍ ଅଫିସିଓ ଡେପୁଟି ସେକ୍ରେଟାରୀ ଟୁ ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଫ୍ ଓଡ଼ିଶା, ପଲିଟିକାଲ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ସର୍ଭିସେସ୍ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ—ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ସେଇ ଗୋଟାଏ କଥା, ପ୍ରସେସ୍ ଅଫ୍ ଲ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଛି, ଫାଇଲ୍ ଖୋଲି ଗଲାଣି ।

ଇତି ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଘଟଣା ଘଟି ଯାଇଛି । ବିରୋଧୀ ଦଳ ଧନୁ ନାୟକଙ୍କର ଉଦାହରଣ ଦେଇ ବିଧାନ ସଭାରେ ତୁମୁଳ ପ୍ରତିବାଦ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାର ଜାଣିଶୁଣି ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଜମିରୁ ବେଦଖଲ କରି ତାଙ୍କୁ ବାସଶୂନ୍ୟ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ସାମୟିକ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ସନ୍ଧ୍ୟା ପତ୍ରିକାର ସଂପାଦକ ଧନୁ ନାୟକଙ୍କ ସହିତ ଏକ ସାକ୍ଷାତ୍‌କାର କରି ଧନୁ ନାୟକଙ୍କର ଏକ ବିବୃତି ପ୍ରକାଶ କରି ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ ସରକାର ମକଦ୍ଦମାରେ ହାରିବା ପରେ ଧନୁ ନାୟକ ଓ ତାଙ୍କର ଆଦିବାସୀ ଭଉଣୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିହିଂସାପରାୟଣ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯଦି ସରକାର ତାଙ୍କର ଏହି ମନୋବୃତ୍ତି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନକରନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ତାଙ୍କର ଆଦିବାସୀ ଭଉଣୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅଶ୍ଳୀଳ ଆଚରଣ କରିଥିବା ବହୁ ପଦସ୍ଥ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ତଥା ବିଧାନସଭା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ନାମ ସେ ଆସନ୍ତା ଥରକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଅଗତ୍ୟା ବାଧ୍ୟ ହେବେ । ସର୍ବନାଶ !

ହଁ, ଫାଇଲ୍ ଖୋଲିଗଲାଣି—ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ରାଜଧାନୀରେ ଅବସ୍ଥିତ ସଚିବାଳୟର କୋଟିକୋଟି ଫାଇଲ୍ ଭିତରେ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ନାୟକ ଓରଫ୍ ଧନୁ ନାୟକଙ୍କର ଜମି ବେଆଇନ ଦଖଲ ଓ ତଜ୍ଜନିତ ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଫାଇଲ୍ ଖୋଲିଛି । ସେ ଫାଇଲ୍‌ଟି ଏକ ଶୀର୍ଣ୍ଣ, ସଦ୍ୟଜାତ ଶିଶୁ ପରି ନାଲିଫିତାର ରିବନ ପିନ୍ଧି କେଉଁ ଏଲ୍. ଡି. କ୍ଲର୍କର ଝୁଲଣାରେ ଶୋଇ ରହି ଝୁଲୁଛି । କିଏ ଜାଣେ, ସେ ଫାଇଲ୍ କେବେ ବଡ ହେବ, କେବେ ହେବ ସ୍ଫୀତୋଦର ? କିଏ ଜାଣେ ସେ ଫାଇଲ୍ ତା'ର କଚ୍ଛପ ଗତିରେ ଏକ ମହଲରୁ ଚାରି ମହଲ ଓ ଚାରି ମହଲରୁ ଏକ ମହଲ ଓ ମାଇଲ ମାଇଲ ଧରି ଆଙ୍କାବଙ୍କା କୋରିଡର୍ ସବୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ କେତେ ସମୟ ନେବ ? ସେଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଶୀତଳ ଫଲ୍‌ଗୁଧାରାର ଅବାରିତ ଗତି ଅବ୍ୟାହତ ରହିଛି ଓ ତହିଁରେ ସେହି ନଦୀର ଅନ୍ୟତମ ଆଦିବାସୀମାନେ ଧନୁ ନାୟକ ଓ ତାଙ୍କର ଦୁଇ ସହଚରୀ, ତିନୋଟି କଳାହଂସ ପରି ଆନନ୍ଦ-ନିର୍ଝରରେ ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କରୁଛନ୍ତି, ଏକ ସାବଲୀଳ ଛନ୍ଦରେ, ସେମାନଙ୍କର ଋଜୁ-କୋମଳ ଗ୍ରୀବା ସଂକୋଚନ ଓ ପ୍ରସାରଣ କରି । ▭

ଲବ୍ଧପ୍ରତିଷ୍ଠ କଥାଶିଳ୍ପୀ

ଅଖିଳ ମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଜନ୍ମ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ଖୋର୍ଦ୍ଧାରେ; ଉଣେଇଶ' ସତେଇଶ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୫ ତାରିଖରେ । ବୃତ୍ତିରେ ଆଇନଜୀବୀ ଥିଲେ ହେଁ ପ୍ରବୃତ୍ତିରେ ଜଣେ ଏକନିଷ୍ଠ ମର୍ମଗ୍ରାହୀ ସାହିତ୍ୟ ସାଧକ । ସେ ଥିଲେ ଏକାଧାରରେ ଜଣେ ସୁବକ୍ତା, ସୁଭାଷୀ ଓ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ମଣିଷ । ଉଣେଇଶ' ଏକାଅଶୀ ମସିହାରେ ତାଙ୍କର 'ଓ ଅନ୍ଧଗଳି' କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ ସଂଚୟନ ପାଇଁ ସେ କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ମାନିତ ହୋଇଥିଲେ । ଶେଷରେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ, ଉଣେଇଶ' ବୟାଅଶୀ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ଅଣତିରିଶି ତାରିଖ ଦିନ ହେଲା ସେଇ ସ୍ୱନାମଧନ୍ୟ ଅକ୍ରୋଷ୍ଟି ମଣିଷଙ୍କର ମହାପ୍ରୟାଣ ।